Alexandre Dumas

Tyve år efter

Bibliotek 1800

Alexandre Dumas

Tyve år efter

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Alexandre Dumas: *Tyve år efter* er baseret på en oversættelse af Carl Muusmann (1863-1936), udgivet af Martins Forlag, København u.å. (1919). Den originale tekst er public domain over hele verden, Muusmans oversættelse er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+90 år eller kortere, samt i USA (pr. 2023).

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International, for så vidt andre regelsæt i dit område ikke på anden måde forhindrer dette.

Generelt forbehold *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en over 100 år gammel tekst. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal derfor, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Alexandre Dumas: *Tyve år efter* is based upon a translation by Carl Muusmann (1863-1936), published by Martins Forlag, København n.d. (1919). The original text is public domain worldwide, Muusmann's translation in countries

where copyright is based upon Life+ 90 years or shorter, and in the USA (as per 2023).

This edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International-license, if the copyright laws in your area doesn't otherwise prevent it.

Disclaimer: *Please note that this book is based on a more than a hundred year old original. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

1. Richelieus genfærd

I et værelse i Kardinal-palæet, som vi allerede kender, sad ved et med papirer og bøger dækket bord en mand med hovedet hvilende i begge hænder.

Bag ved ham fandtes en uhyre kamin, hvori der flammede et stort bål, hvis skin belyste drømmerens prægtige klædedragt bag fra, mens skinnet fra en med vokslys besat kandelaber belyste ham for fra.

Når man så denne røde embedsdragt og disse kostbare kniplinger; når man så denne blege pande, der var bøjet under vægten af bekymringer, når man endelig så dette kabinets ensomhed, tavsheden i forværelserne og hørte gardernes afmålte skridt på flisegulvet, kunne man gerne have troet, at kardinal Richelieus skygge endnu færdedes i hans værelse.

Men ak! Det var desværre kun skyggen af den store mand. Frankrigs svaghed, den kongelige myndigheds forfald, stormændenes overgreb og urolighederne, fjendens indtrængen over grænserne, kort sagt alt – vidnede om, at Richelieu ikke mere levede.

Men hvad der mere end alt andet viste, at den røde ordensdragt ikke var den gamle kardinals, var den allerede omtalte ensomhed, der snarere syntes at tyde på, at et genfærd end et levende væsen færdedes der; det var de mennesketomme gange og de af gardere vrimlende gårde; det var de spottende råb, der fra gaden trængte ind gennem vinduerne i værelset, som rystedes af hævnskrigene fra en hel, mod ministeren

sammensvoren by; det var endelig den fjerne og næsten uafbrudte larm af geværskud, der affyredes på lykke og fromme, blot for at vise garderne, schweizerne, musketererne og soldaterne, der omringede Palais-Royal – for selv Kardinalpalæet havde skiftet navn – at folket også havde våben.

Dette Richelieus genfærd var Mazarin.

Mazarin var altså alene og følte sig svag.

Han sad dybt hensunket i drømmerier.

Stillingen var virkelig vanskelig, og den forløbne dag havde forviklet den endnu mere. Mazarin, der altid ledtedes af sin smudsige gerrighed, ødelagde folket med skattepålæg, og dette folk havde længe knurret.

Men det var ikke alt, for når det kun er folket, der knurrer, hører hoffet det ikke, men Mazarin havde været så uforsigtig at forgribe sig på embederne. Han havde nemlig solgt tolv referendar-embeder, og da indehaverne af disse embeder betalte deres poster meget dyrt og tilvæksten af de tolv nye kolleger måtte trykke prisen på dem, havde de gamle forenet sig og svoret på evangeliet ikke at tåle dette, men gøre modstand mod hoffets forfølgelser, idet de gensidigt lovede hinanden, at hvis en af dem på grund af denne modstand skulle miste sit embede, skulle de andre skyde sammen og betale ham den sum, han havde givet for det.

Følgende begivenheder havde fundet sted:

Den syvende januar havde syv-otte hundrede købmænd i Paris forsamlet sig og nægtet at betale en ny skat, der skulle pålægges husejerne. De havde sendt en deputation på ti medlemmer af forsamlingen til hertugen af Orleans, der af gammel vane bejlede til folkets gunst. Hertugen af Orleans

havde taget imod dem, og de havde erklæret ham, at de var fast bestemte på ikke at betale denne skat, om de så med væbnet hånd skulle forsvare sig mod kongens folk, der kom for at inddrive den. Hertugen af Orleans havde med den største forekommenhed hørt på dem, givet dem håb om nogen moderation og lovet dem at tale med dronningen om det, hvorpå han til sidst lod dem gå med den sædvanlige fyrstetalemåde:

"Vi får se."

På deres side havde referendarerne den niende indfundet sig hos kardinalen, og en af dem, der førte ordet på alles vegne, havde talt med så megen fasthed og dristighed, at kardinalen var blevet ganske forbavset over det. Derpå havde han også sendt dem bort, idet han lige som hertugen af Orleans sagde:

"Vi får se."

For at se havde man sammenkaldt rådet og sendt bud efter finansernes overintendant, d'Emery.

Denne d'Emery var i høj grad hadet af folket, først og fremmest fordi han var overintendant over finanserne, og enhver finans-overintendant selvfølgelig må være afskyet, og dernæst – vi kan ikke skjule det – fordi han fortjente at være det.

Man havde altså sendt bud efter ham fra ministeren, og han havde indfundet sig ganske bleg og forskrækket, da, som han sagde, hans søn den samme dag nær var blevet myrdet på Palais-pladsen. Folkesværmen havde omringet ham og bebrejdet ham hans kones luksus, hvilken dame havde et værelse, der var betrukket med rødt, guldbroderet fløjl. Hun var datter af Nicolas le Camus, sekretær i 1617, som var kommet til

Paris med tyve francs, men, idet han forbeholdt sig fyrretyve tusinde francs om året, for nylig havde delt ni millioner mellem sine børn.

D'Emerys søn var nær blevet kvalt, da en af urostifterne havde foreslået at trykke ham så længe, indtil han gav alt det guld fra sig, som han havde slugt.

Rådet fik ingen beslutning taget den dag, da overintendanten var alt for optaget af denne begivenhed til at kunne tænke klart.

Den næste dag var den første præsident, Mathieu Molé, der, fortæller kardinal de Retz, ved sådanne lejligheder var lige så modig som hertugen af Beaufort og prinsen af Condé, det vil sige som de to mænd, der gik for at være de tapreste i Frankrig; den næste dag var, siger vi, den første præsident blevet angrebet. Folket havde truet med at ville tage hævn over ham for de onder, som man ville tilføje det, men den første præsident havde med sin sædvanlige ro svaret, at hvis rolighedsforstyrrerne ikke adlød kongens befalinger, ville han lade galger rejse på de offentlige pladser og øjeblikkelig hænge de værste urostiftere mellem dem. Her til havde disse svaret, at de ikke forlangte bedre end at få galgerne rejst, og at de med fornøjelse skulle hjælpe til at hænge de slette dommere, der købte hoffets gunst for folkets elendighed.

Om eftermiddagen var der atter blevet holdt råd, hvor man havde besluttet at håndhæve kongens myndighed. Følgelig blev parlamentet sammenkaldt til den næste dag.

Denne dag, den tolvte, på hvis aften denne historie begynder, var kongen, den gang ti år gammel og nylig kommet op efter småkopper, under påskud af at takke Vor Frue for sin

helbredelse, omgivet af sine gardere, schweizere og musketerer, der var opstillet rundt omkring Palais-Royal, på kajerne og Pont Neuf, efter at han havde hørt messen, draget til parlamentet, hvor han ikke alene havde stadfæstet de udstedte edikter, men endda udstedt fem eller seks nye … det ene, siger kardinal de Retz, mere ødelæggende end det andet. Den første præsident, der, som man har set, de foregående dage havde stået på hoffets side, havde udtalt sig meget dristigt mod den måde at føre kongen til parlamentet for at tilintetgøre stemmegivningens frihed.

Men de, der især gjorde modstand mod de nye skattepålæg, var præsidenten Blancmesnil og rådsherren Broussel.

Efter at have givet edikterne vendte kongen tilbage til Palais-Royal. En stor mængde mennesker havde samlet sig på hans vej, men da man vidste, at han kom fra parlamentet, men derimod ikke vidste, om han havde været der for at yde folket retfærdighed eller undertrykke det på ny, hørtes ikke et eneste glædesskrig for at lykønske ham i anledning af hans helbredelse. Alle ansigter var tværtimod mørke og ængstelige, nogle havde endda et truende udtryk.

Efter hans tilbagekomst forblev tropperne opstillet, da man frygtede for, at der skulle udbryde uroligheder, når resultatet af parlamentsforhandlingerne blev kendt. Og virkelig havde næppe det rygte udbredt sig i gaderne, at kongen i stedet for at formindske skatterne havde forøget dem, førend folket stimlede sammen og råbte: Ned med Mazarin! Leve Broussel! Leve Blancmesnil! for det havde fået at vide, at Broussel og Blancmesnil havde talt dets sag, og skønt deres veltalenhed

havde været til ingen nytte, følte man sig dem dog lige forbunden.

Man havde villet sprede grupperne og få skrålerne til at tie, men som det går i sådanne tilfælde, var sværmen vokset og råbene tiltaget. Der var netop givet ordre til kongens garde og schweizergarden til ikke alene at holde stand, men endda sende patruljer til gaderne Saint-Denis og Saint-Martin, hvor folket især stimlede sammen, da købmændenes oldermand blev meldt i Palais-Royal.

Han blev straks indladt. Han kom for at sige, at hvis man ikke øjeblikkelig hørte op med de fjendtlige demonstrationer, ville hele Paris inden to timer være under våben.

Man overvejede netop, hvad der var at gøre, da Comminges, løjtnant i garden, trådte ind med sønderrevne klæder og blodigt ansigt. Da dronningen fik øje på ham, undslap et overraskelsesskrig hende, og hun spurgte ham, hvad der var på færde.

Som købmændenes oldermand havde forudset, havde forbitrelsen nået sit højeste, da garderne viste sig. Man havde bemægtiget sig klokkerne og begyndte at ringe storm med dem. Comminges havde gjort modstand, arresteret en mand, der lod til at være en af hovedlederne, og for at statuere et eksempel befalet, at han skulle hænges. Soldaterne havde derpå slæbt ham bort for at udføre denne befaling. Men ved Hallerne var de blevet angrebet med stenkast og hellebarder. Oprøreren havde benyttet dette øjeblik til at undslippe, og var flygtet ind i et hus, hvis dør straks var blevet sprængt.

Denne voldsomhed havde imidlertid ikke ført til noget, da det ikke havde været muligt at finde forbryderen.

Sådan stod sagerne i det øjeblik, vi introducerer vore læsere i kardinal Mazarins kabinet, det samme, der en gang havde været kardinal de Richelieus. Vi har set, i hvilken sindsstemning han lyttede til folkets knurren og geværskuddene, der genlød i hans værelse.

Pludselig løftede han hovedet i vejret med sammentrukne øjenbryn som en mand, der har taget sin beslutning, fæstede øjnene på et uhyre kaminur, der netop slog ti, tog en fløjte, der lå på bordet og stødte to gange i den.

En i tapetet skjult dør åbnedes sagte, og en sortklædt mand nærmede sig tavs og blev stående bag ved hans stol.

"Bernouin," sagde kardinalen uden en gang at vende sig om, for da han havde fløjtet to gange, vidste han, at det måtte være hans kammertjener, "hvilke musketerer har vagt i palæet?"

"De sorte, Deres Nåde."

"Hvilket kompagni?"

"Trévilles!"

"Er der nogen officer af dette kompagni i forgemakket?"

"Ja, løjtnant d'Artagnan."

"En pålidelig mand, så vidt jeg ved?"

"Ja, Deres Nåde."

"Giv mig en musketeruniform og hjælp mig den på."

Kammertjeneren gik lige så tavs, som han var kommet, og vendte et øjeblik efter tilbage med den forlangte klædning.

Kardinalen begyndte nu tavs og tankefuld at afføre sig den ceremonidragt, han havde haft på i parlamentet, og iføre sig uniformen, som han, takket være sit felttog i Italien, bar med en vis anstand. Da han var færdig med at klæde sig på, sagde han:

"Hent hr. d'Artagnan."

Denne gang gik kammertjeneren ud af den midterste dør, men lige så tavs og stille som før. Man kunne gerne have antaget ham for en skygge.

Da kardinalen var blevet alene, så han sig med en vis tilfredshed i spejlet. Han var ung endnu, for han var knap seks og fyrretyve år. Hans figur var velskabt og lidt over middelhøjde, hans teint frisk, hans øjne levende, næsen stor, men godt proportioneret, panden bred og majestætisk, håret kastanjebrunt og krøllet, skægget lidt sortere end håret og altid kæmmet tilbage, hvilket klædte ham godt. Han hængte skuldergehænget om sig, betragtede med velbehag sine hænder, der var meget smukke, og som han viste en særdeles omhu, og lagde derpå et par dyreskindshandsker, som han allerede havde taget, og som hørte til uniformen, fra sig og trak i stedet for et par simple silkehandsker på.

Kort efter åbnedes døren atter.

"Hr. d'Artagnan," sagde kammertjeneren.

En officer trådte ind.

Det var en mand på en niogtredive-fyrre år, lille, men velskabt, mager, med livlige, kloge øjne, sort skæg og gråligt hår, sådan som man altid ser det hos folk, der har levet for godt eller for dårligt, især når de er af udpræget mørk type.

Kardinalen fæstede sit mere skarpsindige end gennemtrængende blik på ham og betragtede ham opmærksomt. Efter en pause på nogle sekunder sagde han dæmpet:

"De er hr. d'Artagnan?"

"Javel, Deres Nåde," svarede officeren.

Kardinalen betragtede endnu en gang dette kloge ansigt, som årene og erfaringen havde gjort alvorligt, men d'Artagnan udholdt denne undersøgelse som en mand, der i gamle dage var blevet betragtet af ganske anderledes gennemborende øjne end de, der nu så på ham.

"Min herre," sagde kardinalen, "De skal gå med mig, eller rettere, jeg vil gå med Dem."

"Jeg er til Deres tjeneste," svarede d'Artagnan.

"Jeg vil selv visitere posterne omkring Palais-Royal. Tror De, at der er nogen fare forbundet med det?"

"Fare, Deres Nåde?" udbrød d'Artagnan forbavset, "hvilken skulle det vel være?"

"Man siger, at folket er stærkt ophidset."

"Kongens musketerers uniform er meget anset, Deres Nåde, og selv om den ikke var det, skulle jeg og fire mere nok kunne jage et hundrede af dette borgerpak på flugten."

"Nå, så lad os komme af sted."

"Hvor mange mand befaler Deres Nåde?"

"De har jo sagt, at De med fire mand ville påtage Dem at jage hundrede af pøbelen på flugt, men da vi måske kunne møde to hundrede, så tag otte."

"Som Deres Nåde befaler, jeg er parat."

"Nu kommer jeg," svarede kardinalen, "nej, ikke den vej. Lys for os, Bernouin."

Tjeneren tog et vokslys. Med en lille nøgle, som lå på skrivebordet, åbnede kardinalen døren til en hemmelig trappe, og et øjeblik efter befandt de sig i Palais-Royals gård.

2. En natterunde

Byen frembød alle vegne billedet af den største forvirring, talrige hobe ilede gennem gaderne og standsede med en spotsk, truende mine for at se soldaterne passere forbi. Borgerne havde for øjeblikket ombyttet deres sædvanlige fredelige sindelag med et mere krigerisk. Geværskud knaldede, og undertiden, uden at man vidste hvorfor, begyndte en eller anden klokke at ringe.

D'Artagnan fortsatte ubekymret sin vej som en mand, på hvem sådanne narrestreger intet indtryk gør. Når en sværm spærrede gaden, drev han sin hest imod den uden at råbe varsko, og folk, hvad enten de var rebeller eller ikke vidste, hvem de havde for sig, gik til side og lod patruljen passere. Kardinalen misundte ham denne rolighed, som han tilskrev hans bevægede, farefulde liv.

Da de nærmede sig vagten ved barrieren ved byens udkant råbte skildvagten:

"Hvem der?"

D'Artagnan svarede og trådte nærmere efter at have fået parolen af kardinalen. Feltråbet og parolen var Louis og Rocroy.

Efter at have givet disse spurgte d'Artagnan, om det ikke var hr. de Comminges, der kommanderede denne vagt. Skildvagten viste ham en officer, der stod og talte med en anden herre, som var til hest, med hånden hvilende på dens hals. Det var ham, d'Artagnan spurgte efter.

Kardinalen red nu hen til dem, mens d'Artagnan beskedent trak sig tilbage. Af den måde, hvor på officererne, både ham til fods og ham til hest, tog deres hatte af, så han, at de havde genkendt Hans Eminence.

"Bravo, Guitaut!" sagde kardinalen til rytteren, "jeg ser, at De trods Deres fire og tres år bestandig er den samme virksomme og samvittighedsfulde mand. Hvad var det, De talte om med denne unge mand?"

"Jeg bemærkede til ham, Deres Nåde," svarede Guitaut, "at vi lever i en besynderlig tid, og at den dag i dag har megen lighed med en af fortidens dage, som jeg har hørt tale om i min ungdom. Ved De vel, at man har talt om intet mindre end at bygge barrikader?"

"Og hvad svarede Comminges dem, min kære Guitaut?"

"Jeg svarede, Deres Nåde," sagde Comminges, "at De for at danne en liga kun manglede en ting, der imidlertid forekom mig at være meget væsentlig, nemlig en hertug af Guise. Forresten gør man ikke to gange det samme."

"Nej, men De vil, som De siger, danne en fronde," svarede Guitaut.

"Hvad er en fronde for noget?" spurgte Mazarin.

"Det er det navn, som de giver deres parti, Deres Nåde."

"Og hvorfra skriver det navn sig?"

"Det lader til, at rådsherren Bachaumont for nogle dage siden på domhuset har sammenlignet urostifterne med skoledrengene, der morer sig med at skyde med slangebøsse i Paris' grave, og som løber fra hinanden, så snart de får øje på gadevægteren, for atter at samles, når han er gået forbi. I dag

og i går var alting *à la fronde*, brød, hatte, handsker, muffer, vifter, og hør blot!"

I det samme blev et vindue åbnet. En mand tog plads ved det og begyndte at synge:

En frondevind har rejst sig i morges,
den, tror jeg, blæser stærkt mod Mazarin.
En frondevind har rejst sig i morges.

"Kom, Guitaut," udbrød kardinalen hastigt, "lad os se, om man holder lige så god vagt ved Quinze-Vingts som her."

Idet han hilste Comminges med hånden vendte han tilbage til d'Artagnan, der satte sig i spidsen for den lille trop, fulgt umiddelbart af Guitaut og kardinalen.

D'Artagnan drog midt igennem folkeklyngerne lige så sorgløs, som om han og hans hest havde været af jern. Mazarin og Guitaut talte ganske sagte sammen. Musketererne, der endelig havde genkendt kardinalen, fulgte tavse bag efter.

Sådan nåede de Rue Saint-Thomas-du-Louvre, hvor vagtposten stod. Guitaut kaldte på en underordnet officer, der straks trådte hen til ham for at give melding.

"Alt går godt her, hr. kaptajn," sagde officeren, "kun tror jeg, at alt ikke er, som det skulle være, i det hus der."

Og han pegede med fingeren på et prægtigt hus, der lå på det sted, hvor senere Vaudeville-teatret blev bygget.

"I det hus?" sagde Guitaut, "men det er jo Hôtel de Rambouillet."

"Jeg ved ikke, om det er Hôtel de Rambouillet," fortsatte officeren, "men hvad jeg ved, det er, at jeg har set en mængde folk af mistænkeligt udseende gå ind i det."

"Bah," udbrød Guitaut, "det er digtere."

"Af sted, hr. d'Artagnan," sagde kardinalen, "alt er i orden her."

Uden at sige et ord og med den passive lydighed, der er ejendommelig for en gammel soldat, travede d'Artagnan videre i spidsen for kolonnen.

Han styrede kursen mod Saint-Roch, hvor den tredje vagtpost fandtes. Den lå meget afsides, for den stødte næsten op til volden, og byen var kun tyndt befolket på denne side.

"Hvem kommanderer denne post?" spurgte kardinalen.

"Villequier," svarede Guitaut.

"For fanden!" udbrød Mazarin. "Tal De alene med ham, for De ved nok, at vi har været uvenner, siden De fik ordre til at arrestere hertugen af Beaufort. Han påstod, at den ære tilkom ham som kaptajn i kongens garde."

"Jeg ved det nok, og jeg har mere end hundrede gange sagt ham, at han havde uret. Kongen kunne ikke give ham befaling til det, eftersom kongen den gang knap var fire år."

"Nej, men jeg kunne gøre det, Guitaut, og jeg foretrak Dem."

Uden at svare sporede Guitaut sin hest frem ad og lod, efter at have givet sig til kende for skildvagten, hr. de Villequier kalde.

Denne kom straks ud.

"Ah, er det Dem, Guitaut," sagde han i sin sædvanlige gnavne tone, "hvad fanden vil De her?"

"Jeg vil spørge Dem, om der er passeret noget?"

"Hvad skulle der passere? Man råber: Leve kongen! Ned med Mazarin! Det er ikke noget nyt. De råb har vi allerede længe været vant til."

"Og De stemmer i med?" svarede Guitaut leende.

"Undertiden har jeg på ære lyst nok til det! Jeg finder, at de har fuldkommen ret, Guitaut, og jeg ville med fornøjelse give fem års sold, som ikke bliver mig betalt, for at kongen var fem år ældre."

"Virkelig! Og hvad skulle der så ske, når kongen var fem år ældre?"

"Der skulle ske det, at når kongen var fem år ældre, ville han selv give sine befalinger, og at det ville være meget behageligere at adlyde Henrik den Fjerdes sønnesøn end Pietro Mazzarinis søn. Guds død! For kongen ville jeg med fornøjelse lade mig slå ihjel, men hvis jeg blev dræbt af Mazarin, sådan som det i dag nær var gået Deres nevø, ville intet paradis, om jeg end ellers befandt mig vel der, kunne trøste mig."

"Godt, godt, hr. de Villequier," tog nu Mazarin ordet. "Vær De kun rolig, jeg skal forsikre kongen om Deres hengivenhed."

Derpå vendte han sig om til eskorten og sagde:

"Alt er i sin orden, mine herrer, lad os vende tilbage."

"Godt," sagde Villequier, "Mazarin var selv med! Nå, så meget des bedre. Jeg har længe haft lyst til at sige ham min oprigtige mening lige i øjnene. De har skaffet mig lejlighed til det, Guitaut, og skønt Deres hensigt måske ikke har været den bedste, takker jeg Dem dog."

Med disse ord gjorde han omkring og gik atter ind i vagtstuen.

Under hele denne natlige ekspedition, det vil sige i omtrent en time, havde kardinalen, mens han vekselvis studerede Comminges, Guitaut og Villequier, haft sin opmærksomhed henvendt på en mand. Denne mand, der var forblevet ubevægelig lige over for folkets trusler, og hvis ansigt ikke havde

forandret sig mere ved Mazarins spøg end ved de bemærkninger, der var faldet om ham, denne mand forekom ham at være et aparte væsen, der var som skabt for de begivenheder, der tildrog sig, og navnlig for dem, der først ville komme.

For resten var navnet d'Artagnan ham ikke aldeles fremmed, og skønt han, Mazarin, først var kommet til Frankrig i 1634 eller 1636, altså syv til otte år efter de i en foregående historie fortalte begivenheder, forekom det kardinalen, at han havde hørt ham omtale som en mand, der ved en lejlighed, som han ikke mere erindrede, havde opført sig som et mønster på mod, snildhed og troskab.

Disse tanker havde i den grad bemægtiget sig ham, at han besluttede ufortøvet at komme på det rene i så henseende.

Men de oplysninger, han ønskede angående d'Artagnan, ville han ikke søge hos denne selv. Af nogle ord, som musketerløjtnanten havde ladet falde, havde kardinalen opdaget hans gascogniske herkomst, og italienere og gascognere kender hinanden alt for godt og ligner hinanden alt for meget, til at de skulle henvende sig til hinanden, når de ønskede at vide noget om hinanden. Da kardinalen var kommet til muren, der omgav Palais-Royals have, bankede han derfor på en lille dør, og efter at have takket d'Artagnan og bedt ham at vente i gården ved Palais-Royal, gav han Guitaut et tegn til at følge sig. De steg begge af hesten, kastede tømmerne til tjeneren, der havde lukket op for dem, og forsvandt i haven.

"Nu, min kære Guitaut," sagde kardinalen, "jeg har lagt mærke til, at De foruden deres mod, der er hævet over al tvivl,

og Deres troskab, der har stået sin prøve, har en beundringsværdig hukommelse."

"For fanden, Deres Nåde! Har De ladet mig følge med Dem for at sige mig artigheder?"

"Nej," svarede Mazarin leende, "jeg har taget Dem med mig for at spørge Dem, om De har lagt mærke til vor musketerløjtnant?"

"Hr. d'Artagnan?"

"Ja."

"Jeg har ikke behøvet at lægge mærke til ham, Deres Nåde, for jeg har kendt ham længe."

"Hvad er det for en slags mand?"

"Ih! Han er gascogner," svarede Guitaut forundret over et sådant spørgsmål.

"Ja, det ved jeg, men jeg ville gerne vide, om han er en mand, man kan stole på."

"Hr. de Tréville nærer særdeles agtelse for ham, og, som De ved, hører hr. de Tréville til dronningens bedste venner."

"Jeg ønsker at vide, om han er en mand, der har aflagt sin prøve?"

"Hvis De mener som tapper soldat, tror jeg at kunne svare ja. Ved belejringen af La Rochelle, i passet ved Suze og ved Perpignan har jeg hørt sige, at han har gjort mere end sin pligt."

"Men De ved nok, Guitaut, at vi stakkels ministre også trænger til andet end tapre mænd. Vi behøver dygtige, forstandige folk. Har hr. d'Artagnan ikke på Richelieus tid været indviklet i en intrige, som han, efter hvad rygtet sagde, redte sig ud af på en meget snild måde?"

"Hvad det angår, Deres Nåde," svarede Guitaut, der godt så, at kardinalen ville have ham til at tale, "må jeg svare Deres Eminence, at jeg ikke ved andet eller mere, end hvad rygtet har kunnet sige Dem. Jeg har aldrig for min egen person blandet mig i intriger, og når andre stundom har betroet mig deres, så er det en hemmelighed, der ikke tilhører mig, og Deres Nåde vil sikkert billige, at jeg af hensyn til dem, der har betroet mig den, ikke åbenbarer den."

Mazarin rystede på hovedet.

"Ak!" sagde han, "der gives lykkelige ministre, der ved alt, hvad de ønsker at vide."

"Var det for alvor, at Deres Nåde bad mig udpege Dem en mand, der har været indviklet i alle den tids rænker?"

"For pokker!" udbrød Mazarin, der begyndte at tabe tålmodigheden, "jeg har nu i en hel time ikke bedt Dem om andet, De jernhoved!"

"Der findes en, for hvem jeg i denne henseende kan svare, forudsat at han vil tale."

"Lad det være min sag. Denne mand er?"

"Grev de Rochefort."

"Grev de Rochefort!"

"Uheldigvis har han i en fire-fem år været aldeles forsvundet, og jeg ved ikke, hvor han er blevet af."

"Men det ved jeg, Guitaut," sagde Mazarin.

Da de to herrer imidlertid var kommet til Palais-Royals gård, hilste kardinalen Guitaut med hånden, og da han fik øje på en officer, der gik frem og tilbage, nærmede han sig ham.

Det var d'Artagnan, der ventede på kardinalens tilbagekomst, sådan som denne havde givet ham ordre til.

"Kom, hr. d'Artagnan," sagde Mazarin med sin sødeste stemme, "jeg har en ordre at give Dem."

D'Artagnan bukkede, fulgte kardinalen op ad den hemmelige trappe og befandt sig et øjeblik efter i kabinettet, hvortil han først var blevet kaldet.

Kardinalen satte sig foran sit skrivebord og tog et blad papir, hvor på han skrev nogle linjer.

D'Artagnan, der var blevet stående, ventede tålmodigt uden at røbe den mindste nysgerrighed. Han var blevet en militær maskine, der handlede eller snarere adlød ganske mekanisk.

Kardinalen lagde brevet sammen og forseglede det.

"Hr. d'Artagnan," sagde han, "De skal bringe denne depeche til Bastillen og føre den person, der omtales i den, med Dem tilbage. Tag en vogn og det fornødne mandskab og pas godt på fangen."

Fem minutter senere genlød gården af en vogns rumlen og hestetrampen.

3. To gamle fjender

D'Artagnan nåede Bastillen, lige som klokken slog halv ni.

Han lod sig melde hos guvernøren, der, da han hørte, at han kom fra ministeren og med en ordre fra denne, gik ham i møde til trappen.

Guvernør i Bastillen var dengang hr. du Tremblay, en broder til den berygtede kapucinermunk Joseph, Richelieus frygtelige favorit, som man kaldte "den grå eminence". Han modtog ham med den største høflighed, og da han netop stod i begreb med at sætte sig til bords, indbød han d'Artagnan til at gøre sig selskab.

"Det skulle være mig en stor fornøjelse," svarede d'Artagnan, "men hvis jeg ikke tager fejl, står der på konvolutten af brevet *Haster meget*."

"Ganske rigtigt," sagde hr. du Tremblay. "Halløj, slutter, lad nr. 26 komme ned."

Når man blev sat indenfor Bastillens mure, ophørte man at være menneske og blev et nummer.

"Jeg forlader Dem," sagde hr. du Tremblay nu, "jeg skal hen og underskrive tilladelsen til, at fangen kan komme ud. På gensyn, hr. d'Artagnan."

D'Artagnan havde næppe ventet fem minutter, førend fangen kom til syne. Idet d'Artagnan så ham, fo'r han forundret i vejret, men fattede sig snart. Fangen steg op i vognen tilsyneladende uden at have genkendt d'Artagnan.

"Mine herrer," sagde d'Artagnan til de fire musketerer, "man har pålagt mig den største årvågenhed med fangen, og da nu vogndøren ikke kan lukkes af, vil jeg tage plads hos ham. Hr. de Lillebonnen, vær så god at føre min hest."

D'Artagnan steg af hesten, kastede tømmen til musketeren, steg ind i vognen til fangen, og sagde med en stemme, der ikke røbede den mindste bevægelse:

"Til Palais-Royal og i trav!"

Vognen satte sig straks i bevægelse, og idet han benyttede det øjeblik, da den kørte gennem den mørke porthvælving, kastede d'Artagnan sig om fangens hals og udbrød:

"Rochefort! Det er virkelig Dem! Jeg tager altså ikke fejl?"

"d'Artagnan!" råbte Rochefort forbavset.

"Ak, min stakkels ven!" fortsatte d'Artagnan, "da jeg ikke har set Dem i de sidste fire-fem år, anså jeg Dem for død."

"Der er, så vidt jeg ved, heller ikke stor forskel mellem en død og en begravet," svarede Rochefort, "for jeg har været begravet eller så omtrent. Men tillad mig at spørge Dem, hvor fører De mig hen?"

"Til kardinalen."

"Hvad vil han mig?"

"Det ved jeg ikke, efter som jeg ikke en gang vidste, at det var Dem, jeg var blevet sendt efter."

"Umuligt, De, der er en favorit!"

"Jeg en favorit!" udbrød d'Artagnan. "Ak, min stakkels greve, jeg er ikke kommet et skridt videre, end den gang jeg traf Dem i Meung, hvilket, som De ved, snart er to og tyve år siden."

Et dybt suk endte denne sætning.

"Mazarin er altså endnu bestandig Mazarin?"

"Mere end nogen sinde, min kære, man siger, at han er gift med dronningen."

"Gift!"

"Hvis han ikke er hendes mand, er han ganske vist hendes elsker."

"Modstå en Buckingham og give efter for en Mazarin!"

"Sådan er kvinderne," bemærkede d'Artagnan filosofisk.

"Ja, kvinderne, men dronningerne!"

"Ih, min gud, i den henseende er dronningerne to gange kvinder."

"Og hr. de Beaufort, er han endnu i fængsel?"

"Ja, hvorfor?"

"Å, fordi han ville kunne hjælpe mig på fri fod."

"De må ikke opgive håbet. Når Mazarin lader Dem hente, er det, fordi han trænger til Dem, og når han trænger til Dem, ønsker jeg Dem til lykke. Det er mange år siden, at nogen har trængt til mig, og deraf ser De, hvor vidt jeg er kommet. Nu, hvis De atter bliver taget til nåde, så forglem mig ikke."

"Det lover jeg Dem, men på den betingelse, at De gør gengæld."

"Det er et ord, der har De min hånd."

"Altså, den første gang, De får lejlighed til at tale om mig ..."

"Skal jeg gøre det, og De?"

"Jeg skal gøre det samme."

"Apropos Deres venner, hvordan går det dem?"

"Hvilke venner?"

"Athos, Porthos og Aramis, har De glemt dem?"

"Omtrent."

"Virkelig!"

"Ja, som De husker, skiltes vi. De lever endnu, det er alt, hvad jeg kan sige Dem. Fra tid til anden hører jeg gennem andre fra dem. Men hvor de opholder sig, ved jeg fanden tage mig ikke. Nej, jeg har på min ære ikke andre venner end Dem, Rochefort."

"Og den berømte ... hvorledes var det, De kaldte den fyr, som jeg gjorde til sergent i regimentet Piemont?"

"Planchet."

"Ja, rigtigt, og den berømte Planchet, hvor er han blevet af?"

"Han har giftet sig med en konditorbutik. Den fyr har altid holdt meget af slikkerier. Han er borger i Paris og efter al sandsynlighed i dette øjeblik i færd med at gøre oprør. Som De ser, vil den skælm blive rådmand, førend jeg bliver kaptajn."

"Nå, nå, min kære d'Artagnan, fat mod! Når nøden er størst, er hjælpen nærmest. I aften vil der måske indtræde en forandring i Deres stilling."

Fem minutter efter kørte vognen ind i Palais-Royals gård.

D'Artagnan førte fangen op ad hovedtrappen, gennem forgemakket og korridoren. Da de havde nået døren til Mazarins kabinet, ville han lade sig melde, men i det samme lagde Rochefort hånden på hans skulder.

"D'Artagnan," sagde Rochefort smilende, "skal jeg sige Dem, hvad jeg har tænkt på hele vejen, da jeg så grupperne af borgere, der lånte Dem og Deres fire mand forbitrede blikke?"

"Sig frem," sagde d'Artagnan.

"At jeg kun behøvede at råbe om hjælp, for at De og Deres folk skulle blive massakrerede og jeg selv fri."

"Hvorfor gjorde De det da ikke?"

"Å, snak," svarede Rochefort, "ville det have været venskabeligt? Ja, hvis en anden havde eskorteret mig, så svarer

jeg ikke for det."

D'Artagnan bøjede hovedet.

"Mon Rochefort skulle være blevet bedre end jeg?" tænkte han og lod sig melde hos ministeren.

"Lad hr. de Rochefort komme ind," råbte Mazarin utålmodigt, så snart han havde hørt de to mænd blive meldt, "og bed hr. d'Artagnan om at vente, jeg er ikke færdig med ham endnu."

Ministeren var endnu den samme, smukt kæmmet, friseret og parfumeret, og på grund af sit koketteri syntes han at være yngre, end han i virkeligheden var. Med Rochefort forholdt det sig derimod anderledes. I de fem år, han havde tilbragt i fængsel, var denne hr. de Richelieus værdige ven blevet meget gammel. Hans sorte hår var blevet ganske hvidt, og hans mørke teint havde givet plads for en bleghed, der syntes at hidrøre fra svækkelse. Idet Mazarin fik øje på ham, rystede han umærkeligt på hovedet med en mine, som om han ville sige:

"Det menneske ser ikke ud til at du til noget som helst."

Efter en pause, der i virkeligheden ikke var meget lang, men som forekom Rochefort at være et århundrede, trak Mazarin et åbent brev frem af en mappe og viste adelsmanden det med de ord:

"Jeg har fundet et brev, hvori De forlanger Deres frihed, hr. de Rochefort. De er altså i fængsel?"

Rochefort fo'r sammen ved dette spørgsmål og svarede:

"Jeg troede, at Deres Eminence vidste det bedre end nogen anden."

"Jeg, nej, aldeles ikke! Der findes endnu i Bastillen en mængde fanger fra hr. de Richelieus tid, hvis navne jeg ikke

engang kender."

"Men med mig er det en anden sag, Deres Nåde! Mit navn kender De, eftersom jeg i følge Deres Eminences ordre er blevet ført fra Châtelet til Bastillen."

"Tror De?"

"Jeg er vis på det."

"Ja, jeg tror også, at jeg kan huske det. Har De ikke i sin tid nægtet at gøre en rejse til Brüssel for dronningen?"

"Aha!" udbrød Rochefort, "så det er altså den virkelige grund? Jeg har nu i fem år søgt efter den. Tåbe, som jeg er, at jeg ikke har kunnet falde på det!"

"Ja, min kære hr. de Rochefort, Hendes Majestæt dronningen har haft meget at beklage sig over Dem under den salig kardinal."

Rochefort smilede foragteligt.

"Nå, Deres Nåde," sagde han, "hvis det er en fejltagelse, at jeg befinder mig i Bastillen, forekommer det mig ..."

"Ja, ja," afbrød Mazarin ham, "den sag vil sikkert med lethed kunne ordnes. De er en mand, der forstår sig på den slags forretninger, og som kan lede dem."

"Det var i det mindste kardinal de Richelieus mening, og min beundring for denne store mand forøges endnu mere ved, at De er så god at sige mig, at det også er Deres."

"Det er sandt," svarede Mazarin, "kardinalen var en stor politiker, og deri var han mig langt overlegen, der kun er en ganske ligefrem mand, som aldrig bruger omsvøb. Det skader mig meget, at jeg er så aldeles fransk i min oprigtighed."

Rochefort bed sig i læberne for ikke at le.

"Jeg kommer nu til sagen. Jeg trænger til gode venner og tro tjenere. Når jeg siger, at jeg trænger til det, så mener jeg, at dronningen har brug for sådanne. Forstå mig vel, jeg foretager intet uden ifølge dronningens ordre. Det er ikke som med hr. de Richelieu, der gjorde alting efter sit eget hoved, og derfor bliver jeg aldrig nogen stor mand som han, men til gengæld er jeg en god mand, hr. de Rochefort, og det håber jeg at skulle vise Dem."

Rochefort kendte denne søde stemme, der undertiden lignede en slanges hvislen.

"Jeg er meget villig til at tro Deres Nåde," sagde han, "skønt jeg for mit vedkommende ikke har haft beviser på den godhed, Deres Eminence taler om. Glem ikke, Deres Nåde," tilføjede Rochefort, da han så, at Mazarin gjorde en bevægelse, "at jeg i fem år har været i Bastillen, og intet vildleder ens dom mere end at se tingene gennem et fængselsgitter."

"Lad os ikke tale mere om det. Jeg spiller som altid med kortene på bordet. Er De en af vore, hr. de Rochefort?"

"De kan nok indse, Deres Nåde, at jeg hellere end gerne vil være det, men jeg er aldeles ikke inde i forholdene. I Bastillen har man ingen andre at afhandle politikken med end soldater og fangevogtere, og Deres Nåde kan ikke tro, hvor lidt den slags folk følger med tiden. Jeg hører endnu til hr. de Bassompierres parti ... er han endnu en af de sytten herrer?"

"Han er død, min herre, det var et stort tab. Han var dronningen særdeles hengiven, og sådanne mænd er sjældne."

"For pokker, det tror jeg," sagde Rochefort. "Dem, De har, sender De til Bastillen."

"Men hvorved beviser en mand sin hengivenhed?" spurgte Mazarin.

"Ved handling," svarede Rochefort.

"Ah, javel, ved handling!" gentog ministeren tankefuld, "men hvor finder man mænd, der er dygtige til at handle?"

"Jeg har kendt folk," vedblev Rochefort, der mente, at øjeblikket nu var kommet til at holde det løfte, han havde givet d'Artagnan, "jeg har kendt folk, der ved deres snildhed hundrede gange har skuffet hr. de Richelieus skarpsindighed, ved deres tapperhed overvundet hans gardere og spioner, folk, der uden penge, indflydelse og anseelse har reddet en krone for et kronet hoved."

"Men de folk, De taler om," bemærkede Mazarin, smilende ved sig selv over, at Rochefort af sig selv begyndte at tale om det, som han ønskede, "disse folk var ikke kardinalen hengivne, eftersom de kæmpede imod ham."

"Nej, for i så fald ville de være blevet bedre belønnet. De var så uheldige at tjene den samme dronning, for hvem De for et øjeblik siden ønskede tro tjenere."

"Ak!" udbrød Mazarin med en beundringsværdig naivitet, "gid jeg kendte sådanne mænd!"

"Deres Nåde har i seks år haft en af dem udenfor Deres dør, men i al den tid har De ikke anset ham for brugelig til noget."

"Hvem mener De?"

"Hr. d'Artagnan."

"Gascogneren!" udbrød Mazarin med en godt forstilt forundring.

"Denne gascogner har frelst en dronning og bragt hr. de Richelieu til at tilstå, at han, hvad snildhed, dygtighed og

politik angik, kun var en skoledreng."

"Og han var alene om et sådant foretagende?"

"Nej, Deres Nåde, han havde tre venner, tre tapre mænd, der stod ham bi, sådanne mænd, som De nylig ønskede Dem."

"Min kære hr. de Rochefort, De spænder min nysgerrighed i en højere grad, end jeg kan sige Dem. Kunne De ikke fortælle mig den historie?"

"Nej. Men jeg kan fortælle Dem et eventyr, et virkeligt eventyr."

"O, lad mig høre det, hr. de Rochefort, jeg holder så meget af eventyr."

"Nu vel, så hør da. Der var en gang en dronning ... en mægtig dronning, dronning i et af jordens største kongeriger, som en minister hadede af ganske hjerte, måske fordi han en gang havde elsket hende alt for højt. Søg ikke at komme efter, hvem det var, Deres Nåde. De vil dog ikke kunne gætte det. Denne begivenhed tildrog sig, længe førend De kom til det land, hvor denne dronning herskede. Imidlertid kom der til hoffet en gesandt, så rig, så tapper og elegant, at alle kvinder blev forelskede i ham, og selv dronningen var, formodentlig til erindring om den måde, hvorpå han havde udført sit hverv, så uforsigtig at give ham et vist smykke, der på grund af sin beskaffenhed ikke kunne erstattes af noget andet.

Da dronningen havde fået dette smykke til foræring af kongen, opfordrede ministeren denne til at forlange af fyrstinden, at hun skulle vise sig med det på det næste bal. Jeg behøver naturligvis ikke at sige Deres Nåde, at ministeren vidste, at smykket var fulgt med ambassadøren, som var meget langt borte på den anden side af havet. Den store dronning var

fortabt som den ringeste af sine undersåtter, for hun måtte uundgåeligt falde fra sin høje stilling."

"Virkelig!" udbrød Mazarin.

"Nuvel, Deres Nåde, fire mænd besluttede at frelse hende. Disse fire mænd var ikke fyrster eller hertuger eller formående, ja, ikke en gang rige mænd. Det var fire soldater med ædle hjerter og tapre arme. De tog afsted. Ministeren var bekendt med deres afrejse og havde posteret folk på vejen for at forhindre dem i at nå deres mål. Tre af dem blev gjort ukampdygtige, idet de bukkede under for overmagten, men den fjerde nåede havnen, dræbte eller sårede dem, der ville standse ham, satte over havet og bragte smykket tilbage til den store dronning, der på den bestemte dag kunne fæste det på sin skulder, hvilket nær havde styrtet ministeren. Hvad siger Deres Nåde om dette træk?"

Fem eller seks minutter forløb.

"Har Deres Nåde intet mere at spørge mig om?" spurgte Rochefort.

"Jovel. Og hr. d'Artagnan var en af disse fire mænd, siger De."

"Det var ham, der ledede ekspeditionen."

"Og de andre, hvem var de?"

"Med Deres Nådes tilladelse vil jeg overlade til hr. d'Artagnan selv at nævne dem for Dem. De var hans og ikke mine venner. Han alene vil kunne formå noget over dem, og jeg kender dem ikke en gang under deres virkelige navne."

"De tror mig ikke, hr. de Rochefort. Nu, jeg vil være fuldkommen oprigtig mod Dem, jeg trænger til Dem, til ham, til alle."

"Lad os begynde med mig, Deres Nåde, siden De har ladet mig hente til Dem, og derpå kan vi gå over til de andre. De må derfor ikke forundres over min nysgerrighed, men når man har været fem år i fængsel, har man intet imod at vide, hvor man bliver sendt hen."

"De, min kære hr. de Rochefort, De skal have en tillidspost, De skal gå til Vincennes, hvor hr. de Beaufort sidder fanget, og passe godt på ham. – Nu, hvad fejler Dem?"

"Hvad De foreslår mig er umuligt," svarede Rochefort og rystede på hovedet med en skuffet mine.

"Hvorledes, umuligt? Og hvorfor er det umuligt?"

"Fordi hr. de Beaufort er en af mine venner, eller rettere sagt jeg en af hans. Har Deres Nåde glemt, at det var ham, der indestod for mig hos dronningen?"

"Siden den tid er hr. de Beaufort blevet en fjende af staten."

"Det er muligt, Deres Nåde, men da jeg hverken er konge eller dronning eller minister, er han ikke min fjende, og jeg kan derfor ikke modtage Deres tilbud."

"Det kalder De altså hengivenhed? Deres hengivenhed gavner Dem ikke synderligt, hr. de Rochefort."

"Desuden, Deres Nåde," fortsatte Rochefort, "må De jo kunne indse, at det kun er at ombytte det ene fængsel med det andet at forlade Bastillen for at flytte ind i Vincennes."

"Sig lige så godt straks, at De hører til hr. de Beauforts parti, det ville i det mindste være rigtigt handlet af Dem."

"Jeg har været så længe indespærret, Deres Nåde, at jeg kun hører til et parti, nemlig deres, der holder af frisk luft. Brug mig til alt andet, overdrag mig en mission, lad mig komme i virksomhed, men især under åben himmel, hvis det er muligt."

"Min kære hr. de Rochefort," sagde Mazarin med sin spotske mine, "Deres iver løber af med Dem. De tror, at De er ung endnu, fordi Deres hjerte er det, men kræfterne vil svigte Dem. Tro De mig, det, De især trænger til nu, er hvile. Halløj der!"

"De tager altså ingen bestemmelse med mig, Deres Nåde?"

"Jo, jeg har tvært imod allerede taget en bestemmelse."

Bernouin trådte ind.

"Kald på en retsbetjent," sagde han, "og bliv hos mig," tilføjede han sagte.

Betjenten trådte ind. Mazarin skrev nogle ord, som han gav manden, og nikkede derpå med hovedet.

"Farvel, hr. de Rochefort," sagde han.

Rochefort bukkede ærbødigt og sagde:

"Jeg ser, Deres Nåde, at jeg bliver ført tilbage til Bastillen."

"De er meget kløgtig."

"Jeg har raget kastanjerne ud af ilden," mumlede Rochefort, idet han forlod stuen, "og hvis d'Artagnan ikke bliver tilfreds med mig, når jeg fortæller ham, hvilken lovtale jeg har holdt over ham, må han være meget utaknemmelig. Men hvor fanden fører man mig hen?"

Rochefort blev nemlig ført ned ad den lille trappe i stedet for gennem forgemakket, hvor d'Artagnan ventede. I gården forefandt han sin vogn og sine fire mænd, men sin ven så han sig forgæves om efter.

"Aha," sagde Rochefort ved sig selv, "det forandrer sagen betydeligt, og hvis der endnu er mange folk på gaden, skal vi gøre os umage for at vise Mazarin, at vi Gud være lovet endnu er gode til noget andet end at bevogte fanger."

Med disse ord sprang han op i vognen så let, som om han havde været en yngling på fem og tyve år.

4. Anna af Østrig, seks og fyrre år gammel

Da Mazarin var blevet alene med Bernouin, sad han et øjeblik hensunket i tanker. Han havde fået meget at vide, men dog vidste han endnu ikke nok.

"Har Deres Nåde intet at befale?" spurgte Bernouin.

"Jo," svarede Mazarin, "lys for mig, jeg vil aflægge dronningen et besøg."

Bernouin tog en lysestage og gik i forvejen.

Der fandtes en hemmelig gang, som satte Mazarins værelser og kabinettet i forbindelse med dronningens værelser. Gennem denne gang kunne kardinalen til hvilken som helst tid få adgang til Anna af Østrig.

I sovekammeret, hvor den nævnte gang endte, mødte Bernouin madame Beauvais. Madame Beauvais og Bernouin var det gamle elskende pars fortrolige. Madame Beauvais påtog sig at melde kardinalen hos Anna af Østrig, der befandt sig i sit bedekammer med den unge konge, Louis den Fjortende.

Anna af Østrig sad i en rummelig lænestol med albuen støttet på bordet og hovedet hvilende i hånden og betragtede det kongelige barn, der lå på tæppet og bladede i en stor bog med afbildninger af slag.

Madame Beauvais viste sig i døren og meldte kardinal de Mazarin.

Barnet lagde sig på knæ, rynkede panden og sagde, idet han betragtede sin moder:

"Hvorfor indfinder han sig således uden at bede om audiens?"

Anna rødmede let.

"Det er af vigtighed," svarede hun, "at en minister i sådanne tider som de, hvori vi lever, til en hvilken som helst tid kan aflægge dronningen regnskab for, hvad der passerer, uden at hele hoffet får det at vide."

I det samme trådte Mazarin ind. Kongen rejste sig øjeblikkelig, tog sin bog, lukkede den i og lagde den på bordet, ved hvilket han blev stående for at tvinge Mazarin til ligeledes at blive stående.

Mazarin så med sit årvågne blik alt.

Han bukkede ærbødigt for dronningen og gjorde et dybt buk for kongen, der besvarede hans hilsen med et temmelig stolt nik med hovedet, men et blik fra hans moder bebrejdede Louis den Fjortende de hadefulde følelser, som han lige fra sin barndom nærede mod kardinalen, og med et smil på læberne hørte han på ministerens komplimenter.

Anna af Østrig søgte at læse i Mazarins ansigt grunden til dette uventede besøg, for kardinalen plejede aldrig at indfinde sig hos hende, førend hendes omgivelser havde forladt hende.

Ministeren gjorde et umærkeligt tegn med hovedet, hvorpå dronningen sagde til madame Beauvais:

"Det er på tiden, at kongen kommer til sengs. Kald på Laporte."

Et øjeblik efter trådte Laporte ind.

Barnet ilede ham i møde uden at kysse sin moder.

"Nå, Louis," sagde Anna, "hvorfor kysser du mig ikke?"

"Jeg troede, at De var vred på mig, madame, siden De jager mig bort."

"Jeg jager Dem ikke bort, sire, men De har nylig haft børnekopper, og jeg er bange for, at det skal anstrenge Dem for meget at være så længe oppe."

"Den frygt nærede De ikke, da De i dag sendte mig til parlamentet for at udstede de forhadte edikter, som folket så lydeligt knurrer over."

"Sire," sagde Laporte for at give samtalen en anden vending, "til hvem ønsker Deres Majestæt, at jeg skal give lyset?"

"Til hvem du vil, Laporte," svarede barnet, "når det blot ikke bliver Mancini," tilføjede han højt.

Hr. Mancini var en nevø af Mazarin, som denne havde ansat hos kongen som ærespage, og på hvem Louis den Fjortende overførte en del af det had, han nærede mod sin minister.

Og kongen forlod stuen uden at kysse sin moder og hilse kardinalen.

"Det glæder mig at se," bemærkede Mazarin, "at Hans Majestæt bliver opdraget til at afsky forstillelse."

"Jeg beder Dem undskylde ham, kardinal," sagde dronningen, "han er et barn, der endnu ikke kan vide, hvor meget han skylder Dem."

Kardinalen smilede.

"Men," fortsatte dronningen, "De er formodentlig kommet for en eller anden vigtig sags skyld, hvad er der på færde?"

Mazarin satte sig eller snarere kastede sig i en rummelig stol og sagde med en melankolsk mine:

"Der er det på færde, at vi efter al sandsynlighed snart vil blive nødt til at skilles, med mindre De skulle drive Deres hengivenhed for mig så vidt, at De vil følge med mig til Italien."

"Og hvorfor det?" spurgte dronningen.

"Fordi," svarede Mazarin, "som der står i en gammel opera, hele verden har sammensvoret sig mod os!"

"De spøger, min herre," udbrød dronningen, idet hun gjorde et forsøg på at antage noget af sin gamle værdighed.

"Ak nej, madame," svarede Mazarin, "jeg spøger aldeles ikke, jeg kunne have meget mere lyst til at græde, det må De tro."

"Hvad forlanger De, at jeg skal gøre?"

"De er dronningen, madame, så vidt jeg ved."

"Et dejligt kongerige, som den første den bedste kan rive til sig."

"Imidlertid er De stærk nok til at fjerne dem, der mishager Dem."

"Det vil sige, som mishager Dem!" svarede dronningen.

"Mig!"

"Naturligvis. Hvem har forvist fru de Chevreuse, der i tolv år blev forfulgt under den anden regering?"

"Et intrigant fruentimmer, der ville fortsætte de kabaler mod mig, som hun havde begyndt mod hr. de Richelieu."

"Hvem har ladet hr. de Beaufort arrestere?"

"Et brushoved, der talte om intet mindre end at myrde mig."

"Som De ser, kardinal, er Deres fjender også mine."

"Det er ikke tilstrækkeligt, madame, Deres venner må også være mine."

"Mine venner, min herre!" dronningen rystede på hovedet. "Ak, jeg har ikke mere venner."

"Derfor beder jeg Dem heller ikke, madame, at se Dem om blandt Deres nuværende venner, men blandt dem fra gamle dage."

"Blandt mine venner fra gamle dage?" afbrød dronningen.

"Ja, blandt Deres venner, blandt dem, der har hjulpet Dem at kæmpe mod hr. hertugen af Richelieu, og ja, endda at overvinde ham."

"Hvor mon han vil hen?" mumlede dronningen og betragtede ængsteligt kardinalen.

"Ja," fortsatte denne, "ved visse lejligheder har Deres Majestæt med den kløgt, der er Dem egen, ved Deres venners bistand forstået at afslå den nævnte modstanders angreb."

"Jeg har lidt," bemærkede dronningen, "og intet videre."

"Ja," svarede Mazarin, "som fruentimmerne lider, ved nemlig at hævne sig. Nå, lad os gå lige til sagen! Kender De hr. de Rochefort?"

"Hr. de Rochefort hører ikke til mine venner," sagde dronningen, "men var tværtimod en af mine mest hårdnakkede fjender, en af kardinalens trofasteste håndlangere. Det troede jeg, at De vidste?"

"Ja, jeg ved det så godt, at jeg har ladet ham sætte i Bastillen," svarede Mazarin.

"Er han sluppet ud derfra?" spurgte dronningen.

"Nej, vær De kun rolig, han er der endnu. Jeg nævner kun ham for at komme til en anden. – Kender De hr. d'Artagnan?" fortsatte Mazarin, og så dronningen stift i øjnene.

Slaget ramte Anna af Østrig lige i hjertet.

"Skulle gascogneren monstro have sladret af skole?" mumlede hun. Så tilføjede hun højt:

"d'Artagnan? – Vent lidt, ja, det navn er mig ganske sikkert bekendt. – d'Artagnan, en musketer, der elskede et fruentimmer i min tjeneste, en stakkels lille skabning, der blev forgivet for min skyld."

"Er det alt?" spurgte Mazarin.

Dronningen så forbavset på ham.

"Men, min herre," sagde hun, "det lader til at være et formeligt forhør, De underkaster mig."

"I hvert tilfælde," svarede Mazarin med sit evige smil og sin søde stemme, "behøver De da kun at svare på, hvad De selv vil."

"Sig mig lige frem, hvad De ønsker at vide, min herre, så skal jeg ufortøvet svare Dem," sagde dronningen, der begyndte at blive utålmodig.

"Nuvel, madame," fortsatte Mazarin med et dybt buk, "jeg ønsker, at De lader mig få en part i Deres venner, således som jeg har stillet den smule dygtighed og talent, hvormed Himlen har begavet mig, til Deres rådighed. Omstændighederne er alvorlige, og der må tages kraftige forholdsregler."

"Igen!" udbrød dronningen. "Jeg troede, at den tid var forbi med hr. de Beauforts arrestation."

"Nå," blev Mazarin ved, "jeg må hver dag døje forhånelser af Deres prinser og titulerede undersåtter, der alle til hobe er automater, som ikke ser, at jeg holder dem i en tråd, som under mit alvorlige, tålmodige ydre ikke har anet den forbitrede mands latter, der har svoret en gang at blive den stærkeste. Vi har ladet hr. de Beaufort arrestere, det er sandt, men han var den mindst farlige af dem alle, der er endnu hr. prinsen ..."

"Sejrherren ved Rocroy? Har De tænkt på det?"

"Ja, madame, jeg tænker endda meget ofte på det, men *patienza*, tålmodighed, som vi italienere siger. Efter hr. de Condé er der fremdeles hertugen af Orleans."

"Hvad siger De? Den første prins af blodet, kongens onkel!"

"Nej, ikke den første prins af blodet og ikke kongens onkel, men Chalais', Montmorencys og Cinq-Mars' morder, der endnu den dag i dag forsøger at spille det samme spil, og som bilder sig ind, at han skal vinde partiet, fordi han har fået en anden modstander, og fordi han for sig i stedet for en mand, der truer, nu har en mand, der smiler. Men han tager fejl, og jeg har ingen fordel af at vedligeholde i dronningens nærhed den spire til uenighed, hvormed den salig kardinal i tyve år fik kongens galde til at løbe over."

Anna skjulte rødmende hovedet i sine hænder.

"Jeg har ikke i sinde at krænke Deres Majestæt," fortsatte Mazarin, idet han atter anslog en roligere tone, men med en påfaldende fasthed. "Jeg vil have, at man skal respektere dronningen og hendes minister, eftersom jeg i verdens øjne ikke er andet end det. Deres Majestæt ved, at jeg ikke, som så mange siger, er en italiensk marionetdukke, men alle andre må også vide det."

"Nå, hvad skal jeg da gøre?" spurgte Anna af Østrig, behersket af hans bydende stemme.

"De skal se at komme på navnene på de tro og hengivne mænd, der trods hr. de Richelieu satte over havet, efterladende blodige spor på hele den vej, de havde passeret, for at bringe Deres Majestæt et vist smykke, som De havde foræret hr. de Buckingham."

Anna rejste sig majestætisk og forbitret, og idet hun betragtede kardinalen med dette stolte og værdige blik, der i hendes unge dage havde gjort hende så mægtig, sagde hun:

"De fornærmer mig, min herre."

"Endelig," fortsatte kardinalen, idet han fuldendte den tanke, som dronningens bevægelse havde afbrudt, "endelig forlanger jeg, at De i dag skal gøre det samme for Deres mand, som De en gang har gjort for Deres elsker."

"Igen denne bagvaskelse," udbrød dronningen, "jeg troede dog, at den historie var død og begravet, da De hidtil har forskånet mig for at høre den, men nu kommer De også frem med den. Men det er for så vidt ret heldigt, da jeg derved får lejlighed til at udtale mig desangående. Men så skal denne sag også være færdig, forstår De."

Dronningen søgte en hellig genstand, hvor på hun kunne sværge. Af et i tapetet skjult skab fremtog hun et lille rosentræsskrin, som hun satte på bedepulten og fortsatte derpå:

"Jeg sværger ved disse hellige relikvier: Jeg elskede hr. de Buckingham, men han var ikke min elsker!"

"Og hvad er det for relikvier, De aflægger denne ed på, madame?" spurgte Mazarin smilende, "for i min egenskab af romer er jeg vantroende, kan jeg lade Dem vide. Relikvier og relikvier er to ting."

Dronningen tog en lille guldnøgle frem fra sit bryst og rakte kardinalen den.

"Luk selv op, min herre," sagde hun, "og se selv efter."

Mazarin tog forbavset nøglerne og åbnede skrinet, hvori han kun fandt en rusten kniv og to breve, hvor af det ene var plettet

af blod.

"Hvad er dette for noget?" spurgte han.

"Hvad det er?" spurgte Anna af Østrig med en kongelig mine og idet hun strakte sin arm, der trods årene endnu var overordentlig smuk, ud mod skrinet, "det skal jeg sige Dem. Disse to breve er de eneste, jeg nogen sinde har skrevet til ham. Kniven er den samme, Felton myrdede ham med. Læs brevene, min herre, og se, om jeg har løjet."

Behersket af hendes energi åbnede Mazarin næsten mekanisk brevene og læste dem. Det ene var det, i hvilket dronningen forlangte diamanterne tilbage af Buckingham, det var det, d'Artagnan havde overbragt. Det andet var det, som Laporte havde overbragt hertugen, hvori dronningen underrettede ham om, at han ville blive myrdet, og som var kommet for sent.

"Det er godt, madame," sagde Mazarin, "der er intet at sige til dette."

"Jo, min herre," sagde dronningen, idet hun lukkede skrinet og lagde hånden på det, "der er noget at sige til det, og det er, at jeg altid har været utaknemmelig mod de mænd, der har reddet mig og som har gjort alt, hvad de kunne, for også at redde ham. Det er, at jeg ikke har givet denne tapre d'Artagnan, om hvem De for et øjeblik siden talte, andet end min hånd at kysse og denne diamant."

Dronningen holdt med disse ord sin smukke hånd hen imod kardinalen og viste ham en beundringsværdig sten, der funklede på hendes finger.

"Han har, som det synes, solgt den en gang, da han var i forlegenhed," fortsatte hun, "han har solgt den for at frelse mig

nok en gang, for det var for at sende et bud til hertugen og for at underrette ham om, at man havde i sinde at myrde ham."

"d'Artagnan vidste altså dette?"

"Han vidste alt. Hvordan han bar sig ad med det, det ved jeg ikke. Han solgte den til hr. des Essarts, på hvis finger jeg så den, og af hvem jeg igen købte den. Men denne diamant tilhører ham, min herre, giv ham den derfor tilbage fra mig, og siden De er så lykkelig at have en sådan mand i Deres nærhed, så bestræb Dem for at drage nytte af ham."

"Tak, madame!" svarede kardinalen, "jeg skal følge Deres råd."

"Og nu," sagde dronningen, lige som overvældet af sin bevægelse, "har De mere at sige mig?"

"Nej, madame," svarede kardinalen med sin sødeste stemme, "nej, ikke andet end at bede Dem tilgive mig min uretfærdige mistanke, men jeg elsker Dem så højt, at det ikke er underligt, at jeg er skinsyg, endda på fortiden."

Kardinalen greb dronningens hånd, som han galant kyssede, og trak sig derpå tilbage.

Næppe var han gået, førend dronningen gik ind i sin søns værelse og spurgte Laporte, om kongen var gået til sengs. Laporte pegede på barnet, der sov.

Anna af Østrig trådte op på trinnene af sengen og trykkede et sagte kys på sin søns glatte pande, derpå gik hun lige så stille, som hun var kommet, idet hun blot sagde til kammertjeneren:

"Sørg for, min kære Laporte, at kongen viser sig venligere mod kardinalen, som både han og jeg skylder så stor taknemmelighed."

5. Gascogner og italiener

Kardinalen var imidlertid vendt tilbage til sit kabinet, udenfor hvis dør Bernouin vågede. Han spurgte ham, om der intet var passeret i hans fraværelse og om ingen efterretning var indløbet ude fra. Da kammertjeneren svarede benægtende, gav han ham et tegn til at forlade ham.

Da han var blevet alene, åbnede han døren til gangen og derefter den til forgemakket. På en bænk i dette sad d'Artagnan, der af udmattelse var faldet i søvn.

"Hr. d'Artagnan!" sagde han sagte.

D'Artagnan rørte sig ikke af pletten.

"Hr. d'Artagnan!" gentog han højere.

D'Artagnan blev ved at sove.

Kardinalen gik nærmere og berørte hans skulder med spidsen af sin finger.

Denne gang fo'r d'Artagnan sammen og vågnede.

"Her er jeg," sagde han, "hvem kalder på mig?"

"Jeg," svarede Mazarin med sit mest smilende ansigt.

"Jeg beder Deres Eminence undskylde mig," sagde d'Artagnan, "men jeg var så træt ..."

"De har intet at bede mig undskylde, min herre," svarede Mazarin, "for De er blevet træt i min tjeneste."

D'Artagnan beundrede ministerens venlighed.

"Mon det ordsprog skulle være sandt," mumlede han mellem tænderne, "at man kommer sovende til lykken?"

"Følg med mig, min herre," sagde Mazarin.

"Godt," mumlede d'Artagnan, "Rochefort har holdt sit ord, men hvor fanden er han blevet af?"

Han så sig om i kabinettet, men kunne intet steds opdage Rochefort.

"Hr. d'Artagnan," sagde Mazarin, idet han satte sig og gjorde sig det mageligt i sin lænestol, "De har altid forekommet mig at være en tapper og elegant mand."

"Det er meget muligt," tænkte d'Artagnan, "men han har tøvet pokkers længe med at sige mig det."

Imidlertid besvarede han Mazarins kompliment ved at bukke lige til jorden for ham.

"Nu," fortsatte Mazarin, "øjeblikket er kommet til at sætte Deres talenter og dygtighed på prøve."

Officerens øjne udskød et glædeslyn, der imidlertid straks slukkedes, for han vidste, hvor Mazarin ville hen.

"Befal, Deres Nåde," svarede han, "jeg er beredt til at adlyde Deres Eminence."

"Hr. d'Artagnan," fortsatte Mazarin, "De har under den forrige regering udført visse bedrifter ..."

"Deres Eminence viser mig megen ære ved at mindes dem ... vist nok har jeg erhvervet nogen berømmelse i krigen."

"Jeg taler ikke om Deres krigeriske bedrifter, min herre," fortsatte Mazarin, "for, skønt de har vakt nogen opsigt, er de dog blevet fordunklet af de andre."

D'Artagnan blev ganske forbavset.

"Nå!" udbrød Mazarin, "De svarer mig ikke?"

"Jeg venter på, at Deres Eminence skal sige mig, hvilke bedrifter De mener," sagde d'Artagnan.

"Jeg mener eventyret ... å! De ved godt, hvad jeg mener."

"Nej, desværre, Deres Nåde!" svarede d'Artagnan ganske forbavset.

"De er diskret, så meget des bedre. Jeg sigter til eventyret med dronningens diamantdupper, den rejse, De foretog med tre af deres venner."

"Aha!" tænkte gascogneren, "mon det er en snare? Jeg må være på min post."

"Hvilke venner, Deres Nåde?" spurgte han.

"Deres tre venner fra gamle dage."

"I gamle dage, Deres Nåde, havde jeg ikke tre, men halvtredsindstyve venner," svarede d'Artagnan. "Når man er tyve år gammel, kalder man alle mennesker sine venner."

"Godt, godt, hr. officer!" sagde Mazarin. "Diskretion er en smuk dyd, men De kunne let komme til at fortryde, at De har været alt for diskret."

"Pythagoras, Deres Nåde, pålagde sine disciple tavshed i fem år for at lære dem at tie."

"Og De har tiet i tyve år, min herre, det er femten år længere end en pythagoræisk filosof, hvilket forekommer mig ret anstændigt. Tal derfor nu, for dronningen løser Dem selv fra Deres ed."

"Dronningen!" udbrød d'Artagnan med en forbavselse, der denne gang var virkelig.

"Ja, dronningen! Og til bevis på, at jeg taler til Dem i hendes navn, tjener, at hun har bedt mig vise Dem denne ring, som hun påstår, at De kender, og som hun har købt tilbage af hr. des Essarts."

Med disse ord strakte Mazarin hånden hen mod officeren, der med et suk genkendte den ring, som dronningen havde

givet ham den aften, der var bal på rådhuset.

"Ja," sagde d'Artagnan, "jeg kender denne diamant, den har tilhørt dronningen."

"I så fald ser De nok, at jeg taler til Dem i hendes navn. Svar mig derfor oprigtigt og spil ikke længere komedie. Jeg har allerede sagt Dem det, og jeg gentager det, De vil kunne gøre Deres lykke."

"I sandhed, Deres Nåde, jeg trænger meget til at gøre lykke. Deres Eminence har i så lang tid glemt mig!"

"Der behøves kun otte dage for at gøre denne fejl god igen. Hvad Dem angår, så er De her, men Deres venner, hvor er de?"

"Det ved jeg ikke, Deres Nåde."

"Hvorledes, De ved det ikke?"

"Nej, det er længe siden, at vi skiltes, for de har alle forladt tjenesten."

"Men De vil kunne finde dem igen?"

"Ja, hvor de så end er. Lad mig blot om det."

"Godt! Deres betingelser?"

"Penge, Deres Nåde, så mange, som vi vil få brug for. Jeg husker alt for godt, hvor mange hindringer pengemangel undertiden lagde os i vejen, og uden denne diamant, som jeg måtte sælge, ville vi være blevet siddende på halvvejen."

"For fanden! Penge og det mange!" udbrød Mazarin, "hvor De tager på vej, hr. officer! De ved vel, at der ingen penge findes i kongens kasse!"

"Så gør som jeg, Deres Nåde, sælg kronens diamanter. Tro mig, lad os ikke tinge, man udretter aldrig noget stort med små midler."

"Nuvel, vi vil se at tilfredsstille Dem," svarede Mazarin.

"Richelieu," tænkte d'Artagnan, "ville allerede have givet mig fem hundrede guldstykker på hånden."

"Altså tilhører I mig?"

"Ja, hvis mine venner vil."

"Men hvis de afslår det, kan jeg så gøre regning på Dem?"

"Jeg har aldrig udrettet noget ordentligt alene," svarede d'Artagnan og rystede på hovedet.

"Så se at finde dem."

"Hvad må jeg love dem for at bestemme dem til at træde i Deres Eminences tjeneste?"

"De kender dem bedre end jeg. Lov dem, hvad der passer for en hver af dem."

"Hvad må jeg love?"

"Hvis De tjener mig, som De har tjent dronningen, skal de blive glimrende belønnede."

"Hvad skal vi gøre?"

"Alt, efter som det lader til, at I kan gøre alt."

"Når man har tillid til folk, Deres Nåde, og man ønsker, at de skal have tillid til os, må man udtale sig mere åbent, end Deres Eminence gør."

"Vær De kun ganske rolig, når øjeblikket til at handle er kommet, skal De få alt at vide," svarede Mazarin.

"Og indtil da?"

"Må De vente og imidlertid opsøge Deres venner."

"De er måske ikke i Paris, Deres Nåde, i det mindste er det ikke sandsynligt, og jeg må altså foretage en rejse for at finde dem. Jeg er kun en fattig musketerløjtnant, og det er dyrt at rejse."

"Det er ikke min hensigt, at De skal vise Dem i noget stort optog," sagde Mazarin, "mine planer skal holdes hemmelige."

"Jeg kan ikke rejse for min sold, Deres Nåde, eftersom jeg har den til gode for tre måneder, og heller ikke for mine sparepenge, eftersom jeg i de to og tyve år, jeg har været i tjenesten, ikke har samlet mig andet end gæld."

Mazarin betænkte sig et øjeblik, som om der foregik en svær kamp i ham. Derpå gik han hen til et med tredobbelt lås forsynet skab, tog en pose ud af det, som han vejede i hånden, førend han gav d'Artagnan den, og sagde med et suk:

"Så tag da denne, det er Deres rejsepenge."

"Hvis det er spanske dubloner eller blot gulddalere," tænkte d'Artagnan, "kan vi endnu gøre forretninger sammen."

Han bukkede for kardinalen og gemte posen i sin rummelige lomme.

"Det er altså en afgjort sag, at De rejser?" sagde Mazarin.

"Ja, Deres Nåde."

"Skriv til mig hver dag og lad mig vide, hvordan det går med Deres underhandlinger."

"Skal ske, Deres Nåde."

"Godt. Apropos, hvad hedder Deres venner?"

"Hvad mine venner hedder?" gentog d'Artagnan noget urolig.

"Ja, mens De leder efter dem, vil jeg også lade anstille efterforskninger, og måske jeg kunne høre noget om dem."

"Hr. grev de la Fère, kaldet Athos. Hr. du Vallon, kaldet Porthos, og hr. ridder d'Herblay, nu abbed d'Herblay, kaldet Aramis."

Efter at have fået et af Mazarin selv undertegnet permissionspas gik d'Artagnan sin vej.

Han var næppe kommet udenfor, førend han trådte hen til en lygte, der hang i gården, og hurtigt åbnede posen.

"Sølvdalere!" udbrød han foragteligt, "jeg tænkte det nok! Ah! Mazarin, Mazarin, du har ingen tillid til mig! Så meget desto værre for dig! Det vil bringe dig ulykke!"

Imidlertid gned kardinalen sig i hænderne og mumlede:

"Hundrede sølvdalere, hundrede sølvdalere. For hundrede sølvdalere er jeg kommet efter en hemmelighed, som hr. de Richelieu ville have givet tyve tusinde dalere for. Uden at tale om diamanten," tilføjede han, idet han med forelskede øjne betragtede ringen, som han havde beholdt i stedet for at give d'Artagnan den, "uden at regne diamanten, der i det mindste er ti tusinde francs værd."

Og kardinalen forføjede sig til sit sovekammer ganske glad over den gode aften, han havde haft, gemte ringen i et skrin, der var fuldt af alle slags diamanter, for kardinalen sværmede for ædle stene, og kaldte på Bernouin, for at han skulle klæde ham af, uden at bryde sig mere om de råb, der af og til hørtes, og de geværskud, der endnu forstyrrede natteroen i Paris, skønt klokken allerede var elleve om aftenen.

Imidlertid vandrede d'Artagnan til Rue Tiquetonne, hvor han boede i Hôtel de La Chevrette.

Vi skal nu gøre rede for, hvorfor d'Artagnan havde valgt denne bolig.

6. D'Artagnan, fyrretyve år gammel

Ak! Siden den gang vi i vor roman "*De tre Musketerer*" forlod d'Artagnan i Rue des Fossoyeurs nr. 12, var der passeret mange ting og gået mange år.

D'Artagnan havde ikke svigtet lejligheden, men lejligheden havde svigtet d'Artagnan. Så længe han levede blandt sine venner, følte han sig ung. Han hørte til disse kloge, muntre skabninger, der så let tilegner sig andres egenskaber. – Athos gav ham sin værdighed, Porthos sit gode humør, Aramis sit elegante væsen. Hvis d'Artagnan havde kunnet blive ved at leve sammen med sine tre venner, ville han være blevet en udmærket mand. Athos forlod ham først for at trække sig tilbage til den lille landejendom, som han havde ejet i nærheden af Blois. Dernæst Porthos for at ægte sin prokuratordame og endelig Aramis for definitivt at træde ind i den gejstlige stand og blive abbed. Fra dette øjeblik følte d'Artagnan, der havde sammenblandet sin fremtid med sine venners, sig forladt og svag.

Skønt d'Artagnan var blevet løjtnant i musketererne, levede han dog meget isoleret. Han var ikke som Athos fornem nok til, at de store huse åbnede sig for ham. Han var ikke som Porthos forfængelig nok til at indbilde andre, at han omgikkes fornemme folk, og han var ikke som Aramis adelsmand nok til at bevare sin naturlige elegance.

Imidlertid havde d'Artagnan ikke mistet sin medfødte skarpe forstand. Nej, den var tvært imod tiltaget, eller i det mindste var den dobbelt påfaldende på grund af hans noget plumpe ydre, men han havde brugt denne skarpe forstand til bagateller og ikke til alvorlige ting, til at skaffe sig velvære, sådan som soldater forstår dette ord, det vil sige til at skaffe sig en god seng, et godt bord og en god værtinde.

Og alt dette havde d'Artagnan i seks år fundet i Rue Tiquetonne, i Hôtel de La Chevrette.

I den første tid af hans ophold i dette hotel havde husets frue, en smuk, rødmosset flamlænderinde på fem og tyve til seks og tyve år, forelsket sig i ham. Efter at de i nogen tid var blevet generede i deres kærlighedsforståelse af en ubelejlig ægtemand, som d'Artagnan ti gange havde ladet, som om han ville rende sin kårde i livet, forsvandt denne ægtemand for bestandig, efter at han først hemmeligt havde solgt nogle fade vin og tilegnet sig alle rede penge og kostbarheder. Man anså ham for død. Navnlig påstod hans kone, at han ikke mere levede. Endelig efter i tre år at have levet i en forbindelse, som d'Artagnan vel vogtede sig for at bryde, da han hvert år fandt sit logi og sin elskerinde behageligere end før, for det ene gav ham kredit på det andet, fik elskerinden det urimelige indfald at ville være kone og foreslog d'Artagnan at ægte sig.

"O, fy!" svarede d'Artagnan. "Bigami, min kære! Hvad tænker De dog på?"

"Men han er død, jeg er fuldkommen sikker på det."

"Han var en ondskabsfuld skælm og kunne godt få i sinde at komme tilbage for at få os hængte."

"Nå, hvis han kommer tilbage, kan De dræbe ham, De er så tapper og behændig!"

"Død og pine, min kære veninde. Det, De der siger, ville også bringe mig i galgen!"

"De afslår altså min begæring?"

"Ja, med den største afsky!"

Den smukke værtinde var ude af sig selv af fortvivlelse. Hun ville gerne have gjort hr. d'Artagnan ikke blot til sin mand, men også til sin gud, for han var så smuk en mand og havde en så stolt knebelsbart!

I det fjerde år af denne forbindelse fandt toget til Franche-Comté sted. d'Artagnan fik ordre til at gøre felttoget med og traf sine forberedelser til afrejsen. Der var en jamren og en græden uden ende og en ødslen af de højtideligste løfter om evig troskab – alt sammen, vel at mærke, fra værtindens side. d'Artagnan var nemlig en alt for fornem herre til at love noget. Derfor lovede han blot at gøre, hvad han kunne, for at forøge sit navns hæder.

Hvad det angår, da kender man d'Artagnan. Han skånede ikke sin person, og idet han angreb i spidsen for sit kompagni, fik han en kugle i brystet, der strakte ham livløs om på valpladsen. Man så ham falde af hesten, men ikke stå op igen. Man anså ham for død, og alle de, der havde håb om at blive hans eftermand, sagde på lykke og fromme, at han var det.

Men d'Artagnan var ikke den mand, der så let lod sig slå ihjel. Hele dagen lå han besvimet på valpladsen, men med den indtrædende nattekulde kom han atter til sig selv. Han nåede en landsby, bankede på døren til det smukkeste hus og blev modtaget som alle franskmænd, når de er sårede. Han blev

forbundet og plejet, og med et bedre helbred end nogen sinde begav han sig en smuk morgen på vejen til Frankrig. Kommet over grænsen styrede han kursen mod Paris, og da han først havde nået Paris, forføjede han sig ufortøvet til Rue Tiquetonne.

På væggen i sit værelse fandt d'Artagnan en fuldstændig mandsdragt hængende med undtagelse af kården.

"Han må være kommet tilbage," tænkte han, "så meget desto værre og så meget desto bedre."

Vi behøver næppe at bemærke, at d'Artagnan tænkte på ægtemanden.

Han spurgte sig for. Der var kommet nye opvartere og en ny tjenestepige. Husets frue var ude at spadsere.

"Alene?" spurgte d'Artagnan.

"Nej, med herren."

"Herren er altså kommet tilbage?"

"Naturligvis," svarede pigen naivt.

"Hvis jeg havde penge," sagde d'Artagnan ved sig selv, "ville jeg gå min vej, men jeg har ingen, og må altså blive og følge min værtindes råd, idet jeg krydser denne uforskammedes ægteskabelige planer."

Han var netop færdig med denne monolog, da pigen, der havde stået på lur i døren, pludselig udbrød:

"Ah! Der kommer madame med herren."

D'Artagnan så ned ad gaden og fik virkelig på hjørnet af Rue Montmartre øje på værtinden, som stoltserede hen ad gaden med en drabelig schweizer i guldbroderet uniform. Han havde en holdning og mine, der mindede ham om hans gamle ven Porthos.

"Så det er herren!" sagde d'Artagnan ved sig selv. "Det lader til, at han er vokset betydeligt."

D'Artagnan tog plads i salen på et iøjnefaldende sted.

Da værtinden trådte ind, så hun straks d'Artagnan og udstødte et skrig.

D'Artagnan, der af dette skrig sluttede, at han var blevet genkendt, rejste sig op, ilede hen til hende og kyssede hende ømt.

Schweizeren så forbavset på værtinden, der blev ligbleg.

"Hvem er denne schweizer?" spurgte d'Artagnan.

"Herren vil ægte mig," svarede værtinden.

"Deres mand er altså endelig død?"

"Hvad kommer det Dem ved?" svarede schweizeren.

"Det kommer mig meget ved," svarede d'Artagnan, "eftersom De ikke kan ægte madame uden mit samtykke, og eftersom ..."

"Og eftersom ...?" spurgte schweizeren.

"Og eftersom jeg ... ikke giver det," svarede musketeren.

Schweizeren blev purpurrød. Han var iført sin smukke, guldbroderede uniform, mens d'Artagnan var indhyllet i en grå kappe. Schweizeren målte seks fod, d'Artagnan kun fem. Schweizeren troede, at han var hjemme og betragtede d'Artagnan som en påtrængende.

"Vil De pakke Dem her fra!" sagde schweizeren og stampede heftigt med foden som en mand, der begynder at blive vred for alvor.

"Nej, nej, på ingen måde," svarede d'Artagnan.

"Men vi behøver jo blot at hente politi," sagde en opvarter, der ikke kunne forstå, at denne lille mand turde gøre en så stor mand pladsen stridig.

"Du," sagde d'Artagnan, der begyndte at blive vred og tog opvarteren i øret, "du har den godhed at holde dig her, og hvis du rører dig af pletten, river jeg øret af dig. Hvad Dem angår, berømte efterkommer af Wilhelm Tell, så pakker De Deres klæder sammen, der hænger i mit værelse, og som generer mig, og skynder Dem at opsøge Dem et andet herberg."

Schweizeren gav sig til at skoggerle.

"Jeg skulle opsøge mig et andet herberg," råbte han, "og hvorfor?"

"Ah! Godt, jeg ser, at De forstår fransk," sagde d'Artagnan, "hvis De vil gøre en tur med mig, skal jeg forklare Dem resten."

Værtinden, der kendte d'Artagnan som en udmærket fægtemester, begyndte at græde og rive sig i håret.

Idet han vendte sig til den smukke fortvivlede, sagde d'Artagnan:

"Send ham da bort, madame."

"Bah!" genmælede schweizeren, der havde behøvet nogen tid til at gøre sig rede for d'Artagnans forslag. "Bah! Hvem er De, siden De foreslår mig at gøre en tur med Dem?"

"Jeg er løjtnant i Hans Majestæts musketerer," svarede d'Artagnan, "og følgelig i enhver henseende Deres foresatte. Da der imidlertid her ikke er tale om grader, men om indkvarteringsbilletter, så ved De nok, hvordan man plejer at bære sig ad. Hent Deres kårde, og den af os, der først kommer her tilbage, tager sit værelse i besiddelse."

Trods værtindens jamren, der i grunden hængte ved sin gamle kærlighed, men som ikke ville have haft noget imod, at den hovmodige musketer, der havde krænket hende ved at afslå

hendes hånd, fik en lektion, førte d'Artagnan schweizeren med sig.

De to modstandere begav sig til gravene ved Montmartre. Det var nat, da de nåede derhen. d'Artagnan bad høfligt schweizeren om at afstå ham værelset og ikke komme mere igen, men denne rystede benægtende på hovedet og trak sin kårde.

"Ja, så skal De komme til at ligge her," sagde d'Artagnan, "det er en dårlig seng, men det er ikke min skyld. De har selv villet det."

Med disse ord trak han ligeledes fra læderet og krydsede sin kårde med sin modstanders.

Han havde at gøre med en håndfast karl, men hans smidighed opvejede den andens styrke. Schweizerens kårde afparerede aldrig musketerens. Schweizeren fik to kårdestik, førend han endnu på grund af kulden havde bemærket det. Imidlertid nødte blodtabet og den udmattelse, som dette forårsagede ham, ham til at sætte sig ned.

"Nå," udbrød d'Artagnan, "hvad sagde jeg Dem? Nu sidder De net i det, stivnakke! Bliv her, så skal jeg sende Dem Deres klæder med opvarteren. På gensyn! Apropos, indloger Dem i Rue Mont-Orgueil i *Den boldspillende Kat*, der har man det fortræffeligt, hvis det endnu er den samme værtinde. Farvel."

Med disse ord vendte han munter tilbage til sit logi og sendte ganske rigtigt schweizeren hans klæder. Opvarteren traf denne herre siddende på det samme sted, hvor d'Artagnan havde forladt ham, ganske forbløffet over sin modstanders suffisance.

Opvarteren, værtinden og hele huset behandlede d'Artagnan med den samme hensynsfuldhed, som de ville have behandlet

Herkules, hvis han atter havde vist sig på Jorden for at begynde forfra på sine tolv arbejder.

Men da han var blevet alene med værtinden, sagde han:

"Nu ved De, min smukke Madeleine, hvilken afstand der er mellem en schweizer og en adelsmand. Hvad Dem angår, så har De opført Dem som en knejpeværtinde. Det er værst for Dem, da De ved denne opførsel har mistet min agtelse og min søgning. Jeg har jaget schweizeren på døren for at ydmyge Dem, men jeg vil ikke længere bo her. Halløj, opvarter! Lad min vadsæk bringe til *Kærlighedsskæppen*, Rue des Bourdonnais. Farvel, madame!"

D'Artagnan udtalte disse ord på en både majestætisk og rørende måde. Værtinden kastede sig for hans fødder, bad ham om tilgivelse og holdt ham tilbage. Hvad skal man sige! Stegespiddet drejede rundt, det brændte rask i kakkelovnen og den smukke Madeleine græd. d'Artagnan følte sulten, kulden og kærligheden vende tilbage i forening. Han tilgav, og da han havde tilgivet, blev han.

Sådan var d'Artagnan atter kommet til at bo i Rue Tiquetonne, i Hôtel de La Chevrette.

7. D'Artagnan befinder sig i en stor forlegenhed, men en af vore gamle bekendte kommer ham til hjælp

D'Artagnan vandrede altså tankefuld hjemad, idet han fandt en særdeles fornøjelse i at betragte kardinal Mazarins pengepose og tænkte på den smukke diamant, der havde tilhørt ham, og som han et øjeblik havde set glimre på premierministerens finger.

Da han kom ind i Rue Tiquetonne, så han, at der var en mængde mennesker samlet der. I nærheden af hans logi fandt et stort opløb sted.

"Hm!" mumlede han, "mon der har været ild i Hôtel de La Chevrette, eller mon den smukke Madeleines mand endelig for alvor skulle være kommet tilbage?"

Men det var hverken det ene eller det andet. Da d'Artagnan kom nærmere, så han, at det ikke var udenfor hans hotel, men udenfor nabohuset, at folk var stimlet sammen. Man råbte i munden på hinanden og løb omkring med brændende fakler, og d'Artagnan fik øje på uniformer.

Han spurgte, hvad der var på færde.

Man svarede ham, at en borger med en snes af sine venner havde angrebet en af hr. kardinalens gardere eskorteret vogn, men at borgerne var blevet slået på flugt, da garderne havde

fået forstærkning. Anføreren var flygtet ind i huset ved siden af hotellet, og man var nu i færd med at gennemsøge dette.

I sin ungdom ville d'Artagnan være ilet til, hvor han havde set uniformer, og hjulpet soldaterne mod borgerne, men nu var han blevet roligere og mere adstadig. Desuden havde han kardinalens hundrede sølvdalere i lommen og ville derfor ikke vove sig ind i trængsel.

Uden at stille flere spørgsmål gik han ind i hotellet.

I gamle dage ville d'Artagnan altid vide alt. Nu vidste han altid nok.

Den smukke Madeleine ventede ham ikke, da hun, efter hvad han selv havde sagt, troede, at han ville tilbringe natten i Louvre. Hun blev derfor meget glad over hans uventede tilbagekomst, der traf sig så meget heldigere, som hun var meget bange for tumulten udenfor på gaden, og hun ikke havde en schweizer til at forsvare sig.

Hun ville indlede en samtale med ham og fortælle ham, hvad der var foregået, men d'Artagnan bad hende bringe hans aftensmad op på hans værelse og til denne føje en flaske gammel burgunder.

D'Artagnan tog sin nøgle og sit lys og gik op på sit værelse; for ikke at skade søgningen havde han ladet sig nøje med et værelse i fjerde etage. Den agtelse, vi nærer for sandheden, nøder os til at sige, at det lå umiddelbart oven over tagrenden og lige under taget.

Her havde han sit Achilles-telt. I dette værelse lukkede d'Artagnan sig inde, når han ved sin fraværelse ville straffe den smukke Madeleine.

Det første, han gjorde, var at gemme sin pengepose i en gammel sekretær, hvis lås imidlertid var ny, derpå satte han sig til aftensmaden, der et øjeblik i forvejen var blevet bragt ham sammen med vinen, sendte opvarteren bort og lukkede døren af.

Det var ikke for at tænke, som man måske kunne tro, for efter d'Artagnans mening burde man kun gøre en ting ad gangen. Da han var sulten, spiste han, og derpå lagde han sig til sengs. d'Artagnan hørte ikke til de mennesker, der mener, at natten bringer råd, men om natten sov han. Om morgenen derimod havde han sine bedste indskydelser. Han havde ikke i lang tid haft lejlighed til at tænke om morgenen, men han havde altid sovet om natten.

Ved daggry vågnede han, sprang ud af sengen og begyndte at gå op og ned i værelset i dybe tanker.

"I 1643", sagde han ved sig selv, "omtrent seks måneder før kardinalens død, fik jeg et brev fra Athos. Hvor var jeg den gang? Ah! Det var ved belejringen af Besançon, nu husker jeg det ... jeg havde post i løbegravene. Hvad skrev han? At han boede på en lille landejendom. Ja, sådan var det, en lille landejendom, men hvor? Jeg skulle netop til at læse dette, da et vindpust bortførte brevet. I gamle dage ville jeg være rendt efter det, skønt vinden førte det til et temmelig udsat sted. Men ungdom er en temmelig stor fejl, når man ikke længere er ung. Jeg lod mit brev sammen med Athos' adresse flyve over til spanierne, der ikke havde noget brug for den, og som burde have sendt mig det tilbage. Det kan altså ikke nytte noget at tænke på Athos. Lad os nu se, hvordan det forholder sig med Porthos. Jeg har fået et brev fra ham, hvori han inviterede mig

til en stor jagt på hans gods i september måned 1646. Da jeg uheldigvis den gang var i Bearn i anledning af min faders død, blev brevet sendt efter mig der til, men jeg var allerede afrejst, da det ankom. Det blev atter sendt efter mig og kom til Montmédy nogle dage efter, at jeg havde forladt denne by. Endelig kom det mig i hænde i september måned, men da det var i april 1647 og indbydelsen gjaldt september 1646, kunne jeg ikke benytte mig af denne. Nå, lad os lede efter dette brev, det må findes mellem adkomstdokumenterne til min landejendom."

D'Artagnan åbnede en gammel kasse, der stod i en krog af stuen, og som var fyldt med de dokumenter, der angik d'Artagnans gods, som for resten i over to hundrede år havde været ude af hans familie, og udstødte et glædesskrig, for han havde genkendt Porthos' mægtige håndskrift, og neden under den nogle linjer, skrevet af hans værdige ægtefælles visne hånd.

D'Artagnan opholdt sig ikke med at læse dette brev, hvis indhold han allerede kendte, men sprang lige til adressen.

Den var slottet du Vallon.

Porthos havde glemt at betegne den nøjere. I sin stolthed troede han, at hele verden måtte kende det slot, han havde givet sit navn.

D'Artagnan kastede endnu en gang blikket i Porthos' brev. Der fandtes et postskriptum, hvori følgende ord forekom:

"Jeg skriver med den samme kurer til vor værdige ven Aramis i hans kloster."

"I hans kloster! Ja, det er godt nok, men hvilket kloster? Der fandtes to hundrede i Paris og tre tusinde i Frankrig. Og måske har han, da han gik i kloster, tredje gang skiftet navn. Ak! Hvis

jeg var en lærd teolog og kunne huske mere end de theses, som han så smukt diskuterede med sognepræsten i Montdidier og jesuiterprioren, ville jeg rejse hen og se, hvilke læresætninger han nu hylder, og måske jeg deraf kunne slutte mig til, hvilken helgen han har indviet sig til.

Hvad om jeg gik til kardinalen og bad ham om en skriftlig tilladelse til at trænge ind i alle mulige klostre, endda i nonneklostrene? Det ville være et godt indfald, og måske jeg kunne finde ham der lige som Achilles. – Ja, men jeg ville derved lige fra begyndelsen af tilstå min afmagt. De store er ikke fornøjede, når man ikke gør det umulige for dem. "Hvis det havde været muligt," siger de, "kunne jeg selv have gjort det." Og de store har ret. Men stop lidt, jeg har også fået et brev fra ham, den kære ven, hvori han endda bad mig om en lille tjeneste, som jeg viste ham. Ja, men hvor har jeg gjort af dette brev?"

D'Artagnan betænkte sig et øjeblik og gik derpå hen til et klædeskab, hvori hans gamle klæder hang. Han ledte derefter sin frakke fra 1648, og da han var en ordentlig fyr, fandt han den hængende på et søm. Han stak hånden i lommen og trak et papir op, det var netop Aramis' brev.

> "Hr. d'Artagnan," skrev han, "jeg lader Dem herved vide, at jeg har haft en strid med en vis adelsmand, der har sat mig stævne til i aften på Place Royale. Da jeg er en kirkens mand, og denne affære kunne skade mig, hvis jeg betroede mig til nogen anden end en så pålidelig ven som Dem, skriver jeg til Dem for at bede Dem være min sekundant.
>
> Når De begiver Dem til stedet gennem Rue Neuve-Sainte-Catharine, vil De under den anden lygte til højre

finde Deres modstander. Jeg vil være med min under den tredje.

Deres

Aramis."

D'Artagnan søgte at samle sin hukommelse. Han havde begivet sig til stedet, truffet sin modstander, hvis navn han aldrig havde fået at vide, og givet ham et kårdestød i armen. Derpå var han gået hen til Aramis, der var kommet ham i møde, efter at han ligeledes havde gjort det af med sin modstander.

"Det er forbi," havde Aramis sagt. "Jeg tror, at jeg har dræbt den uforskammede. Hvis De skulle trænge til mig, min kære ven, så ved De, at jeg er Deres oprigtigt hengivne ven."

Med disse ord havde Aramis givet ham hånden og var derpå forsvundet i buegangen.

Han kendte altså lige så lidt Aramis' som Athos' og Porthos' opholdssted, og han begyndte for alvor at blive urolig, da det i det samme forekom ham, at han hørte en rude blive slået i stykker i sit værelse. Hans første tanke var hans penge, der lå i sekretæren, og han skyndte sig ud af kabinettet. Han havde ikke taget fejl. I det samme, han trådte ind ad døren, sprang et menneske ind gennem vinduet.

"Ha, kæltring!" råbte d'Artagnan, der antog manden for en tyv, og lagde sin hånd på kården.

"Min herre," udbrød manden, "stik for Himlens skyld Deres sværd i skeden og dræb mig ikke, førend De har hørt mig! Jeg er ingen tyv, langt fra! Jeg er en skikkelig, bosiddende borger, der ejer mit eget hus. Jeg hedder ... men jeg tager jo ikke fejl, det er hr. d'Artagnan!"

"Planchet!" råbte løjtnanten.

"Til Deres tjeneste, min herre," svarede Planchet henrykt, "hvis De endnu kan bruge mig."

"Måske," svarede d'Artagnan, "men hvordan fanden kan det falde dig ind i løbe omkring på tagene klokken syv om morgenen i januar måned?"

"De må vide, min herre ..." begyndte Planchet. "Men når alt kommer til alt, bør De måske ikke vide det."

"Nå, lad høre," sagde d'Artagnan. "Men put først en **serviet i vinduet og træk gardinerne for."

Planchet gjorde, som der blev befalet ham, og da han var færdig med det, sagde d'Artagnan:

"Nå, fortæl mig det så."

"Først og fremmest, min herre," sagde den forsigtige Planchet, "ville jeg gerne vide, hvordan De står Dem med hr. de Rochefort?"

"Fortræffeligt. Du ved jo nok, at han nu er en af mine bedste venner."

"Godt, så meget des bedre."

"Men hvad har Rochefort at gøre med den måde, hvorpå du er trængt ind i mine værelser?"

"Ja, ser De, min herre, jeg må først sige Dem, at hr. de Rochefort er ..."

Planchet betænkte sig.

"For pokker!" udbrød hr. d'Artagnan, "jeg ved det nok, han er i Bastillen."

"Det vil sige, han var der," tilføjede Planchet.

"Hvordan, han var der!" råbte d'Artagnan, "har han måske været så heldig at flygte?"

"O, herre," udbrød Planchet, "når De kalder det et held, så går alt godt, jeg må altså fortælle Dem, at det lader til, at man i går har ladet hr. de Rochefort hente fra Bastillen."

"For pokker! Det ved jeg nok, eftersom det var mig, der hentede ham."

"Men til held for ham var det ikke Dem, der bragte ham tilbage, for hvis jeg havde set Dem blandt eskorten, så må De være overbevist om, min herre, at jeg endnu nærer så megen ærbødighed for Dem ..."

"Videre, fjols! Nå, hvad er der hændt?"

"Nu, der er hændet det, at da hr. de Rocheforts vogn i Rue la Ferronnerie passerede gennem en folkeklynge, overfusede eskorten borgerne, der begyndte at knurre. Fangen mente formodentlig, at lejligheden var gunstig, nævnte sit navn og råbte om hjælp. Jeg var netop til stede og hørte grev de Rocheforts navn, og da jeg mindedes, at det var ham, der havde gjort mig til sergent i regimentet Piemont, sagde jeg ganske højt, at det var en ven af hertugen af Beaufort. Folket standsede nu vognen og kastede garderne af hestene. Imidlertid åbnede jeg døren, hvorpå hr. de Rochefort sprang ud og forsvandt blandt mængden. Uheldigvis kom i dette øjeblik en patrulje til, der tog parti med garderne og angreb os. Jeg trak mig tilbage til Rue Tiquetonne, ivrigt forfulgt, og søgte tilflugt her i huset ved siden af. Man omringede og gennemsøgte det, men til ingen nytte. På femte sal traf jeg en medlidende person, der skjulte mig under to madrasser. Jeg blev i mit skjul til det blev dag, men da jeg antog, at man om morgenen måske igen ville begynde på efterforskningerne, vovede jeg mig ud på tagene, først og fremmest for at finde en indgang til og dernæst en

udgang af et eller andet hus, der ikke blev bevogtet. Dette er min historie, og det skulle på ære gøre mig ondt, min herre, om De ikke synes om den."

"Vær du uden frygt i den henseende," svarede d'Artagnan, "jeg er tvært imod meget glad over, at Rochefort er fri, men læg vel mærke til en ting: Hvis du falder i hænderne på kongens folk, vil du uden nåde blive hængt."

"For pokker! Det ved jeg nok," sagde Planchet, "det er netop det, der piner mig, og derfor er jeg så glad ved at have truffet Dem, for hvis De vil skjule mig, kan ingen gøre det bedre end De."

"Ja," sagde d'Artagnan, "jeg har ikke noget imod det, skønt jeg risikerer hverken mere eller mindre end min grad, hvis det blev bekendt, at jeg havde skjult en oprører."

"O, herre, De ved nok, at jeg ville vove mit liv for Dem."

"Du kan gerne sige, at du har vovet det, Planchet. Jeg glemmer kun det, jeg bør glemme, og hvad denne sag angår, så vil jeg huske den. Sæt dig derfor ned og spis i ro, for jeg ser, at du låner levningerne af min aftensmad meget udtryksfulde blikke."

"Ja, min herre, for naboerskens skab var dårligt forsynet med kraftige spiser, og jeg har siden i går middags ikke nydt andet end en skive brød og syltetøj. Skønt jeg ikke foragter slikkerier til rette tid og sted, har jeg dog fundet aftensmaden noget let."

"Stakkels fyr!" sagde d'Artagnan, "nå, hold dig nu skadesløs!"

"O, herre, De frelser mit liv to gange!" udbrød Planchet.

Og han satte sig ved bordet, hvor han begyndte at sluge i sig lige som i de gode gamle dage i Rue des Fossoyeurs. D'Artagnan blev ved at gå op og ned af gulvet, mens han overvejede al den

nytte, han kunne drage af Planchet under de nuværende omstændigheder. Imidlertid gjorde Planchet sit bedste for at indhente det forsømte.

Endelig udstødte han et tilfreds suk, der tydede på, at den første sult var stillet.

"Nå," sagde d'Artagnan, der mente at øjeblikket nu var kommet til at begynde forhøret, "lad os gå frem efter orden: Ved du, hvor Athos er?"

"Nej, herre," svarede Planchet.

"For fanden! Ved du da ikke, hvor Porthos er?"

"Lige så lidt."

"For fanden! Og Aramis?"

"Heller ikke."

"For fanden! For fanden! For fanden!"

"Men," sagde Planchet, "jeg ved, hvor Bazin er."

"Hvad for noget! Ved du, hvor Bazin er?"

"Ja, herre."

"Og hvor er han da?"

"I Notre Dame."

"Og hvad bestiller han i Notre Dame?"

"Han er undergraver der."

"Bazin undergraver ved Notre Dame! Er du også vis på det?"

"Ja, fuldkommen, jeg har set ham og talt med ham."

"Han må vide, hvor hans herre er."

"Rimeligvis."

D'Artagnan betænkte sig et øjeblik, derpå tog han sin kappe og sin kårde og gjorde sig klar til at gå ud.

"Herre," udbrød Planchet med en ynkelig mine, "forlader De mig sådan? Betænk, at jeg kun har Dem at sætte mit håb til."

"Men her vil ingen søge dig," svarede d'Artagnan.

"Men hvis der kommer nogen," fortsatte den forsigtige Planchet, "må De huske på, at husets folk, der ikke kender mig, vil antage mig for en tyv."

D'Artagnan åbnede døren, kaldte på en opvarter og befalede ham at bede den smukke Madeleine om at komme lidt op til ham.

"Hvad er det, De gør, herre?" sagde Planchet, "vil De betro vor hemmelighed til et fruentimmer?"

"Vær du kun rolig, hun vil ikke røbe den."

I det samme trådte værtinden smilende ind, da hun ventede at finde d'Artagnan alene, men da hun fik øje på Planchet, fo'r hun forbavset et skridt tilbage.

"Min kære værtinde," sagde d'Artagnan, "jeg har den ære at forestille Dem Deres broder, der er kommet fra Flandern, og som jeg for nogle dage tager i min tjeneste."

"Min broder!" udbrød værtinden mere og mere forbavset.

"Sig dog goddag til Deres søster, master Peter."

"Wilkom, zuster!" sagde Planchet.

"Goeden dag, broer!" svarede den forundrede værtinde.

"Sådan skal det være," fortsatte d'Artagnan, "herren er Deres broder. De kender ham måske ikke, men jeg kender ham. Han er kommet fra Amsterdam, og De kan klæde ham på, mens jeg er borte. Når jeg kommer tilbage, det vil sige om en time, forestiller De ham for mig, og på Deres anbefaling tager jeg ham, skønt han ikke kan et ord fransk, i min tjeneste, for jeg kan ikke nægte Dem noget. Forstår De?"

"Nej, men jeg kan gætte mig til, hvad De ønsker, og det er alt, hvad der behøves," svarede Madeleine.

"De er en prægtig kone, min kære værtinde, jeg stoler fuldkommen på Dem."

Med disse ord forlod d'Artagnan stuen for at begive sig til Notre Dame.

8. Den forskellige indflydelse, som en halv sølvdaler har på en undergraver og en kordreng

D'Artagnan tog vejen over Pont Neuf, idet han glædede sig over at have fundet Planchet, for mens han gav sig mine af at vise den værdige krabat en tjeneste, var det i virkeligheden d'Artagnan, der modtog en tjeneste af ham. Intet var ham nemlig i dette øjeblik kærere end en tapper og kløgtig tjener. Rigtig nok kunne Planchet efter al sandsynlighed ikke blive længe i hans tjeneste, men når han atter indtog sin borgerlige stilling i Rue des Lombards, blev han ved at være i d'Artagnans gæld, der ved at skjule ham hos sig havde frelst hans liv, og d'Artagnan havde ikke det mindste imod at have forbindelser i borgerskabet i det øjeblik, det lavede sig til at bekrige hoffet. Det var en forbindelse i fjendens lejr, og for en så kløgtig mand som d'Artagnan kunne de mindste bagateller have store resultater.

I denne sindsstemning ankom d'Artagnan til Notre Dame. Han steg op ad trappen, trådte ind i kirken og spurgte en sakristan, der fejede et kapel, om han ikke kendte Bazin.

"Undergraver Bazin?" spurgte sakristanen.

"Javel."

"Han assisterer ved messen der henne i Den hellige Jomfrus Kapel."

D'Artagnan skælvede af glæde, for trods Planchets ord havde han troet, at han aldrig ville finde Bazin, men nu, da han holdt den ene ende af tråden, lovede han sig selv at nå den anden.

Han knælede lige for kapellet for ikke at tabe sin mand af sigte. Det var heldigvis en stille messe, der snart ville være forbi. D'Artagnan, der havde glemt sine bønner og forsømt at tage en messebog med, benyttede sin fritid til at betragte Bazin.

Bazin bar sin dragt med lige så megen værdighed som lyksalighed. Det var tydeligt, at han havde nået sin ærgerrigheds mål.

Præsten endte messen på samme tid som d'Artagnan sin undersøgelse. Han udtalte de sakramentale ord og trak sig tilbage, idet han til d'Artagnans største forbavselse uddelte sin velsignelse, som alle modtog knælende. Men d'Artagnans forbavselse svandt, da han i præsten genkendte prælatsekretæren, den berømte Jean François Gondi, der, allerede den gang, anende den rolle, han senere ville komme til at spille, begyndte ved almisser at gøre sig populær, ved en morgenmesse, som kun almuen plejer at overvære.

D'Artagnan knælede lige som de andre, modtog sin del af velsignelsen og gjorde korsets tegn, men idet Bazin gik forbi ham med himmelvendte øjne og ydmyge skridt, trak d'Artagnan ham i kjolen.

Bazin så ned og gjorde et spring tilbage, som om han havde fået øje på en slange.

"Hvad for noget, min kære Bazin," sagde officeren leende, "modtager De en gammel ven sådan?"

"De glemmer, min herre," svarede Bazin, "at De nær for bestandig havde forspildt min herres frelse, og at det ikke var Deres skyld, at han ikke gik til grunde som musketer, skønt han havde et afgjort kald for kirken."

"Min kære Bazin," genmælede d'Artagnan, "af det sted, hvor De træffer mig, må De kunne se, at jeg har forandret mig meget i en hver henseende. Fornuften kommer med alderen, og da jeg ikke tvivler om, at Deres herre er i færd med at sikre sin sjælsfrelse, er jeg kommet for hos Dem at få at vide, hvor han er, for at han kan stå mig bi med sine råd, så at jeg også kan sikre min frelse."

"Sig snarere for at føre ham med dem tilbage til verden. Heldigvis," tilføjede Bazin, "ved jeg ikke, hvor han er. Da vi befinder os på et helligt sted, ville jeg ikke vove at lyve."

"Hvad for noget!" udbrød d'Artagnan i højeste grad skuffet, "De ved ikke, hvor Aramis opholder sig?"

"Har De ikke hørt, hr. d'Artagnan, at jeg sagde, at jeg ikke vidste det?"

"Jo, ganske vist, men jeg svarer hertil, at det ikke er muligt."

"Imidlertid er det dog sandt, min herre, den rene sandhed."

D'Artagnan så nok, at han ikke ville kunne få noget ud af Bazin. Det var øjensynligt, at Bazin løj, men han gjorde det med så megen hårdnakkethed, at det var let at se, at han ikke ville tilbagekalde sin løgn.

Da d'Artagnan i distraktion havde sluppet Bazins kjole, benyttede denne sin frihed til at tiltræde tilbagetoget til sakristiet, hvor han først anså sig for at være i sikkerhed, da han havde lukket døren efter sig.

D'Artagnan blev stående i dybe tanker med blikket fæstet på den dør, der havde oprejst en skranke mellem ham og Bazin, da han på en gang følte et slag på skulderen.

Han vendte sig om og ville lige til at udstøde et skrig af overraskelse, da den, der havde berørt hans skulder, lagde fingeren på munden for at påbyde ham tavshed.

"De her, min kære Rochefort!" sagde han halvhøjt.

"Stille!" hviskede Rochefort. "Vidste De, at jeg var fri?"

"Ja, jeg har fået det at vide fra første hånd."

"Af hvem?"

"Af Planchet."

"Hvordan, af Planchet?"

"Naturligvis! Det er jo ham, der har befriet Dem."

"Planchet! ... Ja, jeg syntes nok, at jeg skulle kende ham. Man ser heraf, min kære ven, at en velgerning aldrig er spildt."

"Men hvad bestiller De her?"

"Jeg er kommet for at takke Gud for min befrielse," svarede Rochefort.

"Og dernæst? For jeg forudsætter, at det ikke er det hele."

"For at høre ordre af prælatsekretæren og se, om vi ikke kan spille Mazarin et puds."

"Urolige hoved! De holder ikke fred, førend De atter bliver indespærret i Bastillen."

"O, hvad det angår, skal jeg nok være på min post, det kan jeg forsikre Dem! Den friske luft er så herlig! Og derfor," tilføjede Rochefort og indåndede luften i lange drag, "vil jeg tage en tur på landet."

"Det vil jeg også," sagde d'Artagnan.

"Kan man uden at være indiskret spørge, hvor De agter Dem hen?"

"Jeg har i sinde at opsøge mine venner."

"Hvilke venner?"

"Dem, om hvem De spurgte mig i går."

"Athos, Porthos og Aramis? Vil De opsøge dem?"

"Ja – på ære! Er det måske så forunderligt?"

"Nej, men det er pudsigt. På hvis vegne skal De opsøge dem?"

"Kan De spørge om det? Gætter De det ikke?"

"Jovel."

"Men uheldigvis ved jeg ikke, hvor de er."

"Og hvornår begiver De Dem på vejen for at søge efter dem?"

"Jeg er allerede på vejen."

"Jeg ønsker Dem held til Deres foretagende."

"Tak, lykkelig rejse!"

"Måske vi mødes under vejs."

"Det er ikke rimeligt."

"Hvem ved? Tilfældet er så lunefuldt."

"På gensyn! Apropos, hvis Mazarin skulle tale til Dem om mig, så sig ham, at jeg har bedt Dem at underrette ham om, at han inden kort tid skal få at se, om jeg, som han sagde, er for gammel til at handle."

Og Rochefort fjernede sig med et af sine djævelske smil, der i gamle dage så ofte havde bragt d'Artagnan til at gyse, men denne gang så d'Artagnan uden frygt efter ham og sagde med et melankolsk smil:

"Gå kun, djævel, og gør, hvad du vil, mig er det lige meget. Der findes kun en Constance i verden!"

Idet d'Artagnan vendte sig om, fik han øje på Bazin, der nu havde aflagt sin gejstlige dragt og stod og talte med sakristanen, til hvem d'Artagnan ved sin indtræden i kirken havde henvendt sig. Bazin lod til at være i en meget ophidset sindsstemning og gestikulerede voldsomt med sine tykke, korte arme. Det anede d'Artagnan, at han anbefalede sakristanen den største tavshed med hensyn til ham.

D'Artagnan benyttede sig af de to mænds dybe passiar til at liste sig ud af katedralen og stille sig på lur på hjørnet af Rue des Canettes. Bazin kunne ikke forlade kirken uden at blive set af d'Artagnan.

Fem minutter efter, at d'Artagnan havde indtaget sin post, viste Bazin sig på pladsen foran kirken, idet han så sig om til alle sider for at forvisse sig om, at han ikke blev beluret; men han kunne ikke opdage vor officer, der med undtagelse af hovedet var aldeles skjult bag et hus halvtredsindstyve skridt fra ham. Beroliget vovede han sig ind i Rue Notre-Dame. D'Artagnan forlod sit skjul og kom netop tids nok til at se ham dreje om hjørnet af jødekvarteret og træde ind i et hus af anstændigt udseende. Vor officer nærede nu ingen tvivl om, at den værdige undergraver boede i dette hus.

Han trådte indenfor i et lille værtshus, der lå på hjørnet, og forlangte en varm toddy. Det ville tage nogle minutter at tilberede denne, og d'Artagnan havde således tid nok til at udspionere Bazin uden at vække mistanke.

I værtshuset henvendte han sig til en lille knægt på tolv til femten år med et opvakt ansigt, som han syntes at have set et kvarters tid i forvejen i en kordrengs kostume. Han gav sig i samtale med ham, og da barnet ingen interesse havde af at tie,

erfarede han, at han fra seks til ni om morgenen fungerede som kordreng, og fra ni til midnat som opvarter i værtshuset.

Mens han passiarede med barnet, blev en hest ført frem for døren af det hus, hvori Bazin boede. Hesten var fuldt opsadlet. Et øjeblik efter kom Bazin ud.

"Se en gang," sagde barnet, "vor undergraver skal ud at ride."

"Hvor mon han skal hen?" spurgte d'Artagnan.

"Det ved jeg ikke."

"En halv sølvdaler, hvis du skaffer mig det at vide," fortsatte d'Artagnan.

Og han viste ham den fristende mønt, men uden at give ham den.

"Jeg vil spørge ham ad."

"På den måde vil du netop ikke få det at vide," fortsatte d'Artagnan, "vent, til han er redet bort, og spørg dig så for, så meget du vil, det bliver din sag. Den halve sølvdaler er her."

Med disse ord puttede han den i lommen.

"Jeg forstår Dem," sagde barnet med det skælmske, listige smil, der er ejendommeligt for pariser-gadedrengen, "nuvel, vi vil vente."

De kom imidlertid ikke til at vente længe. Fem minutter senere red Bazin bort i kort trav, idet han fremskyndede sin hests gang med sin paraply. Bazin havde altid benyttet en paraply i stedet for ridepisk.

Han var næppe drejet om hjørnet af jødekvarteret, førend barnet satte efter ham.

D'Artagnan satte sig ved bordet, hvor han fra begyndelsen af havde taget plads, fuldkommen sikker på, at han inden ti minutter ville vide, hvad han ønskede at vide.

Førend denne tid var forløbet, kom barnet virkelig tilbage.

"Nå?" spurgte d'Artagnan.

"Nu ved jeg besked," svarede den lille fyr.

"Hvor er han taget hen?"

"Den halve sølvdaler er endnu min?"

"Naturligvis! Svar mig."

"Jeg ville gerne se den. Lån mig den, for at jeg kan se, om den er ægte."

"Her er den."

"Hør en gang," sagde barnet til en borger, der stod ved disken, "herren beder Dem veksle denne i småmønt."

Borgeren byttede straks den halve sølvdaler i småmønt.

Barnet stak småpengene i sin lomme.

"Hvor er han så redet hen?" spurgte d'Artagnan, der leende havde set på hans manøvre.

"Han er taget til Noisy."

"Hvoraf ved du det?"

"Ih, det hører der da ikke så megen kløgt til at få at vide. Jeg kendte straks hesten, der tilhører slagteren, som af og til lejer den ud til hr. Bazin. Det faldt mig nu ind, at slagteren ikke således lejede sin hest ud uden at vide, hvor den skulle hen, skønt jeg ikke anser hr. Bazin i stand til at overanstrenge sin hest."

"Og han svarede dig, at hr. Bazin ..."

"Tog til Noisy. For resten lader det til at være noget, som han jævnligt gør. To eller tre gange om ugen rider han derhen."

"Er der et kloster i Noisy?"

"Ja, og det et smukt et, et jesuiterkloster."

"Godt," svarede d'Artagnan, "der er ingen tvivl!"

"Er De så fornøjet?"

"Ja. Hvad hedder du?"

"Friquet."

D'Artagnan tog sin lommebog frem og skrev barnets navn og værtshusets adresse ned.

Da han havde fået at vide, hvad han ønskede, betalte han sin toddy, som han ikke havde drukket, og vendte hurtigt hjem.

9. Hvordan d'Artagnan, idet han ledte efter Aramis, opdagede, at denne sad på Planchets hest

Da d'Artagnan kom tilbage, så han en mand sidde i arnekrogen. Det var Planchet, men så fuldstændig forvandlet, takket være de gamle klæder, som den bortflygtede ægtemage havde ladet tilbage, at han næppe kunne kende ham igen. Madeleine forestillede ham for ham i alle folkenes påsyn. Planchet holdt en smuk flandersk tale til officeren, som denne besvarede med nogle ord, der ikke hørte til noget sprog, og dermed var handelen sluttet. Madeleines broder trådte i d'Artagnans tjeneste.

D'Artagnan havde lagt sin plan. Da han ikke ville tage til Noisy om dagen for ikke at blive kendt, havde han tiden for sig, eftersom Noisy ikke lå mere end tre til fire mil fra Paris.

Han begyndte med at indtage en solid frokost, hvilket kan være en dårlig begyndelse, når man skal bruge sit hoved, men som er en fortrinlig forsigtighedsregel, når man ved, at det er kroppen, der vil komme til at holde for. Derpå skiftede han klæder, da han var bange for, at hans musketeruniform skulle vække mistanke, og tog den stærkeste og solideste af sine tre kårder, som han kun brugte ved højtidelige lejligheder. Omtrent klokken to lod han to heste sadle, og fulgt af Planchet

forlod han byen gennem Barriere de la Villette. I huset ved siden af Hôtel de La Chevrette anstilledes endnu de ivrigste eftersøgninger for at finde Planchet.

Halvanden mil fra Paris gjorde d'Artagnan holdt for at lade hestene puste, da han så, at han i sin utålmodighed alligevel var taget for tidligt afsted. Kroen var fuld af folk af et temmelig mistænkeligt udseende, der så ud til at være i færd med at foretage en eller anden natlig ekspedition. En i kappe indhyllet mand viste sig i døren, men da han så en fremmed, gav han et tegn med hånden, hvorpå to af svirebrødrene gik ud for at tale med ham.

D'Artagnan nærmede sig med en ligegyldig mine værtinden, roste vinen, der var ganske frygtelig, gjorde hende nogle spørgsmål angående Noisy og erfarede, at der i byen kun fandtes to huse af et anstændigt udseende, af hvilke det ene tilhørte Hans Nåde ærkebispen af Paris, og hvori for tiden hans niece, fru hertuginden af Longueville, opholdt sig, og det andet var jesuiterklostret, der som sædvanligt tilhørte de værdige fædre. Det var umuligt at tage fejl af det.

Klokken fire begav d'Artagnan sig atter på vejen i skridt, da han ikke ville nå byen, førend det var blevet ganske mørkt.

Et ord, som værtinden havde ladet falde, havde givet d'Artagnans tanker en særegen retning. Dette ord var fru de Longuevilles navn.

Fru de Longueville kunne virkelig give en nok at tænke på. Hun var af de fornemste damer i landet og en af de smukkeste kvinder ved hoffet. Gift med den gamle hertug af Longueville, som hun ikke elskede, havde hun først gået for at være Colignys elskerinde, hvilken for hendes skyld havde ladet sig dræbe af

hertugen af Guise i en duel på Place Royale. Nu for tiden var hun forbundet med bånd af en politisk natur med prinsen af Marcillac, den ældste søn af den gamle hertug af Rochefoucauld, som hun forsøgte at opildne mod hertugen af Condé, hendes svoger, som hun hadede dødeligt.

Alt dette tænkte d'Artagnan på. Han tænkte på, at han i Louvre havde set den smukke fru de Longueville passere forbi sig strålende og blændende. Han tænkte på Aramis, der, uden at være højere på strå end han, i sin tid havde været gode venner med fru de Chevreuse, der ved det gamle hof havde indtaget den samme stilling som fru de Longueville ved dette. Og han spurgte sig selv, hvoraf det kom, at der gives folk, der opnår alt, hvad de ønsker, mens der er andre, der kun halvt får deres forventninger opfyldte.

Han måtte tilstå sig selv, at han trods sin forstand og snildhed hørte og sandsynligvis ville blive ved at høre til de sidste, da Planchet nærmede sig ham og sagde:

"Jeg tør vædde på, herre, at De tænker på det samme som jeg."

"Det tvivler jeg dog om, Planchet," svarede d'Artagnan smilende, "men lad os høre, hvad tænker du på?"

"Jeg tænker på de mistænkeligt udseende folk, der svirede i kroen, hvor vi gjorde holdt."

"Altid forsigtig, Planchet."

"Det er et instinkt, herre."

"Nå, hvad sagde da dit instinkt dig ved denne lejlighed?"

"Mit instinkt sagde mig, herre, at disse folk var truffet sammen i kroen i en slet hensigt, og jeg tænkte netop på, hvad mit instinkt sagde mig i den mørkeste krog af stalden, da en i

kappe indhyllet mand trådte ind i den samme stald, fulgt af to andre mænd."

"Aha!" udbrød d'Artagnan, da Planchets beretning stemte overens med hans egne foregående iagttagelser. "Nå?"

"En af disse mænd sagde: "Han må ganske bestemt være i Noisy eller komme der til i aften, for jeg har genkendt hans tjener."

"Er du vis på det?" sagde manden med kappen.

"Ja, min prins."

"Min prins?" afbrød d'Artagnan ham.

"Ja, min prins. Men hør blot: "Hvis han er der, sig os så bestemt, hvad der er at gøre!" sagde den anden.

"Hvad der er at gøre?" gentog prinsen.

"Ja. Han er ikke den mand, der sådan lader sig fange, han vil bruge kården."

"Nå, så gør som han, men se imidlertid til at fange ham levende. Har I strikken til at binde ham med og en knebel til at stikke ham i munden?"

"Ja, vi har alting."

"Læg mærke til, at han efter al rimelighed er forklædt som kavaler."

"Ja, ja, Deres Højhed, vær De kun rolig."

"Forresten skal jeg selv være til stede og anføre jer."

"De svarer for, at øvrigheden ..."

"Jeg svarer for alt," sagde prinsen.

"Det er godt, vi skal gøre vort bedste."

Med disse ord forlod de stalden."

"Nå," sagde d'Artagnan, "hvad vedkommer det os? Det er af den slags begivenheder, der sker hver dag."

"Er De sikker på, at det ikke gælder os?"

"Os? Og hvorfor?"

"For pokker! Husk de ord: "Jeg har kendt hans tjener," sagde den ene. Det kunne passe på mig."

"Ak, Planchet!" sagde d'Artagnan med et suk, "jeg siger, at de tider er desværre forbi, da prinser ville lade mig myrde. Ak! Det var gode tider! Bryd dig derfor om intet, de folk vil os ikke noget."

"Er De sikker på det, herre?"

"Ja."

"Så er det godt, lad os ikke tale mere om det."

Og Planchet indtog atter sin plads bagefter d'Artagnan med den urokkelige tillid, som han altid havde næret til sin herre, og som 15 års adskillelse ikke havde gjort nogen forandring i.

På den måde tilbagelagde de omtrent en mil, efter hvilken tids forløb Planchet atter red hen på siden af d'Artagnan og sagde:

"Herre."

"Hvad er der nu?" spurgte denne.

"Hør, herre, se engang der hen," sagde Planchet, "forekommer det Dem ikke, at De ser nogen i mørket? Jeg synes, det er lige som man hører hestetrav."

"Umuligt," svarede d'Artagnan, "jorden er alt for opblødt af regnen. Imidlertid forekommer det også mig, at jeg ser noget."

Og han holdt stille for at se sig om og lytte.

"Kan man ikke høre hestens skridt, så kan man da i det mindste høre dens vrinsken. Hør blot."

I det samme fornam d'Artagnan virkelig en hests vrinsken.

"Det er vore mænd fra kroen," sagde han, "men det vedkommer ikke os, lad os fortsætte vor rejse."

Og de begav sig atter på vejen.

En halv time senere nåede de til de første huse i Noisy. Klokken kunne vel være mellem halv ni og ni om aftenen.

På landsbyvis var alle mennesker til sengs og ikke et eneste lys sås i hele byen.

Omtrent midt i byen på den fornemste plads lå en mørk, massiv bygning mellem to gader, hvis facade skyggedes af uhyre store lindetræer. D'Artagnan undersøgte omhyggeligt denne bygning.

"Dette," sagde han til Planchet, "må være ærkebiskoppens slot, den smukke fru de Longuevilles opholdssted. Men klosteret, hvor er det?"

"Klosteret," svarede Planchet, "det ligger i udkanten af byen, det kender jeg."

"Nå," fortsatte d'Artagnan, "sæt i galop derhen, imidlertid vil jeg spænde min hests buggjord, og kom så tilbage og sig mig, om der endnu er lys hos jesuitterne."

Planchet adlød og red bort i mørket, mens d'Artagnan steg af hesten og spændte buggjorden.

Efter fem minutters forløb kom Planchet tilbage.

"Der er kun et eneste vindue oplyst, herre," sagde han, "på den facade, der vender ud mod markerne."

"Hm!" sagde d'Artagnan, "hvis jeg var frondør, ville jeg banke på her, vis på at finde et godt natteleje. Hvis jeg var munk, ville jeg banke på der henne, sikker på at finde en god aftensmad. Nu er det derimod mere sandsynligt, at vi vil komme til at sove på brostenene og vansmægte af sult og tørst."

"Ja," tilføjede Planchet ligesom Buridans berømte æsel. "Skal jeg imidlertid ikke banke på?"

"Stille!" sagde d'Artagnan, "det eneste oplyste vindue er nu mørkt."

"Hører De, herre?" sagde Planchet.

"Ja, hvad er det for en støj?"

Det var lige som en storm, der nærmede sig. I det samme kom to rytterhobe, hver bestående af en halv snes mand, til syne i de to gader, der begrænsede huset, og omringede d'Artagnan og Planchet.

"Hm!" udbrød d'Artagnan, idet han trak kården og dækkede sig bag sin hest, mens Planchet udførte den samme manøvre, "du har ret – det er os, de vil til livs."

"Der er han! Vi har ham!" råbte rytterne og fo'r med dragne sabler løs på d'Artagnan.

"Lad ham ikke slippe," lød en høj stemme.

"Vær De kun rolig, Deres Højhed."

D'Artagnan troede nu, at øjeblikket var kommet for ham til at blande sig i samtalen.

"Hallo, mine herrer," råbte han med sin gascogniske accent, "hvad vil De? Hvad søger De?"

"Det skal du snart få at vide," hylede rytterne i kor.

"Stands! Stands!" råbte den, de havde kaldt Deres Højhed, "stands, så sandt I har Jeres liv kært, det er ikke hans stemme."

"Ja så, mine herrer," fortsatte d'Artagnan, "har man måske mistet forstanden i Noisy? Tag Jer imidlertid i agt, for jeg kan lade Jer vide, at den første, der nærmer sig, skal få min kårde at føle."

Anføreren kom nu nærmere.

"Hvad bestiller De her?" spurgte en hovmodig stemme, der lød, som om den var vant til at kommandere.

"Og hvad bestiller De selv?" spurgte d'Artagnan.

"Vær høflig. Hvis ikke, skal De få med mig at bestille, for skønt jeg ikke vil nævne mig, forlanger jeg dog at blive vist den tilbørlige respekt."

"De vil ikke navngive Dem, fordi De står i spidsen for et overfald," sagde d'Artagnan. "Jeg derimod, der rejser i lovligt ærinde med min tjener, har ikke De samme grunde til at fortie mit navn."

"Godt, godt, hvad hedder De?"

"Jeg vil sige Dem mit navn, for at De kan vide, hvor De kan træffe mig igen, min herre, eller Deres Højhed, som De behager at lade Dem kalde," svarede vor gascogner, der ikke ville lade, som om han gav efter for den andens trusler. "Kender De hr. d'Artagnan?"

"Løjtnant i kongens musketerer?"

"Netop!"

"Jo, ganske vist."

"Nå," fortsatte gascogneren, "så må De også have hørt, at han har en sikker hånd og en skarp klinge."

"Er De hr. d'Artagnan?"

"Ja!"

"Er De kommet her for at forsvare ham?"

"Ham, hvilken ham?"

"Ham, vi søger efter."

"Det lader til," blev d'Artagnan ved, "at jeg uden at ane det er kommet ind i gådernes rige."

"Nå, svar!" lød den samme hovmodige stemme, "venter De på ham her under disse vinduer? Er De kommet til Noisy for at forsvare ham?"

"Jeg venter ingen," svarede d'Artagnan, der begyndte at blive utålmodig, "og jeg har heller ikke i sinde at forsvare nogen anden end mig selv, men det vil jeg også gøre af alle kræfter, det kan jeg lade Dem vide."

"Det er godt!" svarede stemmen, "forføj Dem bort her fra!"

"Forføje mig bort her fra!" gentog d'Artagnan, hvis planer denne befaling krydsede, "det er ikke just så let en sag, eftersom både jeg og min hest er nær ved at styrte af udmattelse. Med mindre De måske vil tilbyde mig aftensmad og natteleje i nærheden?"

"Slyngel!"

"Hør, min herre," udbrød d'Artagnan, "jeg beder Dem, tæm Deres tunge, for hvis De endnu en gang bruger et sådant udtryk, så skal jeg tvinge Dem til at sluge det, om De så var markis, hertug, prins eller konge, forstår De?"

"Nå," blev anføreren ved, "man kan ikke tage fejl, det er en gascogner, der taler, og følgelig ikke ham, som vi søger. Vor plan er forfejlet for i aften, lad os derfor trække os tilbage. Vi træffes igen, mester d'Artagnan," tilføjede anføreren, noget højere.

"Ja, men aldrig under så gunstige omstændigheder," svarede d'Artagnan spottende, "for når De atter møder mig, vil De måske være alene, og det vil muligvis være ved højlys dag."

"Godt, godt!" lød stemmen, "af sted, mine herrer."

Og bandende og skældende forsvandt troppen i mørket, slående ind på vejen til Paris.

D'Artagnan og Planchet beholdt endnu i nogen tid deres defensive stilling, men da rytterne blev ved at fjerne sig, stak de atter kårderne i skeden.

"Der ser du, din nar," sagde d'Artagnan roligt til Planchet, "at det ikke var os, de ville i lag med."

"Men hvem var det da?" spurgte Planchet.

"Det ved jeg på min ære ikke, og jeg bryder mig heller ikke om at vide det. Hovedsagen for mig er at slippe ind i jesuiterklosteret. Derfor til hest og lad os banke på. Lad det gå, som det vil, de kan da for fanden ikke spise os."

Med disse ord steg d'Artagnan atter til hest.

Planchet ville netop til at gøre det samme, da noget ganske uventet faldt ned på bagdelen af hans hest, der sank i knæ.

"Hej, herre! Jeg har en mand bag på!" råbte Planchet.

D'Artagnan vendte sig om og så virkelig to menneskelige skikkelser på Planchets hest.

"Men det er jo fanden selv, der forfølger os!" udbrød han og trak sin kårde.

"Nej, min kære d'Artagnan," svarede den ukendte, "det er ikke fanden, men mig, Aramis. I galop, Planchet, og drej af til venstre, når du kommer til enden af landsbyen."

Planchet med Aramis bag på hesten satte af sted i galop, fulgt af d'Artagnan, der begyndte at tro, at han drømte.

10. Aramis' diplomati

I udkanten af byen drejede Planchet til venstre, sådan som Aramis havde befalet ham, og gjorde holdt udenfor det oplyste vindue. Aramis sprang af hesten og klappede tre gange i hænderne, hvorpå vinduet straks åbnedes og en tovstige blev firet ned.

"Hvis De vil stige op med, min kære ven," sagde Aramis, "skal det være mig en fornøjelse at se Dem hos mig."

"Ja så," udbrød d'Artagnan, "er det på den måde, man kommer op til Dem?"

"For pokker – efter klokken ni om aftenen gives der ingen anden," svarede Aramis. "Klosterreglementet er meget strengt."

"Om forladelse, min kære ven," sagde d'Artagnan, "men det forekom mig, at De sagde for pokker."

"Tror De?" sagde Aramis leende. "Det er muligt. De gør Dem ingen forestilling om, min kære ven, hvilke slette manerer man lærer i disse forbandede klostre, og hvilken dårlig opdragelse disse gejstlige herrer har, mellem hvilke jeg er nødt til at leve. Men vil De ikke stige med op?"

"Gå i forvejen, jeg følger efter."

"For at vise Dem vejen, sire, som den salig kardinal sagde til den salige konge."

Med disse ord steg Aramis hurtigt op ad stigen og nåede i et øjeblik vinduet.

D'Artagnan fulgte efter, men langsommere. Man kunne tydeligt se, at han var mindre fortrolig med denne manøvre end

hans ven.

"Jeg beder om forladelse," sagde Aramis, da han bemærkede, hvor langsomt det gik for ham, "hvis jeg i forvejen havde været underrettet om Deres besøg, ville jeg have ladet gartnerens stige hente. Til mig er denne her tilstrækkelig."

"Herre," sagde Planchet, da han så, at d'Artagnan næsten var helt oppe, "denne vej kan være god nok for Dem og hr. Aramis og i nødsfald også for mig, men de to heste kan ikke klatre op ad stigen."

"Før dem hen til det skur der henne, min ven," sagde Aramis, og pegede på en bygning, der lå på marken, "der vil De finde både strå og havre til dem."

"Men hvor skal jeg få noget fra til mig selv?"

"De kan komme tilbage til dette vindue og klappe tre gange i hænderne, så skal vi fire proviant ned til Dem. For pokker! Vær De kun rolig, man dør ikke af sult her!"

Med disse ord trak Athos stigen op efter sig og lukkede vinduet.

Imidlertid tog d'Artagnan værelset i øjesyn.

Han havde aldrig set et på en gang så krigerisk og elegant værelse. I hvert hjørne var anbragt våbentrofæer af alle slags kårder og fire store malerier, forestillende kardinalen af Lothringen, kardinal de Richelieu, kardinal de Lavallette og ærkebiskoppen af Bordeaux i deres kampdragter. Intet som helst tydede på, at det var opholdsstedet for en abbed. Tapeterne var af damask, tæppet fra Alençon, og især lignede sengen med sit kniplingsomhæng og sit forgyldte fodstykke mere en fin dames end en mands, der havde aflagt det løfte at tjene Himlen ved afholdenhed og kødets spægelse.

"De ser Dem om i mit lille værelse?" sagde Aramis. "Ak, min kære. Undskyld mig. Hvad skal man sige? Jeg bor som en kartheusermunk. Men hvad ser De efter?"

"Jeg leder efter den, der har kastet stigen ned til Dem. Jeg ser ingen, og dog kan den ikke have firet sig selv ned."

"Nej, det har Bazin gjort."

"Aha!" udbrød d'Artagnan.

"Men," fortsatte Aramis, "mester Bazin er godt dresseret, og da han så, at jeg ikke var alene, har han trukket sig tilbage. Sæt Dem ned, min kære, og lad os passiare lidt sammen."

Aramis skubbede en stol hen til d'Artagnan, hvor i denne strakte sig.

"For det første spiser De vel til aften med mig, ikke sandt?" spurgte Aramis.

"Ja, hvis De ikke har noget imod det," svarede d'Artagnan.

"Det skal endda være mig en stor fornøjelse, for turen har givet mig en djævelsk appetit."

"Ak, min stakkels ven," sagde Aramis, "De vil kun finde et magert bord, for vi ventede Dem ikke."

"Jeg tør vel ikke håbe at blive trakteret med en æggekage?"

"O, nej," svarede Aramis, "med Guds og Bazins hjælp vil vi forhåbentlig finde noget bedre i de værdige jesuiterfædres spisekammer. Bazin, min ven," tilføjede Aramis, "Bazin, kom her ind."

Døren åbnedes og Bazin kom til syne, men da han fik øje på d'Artagnan, undslap der ham et fortvivlelsens skrig.

"Min kære Bazin," sagde d'Artagnan, "det glæder mig meget at se, med hvilken suffisance De kan lyve, selv i en kirke."

"Min herre," svarede Bazin, "jeg har lært af de værdige jesuiterfædre, at det er tilladt at lyve, når man gør det i en god hensigt."

"Det er godt, Bazin, det er godt. D'Artagnan er nær ved at dø af sult, og jeg ligeledes. Lad os få noget at spise af det bedste, De har, men giv os frem for alt en god vin."

Bazin bukkede til tegn på sin lydighed og forlod med et dybt suk stuen.

"Nå, min kære Aramis," sagde d'Artagnan, idet han rettede sit blik fra værelset til beboeren af dette og ved klæderne endte den undersøgelse, han var begyndt med møblerne, "nu, da vi er alene, så sig mig, hvor fanden De kom fra, da De dumpede ned bag på Planchets hest."

"For pokker, det så De jo nok," svarede Aramis, "fra himlen, naturligvis."

"Fra himlen," gentog d'Artagnan, rystende på hovedet, "De ser lige så lidt ud til at komme derfra som til at skulle derhen."

"Min kære ven," sagde Aramis med en lapset mine, som d'Artagnan ikke havde bemærket hos ham, siden han var musketer, "kom jeg ikke fra himlen, så kom jeg i det mindste fra paradis, hvilket omtrent kommer ud på et."

"De lærde har altså taget fejl," bemærkede d'Artagnan. "Hidtil har man ikke kunnet blive enige om Paradisets beliggenhed, idet nogle har henført det til bjerget Ararat, andre til egnen mellem Euphrat og Tigris, men det lader til, at man har søgt det langt borte, skønt det lå tæt ved. Paradiset er altså her, i ærkebiskoppen af Paris' slot. Man forlader det ikke gennem porten, men gennem vinduerne. Man stiger ikke ned ad marmortrappen, men ad lindetræernes grene, og den engel

med det luende glavind, der bevogter det, lader til at have ombyttet sit himmelske navn Gabriel med det mere jordiske prins af Marcillac."

Aramis brast i en voldsom latter.

"De er endnu den samme lystige fætter, min kære," sagde han, "og De har ikke mistet Deres gascogniske vittighed. Ja, der er ganske vist noget sandt i alt, hvad De siger. Kun må De ikke tro, at det er fru de Longueville, jeg er forelsket i."

"For pokker! Det skal jeg vel vogte mig for!" udbrød d'Artagnan. "Efter at De så længe har været fru de Chevreuses tilbeder, ville De ikke kunne skænke Deres hjerte til hendes dødeligste fjende."

"Ja vist," sagde Aramis noget forlegen, "jeg elskede virkelig en gang den stakkels hertuginde meget højt, og man må vise hende den retfærdighed at tilstå, at hun har været os meget nyttig, men hvad skal man sige, hun har måttet forlade Frankrig. – Han var en hård hals, den fordømte kardinal!" fortsatte Aramis med et blik på den gamle ministers portræt. "Han havde givet ordre til at arrestere hende og bringe hende til slottet Loches. Han ville på min ære havde ladet hendes hoved kappe af, således som han gjorde ved Chalais, Montmorency og Cinq-Mars, hvis hun ikke var flygtet, forklædt som mand, med sin kammerjomfru, den stakkels Ketty. Efter hvad jeg har hørt sige, havde hun en besynderlig hændelse i en eller anden landsby, hvis navn jeg ikke husker, med en eller anden præst, som hun bad om gæstfrihed, og som, da han kun havde et værelse og antog hende for en mand, tilbød hende at dele dette med sig. Mandfolketøj klæder rigtig nok den kære Marie overordentlig godt, og jeg kender kun et fruentimmer, som de

klædte lige så godt. Men lad os komme tilbage til den stakkels hertuginde."

"Hvem mener De? Hertuginden af Chevreuse eller hertuginden af Longueville?"

"Jeg har allerede en gang sagt Dem, min kære, at der aldeles intet forhold er mellem mig og hertuginden af Longueville – måske en smule koketteri, men det er også det hele. – Nej, jeg mente hertuginden af Chevreuse. Har De set hende efter hendes tilbagekomst fra Brüssel efter kongens død?"

"Ja, ganske vist, hun var endnu meget smuk."

"Ja," svarede Aramis, "jeg så hende også et par gange i den periode og gav hende fortræffelige råd, som hun ikke fulgte. Jeg havde nær sat livet til for at overbevise hende om, at Mazarin var dronningens elsker, men hun ville ikke tro mig. Hun kendte Anna af Østrig alt for godt, sagde hun, og hun var alt for stolt til at elske en så foragtelig person. Senere tog hun del i hertugen af Beauforts intriger, og den foragtelige person lod hr. hertugen af Beaufort arrestere og landsforviste fru de Chevreuse."

"De ved vel, at hun har fået tilladelse til at vende tilbage?" spurgte d'Artagnan.

"Ja, jeg ved endda, at hun er vendt tilbage. Hun vil formodentlig snart igen gøre dumme streger."

"Denne gang vil hun dog måske følge Deres råd."

"Denne gang har jeg ikke set hende," sagde Aramis, "for hun er blevet meget forandret."

"Det kan man ikke sige om Dem, min kære Aramis, for De er bestandig den samme. De har endnu Deres smukke, sorte hår, Deres smækre figur, Deres damehænder, der er blevet beundringsværdige prælathænder."

"Ja, De har ret," sagde Aramis, "jeg nærer megen omhu for min person. Men De ved vel, min bedste, at jeg begynder at blive gammel, jeg er snart syv og tredive år."

"Hør, min kære ven," sagde d'Artagnan smilende, "siden vi nu har truffet hinanden, så lad os blive enige om en ting, nemlig om den alder, vi i fremtiden skal have."

"Hvad mener De?" spurgte Aramis.

"I gamle dage," fortsatte d'Artagnan, "var jeg to eller tre år yngre end De, og jeg er nu, hvis jeg ikke fejler, fyrretyve år godt og vel."

"Virkelig?" sagde Aramis. "Nå, så må det være mig, der fejler, for De har altid været en udmærket regnemester, min kære. Efter Deres regning skulle jeg altså være tre og fyrretyve år. For fanden! Sig det blot ikke i Hotel Rambouillet, det vil skade mig."

"Vær De kun rolig i den henseende," svarede d'Artagnan, "jeg kommer ikke der."

"Men for pokker!" udbrød Aramis, "hvad bestiller dog det dyr til Bazin? Bazin! Skynd Dem dog, skælm! Vi er nær ved at omkomme af sult og tørst!"

I det samme viste Bazin sig med en flaske i hver hånd.

"Nå, er vi snart færdige?" spurgte Aramis.

"Ja, herre, øjeblikkelig," svarede Bazin, "men jeg har måttet have tid til at ..."

"Fordi De bestandig tror Dem med Deres embedskappe på skuldrene," afbrød Aramis ham, "og De bruger al Deres tid til at læse Deres messebog. Men jeg kan lade Dem vide, at hvis De over Deres kirkelige forretninger glemmer at polere min kårde, skal jeg gøre et bål af alle Deres helgenbilleder og stege Dem ved det."

Den forfærdede Bazin gjorde korsets tegn med den flaske, han holdt i hånden. D'Artagnan, der var mere overrasket end nogen sinde over forskellen mellem abbed d'Herblays' og musketeren Aramis' væsen og manerer, sad og stirrede på sin ven.

Bazin lagde hurtigt en damaskesdug på bordet, på hvilket han derefter satte en sådan masse spisevarer, at d'Artagnan blev ganske målløs.

"Venter De nogen?" spurgte officeren.

"Nej," svarede Aramis, "men jeg har altid en reserve. Desuden vidste jeg, at De søgte efter mig."

"Fra hvem?"

"Ih, fra mester Bazin, der antog Dem for Djævelen, min kære, og som skyndte sig til mig for at underrette mig om den fare, der truede min sjæl, hvis jeg atter søgte så slet selskab som en musketerofficers."

"O, herre ..." udbrød Bazin med foldede hænder og en bønlig mine.

"Nå, intet hykleri. Det ved De nok, at jeg ikke holder af. De gjorde meget bedre i at åbne vinduet og fire et brød, en høne og en flaske vin ned til Deres ven Planchet, der i over en time har stået og klappet i sine hænder."

Efter at have givet hestene strå og havre var Planchet nemlig vendt tilbage under vinduet og havde et par gange gengivet det aftalte signal.

Bazin adlød, bandt de tre nævnte genstande til enden af en snor og firede dem ned til Planchet, der derpå trak sig tilbage til sit skur.

"Lad os så få noget at spise," sagde Aramis.

"Guds død!" fortsatte d'Artagnan, "hvor De plejer Dem!"

"Å, ja, såmænd. Jeg har for fastedagenes vedkommende fået dispensation fra Rom, som lægebroderen har skaffet mig på grund af min sundhedstilstand, og til kok har jeg antaget Lafollones ekskok, De ved nok, kardinalens gamle ven, den berømte gourmand, der i stedet for bordbøn sagde: "Min Gud, vis mig den nåde at lade mig godt fordøje, hvad jeg har spist.""

"Men ikke desto mindre døde han dog af en slet fordøjelse," sagde d'Artagnan leende.

"Ja, hvad skal man sige?" svarede Aramis resigneret, "ingen undgår sin skæbne."

"Jeg beder Dem undskylde et spørgsmål, som jeg vil stille Dem, min kære ven," fortsatte d'Artagnan.

"Vær så god, spørg De kun. De ved nok, at der mellem os ikke kan være tale om at lægge skjul på noget."

"Er De blevet rig?"

"Ak nej, min Gud, aldeles ikke. Jeg har en tolv tusinde francs om året uden at regne et tusind dalere, som jeg får fra hr. prinsen."

"Og hvorved fortjener De disse tolv tusinde francs?" spurgte d'Artagnan, "ved Deres digte?"

"Nej, jeg har opgivet poesien med undtagelse af, at jeg en gang imellem skriver en drikkevise, et galant digt eller et uskyldigt epigram. Nej, jeg skriver prædikener, min kære."

"Hvad for noget, prædikener?"

"Ja, ganske mageløse prædikener, efter hvad det i det mindste lader til."

"Som De selv holder?"

"Nej, som jeg sælger."

"Til hvem?"

"Til dem af mine kolleger, som sætter en ære i at være store talere."

"Ah, virkelig! Og De har ikke lyst til selv at erhverve Dem denne hæder?"

"Jo, min kære ven, men naturen er løbet af med mig. Når jeg står på prædikestolen, og et smukt fruentimmer ser på mig, ser jeg på hende igen. Hvis hun smiler, smiler jeg også. Jeg taber nu kontenancen, og i stedet for at tale om Helvedes pinsler, taler jeg om Paradisets glæder. Således gik det mig endda i kirken Saint Louis. En herre lo mig lige op i ansigtet, hvor på jeg holdt op for at sige ham, at han var en nar. Tilhørerne stormede ud af kirken for at samle sten, men imidlertid snakkede jeg så godt for dem, der var blevet tilbage, at det blev ham, de stenede. Den næste dag indfandt han sig hos mig, da han troede at have at gøre med en almindelig abbed."

"Og hvad blev følgen af hans besøg?" spurgte d'Artagnan, idet han holdt sig for maven og lo af fuld hals.

"Følgen blev, at vi aftalte en sammenkomst til aftenen efter på Place Royale. For resten kender De lidt til sagen."

"Var det måske den samme uforskammede, mod hvem jeg var Deres sekundant?" spurgte d'Artagnan.

11. De to venner

"Hvad tænker De på, d'Artagnan, og hvad smiler De ad?"

"Jeg tænker på, min kære, at den gang De var musketer, havde De kun abbeden i hovedet, og at nu, da De er blevet abbed, forekommer De mig at ligne musketeren vel meget."

"De har ret," svarede Aramis leende. "Mennesket, min kære d'Artagnan, ved De nok, er et underligt dyr, der er sammensat af lutter kontraster. Siden jeg er blevet abbed, drømmer jeg ikke om andet end om slag."

"Det kan man se af Deres møblement. De har alle slags kårder, der må kunne tilfredsstille selv den vanskeligste smag. Fægter De endnu lige godt?"

"Jeg fægter lige så godt som De i gamle dage, måske endda bedre. Jeg bestiller ikke andet hele dagen igennem."

"Med hvem?"

"Med en fortræffelig fægtemester, vi har her i klostret."

"Hvorledes, her?"

"Ja, her i klostret, min kære. I et jesuiterkloster findes alt."

"Netop! De så, hvordan jeg arrangerede den affære."

"Døde han?"

"Det ved jeg ikke. Men i hvert fald gav jeg ham absolution. Det er nok at dræbe legemet, uden at man behøver at dræbe sjælen."

Bazin gjorde en fortvivlet grimasse, der skulle sige så meget som, at han vel billigede moralen, men derimod aldeles misbilligede den tone, hvori den blev fremført.

"Bazin, min ven. De lægger nok ikke mærke til, at jeg kan se Dem i dette spejl, og at jeg en gang for alle har forbudt Dem ethvert tegn på bifald eller mishag. Gør mig den fornøjelse at give os den spanske vin og så forføje Dem til Dem selv. Min ven d'Artagnan har for øvrigt også noget at betro mig, ikke sandt, d'Artagnan?"

D'Artagnan nikkede samtykkende, hvorpå Bazin trak sig tilbage efter at have sat den spanske vin på bordet.

Da de to venner var blevet alene, sad de et øjeblik tavse overfor hinanden. Aramis lod til at være i færd med at fordøje, hvorimod d'Artagnan forberedte sig til sin tale.

Aramis brød først tavsheden.

"Så ville De formodentlig have dræbt hr. de Marcillac, hvis han var kommet alene i stedet for i spidsen for tyve mand."

"Ja," svarede Aramis, "og selv i spidsen for hans tyve mand, hvis jeg havde kunnet trække fra læderet uden at blive genkendt."

"Jeg tror, Gud forlade mig," mumlede d'Artagnan, "at han er blevet endnu mere gascogner end jeg."

Derpå tilføjede han højt:

"De spurgte mig før, hvorfor jeg var kommet hertil, min kære Aramis."

"Nej, jeg spurgte Dem ikke om det," svarede Aramis, "jeg ventede blot, at De skulle sige mig det."

"Nuvel da, jeg har opsøgt Dem for ganske simpelt at tilbyde Dem et middel til at dræbe hr. de Marcillac, når det måtte behage Dem."

"Hør, hør!" udbrød Aramis, "det kan man kalde et forslag!"

"Som jeg opfordrer Dem til at drage fordel af, min kære. Nå, svar mig oprigtigt, er De rig med Deres abbedi på tusinde daler og de tolv tusinde francs, som De tjener ved at skrive prædikener?"

"Jeg! Nej, jeg er så fattig som Job. Jeg tror ikke, at De ved at gennemsøge alle mine lommer og skuffer ville kunne opdrive hundrede guldstykker her."

"Død og plage! Hundrede guldstykker!" mumlede d'Artagnan, "det kalder han at være fattig! Hvis jeg altid havde så mange penge, ville jeg anse mig for en Krøsus."

Derpå tilføjede han højt:

"Er De ærgerrig?"

"Som selve Jupiters medbejler, Enkelados."

"Nu vel, min ven, jeg kan tilbyde Dem rigdom, magt og frihed til at gøre, hvad De vil."

En sky fo'r over Aramis' ansigt.

"Tal," sagde han.

"Men først må jeg gøre Dem et spørgsmål: Beskæftiger De Dem med politik?"

Et lyn funklede i Aramis' øjne, men så hurtigt, at d'Artagnan ikke bemærkede det.

"Nej," svarede Aramis.

"I så fald vil ethvert forslag være Dem lige kærkomment, eftersom De ikke har nogen anden herre end Gud," sagde gascogneren leende.

"Det er muligt."

"Har De ikke undertiden, min kære Aramis, tænkt på vore unge dage, som vi tilbragte i lystighed, svir og slagsmål?"

"Jo, ganske vist, og jeg har mere end en gang beklaget, at de var forbi, det var en lykkelig tid, de vil aldrig komme tilbage."

"Jo, min kære ven, disse smukke dage kan vi atter opleve, denne lykkelige tid kan atter vende tilbage! Jeg har fået det hverv at eftersøge mine kammerater, og jeg har villet begynde med Dem, der var sjælen i vor forening."

Aramis bukkede mere høfligt end venskabeligt.

"Jeg skulle atter kaste mig ud i politikken!" sagde han med svag stemme og lænede sig tilbage i sin stol. "Ak, min kære d'Artagnan, betragt en gang, hvilket roligt, behageligt liv, jeg fører. Som De ved, har vi kun mødt utaknemmelighed hos de store."

"Det er sandt," blev d'Artagnan ved, "men måske fortryder de store, at de har været utaknemmelige."

"I så fald ville det være en anden sag," sagde Aramis. "Der gives tilgivelse for enhver synd. I en henseende har De forresten ret, deri nemlig, at hvis vi skulle få lyst til atter at blande os i statssager, så er det nu det rette øjeblik."

"Hvorfra ved De, der ikke beskæftiger Dem med politik, det?"

"Min Gud, jeg lever jo mellem folk, der ikke tænker på andet. mens jeg har dyrket poesien og kærligheden, har jeg gjort bekendtskab med en mængde fremtrædende personer, der, siden de ikke længere tilhører kardinal de Richelieu, ikke tilhører nogen eller hele verden, lige som De vil. De ser altså, at jeg ikke er aldeles ukendt med de politiske bevægelser."

"Det tænkte jeg nok," sagde d'Artagnan.

"For resten, min kære ven, må De ikke betragte, hvad jeg siger, som andet end en munks ord, som en mands bemærkninger, der taler som et ekko, idet han blot gentager,

hvad han har hørt andre sige. Jeg har således hørt sige, at kardinal Mazarin for øjeblikket var meget urolig over den vending, sagerne har taget. Det lader til, at man ikke nærer den respekt for hans befalinger, som i sin tid for vor gamle bussemand, den afdøde kardinals, hvis portræt De ser der. Hvad man end har kunnet sige om ham, må man dog tilstå, min kære ven, at han var en stor mand."

"Jeg har ikke i sinde at modsige Dem i det kapitel, min kære Aramis, det var ham, der gjorde mig til løjtnant."

"Jeg har fra begyndelsen af i et og alt holdt med kardinalen. Jeg sagde til mig selv, at en minister aldrig er elsket, men at han til sidst ved sit geni vil triumfere over sine fjender og gøre sig frygtet, hvilket efter min mening måske endog er at foretrække for at gøre sig elsket."

D'Artagnan nikkede, som om han bifaldt denne tvivlsomme udtalelse.

"Således tænkte jeg i begyndelsen," fortsatte Aramis, "men da jeg er meget uvidende i den slags sager, og ydmygheden gør det til en lov for mig ikke at stole på min egen dom, forhørte jeg mig hos andre. Nå, min kære ven ..."

Aramis standsede.

"Nå, hvad for noget?" spurgte d'Artagnan.

"Nå," fortsatte Aramis, "jeg må, skønt det er sårende for min stolthed, tilstå, at jeg havde taget fejl."

"Virkelig?"

"Ja, som jeg siger Dem, hørte jeg mig for, og fik af de mest forskellige personer at vide, at hr. de Mazarin ikke, som jeg troede, var en mand med virkeligt geni."

"Bah!" udbrød d'Artagnan.

"Nej, han er en obskur person, der har været tjener hos kardinal Bentivoglio, en mand uden navn, der aldrig vil kunne holde sig i Frankrig. Han vil kunne skrabe en hel del penge sammen, bortødsle landets indtægter og udbetale sig selv de pensioner, som den afdøde kardinal Richelieu betalte til hele verden, men han vil aldrig herske på grund af den stærkeres ret. Det lader desuden til, at denne minister ikke er adelsmand, hvad væsen eller hjertet angår, men at han er en hofnar, en klovn, en nathue. Kender De ham? Jeg kender ham ikke."

"Ja, der er noget sandt i, hvad De siger," svarede d'Artagnan.

"De gør mig ganske stolt, kære ven."

"Men De har kun talt om ham selv personlig, og ikke om hans parti og hans hjælpekilder."

"Det er sandt, han har dronningen på sin side."

"Det er dog altid noget, forekommer det mig."

"Men han har ikke kongen."

"Et barn!"

"Der om fire år er myndig."

"Men vi taler om den nærværende tid."

"Ja, men nutiden er ikke fremtiden, og selv hvad det nærværende øjeblik angår, så har han hverken parlamentet eller folket, det vil sige penge, så lidt som adelen eller prinserne, det vil sige armeen, på sin side."

D'Artagnan kløede sig bag øret, for han kunne ikke andet end indrømme, at det var talt fuldkommen rigtigt.

"Det er måske ikke rigtigt af mig, min stakkels ven, at jeg har talt så oprigtigt til Dem, for De synes mig at hælde til Mazarin."

"Jeg!" råbte d'Artagnan, "nej, aldeles ikke."

"De talte før om et hverv."

"Gjorde jeg det? Så har jeg taget fejl. Nej, jeg har sagt til mig selv lige som De: Der trækker et uvejr op. Nu, lad os følge med vinden og atter begynde på vort eventyrlige liv. Vi var fire tapre riddere og fire inderligt forbundne hjerter. Lad os atter forene, ikke vore hjerter, der aldrig har været adskilte, men vore arme og vor formue. Lejligheden er god til at erobre noget bedre end en diamant."

"De har ret, d'Artagnan, altid ret," svarede Aramis, "og det bedste bevis på dét er, at jeg har haft den samme tanke som De. Hele verden trænger nu om stunder til hjælpetropper. Der er blevet gjort mig forslag, man har hørt om vore fordums bedrifter, og for at tale ganske ligefremt, så har prælatsekretæren ladet mig gøre tilbud."

"Hr. de Gondy, kardinalens fjende," udbrød d'Artagnan.

"Nej, kongens ven," sagde Aramis, "kongens ven, læg vel mærke til det! Talen er om at tjene kongen, hvilket er en adelsmands pligt."

"Men kongen holder med hr. de Mazarin, min kære ven."

"Vist nok, men ikke med sin gode vilje. I sit hjerte holder han ikke med ham, og det er netop den snare, som kongens fjender lægger for det stakkels barn."

"Men det er jo borgerkrig, De der foreslår mig, min kære Aramis."

"Krigen for kongen."

"Men kongen vil være ved den samme armé som Mazarin."

"Men hans hjerte vil være ved den armé, som hr. de Beaufort kommer til at kommandere."

"Hr. de Beaufort? Han sidder jo i Vincennes."

"Sagde jeg hr. de Beaufort?" sagde Aramis, "nå, hr. de Beaufort eller en anden, ham eller prinsen."

"Men prinsen er taget af sted til armeen, han er ganske på Mazarins side."

"Så vidt jeg ved, er der netop for øjeblikket en kurre på tråden imellem dem, men for resten, bliver det ikke prinsen, så kan det blive hr. de Conti ..."

"Men hr. de Conti vil snart blive kardinal, der søges om kardinalshatten til ham."

"Gives der da ikke meget krigeriske kardinaler?" spurgte Aramis. "Her for Deres øjne ser De jo fire kardinaler, der stod i spidsen for en armé."

"Men en pukkelrygget general!"

"Hans pukkel vil ikke kunne ses under kyrasset. Husk for resten på, at Alexander haltede, og at Hannibal var enøjet."

"Mener De, at der er store fordele at vinde ved at slutte sig til dette parti?" spurgte d'Artagnan.

"Ja, først og fremmest mægtige prinsers beskyttelse."

"Og landsforvises af regeringen."

"Den landsforvisning vil blive ophævet af parlamentet."

"Det kunne måske gå, som De siger, hvis det skulle lykkes at skille kongen fra hans moder."

"Det vil måske kunne lykkes."

"Nej, aldrig!" udbrød d'Artagnan med overbevisningens styrke. "Jeg appellerer i så henseende til Dem selv, Aramis, De, som kender Anna af Østrig lige så godt som jeg. Tror De, at hun nogen sinde kan glemme, at hendes søn er hendes sikkerhed, hendes skytshelgen, pantet på hendes egen magt og liv? Hun måtte følge ham over på prinsernes side og forlade Mazarin,

men De ved bedre end nogen, at hun har vægtige grunde til aldrig at forlade ham."

"Måske har De ret," sagde Aramis tankefuld, "derfor vil jeg heller ikke indgå nogen forpligtelse."

"Mod Dem, ikke mod mig?"

"Mod ingen. Jeg er præst, hvad har jeg at gøre med politik? Jeg læser min bønnebog, jeg har en lille omgangskreds af åndrige abbeder og fortryllende kvinder. Jo mere indviklede sagerne bliver, desto mindre opsigt vil mine gale streger gøre. Alt vil altså gå efter ønske, uden at jeg behøver at blande mig der i, og det er afgjort, kære ven, jeg vil ikke blande mig i det."

"Hør, min kære ven," tog d'Artagnan ordet, "Deres filosofi smitter mig på ære, og jeg begriber ikke, hvilken ærgerrighedsdjævel der har besat mig. Jeg beklæder en post, jeg kan leve af, og når den stakkels hr. de Tréville, der begynder at blive gammel, dør, kan jeg blive kaptajn. Det er en meget smuk marskalstav for en gascognisk adelsmand, og i stedet for at søge eventyr vil jeg modtage Porthos' indbydelse til at jage på hans godser. De ved jo, at Porthos er godsejer."

"Ja, det tror jeg. Han ejer skove, moser og dale i en omkreds af tre mil. Han er herre til bjerge og sletter og procederer i denne tid med ærkebiskoppen af Noyon om lensrettigheder."

"Godt," tænkte d'Artagnan, "jeg ved nu, hvad jeg ønskede at vide, Porthos bor altså i Picardiet."

Derpå tilføjede han højt:

"Og han har atter antaget sit gamle navn du Vallon?"

"Ja, og har dertil føjet navnet de Bracieux efter et gods, der har været baroni."

"På den måde vil jeg altså få Porthos at se som baron."

"Utvivlsomt. Baronesse Porthos vil især være beundringsværdig."

De to venner brast i en skoggerlatter.

"Altså," fortsatte d'Artagnan, "vil De ikke slutte Dem til Mazarin?"

"Og De ikke til prinserne?"

"Nej. Så lad os da ikke slutte os til nogen, men forblive venner. Vi vil hverken være kardinalister eller frondører."

"Ja," sagde Aramis, "lad os være musketerer."

"Endda med pibekraven?" blev d'Artagnan ved.

"Ja, frem for alt med pibekraven," udbrød Aramis, "det er netop det tillokkende der ved."

"Så farvel da," sagde d'Artagnan.

"Jeg vil ikke holde på Dem, min kære ven," sagde Aramis, "efter som jeg ikke ved, hvor jeg skal lægge Dem, og jeg ikke godt kan tilbyde Dem at dele skuret med Planchet."

"Jeg er jo knapt tre mil fra Paris. Hestene har udhvilet sig, og i mindre end tre timer vil jeg kunne være tilbage."

D'Artagnan skænkede sig et glas vin.

"På gamle dage!" sagde han.

"Javel," svarede Aramis, "den tid er desværre forbi ... *fugit irreparabile* ... dagene flygter uigenkaldelig."

"Bah!" udbrød d'Artagnan, "de kan måske komme igen. I et hvert tilfælde bor jeg i Rue Tiquetonne, Hôtel de La Chevrette, hvis De skulle trænge til mig."

"Og jeg i jesuiterklostret. Fra klokken seks om morgenen til otte om aftenen er indgangen gennem porten, fra otte om aftenen til seks om morgenen gennem vinduet."

"Farvel, min kære ven."

"Nej, jeg forlader Dem ikke således, lad mig følge Dem på vejen."

Med disse ord tog han sin kårde og sin kappe.

"Han vil forvisse sig om, at jeg virkelig tager bort," sagde d'Artagnan ved sig selv.

Aramis kaldte på Bazin, men denne sov i forværelset, og Aramis var nødt til at trække ham i øret for at få ham vågen.

Bazin strakte armene ud, gned sig i øjnene og prøvede på at sove ind igen.

"Nå, syvsover! Kom med stigen, og det i en fart!"

"Men," sagde Bazin, idet han gabede, så at munden var nær ved at gå af led, "stigen blev stående ved vinduet."

"Jeg mener den anden, gartnerens. Du ved jo nok, at hr. d'Artagnan havde ondt ved at komme op, og det vil naturligvis være meget værre at komme ned."

D'Artagnan ville netop forsikre Aramis om, at han meget godt kunne stige ned ad den anden stige, da han fik en idé, der bevirkede, at han tav.

Bazin udstødte et dybt suk og gik hen for at hente stigen. Et øjeblik efter var en god, solid stige stillet op mod vinduet.

"Nå, det må jeg sige," udbrød d'Artagnan, "et fruentimmer ville kunne entre op ad en stige som denne."

Aramis lånte sin ven et gennemborende blik, som om han ville læse i hans hjerte, men d'Artagnan lod sig aldeles ikke forbløffe.

For resten begyndte han i det samme at gå ned ad stigen. – Han nåede på et øjeblik jorden. Bazin blev stående ved vinduet.

"Bliv der," sagde Aramis, "jeg kommer straks tilbage."

De gik derpå hen til skuret. Da de nærmede sig, kom Planchet til syne med de to heste.

"Nå," sagde Aramis, "det kan man kalde en påpasselig tjener. Han er ikke som den dovne Bazin, der ikke mere dur til noget, siden han er blevet en kirkens mand. Følg os, Planchet, jeg vil følge jer til enden af byen."

De to venner gik gennem byen, mens de talte om ligegyldige ting. Da de var kommet til de sidste huse, sagde Aramis:

"Farvel da, min kære ven, følg den vej, der ligger for Dem, lykken tilsmiler Dem, og lad den ikke slippe Dem af hænde, husk på, at den er en kokette, og behandl den i overensstemmelse med det. Farvel!"

"Det er altså aldeles afgjort, at mit forslag ikke behager Dem?" sagde d'Artagnan.

"Det ville tvært imod behage mig særdeles," svarede Aramis, "hvis jeg var et menneske som andre, men, jeg gentager det, jeg er sammensat af kontraster. Hvad jeg hader i dag, vil jeg tilbede i morgen, og omvendt. De indser nok, at jeg ikke kan forpligte mig som De, der har dannet Dem bestemte anskuelser."

"Du lyver, skælm," sagde d'Artagnan ved sig selv, "du er tvært imod den første, der ved at tage sig et mål, og du forfølger det i al hemmelighed."

"Farvel da, min kære," vedblev Aramis, "og tak for Deres gode hensigt og især for de kære minder, som Deres nærværelse har vakt hos mig."

Med disse ord omfavnede de hinanden. Planchet sad allerede til hest. D'Artagnan sprang i sadlen, hvor på de endnu en gang trykkede hinanden i hånden. Rytterne gav deres heste af sporerne og fjernede sig ad vejen til Paris.

Aramis blev stående midt på vejen, til han ikke længere kunne se dem.

Men efter at have tilbagelagt omtrent to hundrede skridt standsede d'Artagnan pludselig, sprang af hesten, kastede tømmen til Planchet og tog sine pistoler, som han stak i bæltet.

"Hvad er det, De gør, herre?" sagde Planchet ganske forskrækket.

"Hvor fin han end er," sagde d'Artagnan, "skal han dog ikke tro, at han kan narre mig. Bliv her og rør dig ikke af pletten. Hold dig blot i skyggen og vent på mig."

Med disse ord sprang d'Artagnan over på den anden side af grøften, der løb langs med vejen, og satte tværs over marken, så at han omgik byen. Mellem det af fru Longueville beboede hus og jesuiterklostret havde han bemærket et tomt rum, der kun lukkedes af en hæk.

En time i forvejen ville han måske have haft ondt ved at finde denne hæk, men månen var netop stået op, og skønt den af og til skjultes af skyer, skinnede den dog klart nok til, at man kunne finde vej.

D'Artagnan nåede altså hækken og skjulte sig bag den. På vejen forbi det hus, hvor det tidligere omtalte optrin var foregået, havde han bemærket, at det samme vindue atter var oplyst, og han var overbevist om, at Aramis ikke havde begivet sig hjem, og at han ikke ville gøre det alene.

Efter et øjebliks forløb hørte han virkelig skridt, der nærmede sig og en sagte hvisken af stemmer.

Ved begyndelsen af hækken standsede skridtene.

D'Artagnan lagde sig på knæ og søgte det tætteste sted af hækken for at skjule sig der.

I det samme kom til d'Artagnans store forbavselse to mænd til syne, men hans forbavselse tabte sig snart, da han hørte en blid, klangfuld stemme. Den ene af de to mænd var en kvinde, der var forklædt som kavaler.

"Vær rolig, min kære René," sagde den blide stemme, "det skal ikke gentage sig oftere. Jeg har opdaget en slags underjordisk gang, der går under gaden, og vi behøver blot at tage en af fliserne ved porten op for at komme ind og ud af den."

"O!" udbrød en anden stemme, som d'Artagnan genkendte som Aramis', "jeg sværger Dem, at hvis Deres rygte ikke afhang af alle disse forsigtighedsregler, og jeg kun risikerede mit liv ..."

"Ja, ja, jeg ved, at De er så tapper og dristig som nogen, men De tilhører ikke alene mig, De tilhører hele vort parti. Vær derfor forsigtig og fornuftig."

"Jeg adlyder altid, frue," sagde Aramis, "når en så blid stemme befaler mig."

Og han kyssede ømt hendes hånd.

"Ah!" udbrød kavaleren med den blide stemme.

"Hvad er det?" spurgte Aramis.

"Men ser De da ikke, at vinden har bortført min hat?"

Aramis løb efter den flygtende hat, og imidlertid benyttede d'Artagnan lejligheden til at opsøge et mindre tæt sted af hækken, hvor fra han efter behag kunne betragte den problematiske kavaler. I det samme kom månen, der måske var lige så nysgerrig som officeren, frem fra en sky, og ved dens indiskrete skin genkendte d'Artagnan hertuginden af Longuevilles store, blå øjne, gule hår og ædle hoved.

Aramis kom leende tilbage med en hat på hovedet og en anden i hånden, og derpå fortsatte de vejen til jesuiterklostret.

"Godt!" tænkte d'Artagnan, idet han rejste sig op og tørrede snavset af sine knæ, "nu har jeg dig, du er frondør og fru de Longuevilles elsker."

12. Hr. Porthos du Vallon de Bracieux de Pierrefonds

Takket være de af Aramis meddelte oplysninger vidste d'Artagnan, der allerede i forvejen havde været bekendt med, at Porthos bar sit familienavn du Vallon, at han efter sit gods kaldte sig de Bracieux, og at han på grund af dette gods Bracieux lå i proces med ærkebiskoppen af Noyon.

Han måtte altså søge dette gods i omegnen af Noyon, det vil sige på grænsen af Picardiet.

Hans rejseplan var snart lagt. Han ville tage til det sted, hvor to veje mødtes, og der ville han forhøre sig om godset Bracieux og efter det svar, han fik, tage enten til højre eller venstre.

Ved midnat nåede de korsvejen.

Det var for silde at indhente oplysninger. Værten i *Korsets Svane* var gået til sengs, og d'Artagnan opsatte det derfor til den næste dag.

Om morgenen lod han værten kalde. Det var en af disse forslagne normandiere, der aldrig siger ja eller nej, og som altid er bange for at forsludre sig ved at svare på de spørgsmål, der stilles dem. Imidlertid fik d'Artagnan dog ud af ham, at han skulle dreje til højre, og med denne temmelig tvetydige besked begav han sig atter på vejen. Klokken ni om morgenen gjorde han holdt for at spise frokost.

Denne gang var værten en jævn og ligefrem picarder, der, da han i Planchet opdagede en landsmand, ikke gjorde nogen

vanskelighed ved at meddele de forlangte oplysninger. Godset Bracieux lå nogle mil fra Villiers-Cotterêts.

D'Artagnan kendte Villiers-Cotterêts fra, at han havde været der et par gange med hoffet, for den gang var Villiers-Cotterêts en kongelig residens. Han begav sig altså til denne by og steg af i sit sædvanlige hotel, nemlig *Kronprinsen*.

Her fik han mere tilfredsstillende underretning. Godset Bracieux lå fire mil fra denne by, men der kunne det ikke hjælpe, at han søgte Porthos. Denne havde virkelig haft en trætte med ærkebiskoppen af Noyon på grund af godset Pierrefonds, der grænsede op til hans ejendom. Ked af disse stridigheder, som han ikke forstod det mindste af, havde han, for at få en ende på dem, købt Pierrefonds og føjet dette nye navn til dem, han allerede bar. Han kaldte sig nu du Vallon de Bracieux de Pierrefonds og boede på sin nye ejendom.

Da hestene havde tilbagelagt ni mil den dag og var meget udmattede, måtte de opsætte til næste dag at rejse videre. De kunne rigtig nok have taget andre heste, men der var en stor skov at passere, og, som man mindes, holdt Planchet ikke af skovene om natten.

Der var en ting til, som Planchet ikke holdt af, og det var at begive sig på vejen fastende. Da d'Artagnan vågnede, fandt han derfor sin frokost færdig. En sådan opmærksomhed kunne man ikke andet end påskønne, og d'Artagnan satte sig derfor til bords.

De kom først af sted henimod klokken otte. De kunne ikke tage fejl af vejen, da de skulle følge den fra Villiers-Cotterêts til Compiègne, og når de kom ud af skoven dreje til højre.

Det var en smuk forårsmorgen, fuglene sang i de høje træer og solen kastede sine stråler over engene.

På andre steder kunne solen næppe trænge igennem det tætte løv. Blomster og blade udsendte en vellugt, der frydede hjertet. D'Artagnan, der havde fået nok af Paris' stinkende gader, sagde til sig selv, at når man ejede tre godser, der stødte op til hinanden, måtte man føle sig så lykkelig som i et paradis, derpå rystede han på hovedet og mumlede: "Hvis jeg var Porthos, og d'Artagnan kom for at gøre mig et sådant forslag, som jeg vil gøre Porthos, ved jeg nok, hvad jeg ville svare d'Artagnan."

Hvad Planchet angår, så tænkte han ikke, men fordøjede.

I udkanten af skoven opdagede d'Artagnan den vej, der var blevet dem opgivet, og ved enden af denne et uhyre adelsslots tårne.

Alt som d'Artagnan nærmede sig slottet, der først havde tiltrukket sig hans opmærksomhed, indså han, at hans ven ikke kunne bo der, for skønt tårnene var solide, var de dog åbne og ligesom sønderrevne. De så ud, som om en kæmpe havde forhugget dem med økseslag.

Da d'Artagnan nåede enden af vejen, befandt han sig lige for en smuk dal, i hvis baggrund en lille sø sås, omgivet af spredtliggende huse af et beskedent ydre, af hvilke nogle var teglhængte, andre stråtækte. Efter stilen at dømme var dette lille slot opført i begyndelsen af Henrik den Fjerdes regering. Denne gang tvivlede d'Artagnan ikke om, at han så Porthos' bolig for sig.

Vejen førte lige til slottet. D'Artagnan satte sin hest i trav, og Planchet fulgte sin herres eksempel.

Efter ti minutters forløb nåede d'Artagnan en med smukke popler beplantet allé, der førte til en jerngitterport med forgyldte spidser. Midt i alleen holdt på en stor rødskimmel en herre, der var klædt i grønt og forgyldt lige som gitterporten. Til højre og venstre for ham stod ti galonerede tjenere, og i nogen afstand en stor mængde bønder.

"Aha!" tænkte d'Artagnan, "mon det skulle være hr. du Vallon de Bracieux de Pierrefonds? Min Gud! hvor han er skrumpet sammen, siden han ikke længer kalder sig Porthos!"

"Det kan ikke være ham," sagde Planchet, idet han besvarede d'Artagnans tanker, "hr. Porthos er næsten seks fod høj, og denne holder knap fem fod."

"Imidlertid viser man ham megen ærbødighed," bemærkede d'Artagnan.

Med disse ord sporede han sin hest hen mod rødskimmelen, den anselige herre og tjenerne. Alt som han kom nærmere, syntes han at skulle kende personens træk.

"Du gode Gud, herre!" udbrød Planchet, der også troede at skulle genkende ham, "mon det virkelig skulle være ham?"

Ved dette udråb vendte manden til hest sig langsomt om med en meget fornem mine, og de to rejsende kunne nu se Mousquetons store, strålende øjne, pluskindede ansigt og veltalende smil.

Det var virkelig Mousqueton, strålende af sundhed og i bedste velgående, der, da han genkendte d'Artagnan, tvært imod som den hykleriske Bazin havde båret sig ad, sprang af rødskimmelen og med hatten i hånden nærmede sig officeren.

"Hr. d'Artagnan! Hr. d'Artagnan!" udbrød Mousqueton, "hr. d'Artagnan! O, hvor min herre og husbond, hr. du Vallon de

Bracieux de Pierrefonds, vil blive glad!"

"Den gode Mousqueton! Din herre er altså her?"

"De befinder Dem på hans ejendom."

"Men hvor De er fed og blomstrende!" fortsatte d'Artagnan, der ikke kunne blive ked af at betragte den forandring, der var foregået med den gamle, forsultne tjener.

"Ja, Gud være lovet, min herre!" sagde Mousqueton, "jeg befinder mig ret vel."

"Men du siger slet ikke noget til din gamle ven Planchet?"

"Til min ven Planchet? Er det virkelig dig, Planchet?" udbrød Mousqueton med åbne arme og øjnene fulde af tårer.

"I egen person," svarede Planchet, "jeg ville blot se, om du ikke var blevet stolt."

"Stolt mod en gammel ven! Nej, aldrig, Planchet. Det har du ikke kunnet tænke, eller også kender du ikke Mousqueton."

"Nå, så meget des bedre!" sagde Planchet, idet han steg af hesten og strakte armene ud mod Mousqueton. "Du er ikke som den kanalje den Bazin, der lod mig blive tre timer i et skur uden en gang at lade, som om han kendte mig."

Og Planchet og Mousqueton omfavnede hinanden med en hjertelighed, der rørte de tilstedeværende særdeles, og bragte dem på den tanke, at Planchet var en eller anden forklædt, fornem herre.

"Og nu, min herre," sagde Mousqueton, da han havde løsrevet sig fra Planchet, der forgæves havde anstrengt sig for at spænde om Mousquetons liv, "tillad mig nu at forlade Dem, for jeg ønsker ikke, at min herre skal erfare Deres ankomst af nogen anden end mig. Han ville aldrig tilgive mig det, hvis jeg lod en anden komme mig i forkøbet."

"Den kære ven," sagde d'Artagnan, idet han undgik at give Porthos enten hans gamle eller hans nye navn, "han har altså ikke glemt mig!"

"Glemt Dem!" udbrød Mousqueton, "der går ikke en dag, min herre, uden at vi venter at høre, at De er blevet udnævnt til marskal."

Et melankolsk smil svævede over d'Artagnans ansigt.

"Og I," fortsatte Mousqueton, og vendte sig til bønderne, "bliver her hos grev d'Artagnan, mens jeg underretter Hans Nåde om hans ankomst."

Med disse ord steg han ved hjælp af to barmhjertige sjæle atter til hest og red i galop op ad alleen.

13. Hvordan d'Artagnan ved atter at træffe sammen med Porthos opdager, at penge ikke bringer lykke

D'Artagnan red igennem porten og befandt sig nu lige for slottet. Idet han steg af hesten, kom en slags kæmpe til syne på trappen. Vi må vise d'Artagnan den retfærdighed at tilstå, at med al hans egoisme bankede hans hjerte af glæde ved synet af denne høje skikkelse og dette martialske ansigt, der mindede ham om en god og tapper mand.

Han ilede Porthos i møde og kastede sig i hans arme. Hele tjenerskabet, der i en ærbødig afstand var opstillet i en halvkreds, så til med ydmyg nysgerrighed. Mousqueton stod i den forreste række og tørrede sine øjne. Den stakkels fyr havde ikke hørt op med at græde lige fra det øjeblik, han havde genkendt d'Artagnan og Planchet.

Porthos tog sin ven under armen.

"Hvilken glæde at se Dem igen, min kære d'Artagnan!" udbrød han med en stemme, der fra baryton havde forvandlet sig til bas, "De har altså ikke glemt mig!"

"Glemme Dem! Min kære du Vallon, hvordan kan man glemme sin ungdoms lykkelige dage, sine hengivne venner og de farer, man har trodset i forening med dem? Idet jeg atter ser Dem, står vort gamle venskab levende for min tanke."

"Ja, ja," sagde Porthos, søgende at give sin knebelsbart det kokette sving, som den i ensomheden havde mistet, "vi var ikke tabt bag af en vogn i vore unge dage, men gjorde den stakkels kardinal livet surt."

Og han sukkede dybt.

"Hoho!" tænkte d'Artagnan, "han er nok ikke så lykkelig, som han ser ud til."

Derpå tilføjede han højt:

"Men først og fremmest må De præsentere mig for fru du Vallon. Jeg husker endnu et vist forbindtligt brev, hvori De var så god at invitere mig til at besøge Dem, og i hvilket hun havde været så artig at tilføje nogle linjer."

Porthos sukkede anden gang.

"Jeg har mistet fru du Vallon for omtrent to år siden," sagde han, "og jeg er endnu ganske nedbøjet af dette tab. Af den grund har jeg forladt mit slot du Vallon i nærheden af Corbeil og er flyttet til mit gods de Bracieux, hvilken forandring foranledigede mig til at købe dette. Stakkels fru du Vallon," fortsatte Porthos, og sætte et bedrøvet ansigt op, "hun var just ikke en kone med et meget føjeligt sind, men til sidst vænnede hun sig dog til mine manerer og rettede sig efter mine ønsker."

"De er altså rig og fri?" spurgte d'Artagnan.

"Ja, jeg er enkemand og har fyrretyve tusind francs om året," sagde Porthos. "Ønsker De ikke at spise frokost?"

"Jo, meget gerne," sagde d'Artagnan, "morgenluften har givet mig appetit."

"Ja," sagde Porthos, "luften her er fortræffelig."

De trådte ind i slottet, hvor alt, fra øverst til nederst, var forgyldt.

Et dækket bord ventede dem.

"Som De ser det her," sagde Porthos, "har jeg til det daglige brug."

"Død og pine!" udbrød d'Artagnan, "jeg gør Dem min kompliment, kongen har det ikke bedre."

Porthos sukkede for tredje gang. D'Artagnan havde talt hans suk.

"Men hør, min kære ven," sagde han, nysgerrig efter at komme på det rene med dette problem, "man skulle næsten tro, at der var noget, der trykkede Dem. Lider De måske? Hvordan står det sig med sundheden?"

"Den er fortræffelig, min bedste, bedre end nogen sinde. Jeg ville kunne dræbe en okse med et slag af min næve."

"Altså familiesorger ..."

"Nej, jeg har heldigvis slet ingen familie."

"Men hvorfor sukker De da?"

"Jeg vil være oprigtig imod Dem, min kære ven," sagde Porthos, "jeg er ikke lykkelig."

"De er ikke lykkelig! De, der har et slot, enge, bjerge og skove. De, der har fyrretyve tusinde francs om året, De er ikke lykkelig?"

"Ja, alt det har jeg rigtig nok, min kære ven, men jeg lever alene midt i al min herlighed."

"Ah! Jeg forstår Dem, De er omgivet af venner, som De ikke kan omgås uden at nedlade Dem."

Porthos blegnede og tømte et uhyre glas af sin vin.

"Nej," sagde han, "tvært imod. Tænk Dem – alle disse landsbyjunkere har en titel og påstår at nedstamme fra Charles den Store eller i det mindste fra kong Hugo Capet. Da jeg var

den sidste, der bosatte mig her i egnen, måtte jeg jo gøre det første skridt, og jeg gjorde det også. Men De ved nok, min kære ven, at fru du Vallon ..."

Ved disse ord gjorde Porthos en lille pause.

D'Artagnan smilede, for han så revnen i kyrasset og beredte sig til at føre et stød mod den.

"Men når alt kommer til alt," sagde han, "er De jo selv adelig, og Deres kone kan ikke længer genere Dem."

"Ganske vist, men De indser nok, at da jeg ikke hører til den historiske adel, så går disse folk, der alle sammen er enten vicomter eller grever, forud for mig i kirken, ved højtideligheder, kort sagt over alt, og jeg kan ikke sige noget der til. Ak! Hvis jeg blot var ..."

"Baron, ikke sandt?" sagde d'Artagnan, fuldendende sin vens sætning.

"Ja," udbrød Porthos, idet hans ansigt opklaredes, "ja, hvis jeg blot var baron!"

"Godt!" tænkte d'Artagnan, "med ham vil det nok lykkes mig."

Og derpå tilføjede han højt:

"Nu vel, min kære ven, denne titel, som De ønsker så meget, kommer jeg for at tilbyde Dem."

Porthos gjorde et spring i vejret, der gav genlyd i hele stuen. To eller tre flasker tabte ligevægten og rullede ned på gulvet, hvor de gik i stykker. Mousqueton kom løbende til, hidkaldt af støjen, og bag ved sås i perspektiv Planchet med munden fuld af mad og en serviet i hånden.

"Kaldte Deres Nåde?" spurgte Mousqueton.

Porthos befalede ved en gebærde Mousqueton at opsamle glasskårene.

"Det glæder mig at se," sagde d'Artagnan, "at De endnu har den brave karl i Deres tjeneste."

"Han er min forvalter," sagde Porthos. Derpå sænkede han stemmen og tilføjede:

"Han har gjort det godt, den skælm, men," fortsatte han sagtere, "han er mig hengiven og ville ikke for alt i verden forlade mig."

"Og han kalder dem Deres Nåde," tænkte d'Artagnan.

"Gå, Mouston," sagde Porthos.

"De kalder ham Mouston? Det er vel en forkortelse? Mousqueton er for langt at udtale."

"Ja," svarede Porthos, "og desuden lugtede det alt for meget af kasernen. Men vi talte om forretninger, da han kom ind."

"Javel," sagde d'Artagnan, "lad os imidlertid opsætte til senere at tale om det. Deres folk kan let fatte mistanke. Måske findes der spioner her i egnen. De indser nok, Porthos, at det er en sag af vigtighed, talen er om."

"Død og pine," udbrød Porthos. "Nå, lad os gøre en tur i parken, mens vi fordøjer maden."

"Gerne."

Og da de begge havde taget godt til sig af frokosten, begyndte de at spadsere i en prægtig have. Alleer af kastanje- og lindetræer omgav et rum af omkring syv tønder land, hvor kaninerne tumlede sig i det høje græs.

"Parken svarer på ære til alt det øvrige," sagde d'Artagnan, "og hvis der er lige så mange fisk i Deres dam, som der er kaniner i kaningårdene, så er De en lykkelig mand, min kære Porthos, forudsat at De har beholdt Deres smag for jagten og lagt Dem efter at fiske."

"Jeg overlader fiskeriet til Mousqueton, min ven," svarede Porthos, "det er en simpel fornøjelse, men jeg jager undertiden, det vil sige, når jeg keder mig, sætter jeg mig på en af marmorbænkene der, lader mit gevær og min favorithund hente og skyder så kaniner."

"Det må være meget morsomt," bemærkede d'Artagnan.

"Ja, det er meget morsomt," svarede Porthos med et suk.

D'Artagnan havde holdt op med at tælle dem.

"Derpå," sagde Porthos, "henter hunden dem og bringer dem selv til kokken. Han er dresseret til det."

"Hvilket udmærket lille dyr," sagde d'Artagnan.

"Men nok om hunden," vedblev Porthos; "hvis De ønsker det, vil jeg gerne overlade Dem den, for jeg begynder at blive ked af den. Lad os tale om vore forretninger."

"Gerne," sagde d'Artagnan, "kun må jeg lade Dem vide, min kære ven, for at De ikke skal sige, at jeg har behandlet Dem forræderisk, at De vil blive nødt til at føre et andet liv."

"Hvad mener De?"

"De må atter iføre Dem harnisket, spænde sværdet om livet og gå på eventyr som i gamle dage. De husker nok den tid?"

"Ah! For fanden!" udbrød Porthos.

"Ja, jeg forstår Dem nok, De er blevet forkælet, kære ven, De har lagt Dem mave til, og Deres hånd har ikke mere denne elasticitet, som hr. kardinalens gardere har fået så mange beviser på."

"Ah! Hvad min hånd angår, så er den god endnu, det kan jeg forsikre Dem," svarede Porthos.

"Så meget des bedre."

"Vi skal altså til at føre krig?"

"Ja."

"Og med hvem?"

"Har De ikke fulgt begivenhedernes gang, kære ven?"

"Nej, ikke i mindste måde."

"Holder De med Mazarin eller med prinserne?"

"Jeg holder med ingen."

"Det vil sige, at De holder med os. Så meget des bedre, Porthos, det er den rigtigste måde at gøre sin lykke på. Nu vel, min kære, jeg vil oprigtigt tilstå Dem, at jeg er sendt af kardinalen."

Disse ord gjorde den samme virkning på Porthos, som om man havde levet i 1640 og talen havde været om den rigtige kardinal.

"Hvad vil dog Hans Eminence mig?" spurgte han.

"Hans Eminence vil have Dem i sin tjeneste."

"Og hvem har talt til ham om mig?"

"Rochefort. De husker ham nok?"

"For pokker, det tror jeg! Det var ham, der i sin tid skaffede os så mange bryderier, den samme, som De et for et gav tre kårdestik."

"Men De ved nok, at han er blevet vor ven," sagde d'Artagnan.

"Nej, det vidste jeg ikke. Han bærer altså intet nag?"

"De udtrykker Dem ikke rigtigt, Porthos," sagde d'Artagnan, "det er mig, der intet nag bærer."

Porthos forstod ikke rigtigt denne adskillelse, men som man ved, var fatteevnen ikke hans stærke side.

"De siger altså," fortsatte han, "at det er grev de Rochefort, der har talt om mig til kardinalen."

"Ja, og dronningen ligeledes."

"Hvorledes, dronningen?"

"For at indgyde os tillid har hun endda overgivet ham den berømte diamant, som De ved, at jeg solgte til hr. des Essarts, og som, jeg ved ikke hvordan, atter er kommet i hendes eje."

"Men det forekommer mig," bemærkede Porthos med sin sædvanlige ligefremhed, "at hun havde gjort bedre i at give den til Dem selv."

"Det er også min mening," svarede d'Artagnan, "men hvad skal man sige, kongerne og dronningerne har undertiden nogle besynderlige indfald. Da det er dem, der har rigdomme og æresposter at uddele, er man dem dog, når det kommer til stykket, hengiven."

"Ja, man er dem hengiven," sagde Porthos. "De er altså for øjeblikket ..."

"Kongen, dronningen og kardinalen hengiven, og jeg har oven i købet også svaret for Deres hengivenhed."

"Og De siger, at De har gjort visse betingelser for mit vedkommende?"

"Glimrende betingelser, min ven! Det forekommer mig, at en lille krone ville tage sig godt ud på Deres vogn trods Deres fyrre tusinde francs om året, eller måske netop på grund af dem. Hvad mener De?"

"Ganske vist," svarede Porthos.

"Nu vel, min kære, erobrer den, den sidder på spidsen af Deres kårde. Vi kan ikke skade hinanden, for Deres mål er en titel, hvorimod mit er penge. Alt, hvad jeg bryder mig om, er så mange penge, at jeg kan opbygge Artagnan, som mine ved korstogene forarmede forældre har ladet forfalde, samt købe en

tredive tønder land. Når jeg har opnået det, trækker jeg mig tilbage til mit fædrenegods for at dø der i fred."

"Og jeg," sagde Porthos, "jeg vil være baron."

"De skal blive det."

"Men har De også tænkt på vore andre venner?" spurgte Porthos.

"Jo vel, jeg har talt med Aramis."

"Og hvad ønsker han? Formodentlig at blive ærkebisp?"

"Aramis," sagde d'Artagnan, der ikke ønskede at nedslå Porthos' mod, "tænk Dem, min kære ven, Aramis er blevet munk og jesuit og lever som en bjørn. Han bryder sig om intet og tænker kun på sin sjæls frelse. Mine tilbud har ikke kunnet bringe ham til at forandre sin beslutning."

"Det er skade," sagde Porthos, "han havde en god forstand. Men Athos?"

"Ham har jeg endnu ikke talt med, men jeg vil tage til ham, når jeg forlader Dem. Ved De ikke, hvor jeg kan træffe ham?"

"Jo, i omegnen af Blois, på et lille gods, som han har arvet efter en eller anden slægtning."

"Og som hedder?"

"Bragelonne. Kan De forstå, min kære ven, hvad Athos, der var så adelig som selve kejseren og har arvet et gods, der bærer titel af grevskab, vil stille op med alle disse grevetitler? Greve af la Fère og greve af Bragelonne?"

"Nu vel, jeg vil i morgen begive mig til ham og bringe ham en hilsen fra Dem. Jeg er imellem os sagt bange for, at hans tilbøjelighed for vin har gjort ham gammel før tiden."

"Ja, han drak rigtig nok meget," sagde Porthos.

"Og desuden var han den ældste af os," sagde d'Artagnan.

"Der var blot nogle få års forskel i alder," fortsatte Porthos, "hans alvorlighed gjorde ham ældre, end han i virkeligheden var."

"Det er sandt. Får vi Athos på vor side, er det godt, får vi ham ikke, nå, så må vi se at undvære ham. Vi to er så gode som tolv."

"Ja," svarede Porthos, smilende ved erindringen om sine fordums bedrifter, "men vi fire ville have været så gode som seks og tredive, især da det, efter hvad De siger, vil komme til at gå hårdt til."

"Jeg har altså Deres ord?" spurgte d'Artagnan.

"Ja, det er afgjort. Jeg er Mazarins mand med hud og hår. Men ..."

"Men?"

"Men han må gøre mig til baron!"

"For pokker! Det er allerede en afgjort sag," sagde d'Artagnan, "jeg har sagt Dem det, og jeg gentager det, at jeg indestår Dem for Deres barontitel."

14. Hvori det godtgøres, at hvis Porthos var misfornøjet med sin stilling, så var Mousqueton meget tilfreds med sin

Mens Porthos på tilbagevejen til slottet vuggede sig i drømme om sin barontitel, tænkte d'Artagnan på den menneskelige naturs jammerlighed, der altid er misfornøjet med, hvad den har, og ønsker, hvad den ikke har. I Porthos' sted ville d'Artagnan have været det lykkeligste menneske på jorden, og hvad var det så, at Porthos manglede i sin lykke? Fem bogstaver foran sine navne og en lille krone på vogndøren.

"Jeg vil altså aldrig, hvor gammel jeg end bliver, møde et fuldkomment lykkeligt ansigt," tænkte d'Artagnan.

Idet han gjorde denne filosofiske betragtning, syntes Forsynet at ville gøre hans tanker til usandhed. Lige som Porthos havde forladt ham for at give nogle befalinger til sin kok, så han Mousqueton nærme sig. Den brave karl lod til at være en fuldkommen lykkelig mand.

Mousqueton holdt sig i ærbødig afstand. D'Artagnan tog plads på en bænk og opfordrede ham ved et tegn til at komme nærmere.

"Min herre," sagde Mousqueton, og benyttede sig af den givne tilladelse, "jeg har en nåde at bede Dem om."

"Tal! Hvis det kommer an på mig, er dit ønske opfyldt."

"Min herre, den gunst, jeg har at bede Dem om, er at De ikke vil kalde mig Mousqueton, men Mouston. I den tid, jeg har haft den ære at være hans nådes forvalter, har jeg båret det sidste navn, der er værdigere og bedre sætter mig i respekt hos mine undergivne. De ved selv, min herre, hvor nødvendig disciplinen er for simple folk."

D'Artagnan smilede. Porthos gjorde sit navn længere, mens Mousqueton forkortede sit.

"Vær du kun rolig, min kære Mouston," svarede d'Artagnan, "jeg skal ikke glemme din begæring, og hvis det kan glæde dig, skal jeg ikke en gang sige du til dig."

"O!" udbrød Mousqueton, rødmende af glæde, "hvis herren ville vise mig den ære, ville jeg være dem taknemmelig derfor hele mit liv, men det ville måske være at forlange for meget."

Skønt d'Artagnans hjerte var blevet meget hærdet, følte han dog en slags samvittighedsnag. Han gjorde sig ingen samvittighed af at bringe Porthos ind på en bane, hvor hans liv og formue ville komme til at stå på spil, for Porthos risikerede med fornøjelse alt dette for den barontitel, der i femten år havde været hans højeste ønske, men Mousqueton, der ikke havde noget andet ønske end at blive kaldt Mouston, var det ikke hårdt at rive ham ud af det behagelige liv, han førte? Disse tanker beskæftigede ham, da Porthos atter viste sig.

"Til bords!" råbte Porthos.

Mens d'Artagnan så på, at Porthos spiste, og selv holdt sig til flasken, tænkte han bestandig på Mousqueton, der uden selv at varte op ved bordet, hvilket ville have været under hans nye værdighed, fra tid til anden viste sig i døren og lagde sin taknemmelighed for dagen ved at servere de ældste vine.

Da ved desserten Porthos på et tegn af d'Artagnan havde sendt tjenerne bort, og de to venner befandt sig alene, sagde d'Artagnan:

"Hvem skal følge Dem, Porthos?"

"Mouston, naturligvis," svarede Porthos, som om det var noget, der fulgte af sig selv.

Det var et hårdt stød for d'Artagnan, der allerede så forvalterens velvillige smil afløses af en bedrøvelig grimasse.

"Jamen," indvendte d'Artagnan, "Mouston er ikke længere i sin første ungdom, min kære ven. Desuden er han blevet meget korpulent, og måske han heller ikke længere dur til aktiv tjeneste."

"Jeg ved det nok," svarede Porthos, "men jeg har nu en gang vænnet mig til ham, og forresten ville han ikke en gang forlade mig, dertil holder han alt for meget af mig."

I det samme kom forvalteren for at spørge sin herre til råds angående det til den næste dag aftalte jagtparti.

"Sig mig en gang, Mouston," sagde Porthos, "er mine våben i ordentlig stand?"

D'Artagnan begyndte at tromme på bordet for at skjule sin forlegenhed.

"Deres Nådes våben," sagde Mouston, "hvilke våben?"

"Mit krigsharnisk."

"Ja, Deres Nåde, i det mindste tror jeg det."

"Godt. Lad de tre bedste heste sætte i marchfærdig stand og efterse eller lad efterse mine våben. Til dig selv kan du tage et par pistoler og en jagtkniv."

"Vi skal altså rejse, Deres Nåde?" spurgte Mousqueton, allerede ængstelig til mode.

D'Artagnan trommede en march.

"Vi træder atter i tjenesten, Mouston," svarede Porthos med et forsøg på at give sin knebelsbart det martialske sving, som den havde tabt.

Disse ord var som et tordenslag for Mouston.

* "O, min Gud, hvad er det, jeg hører?" spurgte han og lånte d'Artagnan et bønligt blik.

"Hvad skal man sige, min stakkels Mouston?" sagde d'Artagnan, "skæbnen ..."

Skønt d'Artagnan havde været så forsigtig at give Mousquetons navn den forkortelse, som han satte så megen pris på, var slaget dog så frygteligt, at han forlod stuen aldeles forstyrret og glemte at lukke døren.

"Den gode Mousqueton, han er aldeles ude af sig selv af glæde," sagde Porthos.

Da de to venner var blevet alene, begyndte de at tale om fremtiden og bygge tusinde luftkasteller. Mousquetons gode vin bevirkede, at d'Artagnan så lutter guldstykker og dukater, og Porthos det blå bånd og den hertugelige kappe. Da man kom for at føre dem til deres soveværelser, sad de og sov ved bordet.

Den næste morgen blev Mousqueton imidlertid noget beroliget af d'Artagnan, der fortalte ham, at krigen sandsynligvis altid ville blive ført i hjertet af Paris og i skudvidde af slottet du Vallon.

Inden d'Artagnans afrejse bad Porthos om endelige instruktioner.

"Jeg behøver fire dage til at rejse herfra til Blois, en dag til mit ophold der, og tre eller fire dage til tilbagerejsen til Paris. Tag

derfor hjemmefra om en uge, stig af i Rue Tiquetonne i Hôtel de La Chevrette og vent der, til jeg kommer tilbage."

"Det er et ord," sagde Porthos.

"Det er en håbløs rejse, jeg foretager mig til Athos," sagde d'Artagnan, "men skønt jeg ikke tror, han mere dur til noget, bør man dog ikke glemme det hensyn, man skylder sine venner."

De tog afsked med hinanden på grænsen af godset Pierrefonds, hvortil Porthos havde ledsaget sin ven.

15. To englehoveder

De havde en lang rejse for dem, men d'Artagnan brød sig ikke videre om dette, da han vidste, at hestene var kommet godt til kræfter i herren til Bracieux' stald. Han begav sig derfor med godt mod på den fire-fem dages rejse, han havde at gøre med sin tro Planchet.

Undervejs sagde d'Artagnan, rystende på hovedet, idet han kom tilbage til den idé, der bestandig beskæftigede ham:

"Jeg ved godt, at min rejse til Athos er forgæves, men jeg skylder min gamle ven, den ædleste af dem alle, som jeg har kendt, denne opmærksomhed."

"Ja, Athos var en stolt adelsmand," udbrød Planchet.

"Ja, ikke sandt?" sagde d'Artagnan; "men alle disse dyder har han mistet ved en eneste fejl."

"Ja, jeg husker det nok," sagde Planchet, "han holdt meget af at drikke. Ingen forstod som han at knække halsen på en flaske."

"Og hvilket sørgeligt syn venter os ikke nu?" fortsatte d'Artagnan. "Den ædle adelsmand med det stolte blik forandret til en krumrygget olding med en rød næse og rindende øjne, vi vil finde ham liggende på en græsplæne, stirrende på os med stive blikke, og måske han ikke en gang vil genkende os. Gud er mit vidne, Planchet," fortsatte d'Artagnan, "at jeg ville unddrage mig dette sørgelige syn, hvis jeg ikke holdt det for min pligt at vise den berømte skygge af den hæderlige grev de la Fère, som vi har elsket så højt, min agtelse."

Planchet rystede på hovedet uden at svare, det var tydeligt, at han delte sin herres frygt.

I dette øjeblik drejede en af de tunge, med stude forspændte vogne, der førte det i egnens herlige skove fældede brænde til Loires havne, fra en opkørt sti ind på den vej, som de to ryttere fulgte. Vognen styredes af en mand med en lang kæp med et søm i enden, hvormed han drev sine langsomme dyr fremad.

"Hej! Ven!" råbte Planchet til manden.

"Hvad er til tjeneste, min herre?" spurgte bonden med den rene, for denne egns beboere ejendommelige udtale.

"Vi ønsker gerne at vide vejen til grev de la Fère," svarede d'Artagnan, "kender De denne herre?"

Da bonden hørte dette navn, tog han sin hat af og svarede:

"Mine herrer, den skov, hvorfra jeg kører brænde, tilhører ham. Jeg er på vejen med det til hans slot."

"Det er altså vejen," spurgte d'Artagnan, "kan vi følge den uden fare for at fare vild?"

"Ja, herre," svarede manden, "rid De kun i forvejen i stedet for at følge bag efter mine langsomme dyr. Efter en halv mils ridt vil De på Deres højre hånd få øje på et slot; man kan ikke se det herfra for poplerne, der skjuler det. Dette slot er imidlertid ikke Bragelonne, men La Vallière. Det rider De forbi, men et godt stykke borte ligger et stort hvidt hus med skifertag, der er bygget på en af uhyre morbærtræer omgivet høj, og det er grev de la Fères slot."

D'Artagnan takkede studedriveren og satte af sted, men idet han mod sin vilje ængstedes ved tanken om at gense den besynderlige mand, som han havde elsket så højt, og som ved sine råd og sit eksempel havde bidraget så meget til hans

opdragelse som adelsmand, sagtnede han lidt efter sin hests gang og red videre med sænket hoved og i dybe tanker.

Da vejen kort efter gjorde en bøjning, lå slottet La Vallière, som studedriveren havde sagt, for de rejsendes øjne. En fjerdingvej længere borte aftegnede det hvide, af morbærtræer omgivne hus sig i baggrunden af en tæt skov, som foråret havde dækket med blomstersne.

Efter at have redet nogle skridt længere frem, befandt musketeren sig lige for en gitterport.

Gennem denne sås en vel vedligeholdt køkkenhave, en temmelig rummelig gård, i hvilken flere heste blev ført af tjenere i forskellige liberier, samt en vogn, forspændt med to af egnens heste.

"Enten tager vi fejl, eller også har manden ført os bag lyset," sagde d'Artagnan, "dette kan ikke være Athos' bolig. Min Gud! uden at han skulle være død og hans ejendom være gået over til en af hans familie, der bærer det samme navn? Stig af hesten, Planchet, og hør dig for. Jeg tilstår oprigtigt, at jeg ikke har mod til det."

Planchet sprang af hesten.

"Du kan føje til," fortsatte d'Artagnan, "at en forbirejsende adelsmand ønsker at have den ære at hilse på hr. grev de la Fère, og hvis du finder dig tilfredsstillet af de oplysninger, du indhenter, kan du gerne nævne mit navn."

Trækkende sin hest efter sig ved tømmen nærmede Planchet sig porten og ringede på klokken, hvor på øjeblikkelig en hvidhåret tjener med en trods hans høje alder temmelig rank holdning indfandt sig for at tage imod Planchet.

"Er det her, at grev de la Fère bor?" spurgte Planchet.

"Ja, min herre, det er her," svarede tjeneren Planchet, der intet liberi bar.

"Som har en tjener ved navn Grimaud?" fortsatte Planchet, der med sin sædvanlige forsigtighed ikke troede at kunne forhøre sig for nøjagtigt.

"Hr. Grimaud er for øjeblikket fraværende," svarede tjeneren, idet han målte Planchet fra øverst til nederst, lidet vant til et sådant forhør.

"Nu ser jeg, at det er den samme grev de la Fère, som vi søger," råbte Planchet glad. "Vær så god at lukke op for mig, for jeg ønsker gerne at melde hr. greven, at min herre, en adelsmand af hans bekendtskab, er udenfor og ønsker at hilse på ham."

"Hvorfor sagde De det ikke straks?" udbrød tjeneren og lukkede porten op. "Men hvor er Deres herre?"

"Han kommer bagefter."

Tjeneren åbnede porten og gik foran Planchet, der gav d'Artagnan et tegn, hvorpå denne med bankende hjerte red ind i gården.

Da Planchet gik op ad trappen, hørte han en stemme, der kom fra et værelse i stueetagen, sige:

"Nå, hvor er denne adelsmand? Hvorfor fører man ham ikke herind?"

Denne stemme, der også nåede til d'Artagnan, vakte tusinde følelser og tusinde forglemte erindringer i hans hjerte. Han sprang hurtigt af hesten, mens Planchet med et smil på læben nærmede sig husets herre.

"Men jeg kender denne fyr," sagde Athos, der var trådt ud i døren.

"Ja, hr. greve, De kender mig rigtig nok, og jeg kender også Dem. Jeg er Planchet, hr. greve, Planchet, De ved nok ..."

Men den skikkelige tjener var blevet alt for bevæget ved synet af adelsmanden, til at han kunne sige mere.

"Hvordan? Planchet?" råbte Athos. "Er hr. d'Artagnan her da også?"

"Her er jeg, min ven, her er jeg, kære Athos," udbrød d'Artagnan stammende og nær ved at segne.

Ved disse ord malede en synlig bevægelse sig i Athos' smukke ansigt og rolige træk. Uden at tabe d'Artagnan af syne, ilede han hen til ham og trykkede ham hjerteligt i sine arme. D'Artagnan, hvis forvirring nu var forsvundet, omfavnede ham ligeledes hjerteligt, mens hans øjne blev fugtige af tårer.

Athos tog ham ved hånden, som han trykkede ømt, og førte ham ind i salen, hvor flere personer var forsamlede. Alle rejste sig op.

"Jeg forestiller Dem," sagde Athos, "hr. chevalier d'Artagnan, løjtnant ved hans majestæts musketerer, en hengiven ven og en af de tapreste og elskværdigste adelsmænd, som jeg nogen sinde har kendt."

Efter at d'Artagnan, så godt han kunne, havde besvaret de komplimenter, der regnede ned over ham, tog han plads i kredsen, og mens den et øjeblik afbrudte samtale atter blev almindelig, gav han sig til at betragte Athos.

Athos var, besynderligt nok, knap blevet ældre i de forløbne år. Hans smukke øjne, der ikke længere havde den mørke ring, der er en følge af nattevågen og orgier, syntes større og klarere end nogen sinde. Hans noget langagtige ansigt havde vundet i majestæt, hvad det havde tabt i livlighed. Hans endnu stadig

beundringsværdigt smukke og kraftfulde hånd prydedes af en kniplingsmanchet og havde megen lighed med maleren Tizians og van Dycks hænder. Han var mere smækker end i gamle dage, og hans brede skuldre tydede på en ikke almindelig kraft. Hans lange, sorte, hist og her gråsprængte hår faldt smagfuldt ned over hans skuldre, hans stemme var lige så klangfuld som i hans fem og tyvende år, og hans prægtige tænder, som han havde bevaret fuldkommen hvide, gav hans smil en uudsigelig ynde.

Grevens gæster mærkede imidlertid af den stive tone, hvori samtalen førtes, at de to venner brændte af længsel efter at blive alene, og begyndte derfor at træffe forberedelser til at tage af sted, hvilket var en meget vigtig sag for folk af den fornemme verden, den gang, da der fandtes sådanne. På en gang begyndte alle hundene i gården at gø, og flere af gæsterne udbrød samtidig:

"Ah! Det er Raoul, der kommer tilbage!"

Idet navnet Raoul blev nævnt, så Athos på d'Artagnan, som om han ville se, hvilket indtryk dette navn gjorde på ham. Men d'Artagnan var endnu knap kommet sig af sin forbavselse og havde aldeles overhørt, hvad der var blevet sagt. Det var derfor næsten maskinmæssigt, at han vendte sig om, da en smuk, ung mand på femten år, der var simpelt, men overordentlig smagfuldt klædt, trådte ind i salen og med megen anstand aftog sin med lange røde fjer smykkede hat.

Den nysankomne, der så uventet fremstilledes, slog ham imidlertid med forbavselse, en hel verden af nye ideer fo'r ham gennem hovedet, forklarede ham den med Athos foregåede forandring, der hidtil havde forekommet ham aldeles

ubegribelig. En påfaldende lighed mellem adelsmanden og barnet forklarede ham hemmeligheden ved Athos' genfødelse. Han ventede, mens han brugte både øjne og øren.

"De er kommet tilbage, Raoul?" sagde greven.

"Ja, min herre," svarede den unge mand ærbødigt, "og jeg har udført det ærinde, De havde betroet mig."

"Men hvad fejler Dem, Raoul?" vedblev Athos bekymret, "De er bleg og lader til at være i stærk sindsbevægelse."

"Det er, fordi der nylig er tilstødt vor lille naboerske en ulykke, min herre," svarede den unge mand.

"Frøken de la Vallière!" udbrød Athos ivrigt.

"Hvordan det?" spurgte flere stemmer.

"Hun spadserede med sin pige Marcelline i indelukket, hvor folkene er beskæftigede med at fælde træer, da jeg kom forbi og standsede. Hun fik ligeledes øje på mig, og idet hun ville springe ned fra en brændestabel, hvorpå hun stod, trådte hun fejl og forvred foden, så at hun ikke kunne rejse sig. Jeg tror, at hun har forvredet anklen."

"O, min Gud!" udbrød Athos; "har hendes moder, fru de Saint Remy, fået det at vide?"

"Nej, min herre, fru de Saint Remy er i Blois hos hertuginden af Orleans. Da jeg er bange for, at hun ikke skulle blive ordentlig forbundet, ilede jeg her hen for at spørge Dem til råds, herre."

"Lad hurtigt et bud gå til Blois, Raoul, eller rid før selv derhen."

Raoul bøjede hovedet.

"Men hvor er Louise?" fortsatte greven.

"Jeg har bragt hende hertil, min herre, og hun opholder sig hos Charlots kone, der foreløbig har ladet hende sætte benet i

koldt vand."

Denne begivenhed havde givet Athos' gæster et påskud til at rejse sig, og de tog nu afsked med ham. Kun den gamle hertug af Barbé, der var tyve år gammel ven af familien la Vallière, gik hen for at se til den lille Louise, der græd, men da hun fik øje på Raoul, straks tørrede sine smukke øjne og smilede.

Han tilbød at tage den lille Louise med til Blois i sin vogn.

"De har fuldkommen ret, min herre," sagde Athos, "hun vil i så fald hurtigere blive samlet med sin moder. Jeg er for resten temmelig sikker på, Raoul, at De har båret Dem uforsigtigt ad, og at det hele er Deres skyld."

"O, nej, nej, min herre, jeg forsikrer Dem," udbrød den unge pige, mens det unge menneske blegnede ved tanken om, at han måske var skyld i denne ulykke.

"O, min herre, jeg forsikrer Dem ..." mumlede Raoul.

"Imidlertid kan De følge med til Blois," vedblev greven venligt, "og bringe fru de Saint Remy Deres og min undskyldning. Når De har gjort det, kan De komme tilbage."

Farven vendte atter tilbage på den unge mands kinder. Efter at have kastet et spørgende blik på greven, tog han i sine allerede kraftfulde arme den lille pige, hvis smukke hoved, der på en gang udtrykte smerte og glæde, hvilede på hans skuldre, og bragte hende forsigtigt til sæde i vognen. Derpå sprang han med en fuldendt rytters elegance og behændighed i sadlen, hilste Athos og d'Artagnan og red hurtigt bort, mens han holdt sig på siden af vognen, på hvis indre hans øjne uafbrudt hvilede.

16. Slottet Bragelonne

Under hele dette optrin var d'Artagnan blevet stående med stirrende øjne og åben mund. Han havde fundet Athos så aldeles mod sine forventninger, at han var ganske målløs af forbavselse.

Athos tog ham under armen og førte ham ned i haven.

"Mens aftensmaden bliver tillavet," sagde han smilende, "vil De vel ikke have noget imod, min ven, at få lidt lys i dette mysterium, der har gjort Dem så tankefuld?"

Athos betragtede ham med sit blide smil.

"Alt forbavser Dem vel her?"

"Ja, i højeste grad."

"Men hvad der forbavser Dem mest," blev Athos smilende ved, "det er mig, tilstå det kun."

"Jeg tilstår det."

"Jeg er ung endnu, ikke sandt, og trods mine ni og fyrre år er jeg endnu til at genkende?"

"Tvært imod," svarede d'Artagnan, der var nær ved at drive oprigtigheden for vidt, "De er aldeles ikke let at kende igen."

"Ah! Jeg forstår Dem," sagde Athos let rødmende, "men alt får en ende, d'Artagnan, dårskaberne så vel som alt andet."

"Dernæst forekommer det mig, at der er foregået en forandring i Deres stilling. De bor fortræffeligt. Jeg antager, at dette hus tilhører Dem."

"Ja, det er et lille gods, min ven, som jeg fortalte Dem, at jeg havde arvet, da jeg forlod tjenesten."

"De har en park, heste, hunde."

Athos smilede.

"Parken er fem tønder land, min ven," sagde han, "hvorfra går køkkenhaven og udhusene. Af heste har jeg kun to, min tjeners ikke medregnet. Mine hunde reducerer sig til fire jagthunde, tre mynder og en lænkehund. Men forresten," tilføjede Athos smilende, "er de ikke bestemt for mig."

"Ja, jeg forstår Dem," sagde d'Artagnan, "de er for den unge mand, for Raoul."

Og d'Artagnan smilede uvilkårligt, idet han så på Athos.

"De har gættet rigtigt, min ven," svarede Athos.

"Og den unge mand er Deres gæst, Deres gudsøn, måske Deres slægtning! Ak! Hvor De har forandret Dem, min kære Athos."

"Den unge mand," svarede Athos roligt, "den unge mand, d'Artagnan, er et forældreløst barn, der af sin moder var efterladt hos en fattig landsbypræst. Jeg har opdraget ham."

"Han må være Dem meget hengiven."

"Jeg tror, at han elsker mig, som om jeg kunne være hans fader."

"Men især meget taknemmelig."

"Å, hvad taknemmeligheden angår, så er den gensidig, jeg skylder ham lige så meget, som han mig, og – jeg siger det ikke til ham, men til Dem, d'Artagnan – jeg er oven i købet i hans gæld."

"Hvordan det?" spurgte musketeren forandret.

"Ih, min Gud! Det er jo ham, der har bevirket den forandring hos mig, som De ser. Jeg hentørredes lige som et gammelt træ, der ingen rod har i jorden. Kun en dyb følelse kunne atter få

mig til at slå rod i livet. En elskerinde? Dertil var jeg alt for gammel. Venner? Af dem havde jeg ingen mere. Nuvel! Dette barn har ladet mig finde alt, hvad jeg havde tabt. Jeg havde ikke længere mod til at leve for min egen skyld, men jeg har levet for hans. Undervisning er meget godt for et barn, men eksemplet er langt bedre. Jeg har foregået ham med mit eksempel, d'Artagnan. De laster, jeg havde, har jeg lagt af, og de dyder, jeg ikke havde, har jeg ladet som jeg havde. Raoul, d'Artagnan, er bestemt til at blive en så fuldkommen adelsmand, som det er muligt at levere i vor vanslægtede tid."

D'Artagnan betragtede Athos med stigende beundring. De spadserede i en kølig og skyggefuld allé, gennem hvis tætte løv enkelte solstråler stjal sig. En af disse faldt på Athos' ansigt.

D'Artagnan kom pludselig til at tænke på Mylady.

"Er De lykkelig?" spurgte han sin ven.

Athos' gennemborende øjne syntes ligesom at ville læse d'Artagnans tanker.

"Ja, lykkelig, som en af Guds skabninger kan være det her på jorden. Men tal rent ud, d'Artagnan, for De har ikke sagt alt, hvad De tænker."

"De er et skrækkeligt menneske, Athos, man kan intet skjule for Dem," sagde d'Artagnan. "Nu vel, jeg vil spørge Dem, om de ikke undertiden har fornemmelser af rædsel, der ligner ..."

"Samvittighedsnag?" fortsatte Athos. "Jeg fuldender Deres tanke, min ven. Jeg svarer hertil både ja og nej. Jeg har ingen samvittighedsnag, fordi hun, hvis vi havde ladet hende leve, uden tvivl ville have fortsat sit ødelæggelsesværk, men dermed vil jeg ikke sige, min ven, at jeg tror, at vi havde ret til at gøre, hvad ... vi gjorde. Alt udgydt blod kræver måske en udsoning.

Hun har bødet for det, hun har udgydt, og måske turen også en gang kommer til os."

"Jeg har undertiden tænkt lige som De, Athos," bemærkede d'Artagnan.

"Denne kvinde havde en søn."

"Ja."

"Har De aldrig hørt tale om ham?"

"Nej, aldrig."

"Han må nu være en tre og tyve år," mumlede Athos, "jeg tænker ofte på denne unge mand, d'Artagnan."

"Det er besynderligt! Jeg havde ganske glemt ham!"

Athos smilede melankolsk.

I det samme hørtes hovslagene af en hest.

"Det er Raoul, der kommer tilbage," sagde Athos, "vi kan nu få at høre, hvordan den stakkels lille pige har det."

Det unge menneske red virkelig ind i gården dækket med støv fra øverst til nederst. Efter at have overgivet sin hest til en slags staldkarl, hilste han ærbødigt på greven og d'Artagnan.

"Herren der," sagde Athos, læggende sin hånd på d'Artagnans skulder, "er chevalier d'Artagnan, som De ofte har hørt mig omtale, Raoul."

"Min herre," sagde det unge menneske og bukkede atter og endnu dybere for d'Artagnan, "hr. greven har, hver gang han har villet nævne en uforfærdet adelsmand, anført Dem som et eksempel for mig."

Denne kompliment rørte d'Artagnan. Han gav Raoul hånden og sagde:

"Min unge ven, alle de lovtaler, der holdes over mig, falder tilbage på hr. greven her, for han har i enhver henseende

opdraget mig, og det er ikke hans skyld, om eleven ikke er blevet til noget. Men han vil blive holdt skadesløs med Dem, det er jeg vis på. Deres ydre behager mig, Raoul, og Deres kompliment har rørt mig dybt."

Athos følte mere glæde, end man kan sige. Han lånte d'Artagnan et taknemmeligt smil og sendte derpå Raoul et af disse ejendommelige smil, som børn bliver så glade over, når de ser dem.

"Godt," tænkte d'Artagnan, hvem dette stumme minespil ikke var undgået, "nu er jeg sikker i min sag."

"Nå," sagde Athos, "jeg håber da ikke, at uheldet har haft farlige følger?"

"Man ved det ikke endnu, min herre, da lægen ikke har kunnet sige noget bestemt på grund af hævelsen. Imidlertid er han bange for, at en sene er blevet beskadiget."

I det samme meldte en lille fyr, halvt bonde og halvt tjener, at maden var serveret.

Athos førte sin gæst ind i en meget simpel spisestue, hvis vinduer på den ene side gik ud til haven og på den anden til et drivhus, der var fuldt af prægtige blomster.

D'Artagnan betragtede servicet. Sølvtøjet var kostbart og det var tydeligt at se, at det var gammelt familiearvegods. På et lille bord stod en kande af drevet sølv, som d'Artagnan standsede for at betragte.

"Det er et guddommeligt arbejde," udbrød han.

"Ja," svarede Athos, "det er et mesterværk af en stor florentinsk kunstner ved navn Benvenuto Cellini."

"Og det slag, der er fremstillet på den?"

"Er det ved Marignano. Det er det øjeblik, da en af mine forfædre rækker sit sværd til François den Første, der har brækket sit eget. Ved denne lejlighed blev Enguerrand de la Fère, min bedstefader, slået til ridder af Saint Michels-ordenen. Femten år senere gav kongen, der ikke havde glemt, at han havde kæmpet tre timer med sin ven Enguerrands sværd, uden at det var gået i stykker, ham denne kande og en kårde, som de måske i gamle dage har set hos mig, og som ligeledes er et smukt stykke arbejde. – Det var kæmpernes tid," tilføjede Athos. "Vi andre er dværge imod den tids mænd. Lad os sætte os, d'Artagnan, og tage fat på maden. – Apropos," sagde Athos til den lille tjener, der havde bragt suppen ind, "kald på Charlot."

Barnet gik og et øjeblik efter trådte den mand ind, som de to rejsende ved deres ankomst havde henvendt sig til.

"Min kære Charlot," sagde Athos til ham, "jeg anbefaler til Deres særdeles omsorg i al den tid, han opholder sig her, hr. d'Artagnans tjener, Planchet. Han holder af god vin og De har jo nøglen til kælderen. Han har længe ligget hårdt og vil derfor ikke have noget imod en god seng. Sørg derfor også for det, jeg beder Dem."

Charlot bukkede og gik.

"Charlot er også en brav mand," sagde greven, "han har nu tjent mig i atten år."

"De tænker på alt, og jeg takker Dem på Planchets vegne, min kære Athos," sagde d'Artagnan.

Det unge menneske gjorde store øjne ved at høre dette navn, og så sig om for at se, om det også var greven, d'Artagnan talte til.

"Det navn forekommer Dem besynderligt, ikke sandt, Raoul?" sagde Athos smilende. "Det var mit krigsnavn, den gang hr. d'Artagnan, to brave venner og jeg sloges ved La Rochelle under den afdøde kardinal og hr. de Bassompierre, der ligeledes er død. Det er et bevis på venskab, når herren giver mig dette navn, og hver gang jeg hører det, bliver mit hjerte glad."

"Det var et berømt navn," sagde d'Artagnan.

"Men," tog Athos ordet, "d'Artagnan glemmer at fortælle Dem, Raoul, at han var en af sin tids bedste fægtemestre. En hånd af stål og et sikkert øje var det, han bød sin modstander. Han var atten år, tre år ældre end De, Raoul, da jeg første gang så ham i aktivitet, og det lige overfor prøvede mænd."

"Og d'Artagnan blev sejrherre?" spurgte det unge menneske, der med funklende øjne havde hørt på samtalen.

"Jeg dræbte en, tror jeg," svarede d'Artagnan med et spørgende blik på Athos. "Den anden afvæbnede eller sårede jeg, jeg husker ikke mere hvilket."

"Ja, De sårede ham. I sandhed! De var en hård hals!"

"Jeg ønsker, at De må få at vide, Raoul," sagde Athos, "De, der bilder Dem ind at fægte så godt og hvis forfængelighed en gang kunne lide en grusom skuffelse, jeg ønsker, at De skal vide, hvor farlig en mand er, der forener koldblodighed med færdighed, og jeg kunne aldrig vise Dem et mere slående eksempel på dette. Bed derfor hr. d'Artagnan, om han i morgen, hvis han ikke er alt for træt, vil give Dem en lektion."

"For fanden, min kære Athos, De er jo selv en dygtig fægtemester, navnlig med hensyn til de egenskaber, som De roser hos mig. Endnu i dag talte Planchet om den berømte duel ved karmeliterklostret med lord Winter og hans landsmænd. Ja,

unge mand," fortsatte d'Artagnan, "der må et eller andet sted her findes en kårde, som jeg ofte har kaldt den første i landet."

Der unge menneske ville gerne have forlænget denne samtale, men Athos gjorde ham opmærksom på, at Deres gæst måtte være træt og trængte til hvile. D'Artagnan var høflig nok til at benægte det, men Athos påstod, at han skulle forføje sig til sit værelse. Raoul ledsagede gæsten, men da Athos gættede, at han ville blive så længe som muligt hos d'Artagnan for at få ham til at fortælle om deres ungdomsbedrifter, hentede han ham selv et øjeblik efter og ønskede med et venskabeligt håndtryk musketeren godnat.

17. Athos' diplomati

D'Artagnan gik til sengs, ikke så meget for at sove, som for at være alene og tænke på alt, hvad han havde set og hørt denne aften.

Det forekom ham, at Athos ikke i alle henseender var oprigtig og åbenhjertig. Hvem var det unge menneske, som han sagde, at han havde adopteret, og som havde en så stor lighed med ham? Hvad skulle det betyde, at han atter omgikkes folk, og hvad var grunden til den overdrevne ædruelighed, som han havde lagt mærke til ved bordet? En tilsyneladende ubetydelig omstændighed foruroligede især d'Artagnan, nemlig Grimauds fraværelse, han, som Athos i gamle dage aldrig kunne finde sig i at undvære, og hvis navn ikke en gang var blevet nævnt, trods de ligefremme hentydninger dertil, som d'Artagnan havde gjort. Han havde altså ikke mere sin vens fortrolighed. Athos var fængslet af en usynlig lænke eller måske endog forberedt på hans besøg.

Han kunne ikke lade være at tænke på, hvad Rochefort havde sagt i Notre Dame-kirken. Mon Rochefort skulle være kommet ham i forkøbet hos Athos?

Disse tanker holdt d'Artagnan vågen trods hans træthed. Han udkastede sin angrebsplan, og skønt han vidste, at Athos var en hård modstander, bestemte han dog udførelsen til den følgende morgen efter frokosten.

Stilheden og trætheden i forening fik endelig bugt med d'Artagnan. Han lukkede øjnene og sov næsten i samme øjeblik

ind.

D'Artagnan var ingen syvsover. Næppe faldt solen på hans gardiner, førend han sprang ud af sengen og åbnede vinduerne. Det forekom, som om man gennem jalousiet kunne se nogen liste om i gården. Da d'Artagnan aldrig lod noget som helst gå upåagtet forbi, så han opmærksomt til uden at gøre støj og genkendte snart Raouls mørkerøde frakke og brune hår.

Det unge menneske åbnede stalddøren og trak den rødbrune hest ud, som han havde redet på dagen i forvejen og sadlede den selv med lige så megen hurtighed og færdighed som den dygtigste staldkarl. Derpå førte han hesten gennem alleen til højre for køkkenhaven, åbnede en lille dør, der gik ud til en sti, trak hesten udenfor, lukkede døren efter sig, og over murkronen så d'Artagnan ham nu fare af sted som en pil, idet han bukkede sig under de nedhængende grene.

D'Artagnan havde dagen før bemærket, at stien måtte føre til Blois.

Solen var imidlertid kommet højere op. Fuglene i træerne, hundene i gården og kvæget på marken begyndte atter at give livstegn fra sig. For ikke at vække nogen blev d'Artagnan stående ved vinduet, indtil han hørte dørene åbnes og folk gå i huset. Derpå glattede han sit hår, børstede hatteskyggen med sit ærmeopslag og gik ned. Idet han satte foden på det sidste trappetrin, så han Athos stå i en bøjet stilling som en, der leder efter en daler, han har tabt i sandet.

"God dag, min kære vært," sagde d'Artagnan.

"God dag, kære ven. Hvordan har De sovet?"

"Fortræffeligt, Athos. Min søvn har været lige så god som sengen, som aftensmaden og som den modtagelse, der blev mig

til del i går. Men hvad er det, De så opmærksomt betragter? De skulle da vel ikke hændelsesvis være blevet blomsterelsker?"

"De må ikke gøre Dem lystig over mig, min kære ven. På landet forandres ens smag meget, og uden at man lægger mærke til det, kommer man til at elske alle disse smukke ting, som Gud lader fremvokse af jorden, og som folk i byerne ringeagter. Jeg betragtede disse sværdliljer, som jeg selv har plantet ved siden af vandbeholderen, og som i denne morgen er blevet nedtrådte. Disse gartnere er de mest ubehændige folk af verden. De har ladet hesten, der har kørt vand, træde over i blomsterbedet."

"Tror De?" sagde d'Artagnan smilende.

Med disse ord førte han sin ven ned ad alleen, hvor en mængde fodspor, lig det, der havde nedtrådt sværdliljerne, var at se.

"Hvor er Raoul?" udbrød Athos, "og hvoraf kommer det, at jeg ikke endnu har set ham?"

"Stille!" sagde d'Artagnan og lagde smilende fingeren på munden.

"Hvad er der på færde?" spurgte Athos,

D'Artagnan fortalte nu, hvad han havde set, uden at tabe sin værts ansigt af sigte.

"Ah! Nu forstår jeg det hele," sagde Athos med et skuldertræk, "den stakkels knøs er redet til Blois."

"Hvad vil han der?"

"Ih, min Gud, han vil høre til den lille la Vallière, De husker nok barnet, der forvred sin fod i går."

"Tror De?" spurgte d'Artagnan vantro.

"Jeg ikke alene tror det, men jeg er overbevist om det," svarede Athos. "Har De ikke lagt mærke til, at Raoul er forelsket?"

"De gør nar ad mig! Han skulle være forelsket i dette barn?"

"Har De ikke lagt mærke til hende? Hun er den smukkeste lille skabning, man kan se for sine øjne, med blondt hår og blå øjne, der har et på en gang trodsigt og smægtende udtryk."

"Men hvad siger De til denne kærlighed?"

"Jeg siger intet. Jeg ler ad Raoul og gør nar ad ham. Unge menneskers første forelskelse kan virkelig meget ofte have karakter af sand lidenskab. Jeg husker endnu, at jeg i Raouls alder var forelsket i en græsk statue, som den gode kong Henrik den Fjerde havde foræret min fader. Jeg troede at skulle miste forstanden af sorg, da man fortalte mig, at Pygmalions historie ikke var andet end en myte om billedhuggeren, der forelskede sig i sin egen statue."

"Det kommer af lediggang. Da de ikke giver Raoul noget at bestille, søger han selv at beskæftige sig."

"Ja, jeg har derfor tænkt på at sende ham bort herfra."

"Det vil De gøre vel i."

"Uden tvivl, men det vil gå ham nær til hjertet, og han vil lide lige så meget som for en virkelig kærlighed."

"Børnestreger! Raoul kan imidlertid have godt af at få andet at tænke på. Hvis De ikke snart sender ham bort herfra, vil De aldrig få en mand ud af ham."

"Jeg tror, at jeg vil sende ham til Paris," sagde Athos,

"Ah!" udbrød d'Artagnan.

Og da han mente, at øjeblikket til at begynde fjendtlighederne nu var kommet, tilføjede han:

"Hvis De vil, kan De gøre det unge menneskes lykke."

"Ah!" udbrød Athos nu.

"Jeg ønsker selv at spørge Dem til råds om noget, der er faldet mig ind."

"Gør det."

"Tror De, at øjeblikket er kommet til at tage tjeneste?"

"Men De er jo i tjenesten, d'Artagnan."

"Jeg mener aktiv tjeneste. Er der intet i det liv, vi førte i gamle dage, der kan friste Dem, og kunne De ikke, hvis der blev gjort Dem et antageligt tilbud, være til sinds i mit og vor ven Porthos' selskab at begynde forfra på vort muntre, eventyrlige ungdomsliv?"

"Er det et forslag, De stiller mig?" spurgte Athos.

"Ja, et åbent og ligefremt."

"Om atter at tage tjeneste?"

"Ja!"

"Hos hvem og mod hvem?" spurgte Athos, idet han fæstede sit klare, velvillige blik på gascogneren.

"For fanden! Sikken hastværk De har!"

"Jeg holder ikke af omsvøb. Læg vel mærke til, d'Artagnan, at en mand som jeg kun kan tjene en person eller rettere sagt en sag, nemlig kongens."

"Det er netop det, jeg mener," sagde musketeren.

"Ja, men lad os forstå hinanden ret," blev Athos alvorligt ved, "hvis De med kongens sag mener hr. de Mazarins, er vi ikke længere enige."

"Det har jeg heller ikke sagt," svarede gascogneren forlegen.

"Hør, d'Artagnan," vedblev Athos, "lad os være ganske oprigtige mod hinanden. Deres tøven og udflugter siger mig,

hvem der har sendt Dem. Man vover ikke åbent at vedkende sig sin sag, og når man rekrutterer for den, hænger man med øjnene og er forlegen."

"Å, Athos!" udbrød d'Artagnan.

"De ved nok," fortsatte Athos, "at jeg ikke sigter til Dem, der er perlen blandt alle brave og modige mænd. Nej, jeg sigter til denne foragtelige, intrigante italiener, denne skolefuks, der spekulerer på at sætte en krone på sit hoved, som han har stjålet under en hovedpude, denne kujon, der kalder sit parti kongens parti, og som drister sig til at lade prinser af blodet kaste i fængsel, idet han mangler mod til at dræbe dem, således som den store kardinal gjorde – en sådan herre foreslår De mig, d'Artagnan? Nej tak!"

"De er, Gud forlade mig, heftigere end nogen sinde," udbrød d'Artagnan; "årene har gjort Deres blod hedere i stedet for at afkøle det. Hvem siger Dem, at han er min herre, eller at jeg vil gøre ham til Deres?"

"Men hvad er det da, De foreslår mig, min kære ven?" spurgte Athos.

"Min Gud, sagen er ganske simpel. De lever på Deres gods tilsyneladende tilfreds med deres stilling. Porthos har halvtreds eller måske tres tusinde francs om året, og Aramis har endnu stadig femten hertuginder, der trættes om prælaten, lige som de gjorde om musketeren, han er endnu lykkens kæledægge. Men jeg, hvad foretager jeg mig her i verden? Jeg har nu i tyve år båret mit kyras og min bøffellædersvams uden hverken at komme frem eller tilbage, uden at leve. Jeg er med et ord død! Nu, når der så åbner sig en udsigt for mig til at leve lidt op igen, kommer I straks alle og fortæller mig, han er en kujon, en

skolefuks, en dårlig herre! For pokker, jeg er af samme mening som I, men find mig en bedre eller skaf mig noget at leve af."

Athos betænkte sig i tre sekunder, og i disse tre sekunder fattede han d'Artagnans list. Efter at have sagt alt for meget brød han nu pludselig af for at skjule sit spil. Han indså godt, at det forslag, der nylig var blevet gjort ham, havde været alvorligt ment, og at d'Artagnan ville have udtalt sig aldeles uforbeholdent, hvis han blot havde lyttet til.

"Godt!" tænkte han, "d'Artagnan er på Mazarins parti."

Fra dette øjeblik af iagttog han den største forsigtighed.

D'Artagnan på sin side maskerede sit spil mere end nogen sinde.

"Men De talte om et indfald?" sagde Athos.

"Ganske vist. Jeg ville spørge jer alle til råds om, hvad der er at gøre, for hvis vi ikke handler i fællesskab, vil vi aldrig kunne udrette noget."

"Det er sandt. De talte før om Porthos. De har altså overtalt ham til at søge lykken? Men han er jo lykkelig."

"Det er han uden tvivl, men således er mennesket nu en gang. Der er altid noget, han ønsker."

"Og hvad ønsker Porthos?"

"At blive baron."

"Ah! Det er sandt, det havde jeg glemt," sagde Athos leende.

Raouls indtræden gjorde en ende på samtalen. Athos ville skænde på ham, men det unge menneske var så bedrøvet, at han ikke havde mod til at gøre det, og han afbrød sig selv for at spørge, hvad der fejlede ham.

"Er det dårligere med vor lille naboerske?" spurgte d'Artagnan.

"Ak, min herre," svarede Raoul, overvældet af smerte, "hendes fald har været meget alvorligt, og lægen er bange for, at hun vil komme til at halte hele sit liv."

"O, det er skrækkeligt!" udbrød Athos.

"Men hvad der især gør mig fortvivlet, min herre," blev Raoul ved, "er, at det er min skyld."

"Hvordan det, Raoul?" spurgte Athos.

"Jo, var det ikke for at ile mig i møde, at hun sprang ned fra brændestablen?"

"Der er kun en ting at gøre for Dem, min kære Raoul, nemlig at ægte hende og derved udsone Deres brøde," sagde d'Artagnan.

"Ak, min herre, De driver spøg med min sorg, det er ikke smukt af Dem," svarede Raoul.

Ved disse ord gik Raoul, der trængte til at være alene for at kunne græde af hjertens lyst, op på sit værelse, som han ikke forlod før ved frokosttid.

Den gode forståelse mellem de to venner havde aldeles intet skår lidt ved skærmydslen om morgenen. De spiste derfor med den bedste appetit, mens de fra tid til anden betragtede den stakkels Raoul, der knap rørte maden.

Under frokosten ankom to breve, som Athos læste med megen opmærksomhed, idet han flere gange fo'r sammen. D'Artagnan, der sad på den anden side af bordet, men hvis syn var særdeles skarpt, bandede på, at det var Aramis' fine skrift. Det andet brev var skrevet med en fruentimmerhånd.

"Hør," sagde d'Artagnan til Raoul, da han så, at Athos ønskede at være alene, enten det nu var for at besvare brevene eller for at tænke, "lad os gå ind i fægtesalen, det vil adsprede Dem."

I det samme trådte Charlot ind med et brev til d'Artagnan, som det hastede meget med, og som var blevet afleveret af et bud.

Nu var turen kommet til Athos at iagttage d'Artagnan.

D'Artagnan læste brevet, uden at det tilsyneladende gjorde noget indtryk på ham, og han sagde derpå med et skuldertræk:

"Se, sådan er tjenesten, min kære ven, og det er på ære fuldkommen rigtigt af Dem, at De ikke vil træde ind i den igen. Hr. de Tréville er syg, og kompagniet kan ikke undvære mig. Min permission er udløbet."

"Vender De tilbage til Paris?" spurgte Athos ivrigt.

"Ih, min Gud, ja," svarede d'Artagnan, "men kommer De ikke selv dertil?"

Athos rødmede let og svarede:

"Hvis jeg kommer der til, vil det glæde mig at se Dem der."

"Halløj, Planchet!" råbte d'Artagnan ud af døren, "vi rejser om ti minutter, giv hestene havre."

Derpå fortsatte han, henvendt til Athos:

"Det forekommer mig, at der mangler mig noget her, og det gør mig alligevel ondt, at jeg skal forlade Dem uden at have set den gode Grimaud."

"Grimaud!" gentog Athos. "Ja, det er sandt, jeg har selv undret mig over, at De ikke har spurgt til ham. Jeg har lånt ham til en af mine venner."

"Som kan forstå hans tegn?" spurgte d'Artagnan.

"Det håber jeg," svarede Athos.

De to venner omfavnede hjerteligt hinanden. D'Artagnan trykkede Raouls hånd, lovede Athos at besøge ham, hvis han

kom til Paris, og at skrive til ham, hvis han ikke kom, og steg derpå til hest. Planchet sad allerede i sadlen.

Athos vinkede med hånden, Raoul bukkede dybt, og d'Artagnan og Planchet red ud af gården.

Greven fulgte dem med øjnene, mens han lænede sig til den unge mand, der næsten var lige så høj som han, men så snart de var forsvundet bag muren, sagde greven:

"Vi rejser i aften til Paris, Raoul."

"Hvorledes?" udbrød det unge menneske blegnende.

"De kan ride hen og sige farvel til fru de Saint Remy og bringe hende en hilsen fra mig. Klokken syv venter jeg Dem igen."

Det unge menneske bukkede med et ansigt, der på en gang røbede sorg og taknemmelighed, og gik bort for at lade sin hest sadle.

D'Artagnan på sin side var knap kommet sin vært af sigte, førend han tog brevet op af lommen og læste det nok en gang.

> Kom straks til Paris.
>
> *I.M.*

"Det er temmelig tørt," mumlede d'Artagnan, "og hvis der ikke fandtes et postskriptum, ville jeg måske ikke have forstået det, men heldigvis er der et."

Og han læste det famøse postskriptum, der forsonede ham med brevets tørhed:

> *P.S.* Henvend Dem til kongens skatmester i Blois. Sig ham Deres navn og vis ham dette brev. De kan hæve to hundrede guldstykker.

18. Hr. de Beaufort

Vi skal nu fortælle, hvad der imidlertid var hændt, og hvad der foranledigede d'Artagnans tilbagerejse til Paris.

En aften, da Mazarin efter sædvane begav sig til dronningen, på den tid, da alle andre havde forladt hende, kom han forbi vagtstuen, hvis ene dør gik ud til hans forværelse, og da han hørte højrøstet tale og ønskede at vide, hvad soldaterne talte om, listede han sig nærmere med kattefjed, stødte døren op og stak hovedet ind i åbningen.

Der fandt en trætte sted mellem garderne.

"Og jeg," sagde en af dem, "svarer Dem for, at hvis Coysel har spået det, så er det lige så vist, som om det allerede var sket. Jeg kender ham ikke, men jeg har hørt sige, at han er ikke alene astrolog, men også magiker."

"For fanden, min kære, hvis han er en ven af dig, så tag dig i agt! Du gør ham en dårlig tjeneste."

"Hvordan det?"

"Fordi man let kan anlægge sag imod ham."

"Bah! Nu til dags brænder man ikke mere troldmændene."

"Min Gud," udbrød en anden, der lå på en bænk, tilsyneladende sovende, men som imidlertid havde hørt hvert ord af samtalen, "min Gud! Tror De, at menneskene kan undgå deres skæbne? Hvis det står skrevet hist oppe, at hertugen af Beaufort skal undfly, så vil han også gøre det, til trods for alle kardinalens forsigtighedsregler."

Det gøs i Mazarin. Han var italiener og altså overtroisk. Han trådte pludselig frem midt imellem garderne, der, da de så ham, afbrød deres samtale.

"Hvad er det, De taler om, mine herrer?" spurgte han med sin sleske mine, "at hr. de Beaufort er undveget, tror jeg?"

"Deres Nåde," tog garderen ordet, "jeg fortalte simpelt hen disse herrer, hvad jeg selv har hørt om en spådom af en vis Coysel, der påstår, at hr. de Beaufort trods sin strenge bevogtning vil være undveget før pinsen."

"Denne Coysel er formodentlig en drømmer, en nar?" sagde Mazarin stadig smilende.

"Nej," svarede garderen, der var hårdnakket i sin vantro, "han har forudsagt mange ting, der er gået i opfyldelse, som for eksempel, at dronningen ville få en søn, at hr. de Coligny ville blive dræbt i sin duel med hertugen af Guise, og endelig at prælatsekretæren ville blive udnævnt til kardinal. Nuvel, dronningen er ikke alene nedkommet med en søn, men endda to år efter med én til, og hr. de Coligny er blevet dræbt."

"Ja," sagde Mazarin, "men prælatsekretæren er endnu ikke kardinal."

"Nej, Deres Nåde," sagde garderen, "men han vil blive det."

Mazarin gjorde en grimasse og tilføjede derpå:

"Det er altså Deres mening, min ven, at hr. de Beaufort vil undvige?"

"Ja, det er så fuldt og fast min mening, Deres Nåde," svarede garderen, "at hvis Deres Eminence i denne time tilbød mig hr. de Chavignys plads som guvernør på slottet Vincennes, så ville jeg ikke tage imod den. Dagen efter pinse ville det derimod være en anden sag."

Intet er så smittende som en urokkelig overbevisning, den bringer endda vantro til at vakle, og langt fra at være vantro var Mazarin, som allerede bemærket, overtroisk. Han forlod vagtstuen ganske tankefuld.

I stedet for at begive sig til dronningens værelse vendte Mazarin tilbage til sit kabinet og lod Bernouin kalde, som han befalede næste morgen ved daggry at lade den opsynsmand hente, som han havde ansat hos hr. de Beaufort, samt at vække ham, så snart han havde indfundet sig.

Uden at have nogen anelse om det havde garderen berørt kardinalens ømmeste sted. I de fem år, hr. de Beaufort havde været i fængsel, var der ikke gået nogen dag, uden at Mazarin havde tænkt på, at han ville slippe ud fra det. Man kunne ikke holde en sønnesøn af Henrik den Fjerde i fængsel hele hans liv, især når denne Henrik den Fjerdes sønnesøn ikke var tredive år endnu. Men bortset fra den måde, han slap ud på, hvilket had måtte han ikke have fattet til den, som han havde at takke for sit fangenskab, der havde berøvet ham, som var rig, tapper, berømt, elsket af kvinderne og frygtet af mændene, de bedste år af hans liv, for at opholde sig i et fængsel kan ikke kaldes at leve.

Denne tanke havde beskæftiget ministeren i søvne, og da Bernouin klokken syv om morgenen trådte ind i hans sovekammer for at vække ham, var derfor hans første ord:

"Hvad er der? Er hr. de Beaufort undveget fra Vincennes?"

"Det tror jeg ikke, Deres Nåde," svarede Bernouin, hvis officielle rolighed aldrig fornægtede sig, "men i ethvert tilfælde vil De kunne høre om ham, da opsynsmand la Ramée, der i morges er blevet hentet fra Vincennes, er udenfor og venter på Deres Eminences befalinger."

"Luk op og lad ham komme ind," sagde Mazarin, idet han lagde sin hovedpude således tilrette, at han kunne modtage ham siddende i sin seng.

Betjenten trådte ind. Det var en høj, før, pluskindet mand. Hans ansigt røbede en rolighed, der gjorde Mazarin ganske bange.

"Den karl ser mig temmelig enfoldig ud," mumlede han.

Betjenten stod tavs ved døren.

"Kom nærmere," sagde Mazarin.

Opsynsmanden adlød.

"Ved De, hvad man siger her?" fortsatte kardinalen.

"Nej, Deres Eminence."

"Man siger, at hr. de Beaufort vil undvige fra Vincennes, hvis han ikke allerede har gjort det."

Betjentens ansigt røbede den største forbavselse. Han åbnede på en gang sine små øjne og sin store mund for bedre at indsuge den spøg, som kardinalen gjorde ham den ære at henvende til ham, men det var ham umuligt længe at bevare sin alvor lige over for en sådan formodning, og han brast i en så voldsom latter, at hans svære lemmer rystede, som om han havde fået et feberanfald.

Mazarin følte sig henrykt over denne lidet ærbødige munterhed, men han beholdt imidlertid sit alvorlige ansigt.

Da la Ramée havde leet ud og tørret sine øjne, fandt han det endelig på tiden at tale og undskylde sin upassende lystighed.

"Undvige, Deres Nåde!" udbrød han endelig, "undvige! Ved Deres Eminence da ikke, hvor hr. de Beaufort er?"

"Jovel, min herre, jeg ved, at han er i Vincennes hovedtårn."

"Ja, Deres Nåde, i et fængsel, hvis mure er syv fod tykke og hvis vinduer er forsynet med jernstænger, hvoraf hver enkelt er så tyk som min arm."

"Men han forlader sit værelse for at spille kroket og langbold."

"Den slags adspredelser er tilladt fangerne, Deres Nåde, men hvis Deres Eminence ønsker det, skal de blive ham forbudt."

"Nej, nej!" udbrød Mazarin, der var bange for, at fangen, når han berøvedes disse fornøjelser, skulle blive endnu mere forbitret på ham. "Imidlertid gad jeg nok vide, med hvem han spiller."

"Han spiller med den vagthavende officer, Deres Nåde, eller også med mig eller de andre fanger."

"Kommer han aldrig under spillet i nærheden af murene?"

"Deres Eminence kender nok ikke murene. De er tresindstyve fod høje, og jeg tvivler på, at hr. de Beaufort er så ked af livet, at han ville risikere at brække halsen ved at springe ned fra dem."

"Hm!" sagde kardinalen, der begyndte at blive roligere. "De siger altså, min kære la Ramée ...?"

"At med mindre hr. de Beaufort kan forvandle sig til en lille fugl, svarer jeg for ham."

"Tag Dem i agt! De tager munden for fuld," fortsatte Mazarin, "hr. de Beaufort har sagt til soldaterne, der førte ham til Vincennes, at han ofte havde tænkt på, at han kunne blive kastet i fængsel, og at han for det tilfælde havde udtænkt fyrretyve måder at undvige på."

"Hvis der blandt disse fyrretyve måder havde været en eneste, der havde duet til noget, ville han for længe siden have været ude, Deres Nåde," svarede la Ramée.

"Nå, han er ikke så dum, som jeg troede," mumlede Mazarin.

"For resten glemmer Deres Nåde, at hr. de Chavigny er guvernør i Vincennes," vedblev la Ramée, "og at han ikke hører til hr. de Beauforts venner."

"Ja, men hr. de Chavigny er undertiden fraværende."

"Når han er borte, er jeg der jo."

"Men når De også er fraværende?"

"Å! Når jeg er fraværende, har jeg en knægt, der aspirerer til at træde i Hans Majestæts tjeneste og som, det svarer jeg Dem for, holder god vagt. I de tre uger, han har været i min tjeneste, har jeg kun en ting at bebrejde ham, nemlig at han er alt for hård mod fangen."

"Hvem er denne Cerberus?" spurgte kardinalen.

"En vis hr. Grimaud, Deres Nåde."

"Og hvad foretog han sig, førend De ansatte ham i Vincennes?"

"Han levede på landet, efter hvad der er blevet mig fortalt mig af den, der anbefalede ham til mig, han har nok været indviklet i en temmelig ubehagelig affære, og jeg tror ikke, at han vil have noget imod at undgå straffen ved at skjule sig i kongens uniform."

"Det er vel ingen sladderhank?"

"Du gode Gud! Jeg troede længe, at han var stum, Deres Nåde, han taler og svarer kun med gebærder. Det lader til, at hans forrige herre har dresseret ham til det."

Kardinalen stillede endnu la Ramée en mængde spørgsmål om fangen, om den måde, hvorpå han blev forplejet, hvordan han boede, hvilke denne besvarede så tilfredsstillende, at han næsten beroliget sendte ham bort.

Da klokken var ni, stod kardinalen op, klædte sig på, og begav sig derpå til dronningen for at meddele hende grunden til, at han ikke havde besøgt hende den foregående aften. Dronningen, der var lige så bange for hr. de Beaufort som kardinalen og næsten lige så overtroisk, lod ham ord til andet gentage alle la Ramées løfter og hans lovtaler over hans medhjælper. Da kardinalen var færdig, sagde hun:

"Ak, min herre! Hvorfor har vi ikke en Grimaud hos alle prinserne?"

"Tålmodighed," svarede Mazarin med sit italienske smil, "det kommer måske en gang, imidlertid vil jeg tage mine forholdsregler."

Og derefter var det, at han havde skrevet til d'Artagnan om, at han skulle fremskynde sin tilbagerejse.

19. Hertugen af Beauforts adspredelser i Vincennes' hovedtårn

Fangen, der indjog kardinalen så stor angst, og hvis midler til flugt forstyrrede hele hoffets ro, havde ingen anelse om den rædsel, der for hans skyld herskede i Palais-Royal.

Da han så, hvor beundringsværdigt godt han blev bevogtet, havde han opgivet et hvert forsøg på at undvige, og hele hans hævn bestod i at udslynge forbandelser mod Mazarin.

Hertugen af Beaufort var en sønnesøn af Henrik den Fjerde og Gabrielle d'Estrée, lige så god, tapper, stolt og især lige så gascognisk som sin bedstefader, men langt mindre lærd. Efter at han i nogen tid efter kong Louis den Trettendes død havde været yndlingen, den betroede mand, kort sagt den første ved hoffet, havde han måttet vige pladsen for Mazarin og var blevet nummer to. Da han dagen efter fik det dårlige indfald at blive vred over denne degradation og var uforsigtig nok til at lade sig mærke med det, havde dronningen ladet ham arrestere og han havde nu i fem år beboet et meget lidt kongeligt værelse i Vincennes' hovedtårn.

Den lange tid, der ville have modnet enhver andens end hertugen af Beauforts tanker, var gået hen over hans hoved uden at frembringe nogen forandring i det. Enhver anden ville nemlig have tænkt, at hvis han ikke havde lagt an på at trodse

kardinalen, foragte prinserne og stå på egne ben uden andre medhjælpere end nogle melankolske drømmere, ville han i de fem år enten have fået sin frihed eller fundet forsvarere. Disse betragtninger faldt efter al rimelighed ikke en gang hertugen ind, der i sin lange indespærring kun var blevet endnu mere halsstarrig, og kardinalen erholdt hver dag efterretninger fra ham, der var alt andet end behagelige for Hans Eminence.

Efter at det var gået galt med hr. de Beaufort med poesien, havde han forsøgt sig i malerkunsten. Han tegnede kardinalens portræt med kul, og da han på grund af sit temmelig ringe talent for denne kunst ikke var heldig med at få portrættet til at ligne originalen, skrev han nedenunder: *Billede af det vidt berømte pakæsel Mazarin*.

Hr. de Chavigny, der havde fået nys om dette, aflagde ham et besøg og bad ham om at forslå tiden på anden måde eller i det mindste tegne sine portrætter uden underskrift. Dagen efter var hele værelset overmalet med portrætter og inskriptioner. Som alle fanger havde hr. de Beaufort megen lighed med børn, der netop har størst lyst til at gøre hvad der bliver dem forbudt.

Hr. de Chavigny var blevet underrettet om denne tilvækst af profiler. Hr. de Beaufort, der ikke var sikker nok på sig selv til at male sine portrætter en face, havde gjort sit værelse til en formelig udstillingssal. Denne gang sagde guvernøren intet, men en dag, mens hr. de Beaufort var beskæftiget med at spille bold, lod han alle tegningerne viske ud og værelset overmale med vandfarve.

Hr. de Beaufort takkede hr. de Chavigny, fordi han havde været så god at lade hans billedflade forny. Denne gang delte

han sit værelse i flere rum og helligede hvert af dem et træk af kardinal Mazarins liv.

Det første skulle forestille det vidtberømte pakæsel Mazarin, modtagende stokkeprygl af kardinal Bentivoglio, hvis tjener han havde været.

Det andet, det vidtberømte pakæsel Mazarin stjælende premierministerporteføljen fra hr. de Chavigny, der allerede troede at have den.

Det tredje, det vidtberømte pakæsel Mazarin spillende Ignatius Loyolas rolle i stykket af samme navn.

Og det fjerde endelig det vidtberømte pakæsel Mazarin, nægtende Laporte, Louis den Fjortendes kammertjener, klæder med de ord, at en konge af Frankrig ikke behøvede at få klæder oftere end hvert fjerdingår.

Det var storartede kompositioner, der ganske vist overgik fangens talent, hvorfor han også lod sig nøje med at udkaste en skitse og skrive forklaringen nedenunder.

Men skitserne og forklaringerne var mere end nok til at støde hr. de Chavigny, der lod hr. de Beaufort underrette om, at hvis han ikke opgav at fuldføre de udkastede tegninger, ville han berøve ham et hvert middel til det. Hr. de Beaufort svarede, at siden man havde berøvet ham udsigten til at skaffe sig et navn som kriger, ville han skaffe sig et som maler, og at han, da han ikke kunne blive en Bayard, ridderen uden frygt og dadel, ville være en stor maler som Michel Angelo eller en Raphael.

En dag, da hr. de Beaufort spadserede i fængselsgården, fratog man ham hans brænde, hans kul og hans aske, så at han, da han atter kom ind i sin celle, ikke fandt selv den mindste genstand, hvoraf han kunne have lavet sig en blyant.

Hr. de Beaufort bandede, rasede, skreg og sagde, at man ville lade ham omkomme af kulde og fugtighed, hvortil hr. de Chavigny svarede, at han kun behøvede at give sit æresord på, at han ikke mere ville tegne, eller love ikke mere at udkaste historiske malerier, hvorpå han straks skulle få brænde og alt, hvad der behøvedes for at tænde ild. Hr. de Beaufort ville ikke give sit ord og tilbragte derfor den øvrige del af vinteren i kulde.

Mens fangen engang var gået ud, blev indskrifterne udslettede og værelset overmalet, så at der ikke fandtes mindste spor af malerier i det.

Hr. de Beaufort købte nu af en af sine bevogtere en hund ved navn Pistache. Da der intet var i vejen for at fangerne havde en hund, gav hr. de Chavigny sit minde til, at det firføddede dyr skiftede ejer. Hr. de Beaufort lukkede sig undertiden i flere timer i rad inde med sin hund. Man anede nok, at fangen i disse timer beskæftigede sig med Pistaches opdragelse, men man vidste ikke, hvilken retning han gav denne. Da Pistache var tilstrækkeligt dresseret, inviterede hr. de Beaufort en dag hr. de Chavigny og embedsmændene i Vincennes til en forestilling, som han ville give på sit værelse. De indbudte indfandt sig. Værelset var oplyst med så mange vokslys, som hr. de Beaufort havde kunnet opdrive, og forestillingen tog sin begyndelse. Med et stykke kalk, som fangen havde taget af muren, havde han midt igennem værelset trukket en hvid streg, der forestillede en snor. På første vink af sin herre satte Pistache sig på denne streg, rejste sig på bagbenene og begyndte med et spanskrør mellem forbenene at bevæge sig langs ad linjen, snoende sig lige som en linedanser. Efter at have passeret linjen et par

gange, gav den spanskrøret til hr. de Beaufort og begyndte nu de samme øvelser uden balancestang.

Det kløgtige dyr høstede stormende bifald.

Dyret skulle nu udpege den af selskabet, der var den bedste fangevogter i Frankrig.

Hunden gik tre gange kredsen rundt og lagde sig derpå på den ærbødigste måde af verden for hr. de Chavignys fødder.

Hr. de Chavigny lod, som om han fandt spøgen fortræffelig, og lo med. Da han havde leet, bed han sig i læberne og begyndte at rynke panden.

Endelig forelagde hr. de Beaufort Pistache det vanskelige spørgsmål til besvarelse, hvem der var den største tyveknægt i den bekendte verden.

Denne gang løb Pistache værelset rundt uden at standse ved nogen og for derpå hen til døren, som den tudende begyndte at kradse på.

"Ser De, mine herrer," sagde prinsen, "da det kloge dyr ikke her finder den, som jeg spørger det om, vil det søge ham udenfor. Men vær kun rolig, I skal ikke af den grund gå glip af svaret. – Pistache, min ven," fortsatte hertugen, "kom her hen."

Hunden adlød.

"Den største tyveknægt i den bekendte verden," fortsatte prinsen, "er det kongens sekretær, hr. le Camus, der kom til Paris med tyve francs og nu ejer seks millioner?"

Hunden rystede benægtende på hovedet.

"Er det," fortsatte prinsen, "overintendanten, hr. d'Emery, der, da hans søn, hr. Thoré giftede sig, gav ham tre hundrede tusinde francs om året og et hus, i sammenligning med hvilken Tuilerierne er en ruin og Louvre en forfalden rønne?"

Hunden rystede benægtende på hovedet.

"Det er altså heller ikke ham?" fortsatte prinsen. "Nå, lad os se at finde ham. Det skulle da ikke ved et tilfælde være kardinal Mazarin, hvad?"

Pistache nikkede bekræftende, idet den otte til ti gange i træk hævede og sænkede hovedet.

"Hører De, mine herrer," sagde hr. de Beaufort til de tilstedeværende, der denne gang ikke en gang vovede at trække på smilebåndet, "kardinal Mazarin er den største tyveknægt i den bekendte verden, det siger i det mindste Pistache."

Vi vil nu gå over til noget andet.

"Mine herrer," fortsatte hertugen af Beaufort, idet han benyttede den dybe tavshed, der herskede til at meddele programmet for den tredje afdeling af forestillingen. "De mindes alle, at hr. hertugen af Guise havde lært alle hundene i Paris at springe for frøken de Pons, som han havde proklameret som den skønneste blandt de skønne. Nu vel, mine herrer, det var ingenting, for disse dyr adlød maskinmæssigt, da de ikke forstod at gøre forskel mellem dem, for hvem de skulle springe, og dem, for hvem de ikke skulle gøre det. Pistache vil vise Dem så vel som hr. guvernøren, at han står langt over sine kolleger. Vær så god at låne mig Deres stok, hr. de Chavigny."

Hr. de Chavigny rakte hr. de Beaufort sin stok, som denne holdt horisontalt i en højde af en fod over gulvet.

"Pistache, min ven," fortsatte han, "spring for dronningen."

Og han hævede stokken seks tommer højere.

Hunden sprang ærbødigt over stokken.

"Pistache, min ven," fortsatte hertugen, hævende stokken seks tommer til, "spring for kongen."

Hunden tog tilløb og sprang trods højden med lethed over stokken.

"Giv nu agt," fortsatte hertugen og sænkede stokken, så at den næsten berørte gulvet, "Pistache, min ven, spring for kardinal Mazarin."

Hunden vendte ryggen til stokken.

"Nå, hvad skal det betyde?" sagde hr. de Beaufort, beskrivende en halvcirkel fra halen til hovedet af dyret og atter præsenterende det stokken, "spring dog, Pistache."

Men lige som første gang gjorde Pistache en halv vending og vendte bagdelen til stokken.

Hr. de Beaufort gentog den samme manøvre, ledsaget af den samme opfordring, men nu var Pistaches tålmodighed udtømt, den kastede sig rasende over stokken, rev den ud af prinsens hænder og knuste den mellem sine tænder.

Hr. de Beaufort rev de to stykker ud af dens flab og rakte dem med den alvorligste mine til hr. de Chavigny, idet han gjorde ham mange undskyldninger og samtidig erklærede, at forestillingen var forbi for i aften, men at Pistache, hvis han om tre måneder ville overvære en ny forestilling, da skulle have lært nogle nye kunststykker.

Tre dage efter var Pistache forgivet.

Man ledte efter forbryderen, men, som man vel kan begribe, forblev han uopdaget. Hr. de Beaufort lod opkaste en grav med følgende indskrift:

"Her hviler Pistache, en af de klogeste hunde, der nogen sinde har levet."

Til denne lovtale var der intet at sige, og hr. de Chavigny kunne ikke forbyde den.

Men hertugen sagde nu ganske højt, at man havde gjort et forsøg på hans hund med den gift, man ville give ham, og en dag efter middagsmaden gik han til sengs, råbende, at han havde kolik, og at det var Mazarin, der havde ladet ham forgive.

Disse nye spilopper kom kardinalen for øre og gjorde ham meget bange. Han befalede derfor, at fangen ikke måtte nyde noget, førend der var blevet smagt på det, og la Ramée blev nu ansat hos prinsen i egenskab af smager.

Hr. de Chavigny havde imidlertid ikke tilgivet hertugen de uforskammetheder, som den uskyldige Pistache allerede havde måttet bøde for. Hr. de Chavigny var et kreatur af den afdøde kardinal, ja, man sagde endog, at han var hans søn. Han måtte altså forstå sig på tyranni, og han gav sig nu til at plage hr. de Beaufort. Han berøvede ham de jernknive og sølvgafler, som han hidtil havde ladet ham beholde, og lod ham give sølvknive og trægafler i stedet for. Hr. de Beaufort beklagede sig, men hr. de Chavigny lod ham svare, at da han nylig havde hørt, at kardinalen havde sagt til fru de Vendôme, at hendes søn ville blive hele sit liv i Vincennes' hovedtårn, havde han frygtet for, at hans fange, når han erfarede denne skrækkelige nyhed, skulle gøre et forsøg på at berøve sig livet. Fjorten dage efter fandt han vejen til langboldpladsen beplantet med to rækker træer, der ikke var større end en lillefinger, og da han spurgte om, hvad dette skulle betyde, blev der svaret ham, at de var bestemt til en gang med tiden at yde ham skygge mod solen. Denne opmærksomhed gjorde ham rasende.

Det faldt ham nu ind, at tiden var kommet til at tage sin tilflugt til et af de fyrretyve midler, og han prøvede først det simpleste, nemlig at bestikke la Ramée, men la Ramée, der

havde købt sit embede for femten hundrede dalere, holdt alt for meget af dette. I stedet for at gå ind på fangens plan, gik han derfor lige til hr. de Chavigny og underrettede ham om det forefaldne. Hr. de Chavigny posterede øjeblikkelig otte mand i selve prinsens værelse, fordoblede skildvagterne og forstærkede vagterne. Fra dette øjeblik af havde prinsen, når han gik ud, lige som kongerne på teatret, fire mand foran sig og fire mand bag efter, uden at regne med dem, der gik på fløjene.

Hr. de Beaufort lo i begyndelsen meget af denne strenghed, der var en adspredelse for ham. Han gentog hvert øjeblik:

"Det morer mig." Derpå tilføjede han: "For resten har jeg endnu ni og tredive udveje tilbage, når jeg vil unddrage mig de æresbevisninger, der vises mig."

Men denne adspredelse blev til sidst kedsommelig. Af praleri holdt hr. de Beaufort gode miner i seks måneder, men da han efter den tids forløb bestandig så otte mand sætte sig, når han satte sig, stå op, når han stod op, stå stille, når han stod stille, begyndte han til sidst at rynke panden og tælle dagene.

Denne nye forfølgelse forøgede hans had til Mazarin. Prinsen bandede fra morgen til aften og talte ikke om andet end om ragout på Mazarin'ske øren. Det kunne gøre en ganske bange. Kardinalen, der vidste alt, hvad der foregik i Vincennes, trak uvilkårligt sin hue ned til halsen.

En dag forsamlede hr. de Beaufort sine vogtere og holdt trods sin vanskelighed ved at tale, som var blevet et ordsprog, følgende tale, der rigtig nok var udarbejdet i forvejen:

"Mine herrer," sagde han, "vil I tåle, at en sønnesøn af den gode Henrik den Fjerde overvældes af fornærmelser og forhånelser? Lad mig slippe ud, mine herrer bevogtere. Jeg vil

da begive mig lige til Louvre og dreje halsen om på Mazarin. I skal alle være min livvagt, jeg vil gøre jer alle til officerer og aflægge jer med gode pensioner. Fremad, march!"

Men hvor veltalende Henrik den Fjerdes sønnesøn end var, blødgjorde han dog ikke disse stenhjerter, ikke en af dem rørte sig af pletten. Da hr. de Beaufort så dette, skældte han dem ud for uslinger og gjorde sig dem derved til sine fjender.

Når hr. de Chavigny undertiden besøgte ham, hvilket regelmæssigt skete to eller tre gange om ugen, benyttede hertugen altid lejligheden til at true ham.

"Hvad ville De gøre, min herre," spurgte han ham, "hvis De en dag så en armé af parisere komme ansættende for at befri mig?"

"Deres Højhed," svarede hr. de Chavigny med et dybt buk for prinsen, "jeg har på voldene tyve stykker skyts og i kasematterne tredive tusinde skud; jeg ville skyde dem ned med kanoner."

"Ja, men når De havde bortskudt Deres tredive tusinde skud, ville de tage tårnet, og når dette først var gjort, ville jeg blive nødt til at lade Dem hænge, hvilket ganske vist ville gøre mig særdeles ondt."

Og prinsen gjorde et særdeles dybt buk for hr. de Chavigny.

"Men jeg, Deres Højhed," genmælede hr. de Chavigny, "ville i det øjeblik, den første borgerlømmel overskred min vindebro eller satte foden på min vold, til min store sorg være nødt til at dræbe Dem med min egen hånd, efter som De er ganske specielt anbefalet til mig, og jeg må aflevere Dem igen død eller levende."

Og han bukkede atter for Hans Højhed.

"Ja," fortsatte hertugen, "men da de brave folk sikkert ikke ville komme her, førend de har hængt hr. Julio Mazarini, ville De nok vogte dem for at lægge hånd på mig, og De ville skåne mit liv af frygt for, at pariserne skulle lade Dem splitte af fire heste, hvilket er endnu langt ubehageligere end at blive hængt."

Denne spøg kunne vare ti minutter, et kvarter eller i det højeste tyve minutter, men den endte altid med, at hr. de Chavigny vendte sig om mod døren og råbte:

"Halløj, la Ramée!"

La Ramée trådte ind.

"La Ramée," fortsatte hr. de Chavigny, "jeg anbefaler Dem ganske særdeles hr. de Beaufort. Vis ham alle de hensyn, der skyldes hans navn og hans rang, og tab ham af den grund ikke et øjeblik af syne."

Derpå forlod han hr. de Beaufort, idet han hilste ham med en ironisk høflighed, der bragte denne ganske ud af sig selv af raseri.

La Ramée var altså blevet prinsens tvungne bordfælle, hans stadige bevogter og hans skygge, men – vi kan ikke dølge det – da la Ramée var en munter fyr, en behagelig selskabsbroder, en bekendt drikkebroder, en dygtig langboldspiller og i grunden et godt skind, der i hr. de Beauforts øjne kun havde den ene fejl, at han var ubestikkelig, var hans selskab snarere adspredende end til ærgrelse for prinsen.

Uheldigvis var det samme ikke tilfældet med la Ramée, og skønt han satte en vis pris på den ære at være indelukket med en så vigtig fange, kunne fornøjelsen ved at leve sammen med Henrik den Fjerdes sønnesøn dog ikke opveje den, han ville

have følt ved en gang imellem at kunne have aflagt sin familie et besøg.

Man kan godt være en fortræffelig fængselsinspektør og dog på samme tid en god fader og mand. Mester la Ramée tilbad sin kone og sine børn, som han dog kun så oppe fra muren, når de for at skaffe ham denne trøst spadserede på den anden side af graven, men dette var alt for lidt for la Ramée, og han følte, at hans gode humør, som han betragtede som årsagen til, at han nød et godt helbred, ikke ville vare længe, hvis det skulle blive sådan ved. Denne overbevisning fik forøget styrke, da forholdet mellem hr. de Beaufort og hr. de Chavigny lidt efter lidt blev så spændt, at de aldeles hørte op med at se hinanden. La Ramée følte nu ansvaret tynge dobbelt hårdt på sine skuldre, og han modtog derfor med begge hænder det tilbud, som hans ven, marskal de Grammonts intendant, gjorde ham, at skaffe ham en assistent. Han talte straks her om til hr. de Chavigny, der svarede, at han ikke ville have noget imod det, forudsat at personen anstod ham. Denne person var vor gamle bekendt Grimaud.

20. Grimaud begynder sin funktion

Grimaud fremstillede sig altså i Vincennes. Hr. de Chavigny roste sig af at have et ufejlbarligt øje, hvilket let kunne bestyrke den tro, at han virkelig var en søn af kardinal Richelieu og også gjorde sig til af det. Han undersøgte altså opmærksomt kandidaten, og kom til det resultat, at Grimauds sammengroede øjenbryn, tynde læber, krumme næse og fremstående kindben var ubedragelige kendetegn. Han henvendte kun tolv ord til ham, som Grimaud besvarede med fire.

"Det er en fortræffelig krabat, det så jeg straks på ham," sagde hr. de Chavigny. "Lad Dem fæste af hr. la Ramée og sig ham, at De anstår mig i enhver henseende."

Grimaud gjorde omkring og gik hen for at underkaste sig la Ramées langt strengere undersøgelse. Hvad der gjorde denne vanskeligere at tilfredsstille, var den omstændighed, at hr. de Chavigny vidste, at han kunne forlade sig på ham, og at han selv ville kunne forlade sig på Grimaud.

Grimaud havde netop de egenskaber, der kunne forføre en opsynsmand, som ønskede en underopsynsmand; efter at have stillet tusinde spørgsmål og kun fået hvert enkelt besvaret med en fjerdedel af et svar, gned la Ramée sig i hænderne, fornøjet over dette mådehold med ord og fæstede Grimaud.

"Instruksen?" spurgte Grimaud.

"Er følgende: Aldrig lade fangen alene, fratage ham ethvert spidst eller skærende instrument, forhindre ham i at gøre tegn til folk udenfor eller tale for længe med sine bevogtere."

"Er det det hele?" spurgte Grimaud.

"Ja, for øjeblikket," svarede la Ramée. "Muligt indtrædende omstændigheder vil foranledige nye ordrer."

"Godt," svarede Grimaud.

Og dermed begav han sig til hertugen af Beauforts fængsel.

Hr. de Beaufort havde bedt om en blykam, fordi han som alle blonde mandfolk havde noget rødligt skæg.

Da Grimaud trådte ind, fik han øje på kammen, som prinsen et øjeblik i forvejen havde lagt på bordet, og med et dybt buk bemægtigede han sig den.

Hertugen så forundret på denne besynderlige figur.

Figuren stak kammen i sin lomme.

"Halløj! Hvad skal det betyde?" udbrød hertugen, "og hvem er han?"

Grimaud svarede intet, men bukkede nok en gang.

"Er han stum?" råbte hertugen.

Grimaud rystede på hovedet.

"Hvad er du? Svar, jeg befaler dig det," sagde hertugen.

"Opsynsmand," svarede Grimaud.

"Opsynsmand!" udbrød hertugen, "godt! Jeg mangler kun endnu et sådant galgenfjæs i min samling. Hallo! La Ramée! Hejda der ude!"

La Ramée indfandt sig skyndsomst.

"Hvad er der på færde, min prins?" spurgte han.

"Hvem er denne slyngel, der tager min kam og putter den i sin lomme?" spurgte hr. de Beaufort.

"Det er en af Deres Højheds bevogtere, en fortræffelig karl, som De, det er jeg overbevist om, vil lære at sætte pris på ligesom hr. de Chavigny og jeg."

"Hvorfor fratager han mig min kam?"

"Ja, hvorfor har du frataget Hans Højhed hans kam?" spurgte la Ramée.

Grimaud trak kammen op af lommen, lod fingeren løbe hen over den og sagde, idet han pegede på en af tænderne, det ene ord: "Spidst."

"Du har ret," sagde la Ramée.

"Hvad siger dyret?" spurgte hertugen.

"At ethvert spidst instrument er forbudt Deres Højhed af kongen."

"Er De gal, la Ramée?" udbrød hertugen. "Det er jo Dem selv, der har givet mig denne kam."

"Hvilket var meget urigtigt af mig, Deres Højhed, for ved at give Dem den har jeg overtrådt min instruks."

Hertugen kastede rasende blikke på Grimaud, der havde givet la Ramée kammen.

"Jeg forudser, at jeg vil komme til at synes meget lidt om denne slyngel," mumlede prinsen.

I et fængsel gives der ingen halvhed i følelser, da alt, både mennesker og ting, er ens fjende, så elsker eller hader man undertiden med rette, men langt oftere af instinkt. Af den ganske simple grund, at Grimaud ved første øjekast havde behaget hr. de Chavigny og la Ramée, måtte han naturligvis lige fra begyndelsen af mishage hr. de Beaufort, eftersom det, der i guvernørens og opsynsmandens øjne var dyder, i fangens øjne blev til fejl.

Imidlertid ville Grimaud ikke allerede den første dag bryde åbent med fangen. Han ville ikke vække en øjeblikkelig modbydelighed, men et rigtigt indgroet had. Han trak sig derfor tilbage for at give plads for fire soldater, der havde været henne at spise frokost og nu atter tiltrådte deres tjeneste hos prinsen.

Prinsen på sin side havde travlt med en ny spas, som han lovede sig megen fornøjelse af. Han havde forlangt krebs til sin frokost den næste dag og havde i sinde at tilbringe dagen med at lave en lille galge, hvori han ville hænge den smukkeste midt i sit værelse. Den røde farve, som den ville få ved at blive kogt, kunne ikke tilstede nogen tvivl om allusionen, og han ville således få den fornøjelse billedligt at hænge kardinalen, indtil han kunne blive hængt i virkeligheden, uden at man kunne bebrejde ham andet, end at han havde hængt en krebs.

Dagen gik med forberedelser til eksekutionen. Man bliver meget barnagtig i et fængsel, og hr. de Beauforts karakter var således, at han måtte blive det mere end nogen anden. Han gik sin sædvanlige tur, afbrækkede et par små grene, der skulle spille en rolle i hans plan, og fandt efter megen søgen et stykke glas, der lod til at gøre ham særdeles fornøjet. Da han atter var kommet op på sit værelse, rev han sit lommetørklæde i strimler.

Intet af alt dette var undgået Grimauds spejdende øje.

Den næste morgen var galgen færdig, og for at han kunne oprejse den midt i værelset, tilspidsede han den ene ende med sit glasskår.

La Ramée så på ham med en faders nysgerrighed, der tænker, at han måske kan lære en ny leg til sine børn, og de fire soldater

så til med denne ørkesløse mine, der dengang som nu dannede et hovedtræk i soldatens fysiognomi.

Grimaud trådte ind, lige som prinsen havde lagt glasskåret fra sig. Han var imidlertid endnu ikke færdig med at tilspidse enden af galgen, men havde afbrudt denne beskæftigelse for at binde en tråd til den modsatte ende.

Han lånte Grimaud et øjekast, hvori en levning af gårsdagens onde lune åbenbarede sig, men da han forud nød den fornøjelse, som hans nye påfund ikke kunne undlade at forskaffe ham, tog han ingen videre notits af ham.

Da han var færdig med at slå en sømandsknude på den ene ende af tråden og en rendeknude på den anden, og da han havde kastet et blik på fadet med krebsene og med øjet valgt den anseligste af dem, vendte han sig om for at se efter sit glasskår. Men det var forsvundet.

"Hvem har taget mit stykke glas?" spurgte han med rynket pande.

Grimaud tilkendegav ved tegn, at det havde han gjort.

"Hvorledes? Igen dig! Og hvorfor har du taget det?"

"Ja," sagde la Ramée, "hvorfor har du taget glasset fra Hans Højhed?"

Grimaud, der holdt det i hånden, pegede på kanten af det og sagde:

"Skærende."

"Det er rigtigt, Deres Højhed," sagde la Ramée. "Død og pine! Hvilken ubetalelig akkvisition vi har gjort i den karl."

"Hr. Grimaud," sagde prinsen, "for Deres egen skyld vil jeg råde Dem til ikke at komme mig for nær."

Grimaud bukkede og trak sig tilbage til den anden ende af værelset.

"Stille, stille, Deres Højhed," sagde la Ramée, "lad mig få Deres lille galge, så skal jeg spidse den med min kniv."

"De?" sagde hertugen leende.

"Ja, var det ikke det, De ønskede?"

"Jovist. Nå, lad gå! Det vil blive morsomt. Se her, min kære la Ramée."

La Ramée, der ikke forstod betydningen af prinsens ord, tilspidsede imidlertid foden af galgen.

"Tak," sagde hertugen, "gør mig nu et lille hul i jorden, mens jeg henter delinkventen."

La Ramée lagde sig på knæ og gravede et hul i jorden. Imidlertid befæstede prinsen krebsen til snoren.

Derpå anbragte han leende galgen midt i stuen.

La Ramée lo også af sit ganske hjerte uden egentlig at vide hvorfor, og soldaterne stemmede i med.

Grimaud alene lo ikke. Han nærmede sig la Ramée og sagde, idet han pegede på krebsen, der dinglede i tråden:

"Kardinalen!"

"Hængt af Hans Højhed prinsen af Beaufort," fortsatte prinsen leende endnu stærkere, "og af mester Jacques la Ramée, kongens inspektør."

La Ramée udstødte et frygteligt skrig og styrtede sig over galgen, som han trak op af jorden og øjeblikkelig slog i stykker. Stykkerne kastede han derpå ud af vinduet. Han ville netop til at bære sig lige sådan ad med krebsen, da Grimaud tog den ud af hånden på ham.

"God til at spise!" sagde han og puttede den med disse ord i lommen.

Denne gang havde hertugen moret sig så kosteligt, at han næsten tilgav Grimaud den rolle, han havde spillet. Men da han i løbet af dagen kom til at tænke nærmere på den hensigt, hans bevogter havde haft, og da denne hensigt forekom ham slet, voksede hans had meget betydeligt.

Historien med krebsene gjorde imidlertid til la Ramées store sorg en umådelig opsigt i Vincennes, ja, endda udenfor. Hr. de Chavigny, der i sit hjertes inderste hadede kardinalen, sørgede for at fortælle historien til et par venskabeligtsindede venner, der straks udbredte den videre.

Dette skaffede hr. de Beaufort et par gode dage.

Blandt sine bevogtere havde hertugen lagt mærke til en, der havde et ret skikkeligt ansigt, og ham viste han nu en så meget større venlighed, som Grimaud med hvert øjeblik mishagede ham mere. En morgen, da han havde taget denne mand til en side og været så heldig at tale nogle øjeblikke alene med ham, trådte Grimaud ind, og da han så, hvad der foregik, nærmede han sig ærbødigt soldaten og prinsen og tog den første ved armen.

"Hvad vil De?" spurgte hertugen barsk.

Grimaud trak soldaten et par skridt med sig og pegede på døren.

"Gå," sagde han.

Soldaten adlød.

"De er utålelig," råbte prinsen, "men De skal få min vrede at føle."

Grimaud bukkede ærbødigt.

"Jeg skal knække arme og ben på Dem!" fortsatte den forbitrede prins.

Grimaud trak sig bukkende tilbage.

"Spion," sagde hertugen, "jeg skal kvæle Dem med mine hænder!"

"Og det," blev prinsen ved, der mente, at det var lige så godt at blive færdig med ham straks, "hverken før eller senere end nu."

Med disse ord strakte han sine hænder ud mod Grimaud, der blot stødte soldaten udenfor og lukkede døren efter ham.

I det samme følte han prinsens hænder klemme hans skuldre lige som to knibtænger, men i stedet for at råbe om hjælp eller sætte sig til modværge, førte han blot ganske langsomt sin pegefinger i højde med sine læber og udtalte sagte, idet et smil opklarede hans ansigt, det ene ord:

"Stille!"

En gestus, et smil, et ord var noget så sjældent hos Grimaud, at Hans Højhed ganske forbavset standsede.

Grimaud benyttede denne stilstand til at fremtage af foret i sin trøje en nydelig lille billet med et aristokratisk segl, der trods sit lange ophold i hr. Grimauds klæder dog ikke havde tabt sin første duft, og rakte hertugen den uden at sige et ord.

Hertugen, der blev mere og mere forbavset, slap Grimaud, og idet han genkendte håndskriften, udbrød han:

"Fra fru de Montbazon?"

Grimaud nikkede bekræftende.

Hertugen rev hurtigt konvolutten af, fo'r med hånden over sine blændede øjne og læste:

Min kære hertug!

De kan fuldkomment stole på den brave mand, der overleverer Dem denne billet, for han tjener hos en adelsmand, der hører til vort parti, og som har indestået os for ham, da han i tyve år har haft lejlighed til at prøve hans troskab. Han har samtykket i at træde i Deres opsynsmands tjeneste og lade sig indespærre med Dem i Vincennes for at hjælpe med ved Deres flugt, med hvilken vi for øjeblikket beskæftiger os.

Øjeblikket til Deres befrielse nærmer sig. Vær tålmodig og lad det opretholde Deres mod, at alle Deres venner trods tid og fraværelse har bevaret Deres følelser uforandret for Dem.

Deres altid hengivne

Marie de Montbazon.

P.S. Jeg underskriver med mit fulde navn, da det ville være alt for forfængeligt af mig at tro, at De efter fem års adskillelse endnu skulle kunne huske begyndelsesbogstaverne til mit navn.

Hertugen var et øjeblik ganske målløs.

Han så forbavset på Grimaud og tog derpå atter fat på brevet, som han læste nok en gang fra ende til anden.

"O, kære Marie!" mumlede han, da han var færdig, "det er altså virkelig hende, jeg så i vognen! Hun tænker endnu på mig efter fem års adskillelse! Guds død! En sådan standhaftighed finder man kun hos digterne."

Han vendte sig om til Grimaud og fortsatte derpå:

"Og du, min brave ven, er altså villig til at hjælpe mig?"

Grimaud nikkede bekræftende.

"Og du er kommet her ene og alene af den grund?"

Grimaud gentog det samme tegn.

"Og jeg, som ville kvæle dig!" udbrød hertugen.

Han rakte Grimaud hånden. Denne nærmede sig og kyssede den ærbødigt. Athos' fornemme væsen havde smittet Grimaud.

"Og hvad skal vi nu gøre?" spurgte hertugen.

"Klokken er nu elleve," svarede Grimaud. "Klokken to skal Deres Højhed forlange at spille et parti langbold med la Ramée og kaste to eller tre bolde over volden."

"Godt, og så?"

"Så skal Deres Højhed nærme sig muren og råbe til en mand, der arbejder i gravene, at han skal kaste dem tilbage."

"Jeg fatter det," sagde hertugen.

Grimauds ansigt syntes at røbe en levende tilfredshed, for da han var ude af øvelse med at tale, faldt det ham vanskeligt at føre en samtale.

"Og nu har jeg kun en ting at bede Deres Højhed om," sagde Grimaud, "nemlig at De vil blive ved at vise mig den ære at hade mig lige som tidligere."

"Jeg skal gøre mig umage for det," sagde hertugen.

Der blev banket på døren.

Hertugen gemte sit brev og sin pung i lommen og kastede sig på sengen. Som man ved, var det hans tilflugt, når han kedede sig mere end almindeligt.

Grimaud gik hen for at lukke op. Det var la Ramée, der kom fra kardinalen, hvor den ovenfor beskrevne scene havde fundet sted.

La Ramée kastede et spejdende blik omkring sig, men da han så de samme symptomer på antipati mellem fangen og hans

bevogter, smilede han selvtilfreds.

Grimaud bukkede og gik sin vej, hvilket han plejede at gøre, når hans foresatte indfandt sig.

"Nå, Deres Højhed," sagde la Ramée med sin plumpe latter, "er De endnu stadig forbitret på den stakkels fyr?"

"Ah, er det Dem, la Ramée," sagde hertugen, "det var på ære på tiden, at De kom. Jeg kastede mig på sengen med ryggen mod stuen for ikke at komme i fristelse at holde mit løfte om at kvæle denne slyngelagtige Grimaud."

"Jeg tvivler dog på," sagde la Ramée med en vittig hentydning til sin underordnedes stumhed, "at han har sagt noget, der har kunnet mishage Deres Højhed."

"For pokker, det tror jeg nok! En orientalsk stum! Jeg forsikrer Dem, at det var på tide, at De kom, la Ramée, og at jeg har længtes meget efter at se Dem."

"Deres Højhed er alt for god," svarede la Ramée, smigret af komplimenten.

"Jeg føler," fortsatte hertugen, "at jeg i dag vil vise en ubehændighed, der vil glæde Dem."

"Så skal vi vel have et parti langbold?" bemærkede la Ramée maskinmæssigt.

"Hvis De har lyst."

"Jeg er til Deres Højheds tjeneste."

"De er en fortræffelig mand, min kære la Ramée," sagde hertugen, "og jeg kunne have lyst til at blive bestandig i Vincennes blot for at have den fornøjelse at tilbringe mit liv i Deres selskab."

"Jeg tror ikke, at det vil være kardinalens skyld, hvis Deres Højheds ønske ikke bliver opfyldt," svarede la Ramée.

"Hvorledes det? Har De set ham for nylig?"

"Han har ladet mig hente i denne morgenstund."

"Virkelig! For at tale med Dem om mig?"

"Hvad skulle han vel ellers tale om? Deres Højhed er i sandhed hans mareridt."

Hertugen smilede bittert.

"Ak, hvis De havde taget imod mit tilbud, la Ramée!"

"Nå, begynder Deres Højhed nu igen på den vise. De er virkelig ikke rimelig."

"Jeg har sagt det, la Ramée, og jeg gentager det, at jeg vil gøre Deres lykke."

"Med hvad? De vil næppe være ude af fængslet, førend Deres godser vil være konfiskerede."

"Jeg vil knap være ude af fængslet, førend jeg vil være herre i Paris."

"Stille! Stille dog! Jeg kan virkelig ikke høre på sådan noget, det er en smuk konversation for en af kongens officerer! Jeg ser nok, Deres Højhed, at jeg må søge efter en anden Grimaud."

"Nå, så lad os ikke tale mere om det. Jeg har altså været på omtale mellem dig og kardinalen? Hør, la Ramée, du kunne en gang, når han lod dig kalde, låne mig dine klæder, jeg ville da gå i dit sted og kvæle ham, og, så sandt jeg er en adelsmand, ville jeg, hvis det ikke kunne være anderledes, vende tilbage til fængslet."

"Jeg ser nok, Deres Højhed, at jeg må kalde på Grimaud."

"Nå, er det også urigtigt gjort af mig? Hvad sagde skolefuksen til dig?"

"Jeg vil lade det ord passere, Deres Højhed," sagde la Ramée med et fint smil, "fordi det rimer sig på duksen. Hvad han

sagde til mig? Han pålagde mig at passe godt på Dem."

"Og hvorfor skulle du passe godt på mig?" spurgte hertugen urolig.

"Fordi en astrolog har forudsagt, at De ville undfly."

"Ah! Så det har en astrolog forudsagt," sagde hertugen, idet han mod sin vilje fo'r sammen.

"Min Gud, ja. De slyngler af spåmænd er blot skabt til at plage skikkelige folk."

"Og hvad svarede du den hæderlige eminence?"

"At hvis den omtalte astrolog gjorde almanakker, ville jeg råde ham til ikke at købe nogen af dem."

"Hvorfor det?"

"Fordi De for at undvige først måtte forvandle Dem til en bogfinke eller en gærdesmutte."

"Du har desværre ret. Lad os så spille et parti langbold, la Ramée."

"Jeg beder Deres Højhed undskylde mig, men De må tilstå mig en halv times opsættelse."

"Hvorfor?"

"Fordi Hans Nåde Mazarin er stoltere end De, skønt han ikke er af så god ekstraktion og har glemt at invitere mig til frokost."

"Skal jeg lade bringe dig noget frokost her op?"

"Nej, Deres Højhed. Jeg skal nemlig sige Dem, at den postejbager, der boede lige overfor slottet, og som man kalder fader Marteau ..."

"Nå?"

"Har for otte dage siden solgt sin butik til en postejbager fra Paris, som lægerne, efter hvad det lader til, har rådet til at flytte på landet."

"Nå, hvad kommer det mig ved?"

"Vent lidt, Deres Højhed. Denne fordømte postejbager har stående i sine vinduer en masse sager, der får tænderne til at løbe i vand på en."

"Lækkermund!"

"Min Gud, Deres Højhed," svarede la Ramée, "man behøver da ikke at være en lækkermund, fordi man holder af at spise godt. Det ligger i menneskets natur at stræbe efter fuldkommenhed i at lave postejer som i alt andet. Deres Højhed må nu vide, at da denne fandens postejbager så mig stå stille uden for sin butik, kom han ud til mig og sagde: "Jeg ønsker gerne at have fangernes søgning, la Ramée. Jeg har købt etablissementet af min forgænger, fordi han forsikrede mig, at han havde leverancen til slottet, og dog har hr. de Chavigny på min ære ikke købt så meget som en lille tærte hos mig i de otte dage, jeg har haft etablissementet, hr. la Ramée."

"Men," svarede jeg, "det er formodentlig, fordi hr. de Chavigny er bange for, at Deres varer ikke duer noget."

"Mine varer ikke duer noget! Jeg vil lade Dem selv dømme, hr. la Ramée, og det straks."

"Jeg kan ikke," svarede jeg, "da jeg absolut må ind på slottet."

"Nu vel," sagde han da, "så besørg Deres forretninger, eftersom det lader til, at De har hastværk, og kom igen om en halv time."

"Om en halv time?"

"Ja. Har De spist frokost?"

"Nej!"

"Godt, her er en postej, der skal vente på Dem sammen med en flaske gammel bourgogne. – Deres Højhed indser nok, at da

jeg er fastende, ville jeg gerne med Deres Højheds tilladelse ..."

Og la Ramée bukkede.

"Gå da, dyr," sagde hertugen, "men læg mærke til, at jeg kun giver dig en halv time."

"Tør jeg love fader Marteaus efterfølger Deres Højheds søgning?"

"Ja, forudsat at han ikke kommer champignons i sine postejer. – Du ved nok," tilføjede prinsen, "at champignons fra Vincennesskoven før har vist sig dødbringende for min familie."

21. Hvad fader Marteaus efterfølgers postejer indeholdt

En halv time efter indfandt la Ramée sig atter glad og munter som en mand, der har spist og navnlig drukket godt. Han havde fundet postejerne udmærkede og vinen fortræffelig.

Vejret var smukt og lagde ingen hindringer i vejen for det aftalte parti. Boldspillet i Vincennes fandt sted under åben himmel, og intet var derfor lettere for hertugen end at gøre, hvad Grimaud havde bedt ham om, nemlig at sende et par bolde ned i graven.

Man begyndte imidlertid snart at mangle bolde. La Ramée foreslog at sende en ned i graven for at samle dem op, men hertugen gjorde ham opmærksom på, at det ville være at spilde tiden, og da han, efter at have nærmet sig volden, der på dette sted, som la Ramée havde sagt, var mindst halvtreds fod høj, så en mand, der arbejdede i en af de mange små haver, som bønderne anlægger på skråningen ved graven, råbte han:

"Hej, min ven! Kan du kaste mig de bolde op!"

Hertugen var nær ved at udstøde et udråb af forundring. Denne mand, denne bonde, denne gartner var Rochefort, som prinsen troede sad i Bastillen.

"Hvad er der på færde?" spurgte manden.

Efter spillet begav prinsen sig til sit værelse og gik til sengs. Siden man havde frataget ham hans bøger, tilbragte han næsten hele dagen i sengen.

La Ramée tog prinsens klæder under påskud af, at de var støvede og at han ville lade dem børste, men i virkeligheden for at være vis på, at han ikke skulle løbe sin vej. Den la Ramée var en forsigtig mand.

Heldigvis havde prinsen haft tid til at skjule bolden under sin hovedpude.

Så snart døren var blevet lukket, sønderrev hertugen med sine tænder boldens yderste beklædning, for man havde berøvet ham et hvert skærende instrument. Når han spiste, måtte han hjælpe sig med sølvknive med bøjelige klinger, der ikke kunne skære.

Inde i bolden fandtes et brev af følgende indhold:

> Deres Højheds venner er på deres post, og befrielsens time nærmer sig. Bestil i overmorgen en postej hos den nye postejbager, der har købt den gamle butik, og som ikke er nogen anden end Deres hushovmester Noirmont. Åbn først postejen, når De er alene. Jeg håber, at De skal blive tilfreds med dens indhold.
>
> Deres Højheds bestandigt, i Bastillen så vel som andre steder, hengivne tjener
>
> *Grev de Rochefort.*
>
> *P.S.* Deres Højhed kan i enhver henseende forlade sig på Grimaud.

Hertugen af Beaufort, der atter havde fået varme i sit værelse, efter at han havde afstået fra sine tegneøvelser, brændte brevet, hvilket han ligeledes med megen sorg havde gjort med fru de Montbazons, og han ville netop til at gøre det

samme med bolden, da det faldt ham ind, at den kunne komme ham til nytte, hvis han ville skrive til Rochefort.

Der blev passet godt på ham, for lige som han rørte sig, trådte la Ramée ind.

"Trænger Deres Højhed til noget?" spurgte han.

"Jeg fryser," svarede hertugen, "og jeg keder mig forskrækkeligt. Det ville adsprede mig, hvis jeg som De kunne spise postejer og drikke burgunder hos fader Marteaus efterfølger."

"Ja, hans postejer er rigtig nok fortrinlige, Deres Højhed, og hans vin udmærket," svarede la Ramée.

"Godt," tænkte hertugen af Beaufort, "ethvert menneske har til at ødelægge sit legeme og sin sjæl modtaget af Himlen en af de syv dødssynder, hvis han ikke har fået to. Det lader til, at mester la Ramées er frådseri. Lad os benytte os af det."

Derpå tilføjede han højt:

"Nå, min kære la Ramée, i overmorgen er det højtid."

"Ja, Deres Højhed, det er pinse."

"Vil De give mig en lektion i overmorgen?"

"I hvad?"

"I frådseri."

"Gerne, Deres Højhed."

"Men på tomandshånd. Vi sender soldaterne hen at spise i hr. Chavignys soldaterkro og gør os til gode med en smaus, hvis arrangement jeg overlader til Dem."

"Hm!" sagde la Ramée.

Tilbuddet var fristende, men la Ramée var en gammel praktikus, der kendte alle de snarer, som en fange kan lægge.

Hr. de Beaufort sagde selv, at han havde fyrretyve udveje til at flygte fra fængslet. Mon denne frokost ikke skjulte en list?

Efter at have betænkt sig et øjeblik kom han til det resultat, at da han selv kunne bestille maden og vinen, kunne der ingen kneb begås her med. Drikke ham fuld kunne hertugen ikke have til hensigt, den blotte tanke fik ham til at le. Desuden fik han et indfald, der aldeles beroligede ham.

Hertugen havde med et temmelig uroligt blik fulgt la Ramées stiltiende monolog, men endelig opklaredes opsynsmandens ansigt.

"Nå," sagde hertugen, "synes De om mit forslag?"

"Ja, Deres Højhed, på en betingelse."

"Og den er?"

"At Grimaud varter os op ved bordet."

Det var netop det, prinsen allerhelst ønskede.

Imidlertid havde han selvbeherskelse nok til at lade, som om han blev ilde stemt ved det.

"Fanden i vold med den Grimaud," udbrød han, "han vil fordærve al min glæde."

"Jeg vil befale ham at holde sig bag Deres Højhed, og da han aldrig siger noget, vil Deres Højhed hverken kunne se eller høre ham, og med en smule god vilje kan De forestille Dem, at han er hundrede mil borte."

"Hør, min kære ven, jeg ser nok af alting, at De nærer mistillid til mig," sagde hertugen.

"Det er i overmorgen pinse, Deres Højhed!"

"Nå, hvad vedkommer pinsen mig? Er De bange for, at den helligånd skal stige ned i skikkelse af en ildtunge og åbne mit fængsels døre?"

"Nej, Deres Højhed, men jeg har jo fortalt Dem, hvad den fordømte spåmand har forudsagt."

"Og hvad har han da forudsagt?"

"At førend pinsen var til ende, ville Deres Højhed være udenfor Vincennes."

Hertugen trak på skuldrene.

"Nå, lad gå," sagde han med forstilt godmodighed, "jeg giver mit samtykke til, at Grimaud er til stede, da der jo ellers ikke vil blive noget af vort gilde, men der må ikke være andre end Grimaud, og De må sørge for alt. De kan bestille hvilken mad De selv vil, den eneste ret, som jeg forlanger, er en af de postejer, De har fortalt mig om. Bestil den udtrykkelig til mig, for at fader Marteaus efterfølger kan strenge sig rigtigt an, og De kan gerne love ham min søgning ikke blot for den tid, jeg opholder mig her i fængslet, men også for eftertiden, når jeg er sluppet ud her fra."

"De tror altså endnu, at De vil slippe ud?" sagde la Ramée.

"For pokker, ja," svarede prinsen, "om ikke før, så ved Mazarins død. Jeg er femten år yngre end han. Rigtig nok," tilføjede han smilende, "lever man hurtigere i Vincennes."

"Deres Højhed," udbrød la Ramée, "Deres Højhed ..."

"Eller man dør tidligere," tilføjede hertugen af Beaufort, "hvilket kommer ud på et."

"Jeg skal bestille maden, Deres Højhed," sagde la Ramée.

"Tror De, at De kan gøre noget ud af Deres elev?"

"Det håber jeg, Deres Højhed," svarede la Ramée.

"Hvis jeg giver Dem tid til det," mumlede hertugen.

"Hvad siger Deres Højhed?" spurgte la Ramée.

"Min Højhed siger, at De ikke skal skåne hr. kardinalens pung, siden han har været så god at sørge for vort underhold."

Ved døren standsede la Ramée.

"Hvem ønsker Deres Højhed, at jeg skal sende?"

"Hvem De vil, undtagen Grimaud."

"Den vagthavende officer måske?"

"Med hans skakbræt."

"Ja."

Og la Ramée gik sin vej.

Fem minutter efter indfandt officeren sig, og hertugen af Beaufort var kort efter tilsyneladende fordybet i skakspillets sublime kombinationer.

Det er besynderligt, hvilke revolutioner et tegn, et ord, et håb kan frembringe i et menneskes tanker. Hertugen havde været fem år i fængsel, men når han kastede blikket tilbage, forekom disse fem år, der dog var gået meget langsomt, ham ikke så lange som de to døgn, de otte og fyrre timer, der lå mellem det næste øjeblik og det til hans undvigelse bestemte.

Desuden var der især en ting, der gav ham meget at tænke på, nemlig på hvilken måde hans flugt skulle gå for sig. Man havde blot givet ham håb om et heldigt udfald, men skjult de nærmere omstændigheder. Hvad kunne den hemmelighedsfulde postej indeholde? Hvilke venner ventede på ham?

Han havde altså endnu venner efter fem års fangenskab? I så fald var han en sjældent begunstiget prins.

Han glemte rent, at foruden hans venner havde en kvinde husket ham, noget, der var langt mere mærkeligt. Rigtig nok

havde hun måske ikke været ham så ganske tro, men hun havde dog ikke glemt ham, og det var allerede meget.

Alt dette var mere end nok til at lægge beslag på hertugens tanker, og derfor gik det ham heller ikke bedre i skakspillet end i langboldspillet. Hr. de Beaufort begik den ene buk efter den anden, og officeren slog ham om aftenen lige som la Ramée havde gjort det om morgenen.

Men disse successive nederlag havde en fordel for prinsen, den nemlig at de fik tiden til at gå for ham til klokken otte om aftenen. Det var allerede tre timer vundet. Derefter kom natten og med den søvnen.

Således tænkte hertugen i det mindste, men søvnen er en meget lunefuld guddom, der netop lader vente på sig, når man længes allermest efter den. Hertugen ventede på den til midnat, idet han vendte og drejede sig i sengen ligesom den hellige Laurentius på risten. Endelig faldt han i søvn.

Men ved daggry vågnede han igen. Han havde haft en besynderlig drøm. Det forekom ham, som om han havde vinger. Han havde villet flyve bort, og i begyndelsen bar hans vinger ham meget godt, men efter at han havde nået en vis højde, svigtede dette nye befordringsmiddel ham pludselig. Vingerne gik i stykker, og det var forekommet ham, som om han styrtede ned i en bundløs afgrund. Han vågnede badet i sved og med ømme lemmer, lige som om han virkelig havde gjort et luftspring.

Da la Ramée indfandt sig om morgenen, så han så bleg og medtaget ud, at denne spurgte ham, om han var syg.

"Ja," sagde en af soldaterne, der havde ligget i værelset, men på grund af tandpine ikke kunne sove, "Hans Højhed har haft

en meget urolig nat og et par gange i drømme endda råbt om hjælp."

"Hvad fejler Deres Højhed?" spurgte la Ramée.

"Det er din skyld, du nar," svarede hertugen, "der i går gjorde mig ganske fortumlet i hovedet med al din snak om flugt. Jeg drømte, at jeg flygtede og på flugten brækkede halsen."

La Ramée gav sig til at le.

"Ser Deres Højhed," sagde han, "det er et fingerpeg fra Himlen. Jeg håber også, at Deres Højhed kun i drømme vil begå sådanne dumheder."

"Du har ret, min kære la Ramée," sagde hertugen, og tørrede sin af sved fugtige pande, "jeg vil kun drømme om at spise og drikke."

"Stille!" hviskede la Ramée.

Derpå fjernede han under et eller andet påskud den ene soldat efter den anden.

"Nå," sagde hertugen, da de var blevet alene.

"Deres gilde er bestilt," svarede la Ramée.

"Kommer der en postej?"

"Det tror jeg! En så stor som et tårn."

"Lavet af fader Marteaus efterfølger?"

"Jeg har bestilt den."

"Har du sagt ham, at den er til mig?"

"Ja."

"Og hvad svarede han?"

"At han skulle gøre sit bedste, for at Deres Højhed kunne blive tilfreds."

"Bravo!" udbrød hertugen, gnidende sig i hænderne.

"Død og plage! Hvor Deres Højhed tager på vej! Jeg har ikke i fem år set Dem så glad som nu."

Hertugen mærkede, at han var gået for vidt, men lige som om Grimaud havde luret ved døren og indset, at det var påtrængende nødvendigt at give la Ramées tanker en anden retning, trådte han netop i det samme ind og tilkendegav ved et tegn, at han havde noget at sige ham.

La Ramée trådte hen til Grimaud, der hviskede noget til ham.

Imidlertid fattede hertugen sig.

"Jeg har forbudt dette menneske at vise sig her uden min tilladelse," sagde han.

"Deres Højhed mindes nok aftalen," sagde la Ramée, "og at han skal varte os op ved det berømte gilde. Har Deres Højhed glemt gildet?"

"Nej, men jeg havde glemt Grimaud."

"Træd nærmere, min ven," sagde la Ramée, "og hør vel efter, hvad jeg nu vil sige dig."

Grimaud trådte nærmere med sit mest fortrædelige ansigt.

La Ramée fortsatte:

"Hans Højhed gør mig den ære at invitere mig til at spise alene med sig i morgen."

Grimaud gjorde en grimasse, som om han ville sige, at han ikke indså, hvordan det kom ham ved.

"Jo vist angår det Dem," svarede la Ramée, "for De skal have den ære at opvarte os, for ikke tale om, at der, hvor sultne og tørstige vi end monne være, dog altid vil blive noget til overs på fadene og i flaskerne, hvilket noget tilhører Dem."

Grimaud takkede med et buk.

"Og nu," fortsatte la Ramée, "må jeg bede Deres Højhed undskylde mig, men det lader til, at hr. de Chavigny tager bort for nogle dage, og han har ladet mig vide, at han har noget at sige mig før sin afrejse."

Hertugen søgte at veksle et blik med Grimaud, men dennes øjne var aldeles udtryksløse.

"Gå," sagde hertugen, "men kom igen snarest muligt."

"Vil Deres Højhed tage revanche for i går?"

Grimaud nikkede umærkeligt med hovedet.

"Ja," svarede hertugen, "men tag Dem i agt, min kære la Ramée, den ene dag ligner ikke den anden, og i dag er jeg bestemt på at vinde fra Dem."

La Ramée gik. Grimaud fulgte ham med øjnene, uden at hans øvrige legeme flyttede sig en millimeter. Da døren var blevet lukket, trak han hurtigt et stykke papir og en blyant op af lommen og sagde:

"Skriv, Deres Højhed."

"Hvad skal jeg skrive?"

Grimaud gjorde et tegn med fingeren og dikterede:

> Alt er beredt til i morgen aften, vær på jeres post fra syv til ni, hav to håndheste i beredskab, vi stiger ned gennem det første vindue i galleriet.

"Og så?" spurgte hertugen.

"Og så, Deres Højhed?" gentog Grimaud forundret. "Og så? Sæt så Deres navn under."

"Er det det hele?"

"Hvad vil Deres Højhed have mere?" spurgte Grimaud, der holdt mest af at fatte sig så kort som muligt.

Hertugen skrev sit navn.

"Har Deres Højhed kastet bolden bort?" fortsatte Grimaud.

"Nej, jeg mente, at den måske kunne komme til nytte. Her er den."

Med disse ord tog hertugen bolden frem under hovedpuden og rakte den til Grimaud.

Grimaud smilede så venligt, som det stod i hans magt.

"Nå?" spurgte hertugen.

"Nå, Deres Højhed," svarede Grimaud, "jeg syr brevet ind i bolden, og under langboldspillet kaster De den over graven."

"Men måske den kan blive borte?"

"Vær kun rolig, Deres Højhed, der vil være en til stede for at tage den op."

"Men fortæl mig dog lidt om den måde, hvor på vi skal flygte," fortsatte hertugen.

"Det tør jeg ikke," svarede Grimaud, "førend øjeblikket til at handle er kommet."

"Hvem er det, der skal vente på mig på den anden side af graven?"

"Det ved jeg ikke, Deres Højhed."

"Men sig mig da i det mindste, hvad der vil være i den famøse postej, hvis du ikke vil have, at jeg skal blive gal."

"Deres Højhed," svarede Grimaud, "den vil indeholde to dolke, et knudetov og en mundknevel."

"Min kære Grimaud," sagde hertugen, "du taler ikke meget, men når du taler, må man lade dig, at det er gyldne ord, der udgår af din mund."

22. Et af Marie Michons eventyr

Omtrent på samme tid som denne plan til at flygte afhandledes mellem hertugen af Beaufort og Grimaud, red to mænd fulgt af en tjener ind i Paris gennem Rue Faubourg-Saint-Marcel. Disse to mænd var grev de la Fère og vicomte de Bragelonne.

Athos var som altid sorgløs og mild.

De to rejsende gjorde holdt i Rue du Vieux Colombier udenfor herberget *Den grønne Ræv*, som Athos kendte fra gamle dage, da han ofte havde besøgt det med sine venner, men i de forløbne tyve år var der foregået mange forandringer med hotellet, som først og fremmest havde fået en anden ejer.

De rejsende overgav deres heste til staldkarlene, og da det var dyr af ædel race, pålagde de disse at vise dem den største omhu, kun at give dem strå og havre og at vaske deres ben og bringe med lunken vin. De havde tilbagelagt tyve mil den dag. Da de således først havde sørget for deres heste, hvad ægte ryttere altid bør gøre, forlangte de to værelser til sig selv.

"De må klæde Dem om, Raoul, for jeg agter at præsentere Dem et sted."

"I dag, min herre?" spurgte det unge menneske.

"Om en halv time."

Det unge menneske bukkede.

"Apropos, Raoul," fortsatte Athos, "klæd Dem omhyggeligt på; jeg ønsker, at man skal synes godt om Dem."

"Jeg håber da, min herre," sagde det unge menneske smilende, "at der ikke er tale om at gifte mig bort. De kender mit løfte til Louise."

Turen var nu til Athos at smile.

"Nej, vær De kun rolig," svarede han, "skønt det er en dame, jeg vil forestille Dem for."

"En dame?" spurgte Raoul.

"Ja, og jeg ønsker endda, at De vil holde af hende."

Det unge menneske så med en vis uro på greven, men Athos' smil beroligede ham snart.

"Hvor gammel er hun?" spurgte vicomten af Bragelonne.

"Min kære Raoul!" svarede Athos, "lad mig en gang for alle sige Dem, at det er et spørgsmål, man aldrig må stille. Når De kan læse et fruentimmers alder i hendes ansigt, er det unødvendigt at spørge hende om det, når De ikke kan det, er det indiskret."

"Er hun smuk?"

"For seksten år siden ansås hun ikke blot for den smukkeste, men også for den mest graciøse dame i hele Frankrig."

Dette svar beroligede fuldkommen vicomten. Athos kunne umuligt tænke på en forbindelse mellem ham og en kvinde, der havde været anset for den smukkeste og mest graciøse dame i Frankrig et år førend han kom til verden.

Han begav sig altså til sit værelse og gjorde sig med det koketteri, der klæder ungdommen så godt, rede til at følge Athos' forskrift, nemlig at gøre sig så smuk som muligt, hvilket for resten var en meget let sag, således som naturen havde udstyret ham.

Da han atter indfandt sig hos Athos, modtog denne ham med det samme faderlige smil, hvormed han i gamle dage havde modtaget d'Artagnan, men som røbede en endnu ømmere kærlighed til Raoul.

Athos kastede et blik på hans fødder, hænder og hår, disse tre kendetegn på en ædel race. Hans sorte hår var efter datidens mode skilt i midten og faldt i krøller ned om hans noget blege ansigt. Handsker af gråt dyreskind, der passede til hans hat, gengav omridset af en fin, elegant hånd, mens hans støvler, der var af samme farve som handskerne og hatten, indesluttede en fod, der syntes at tilhøre et barn på ti år.

"Nå," mumlede han, "hvis hun ikke føler sig stolt af ham, må hun være meget vanskelig."

Klokken var tre om eftermiddagen, med andre ord den mest passende tid til at gøre visitter i. De to rejsende tog vejen gennem gaderne, indtil de standsede udenfor et prægtigt hus, der lå lige over for jakobinerklostret og var prydet med våbenskjold.

"Her er det," sagde Athos.

Han trådte indenfor med disse sikre og faste skridt, der straks siger schweizere, at vedkommende har ret til at gøre således. Han gik op ad trappen, og da han der traf en tjener, spurgte han denne, om fru hertuginden af Chevreuse var visibel og om hun kunne tage imod hr. grev de la Fère.

Et øjeblik efter kom tjeneren tilbage og sagde, at skønt fru hertuginden af Chevreuse ikke havde den ære at kende hr. grev de la Fère, bad hun ham dog om at træde nærmere.

Fru de Chevreuse, som vi i vor fortælling "*De tre Musketerer*" så ofte har omtalt uden at have haft lejlighed til nærmere at

beskrive hende, gik endnu for en meget smuk kone. Skønt hun på den tid allerede var en fire til fem og fyrretyve år, så hun knap ud til at være otte eller ni og tredive. Hun havde endnu sit kønne, blonde hår, sine store, levende og kloge øjne, som intriger så ofte havde åbnet og kærlighed så ofte lukket, samt sin nymfefigur, der, når man så hende bag fra, gjorde, at hun syntes at være den samme unge pige, der sprang med Anna af Østrig over den grøft i Tuilerierne, der i 1623 berøvede Frankrigs krone en arving.

For resten var hun endnu den samme letsindige skabning, der lagde så megen originalitet for dagen i sine elskovsforbindelser, at disse næsten har gjort hendes familie berømt.

Hun befandt sig i et lille boudoir, hvis vinduer vendte ud mod haven. Overensstemmende med den mode, som fru de Rambouillet havde indført, da hun byggede sit hotel, var dette boudoir dækket med blåt damask, hvori var indvævet roser af guldblade. Det var en høj grad af koketteri af en kone i fru de Chevreuses alder at opholde sig i et sådant boudoir, og især at indtage en sådan stilling, som den, hun i dette øjeblik indtog, nemlig hvilende på en chaiselong med hovedet støttet mod væggen.

Hun holdt i hånden en halvt åbnet bog og havde en pude under den arm, hvori hun holdt bogen.

Da tjeneren meldte den fremmede, rejste hun sig lidt op og rakte nysgerrigt hovedet frem.

Athos trådte ind.

Der hvilede en sådan fornemhed over dens person, der var blevet meldt under et for fru de Chevreuse fuldkommen ukendt

navn, at hun rejste sig halvt op og ved en graciøs håndbevægelse opfordrede ham til at tage plads ved siden af sig.

Athos bukkede og fulgte opfordringen. Tjeneren ville netop til at trække sig tilbage, da Athos ved en gebærde opfordrede ham til at blive.

"Min frue," sagde han derpå til hertuginden, "jeg har haft den dristighed at fremstille mig i Deres hotel uden at være kendt af Dem. Min dristighed er blevet belønnet, eftersom De har været så god at tage imod mig. Jeg er nu så fri at bede Dem om en halv times samtale."

"Tilstået, min herre," svarede fru de Chevreuse med sit venlige smil.

"Men det er ikke alt, min frue. Ja, jeg ved nok, at jeg er meget fordringsfuld. Den samtale, jeg beder Dem om, må være under fire øjne, og jeg ønsker særdeles gerne, at den ikke må blive afbrudt."

"Jeg er ikke hjemme for nogen," sagde hertuginden af Chevreuse til tjeneren. "Gå!"

Tjeneren fjernede sig.

Der indtrådte et øjebliks tavshed, under hvilken de to personer, der ved første øjekast i hinanden havde set folk af den fornemme verden, uden forlegenhed betragtede hinanden.

Hertuginden af Chevreuse brød først tavsheden.

"Nå, min herre," sagde hun smilende, "ser De ikke, at jeg venter med utålmodighed?"

"Og jeg, frue," svarede Athos, "betragter med beundring."

"De må undskylde mig, min herre," fortsatte fru de Chevreuse, "men jeg længes efter at vide, hvem jeg har den ære

at tale med. De er en hofmand, det er uomtvisteligt, og dog har jeg aldrig set Dem ved hoffet. Kommer De måske fra Bastillen?"

"Nej, frue," svarede Athos smilende, "men måske er jeg på vej til den."

"Ah! Sig mig så i en fart, hvem De er, og skynd Dem så derhen," svarede hertuginden med denne oprømthed, der gjorde hende så tiltrækkende, "for jeg er allerede kompromitteret nok, til at jeg ikke behøver at blive det mere."

"Hvem jeg er, frue? Man har jo sagt Dem mit navn, grev de la Fère. Dette navn har De aldrig hørt. I gamle dage bar jeg et andet, som De måske har hørt, men ganske sikkert glemt igen."

"Sig mig det alligevel, min herre."

"Fordum," vedblev grev de la Fère, "kaldte jeg mig Athos."

Fru de Chevreuse gjorde store øjne. Det var tydeligt, at dette navn ikke var aldeles udslettet af hendes hukommelse, skønt det var blandet sammen med en mængde gamle erindringer.

"Athos!" sagde hun, "vent lidt ..."

Og hun lagde hånden på panden for at samle sine forvirrede tanker.

"Skal jeg hjælpe Dem på sporet, frue?" sagde Athos smilende.

"Ja," svarede hertuginden, der allerede var træt af at tænke sig om, "De ville gøre mig en stor tjeneste ved det."

"Denne Athos var nøje forbundet med tre unge musketerer, der hed d'Artagnan, Porthos og ..."

Athos standsede.

"Og Aramis!" udbrød hertuginden ivrigt.

"Og Aramis, ganske rigtigt," fortsatte Athos, "De har altså ikke aldeles glemt dette navn?"

"Nej," svarede hun, "nej, stakkels Aramis. Han var en elskværdig kavaler, elegant, diskret og skrev smukke vers. Jeg tror, at han er skejet ud," tilføjede hun.

"Ja, han er blevet abbed."

"Ak, hvilken ulykke!" udbrød fru de Chevreuse, men hun legede skødesløst med sin vifte. "I sandhed, jeg takker Dem, min herre."

"Hvorfor, min frue?"

"Fordi De har opfrisket mig denne erindring, der hører til en af min ungdoms behageligste."

"Så tillader De mig måske at minde Dem om en anden?" sagde Athos.

"Der står i forbindelse med ham?"

"Ja og nej."

"Lad mig alligevel høre den," sagde fru de Chevreuse, "af en mand som Dem kan jeg høre alt."

Athos bukkede.

"Aramis," fortsatte han, "kendte nøje en ung lærredshandlerske i Tours."

"En ung lærredshandlerske i Tours?" gentog fru de Chevreuse.

"Ja, en kusine til ham, der hed Marie Michon."

"Ah! Hende kendte jeg også!" udbrød fru de Chevreuse, "det er hende, han skrev til under belejringen af La Rochelle for at underrette hende om et komplot, der var i gære mod den stakkels Buckingham."

"Ganske rigtigt," sagde Athos. "Tillader De mig at tale lidt om hende?"

Fru de Chevreuse så på Athos.

"Ja," sagde hun, "forudsat at De ikke siger alt for meget ondt om hende."

"Deres ord giver mig mod," sagde Athos, "og jeg går altså videre. Denne kusine af Aramis, denne Marie Michon, denne – kort sagt – lærredshandlerske, havde trods sin ringe stilling de fornemste bekendtskaber. Hun kaldte hoffets første damer sine veninder, og dronningen, hvor stolt hun end er i sin egenskab af østrigerinde og spanierinde, kaldte hende søster."

"Ak!" udbrød fru de Chevreuse med et svagt suk og en let rynken af øjenbrynene, der var hende egen, "der er sket mange forandringer siden den tid."

"Og dronningen handlede fuldkommen rigtigt," blev Athos ved, "for hun var hende meget hengiven, i den grad hengiven, at hun tjente hende som budbringer til hendes broder kongen af Spanien."

"Hvilket," bemærkede hertuginden, "nu lægges hende til last som en forbrydelse."

"Og det så godt," fortsatte Athos, "at kardinalen, den virkelige kardinal, en smuk morgen besluttede at lade den stakkels Marie Michon arrestere og bringe til slottet Loches. Heldigvis kunne dette ikke gå så hemmeligt af, at rette vedkommende ikke fik nys der om. Man havde forudset, at det en gang ville blive enden, og det var derfor blevet aftalt, at dronningen, når en fare truede Marie Michon, skulle sende hende en i fløjl indbunden bønnebog."

"Ganske rigtigt, min herre, De er godt underrettet."

"En morgen indtraf bogen, overleveret af prinsen af Marcillac. Der var ingen tid at spilde. Til alt held og lykke tog Marie Michon og en pige, hun havde, ved navn Ketty, sig

sjældent godt ud i mandsklæder. Prinsen skaffede Marie Michon en kavalerdragt og Ketty et tjenerkostume og forsynede dem med to fortræffelige heste. De to flygtninge forlod hurtigt Tours og tog vejen til Spanien; de fo'r sammen ved den mindste lyd, fulgte de mest afsides veje, fordi de ikke vovede at passere hovedvejene, og søgte gæstfrihed hos den første den bedste, når de intet herberg traf."

"I sandhed, det er fuldkommen rigtigt alt sammen!" udbrød fru de Chevreuse, idet hun slog hænderne sammen. "Det ville virkelig være morsomt ..."

Hun holdt pludselig inde.

"Om jeg fulgte de to flygtninge til målet for deres rejse!" udbrød Athos. "Nej, frue, i den grad vil jeg ikke misbruge Deres tid, og vi vil kun ledsage dem til en lille landsby, som man kalder Roche l'Abeille."

Fru de Chevreuse udstødte et skrig af overraskelse og betragtede Athos med en forbavselse, der aflokkede den gamle musketer et smil.

"Det havde været en lang og trættende dagsmarch," fortsatte Athos, "og det var meget koldt. Det var den 11. oktober. Intet gæstgiversted eller slot fandtes i landsbyen, og bøndernes huse var fattige og smudsige. Marie Michon var en meget aristokratisk person. Lige som sin søster dronningen var hun vant til frisk luft og fint linned, og hun besluttede derfor at bede præsten om gæstfrihed."

Athos gjorde en pause.

"O, bliv ved," sagde hertuginden, "jeg har jo sagt Dem, at jeg er belavet på alt."

"De to rejsende bankede på. Det var sent, præsten, der var gået til sengs, råbte: 'Kom ind", hvorpå de trådte indenfor, for døren var ikke lukket. Tilliden er stor på landet. I det værelse, hvori præsten lå, brændte en lampe. Marie Michon, der var den smukkeste kavaler, man kunne se for sine øjne, stødte døren op, stak hovedet indenfor og bad om gæstfrihed.

"Med fornøjelse, min unge herre," svarede præsten, "hvis De vil tage til takke med levningerne fra min aftensmad og dele mit værelse med mig."

De rejsende rådførte sig et øjeblik med hinanden, præsten hørte dem le højt, hvorpå herren eller rettere fruen svarede:

"Jeg takker Dem, hr. præst, og tager imod Deres tilbud."

"Så spis da og gør så lidt støj som muligt," sagde præsten, "for også jeg har været på benene hele dagen og vil ikke have noget imod at nyde min søvn i nat."

Fru de Chevreuses overraskelse var øjensynlig blevet afløst af forbavselse, og hun betragtede Athos med en mine, som det er umuligt at gengive. Man så, at hun havde lyst til at tale, og dog tav hun af frygt for at miste et eneste af den fremmedes ord.

"Og så?" spurgte hun.

"Og så?" gentog Athos. "Ja, nu kommer det vanskeligste."

"Kom med det, kom med det! Man kan sige mig alt. For resten angår det jo ikke mig, det er jomfru Marie Michons sag."

"Ja, rigtigt," sagde Athos. "Nå, Marie Michon og hendes pige tog altså for sig af retterne, og efter endt måltid trådte den første i overensstemmelse med den hende givne tilladelse ind i værelset, hvor hendes vært lå, mens Ketty gjorde sig det mageligt i en lænestol i det forreste værelse, det samme, hvori de havde spist til aften."

"I sandhed, min herre," sagde fru de Chevreuse, "hvis De ikke er Djævelen i egen person, begriber jeg ikke, hvorfra De kender denne begivenhed så nøje."

"Det var en fortryllende kvinde, denne Marie Michon," fortsatte Athos, "en af disse letsindige skabninger, der altid har de forunderligste indfald, et af disse væsener, der er skabt til at styrte os i forfald, så mange som vi er. Hendes vært antog hun som sagt for at være præst, og koketten syntes nu, at det kunne være en munter erindring for hendes alderdom at have styrtet en abbed i fordærvelse."

"De forfærder mig på ære, greve!" udbrød hertuginden.

"Ak!" blev Athos ved, "den stakkels abbed var ingen dydig Sankt Ambrosius, og Marie Michon var, jeg gentager det, en tilbedelsesværdig skabning."

"Min herre," råbte hertuginden, og greb Athos i armen, "sig mig straks, hvor fra De ved alt dette, eller jeg lader en munk hente fra augustinerklostret for at sætte Dem i ban."

Athos gav sig til at le.

"Intet er lettere, min frue. En kavaler, der ligeledes rejste i et vigtigt ærinde, havde en time i forvejen lagt beslag på præstens gæstfrihed, og det var netop som denne, der var blevet kaldt til en døende, forlod ikke alene sit hus, men også byen for hele natten. Den Guds mand, der nærede uindskrænket tillid til sin gæst, som for resten var adelsmand, havde overladt ham huset, aftensmaden og sengen. Det var altså den gode abbeds gæst, og ikke selve abbeden, at Marie Michon havde bedt om gæstfrihed."

"Og denne adelsmand, denne kavaler, der var kommet før hende?"

"Var mig, grev de la Fère," svarede Athos, idet han rejste sig op og bukkede ærbødigt for hertuginden af Chevreuse.

Hertuginden var et øjeblik målløs, derpå brast hun i latter og sagde:

"Det var på min ære morsomt, og den letsindige Marie Michon har haft mere held med sig, end hun havde ventet. Sæt Dem ned, kære greve, og gå videre i Deres fortælling."

"Der står nu tilbage at anklage mig selv, frue. Som allerede bemærket rejste jeg i et vigtigt ærinde, og ved daggry stod jeg derfor op og gik sagte ud af kammeret, ladende min fortryllende sovekammerat blive tilbage. I det forreste værelse sov pigen, der i enhver henseende var fruen værdig, med hovedet hvilende mod stoleryggen. Hendes ansigt slog mig. Jeg gik nærmere og genkendte den lille Ketty, som vor ven Aramis havde fået ansat hos hende. På denne måde fik jeg at vide, at den fortryllende rejsende var ..."

"Marie Michon!" udbrød fru de Chevreuse leende.

"Marie Michon!" gentog Athos. "Jeg forlod nu huset, begav mig til stalden, hvor jeg fandt min hest sadlet og min tjener rejsefærdig. Vi drog videre."

"Og De er aldrig senere kommet igennem denne by?" spurgte fru de Chevreuse ivrigt.

"Jo, et år efter, min frue."

"Nå?"

"Nå, jeg aflagde et besøg hos den gode præst og fandt ham aldeles optaget af en begivenhed, som han ikke kunne begribe. Otte dage forinden havde han nemlig i en vugge fået tilsendt en nydelig dreng på tre måneder samt en velfyldt pung og et brev, der kun indeholdt de ord: 'Den 11. oktober 1633'."

"Det var datoen for det besynderlige eventyr," bemærkede fru de Chevreuse.

"Ja, men han forstod ikke det mindste af det og huskede blot, at han havde tilbragt denne nat hos en døende. For Marie Michon havde ligeledes forladt præstegården, førend præsten var kommet tilbage."

"De ved sikkert også, min herre, at Marie Michon, da hun i 1643 atter vendte tilbage til Frankrig, øjeblikkelig forhørte sig om barnet. Som flygtning havde hun ikke kunnet beholde det hos sig, men atter vendt tilbage til Paris ønskede hun at lade det opdrage i sin nærhed."

"Og hvad svarede abbeden hende?" spurgte Athos.

"At en fornem herre, som han ikke kendte, havde været så god at påtage sig at sørge for dets fremtid og taget det med sig."

"Det er den rene sandhed."

"Ah! Nu forstår jeg det! Den fornemme herre var Dem, hans fader!"

"Stille! Tal ikke så højt, min frue, han er udenfor."

"Er han udenfor?" udbrød fru de Chevreuse og rejste sig hurtigt. "Min søn er udenfor! Marie Michons søn er her! Jeg vil øjeblikkelig se ham."

"Husk vel på, min frue, at han hverken kender sin fader eller moder," afbrød Athos hende.

"De har bevaret hemmeligheden og bragt ham med her hen, da De vidste, hvor lykkelig jeg ville blive ved at se ham. O, tak, tak, min herre!" udbrød fru de Chevreuse, og greb hans hånd, som hun prøvede på at føre til sine læber, "tak! De er en ædel mand, i sandhed en ægte adelsmand, min herre! Men jeg længes efter at se den unge mand. Hvor er han?"

"Her, ude i salonen. Jeg vil lade ham komme ind, hvis De ønsker det."

Athos gjorde et skridt hen mod døren, men fru de Chevreuse standsede ham.

"Er han smuk?" spurgte hun.

Athos smilede.

"Han ligner sin moder," svarede han.

I det samme åbnede han døren og gav det unge menneske et tegn, hvorpå denne viste sig på dørtærsklen.

Fru de Chevreuse kunne ikke tilbageholde et glædesskrig, da hun så en så smuk kavaler, der langt overgik hendes dristigste forventninger.

"Kom nærmere, vicomte," sagde Athos, "fru hertuginden af Chevreuse tillader Dem at kysse sin hånd."

Det unge menneske nærmede sig med et fortryllende smil, knælede med blottet hoved og kyssede fru de Chevreuses hånd.

"Hr. greve," sagde han, idet han vendte sig til Athos, "det er vist for ikke at gøre mig alt for frygtsom, at De siger, at fruen er hertuginden af Chevreuse. Er det ikke snarere dronningen?"

"Nej, vicomte," sagde fru de Chevreuse, og idet hun tog hans hånd og betragtede ham med et par glædestrålende øjne, trak hun ham ned ved siden af sig. "Nej, jeg er desværre ikke dronningen, for hvis jeg var hende, ville jeg gøre alt det for Dem, som De fortjener. Men," tilføjede hun, idet hun kun med nød og næppe kunne afholde sig fra at trykke sine læber på hans pande, "lad høre, hvilken løbebane ønsker De at slå ind på?"

Athos, der var blevet stående op, betragtede dem med et ubeskriveligt lykkeligt ansigt.

"Ih, min frue," svarede det unge menneske med sin på en gang blide og klangfulde stemme, "det forekommer mig, at der kun gives en løbebane for en adelsmand, nemlig den militære. Hr. greven har, så vidt jeg ved, opdraget mig i den hensigt at gøre mig til soldat, og han har givet mig håb om, at han i Paris ville præsentere mig for en, der måske kunne anbefale mig til prinsen."

"Ja, jeg forstår Dem, en ung soldat som De vil helst tjene under en ung general som han. Men vent lidt ... personligt står jeg mig ikke videre godt med ham på grund af min svigermoders, fru de Montbazons uvenskab med fru de Longueville, men igennem prinsen af Marcillac ... ja, på den måde vil det gå, greve. Hr. grev de Marcillac er en gammel ven af mig, han vil anbefale vor unge ven til fru Longueville, som vil give ham et brev til sin broder, hr. prinsen, der elsker hende alt for ømt til ikke øjeblikkeligt at gøre alt, hvad hun forlanger af ham."

"Nå, på den måde lader sagen sig jo fortræffeligt arrangere," sagde greven. "Kun turde jeg måske endnu bede Dem om ikke at spilde et øjeblik. Jeg har mine grunde til at ønske, at vicomten allerede i morgen aften må have forladt Paris."

"Ønsker De, hr. greve, at man skal vide, at De interesserer Dem for ham?"

"For hans fremtid ville det måske være bedst, at man ikke fik at vide, at han nogen sinde har kendt mig."

"O, min herre!" udbrød det unge menneske.

"De ved, Bragelonne, at jeg aldrig gør noget uden grund," sagde greven.

"Ja, min herre," svarede det unge menneske, "jeg ved, at De er det viseste menneske, og derfor vil jeg også adlyde Dem, som jeg plejer at gøre."

"Nuvel, greve, lad mig beholde ham," sagde hertuginden. "Jeg vil sende bud efter prinsen af Marcillac, der heldigvis for øjeblikket opholder sig i Paris, og jeg giver ikke slip på ham, førend sagen er ordnet."

"Tusinde tak, frue. Jeg har selv flere ærinder at besørge i dag, og når jeg kommer hjem, det vil sige klokken seks i aften, venter jeg at finde vicomten i hotellet."

"Hvilken bestemmelse har De for i aften?"

"Vi skal til abbed Scarron, som jeg har et brev at aflevere til, og hvor jeg tror at træffe en af mine gamle venner."

"Det er godt," sagde hertuginden, "jeg vil selv tage derhen et øjeblik, bliv derfor, til jeg er kommet."

Athos bukkede for fru de Chevreuse og belavede sig til at gå.

"Nå, hr. greve," sagde hertuginden leende, "forlader man således sine gamle venner?"

"O!" mumlede Athos, idet han kyssede hendes hånd, "havde jeg blot tidligere vidst, at Marie Michon var en så fortryllende person ...!"

Med disse ord forlod han sukkende boudoiret.

23. Abbed Scarron

I Rue des Tournelles lå et hus, som alle Paris' portechaise-bærere og tjenere meget godt kendte, og dog tilhørte det hverken nogen fornem herre eller nogen pengemand. Der blev ingen gilder holdt der, aldrig spillet og sjældent danset.

Alligevel var det samlingsstedet for den fornemme verden, og hele Paris kom der.

Dette hus beboedes af den lille Scarron.

Man morede sig udmærket hos den åndrige abbed. Der blev der fortalt så mange nyheder, der blev så vittigt kommenterede og omstøbte, at enhver ønskede at tilbringe en time hos den lille Scarron, høre, hvad han sagde, og bringe andre steder hen, hvad han havde sagt. Mange var så ivrige efter selv at få et ord indført, og hvis de var vittige, kunne de være sikre på bifald.

Den lille abbed Scarron, der for resten kun var abbed, fordi han ejede et abbedi, og ingenlunde fordi han hørte til den gejstlige stand, havde i sin tid været en af de mest kokette unge gejstlige i byen Mans, hvor han boede. En karnevalsdag havde han rigtigt villet more den lille by, hvis sjæl han var, og til den ende ladet sig indsmøre med honning af sin tjener. Derpå havde han lukket op for en dyne og væltet sig ind i fjerene, så at han var blevet det mest groteske flyvende dyr, som det var muligt at se. I dette besynderlige kostume begyndte han nu at aflægge besøg hos sine venner og veninder. Først stirrede man forbavset på ham, men snart begyndte man at huje ad ham. Pøbelen forhånede ham, børnene kastede sten efter ham, og

endelig blev han nødt til at tage flugten for at undgå projektilerne. Da han begyndte at flygte, forfulgte alle ham, og Scarron så ingen anden måde at undgå sine forfølgere på end ved at kaste sig i floden. Han svømmede som en fisk, men vandet var iskoldt. Scarron var meget varm, og da han nåede den anden bred, var han lam.

Man havde anvendt alle bekendte midler for at gengive ham brugen af hans lemmer, og han havde lidt så meget, at han til sidst sendte alle lægerne bort med den erklæring, at han langt hellere foretrak sygdommen for at plages af dem. Derpå var han taget til Paris, hvor hans rygte som en åndrig mand var gået forud for ham. Her havde han ladet sig gøre en stol efter egen opfindelse, og da han en dag i denne stol besøgte dronning Anna af Østrig, havde denne, henrevet af hans åndrighed, spurgt ham, om han ikke ønskede en titel.

"Jo, Deres majestæt, der er en titel, som jeg uhyre gerne ville have," svarede Scarron.

"Og den er?" spurgte Anna af Østrig.

"Den som Deres patient," svarede abbeden.

Scarron blev derpå udnævnt til "Dronningens Patient" med en pension på femten hundrede francs.

Da Scarron fra dette øjeblik af ikke mere behøvede at være urolig for fremtiden, havde han levet et lystigt liv, fortærende både kapital og renter.

En dag lod en udsending fra kardinalen ham imidlertid forstå, at han gjorde urigtigt i at tage mod prælatsekretæren.

"Og hvorfor det?" spurgte Scarron, "er han ikke en mand af god fødsel?"

"Ganske vist."

"Elskværdig?"

"Uomtvisteligt."

"Åndrig?"

"Han har heldigvis alt for megen ånd."

"Nå, hvorfor vil De da have, at jeg skal høre op med at omgås en sådan mand?" spurgte Scarron.

"Fordi han tænker ilde."

"Virkelig, og om hvem?"

"Om kardinalen."

"Hvorledes?" udbrød Scarron, "jeg vedbliver at se hr. Gilles Despréaux, der tænker ilde om mig, og så vil De forlange, at jeg skal ophøre at se hr. prælatsekretæren, fordi han tænker ilde om en anden? Umuligt!"

Herved blev det, og af modsigelseslyst så hr. Scarron hr. de Gondy oftere end før.

Om morgenen på den dag, da vi indfører vore læsere hos Scarron, og som var den samme, på hvilken hans pension var forfalden, havde han som sædvanlig sendt sin tjener med kvitteringen for at hæve sit kvartal ved pensionskassen, men fået til svar:

– At staten ikke havde flere penge til hr. abbed Scarron.

Da tjeneren bragte Scarron dette svar, var hertugen af Longueville hos ham, hvilken straks tilbød ham en dobbelt så stor pension som den, Mazarin havde frataget ham, men den forslagne værkbrudne havde vel vogtet sig for at modtage dette tilbud. Han bar sig så fiffigt ad, at hele byen klokken fire kendte kardinalens adfærd. Det var netop torsdag, den dag, på hvilken abbeden tog imod fremmede. Man strømmede derhen i massevis.

I Rue Saint-Honoré mødte Athos to adelsmænd, som han ikke kendte, til hest lige som han, fulgt af en tjener, lige som han, og følgende den samme vej som han. Den ene af disse tog hatten af og sagde:

"Har De hørt magen, min herre, den gnier af Mazarin har frataget den stakkels Scarron hans pension!"

"Det er uhørt," svarede Athos og tog ligeledes hatten af.

"Man ser nok, at De er en brav mand, min herre," genmælede den samme, der først havde tiltalt Athos, "denne Mazarin er en sand landeplage."

"Ja, det må De nok sige, min herre," svarede Athos.

Og dermed skiltes de med mange gensidige komplimenter.

"Det træffer sig meget heldigt, at vi netop agter os derhen i aften," sagde Athos til vicomten, "vi kan bringe den stakkels mand vor trøst."

"Men hvem er egentlig denne Scarron, der således bringer hele Paris i bevægelse?" spurgte Raoul, "er han en minister, der er i unåde?"

"O, min Gud nej, vicomte!" svarede Athos, "han er kun en slet og ret adelsmand med en god forstand, der er faldet i unåde hos kardinalen, fordi han har lavet et epigram om ham."

"Altså," blev Raoul ved, "er denne hr. Scarron digter?"

"Ja, nu er De altså advaret, vicomte. Pas godt på Dem selv i dette hus, tal blot med gebærder eller bedre, hør blot til."

"Ja, min herre," svarede Raoul.

"De vil se mig tale meget med en adelsmand af mine venner, det er abbed d'Herblay, som De ofte har hørt mig tale om."

"Jeg mindes det, min herre."

"Nærm Dem os en gang imellem, ligesom om De vil tale til os, men gør det ikke, og lyt heller ikke til, hvad vi taler om. Denne list vil skåne os for at blive forstyrrede."

"Jeg skal nøjagtigt opfylde Deres befaling."

Athos havde et par visitter at gøre i Paris. Klokken syv begav de sig til Rue des Tournelles, der var aldeles spærret af portechaise-bærere, heste og tjenere. Athos banede sig vej gennem trængslen, fulgt af det unge menneske. Den første, han så, da han trådte ind, var Aramis, der sad ved siden af en meget rummelig rullestol, der var forsynet med en tronhimmel, under hvilken en lille, endnu ung, smilende skikkelse sad, indhyllet i en brokadeslåbrok. Det var abbed Scarron, bestandigt spottende, sigende komplimenter, lidende og kløende sig med en lille stok.

Da Aramis fik øje på Athos, gik han ham i møde, tog ham ved hånden og præsenterede ham for Scarron, der modtog denne nye gæst med agtelse og gjorde Raoul en meget åndrig kompliment. Raoul var ganske forbavset, for han havde ikke været belavet på at møde så megen majestæt. Imidlertid hilste han med megen anstand. Athos blev fremdeles forestillet for et par herrer af Aramis, og da den ved hans indtrædelse opståede støj igen havde lagt sig, blev samtalen atter almindelig.

Efter fem minutters forløb, hvilken tid Raoul havde anvendt til at fatte sig og gøre sig bekendt med forsamlingen, blev døren åbnet og en tjener meldte frøken Paulet.

Athos berørte vicomtens skulder.

"Betragt denne dame, Raoul," sagde han, "for hun er en historisk person. Det var hende, kong Henrik den Fjerde var på vej til, da han blev myrdet."

Raoul fo'r sammen. De sidste dage havde åbnet en hel ny horisont for ham. Denne dame, der endnu var ung og smuk, havde kendt Henrik den Fjerde og talt med ham.

Alle stimlede sammen om den nysankomne, for hun var endnu stadig på moden. Hun var høj med en slank figur og en skov af gyldne hår som dem, Tizian har givet sine Magdalener. Denne brungule kulør eller måske også det herredømme, hun havde erhvervet over andre kvinder, havde skaffet hende tilnavnet: Løvinden.

Nutidens smukke damer, der aspirerer til denne titel, kan heraf lære, at de ikke, som de måske tror, skriver sig fra England, men fra den smukke og åndrige pariserinde frøken Paulet.

Frøken Paulet skred lige hen til Scarron.

"Nå, min kære abbed," sagde hun med sin rolige stemme, "De er altså fattig? Vi har hørt det i eftermiddag hos fru de Rambouillet. Hr. de Grasse fortalte os det."

"Ja, men staten er nu rig," sagde Scarron, "man må vide at bringe sit fædreland ofre."

"Hr. kardinalen kan nu købe sig for femten hundrede francs mere pomade om året," bemærkede en frondør, i hvem Athos genkendte den adelsmand, han havde mødt i Rue Saint-Honoré.

Frøken Paulet indtog sin sædvanlige plads, men forinden hun satte sig, kastede hun et dronningeblik på hele forsamlingen og lod sine øjne hvile på Raoul.

Athos smilede.

"Frøken Paulet har lagt mærke til Dem, vicomte. Gå hen og hils på hende, udgiv Dem for det, De er, en slet og ret

provinsialist, men fordrist Dem ikke til at tale til hende om Henrik den Fjerde."

Vicomten nærmede sig rødmende løvinden og tabte sig snart blandt de herrer, der omgav hendes stol.

Der havde allerede dannet sig to bestemt afsondrede grupper, den nemlig, der omgav hr. Ménage, og den, der omgav frøken Paulet. Scarron fo'r fra den ene til den anden, idet han manøvrerede midt imellem de fremmede med lige så megen behændighed, som en erfaren lods kunne have gjort med et skib midt imellem klipper og skær.

"Hvornår skal vi tale sammen?" sagde Athos til Aramis.

"Straks," svarede denne, "der er ikke kommet folk nok endnu, man ville lægge mærke til os."

I det samme åbnedes døren, og tjeneren meldte prælatsekretæren. Ved dette navn vendte alle sig om, for det var et navn, der begyndte at blive meget berømt.

Athos gjorde som de andre, han kendte kun abbed de Gondy af navn.

Den indtrædende var en lille sortklædt, dårligt skabt, nærsynet mand, der var udygtig til alt andet håndarbejde end at fægte og skyde med pistoler og som lige straks rendte på et bord, som han nær havde væltet omkuld, men trods alt var der noget hovmodigt og stolt i hans ansigt.

Scarron vendte sig om mod ham og rullede ham i møde med sin stol. Frøken Paulet hilste ham med hånden fra sin plads.

"Nå, abbed," sagde prælatsekretæren, da han fik øje på Scarron, hvilket ikke skete, førend han befandt sig lige ved ham, "De er altså i unåde?"

Det var den stående frase, der var blevet gentaget over hundrede gange den aften, og Scarron havde sagt lige så mange vittigheder i den anledning. Denne gang var det nær slået ham fejl, men en fortvivlet anstrengelse reddede ham.

"Hr. kardinalen har været så god at tænke på mig," sagde han.

"Prægtigt!" udbrød Ménage.

"Men hvordan vil De bære Dem ad med at blive ved med at modtage os?" spurgte prælatsekretæren. "Da Deres indtægter er blevet formindskede, vil jeg blive nødt til at lade Dem udnævne til kannik ved Notre Dame."

"O, nej," sagde Scarron, "jeg ville kompromittere Dem alt for meget."

"De har altså hjælpemidler, som vi ikke kender."

"Jeg vil låne af dronningen."

"Men Hendes Majestæt ejer intet selv," sagde Aramis, "lever hun ikke under fællesskabets regimente?"

Prælatsekretæren vendte sig om og smilede til Aramis.

I det samme åbnedes døren, og tjeneren råbte med høj stemme:

"Fru hertuginden af Chevreuse!"

Ved at høre fru de Chevreuses navn rejste alle sig op. Scarron styrede hurtigt sin stol hen imod døren. Raoul rødmede.

Mens der fra alle sider regnede komplimenter ned over hertuginden, ledte hun øjensynligt efter nogen. Endelig fik hun øje på Raoul og hendes øjne strålede, hun bemærkede Athos og blev tankefuld, og da hun opdagede Aramis i vinduesfordybningen, blev hun noget overrasket.

"Apropos," sagde hun ligesom for at forjage de tanker, der mod hendes vilje lagde beslag på hende, "ved De ikke, Scarron,

hvordan den stakkels Voiture har det?"

"Hvordan, er hr. Voiture syg?" spurgte den herre, der havde tiltalt Athos i Rue Saint-Honoré, "hvad har han da nu gjort?"

"Han har spillet, uden at sørge for, at hans tjener havde en frisk skjorte i beredskab til ham," svarede prælatsekretæren. "Han er blevet forkølet og ligger nu for døden."

"Hvor er det passeret?"

"Ih, min Gud, hos mig! Tænk Dem, den stakkels Voiture havde afgivet det højtidelige løfte ikke at spille mere, men efter tre dages forløb kunne han ikke længere holde det ud og begav sig på vejen til ærkebispens palads, for at jeg skulle løse ham fra hans løfte. Uheldigvis havde jeg i dette øjeblik meget vigtige sager at afhandle med den gode rådsherre Broussel i mit studereværelse. Voiture ser marquis de Luynes sidde ved et bord og vente på en medspiller. Marquis'en kalder på ham og opfordrer ham til at tage plads ved bordet. Voiture svarer, at han ikke kan spille, førend jeg har løst ham fra hans løfte. Luynes forpligter sig i mit navn til at skaffe ham løst der fra og tager synden på sin samvittighed, hvorpå Voiture sætter sig ved bordet og taber fire hundrede daler. Da han går bort, bliver han forkølet og han lægger sig til sengs for ikke mere at stå op."

"Er den kære Voiture da virkelig så syg?" spurgte Aramis halvt skjult bag gardinet.

"Ja, han er desværre meget syg," svarede hr. Ménage, "og denne store mand vil snart forlade os og forsvinde fra kredsen."

"Han dø!" sagde frøken Paulet ærgerlig. "Det vogter han sig nok for! Han er omgivet af sultaninder lige som en tyrk! Fru Saintot er straks taget hen til ham for at lave bouillon til ham.

La Renaudot varmer lagener til ham og selv vor veninde, marquisen af Rambouillet, sender ham havresuppe."

"De elsker ham nok ikke, min kære Parthenie?" sagde Scarron leende.

"Hvor er De uretfærdig, min kære patient! Jeg hader ham så lidt, at jeg med fornøjelse ville lade læse messer for hans sjæls fred."

"De hedder ikke for ingen ting "Løvinden", min kære," sagde fru de Chevreuse, "De bider frygteligt."

"Det forekommer mig, at De er meget slem mod en stor digter, frue," dristede Raoul sig til at bemærke.

"Han en stor digter! ... Man ser nok, vicomte, at De, som De nylig fortalte mig, kommer fra provinserne, og at De aldrig har set ham, han en stor digter! Han er knap fem fod!"

"Bravo! Bravo!" udbrød en høj, mager, sortklædt mand med en vældig knebelsbart og en uhyre kårde. "Bravo, smukke Paulet! Det er på tiden, at den lille Voiture bliver vist hen, hvor han hører hjemme. Jeg erklærer højt og lydeligt at jeg tror at forstå mig på poesi og at jeg altid har fundet hans afskyelig."

"Hvem er denne mand, min herre?" spurgte Raoul Athos.

"Hr. de Scudéry."

"Forfatteren til *Clelia og Cyrus den store*?"

"Som han har skrevet i fællesskab med sin søster, der i dette øjeblik taler med den smukke dame ved siden af hr. Scarron."

Raoul vendte sig om og så to nye gæster, der nylig var kommet. Den ene var en smuk, svageligt udseende dame med et sørgmodigt ansigt, der var omgivet af sort hår. Den anden, der syntes at være beskytterinde for den første, var kold, tør og gul og havde et rigtigt koblerskeansigt.

Raoul gjorde sig selv det løfte ikke at forlade huset, førend han havde talt med den unge smukke pige, der, skønt hun aldeles ikke havde nogen lighed med hende, dog mindede ham om hans stakkels lille Louise, som han havde ladt lidende tilbage på slottet La Vallière, og som han midt i denne sværm af mennesker nær havde glemt.

Imidlertid havde Aramis nærmet sig prælatsekretæren, der med et smilende ansigt havde hvisket ham nogle ord i øret. Trods sit herredømme over sig selv havde Aramis dog gjort en uvilkårlig bevægelse.

"Så le dog," sagde hr. de Rez til ham, "man iagttager os."

Og han forlod ham for at tale med fru de Chevreuse, der havde en stor kreds om sig.

Aramis lod, som om han lo, for at føre nogle nysgerrige på vildspor, og da han i det samme så, at Athos havde taget plads i vinduesfordybningen, begav han sig, efter at have henkastet nogle bemærkninger til højre og venstre, hen til ham.

De begyndte straks en samtale, ledsaget af heftige gebærder.

Raoul trådte hen til dem, således som Athos havde befalet ham.

"Hr. abbeden har foredraget mig et digt af hr. Voiture, som jeg finder uforlignelig," bemærkede Athos højt.

Raoul blev stående nogle øjeblikke hos dem, hvorpå han blandede sig mellem dem, der omgav fru de Chevreuse, og som livligt diskuterede de sidste tiders begivenheder.

Da Athos og Aramis havde endt deres samtale, nærmede Aramis sig gruppen og tog meget ivrigt del i konversationen.

Athos, der endnu stod i vinduesfordybningen, hørte på samtalen med et foragteligt smil om munden.

"Kald på hr. grev de la Fère," sagde fru de Chevreuse til prælatsekretæren, "jeg vil gerne tale med ham."

"Og jeg," sagde denne, "ønsker helst, at man skal tro, at jeg ikke taler med ham. Jeg elsker og beundrer ham, for jeg kender hans bedrifter fra gamle dage, i det mindste nogle af dem, men jeg har ikke i sinde at hilse på ham før i overmorgen tidlig."

"Og hvorfor først i overmorgen tidlig?" spurgte fru de Chevreuse.

"Det skal De få at vide i overmorgen aften," svarede prælatsekretæren leende.

"De taler i sandhed som Åbenbaringens Bog, min kære Gondy," sagde hertuginden. "Hr. d'Herblay," tilføjede hun, og vendte sig om til Aramis, "vil De ikke være så god endnu en gang i aften at være min kavaler?"

"Hvorledes, hertuginde!" udbrød Aramis, "i aften, i morgen, altid, befal blot."

"Nuvel, så hent mig grev de la Fère, jeg ønsker at tale med ham."

Aramis gik hen til Athos og vendte tilbage med ham.

"Hr. greve," sagde hertuginden, mens hun rakte Athos et brev, "her er, hvad jeg lovede Dem. Vor protege vil finde en glimrende modtagelse."

"Han vil føle sig meget lykkelig ved at komme i Deres gæld, frue," svarede Athos.

"I den henseende har De intet at misunde ham, for jeg kan takke Dem for, at jeg har lært ham at kende," svarede den ondskabsfulde kvinde med et smil, der mindede Aramis og Athos om Marie Michon.

Med disse ord rejste hun sig og forlangte sin vogn.

"Vicomte," sagde Athos til Raoul, "følg fru hertuginden af Chevreuse til vogns. Bed hende gøre Dem den ære at tage Deres arm og tak hende."

Den smukke unge dame nærmede sig Scarron for at tage afsked med ham.

"Går De allerede?" sagde han.

"Jeg er, som De ser, en af de sidste. Hvis De hører noget fra hr. de Voiture, især hvis det er noget godt, så gør mig den tjeneste at lade mig det vide i morgen."

"O!" udbrød Scarron, "nu kan han gerne dø."

"Hvorfor det?" spurgte den unge pige.

"Naturligvis, lovtalen over ham er nu færdig."

Man skiltes leende ad. Den unge pige vendte sig om og lånte den stakkels værkbrudne et deltagende blik og denne så efter hende med kærlige øjne.

Lidt efter lidt opløstes grupperne. Scarron lod, som om han ikke havde set, at enkelte af gæsterne havde stukket hovederne sammen, at der var kommet breve til flere af dem, og at hans aftenselskab i det hele taget havde haft et hemmelighedsfuldt anstrøg. Men hvad brød Scarron sig om det? Man kunne nu frondere hos ham så meget, som man lystede. Som han selv havde sagt, var han fra om morgenen at regne ikke mere "Dronningens Patient".

Raoul ledsagede hertuginden til hendes vogn. Da hun havde taget plads i denne, rakte hun ham sin hånd til kys. I et af disse lunefulde indfald, der gjorde hende så tilbedelsesværdig, og især så farlig, tog hun ham pludselig om hovedet og kyssede ham på panden med de ord:

"Gid mine ønsker og dette kys må bringe Dem lykke, vicomte!"

Derpå stødte hun ham tilbage og befalede kusken at køre til Hôtel de Luynes. Vognen fo'r afsted. Fru de Chevreuse hældede sig ud af vinduet og vinkede til det unge menneske, der derpå ganske forbavset begav sig tilbage til selskabet.

Athos anede, hvad der var passeret, og smilede.

"Kom, vicomte," sagde han, "det er på tide at tage hjem. De rejser i morgen til prinsens arme, og jeg ønsker, at De må sove godt den sidste nat, De er civil."

"Jeg skal altså være soldat!" udbrød det unge menneske; "o, tak, min herre!"

"Farvel, greve," sagde abbed d'Herblay, "jeg tager tilbage til mit kloster."

"Farvel, abbed," sagde prælatsekretæren, "jeg skal prædike i morgen og har endnu meget at bestille i aften i den anledning."

"Farvel, mine herrer," sagde greven, "jeg vil sove i fire og tyve timer i træk, da jeg er nær ved at styrte af træthed."

De tre mænd skiltes efter at have vekslet et blik.

Scarron fulgte dem med øjnene.

"Ikke en af dem vil gøre, hvad han siger," mumlede han smilende, "men lad dem gå, de brave adelsmænd! Hvem ved, om de ikke arbejder på at skaffe mig min pension igen! De kan bruge armene, det er allerede meget. Ak! Jeg har kun min tunge, men jeg skal bestræbe mig for at vise, at den også dur til noget."

24. Saint Denis

Da det begyndte at gry ad dag, stod Athos op og lod sig klæde på. Af hans mere end almindelig blege ansigt og slappe træk var det let at se, at han havde tilbragt næsten hele natten uden søvn. Tvært imod denne så bestemte mands sædvaner var der denne morgen noget vaklende og ubestemt over hans person.

Det kom sig af, at han beskæftigede sig med forberedelserne til Raouls afrejse, og at han søgte at vinde tid. Først polerede han selv en kårde og prøvede, om den faldt godt i hånden og om klingen sluttede ordentligt til fæstet.

Derpå gemte han på bunden af en vadsæk, der var bestemt for det unge menneske, en pose louisdorer, kaldte på Olivain – sådan hed den tjener, der havde ledsaget ham fra Blois – lod ham pakke vadsækken i hans nærværelse og passede på, at alt, hvad et ungt menneske, der drager i felten, behøver, kom med i den.

Derpå åbnede han døren ind til vicomtens værelse og trådte sagte ind.

Solen, der allerede var højt på himlen, trængte ind gennem vinduet, hvis skodder Raoul, der var kommet sent hjem, havde glemt at lukke om aftenen. Han sov endnu med hovedet hvilende på armen. Hans lange, sorte hår skjulte halvt hans smukke pande.

Athos trådte nærmere og betragtede længe med et melankolsk ansigt det unge menneske. Lidt efter lidt sank Athos hen i drømme ved beskuelsen af denne rene, rige

ungdom. Hans egen ungdom viste sig atter for ham med alle dens kære minder. Men mellem den gang og nu lå der en afgrund. Indbildningskraften har englevinger og flyver af sted med lynets hurtighed, den passerer de have, hvor vi har været nær ved at lide skibbrud, det mørke, hvori vore illusioner er gået til grunde, og den afgrund, der har opslugt vor lykke. Han tænkte på, at hele den første del af hans liv var blevet forspildt af en kvinde, og han tænkte med rædsel på, hvilken indflydelse kærligheden kan have på en, på en gang så fin og kraftig organisme.

Idet han mindedes alt, hvad han selv havde lidt, forudså han alt, hvad Raoul kunne lide, og den dybe og inderlige kærlighed, der fyldte hans hjerte, afspejlede sig i det blik, hvormed han betragtede det unge menneske.

I dette øjeblik vågnede Raoul. Hans øjne mødte Athos', og han anede uden tvivl alt, hvad der i dette øjeblik foregik i denne mands hjerte, der ventede på hans opvågnen, lige som en elsker venter på sin elskerindes.

"Er det Dem, min herre?" sagde han ærbødigt.

"Ja, Raoul, det er mig," sagde greven.

"Hvorfor har De ikke vækket mig?"

"Jeg ville lade Dem sove så længe som muligt, min ven. De må være træt efter gårsdagens anstrengelser. Især da De kom så sent til ro."

Athos smilede.

"De vokser endnu," fortsatte han faderligt, "og i Deres alder føles anstrengelser dobbelt."

"O, jeg beder Dem undskylde mig, min herre," sagde Raoul, der skammede sig over så megen opmærksomhed, "men jeg

skal om et øjeblik være påklædt."

Athos kaldte på Olivain, og efter ti minutters forløb var det unge menneske færdigt.

"Nå," sagde han derpå til tjeneren, "sørg nu for min bagage."

"Deres bagage er i orden," sagde Athos. "Jeg har ladet Deres vadsæk pakke i mit eget påsyn, og De vil intet komme til at mangle. Den er allerede sammen med tjenerens tøjpose pakket på hestene, hvis man har udført mine befalinger."

"Det er sket, som hr. greven befalede," sagde Olivain, "og hestene venter."

"Og jeg, som sov," udbrød Raoul, "mens De, min herre, har været så god at tage Dem af alle disse ting. O, De er i sandhed alt for god imod mig."

"Jeg håber, at De til gengæld holder lidt af mig," sagde Athos rørt.

"O, min herre!" udbrød Raoul, "Gud er mit vidne, at jeg elsker og ærer Dem."

"Se nu blot til, at De ikke glemmer noget," sagde Athos og lod. som om han så sig omkring, for at skjule sin bevægelse.

"Ja, min herre," svarede Raoul.

Tjeneren trådte i det samme hen til Athos og sagde sagte til ham:

"Hr. vicomten har ingen kårde, for hr. greven befalede mig i går aftes at borttage den, han lagde fra sig."

"Det er godt," svarede Athos, "lad det være min sag."

Raoul lod ikke til at have bemærket denne samtale. Han gik ned, idet han hvert øjeblik betragtede greven for at se, om afskedsøjeblikket ikke var kommet, men Athos forholdt sig ganske rolig.

Da de kom til trappen, så Raoul tre heste.

"O, min herre," udbrød han glad, "De vil altså følge mig på vejen."

"Ja, jeg vil følge Dem et lille stykke," sagde Athos.

Raouls øjne strålede af glæde, og han sprang let i sadlen.

Athos steg langsomt til hest efter at have hvisket noget til tjeneren, der i stedet for at følge med gik tilbage til lejligheden. Raoul, der var henrykt over at være sammen med greven, så intet eller lod, som han intet så.

De to adelsmænd tog vejen over Pont Neuf, kajerne eller, som de den gang kaldtes, vandingsstedet Pepin og langs med Grand Châtelets mur. Idet de drejede ind i Rue Saint-Denis, blev de indhentet af tjeneren.

Vejen tilbagelagdes i tavshed. Raoul følte, at afskedstimen nærmede sig, for grevens blik blev ømmere og ømmere, og de få ord, han sagde, røbede den inderligste kærlighed.

Efter at have passeret Saint-Denis-porten kastede Athos, idet de kom forbi franciskanerklosteret, blikket på vicomtens hest.

"Pas på, Raoul," sagde han, "jeg har allerede ofte sagt Dem det. De må ikke glemme det, for det er en stor fejl hos en rytter. Se blot, Deres hest er allerede træt, den er i et skum, mens min ser ud, som om den kom lige ud af stalden. De gør den hårdmundet ved at trække så hårdt i bidslet, og, læg vel mærke til det, De kan ikke manøvrere den med den tilbørlige hurtighed. Husk vel på, at De om otte dage ikke længere vil manøvrere i en manege, men på en valplads."

For ikke at give sin formaning et alt for alvorligt anstrøg tilføjede han derpå:

"Se en gang, Raoul, hvilken smuk slette til at jage agerhøns på!"

Den unge mand skrev sig formaningen bag øret og var hjertelig taknemmelig for den delikatesse, den var blevet givet med.

"Forleden dag lagde jeg mærke til en anden ting," fortsatte Athos, "nemlig at De, når De skyder med pistoler, holder armen alt for stiv. Herved mister skuddet sin sikkerhed. Af tolv gange vil De derfor de tre gange forfejle målet."

"Som De rammer tolv gange, min herre," svarede Raoul smilende.

"Fordi jeg bøjer armen. Men forstår De også, hvad jeg mener, Raoul?"

"Jo, min herre, jeg har fulgt Deres råd og set, hvor fortræffeligt det er."

"Lige sådan går det, når De fægter," fortsatte Athos, "De angriber Deres modstander alt for heftigt. Det er en fejl, der følger med Deres alder, det ved jeg nok, men ved den stærke bevægelse bliver legemet altid blottet, og hvis De har at gøre med en koldblodig mand, vil han straks gøre det af med Dem."

"Ja, min herre, således som De så ofte har gjort, men alle har ikke Deres færdighed og mod."

"Det blæser friskt i dag," bemærkede Athos, "det er et sidste minde om vinteren. Apropos, når De kommer i ilden, og det vil De, da De er anbefalet til en ung general, der holder meget af krudt, så husk vel på, at De aldrig skyder først i en enekamp. Den, der skyder først, rammer sjældent sin mand, da han skyder med frygten for øje for at komme til at befinde sig våbenløs lige overfor en bevæbnet fjende. Når han skyder, så lad

Deres hest stejle. Denne manøvre har et par gange frelst mit liv."

"Jeg skal gøre det, om ikke af anden grund, så af taknemmelighed."

"Endelig er der en ting til, Raoul. Hvis De bliver såret og falder af hesten og blot har nogle kræfter endnu, så kryb ud af den linje, Deres regiment har fulgt. Det kan komme tilbage, og De vil da blive trådt ihjel af hestene. I ethvert tilfælde må De, når De bliver såret, skrive til mig eller lade en anden gøre det. Vi forstår os på sår," tilføjede Athos smilende.

"Tak, min herre," sagde det unge menneske ganske bevæget.

"Ah! Nu er vi i Saint Denis," mumlede Athos.

I det samme ankom de til byens port, der bevogtedes af to skildvagter, af hvilke den ene sagde til sin kammerat:

"Der er atter en ung adelsmand, der ser ud, som om han er på vej til armeen."

Athos vendte sig om. Alt, hvad der selv på en indirekte måde beskæftigede sig med Raoul, fik interesse i hans øjne.

"Hvordan kan De se det?" spurgte han.

"Af hans mine, min herre," svarede skildvagten, "for resten har han jo alderen. Det er den anden i dag."

"Er der allerede kommet en anden ung mand her igennem i dag?" spurgte Raoul.

"Ja, med en fornem mine og en smuk hest. Han så mig ud til at være af fornem familie."

"I ham vil jeg kunne få en rejsekammerat, min herre," fortsatte Raoul, "men ak! Han vil ikke kunne få mig til at glemme, hvad jeg mister."

"Jeg tror ikke, at De indhenter ham, Raoul, for jeg har noget at tale med Dem om her, og det vil måske vare så længe, at den unge mand har fået et alt for stort forspring."

"Som De vil, min herre."

Imidlertid drog de videre gennem gaderne, der på grund af festen var fulde af mennesker, og ankom til den gamle domkirke, hvor den første messe læstes.

"Lad os stige af hesten, Raoul," sagde Athos. "De kan holde hestene, Olivain, og giv mig kården."

Athos tog den kårde, som tjeneren rakte ham, hvorpå de to adelsmænd trådte ind i kirken.

Athos rakte Raoul vievandet.

Det unge menneske berørte Athos' hånd, bukkede og korsede sig.

Athos sagde et ord til en af betjentene, der bukkede og gik i forvejen hen ad gravhvælvingerne til.

"Kom, Raoul," sagde Athos, "lad os følge med manden."

Betjenten åbnede døren til de kongelige grave og blev stående ovenfor, mens Athos og Raoul steg ned. Trappen var oplyst af en sølvlampe, der hang på det nederste trin. Lige neden under denne stod en katafalk, der skjultes af et med guldliljer oversået violet fløjlstæppe.

Det unge menneske, der var blevet forberedt på situationen ved sit eget bedrøvede hjerte og kirkens majestæt, var steget ned med langsomme og højtidelige skridt, og stod nu med blottet hoved foran de dødelige levninger af den sidste konge.

Der indtrådte et øjebliks tavshed.

Endelig hævede Athos hånden og sagde, idet han pegede på ligkisten:

"Denne grav gemmer en svag og ubetydelig mand, hvis regering imidlertid forherligedes af store begivenheder, for over denne konge vågede en anden mand, lige som lampen våger over og belyser kisten. Han var den virkelige konge, Raoul – den anden var kun en skygge. Og dog har denne mand ikke en gang fået en grav ved fødderne af den, for hvis hæder han sled sig op, for husk vel på det, Raoul, om også denne mand har gjort kongen lille, så har han gjort kongedømmet stort. Når han ikke i sin vrede har knust mig og mine venner, som flere gange har krydset hans planer, var det uden tvivl, for at jeg i dag kunne sige til Dem, Raoul: Lær at gøre forskel på kongen og kongedømmet. Kongen er kun et menneske, kongedømmet er Guds ånd. Når De skulle komme i tvivl om, hvem De bør tjene, så foretræk det usynlige princip for det materielle, for dette er alt. Gud har villet gøre dette princip håndgribeligt ved at inkarnere det i et menneske. Det forekommer mig, Raoul, som om jeg ser Deres fremtid gennem en sky. Jeg tror, at den bliver bedre end vor. Tvært imod os, der har haft en minister uden konge, vil De få en konge uden minister. De vil altså kunne tjene, elske og agte kongen. Hvis kongen er en tyran – for enevælden kan let drive folk til at blive tyranner – så tjen, elsk og agt kongedømmet, det vil sige det ufejlbarlige, Guds ånd på Jorden, den himmelske gnist, der gør støvet så stort og helligt, at vi adelsmænd er lige så lidt for dette, ved det nederste trin af denne trappe hvilende, legeme, som selv dette legeme er for Guds trone."

"Jeg skal tilbede Gud, min herre," svarede Raoul, "agte kongedømmet, tjene kongen og gøre mig umage for, hvis jeg

dør, at det må blive for kongen, for kongedømmet eller for Gud. Har jeg forstået Dem rigtigt?"

Athos smilede.

"De har et ædelt hjerte," sagde han, "her er Deres sværd."

Raoul knælede.

"Det er blevet båret af min fader, en brav adelsmand. Jeg har ligeledes båret det og stundom gjort det ære, når fæstet hvilede i min hånd og skeden hængte ved min side. Hvis Deres hånd endnu er for svag til at håndtere dette sværd, da er det så meget des bedre, Raoul, for De vil da have mere tid til at lære ikke at drage det uden, når det bør se dagen."

"Jeg skylder Dem alt, min herre," sagde Raoul, idet han tog kården af grevens hånd, "men denne kårde er den kostbareste foræring, De endnu har givet mig. Jeg skal bære den med erkendtlighed, det sværger jeg Dem."

Og han førte fæstet til sine læber og kyssede det ærbødigt.

"Det er godt," sagde Athos, "rejs Dem, vicomte, og omfavn mig."

Raoul rejste sig op og kastede sig rørt i Athos' arme.

"Farvel," mumlede greven med bristefærdigt hjerte, "farvel og tænk på mig."

"O, bestandigt, bestandigt!" udbrød det unge menneske. "O, det sværger jeg Dem til, og hvis der tilstøder mig en ulykke, skal Deres navn være det sidste, jeg udtaler, mindet om Dem min sidste tanke."

Athos gik hurtigt op ad trappen for at skjule sin bevægelse, gav betjenten et guldstykke, knælede foran alteret og begav sig derpå ud af kirken, ved hvis dør Olivain ventede med hestene.

"Olivain," sagde han og pegede på Raouls gehæng, "spænd det lidt op, kården hænger for langt ned. De følger nu med vicomten, til Grimaud støder til jer. Når det er sket, forlader De vicomten. Hører De, Raoul. Grimaud er en gammel tjener, der både er modig og forsigtig, og han skal ledsage Dem."

"Ja, min herre," sagde Raoul.

"Så til hest, jeg vil se Dem tage af sted."

Raoul adlød.

"Farvel, Raoul," sagde greven, "farvel, mit kære barn!"

"Farvel, min herre," sagde Raoul, "farvel, min elskede beskytter."

Athos vinkede med hånden, for han vovede ikke at tale, og Raoul fjernede sig med blottet hoved.

Athos blev stående og så efter ham, til han forsvandt ved omdrejningen af gaden. Så kastede han tømmen til en bonde, vendte langsomt tilbage til kirken, knælede i den mørkeste krog og bad.

25. En af hr. de Beauforts fyrretyve måder at undvige på

Tiden forløb imidlertid for hertugen af Beaufort som for dem, der beskæftigede sig med hans flugt. Kun gik den langsommere for ham. Tvært imod andre mennesker, der med iver fatter en farlig beslutning, men hvis mod kølnes, eftersom det afgørende øjeblik nærmer sig, syntes hertugen af Beaufort, at tiden ikke gik hurtigt nok. Bortset fra de planer, som han nærede for fremtiden, hvilke planer for øvrigt var meget ubestemte og uklare, var hans flugt en begyndelse til den hævn, der opfyldte hans hjerte. For det første var den en slem historie for hr. de Chavigny, som han havde fattet had til på grund af de småforfølgelser, han havde været udsat for fra dennes side, og dernæst var den en endnu værre historie for Mazarin, som han nærede det dødeligste fjendskab til. Som man ser, gjorde hr. de Beaufort forskel på guvernøren og ministeren, på den underordnede og herren.

Fangen, der så godt kendte det indre af Palais-Royal, og som ikke var uvidende om forholdet mellem dronningen og kardinalen, forestillede sig i sit fængsel, hvilken bevægelse det ville fremkalde, når efterretningen udbredte sig fra ministerens kabinet til Anna af Østrigs sovekammer: "Hr. de Beaufort er undveget!" Mens hr. de Beaufort talte således med sig selv, smilede han selvbehageligt. Han troede sig allerede udenfor, og

idet han i tankerne indåndede den friske luft og fo'r af sted på en kraftig hest, råbte han med høj stemme: "Jeg er fri!"

Men da han vågnede af sin drøm, befandt han rigtig nok mellem sit fængsels fire vægge og så ti skridt fra sig la Ramée, der sad og drejede tommelfingre, og i forværelset soldaterne, der lo og drak.

Det eneste, der trøstede ham i dette forhadte maleri – så ustadig er den menneskelige ånd – var Grimauds sure ansigt, der i begyndelsen havde været ham så forhadt, men senere var blevet ham så kært. Grimaud var i hans øjne en skønhedsåbenbaring.

Vi behøver naturligvis ikke at bemærke, at alt dette kun var en virkning af fangens feberagtige tilstand. Grimaud var bestandig den samme og havde derfor bevaret sin foresatte, la Ramées fulde tillid. Denne stolede nu mere på ham end på sig selv, for, som allerede bemærket, følte han i sit inderste hjerte en vis svaghed for hr. de Beaufort.

Den gode la Ramée lovede sig megen glæde af det lille gilde under fire øjne med sin fange. La Ramée havde kun en fejl, han var en lækkermund. Han havde fundet postejerne gode og vinen fortræffelig. Fader Marteaus efterfølger havde desuden lovet ham en fasanpostej i stedet for en hønsepostej og chambertin i stedet for maconvin.

La Ramée ventede altså lige så utålmodigt som hertugen på, at klokken skulle blive seks.

Allerede fra morgenen af havde han travlt med forberedelserne, og havde, da han ikke stolede på andre end sig selv, i egen person aflagt et besøg hos fader Marteaus' efterfølger. Denne havde overgået sig selv. Han viste ham et

sandt monstrum af en postej, hvis låg var prydet med hr. de Beauforts våben. Postejen var endnu tom, men ved siden af den lå en fasan og to agerhøns, der var så tæt spækkede, at de lignede nålepuder. La Ramées tænder løb i vand, og han indfandt sig hos hertugen, gnidende sig i hænderne.

For at gøre glæden fuldstændig havde, som allerede fortalt, hr. de Chavigny, der stolede på la Ramée, begivet sig på en lille rejse og var afrejst samme morgen, hvorved la Ramée var blevet underguvernør på slottet.

Hvad Grimaud angår, så så han mere sur og gnaven ud end nogen sinde.

Om formiddagen havde hr. de Beaufort spillet et parti langbold med la Ramée, under hvilket han ifølge en stum opfordring af Grimaud havde haft sin opmærksomhed henvendt på alt.

Ved at gå i forvejen havde Grimaud betegnet den vej, de skulle om aftenen. Spillet fandt sted i det såkaldte indelukke i den lille slotsgård. Det var et meget øde sted, hvor der kun fandtes skildvagter, når hr. de Beaufort spillede langbold, en forsigtighed, der på grund af murens højde for øvrigt syntes at være overflødig.

Man skulle gennem tre porte, førend man kom til dette indelukke. Hver af disse porte åbnedes med en særskilt nøgle, som la Ramée bar hos sig.

Da de betrådte indelukket, gik Grimaud hen og satte sig ved et skydehul med benene hængende ud over muren. Det var tydeligt, at det var det sted, man ville befæste rebstigen til.

Hele denne manøvre, som hertugen af Beaufort godt forstod, var naturligvis aldeles ufattelig for la Ramée.

Partiet begyndte. Denne gang havde hr. de Beaufort lykken med sig, og la Ramée blev fuldstændig slået.

Fire af hr. de Beauforts bevogtere var fulgt med for at opsamle boldene. Da spillet var forbi, gav hr. de Beaufort, spottende over la Ramées ubehændighed, soldaterne to louisdorer, for at de i forening med deres fire andre kammerater kunne drikke hans skål.

Soldaterne udbad sig permission af la Ramée, der gav dem denne, men kun for om aftenen. Indtil da havde la Ramée så meget at varetage og så meget at rende efter, og han ønskede ikke, at fangen i hans fraværelse skulle være ubevogtet.

Hr. de Beaufort kunne ikke selv have truffet et for ham mere belejligt arrangement end hans bevogter.

Endelig slog klokken seks. Skønt man først skulle gå til bords klokken syv, var maden allerede færdig og anrettet. På et skænkebord stod den kolossale, med hertugens våben prydede postej. Resten af måltidet svarede til den.

Alle var utålmodige, soldaterne efter at komme hen og drikke, la Ramée efter at sætte sig til bords, og hr. de Beaufort efter at undvige. Grimaud alene forandrede ikke en mine. Man skulle tro, at Athos havde opdraget ham med denne vigtige begivenhed for øje.

Der var øjeblikke, da hertugen, når han så på ham, spurgte sig selv, om han ikke drømte og om denne ubevægelige skikkelse virkelig stod til hans tjeneste og ville få liv, når det rette øjeblik var kommet.

La Ramée sendte soldaterne bort med den befaling at drikke på prinsens sundhed. Da de var gået, lukkede han døren, gemte

nøglen i sin lomme og viste prinsen bordet med en mine, som om han ville sige: "Når Deres Højhed behager."

Prinsen så på Grimaud, der igen så på uret. Det viste knap et kvarter over seks, og da flugten først var bestemt til klokken syv, var der altså tre kvarter endnu.

For at vinde et kvarters tid foregav prinsen, at hans bog interesserede ham meget, og bad om, at han først måtte læse kapitlet ud. La Ramée nærmede sig og kiggede over prinsens skulder for at se, hvad det var for en bog, for hvis skyld han ikke ville sætte sig til bords, når maden var færdig.

Det var Cæsars *Gallerkrigen*, som han selv stik imod hr. de Chavignys befaling havde skaffet ham et par dage i forvejen.

La Ramée lovede sig selv, at han aldrig oftere skulle overtræde fængselsreglementet.

Imidlertid trak han flaskerne op.

Klokken halv syv rejste hertugen sig og sagde med alvorlig stemme:

"Cæsar var ganske bestemt den største af oldtidens mænd."

"Synes Deres Højhed?" spurgte la Ramée.

"Ja."

"Nå, jeg sætter Hannibal over ham," fortsatte la Ramée.

"Og hvorfor det, mester la Ramée?" spurgte hertugen.

"Fordi han ingen *Gallerkrig* har efterladt sig," svarede la Ramée med sin rå latter.

Hertugen satte sig til bords, idet han ved et tegn opfordrede la Ramée til at tage plads lige over for sig.

La Ramée lod sig ikke bede to gange.

Intet ansigt er så udtryksfuldt som en lækkermunds, når han befinder sig ved et godt dækket bord. Idet la Ramée modtog sin

suppetallerken af Grimauds hånd, bar hans ansigt derfor udtrykket af den største lyksalighed.

Hertugen betragtede ham smilende.

"La Ramée," udbrød han, "hvis nogen fortalte mig, at der i Frankrig fandtes et lykkeligere menneske end De, ville jeg ikke tro det!"

"Og Deres Højhed ville have fuldkommen ret," svarede la Ramée. "Jeg tilstår ærligt, at når jeg er sulten, kender jeg ikke noget behageligere syn end et godt besat bord, og når hertil kommer," tilføjede la Ramée, "at den, der gør honnør ved dette bord, er en sønnesøn af Henrik den Store, vil Deres Højhed indse, at min glæde er dobbelt så stor."

Prinsen bukkede, og et umærkeligt smil svævede over Grimauds ansigt bag ved la Ramée.

"Min kære la Ramée," sagde hertugen, "der er ingen, der kan sige sådanne komplimenter som De."

"Nej, Deres Højhed," sagde la Ramée, "nej, jeg siger virkelig kun, hvad jeg tænker, og det er aldeles ingen kompliment."

"De er mig altså meget hengiven?" spurgte prinsen.

"Det vil sige," svarede la Ramée, "at jeg ville aldrig forvinde det, hvis Deres Højhed forlod Vincennes."

"En prægtig måde at vise sin hengivenhed på!"

"Men hvad ville Deres Højhed foretage sig, hvis De kom ud?" fortsatte la Ramée. "Så snart De igen ragede uklar med hoffet, ville De komme i Bastillen i stedet for i Vincennes. Hr. de Chavigny er ikke elskværdig, det indrømmer jeg," tilføjede la Ramée og skyllede et glas madeira i sig, "men hr. de Tremblay er dog meget værre."

"Virkelig," sagde hertugen, der morede sig over den vending, samtalen tog, og som fra tid til anden så på uret, hvis viser bevægede sig med en fortvivlende langsomhed.

"Hvad kan man vente sig af broderen til en i kardinal Richelieus skole opdraget kapucinermunk? Tro mig, Deres Højhed, det er en stor lykke, at dronningen, der altid har været Dem bevågen, i det mindste efter hvad jeg har hørt sige, har sendt Dem herhen, hvor der er smukke promenader, boldspil, et godt bord og frisk luft."

"Efter Deres mening, la Ramée," sagde hertugen, "er det altså meget utaknemmeligt af mig, at jeg et øjeblik har tænkt på at tage bort herfra?"

"Ja, Deres Højhed, i højeste grad utaknemmeligt," svarede la Ramée, "men Deres Højhed har heller ikke for alvor tænkt på det."

"Ja, det er måske dumt af mig," fortsatte hertugen, "det nægter jeg ikke, men en gang imellem tænker jeg dog på det."

"Bestandig på en af Deres fyrretyve måder, Deres Højhed?"

"Naturligvis!" svarede hertugen.

"Hør engang, Deres Højhed," sagde la Ramée, "siden vi taler fortroligt, så sig mig en af disse fyrretyve måder."

"Gerne," sagde hertugen. "Grimaud, giv mig postejen!"

"Jeg er lutter øre," sagde la Ramée og hævede glasset for at solens stråler kunne falde på dets rubinfarvede indhold.

Hertugen så på uret, der kun manglede ti minutter i syv.

Grimaud satte postejen hen foran prinsen, der tog sin sølvkniv for at skære låget af, men la Ramée, der var bange for, at der skulle tilstøde det smukke værk et uheld, rakte hertugen sin kniv, der havde en klinge af jern.

"Tak, la Ramée," sagde hertugen og tog kniven.

"Nå, Deres Højhed," fortsatte opsynsmanden, "lad mig høre den famøse måde, hvor på De vil flygte."

"Skal jeg fortælle Dem den, som jeg har gjort mest regning på, den, som jeg har besluttet først at prøve?" spurgte hertugen.

"Ja, lad mig høre den," svarede la Ramée.

"Nu vel," blev hertugen ved, idet han stak den ene hånd ned i postejen og med den anden beskrev kredse med kniven, "først og fremmest har jeg gjort regning på at få en brav fyr som Dem, hr. la Ramée, til bevogter."

"Nå, det har Deres Højhed jo fået," sagde la Ramée, "og så?"

"Og jeg ønsker mig til lykke med det."

La Ramée bukkede.

"Jeg sagde til mig selv," fortsatte hertugen, "hvis jeg en gang får en god fyr som la Ramée om mig, vil jeg sørge for, at en eller anden af mine venner, hvis forhold til mig han ikke kender, anbefaler ham en mand, der er mig hengiven og med hvem jeg kan aftale det fornødne til iværksættelsen af min flugt."

"Godt! Godt!" sagde la Ramée, "ikke så dårligt tænkt."

"Ikke sandt?" fortsatte prinsen, "for eksempel tjeneren hos en eller anden brav adelsmand, der selv var en fjende af Mazarin, sådan som enhver adelsmand bør være."

"Tys, Deres Højhed," sagde la Ramée, "lad os ikke tale om politik."

"Når jeg har fået denne mand i min nærhed," blev hertugen ved, "forudsat at han er snu og har forstået at indgyde min bevogter tillid, vil denne forlade sig på ham, og jeg vil da kunne få efterretninger udefra."

"Ah, ja vel, men hvordan erholde efterretninger udefra?"

"Ah! Intet er lettere," sagde hertugen af Beaufort, "for eksempel ved at spille langbold."

"Ved at spille langbold?" gentog la Ramée, der begyndte at skænke hertugens ord mere opmærksomhed.

"Ja, jeg kaster en bold ned i graven, hvor der står en mand, som tager den op. I bolden ligger et brev. I stedet for at sende mig denne bold, som jeg oppe fra muren har bedt ham om, tilbage, kaster han en anden op til mig. Denne anden bold gemmer også et brev. Således har vi udvekslet vore tanker, uden at nogen har anet det."

"For fanden! For fanden!" udbrød la Ramée, kløende sig bag øret, "det er godt, at Deres Højhed siger mig det, jeg skal have et vågent øje med dem, der samler boldene op."

Hertugen smilede.

"Men," fortsatte la Ramée, "når det kommer til stykket, er det jo kun en måde at korrespondere på."

"Jeg synes, at det allerede er meget."

"Ja, men ikke nok."

"Jeg beder om forladelse. Jeg skriver for eksempel til mine venner. Indfind Dem den og den dag, på den og den tid, på den anden side af graven med to håndheste."

"Nå, og så?" sagde la Ramée med en vis uro. "Med mindre disse heste har vinger, så at de kan flyve over volden og hente Dem her, indser jeg ikke, hvad de skulle gavne."

"Ih, min Gud," sagde prinsen skødesløst, "talen er jo ikke om, at hestene skal flyve over volden, blot jeg har et middel til at slippe ned fra den."

"Hvad skulle det være for et?"

"En tovstige."

"Ja, men en tovstige kan ikke som et brev sendes i en bold," bemærkede la Ramée med et tvungent smil.

"Men i en anden ting."

"I en anden ting! Hvori?"

"I en postej for eksempel."

"I en postej?" udbrød la Ramée.

"Ja," fortsatte hertugen, "lad os for eksempel antage, at min hushovmester, Noirmont, har købt fader Marteaus' etablissement."

"Nu vel?" spurgte la Ramée gysende.

"Nu vel! La Ramée, der er en lækkermund, ser hans postejer, finder, at de er bedre end hans forgængeres, og tilbyder mig at smage dem. Jeg modtager tilbuddet på den betingelse, at la Ramée vil gøre selskab. For at være mere ugenert fjerner la Ramée soldaterne og beholder kun Grimaud til at varte os op. Grimaud er den mand, som min ven har skaffet mig, den tjener, jeg har truffet aftale med, og som er beredt til at stå mig bi. Tiden til min flugt er blevet fastsat til klokken syv. Nu vel, når klokken mangler nogle minutter i syv ..."

"Når klokken mangler nogle minutter i syv? ..." gentog la Ramée med panden badet i sved.

"Når klokken mangler nogle minutter i syv," fortsatte hertugen, og lod handlingen følge på ordene, "tager jeg skorpen af postejen. Jeg finder i den to dolke, en tovstige og en knebel. Den ene af dolkene holder jeg la Ramée for brystet, mens jeg siger til ham: 'Det gør mig meget ondt, min ven, men hvis du gør en bevægelse, hvis du udstøder et skrig, er du dødsens!'"

Som bemærket havde hertugen, idet han udtalte de sidste ord, ladet handlingen følge på ordene. Hertugen stod foran

ham og holdt spidsen af dolken på hans bryst med en mine, der ikke tillod den, til hvem han talte, at nære nogen tvivl om hans hensigt.

Imidlertid havde Grimaud lige så tavs som altid trukket den anden dolk, tovstigen og knebelen ud af postejen.

La Ramée betragtede med stigende rædsel hver af disse genstande.

"O, Deres Højhed!" udbrød han med et så forbløffet ansigt, at det til enhver anden tid ville have fået hertugen til at briste i latter. "De kan ikke bringe det over Deres hjerte at dræbe mig!"

"Nej, hvis du ikke lægger hindringer i vejen for min flugt."

"Men, Deres Højhed, hvis jeg lader Dem flygte, er jeg en ødelagt mand."

"Jeg skal erstatte dig værdien af dit embede."

"Er De aldeles bestemt på at forlade slottet?"

"For pokker! Ja!"

"Og hvad jeg så end siger, vil De ikke forandre Deres beslutning?"

"Jeg vil være fri i aften."

"Men hvis jeg sætter mig til modværge, hvis jeg gør anskrig?"

"Så dræber jeg dig, så sandt jeg er en adelsmand."

I dette øjeblik slog uret.

"Syv!" bemærkede Grimaud, der endnu ikke havde talt et eneste ord.

"Syv!" gentog hertugen, "som du ser, er jeg blevet forsinket."

La Ramée gjorde en bevægelse lige som for at have sin samvittighed fri.

Hertugen rynkede panden, og opsynsmanden følte spidsen af dolken på sit nøgne bryst.

"Holdt, Deres Højhed," sagde han, "det er nok. Jeg skal ikke røre mig."

"Lad os skynde os," sagde hertugen.

"Blot en nåde, Deres Højhed!"

"Hvad ønsker du? Tal, men skynd dig!"

"Bind mig forsvarligt, Deres Højhed."

"Hvorfor det?"

"For at man ikke skal tro, at jeg er i ledtog med Dem."

"Hænderne," bemærkede Grimaud.

"Ikke foran, men bag på!"

"Men med hvad?" spurgte hertugen.

"Med Deres Højheds bælte," svarede la Ramée.

Hertugen løste sit bælte og gav det til Grimaud, der bandt la Ramées hænder, så at han kunne være fuldkommen tilfreds med det.

"Fødderne," sagde Grimaud.

La Ramée stak benene frem. Grimaud tog en serviet, skar den i strimler og bandt med disse la Ramée.

"Og nu min kårde," sagde la Ramée, "bind fæstet fast til skeden."

Hertugen rev et bånd af sine benklæder og opfyldte sin bevogters ønske.

"Må jeg nu bede om knebelen," sagde den stakkels la Ramée, "uden den ville man bebrejde mig, at jeg ikke har gjort anskrig."

På et sekund var la Ramée kneblet og lagt på gulvet og et par stole væltede, for at det skulle se ud, som om der havde fundet en kamp sted. Grimaud tog derpå i opsynsmandens lommer alle de nøgler, der lå i dem, åbnede først døren til det værelse, hvori de befandt sig, og drejede nøglen to gange om, da de var

kommet ud, hvorpå de begge hurtigt passerede galleriet, der førte til det lille indelukke. De tre porte blev den ene efter den anden åbnet og lukket med en hurtighed, der gjorde Grimaud ære. Endelig nåede de pladsen, hvor hertugen plejede at spille langbold. Den var aldeles øde, ingen skildvagter og ingen folk i vinduerne.

Hertugen ilede op på volden og så på den anden side af graven tre ryttere med to håndheste. Hertugen vekslede et tegn med dem.

Imidlertid befæstede Grimaud tovet. Det var ikke en tovstige, men et nøgle silke med en stok, der skulle stikkes mellem benene og oprulles af sig selv ved dens vægt, der sad overskrævs på den.

"Gå ned," sagde hertugen.

"Først, Deres Højhed?" svarede Grimaud.

"Naturligvis," svarede hertugen, "hvis jeg bliver grebet, risikerer jeg kun at blive puttet i hullet igen, men hvis man får fat i dig, bliver du hængt."

"Det er rigtigt," svarede Grimaud.

Og sættende sig overskrævs på stokken begyndte han sin farefulde nedfart. Hertugen så med en uvilkårlig skræk efter ham. Han havde allerede tilbagelagt de tre fjerdele af vejen, da tovet pludselig sprang og Grimaud styrtede hovedkulds ned i graven.

Hertugen udstødte et skrig, men Grimaud gav ikke en lyd fra sig, og dog måtte han have fået et slemt stød, for han blev liggende på det sted, hvor han var faldet.

En af de mænd, der ventede, lod sig straks glide ned i graven og bandt enden af et tov om Grimauds skuldre, hvorpå de to

andre, der holdt i den anden ende, trak Grimaud op til sig.

"Stig ned, Deres Højhed," sagde manden ved graven, "det er kun en femten fods afstand, og græsset er blødt."

Hertugen var allerede i færd med det. På mindre end fem minutter havde han nået enden af snoren, hvorfra der, som adelsmanden havde sagt, kun var femten fod til jorden. Han slap tovet og faldt på sine fødder uden at komme til skade.

Øjeblikkelig klatrede han op af graven, ovenfor hvilken han traf Rochefort. De to andre adelsmænd kendte han ikke. Den besvimede Grimaud var blevet bundet på en hest.

"Mine herrer," sagde prinsen, "senere skal jeg takke Dem. For øjeblikket har jeg intet sekund at give bort, derfor afsted, afsted! Hvo, der elsker mig, følger mig!"

Med disse ord sprang han i sadlen og galopperede bort, mens han råbte med en glæde, som det er umuligt at beskrive: "Fri! ... Fri! ... Fri! ..."

26. D'Artagnan ankommer i rette tid

I Blois hævede d'Artagnan den sum, som Mazarin i sin iver for at påskynde hans hjemrejse havde bekvemmet sig til at give ham som forskud for hans fremtidige tjenester.

Vejen fra Blois til Paris kunne tilbagelægges på fire dage af en almindelig rytter. Den tredje dag om eftermiddagen henimod fire nåede d'Artagnan barrieren Saint-Denis. I gamle dage ville han kun have været to dage om denne vej. Vi har allerede set, at Athos, der var taget bort tre timer efter ham, var ankommet fire og tyve timer før.

Planchet var blevet uvant med disse forcerede rideture, og d'Artagnan bebrejdede ham hans blødagtighed.

"Ih, herre, jeg synes dog, at fyrretyve mil på tre dage er ret godt gjort af en, der handler med brændte mandler."

"Er du virkelig blevet handelsmand, Planchet, og det er dit ramme alvor, at du vil vegetere i din butik, nu da vi har truffet hinanden igen?"

"Ak!" svarede Planchet, "kun De alene er skabt for et sådant liv. Se en gang til hr. Athos, hvem skulle tro, at han er den samme uforfærdede eventyrer, som vi en gang har kendt? Han lever nu som en rigtig jorddrot, som en ægte landjunker. Hør, herre, et roligt liv er i sandhed det bedste, man kan ønske sig."

"Hykler!" sagde d'Artagnan, "man mærker nok, at du nærmer dig Paris og at en strikke og en galge venter på dig der!"

I det samme nåede de to rejsende barrieren. Planchet trak sin hat ned over øjnene, førend de kom ind i gaderne, hvor han var godt kendt, og d'Artagnan strøg sin knebelsbart i vejret, da han mindedes Porthos, der måtte vente på ham. Han tænkte på, hvordan han skulle få ham til at glemme sit herresæde Bracieux og Pierrefonds' overdådige køkken.

Idet han drejede om hjørnet af Rue Montmartre, bemærkede han i et af Hôtel de La Chevrettes vinduer Porthos iført en prægtig himmelblå, sølvbroderet vams og gabende, så at munden var nær ved at gå af led på ham. De forbigående betragtede med en vis ærbødig beundring denne smukke og rige adelsmand, der lod til at være så ked af sin rigdom og storhed.

D'Artagnan og Planchet var for øvrigt næppe drejet om hjørnet af gaden, førend Porthos ligeledes genkendte dem.

"d'Artagnan!" udbrød han, "Gud være lovet, at det er Dem!"

"Goddag, min kære ven," sagde d'Artagnan.

En lille skare nysgerrige samlede sig snart om hestene, som hotellets karle allerede havde taget ved tømmerne, og rytterne, der talte sammen, men en rynken af d'Artagnans øjenbryn adspredte mængden, der begyndte at blive så meget tættere, som den ikke vidste, hvorfor den var samlet.

Porthos var imidlertid kommet ned i porten.

"Ak, min kære ven," sagde han, "hvor mine heste har det usselt her!"

"Virkelig," sagde d'Artagnan, "det gør mig uhyre ondt for de ædle dyr."

"Og jeg selv har også haft det temmelig slet her," fortsatte Porthos.

"Jeg forstår Dem, kære ven, luften her i gaden kan ikke tåle sammenligning med den på Pierrefonds, men vær De kun rolig, De skal nok komme til at nyde en bedre."

"Hvornår?"

"Snart, håber jeg."

"Nå, så meget desto bedre."

Dette udråb af Porthos ledsagedes af et sagte og dybt suk, der kom fra en krog af porten. D'Artagnan, der netop var steget af hesten, så Mousquetons uhyre mave aftegne sig på muren.

"De føler Dem heller ikke hjemme i dette usle hotel, min stakkels hr. Mouston, vel?" sagde d'Artagnan i en tone, der ligeså godt kunne være medlidende som spottende.

"Han finder køkkenet afskyeligt," svarede Porthos.

"Men hvorfor har han ikke båret sig ad som i Chantilly?" spurgte d'Artagnan.

"Ak, min herre, her har jeg ikke hr. prinsens fiskedamme til at fange smukke karper i eller Hans Højheds skove med de delikate agerhøns. Hvad kælderen angår, da har jeg meget omhyggeligt undersøgt den, men den er kun dårligt forsynet."

"Jeg ville i sandhed beklage Dem hr. Mouston," sagde d'Artagnan, "hvis jeg ikke for øjeblikket havde andet at gøre."

Derpå tog han Porthos til side og fortsatte:

"Det er heldigt, at jeg træffer Dem fuldt påklædt, min kære du Vallon, for jeg har i sinde med det samme at forestille Dem for kardinalen."

"Bah! Virkelig!" udbrød Porthos og gjorde store øjne.

"Ja, min ven."

"En præsentation?"

"Forskrækker det Dem?"

"Nej, men tanken om det gør mig ganske benovet."

"O, tag Dem det ikke så nær. De har ikke at gøre med den gamle kardinal, og denne vil ikke tilintetgøre Dem med sin majestæt."

"Lige meget, De indser nok, d'Artagnan, hoffet!"

"Men, min ven, der er intet hof."

"Dronningen!"

"Jeg kunne næsten også fristes til at sige, der er ingen dronning. Dronningen? Berolig Dem, vi vil ikke få hende at se."

"Men De siger jo, at vi skal til Palais-Royal?"

"Ja. For ikke at komme for silde vil jeg låne en af Deres heste."

"Med fornøjelse, de står alle fire til Deres tjeneste."

"O, for øjeblikket behøver jeg kun en."

"Skal vore tjenere ikke følge med?"

"Jo, tag kun Mousqueton med Dem, han vil ingen skade gøre. Hvad Planchet angår, så har han sine grunde til ikke at komme til hoffet."

"Hvorfor det?"

"Å! Han har lagt sig ud med Hans Eminence."

"Mouston," råbte Porthos, "læg tøjet på Vulcain og Bayard."

"Skal jeg selv tage Rustaud, herre?"

"Nej, tag en stadshest, Phœbus eller Superbe."

"Ah!" udbrød Mousqueton og trak vejret lettere, "talen er altså kun om en visit."

"Min Gud, ja, Mouston, intet andet. Stik imidlertid for en sikkerheds skyld pistolerne i hylstrene. De vil finde mine ladte i min sadel."

Mouston sukkede dybt, for han forstod ikke den slags visitter, som man aflagde, væbnet til tænderne.

"De har i sandhed ret, d'Artagnan," sagde Porthos, sende efter sin gamle tjener, "Mouston er tilstrækkelig, han tager sig særdeles fordelagtig ud."

D'Artagnan smilede.

"Men vil De ikke klæde Dem om?" fortsatte Porthos.

"Nej, jeg går, som jeg er."

"Men De er jo gennemblødt af sved og aldeles tilstøvet, og Deres støvler er overstænkede med snavs."

"Denne forstyrrelse i min klædedragt vil vidne om min iver for at opfylde kardinalens befalinger."

I det samme kom Mouston tilbage med tre sadlede heste.

D'Artagnan sprang i sadlen så let, som om han ikke havde været til hest i de sidste otte dage.

"Hør," sagde han til Planchet, "min lange kårde ..."

"Jeg," sagde Porthos, pegende på en lille paradekårde med forgyldt fæste, "jeg har kun min hofkårde."

"Tag Deres feltkårde, min ven."

"Hvorfor?"

"Jeg ved det ikke, men tag den alligevel, lyd mit råd."

"Min feltkårde, Mouston!" råbte Porthos.

"Men det er jo et helt krigerisk optog, herre!" udbrød denne. "vi skal altså drage i felten? Sig mig det lige så godt straks, så jeg kan tage mine forholdsregler."

"Når man er i selskab med os, Mouston," svarede d'Artagnan, "ved De nok, at det altid er klogest at tage sine forholdsregler. Enten har De ingen god hukommelse, eller også har De glemt, at vi ikke plejer at tilbringe vore nætter på baller."

"Det er desværre sandt," sagde Mousqueton, idet han bevæbnede sig fra top til tå, "jeg havde glemt det."

De red bort i temmelig skarpt trav og ankom til Palais-Royal et kvarter over otte. Der var mange mennesker på gaden i anledning af, at det var første pinsedag, og folk stirrede forbavset på de to ryttere, af hvilke den ene var så strålende, som om han kom lige fra en skrædders værksted, og den anden så tilstøvet, at man skulle have troet, at han kom fra en valplads.

Da d'Artagnan nåede forværelset, befandt han sig på kendt grund. Det var netop musketererne af hans kompagni, der var på vagt. Han lod dørvogteren kalde og viste ham kardinalens brev, der befalede ham at vende tilbage uden at spilde et minut. Dørvogteren bukkede og trådte ind til Hans Eminence.

D'Artagnan vendte sig om til Porthos og troede at bemærke en let skælven hos ham. Han smilede, og idet han bøjede sig hen mod ham, hviskede han:

"Fat mod, min ven! Vær ikke bange. Tro mig, ørnens øjne er lukket, og vi har kun at gøre med en slet og ret grib. Vær lige så uforsagt som den dag i bastionen Saint-Gervais og buk ikke alt for dybt for denne italiener, det ville blot give ham ringe tanker om Dem."

"Godt! Godt!" svarede Porthos.

Dørvogteren kom nu tilbage.

"Træd indenfor, mine herrer," sagde han, "Hans Eminence venter Dem."

Mazarin befandt sig i sit kabinet, beskæftiget med at udstryge så mange navne som muligt af en pensionsliste. Da d'Artagnan og Porthos trådte ind, betragtede han dem fra siden, men skønt hans øjne havde strålet af glæde, da dørvogteren meldte dem, var han dog nu tilsyneladende aldeles rolig.

"Ah! Er det Dem, hr. løjtnant?" sagde han, "De har skyndt Dem, det er godt. Velkommen tilbage!"

"Tak, Deres Nåde! Her er jeg til Deres Eminences befaling, og hr. du Vallon ligeledes, den af mine gamle venner, der skjulte sit adelige navn under det påtagne navn Porthos."

Porthos bukkede for kardinalen.

"En prægtig kavaler!" sagde kardinalen.

Porthos drejede hovedet fra højre til venstre og brystede sig.

"Det bedste sværd i hele landet, Deres Nåde," fortsatte d'Artagnan, "hvilket mange folk ved, som ikke siger det og ikke kan sige det."

Porthos bukkede for d'Artagnan.

Mazarin holdt næsten lige så meget af smukke soldater som senere Frederik af Preussen, og han beundrede derfor Porthos' kraftige hænder, brede skuldre og sikre øje, da det imidlertid faldt ham ind, at musketerernes gamle forening havde bestået af fire personer, sagde han:

"Og Deres to andre venner?"

Porthos åbnede munden, da han nu anså det for det rette øjeblik til at give sit besyv med, men d'Artagnan blinkede til ham.

"Vore venner har for øjeblikket forfald, men de vil senere støde til os."

Mazarin hostede svagt.

"Og herren der har ingen forhindringer, men er villig til at tage tjeneste?" blev Mazarin ved.

"Ja, Deres Nåde, og det af ren hengivenhed, for hr. de Bracieux er rig."

"Rig!" gentog Mazarin, på hvem dette ord altid gjorde et dybt indtryk.

"Halvtredsindstyve tusinde francs om året," svarede Porthos.

Det var de første ord, han havde talt.

"Af ren hengivenhed," fortsatte Mazarin med sit fine smil, "altså af ren hengivenhed?"

"Deres Nåde tror måske ikke på den?" spurgte d'Artagnan.

"Og De, hr. gascogner?" spurgte Mazarin, støttende begge sine albuer på skrivebordet og læggende hagen i sine hænder.

"Man kan have en mere eller mindre hengiven natur," svarede d'Artagnan, "men der må altid ligge noget på bunden af hengivenheden."

"Deres ven for eksempel, hvad kunne han ønske sig til gengæld for sin hengivenhed?"

"Min ven har tre prægtige godser, Deres Nåde, Vallon i Corbeil, Bracieux ved Soissons og Pierrefonds i Valois. Han ønsker blot, at et af hans tre godser kan blive ophøjet til baroni."

"Ikke andet end det?" udbrød Mazarin, hvis øjne strålede af glæde, da han hørte, at han kunne blive Porthos kvit uden at åbne sin pung, "ikke andet end det? Den sag kan let bringes i orden."

"Jeg bliver baron!" råbte Porthos, trædende et skridt nærmere.

"Jeg sagde Dem det jo," svarede d'Artagnan og standsede ham, "og Hans Nåde gentager det."

"Og hvad ønsker De, hr. d'Artagnan?"

"Deres Nåde," sagde d'Artagnan, "i næste september måned bliver det tyve år siden, at hr. kardinal Richelieu gjorde mig til løjtnant."

"Ja, og De ønsker nu, at kardinal Mazarin skulle gøre Dem til kaptajn?"

D'Artagnan bukkede.

"Nå, det er ingen umulighed. Vi får se, mine herrer, vi får se. Hvilken tjeneste foretrækker De, hr. du Vallon? Den i byen eller i felten?"

Porthos åbnede munden for at svare.

"Deres Nåde," sagde d'Artagnan, "det går hr. du Vallon som mig, han holder af den ekstraordinære tjeneste, det vil sige sådanne foretagender, der anses for afsindige og umulige."

Denne gasconnade mishagede ikke Mazarin, der faldt i tanker.

"Imidlertid må jeg tilstå, at jeg har ladet Dem kalde for at give Dem en rolig post. Jeg nærer visse bekymringer. Men hvad er der nu på færde?"

En stærk larm hørtes i det samme i forgemakket, døren blev åbnet og en aldeles tilstøvet mand styrtede ind i kabinettet, råbende:

"Hr. kardinal! Hvor er kardinalen?"

Mazarin, der troede, at man ville myrde ham, skød sin lænestol tilbage. D'Artagnan og Porthos stillede sig imellem den indtrædende og kardinalen.

"Men hvad er der dog på færde, min herre?" udbrød Mazarin, "siden De sådan kommer faldende med døren ind i huset?"

"Deres Nåde," svarede den tiltalte. "Jeg skal blot sige Dem to ord i al hemmelighed. Jeg er hr. de Points, officer i garden og til tjeneste i Vincennes hovedtårn."

Officeren var så bleg og udmattet, at Mazarin, overbevist om, at han var overbringer af en vigtig nyhed, gav d'Artagnan og

Porthos tegn til at gøre plads for ham.

D'Artagnan og Porthos trak sig tilbage til en krog af kabinettet.

"Tak, min herre, skynd Dem," sagde Mazarin, "hvad er der på færde?"

"Hr. de Beaufort er for et øjeblik siden undveget fra Vincennes, Deres Nåde," svarede officeren.

Mazarin udstødte et skrig og blev lige så bleg som han, der forkyndte ham denne nyhed. Han faldt næsten tilintetgjort om i sin lænestol.

"Undveget!" udbrød han, "hr. de Beaufort undveget!"

"Jeg har selv set ham flygte oppe fra terrassen, Deres Nåde."

"Og De skød ikke på ham?"

"Han var udenfor skudvidde."

"Men hvad bestilte hr. de Chavigny da?"

"Han var fraværende."

"Og la Ramée?"

"Har man fundet bagbundet i fangens værelse med en knebel i munden og en dolk ved siden af sig,"

"Men det menneske da, som han havde antaget som sin medhjælper?"

"Var hertugens medvider og er flygtet med ham."

Mazarin udstødte et suk.

"Deres Nåde," sagde d'Artagnan, trædende et skridt nærmere.

"Hvad vil De?" spurgte Mazarin.

"Det forekommer mig, at Deres Nåde spilder den kostbare tid."

"Hvordan det?"

"Hvis Deres Eminence vil befale mig at forfølge fangen, kan man måske endnu indhente ham. Frankrig er stort, og den nærmeste grænse er tresindstyve mil borte."

"Men hvem skulle sætte efter ham?" spurgte Mazarin.

"Jeg, for pokker!"

"Og De vil arrestere ham?"

"Hvorfor ikke?"

"De vil arrestere hertugen af Beaufort, når han er bevæbnet, og i åben mark?"

"Hvis Deres Nåde befalede mig at arrestere Djævelen, ville jeg tage ham ved hornene og bringe ham til Dem."

"Jeg også!" bemærkede Porthos.

"De også?" sagde Mazarin, og lånte de to mænd et forbavset blik. "Men hertugen vil ikke give sig uden en fortvivlet kamp."

"Nå!" udbrød d'Artagnan med lynende øjne, "så vil vi slås. Det er længe siden, at vi har kæmpet, ikke sandt, Porthos?"

"Javel."

"Og De tror at kunne indhente ham?"

"Ja, hvis vi er bedre beredne end han."

"Så tag alle de gardere, De træffer, og af sted!"

"En skriftlig ordre, Deres Nåde, om De behager!"

"Straks!" sagde Mazarin og tog et stykke papir, hvorpå han skrev nogle linjer.

"Føj til, Deres Nåde, at vi kan tage alle de heste, som vi træffer undervejs."

"Ja, ja!" sagde Mazarin, "og kongens tjeneste går for alt! Tag væk og af sted."

"Godt, Deres Nåde!"

"Hr. du Vallon," sagde Mazarin, "Deres baroni er på hertugen af Beauforts hest. Det gælder kun om at indhente ham. Hvad Dem angår, min kære d'Artagnan, da lover jeg Dem intet, men hvis De bringer ham tilbage, død eller levende, kan De forlange, hvad De vil."

"Til hest, Porthos!" råbte d'Artagnan, og greb sin vens hånd.

"Jeg er parat," svarede Porthos med sin sædvanlige koldblodighed.

Med disse ord gik de ned ad hovedtrappen, idet de førte med sig alle de gardere, som de mødte på deres vej, og råbte: "Til hest! Til hest!"

En halv snes mand var snart samlet.

D'Artagnan og Porthos sprang op på Vulcain og Bayard, Mousqueton besteg Phœbus.

"Følg mig!" råbte d'Artagnan.

"Af sted!" råbte Porthos.

Og idet det trykkede sporerne i siderne på deres ædle gangere fo'r de gennem Rue Saint-Honoré som en stormvind.

"Nå, hr. baron, jeg har lovet Dem motion, og som De ser, holder jeg ord."

"Javel, kaptajn," svarede Porthos.

Da de vendte sig om, så de Mousqueton, der svedte mere end hans hest, i den skyldige afstand, og bag efter ham de ti gardere.

Borgerne kom ud i deres døre for at se efter rytterne, og hundene forfulgte dem gøende.

På hjørnet af kirkegården Saint-Jean red d'Artagnan en mand omkuld, men det var en alt for ubetydelig begivenhed til, at den

skulle have standset folk, der havde et sådant hastværk. Troppen red videre, som om hestene havde haft vinger.

Ak! Der gives ingen ubetydelige begivenheder i denne verden, og vi skal senere få at se, at denne nær havde styrtet monarkiet.

27. Landevejen

På denne måde passerede de forstaden Saint Antoine og red videre ad vejen til Vincennes. Inden kort tid kom de ud af byen og fik landsbyen i sigte.

Hestenes hurtighed syntes at tiltage med hvert skridt, og deres næsebor begyndte at blive røde som gloende smelteovne. D'Artagnan, der uafladeligt sporede sin hest, var to fod foran Porthos. Mousqueton var ti hestelængder bag efter, og garderne var endnu længere tilbage.

På toppen af en lille forhøjning så d'Artagnan en gruppe på den anden side af graven, lige over for den del af tårnet, der vendte mod Saint Maur. Han sluttede heraf, at fangen måtte være flygtet ad denne vej, og at han her kunne få nærmere besked. På fem minutter nåede han stedet, hvor garderne lidt efter lidt stødte til ham.

De forsamlede var ivrigt beskæftigede med at betragte tovet, der endnu hang ud af skydehullet. De målte med øjnene højden og tabte sig i en mængde gisninger. Oppe på volden løb skildvagterne frem og tilbage med forstyrrede miner.

En afdeling soldater, der kommanderedes af en sergent, drev borgerne bort fra det sted, hvor hertugen var steget til hest.

D'Artagnan red hen til sergenten.

"Det er ikke tilladt at standse her, hr. officer," sagde sergenten.

"Denne befaling gælder ikke mig," sagde d'Artagnan. "Har man forfulgt flygtningen?"

"Ja, hr. officer, men de er desværre godt beredne."

"Hvor mange er de?"

"Fire kampdygtige og en såret, som de har taget med."

"Fire!" gentog d'Artagnan med et blik på Porthos. "Hører De, hr. baron, de er kun fire."

Et muntert smil opklarede Porthos' ansigt.

"Og hvor langt forspring har de?"

"To timer og et kvarter, hr. officer."

"To timer og et kvarter, det er ingenting, vi er godt beredne, ikke sandt, Porthos?"

Porthos sukkede ved tanken om, hvad der ventede hans stakkels heste.

"Det er godt," fortsatte d'Artagnan, "sig mig blot, hvilken vej de er taget."

"Det er forbudt at sige det, hr. officer."

D'Artagnan trak et papir op af lommen og sagde:

"En kongelig ordre."

"Så henvend Dem til guvernøren."

"Hvor er han?"

"På landet."

D'Artagnan blev hed i hovedet og hans pande lagde sig i folder.

"Elendige!" udbrød han, "jeg tror, du gør nar ad mig. Men bi lidt."

Han åbnede nu papiret og rakte sergenten det med den ene hånd, mens han med den anden tog en pistol op af sadelhylsteret.

"En kongelig ordre, siger jeg! Læs og svar straks, eller jeg skyder dig for panden. Hvilken vej er de taget?"

Da sergenten mærkede, at det var d'Artagnans alvor, svarede han:

"Vejen til Vendôme."

"Og ad hvilken port er de redet ud?"

"Af porten Saint Maur."

"Hvis du fører mig bag lyset, elendige, vil du blive hængt i morgen," sagde d'Artagnan.

"Hvis De indhenter dem, vil De nok lade være at komme tilbage for at lade mig hænge," mumlede sergenten.

D'Artagnan trak på skuldrene, gav sin eskorte et tegn og satte atter af sted.

"Denne vej, mine herrer, denne vej!" råbte han, idet han galopperede af sted i den angivne retning.

Men da hertugen var borte, havde slutteren fundet det passende at lukke porten. Han måtte tvinges til atter at lukke op, og det spildte atter ti minutter.

Da den sidste hindring var ryddet af vejen, red troppen videre med den samme hurtighed. Men alle hestene var ikke lige udholdende. Tre af dem standsede efter en times ridt og en styrtede. D'Artagnan, der ikke så sig tilbage, bemærkede det ikke en gang, men Porthos meddelte ham det på sin sædvanlige rolige måde.

"Når blot vi to når målet," svarede d'Artagnan, "er det alt, hvad der behøves, eftersom de kun er fire."

"Det er sandt," sagde Porthos.

Og han huggede sporerne i siden på sin hest.

Efter to timers forløb havde hestene uden at standse tilbagelagt tolv mil. Deres ben begyndte at vakle og skummet

fra deres mund oversprøjtede rytternes kapper, mens sveden haglede ned ad dem.

"Lad os hvile et øjeblik, for at de ulykkelige dyr kan puste lidt," sagde Porthos.

"Nej, lad os ride videre, selv om de skulle styrte," svarede d'Artagnan. "Jeg ser ganske friske spor. Det er ikke et kvarter siden, at de kom her forbi."

Vejen var virkelig nedtrampet af hestehove, og man kunne se sporene ved solens sidste stråler.

De red videre, men efter at de havde tilbagelagt to mil til, styrtede Mousquetons hest.

"Holdt!" råbte Porthos, "nu er Phœbus ødelagt."

"Kardinalen vil betale Dem tusinde guldstykker for den."

"O," svarede Porthos, "pengene er det mindste af det."

"Lad os komme videre og i galop."

"Ja, hvis vi kan."

D'Artagnans hest vægrede sig også ved at gå længere. Et sidste stød med sporerne bragte den til at styrte i stedet for at få den til at gå videre.

"For fanden!" udbrød Porthos, "Vulcain er blevet bovlam."

"For pokker!" råbte d'Artagnan, rykkende sig i håret, "der er altså ikke andet for end at standse! Lad mig få Deres hest, Porthos! Men hvad fanden er der i vejen med Dem?"

"Ih, for pokker, jeg falder," svarede Porthos, "eller rettere sagt, Bayard styrter."

D'Artagnan ville se at få den på benene igen, mens Porthos, så godt han kunne, gjorde sig klar af stigbøjlerne, men han så, at blodet rendte ud af dens næsebor.

"Alle tre!" udbrød han. "Nu er alt forbi."

I det samme hørtes hestevrinsken.

"Stille!" udbrød d'Artagnan.

"Hvad er der?"

"Jeg hører en hest."

"Det er formodentlig en af vore kammerater, der indhenter os."

"Nej," svarede d'Artagnan, "den er foran os."

"Det er en anden sag," sagde Porthos og lyttede opmærksomt i den af d'Artagnan angivne retning.

"Herre," sagde Mousqueton, der havde ladet sin hest blive liggende på landevejen og nu til fods stødte til sin herre, "Phœbus kunne ikke længere, og ... "

"Stille dog!" sagde Porthos.

I det samme hørtes nok en vrinsken.

"Det er fem hundrede skridt her fra, foran os," sagde d'Artagnan.

"Ja, herre," bemærkede Mousqueton, "fem hundrede skridt her fra er der ganske rigtigt et lille jagthus."

"Dine pistoler, Mousqueton," sagde d'Artagnan.

"De er her, herre."

"Tag Deres pistoler ud af hylstrene, Porthos."

"Jeg har dem."

"Godt," fortsatte d'Artagnan, idet han ligeledes tog sine, "forstår De mig, Porthos?"

"Ikke ganske,"

"I kongens navn rekvirerer vi disse heste."

"Det er rigtigt," sagde Porthos.

De gik nu alle tre videre, så tavse som skygger. Ved en omdrejning af vejen så de et lys skinne mellem nogle træer.

"Der har vi huset," hviskede d'Artagnan. "Lad mig handle, Porthos, og gør blot lige som jeg."

Listende sig fra træ til træ kom de huset på tyve skridt nær uden at være blevet set, og fik nu ved hjælp af en i skuret hængende lygte øje på fire heste. En tjener var i færd med at strigle dem, og ved siden af dem lå sadler og seletøj.

D'Artagnan trådte hurtigt nærmere efter at have givet sine ledsagere tegn til at blive noget tilbage.

"Jeg køber disse heste," sagde han til tjeneren.

Denne vendte sig forbavset om, men sagde intet.

"Hører du ikke, hvad jeg siger, slyngel?" blev d'Artagnan ved.

"Jo," svarede den tiltalte.

"Hvorfor svarer du da ikke?"

"Fordi disse heste ikke er til salg."

"Så tager jeg dem," sagde d'Artagnan.

Og han lagde hånden på den, der stod ham nærmest. I det samme kom hans ledsagere til og gjorde lige som han.

"Men mine herrer!" råbte tjeneren, "de har nylig løbet seks mil, og det er ikke en halv time siden, de blev afsadlede."

"En halv times hvile er tilstrækkelig," svarede d'Artagnan, "og de vil kun være så meget desto bedre i ånde."

Staldkarlen råbte nu om hjælp, og en slags forvalter kom til, netop som d'Artagnan og hans ledsagere lagde sadlerne på hestene.

Forvalteren ville gøre indvendinger.

"Min kære ven," sagde d'Artagnan, "hvis De siger et eneste ord, skyder jeg Dem en kugle for panden."

Med disse ond viste han ham løbet af en pistol, som han derpå stak under armen for at fortsætte sin beskæftigelse.

"Men, min herre," sagde forvalteren, "disse heste tilhører hr. de Montbazon."

"Så meget des bedre," svarede d'Artagnan, "så må det være gode dyr."

"Min herre," fortsatte forvalteren, idet han trak sig tilbage og søgte at nå porten, "jeg kalder på mine folk."

"Så kalder jeg også på mine," svarede d'Artagnan. "Jeg er løjtnant ved musketererne og har ti gardere med mig. Hør en gang, det er dem, der kommer galopperende. Vi får nu at se."

Der var intet at høre, men forvalteren troede i sin angst at høre hestetrampen.

"Er De færdig, Porthos?" spurgte d'Artagnan.

"Ja!"

"Og De, Mouston?"

"Ja, jeg med."

"Så til hest og lad os komme af sted."

De sprang alle tre i sadlen.

"Hjælp!" brølede forvalteren, "til hjælp, karle!"

"Af sted!" råbte d'Artagnan, "ellers vil vi nok få en salve."

Og de fløj af sted med vindens hurtighed.

"Hjælp!" hylede forvalteren, mens staldkarlen ilede hen til nabohuset.

"Tag Dem i agt for, at De ikke dræber Deres heste," råbte d'Artagnan leende.

"Fyr!" svarede forvalteren.

Et lysglimt oplyste vejen, og på samme tid hørte de tre ryttere kuglerne pibe gennem luften.

"De skyder som lakajer," bemærkede Porthos. "Man skød bedre i hr. de Richelieus tid. Husker De vejen til Crèvecœur,

Mousqueton?"

"Jo, herre, den højre side af min bag smerter mig endnu."

"Er De sikker på, d'Artagnan, at vi er på det rigtige spor?" spurgte Porthos.

"For pokker! Hørte De ikke?"

"Hvilket?"

"At disse heste tilhører hr. de Montbazon."

"Nå, og hvad så?"

"Nå ja, hr. de Montbazon er fru de Montbazons mand."

"Og så?"

"Og fru de Montbazon er hr. de Beauforts elskerinde."

"Ah! Nu forstår jeg det," sagde Porthos, "hun har holdt heste i beredskab."

"Netop."

"Og nu sætter vi efter hertugen med de samme heste, som han nylig har skiftet."

"De udvikler i sandhed en forbavsende kløgt, min kære Porthos," sagde d'Artagnan i en halvt alvorlig og halvt spøgende tone.

"Bah!" svarede Porthos, "sådan er jeg nu en gang."

På denne måde fortsattes rejsen i en time. Hestene var ganske hvide af skum, og blodet strømmede ned fra deres sider.

"Halløj, hvad er det, man ser der henne?" spurgte d'Artagnan.

"Det er heldigt, at De kan se noget i et sådant mørke," svarede Porthos.

"Gnister."

"Nu så jeg dem også," sagde Mousqueton.

"Mon vi skulle have indhentet dem?"

"Se der! En død hest!" sagde d'Artagnan, "det lader til, at de også snart er færdige."

"Det forekommer mig, at man kan høre lyden af flere ryttere," bemærkede Porthos, idet han lagde sig ud over sin hests hals.

"Mod! Nu har vi dem!" udbrød d'Artagnan.

"Men de er mange," bemærkede Mousqueton, "det er ikke os, der har dem, men dem, der har os."

"Bah!" sagde d'Artagnan, "de vil antage os for langt stærkere end dem selv, eftersom vi forfølger dem. De vil blive bange og sprede sig."

"Ja, det er sikkert nok," bemærkede Porthos.

"Ser De?" råbte d'Artagnan.

"Ja, igen gnister, denne gang så jeg dem selv," sagde Porthos.

"Fremad, fremad!" råbte d'Artagnan med sin gennemtrængende stemme, "inden fem minutter skal vi se løjer."

Og de fo'r atter fremad. Hestene, der var rasende af smerte og kappelyst, fløj af sted på den mørke vej, på hvilken man begyndte at skelne en masse, som var tættere og mørkere end den øvrige del af horisonten.

28. Mødet

Sådan red man endnu i ti minutter.

Pludselig skilte to sorte punkter sig ud fra massen og kom nærmere. Efterhånden som de blev større, antog de mere og mere skikkelse af to ryttere.

"Hoho!" udbrød d'Artagnan, "man kommer os i møde."

"Så meget værre for dem!" bemærkede Porthos.

"Hvem der?" råbte en hæs stemme.

De tre ryttere standsede ikke og svarede heller ikke. Der imod hørte man kårder blive trukket ud af skederne, og hanerne på pistolerne spændtes.

"Tømmen mellem tænderne!" befalede d'Artagnan.

Porthos forstod, hvad han mente, og han og d'Artagnan tog hver med venstre hånd en pistol ud af hylsteret og spændte hanen på den.

"Hvem der?" lød det anden gang. "Ikke et skridt videre, eller I er dødsens."

Ved disse ord spærrede de to skikkelser vejen, og i stjerneskæret sås de sænkede pistolløb blinke.

Denne trussel besvaredes af to pistolskud. Angriberne kom imidlertid ansættende med en sådan hurtighed, at de i det samme befandt sig lige over for deres modstandere. Et tredje pistolskud hørtes, afskudt af d'Artagnan, og hans fjende faldt. Hvad Porthos angår, så stødte han så voldsomt mod sin modstander, at denne fløj af hesten og blev liggende en halv snes skridt borte.

"Gør det af med ham, Mousqueton, gør det af med ham!" råbte Porthos.

Med disse ord fo'r han efter sin ven, der allerede havde fortsat forfølgelsen.

"Nå?" spurgte Porthos.

"Jeg knuste hans hoved," svarede d'Artagnan, "og De?"

"Jeg kastede ham blot af hesten, men hør ..."

Et karabinskud affyredes. Det var Mousqueton, der i forbifarten udførte sin herres befaling.

"Bravo!" sagde d'Artagnan, "det går jo fortræffeligt!"

"Aha!" udbrød Porthos, "der har vi nogle andre fyre."

To andre ryttere havde virkelig skilt sig fra troppen og nærmede sig hurtigt for at spærre dem vejen.

Denne gang ventede d'Artagnan ikke, til han blev tiltalt.

"Plads!" råbte han. "Plads!"

"Hvem søger De?" spurgte en stemme.

"Hertugen!" brølede Porthos og d'Artagnan på en gang.

En skoggerlatter, der endte i et suk, svarede dem. D'Artagnan havde gennemboret den lattermilde person med sin kårde.

I det samme hørtes to skud, det var Porthos og hans modstander, der fyrede på hinanden.

D'Artagnan vendte sig om, og da han så Porthos ved sin side, sagde han:

"Bravo, Porthos. De har nok dræbt ham!"

"Jeg tror kun, at jeg traf hans hest," svarede Porthos.

"Hvad skal man sige, min kære ven? Man kan ikke altid være heldig i spil. Men hvad fanden går der af min hest?"

"Den er i færd med at styrte," svarede Porthos og holdt sin egen hest an.

D'Artagnans hest vaklede virkelig og sank i knæ. Derpå udstødte den en rallen og strakte benene fra sig.

Den havde fået d'Artagnans første modstanders kugle i brystet. D'Artagnan udstødte en frygtelig ed.

"Ønsker herren en hest?" spurgte Mousqueton.

"For pokker, om jeg gør!" udbrød d'Artagnan.

"Her er en," fortsatte Mousqueton.

"Hvordan fanden er du kommet til to håndheste?" spurgte d'Artagnan, idet han sprang op på den ene af dem.

"Deres herrer er døde, og da jeg mente, at de måske kunne komme til nytte, tog jeg dem med."

Imidlertid havde Porthos atter ladet sin pistol.

"Hurtigt!" råbte d'Artagnan, "der har vi to til."

"For pokker! Mon det bliver sådan ved til i morgen tidlig?" udbrød Porthos.

To andre ryttere nærmede sig virkelig i stærk karriere.

"Hør, herre," sagde Mousqueton, "han, som De kastede af hesten, rejser sig atter."

"Hvorfor har du ikke gjort det af med ham lige som med den første?"

"Hestene forhindrede mig i det, herre."

I det samme lød et skud, og Mousqueton udstødte et smertensskrig.

"O, herre!" råbte han, "den anden! Netop den anden! Dette skud er et sidestykke til det på vejen til Amiens."

Porthos vendte sig om som en rasende løve og red løs på rytteren, der var blevet kastet af hesten og som prøvede på at drage sværdet, men førend han endnu havde fået det ud af skeden, gav Porthos ham med fæstet af sit sværd et så frygteligt

slag på hovedet, at han styrtede til jorden som en af slagterens kølle ramt stud.

Mousqueton havde sukkende ladet sig glide af hesten, da hans sår ikke tillod ham at blive længere i sadlen.

Da d'Artagnan fik øje på rytterne, var han standset og havde atter ladet sin pistol, for resten førte hans nye hest en karabin ved sadlen.

"Her er jeg," sagde Porthos, "skal vi vente eller angribe først?"

"Lad os angribe!" råbte d'Artagnan.

"Godt! Lad os det!" sagde Porthos.

I det samme affyredes to pistolskud, det ene af d'Artagnan, det andet af Porthos' modstander. D'Artagnans kugle borttog hans fjendes hat. Porthos' modstanders kugle gennemborede halsen på hans hest, der styrtede stønnende til jorden.

"For sidste gang, hvor vil De hen?" spurgte den samme stemme.

"Til Helvede!" svarede d'Artagnan.

"Godt, vær kun rolig, der vil De nok komme."

D'Artagnan så et musketløb blive sænket i linje med sig, og da han ingen tid havde til at tage en pistol ud af sadelhylsteret, mindedes han et råd, som Athos en gang havde givet ham. Han lod sin hest stejle.

Kuglen ramte dyret lige i bringen. D'Artagnan mærkede, at det vaklede under ham og sprang med sin beundringsværdige lethed til jorden.

"For fanden!" udbrød den samme vibrerende og spottende stemme, "det er jo et hesteslagteri og ikke en kamp mellem mænd! Fat kården, min herre, fat kården!"

Med disse ord sprang han af hesten.

"Lad gå!" råbte d'Artagnan, "i at fægte har jeg netop min styrke."

I et spring var d'Artagnan hos sin modstander, hvis klinge øjeblikkelig krydsede hans.

Imidlertid lå Porthos på knæ bag sin hest, der vred sig i dødskampen, med en pistol i hver hånd.

Kampen mellem d'Artagnan og hans modstander var nu begyndt. D'Artagnan havde efter sædvane angrebet med koldblodighed, men denne gang havde han truffet en hånd og en kårde, der gav ham noget at tænke på.

"Al landsens ulykker!" udbrød han med sin gascogniske accent.

Ved dette udråb fo'r hans modstander et skridt tilbage og søgte, idet han bøjede sit blottede hoved forover, at skelne d'Artagnans ansigtstræk.

D'Artagnan, der frygtede en finte, var på sin post.

"Tag Dem i agt," sagde Porthos til sin modstander, "begge mine pistoler er ladt."

"En grund mere for Dem til at skyde først," svarede denne.

Porthos skød, og et lysglimt oplyste valpladsen.

Ved dette glimt udstødte de to andre kæmpende et skrig.

"Athos!" råbte d'Artagnan.

"d'Artagnan!" udbrød Athos.

Athos løftede sin kårde i vejret, og d'Artagnan sænkede sin.

"Aramis!" råbte Athos, "skyd ikke!"

"Aha! Er det Dem, Aramis?" sagde Porthos og kastede sin pistol bort.

Aramis gemte sin i pistolhylsteret og stak sværdet i skeden.

"Min søn!" udbrød Athos, rækkende d'Artagnan hånden.

Det var det navn, han i gamle dage gav ham, når han var kærlig stemt.

"Athos!" udbrød d'Artagnan, vridende sine hænder, "De forsvarer ham altså? Og jeg, der har svoret på at bringe ham tilbage død eller levende. Ak! Jeg er vanæret!"

"Dræb mig," svarede Athos og blottede sit bryst, "hvis Deres ære kan reddes ved min død."

"O, ve mig, ve mig," vedblev d'Artagnan, "der er kun et menneske i verden, der kunne standse mig, og netop ham skal skæbnen lade mig møde. O, hvad skal jeg sige til kardinalen?"

"De skal sige ham, min herre," svarede en stemme, "at han har sendt de to eneste mænd imod mig, der var i stand til at gøre det af med fire mand, kæmpe uden tab mod grev de la Fère og chevalier d'Herblay og kun overgive sig til halvtredsindstyve mand."

"Prinsen!" udbrød på en gang Athos og Aramis, idet de trådte til side for hertugen af Beaufort, mens Porthos og d'Artagnan ligeledes trådte et skridt tilbage.

D'Artagnan og Porthos kastede et blik på deres omgivelser og så, at de var omringede af en trop mænd til hest.

"Af den larm, I gjorde," fortsatte hertugen, "troede jeg, at I var tyve mand stærke, og gjorde derfor omkring med alle mine folk, ked af bestandig at flygte og længselsfuld efter selv at komme til at bruge mit sværd lidt. Jeg så da, at I kun var to."

"Ja, Deres Højhed," tog Athos ordet, "men to, der, som De selv har bemærket, vejer op mod tyve."

"Nå, mine herrer," fortsatte hertugen, "kom så med Deres kårder."

"Vore kårder!" udbrød d'Artagnan løftende hovedet i vejret og atter kommende til sig selv, "vore kårder? Aldrig!"

"Aldrig!" gentog Porthos.

Nogle af mændene gjorde en bevægelse fremad.

"Et øjeblik, Deres Højhed," sagde Athos, "blot to ord."

Og han trådte hen til prinsen, der bøjede sig ned mod ham, og hviskede et par ord til ham.

"Som De vil, greve," svarede prinsen, "jeg skylder Dem alt for meget, til at jeg skulle nægte Dem det første, De beder mig om. Rid til side, mine herrer," sagde han til sit følge. "Mine herrer d'Artagnan og du Vallon, I er fri."

Befalingen blev straks udført, og d'Artagnan og Porthos kom til at danne centrum i en uhyre cirkel.

"Stig af hesten, d'Herblay, og følg med mig," sagde Athos.

Aramis sprang til jorden og gik hen til Porthos, mens Athos nærmede sig d'Artagnan. Alle fire var nu samlede.

"Min ven," sagde Athos, "fortryder De endnu, at De ikke har udgydt vort blod?"

"Nej," svarede d'Artagnan, "men det gør mig ondt, at vi, der altid har været så inderlig forbundne, nu står mod hinanden. Det smerter mig, at vi skulle mødes i fjendtlige lejre. Ak! Intet vil mere lykkes os."

"Min Gud, nej! Alt er fortabt," sagde Porthos.

"Nu vel, så slut jer til os," sagde Aramis.

"Stille, d'Herblay!" sagde Athos, "et sådant forslag gør man ikke mænd som disse herrer. Når De har taget Mazarins parti, har De naturligvis handlet efter Deres overbevisning, lige som vi har gjort ved at slutte os til prinserne."

"Imidlertid er vi fjender," sagde Porthos. "Guds død! Hvem skulle have troet det?"

D'Artagnan sagde intet, men sukkede.

Athos så på dem og trykkede dem i hånden.

"Mine herrer," sagde han, "det er en alvorlig affære og mit hjerte lider, som om det var blevet gennemboret. Ja, vi er skilt ad, det er den store, sørgelige sandhed, men vi har endnu ikke erklæret hinanden krig. Måske vi har vore betingelser at gøre og en sammenkomst er derfor uundgåelig."

"Hvad mig angår, så forlanger jeg en sådan," sagde Aramis.

"Og jeg modtager den," sagde d'Artagnan stolt.

Porthos nikkede samtykkende.

"Vælg et sted, hvor vi kan mødes," fortsatte Athos, "der ligger bekvemt for os alle, og lad os ved en sidste sammenkomst definitivt afgøre vor gensidige stilling."

"Javel," sagde de tre andre.

"I er altså enige med mig?" spurgte Athos.

"Aldeles."

"Nu vel, stedet?"

"Synes I om Place Royale i Paris?" spurgte d'Artagnan.

Athos og Aramis så på hinanden, og den sidste nikkede bifaldende. "Lad gå, lad det være Place Royale."

"Hvornår?"

"I morgen aften, hvis I så synes."

"På hvilken tid?"

"Klokken ti om aftenen, hvis den tid passer jer."

"Meget godt."

"Af denne sammenkomst," sagde Athos, "vil der fremgå enten krig eller fred, men i ethvert tilfælde vil vor ære være reddet,

mine venner."

"Ak!" mumlede d'Artagnan, "vor soldaterære har vi alle mistet."

"d'Artagnan," tog Athos højtideligt til orde, "jeg sværger Dem til, at det bedrøver mig at tænke på det, når jeg kun tænker på en ting, nemlig at vi har krydset sværd med hinanden. Ja," fortsatte han og rystede bedrøvet på hovedet, "ja, De har sagt det, ulykken er over os. Kom, Aramis."

"Og lad os, Porthos, vende tilbage til kardinalen og melde ham vor skam," sagde d'Artagnan.

"Og glem ikke at sige ham," råbte en stemme, "at jeg endnu ikke er for gammel til aktiv tjeneste."

D'Artagnan genkendte Rocheforts stemme.

"Kan jeg gøre noget for Dem, mine herrer?" spurgte prinsen.

"Ja, bevidne, at vi har gjort, hvad vi kunne, Deres Højhed."

"Vær rolig, det skal jeg. Farvel, mine herrer! Om kort tid håber jeg, at vi skal mødes under Paris' mure, ja, måske i selve Paris, og da kan I få revanche."

Med disse ord hilste hertugen med hånden, satte sin hest i galop og forsvandt, fulgt af sin eskorte, der snart tabte sig i mørket.

D'Artagnan og Porthos befandt sig alene på landevejen med en mand, der holdt to håndheste.

De troede, at det var Mousqueton, og gik nærmere.

"Hvad ser jeg?" udbrød d'Artagnan, "det er jo Grimaud."

"Grimaud!" råbte Porthos.

Grimaud gjorde et tegn til de to venner, at de havde set ganske rigtigt.

"Hvem tilhører disse heste?" spurgte d'Artagnan.

"Hvem giver os dem?" spurgte Porthos.

"Hr. grev de la Fère."

"Athos, Athos," mumlede d'Artagnan, "du tænker på alt, ja, du er en ægte adelsmand."

"Det er heldigt," sagde Porthos, "jeg var ganske bange for, at jeg skulle komme til at vandre til fods til den næste poststation."

Med disse ord sprang han i sadlen. D'Artagnan sad allerede til hest.

"Hvor skal du hen, Grimaud?" spurgte d'Artagnan; "forlader du din herre?"

"Ja," svarede Grimaud, "jeg skal støde til vicomten af Bragelonne, der er ved armeen i Flandern."

De red i nogen tid tavse hen ad vejen til Paris. På en gang hørte de jammerklager, der syntes at komme fra en grøft.

"Hvad kan det være?" spurgte d'Artagnan.

"Det er Mousqueton," svarede Porthos.

"Ja, herre, det er mig," sagde en klagende stemme, mens en skikkelse rejste sig i vejret.

Porthos ilede hen til sin hushovmester, som han virkelig havde meget til overs for.

"Du er da ikke farligt såret, min kære Mouston?" sagde han.

"Mouston!" gentog Grimaud og gjorde store øjne.

"Nej, det tror jeg ikke, herre, men det er et meget generende sår, jeg har fået."

"Hvad er der at gøre ved det?" spurgte d'Artagnan, "vi må absolut tilbage til Paris."

"Jeg påtager mig at sørge for Mousqueton," sagde Grimaud.

"Tak, min gode Grimaud!" udbrød Porthos.

Grimaud steg af hesten og rakte armen til sin gamle ven, der tog den med tårer i øjnene. Grimaud var imidlertid ikke i stand til at afgøre, om disse tårer hidrørte fra den glæde, han følte over at se ham igen, eller fra de smerter, som hans sår forårsagede ham.

D'Artagnan og Porthos fortsatte imidlertid deres vej til Paris.

Tre timer senere fo'r en slags kurer, der var tilstøvet fra øverst til nederst, forbi dem. Det var en afsending fra hertugen, der overbragte kardinalen et brev, hvori prinsen, som han havde lovet, bevidnede, at Porthos og d'Artagnan havde gjort alt, hvad de formåede.

Mazarin havde tilbragt en meget dårlig nat, da han modtog dette brev, hvori prinsen meldte ham, at han var fri og at han stod i begreb med at påføre ham en dødelig krig.

Kardinalen læste det to tre gange, lagde det derpå sammen og puttede det i lommen.

"Det eneste, der trøster mig," mumlede han, "er, at d'Artagnan, siden han ikke har kunnet få fingre i ham, i det mindste har massakreret Broussel. Den gascogner er ganske bestemt en kostelig mand, der, selv når han er uheldig, tjener mine interesser."

Kardinalen sigtede til den mand, som d'Artagnan havde redet over ende på hjørnet af kirkegården Saint-Jean i Paris, og som ikke var nogen anden end rådsherren Broussel.

29. Fire gamle venner bereder sig til at mødes

"Nå," spurgte Porthos, der stod i gården ved Hôtel de La Chevrette, d'Artagnan, som med et ærgerligt og fortrædeligt ansigt kom tilbage fra kardinalpalæet, "har han taget dårligt imod Dem, min brave d'Artagnan?"

"Ja, det har han rigtig nok. Det menneske er en afskyelig karl!"

"Hvordan bar De Dem ad?"

"For pokker! De indser nok, at der kun er en måde at fortælle det på. Da jeg trådte ind til ham, så han noget skævt til mig. Jeg trak på skuldrene og sagde: Vi var de svageste, Deres Nåde."

"Ja, jeg ved det, men fortæl mig den nærmere sammenhæng."

"De indser nok, Porthos, at jeg ikke kunne gøre dette uden at nævne vore venner, og at nævne dem var det samme som at bringe dem i fordærvelse."

"Javel."

"Deres Nåde," svarede jeg, "de var halvtreds, og vi kun to."

"Ja, men alligevel er der nok, efter hvad jeg hører, blevet vekslet pistolskud," svarede han.

"Ja, der blev fra begge sider affyret nogle skud."

"Så sværdene dagens lys?" fortsatte han.

"Deres Højhed mener nok nattens?" svarede jeg.

"Ah!" fortsatte kardinalen, "jeg antog Dem for en gascogner, min kære."

"Jeg er kun gascogner, når jeg har lykken med mig, Deres Nåde."

Dette svar behagede ham, for han gav sig til at le.

"Det lærer mig at give mine gardere bedre heste," sagde han, "for hvis de havde kunnet følge Dem, og enhver havde opført sig som De og Deres ven, ville De have kunnet holde Deres ord og bragt mig ham død eller levende."

"Men jeg synes ikke, at det er så slemt," bemærkede Porthos.

"Ih, min Gud, nej, kære ven, men det er måden, hvor på det bliver sagt. Det er utroligt," afbrød d'Artagnan sig selv, "hvor megen vin disse tvebakker sluger. Det er rigtige svampe. Gimblou! En frisk flaske!"

Flasken blev bragt med en hurtighed, der viste, hvilken høj grad af agtelse d'Artagnan nød i etablissementet.

"Jeg stod netop i begreb med at trække mig tilbage, da han atter kaldte på mig," fortsatte d'Artagnan.

"Fik De ikke fire heste spolerede eller døde?" spurgte han.

"Jo, Deres Nåde."

"Hvor meget var de værd?"

"Tusinde guldstykker," svarede jeg.

"Tusinde guldstykker!" udbrød Porthos, "nej, det er for meget, og hvis han forstår sig på heste, har han måttet tinge med Dem."

"Han havde virkelig stor lyst til det, den gnier, han fo'r i vejret og så på mig. Men jeg så på ham igen. Han forstod mig endelig, åbnede et skab og fremtog nogle anvisninger på banken i Lyon."

"Jeg finder på ære, at det er meget gentilt af ham," sagde Porthos.

"Gentilt! Mod folk, der ikke blot har risikeret deres liv, men også gjort ham en stor tjeneste!"

"En stor tjeneste? Hvad er det for en?" spurgte Porthos.

"For pokker! Det lader til, at jeg har massakreret en rådsherre ved parlamentet for ham."

"Hvorledes? Den lille, sorte mand, som De red om kuld på hjørnet af kirkegården Saint Jean?"

"Netop, min kære. Han generede ham. Desværre har jeg ikke slået ham aldeles flad, og som det synes, vil han nok komme sig og genere ham endnu mere."

"Og jeg, der gjorde mig den ulejlighed at ride udenom! Det er godt, at jeg ved det for en anden gangs skyld."

"Han burde have betalt mig rådsherren, den gnier."

"For pokker! Når han ikke er rigtig massakreret."

"Hr. de Richelieu ville have sagt: Fem hundrede daler for rådsherren. Men lad os ikke tale mere om det. Hvor meget har Deres heste kostet Dem, Porthos?"

"Ak, min ven, hvis den stakkels Mousqueton havde været her, ville han kunne have sagt Dem det til hvid og skilling."

"Sig mig imidlertid en pris. Det kommer ikke an på en halv snes dalere."

"Vulcain og Bayard har hver kostet mig omtrent to hundrede guldstykker, og når jeg ansætter Phœbus til hundrede og halvtreds, tror jeg, at vi er sandheden temmelig nær."

"Der bliver altså fire hundrede og halvtredsindstyve guldstykker tilbage," sagde d'Artagnan, veltilfreds med denne opgørelse.

"Ja, men så er der seletøjet," bemærkede Porthos.

"Det er sandt. Hvor meget anslår De det til?"

"Hundrede guldstykker for det hele, tænker jeg."

"Lad gå," svarede d'Artagnan. "Altså bliver der tre hundrede og halvtredsindstyve guldstykker tilbage."

Porthos nikkede samtykkende.

"Lad os give værtinden de halvtredsindstyve guldstykker for vor fortæring og dele de andre tre hundrede," fortsatte d'Artagnan.

"Ja, lad os dele dem," svarede Porthos.

"En jammerlig affære," mumlede d'Artagnan og knugede sine anvisninger sammen.

"Å, det er altid bedre end slet intet," svarede Porthos, "men sig mig en gang ..."

"Hvilket?"

"Talte han slet ikke om mig?"

"Ah! Jo vist!" udbrød d'Artagnan, der var bange for at nedslå sin vens mod ved at fortælle ham, at kardinalen ikke med en stavelse havde omtalt ham, "jo vist, han sagde ..."

"Han sagde?" gentog Porthos.

"Vent lidt! Jeg tror at jeg husker hans egne ord. Han sagde: Hvad Deres ven angår, så sig ham, at han kan være ganske rolig."

"Godt!" sagde Porthos, "dermed siger han jo tydeligt nok, at han endnu har i sinde at gøre mig til baron."

I det samme slog klokken ni på det nærliggende kirketårn. D'Artagnan for sammen.

"Ah! Det er sandt!" udbrød Porthos, "nu slår klokken ni, og klokken ti skal vi, som De nok mindes, være på Place Royale."

"O! Ti dog stille, Porthos!" udbrød d'Artagnan utålmodigt, "mind mig ikke om det. Det er denne affære, der siden i går har

bragt mig i så dårligt humør. Jeg går ikke."

"Og hvorfor?" spurgte Porthos.

"Fordi det bedrøver mig at se disse to mænd, der har bragt vort foretagende til at strande."

"Vi må derhen," fortsatte herren til Bracieux, "for de vil ellers tro, at vi er bange. Vi har budt halvtredsindstyve fjender spidsen på åben landevej, skal vi nu være bange for to venner på Place Royale?"

"Ja, ja, jeg ved det nok," svarede d'Artagnan, "men de har sluttet sig til prinsernes parti uden at underrette os om det. Athos og Aramis har behandlet os på en måde, der oprører mig. I går opdagede vi sammenhængen."

"De nærer altså virkelig mistillid til dem?" spurgte Porthos.

"Til Aramis? Ja, siden han er blevet abbed. De kan ikke forestille Dem, min kære ven, hvordan han er blevet."

"Ja, hvad Aramis angår, er det en anden sag," sagde Porthos, "og det skulle ikke forundre mig."

"Hr. de Beaufort kan muligt også gøre et forsøg på at gribe os."

"Bah! Hvorfor lod han os da løbe, da han havde os? For resten kan vi jo være på vor post. Lad os møde bevæbnede og tage Planchet med og hans karabin."

"Planchet er frondør," bemærkede d'Artagnan.

"Gid fanden havde borgerkrige!" udbrød Porthos. "Man kan hverken stole på sine venner eller sine tjenere. Hvis den stakkels Mousqueton blot var her! Han vil aldrig forlade mig."

"Ja, så længe De er rig. Nej, min kære ven, det er ikke borgerkrigen, der skiller os ad. Det er det, at ingen af os længere er tyve år, at ungdommens frimodighed og oprigtighed

er veget pladsen for egennytte, ærgerrighed og egoisme. Ja, De har ret, Porthos, lad os gå derhen, men godt bevæbnede. Hvis vi ikke mødte, ville de sige, at vi var bange. Halløj, Planchet!"

Planchet indfandt sig.

"Lad hestene sadle og tag Deres karabin."

"Undskyld, min herre, men hvem gælder det?"

"Ingen," svarede d'Artagnan, "det er blot en simpel forsigtighedsregel, hvis vi skulle blive angrebet."

"Ved De, herre, at man har villet dræbe den gode rådsherre Broussel, folkets fader?"

"Virkelig?"

"Ja, men han er blevet hævnet, for folket har båret ham i sine arme. Siden i går bliver hans hus formelig belejret af folk. Han har modtaget besøg af prælatsekretæren, af fru de Longueville og prinsen af Conti. Fru de Chevreuse og fru de Vendôme har afgivet deres kort hos ham."

"Nu forundrer det mig ikke længere," hviskede d'Artagnan til Porthos, "at Mazarin helst havde set, at jeg havde gjort det aldeles af med hans rådsherre."

"De indser derfor, min herre, at hvis det var til en lignende affære som den med hr. Broussel, at De bad mig medtage min karabin ..."

"Nej, vær du kun rolig, men hvorfra ved du alt dette?"

"O, fra en sikker kilde, herre. Jeg har det fra Friquet."

"Fra Friquet?" gentog d'Artagnan. "Det navn kender jeg."

"Det er hr. Broussels tjenestepiges søn, en skælm, der, det svarer jeg Dem for, i et opløb ikke vil være tabt bag af en vogn."

"Er han ikke kordreng ved Notre Dame?" spurgte d'Artagnan.

"Jo, ganske rigtigt, Bazin tager sig af ham."

"Ah, nu har jeg det. Og opvarter i en knejpe i Rue de la Calandre?"

"Javel!"

"Hvad vedkommer den dreng dem?" spurgte Porthos.

"Han har en gang gjort mig en tjeneste," svarede d'Artagnan, "og ved lejlighed kan han måske gøre mig flere."

"Dem, der nær havde taget livet af hans herre?"

"Hvem vil sige ham det?"

"Det er rigtigt."

I den samme stund red Athos og Aramis ind i Paris gennem forstaden Saint-Antoine. De havde bedet undervejs for at nyde en forfriskning og skyndte sig nu for ikke at komme for sent. Bazin alene ledsagede dem. Som man vil mindes var Grimaud blevet tilbage for at pleje Mousqueton og skulle derefter begive sig lige til den unge vicomte af Bragelonne, der var på vej til armeen i Flandern.

"Vi må nu," bemærkede Athos, "tage ind på et gæstgiversted for at skifte klæder og lægge vore samt Bazins våben fra os."

"Nej, aldeles ikke, kære greve. I det punkt må De tillade mig ikke alene at være af en anden mening end De, men også at forsøge på at bringe Dem over til min."

"Og hvorfor det?"

"Fordi det er et krigerisk stævnemøde, vi begiver os hen til."

"Hvordan! Vore venner ..."

"Er blevet vore farligste fjender, Athos; tro mig, lad os være på vor post."

"O, min kære d'Herblay!"

"Hvem svarer Dem for, at d'Artagnan ikke har skudt skylden for sit nederlag over på os og fortalt kardinalen det hele? Hvem

svarer Dem for, at kardinalen ikke vil benytte dette møde til at lade os gribe?"

"Hvordan, Aramis? Tror De virkelig, at d'Artagnan og Porthos ville række hånden til en sådan skændighed?"

"Mellem venner, min kære Athos, ville det være en skændighed, det har De ret i, men mellem fjender er det blot en krigslist."

Athos lagde armene over kors og bøjede sit smukke hoved ned mod brystet.

"Men hvis De nu kom uden våben, hvilken skam ville det da ikke være for os, Aramis?"

"O, i den henseende kan De være ganske rolig, kære ven, jeg svarer Dem for, at det ikke vil være tilfældet. For resten har vi en undskyldning i, at vi kommer lige fra rejsen, og at vi er rebeller."

"En undskyldning, vi? Hvem skulle have troet, at vi nogen sinde ville komme til at behøve en undskyldning over for d'Artagnan og Porthos? O, Aramis, Aramis!" fortsatte Athos og rystede bedrøvet på hovedet. "De gør mig til det ulykkeligste menneske i verden! Hør, Aramis! Jeg så næsten lige så gerne, det forsikrer jeg Dem, at man rev mig hjertet ud af livet. Gør De, som De vil, Aramis, jeg møder ubevæbnet."

"Men jeg lader Dem ikke tage af sted sådan. Det er ikke mennesket, ikke Athos, ikke en gang grev de la Fère, hvis liv De ved denne svaghed sætter på spil, nej, det gælder et helt parti, som De tilhører, og som gør regning på Dem."

"Lad det være, som De ønsker," sagde Athos sørgmodig.

Og de red tavse videre.

Da de gennem Rue du Pas-de-la-Mule nåede den øde plads, opdagede de under buegangen på hjørnet af Rue Sainte-

Catherine tre ryttere.

Det var d'Artagnan og Porthos, der red frem og tilbage, indhyllede i deres kapper, som kårderne løftede i vejret. Bag efter dem red Planchet med sin karabin ved låret.

Athos og Aramis steg af hesten, så snart de fik øje på d'Artagnan og Porthos, og disse gjorde det samme. Da d'Artagnan så, at de tre heste i stedet for at blive holdt af Bazin var blevet bundet til ringene i buegangen, befalede han Planchet at gøre det samme.

De nærmede sig nu hinanden, fulgt af tjenerne, og hilste høfligt på hinanden.

"Hvor ønsker De, at vi skal tale sammen, mine herrer?" spurgte Athos, der havde lagt mærke til, at flere personer var standset for at se efter dem, som om talen kunne være om en af disse berygtede dueller, der endnu var i frisk minde hos pariserne og navnlig hos dem, der boede på Place Royale.

"Porten er lukket," bemærkede Aramis, "men hvis herrerne foretrækker ensomheden under træerne, vil jeg hente nøglen i Hôtel de Rohan."

D'Artagnan kastede et blik på den mørke plads, og Porthos stak hovedet ind mellem jernstængerne for at udforske mørket.

"Hvis De foretrækker et andet sted, mine herrer," sagde Athos, "så sig det blot."

"Hvis hr. d'Herblay kan skaffe nøglen, tror jeg, at dette sted er det bedste."

Aramis fjernede sig øjeblikkelig efter at have bedt Athos om ikke at blive alene med d'Artagnan og Porthos, men Athos smilede foragteligt og gjorde et skridt hen imod sine gamle venner, der ikke rørte sig af pletten.

Aramis, der imidlertid havde begivet sig til Hôtel de Rohan, kom snart tilbage med en mand, der sagde:

"Vil De sværge mig på det, min herre?"

"Se her," sagde Aramis og gav ham en louisdor.

"De vil altså ikke sværge, hr. adelsmand?" fortsatte portneren og rystede på hovedet.

"Hvor kan man sværge på sådant?" udbrød Aramis. "Det eneste, jeg kan forsikre Dem om, er, at disse herrer for øjeblikket er vore venner."

"Ja, det er sikkert," sagde Athos, d'Artagnan og Porthos på en gang.

D'Artagnan havde hørt samtalen og forstået meningen.

"Der ser De," sagde han til Porthos.

"Hvad ser jeg?"

"At han ikke ville sværge."

"Sværge, på hvad?"

"Manden forlangte, at Aramis skulle sværge på, at vi ikke ville ind på pladsen for at slås."

"Og Aramis ville ikke sværge på det?"

"Nej."

"Så må vi være på vor post."

Athos havde imidlertid ikke tabt dem af syne. Aramis åbnede porten og trådte til side for at gøre plads for d'Artagnan og Porthos. Idet d'Artagnan trådte indenfor, blev hans kårdefæste hængende ved porten, og for at få det løst var han nødt til at slå sin kappe til side. Idet han gjorde dette, faldt en stråle fra månen på de skinnende pistolkolber.

"Ser De," sagde Aramis, læggende hånden på Athos' skulder, og pegende på det arsenal, som d'Artagnan bar i sit bælte.

"Ja, desværre," svarede Athos sukkende og trådte derpå indenfor. Aramis var den sidste og lukkede porten i lås efter sig. De to tjenere blev udenfor, men da de også nærede mistro til hinanden, holdt de sig i behørig afstand fra hinanden.

30. Place Royale

Vejen til midten af pladsen tilbagelagdes i tavshed, men da månen netop i det samme trådte frem fra en sky, fandt de, at dette sted var for åbent og begav sig derfor ind under lindetræerne.

Med visse mellemrum fandtes bænke opstillede, foran en af disse standsede de fire herrer. På et tegn af Athos satte d'Artagnan og Porthos sig ned. Athos og Aramis blev derimod stående foran dem.

Efter et øjebliks tavshed, under hvilken de alle hver for sig følte vanskeligheden ved at begynde forklaringen, sagde Athos:

"Mine herrer, vor nærværelse her er et bevis på, hvor kraftigt vort gamle venskab er. Ikke en af os er blevet borte."

"Hør, hr. greve," sagde d'Artagnan, "i stedet for at gøre hinanden komplimenter, som måske ingen af os fortjener, så lad os før forklare os for hinanden som mænd, der har hjertet på det rette sted."

"Det er alt, hvad jeg forlanger," svarede Athos. "Jeg er selv oprigtig, tal derfor lige frem til mig. Har De noget at bebrejde abbed d'Herblay eller mig?"

"Ja," tog d'Artagnan til orde, "da jeg havde den ære at besøge Dem på slottet Bragelonne, stillede jeg Dem forslag, som De meget vel forstod, men i stedet for at svare mig som en ven førte De mig bag lyset som et barn, og det venskab, De taler om, blev ikke forstyrret i går, da vore sværd mødtes, men den gang De på Deres slot forstilte Dem for mig."

"D'Artagnan!" sagde Athos i en bebrejdende tone.

"De har bedt mig tale lige frem," sagde d'Artagnan, "og det gør jeg. De ønsker at vide, hvad jeg tænker, og jeg siger det. Den samme bebrejdelse har jeg at gøre Dem, hr. abbed d'Herblay. Også De har misbrugt min tillid."

"De er i sandhed ganske besynderlig, min herre," svarede Aramis. "De kom til mig for at stille mig forslag, men gjorde De det? Nej! De udspejdede mig og intet videre. Nu vel, hvad svarede jeg Dem? At Mazarin var en skolefuks, og at jeg ikke ville tjene ham, men mere sagde jeg heller ikke. Sagde jeg, at jeg ikke ville tjene nogen anden? Tvært imod, jeg lod Dem forstå, at jeg tilhørte prinserne. Vi spøgte endda, hvis jeg ikke tager fejl, om det meget sandsynlige tilfælde, at kardinalen ville overdrage Dem at arrestere mig. Hørte De ikke til et parti? Jo, ganske vist! Nå, hvorfor skal vi da ikke også gøre det? De havde Deres hemmelighed, lige som vi havde vor. Vi har ikke udvekslet dem, så meget des bedre, det viser, at vi forstår at gemme vore hemmeligheder."

"Jeg bebrejder Dem intet, min herre," svarede d'Artagnan, "jeg har kun omtalt Deres opførsel, fordi hr. grev de la Fère talte om venskab."

"Og hvorledes finder De den?" spurgte Aramis stolt.

Blodet fo'r d'Artagnan til hovedet, han rejste sig op og svarede: "Jeg finder, at den passer godt for en jesuiterelev."

Da Porthos så d'Artagnan rejse sig op, gjorde han det samme. De fire mænd stod altså lige over for hinanden i en truende stilling.

Ved d'Artagnans svar gjorde Aramis en bevægelse, som om han ville lægge hånden på sværdet.

Athos standsede ham.

"D'Artagnan," sagde han, "De er kommet her i aften endnu ganske rasende over vort eventyr i går. Jeg troede, at De havde et alt for ædelt hjerte til, at et nederlag, tilføjet Deres forfængelighed, kunne få bugt med et tyveårigt venskab. Nå, tal kun lige ud til mig: Tror De at have noget at bebrejde mig? Hvis jeg har fejlet, d'Artagnan, skal jeg tilstå mine fejl."

Athos' alvorlige, klangfulde stemme havde endnu sin gamle indflydelse på d'Artagnan, mens derimod Aramis', der var blevet skarp og skærende, når han var vred, opirrede ham. Derfor svarede han Athos:

"Jeg tror, hr. greve, at De havde noget at betro mig på slottet Bragelonne, og at herren der," fortsatte han og pegede på Aramis, "ligeledes havde noget at meddele mig i sit kloster. Hvis jeg imidlertid havde villet undersøge forskellen mellem folk, som hr. d'Herblay modtager ad en tovstige, og dem, som han modtager ad en træstige, skulle jeg nok have tvunget ham til at tale."

"Hvad blander De Dem i?" råbte Aramis, bleg af vrede ved tanken om, at han måske var blevet beluret af d'Artagnan og set sammen med fru de Longueville.

"Jeg blander mig i, hvad der vedkommer mig, og forstår at lade, som om jeg ikke har set, hvad der ikke vedkommer mig, men jeg hader hykleri, og til denne kategori henregner jeg musketerer, der agerer abbeder, og abbeder, der agerer musketerer, og," tilføjede han, og vendte sig om til Porthos, "heri er herren der enig med mig."

Porthos, der hidtil ikke havde sagt noget, svarede med et ord og en gestus.

Han sagde nemlig *ja* og trak fra læderet.

Aramis sprang et skridt tilbage og trak ligeledes blank.

D'Artagnan bøjede sig forover, beredt til at angribe eller forsvare sig.

Men nu udstrakte Athos hånden med en bydende gebærde, tog på en gang sværd og skede, sønderbrød det første over sit knæ og kastede stykkerne bort.

Derpå vendte han sig om til Aramis og sagde:

"Bræk Deres kårde, Aramis!"

Da Aramis imidlertid tøvede, fortsatte Athos:

"De må," hvor på han med en sagtere og blidere stemme tilføjede: "Jeg ønsker det."

Endnu mere bleg, men overvundet af denne stemme sønderbrød Aramis den bøjelige klinge og indtog derpå med korslagte arme og skælvende af forbitrelse en afventende holdning.

Ved denne handling trak d'Artagnan og Porthos sig noget tilbage, d'Artagnan lod kården blive i skeden, og Porthos stak atter sit sværd i skeden.

"Aldrig," tog nu Athos ordet, idet han langsomt bevægede sin højre hånd mod himlen, "aldrig, det sværger jeg for Guds åsyn, som ser og hører os i denne højtidelige nat, aldrig skal mit sværd krydse jeres, aldrig skal mit øje tilkaste jer et uvenligt blik, og aldrig skal mit hjerte rumme en hadefuld tanke. Vi har levet sammen, elsket og hadet sammen. Vi har udgydt og blandet vort blod sammen, og måske der er et endnu mægtigere bånd end venskabets mellem os, nemlig forbrydelsens, for vi har alle fire dømt og ladet aflive et menneskeligt væsen, som vi måske ikke var berettigede til at sende ud af denne verden,

skønt det snarere syntes at høre hjemme i Helvede end her på Jorden. Hvad kan kardinal de Mazarin være for os, der har overvundet en mand som Richelieu? Hvad er den eller den prins for os, der har befæstet kronen på en dronnings hoved? d'Artagnan, jeg beder Dem tilgive, at jeg i går har krydset sværd med Dem. Aramis, gør Porthos den samme undskyldning. Had mig nu, hvis De kan, men jeg sværger, at jeg trods Deres had kun vil nære agtelse og venskab for Dem. Gentag nu mine ord, Aramis, og lad os gå, hvis De ønsker det, og hvis det ligeledes er Deres ønske, forlade vore gamle venner for stedse."

Der indtrådte et øjebliks højtidelig tavshed, som blev afbrudt af Aramis.

"Jeg sværger," sagde han med rolig pande, men med en stemme, der endnu skælvede af den sidste levning vrede, "jeg sværger, at jeg ikke længere nærer noget had til Dem, der har været mine venner. Det gør mig ondt, at jeg har kæmpet mod Dem, Porthos, og endelig sværger jeg, ikke blot at mit sværd aldrig oftere skal true Deres bryst, men også, at jeg for fremtiden ikke vil nære den ringeste fjendtlige følelse imod Dem. Kom, Athos!"

Athos gjorde et skridt fremad, lige som han ville gå sin vej.

"O, nej, nej, gå ikke!" udbrød d'Artagnan, uimodståelig henrevet af sit varme blod og sin sjæls medfødte redelighed. "Gå ikke, for også jeg har en ed at gøre. Jeg sværger, at jeg vil udgyde min sidste dråbe blod for at bevare en mands agtelse som Dem, Athos, og en mands venskab som Dem, Aramis."

Med disse ord kastede han sig i Athos' arme.

"Min søn!" udbrød Athos, trykkende ham til sit hjerte.

"Og jeg," sagde Porthos, "jeg sværger intet, men jeg er nær ved at kvæles. Hvis jeg skulle blive nødt til at kæmpe mod jer, tror jeg, at jeg ville lade mig gennembore, for jeg har aldrig elsket andre end jer i denne verden."

Og den skikkelige Porthos brast i tårer og kastede sig i Aramis' arme.

"Mine venner," tog Athos atter ordet, "det var, hvad jeg håbede og ventede af to hjerter som jeres. Ja, jeg har sagt det, og jeg gentager det, vi er uigenkaldelig sammenknyttede, skønt vi går forskellige veje. Jeg respekterer Deres anskuelser, d'Artagnan, så vel som Deres overbevisning, Porthos, men skønt vi kæmper for modsatte interesser, så lad os dog blive ved at være venner. Ministre, prinser, konger vil afløse hinanden, borgerkrigens flamme vil udslukkes, men vi, det føler jeg, vil blive tilbage."

"De taler som en engel," udbrød Porthos.

"De er den største af alle mænd," udbrød d'Artagnan, "og står langt over alle os andre."

Et ubeskriveligt glad smil oplivede Athos' ansigt. "Det er altså en aftale," sagde han. "Deres hånd, mine herrer. Er I kristne?"

"For pokker!" udbrød d'Artagnan.

"Ved denne lejlighed vil vi i alt fald være det for at blive vor ed tro," svarede Aramis.

"Jeg er villig til at sværge ved alt, hvad det skal være," sagde Porthos, "selv om det var ved Muhammed. Fanden tage mig, om jeg nogen sinde har været så lykkelig som i dette øjeblik." Og den gode Porthos tørrede sine øjne, der var ganske fugtige.

"Har en af jer et kors?" spurgte Athos.

Porthos og d'Artagnan så på hinanden og rystede på hovedet. Aramis smilede og fremtog et diamantkors, der hang i en

perlesnor om hans hals. "Her er et," sagde han.

"Nu," fortsatte Athos, "lad os sværge ved dette kors, der trods det materiale, hvor af det er dannet, dog er et kors, lad os sværge altid og trods alt at holde sammen, og lad denne ed ikke alene binde os, men også vore efterkommere. Behager denne ed jer?"

"Ja," svarede de med en stemme.

"O, De forræder!" hviskede d'Artagnan, idet han bøjede sig over mod Aramis, "De har ladet os sværge ved en frondøses krucifiks."

31. Færgen ved Oise

Vi håber, at læseren ikke aldeles har glemt den unge rejsende, som vi forlod på vejen til Flandern.

Da Raoul ikke længere kunne se sin beskytter, sporede han sin hest, dels for at forjage sine smertelige tanker og dels for at Olivain ikke skulle se hans bedrøvede ansigt.

Efter nogle forsøg på at knytte en samtale med Olivain mærkede han imidlertid, at det i længden ville blive noget kedeligt at tilbringe mange dage således, og han mindedes grevens bemærkninger om de byer, de kom igennem, og om hvilke ingen kunne give ham så værdifulde oplysninger som Athos, den lærdeste og mest underholdende af alle ledsagere.

Men også en anden erindring formørkede Raouls åsyn. I Louvres havde han nemlig bag en poppellund set et lille slot, der havde mindet ham så levende om slottet Vallière, at han havde gjort holdt i ti minutter for at betragte det i nærheden, hvorpå han sukkende var redet videre uden en gang at svare Olivain, der ærbødigt havde spurgt ham om grunden til dette ophold. Ved synet af dette sted havde Raoul i tankerne tilbagelagt et rum af halvtredsindstyve mil og ladet sit liv passere revy for sig lige fra det øjeblik, han havde taget afsked med den lille Louise, til det, da han havde set hende første gang. Hvert egekrat, hvert skifertag mindede ham om, at han i stedet for at vende tilbage til sine barndoms venner hvert øjeblik fjernede sig mere fra dem og måske for bestandig havde forladt dem.

Med et sorgbespændt hjerte og et tungt hoved befalede han Olivain at føre hestene til en lille kro, som han opdagede ved landevejen. Han steg af hesten, standsede under en smuk gruppe blomstrende kastanjetræer, der omsværmedes af en mængde bier, og sagde til Olivain, at han skulle bede værten bringe ham papir og blæk og sætte det på et bord, der syntes bestemt til at skrive ved. Olivain adlød og fortsatte sin vej, mens Raoul satte sig med albuen støttet til bordet og blikket svævende ud over det smukke landskab.

Raoul havde omtrent siddet ti minutter hensunket i drømmerier, da han så en person med et rødt ansigt, der med en serviet om livet, en ditto over armen og en hvid hue på bordet nærmede sig ham med papir, pen og blæk.

"Det lader til, at alle adelsmænd har de samme indfald," sagde individet, "for det er ikke et kvarter siden, at en ung herre med et lige så fornemt udseende som De og omtrent af samme alder gjorde holdt ved disse træer, lod dette bord og denne stol bringe og spiste her med en gammel herre, der så ud til at være hans hovmester, en postej, som de ikke har levnet det mindste af, samt drak en flaske gammel maconvin, hvoraf der ikke er en dråbe tilbage. Men heldigvis har vi endnu af den samme vin og den samme slags postejer, og hvis herren vil give sine ordrer ..."

"Nej, min ven," svarede Raoul smilende, "jeg takker Dem, men jeg trænger for øjeblikket ikke til andet end det, jeg har ladet Dem anmode om. Jeg vil prise mig lykkelig, hvis blækket blot er sort og pennen god."

Værten lagde papir, pen og blæk på bordet. Heldigvis var pennen tålelig, og Raoul satte sig til at skrive.

Værten blev stående foran ham og betragtede med en slags uvilkårlig beundring hans på engang så alvorlige og blide ansigt. Skønheden har altid været og vil altid blive en dronning.

"Det er ikke en rejsende som han før," sagde værten til Olivain, der var vendt tilbage til Raoul for at se, om han ikke trængte til noget, "og Deres unge herre har ingen appetit."

"Endnu for tre dage siden havde herren appetit, men hvad skal man sige? Han har mistet den siden i forgårs."

Olivain og værten begav sig derpå til kroen, mens den første fortalte den anden alt, hvad han vidste om sin unge herre.

Imidlertid skrev Raoul:

> Min herre!
>
> Efter fire timers march har jeg gjort holdt for at skrive Dem til, for jeg savner Dem hvert øjeblik, og jeg er hele tiden nær ved at vende mig om, lige som for at svare Dem. Jeg var så bedrøvet over, at vi skulle skilles, at jeg kun meget svagt har bevidnet Dem den kærlighed og taknemmelighed, jeg nærer for Dem. De vil imidlertid undskylde mig, min herre, for Deres hjerte er så ædelt, at De har måttet forstå alt, hvad der foregik i mit. Skriv mig til, min herre, jeg beder Dem, for Deres råd er en del af min tilværelse, og desuden er jeg, hvis jeg tør sige det, noget urolig, da det forekom mig, at De selv traf, forberedelser til en eller anden farlig ekspedition, som jeg ikke vovede at spørge Dem om, da De selv intet meddelte mig om den. De ser altså, at jeg trænger meget til at høre fra Dem. Siden De ikke længere er i nærheden af mig, frygter jeg hvert øjeblik for at gøre noget, der er galt. De

har været mig en kraftig støtte, min herre, og derfor føler jeg mig nu så ene.

Vis mig nu den velvilje, min herre, hvis De hører noget fra Blois, da at fortælle mig lidt om min lille veninde, frøken de la Vallière, hvis helbredstilstand, som De ved, ikke var så aldeles god, dengang vi rejste. De vil kunne forstå, min herre og kære beskytter, hvor dyrebar erindringen om den tid, jeg har tilbragt hos Dem, er mig. Jeg håber, at De undertiden vil tænke på mig, og hvis De en gang imellem svarer mig, vil jeg føle mig overordentlig glad, da det vil være mig et bevis på, at jeg har forstået at vinde Deres kærlighed og bevågenhed.

Da dette brev var færdigt, følte Raoul sig roligere, og efter at have overbevist sig om, at Olivain og værten ikke holdt øje med ham, trykkede han et kys på papiret.

Imidlertid havde Olivain drukket sin flaske og spist sin postej. Også hestene havde udhvilet sig. Raoul gav værten et tegn til at komme nærmere, kastede en daler på bordet, steg derpå til hest og afleverede i Senlis brevet på posthuset.

Den hvile, rytterne og hestene havde nydt, satte dem i stand til at fortsætte rejsen uden at standse. I Verberie befalede Raoul Olivain at forhøre sig om den unge adelsmand, der var foran dem. Det var ikke tre timer siden, at han var kommet gennem byen, men han var godt bereden og travede rask af sted.

"Lad os se at indhente denne adelsmand," sagde Raoul til Olivain, "han rejser lige som vi til armeen, og det vil være et behageligt selskab for os."

"Tillad mig at bemærke, herre," svarede Olivain ærbødigt, "at vi allerede har anstrengt vore heste meget i dag. Jeg tror, at det

vil være bedst at blive her i nat og rejse videre i morgen tidlig. Ti mil kan være tilstrækkeligt for den første dagsmarch."

"Hr. grev de la Fère ønsker, at jeg skal skynde mig," svarede Raoul, "og at jeg skal støde til hr. prinsen på den fjerde dags morgen. Lad os derfor tage videre til Noyon, det vil være en dagsmarch som den, vi gjorde på rejsen fra Blois til Paris. Vi vil komme dertil klokken otte. Hestene vil have hele natten at hvile sig i, og i morgen tidlig klokken fem begiver vi os atter på vej."

Olivain vovede ikke at gøre indvendinger her imod, men fulgte brummende bag efter.

"Vær så god," mumlede han mellem tænderne, "sæt kun alle Deres kræfter til den første dag, i morgen vil De i stedet for tyve mil kun tilbagelægge ti, i overmorgen fem og inden tre dage ligger De for anker i sengen. Alle unge mennesker er nogle fusentaster."

Som man ser, var Olivain ikke opdraget i Planchets og Grimauds skole.

Raoul følte sig i virkeligheden træt, men trods Olivains indvendinger red han stærkere og stærkere til. Ad en smuk lille vej, der førte til et færgested, og som, efter hvad man havde forsikret ham, forkortede vejen en mil, kom han til en høj, fra hvis top han opdagede floden. En lille trop ryttere holdt ved flodbredden, parat til at indskibe sig. Raoul tvivlede ikke om, at det var adelsmanden og hans følge. Han råbte til dem, men han var for langt borte endnu, til at hans stemme kunne høres. Så træt hans hest end var, lod han den nu slå an i galop, men en ujævnhed i terrænet skjulte snart de rejsende for ham, og da han nåede en ny høj, var færgen stødt fra og styrede over mod den anden bred.

Da Raoul så, at han ikke kunne komme tidsnok til at blive sat over med de rejsende, gjorde han holdt for at vente på Olivain.

I det samme hørtes et skrig, der syntes at komme fra floden. Raoul vendte sig om til den side, hvor fra skriget kom, og råbte, idet han med hånden skyggede for øjnene mod den blændende sol:

"Olivain! Hvad er der på færde der nede?"

Et nyt skrig hørtes, mere gennemtrængende end det første.

"O, herre," svarede Olivain. "Færgetovet er sprunget og båden driver bort med strømmen. Men hvad er det, man ser i vandet?"

"Det er en hest og en rytter," udbrød Raoul.

"De drukner!" råbte Olivain.

Det var ganske rigtigt, og Raoul var ligeledes kommet til vished om, at en ulykke var hændt og at et menneske var i færd med at drukne. Han gav sin hest tøjlen og trykkede sporerne i siden på den, hvorpå dyret, rasende af smerte, satte over en slags rækværk, der omgav indskibningsbroen, og faldt ned i floden.

"O, min Gud," råbte den fortvivlede Olivain, "hvad mon greven ville sige, hvis han så Dem?"

"Hr. greven ville have gjort lige som jeg," svarede Raoul og drev sin hest fremad.

"Men jeg! Men jeg!" råbte Olivain bleg og fortvivlet, "hvorledes skal jeg komme over?"

"Spring, kujon!" råbte Raoul og svømmede videre.

Til den rejsende, der plaskede i vandet tyve skridt fra ham, råbte han derpå:

"Mod, min herre, mod, hjælpen er nær."

Olivain red snart frem og snart tilbage, lod sin hest stejle, men satte endelig, idet skammen fik bugt med hans angst, ud i floden, råbende:

"Jeg er dødsens, vi er fortabt!"

Imidlertid blev færgen hurtigt revet bort med strømmen, og man hørte dem, der var i den, råbe om hjælp. En mand med grå hår var sprunget fra færgen ud i floden og svømmede med kraftige tag hen imod den person, der var nær ved at drukne, men han kom kun langsomt nærmere, da han måtte svømme mod strømmen.

"Mod," råbte Raoul, "mod!"

"Det er for sent," mumlede det unge menneske, "det er for sent!" Vandet gik over hans hoved og kvalte hans stemme.

Raoul sprang af hesten, som han overlod til sig selv, og nåede med et par tag adelsmanden. Han greb fast i hestens skumkæde og trak dens hoved op over vandet. Dyret åndede nu friere og fordoblede sine anstrengelser, lige som det havde kunnet forstå, at man var kommet det til hjælp. På samme tid greb Raoul en af det unge menneskes hænder og førte den hen til manken, hvori den greb fat. Vis på, at rytteren ikke ville slippe sit tag, beskæftigede Raoul sig nu kun med hesten, som han styrede hen mod den modsatte bred, idet han hjalp den at kløve bølgerne og opmuntrede den.

På en gang snublede dyret mod en banke og fik derpå fodfæste i sandet.

"Frelst!" råbte manden med det grå hår.

"Frelst!" mumlede adelsmanden mekanisk, idet han slap manken og lod sig glide ned af sadlen i Raouls arme.

Raoul var ikke mere end en halv snes skridt fra flodbredden. Her hen bragte han den besvimede adelsmand og lagde ham i græsset, hvor på han løste hans halstørklæde og knappede hans frakke op. Et minut senere var den gråhårede hos ham.

Olivain var ligeledes kommet i land, og færgefolkene gjorde deres bedste for at nå bredden ved hjælp af en stang, der tilfældigvis befandt sig i båden.

Takket være Raouls og den unge kavalers ledsagers anstrengelser vendte blodet lidt efter lidt tilbage til den døendes blege kinder. Han slog øjnene op og så sig forvirret omkring, men lod snart sit blik hvile på den, der havde frelst ham.

"O, det var Dem, jeg søgte efter, min herre," udbrød han, "uden Dem ville jeg være død, tre gange død."

"Men som De ser, min herre, kan man leve op igen," svarede Raoul, "og vi slipper denne gang med et koldt bad."

"O, min herre, hvor jeg er Dem taknemmelig!" udbrød den gamle herre.

"Ah! Er De der, min gode d'Arminges! Jeg har gjort Dem dygtig bange, ikke sandt? Men det er Deres egen skyld. Hvorfor har De som min hovmester ikke lært mig at svømme bedre?"

"Ak! hr. greve," svarede oldingen, "hvis der var hændt Dem en ulykke, ville jeg aldrig have vovet at vise mig for marskallen."

"Men hvordan gik det egentlig til?" spurgte Raoul.

"På den simpleste måde af verden, min herre," svarede den, der blev tituleret greve. "Vi havde omtrent tilbagelagt to tredjedele af vejen, da færgetovet sprang. Den råben og larmen, der herved opstod, forskrækkede min hest, der sprang ud i vandet. Jeg svømmede dårligt og turde derfor ikke på egen

hånd begive mig på vej til land. I stedet for at understøtte min hests anstrengelser trættede jeg den blot, og jeg var i færd med at drukne på den galanteste måde af verden, da De ankom i rette tid og trak mig op af vandet. Derfor, min herre, hvis De ikke har noget imod det, vil vi for fremtiden holde sammen i liv og død."

"Jeg står aldeles til Deres tjeneste, min herre," svarede Raoul med et buk.

"Jeg hedder grev de Guiche," vedblev adelsmanden, "og min fader er marskal de Grammont. Og da De nu ved, hvem jeg er, så gør mig den ære at sige mig, hvem De er."

"Jeg er vicomte de Bragelonne," svarede Raoul, rødmende over, at han ikke således som grev de Guiche havde gjort, kunne nævne sin fader.

"Deres ansigt, vicomte, Deres godhed og mod drager mig mod Dem. De har allerede erhvervet Dem hele min erkendtlighed. Lad os omfavne hinanden, jeg beder Dem om Deres venskab."

"Min herre," svarede Raoul, idet han gengældte grevens håndtryk, "også jeg elsker allerede Dem af mit ganske hjerte."

"Hvor agter De Dem hen, vicomte?" spurgte grev de Guiche.

"Til hr. prinsens armé, greve."

"Der skal jeg også hen," udbrød det unge menneske glædedrukken. "O, hvor det er heldigt, vi vil i hinandens selskab affyre det første pistolskud."

Ridende ved hinandens side tilbagelagde de vejen over floden til gæstgiverstedet, mens den ene glædede sig over livet, som han havde været nær ved at miste, den anden takkede Gud,

fordi han havde haft lejlighed til at udføre noget, som hans beskytter måtte synes om.

32. Skærmydslen

Opholdet i Noyon var kort. En hver tænkte kun på at nyde den højst nødvendige søvn. Grev de Guiche blev vækket klokken fem om morgenen af Raoul, der kom for at sige ham godmorgen. Man spiste i hast frokost, og klokken seks havde man allerede tilbagelagt to mil.

Den unge greves konversation var meget underholdende for Raoul. Derfor lyttede han meget opmærksomt til, mens den anden hele tiden talte. Opdraget i Paris, hvor Raoul kun havde været en eneste gang, og ved hoffet, som Raoul aldrig havde set, fortalte han om sine pagestreger og sine to dueller, som han havde haft trods edikterne og sin hovmesters årvågenhed, noget, der interesserede Raoul overordentligt. Raoul havde ikke været hos andre end hr. Scarron, og han fortalte Guiche om de personer, som han havde truffet der. Denne gjorde alle til skive for sin vittighed, og Raoul skælvede for, at han også skulle gøre sig lystig over fru de Chevreuse, for hvem han nærede en virkelig og dyb interesse, men hvad enten det nu var af instinkt eller af hengivenhed for fru de Chevreuse, så sagde han ikke andet end godt om hende. Disse lovtaler gjorde Raouls venskab for greven endnu inderligere.

Derefter drejede samtalen sig om galante eventyr og kærlighedsforbindelser. Også i denne henseende måtte Bragelonne indskrænke sig til at være tilhører. Han hørte altså til, og mens greven fortalte om tre eller fire temmelig flygtige

eventyr, forekom det ham, at også han, lige som han selv, bar på en hemmelig kærlighed.

De Guiche var, som allerede fortalt, blevet opdraget ved hoffet og kendte alle dettes intriger. Det var det hof, Raoul havde hørt grev de la Fère tale så meget om. Kun havde det forandret sig meget, siden Athos kom til det. Alt, hvad grev de Guiche fortalte, var derfor nyt for hans rejsekammerat. Den unge, bagtalende og vittige greve lod alle passere revy. Selv dronningen gik ikke fri, og kardinal Mazarin måtte ligeledes holde for.

På denne måde forløb tiden hurtigt. Grevens hovmester, en mand af verden, der, som hans elev sagde om ham, var lærd lige til tænderne, mindede flere gange Raoul om Athos' grundige lærdom og åndrige, bidende vid, men med hensyn til anstand, finfølelse og ydre adel kunne ingen sammenlignes med grev de la Fère.

Hestene, der var blevet skånet mere end dagen før, standsede omtrent klokken fire om eftermiddagen i Arras. Da man nu nærmede sig krigens skueplads, besluttede man at blive i denne by til næste morgen, eftersom spanierne undertiden benyttede sig af natten til at gøre strejftog lige til Arras.

Prinsen selv var i sit hovedkvarter i Béthune.

Den fjendtlige armé strakte sig fra Cassel til Courtray, og da den begik alle slags voldsomheder, havde de stakkels beboere på grænsen forladt deres enligt liggende boliger for at søge tilflugt i de befæstede byer. Arras var aldeles overfyldt af flygtninge.

Man talte om et nært forestående slag, der skulle være afgørende, for hr. prinsen havde hidtil kun ventet forstærkninger, som endelig var kommet. De unge mennesker

glædede sig over, at de var så heldige at komme i rette tid. De spiste til aften sammen og sov i det samme værelse. De var begge i den alder, da venskaber hurtigt sluttes, og det forekom dem, som om de havde kendt hinanden lige fra fødslen, og at det ville være umuligt for dem at skilles.

Aftenen gik hen med at tale om krigen. Tjenerne pudsede våbnene, de unge mennesker ladede deres pistoler for det tilfælde, at de skulle falde i et baghold, og vågnede om morgenen ganske fortvivlede, da de begge havde drømt, at de var kommet for silde til at tage del i slaget.

Om morgenen bredte det rygte sig, at prinsen af Condé havde rømmet Béthune for at trække sig tilbage til Carvin, idet han dog havde efterladt en besætning i den førstnævnte by. Men da denne efterretning ikke var pålidelig, besluttede de unge mennesker at fortsætte rejsen, efter som de altid under vejs kunne dreje af til højre og gå til Carvin.

Grev de Guiches hovmester kendte til punkt og prikke egnen. Han foreslog at følge en genvej, der løb midt imellem vejene til Lens og Béthune. I Ablain kunne man indhente nærmere oplysninger. Det blev overdraget værten at gøre Grimaud bekendt med den forandrede rejserute.

Klokken syv om morgenen fortsattes rejsen.

De Guiche, der var ung og hidsig, sagde til Raoul:

"Her er vi tre herrer og tre tjenere. Vore tjenere er godt bevæbnede, og Deres ser mig ud til at være en hård hals."

"Jeg har aldrig set ham i aktivitet," svarede Raoul, "men han er en bretagner, og det taler til hans fordel."

"Nu vel," fortsatte de Guiche, "jeg er vis på, at han ved forefaldende lejlighed vil opføre sig bravt. Hvad mig angår, så

har jeg to pålidelige folk, der har tjent under min fader. Vi udgør altså seks kombattanter, og hvis vi træffer på en lille trup, der er vor lig i styrke, ja, endda stærkere end vi, så vil vi angribe den, ikke sandt, Raoul?"

"Givet, min herre," svarede vicomten.

"Halløj, unge mennesker!" udbrød hovmesteren, der nu blandede sig i samtalen, "hvor er I hidsige på det! Mine instrukser, hr. greve! De glemmer nok, at jeg har ordre til at bringe Dem uskadt til hr. prinsen. Når De først er stødt til armeen, kan De for mig lade Dem dræbe, så meget De vil, hvis det kan more Dem, men indtil da kan jeg lade Dem vide, at jeg i min egenskab af øverstkommanderende befaler tilbagetoget og selv smører haser ved den første fjerbusk, jeg får øje på."

De Guiche og Raoul så smilende til hinanden.

Egnen blev imidlertid mere og mere kuperet, og fra tid til anden mødte de små afdelinger af flygtende bønder, der drev deres kvæg foran sig med vogne, som bortførte deres kostbareste ejendele.

Man nåede uden videre hændelser Ablain. Her erfarede man, at prinsen virkelig havde forladt Béthune. Idet man stadig efterlod den nødvendige besked til Grimaud, slog man nu ind på en genvej, der på en halv time bragte den lille trup til en biflod af Lys.

I nogen tid havde en temmelig tæt skov vist sig for dem i horisonten. Da de var kommet den på hundrede skridt nær, tog hr. d'Arminges sine sædvanlige forholdsregler og sendte grevens to tjenere i forvejen.

Tjenerne forsvandt mellem træerne, og hovmesteren og de to unge mennesker fulgte leende og passiarende bag efter i en

afstand af omtrent hundrede skridt. Olivain var omtrent lige så langt bag efter dem, da på en gang fem-seks musketskud knaldede. Hovmesteren råbte holdt, og de unge mennesker adlød og holdt deres heste an. I det samme kom de to tjenere tilbage i galop.

De unge mennesker, der var utålmodige efter at erfare grunden til denne skyden, red tjenerne i møde, efterfulgt af hovmesteren.

"Er I blevet angrebet?" spurgte de ivrigt.

"Nej," svarede tjenerne, "vi er rimeligvis ikke en gang blevet set. Skuddene blev affyret omkring hundrede skridt foran os i det tykkeste af skoven, og vi vendte tilbage for at spørge efter nærmere ordre."

"Min mening," tog hr. d'Arminges ordet, "og i nødsfald min befaling, er, at vi vender om. Der kan være et baghold skjult i denne skov."

"I har altså ikke set noget?" spurgte greven tjenerne.

"Jo, det forekom mig," sagde den ene af dem, "som om jeg så gulklædte ryttere liste sig omkring ved floden."

"Det er ganske rigtigt," svarede hovmesteren, "vi er faldet i et baghold af spaniere. Tilbage, mine herrer, tilbage!"

De unge mennesker så på hinanden, i det samme hørtes et pistolskud, ledsaget af råb om hjælp.

Hovmesteren havde allerede gjort omkring. De unge mennesker sporede deres heste fremad og Raoul råbte:

"Følg med, Olivain!"

Førend hovmesteren kunne komme sig af sin forbavselse, var de allerede forsvundet i skoven.

Fem minutter efter nåede de stedet, hvorfra larmen syntes at komme. De sagtnede nu deres ridt og rykkede forsigtigt fremad.

"Stille," hviskede de Guiche, "der er nogle ryttere."

"Ja, to til hest og tre, som er steget af."

"Kan De se, hvad de bestiller?"

"Ja, det forekommer mig, at de plyndrer en såret eller død mand."

"Det må være et skændigt snigmord," bemærkede de Guiche.

"Imidlertid er det dog soldater," svarede Bragelonne.

"Ja, men marodører, det vil sige stratenrøvere."

"Lad os sætte ind på dem," udbrød Raoul.

"Javel," svarede de Guiche.

"Mine herrer!" råbte den stakkels hovmester, "mine herrer, for Himlens skyld ..."

Men de unge mennesker hørte ham ikke. De red af sted om kap, og hovmesterens skrig havde ikke andet resultat end at gøre spanierne opmærksomme.

De to, der var til hest, red straks imod de unge mennesker, mens de tre andre fortsatte udplyndringen af to rejsende, for ved at nærme sig stedet så de unge mennesker to i stedet for ét legeme ligge udstrakt på jorden.

I ti skridts afstand fyrede de Guiche, men fejlede sin mand. Den spanier, der red løs på Raoul, skød nu, og Raoul følte ligesom et piskeslag over sin venstre arm. På fire skridts distance gav han ild, og truffet midt i brystet styrtede spanieren tilbage på sin hest, der fo'r af sted med ham.

I dette øjeblik så Raoul gennem en sky mundingen af en musket blive rettet imod sig. Athos' ord faldt ham nu ind, og

med lynets hurtighed lod han sin hest stejle, netop som skuddet gik af. Hesten gjorde et sidespring, strakte alle fire fra sig og faldt sådan, at Raouls ben kom til at ligge under den.

Spanieren kom til og tog sin musket om løbet for at knuse Raouls hoved med skæftet.

I den stilling, hvori han lå, kunne han uheldigvis hverken trække sværdet eller få pistolen ud af sadelhylsteret. Han så skæftet blive svunget over sit hoved, og mod sin vilje ville han netop lukke øjnene, da Guiche i et spring styrtede sig over spanieren og satte ham sin pistol for brystet.

"Overgiv Dem!" råbte han til ham, "eller De er dødsens!"

Musketten faldt af hænderne på soldaten, der øjeblikkelig overgav sig.

Guiche kaldte på en af sine tjenere, overgav ham fangen til bevogtning med ordre til at skyde ham ned ved det første forsøg, han gjorde på at flygte, sprang derpå af hesten og nærmede sig Raoul.

"I sandhed, min herre," sagde Raoul leende, skønt hans bleghed forrådte den bevægelse, hvori han ganske naturligt befandt sig som følge af, at det var hans første våbendåd, "De betaler hurtigt Deres gæld og har ikke længe villet være min skyldner. Uden Dem," tilføjede han, gentagende grevens ord, "ville jeg have været død, tre gange død."

"Da min fjende tog flugten," svarede de Guiche, "var der ikke noget, der hindrede mig i at komme Dem til hjælp. Men er De hårdt såret? De er ganske blodig."

"Jeg tror, at jeg har fået noget, der ligner en rift i armen," svarede Raoul. "Hjælp mig at blive klar af min hest, så håber jeg, at intet skal forhindre vor rejses fortsættelse."

Hr. d'Arminges og Olivain var allerede af hestene og i færd med at løfte hesten i vejret. Raoul fik endelig sin fod ud af stigbøjlen og sit ben frem under hesten, hvor efter han i et øjeblik var på benene.

"Intet knust?" spurgte de Guiche.

"Nej, Gud være lovet," svarede Raoul. "Men hvad er der blevet af de ulykkelige, som slynglerne var i færd med at myrde?"

"Vi er kommet for sent, jeg tror, at de har dræbt dem og derpå taget flugten med deres bytte. Mine to tjenere er henne hos ligene."

"Lad os gå hen og se, om de er aldeles døde, og om man ikke kan yde dem nogen hjælp," sagde Raoul. "Olivain, vi har arvet to heste, men jeg har mistet min. Tag den bedste af de to til Dem, og lad mig få Deres."

Derpå nærmede de sig stedet, hvor ofrene lå.

33. Munken

To mennesker lå på jorden, den ene ubevægelig med ansigtet ned ad, gennemboret af tre kugler og svømmende i sit blod … han var død.

Den anden, der af de to tjenere var sat med ryggen op mod et træ, bad ivrigt med øjnene hævede mod himlen og foldede hænder. Han havde fået en kugle i det øverste af låret.

De unge mennesker gik først hen til den døde og så forbavsede på hinanden.

"Det er en præst," sagde Bragelonne, "han bærer tonsur. O, de niddinger, der lægger hånd på Herrens tjenere!"

"Kom her hen, herre," sagde Urbain, en gammel soldat, der havde gjort alle felttogene med kardinalhertugen. "Kom her hen … den anden er der ikke noget at gøre ved, mens denne måske endnu er til at redde."

Den sårede smilede sørgmodigt.

"Redde mig, nej," svarede han, "men hjælpe mig til at dø, ja."

"Er De præst?" spurgte Raoul.

"Nej, min herre."

"Jeg spørger blot om det, fordi Deres ulykkeskammerat forekommer mig at høre til kirken," fortsatte Raoul.

"Det er sognepræsten i Béthune, min herre. Han var på vej til et sikkert sted med sin kirkes hellige kar og kapitelskatten, for hr. prinsen forlod i går vor by, og måske spanierne vil være der i morgen. Da det var kendt, at fjenden strejfede om i egnen, og at

det var et farefuldt hverv, ville ingen gå med ham, hvorfor jeg tilbød mig."

"Og de elendige har angrebet Dem og skudt på en præst?"

"Mine herrer," svarede den sårede og så sig omkring, "jeg lider meget, og dog ønsker jeg gerne at blive bragt til et hus."

"Hvor De kunne blive hjulpet?" spurgte de Guiche.

"Nej, hvor jeg kunne skrifte."

"Men måske," bemærkede Raoul, "er De ikke så farligt såret, som De tror."

"Tro mig, mine herrer," svarede den sårede, "der er ingen tid at spilde, kuglen er trængt ind i de indvendige dele."

"Er De læge?" spurgte de Guiche.

"Nej," svarede den døende, "men jeg forstår mig lidt på sår, og mit er dødeligt. Lad mig derfor bringe et sted hen, hvor jeg kan komme til at tale med en præst, eller vær så god at bringe en til mig her. Gud vil belønne denne hellige handling. Det gælder min sjæls frelse, for mit legeme er fortabt."

"Vær rolig, min herre," sagde de Guiche, "jeg lover Dem højt og helligt, at De skal få den trøst, De beder om. Sig os blot, hvor der er et hus, hvor vi kan søge hjælp, og en by, hvor vi kan hente en præst."

"Gud belønne jer! Når De følger landevejen, vil De en halv mil herfra træffe en kro og omtrent en mil på den anden side af denne landsbyen Greney. Begiv Dem til sognepræsten. Hvis han ikke er hjemme, så forføj Dem til augustinerklosteret, det er det sidste hus i byen på højre hånd, og bring mig en broder, lige meget om han er munk eller præst, når han blot af vor hellige kirke har modtaget magt til at absolvere og give dødssakramentet."

"Bliv hos den ulykkelige, hr. d'Arminges," sagde de Guiche, "og sørg for, at han bliver transporteret bort med så megen lempe som muligt. Lad en båre danne af grene og læg vore kapper på den. To af vore tjenere skal bære ham, mens en tredje kan blive tilbage for at afløse. Lad os to, vicomte, imidlertid søge en præst."

De to unge mennesker galopperede bort i den angivne retning, mens grev de Guiches hovmester sørgede for, at en båre blev dannet til den sårede.

Efter ti minutters forløb nåede de to unge mennesker kroen. Uden at stige af hesten kaldte Raoul på værten, underrettede ham om, at der snart ville blive bragt en såret til hans hus og bad ham om at gøre alt i stand til hans forbinding, samt, hvis der i nærheden boede en læge eller kirurg, da at lade denne hente. Buddets betaling påtog han sig at sørge for.

Værten, der så to unge, fornemme, kostbart klædte herrer for sig, lovede alt, hvad man forlangte. Efter at have set ham begynde på at gøre forberedelser til den såredes modtagelse, red vore to ryttere hurtigt videre i retning af Greney.

De havde tilbagelagt et stykke vej og allerede fået øje på de første huse i landsbyen, hvis røde tage stak stærkt af mod de omgivende grønne træer, da de så en munk komme dem i møde, ridende på et mulæsel. På grund af hans bredskyggede hat og grå uldne kutte antog de ham for en augustiner. Skæbnen selv syntes at lade dem møde den, som de søgte. Han var en mand på to og tyve år, der øjensynlig ved strenge bodsøvelser var blevet gammel før tiden. Hans ansigt var gulblegt, hans korte hår, der knap nåede nedenfor hatten, var meget blondt, og hans lyseblå øjne syntes at mangle alt udtryk.

"Er De ikke gejstlig, min herre?" spurgte Raoul med sin sædvanlige høflighed.

"Hvorfor spørger De mig om det?" svarede den fremmede flegmatisk.

"Fordi vi ønsker at vide det," sagde de Guiche stolt.

Den fremmede berørte sit mulæsel med hælen og red videre.

De Guiche var i et spring foran ham og spærrede ham vejen.

"Svar, min herre," udbrød han, "man har spurgt Dem høfligt, og ethvert spørgsmål fordrer et svar."

"Jeg antager ikke, at jeg behøver at sige, hvem jeg er, til den første den bedste, der får i sinde at spørge mig om det."

De Guiche havde møje med at styre sin lyst til at knække arme og ben på munken.

"For det første," svarede han, idet han betvang sin vrede, "er vi ikke de første de bedste. Min ven der er vicomte af Bragelonne, og jeg er grev de Guiche. Er De præst, så opfordrer jeg Dem i menneskelighedens navn til at følge med mig for at hjælpe et menneske. Er De det ikke, så er det en anden sag, men så kan jeg i den høfligheds navn, som De synes at være så aldeles ukendt med, lade dem vide, at jeg skal revse Dem for Deres uforskammethed."

Munken, der fra bleg blev ganske grå i ansigtet, smilede på en så besynderlig måde, at Raoul, der ikke havde tabt ham af syne, blev ganske underlig ved det.

"Det er en eller anden spansk eller flandersk spion," sagde han og lagde hånden på pistolkolben.

Munken lånte Raoul et truende blik.

"Nå, min herre," sagde de Guiche, "vil De så svare?"

"Jeg er præst, mine herrer," svarede den unge mand.

Og hans ansigt antog atter sit flegmatiske udtryk.

"I så fald, min fader," sagde Raoul, idet han atter stak sine pistoler i hylsteret og talte i en ærbødig tone, der ikke kom fra hjertet, "vil De, som min ven har sagt, kunne få lejlighed til at virke i Deres kald. En ulykkelig såret er på vej til en nærliggende kro. Han ønsker at tale med en Herrens tjener."

"Jeg skal begive mig derhen," svarede munken.

Med disse ord sporede han sit muldyr.

"Lad os følge efter ham," sagde de Guiche, "det er det sikreste."

"Jeg ville netop foreslå det samme," svarede Raoul.

De unge mennesker begav sig atter på vej, holdende skridt med munken, som de fulgte i et pistolskuds distance.

Efter fem minutters forløb vendte munken sig om for at se, om de fulgte ham.

"Ser De," sagde Raoul, "vi gjorde rigtigt i at følge bag efter."

"Den munk har et afskyeligt ansigt," sagde grev de Guiche.

"Ja, afskyeligt," svarede Raoul, "især udtrykket i det. Disse gule hår, livløse øjne og læber, der bliver borte, så snart han åbner munden."

"Ja, ja," sagde de Guiche, der havde lagt mindre mærke til disse ting, eftersom Raoul havde betragtet ham, mens de Guiche førte ordet, "ja, et frastødende ansigt, men disse munke fører et så strengt liv, den megen fasten gør dem blege, bodsøvelserne gør dem til hyklere, og ved at begræde livets goder, som de har mistet, og som vi nyder, bliver deres øjne sløve og døde."

"Imidlertid vil den stakkels mand få sin præst," sagde Raoul, "men synderen ser rigtig nok ud til at have en bedre

samvittighed end skriftefaderen. Hvad mig angår, så tilstår jeg, at jeg er vant til at se præster, der har et mere tiltalende udvortes."

"Ja, ser De," svarede de Guiche, "denne her er en af de omvandrende brødre, der færdes på landevejene for at tigge, indtil et godt embede en gang falder ned fra himlen til dem. De er for det meste udlændinge, skotter, irlændere, danske. Jeg har før set dem."

"Lige så stygge?"

"Nej, men dog grimme nok."

"Den stakkels sårede, der skal dø mellem hænderne på en sådan munk!"

"Bah! Absolutionen kommer jo ikke fra den, der giver den, men fra Himlen," svarede de Guiche. "Imidlertid, når jeg skal være oprigtig, ville jeg hellere dø uden absolution end have at gøre med en sådan skriftefader. Er De ikke af samme mening, vicomte? Jeg så, at De famlede ved Deres pistol, som om De havde den største lyst til at knuse hans hoved."

"Jo, greve, det er besynderligt, men synet af dette menneske har indgydt mig en ubeskrivelig rædsel. Har De ikke undertiden uformodet truffet en slange på Deres vej?"

"Nej, aldrig," svarede de Guiche.

"Nå, det er hændet mig i vore skove ved Blois, og jeg mindes, at den første gang jeg så en sådan betragte mig med sine stive øjne, blev jeg stående bleg og ubevægelig og ligesom fortryllet, indtil grev de la Fère ..."

"Deres fader?" afbrød de Guiche ham.

"Nej, min formynder," svarede Raoul rødmende.

"Meget vel."

"Indtil," fortsatte Raoul, "grev de la Fère sagde til mig: Nå, Bragelonne, træk fra læderet. Først da ilede jeg hen til krybet og overhuggede det i to stykker, netop som det hvislende rejste sig på sin hale for at angribe mig. Nu, jeg forsikrer Dem, at jeg akkurat havde den samme fornemmelse ved synet af dette menneske, da han så på mig, idet han sagde: 'Hvorfor spørger De mig om det?'"

"De fortryder altså, at De ikke har hugget ham i to stykker lige som slangen?"

"Ja, næsten," svarede Raoul.

I det samme fik de øje på den lille kro. På den anden side af denne sås toget med den sårede nærme sig ganske langsomt, ledsaget af d'Arminges. To mænd bar den døende, mens den tredje førte hestene.

De unge mennesker sporede deres heste.

"Der har vi den sårede," sagde de Guiche, idet han kom på siden af augustinermunken, "vær så god at skynde Dem lidt, hr. munk."

Raoul holdt sig så langt som muligt borte fra munken og vendte hovedet om til den anden side.

De unge mennesker red nu foran skriftefaderen i stedet for at følge bagefter ham, og skyndte sig hen til den sårede, som de meddelte den gode nyhed. Denne rejste sig op for at se i den angivne retning, og da han så munken nærme sig, faldt han med glædestrålende ansigt tilbage på båren.

"Vi har nu gjort for Dem, hvad vi kunne," sagde de unge mennesker, "og da vi har hast med at støde til prinsens arme, må vi fortsætte vor rejse. De undskylder os, ikke sandt, min

herre? Men man siger, at der vil blive leveret et slag, og vi vil ikke gerne komme for sent."

"Rejs, mine unge herrer," svarede den sårede, "og vær velsignede begge to for jeres barmhjertighed. I har virkelig, som I siger, gjort for mig, hvad I kunne, jeg kan kun endnu en gang sige: Gud bevare jer, jer og dem, I har kære!"

"Vi rider i forvejen, min herre," sagde Guiche til sin hovmester, "De kan indhente os på vejen til Cambrin."

Værten stod i døren og havde truffet alle forberedelser til at tage imod den sårede, og en karl var redet bort for at hente lægen i Lens, der var den nærmeste by.

"Godt," sagde værten, "det skal ske, som I ønsker, men vil De ikke blive for at få Deres sår forbundet, min herre?" tilføjede han, idet han vendte sig til Bragelonne.

"O, mit sår har ikke noget at betyde," svarede vicomten, "og det vil være tids nok at se til det på det næste bedested. Hav blot den godhed, hvis en rytter skulle komme hertil og spørge efter et ungt menneske, der rider på en fuks og er ledsaget af en tjener, da at sige ham, at De har set mig, men at jeg er rejst videre, og at jeg har i sinde at spise middag i Mazingarbe og overnatte i Cambrin. Denne rytter er nemlig min tjener."

"Ville det ikke være bedre og sikrere, om jeg spurgte ham om hans navn og sagde ham Deres?" spurgte værten.

"Man kan ikke være for forsigtig," svarede Raoul. "Jeg hedder vicomte de Bragelonne og min tjener Grimaud."

I det samme kom den sårede fra den ene side og munken fra den anden side. De unge mennesker gjorde plads for båren. Munken steg af sit mulæsel og befalede at føre det hen i stalden, men uden at tage tøjet af det.

"Hr. munk," sagde de Guiche, "skrift denne brave mand, og bryd Dem ikke om Deres eller Deres muldyrs fortæring, for alt er betalt."

"Tak, min herre," svarede munken med et af disse smil, der havde fået Bragelonne til at skælve.

"Kom, greve," sagde Raoul, for hvem munkens nærværelse syntes at være utålelig, "kom, jeg føler mig ilde tilpas her."

"Tak, endnu en gang tak, mine unge herrer," sagde den sårede, "og glem mig ikke i Deres bønner."

"Vær kun rolig," svarede de Guiche, idet han sporede sin hest for at indhente Bragelonne, der allerede var en snes skridt forud.

I det samme blev båren af de to tjenere bragt ind i huset. Værten og hans kone, der var kommet til, stod på trappen. Den sårede syntes at lide frygteligt, og dog tænkte han kun på, om munken fulgte med.

Ved synet af denne blege, blodige mand greb konen sin mand hårdt i armen. "Nu, hvad er der på færde?" spurgte denne. "Befinder du dig ilde?"

"Nej, men se!" svarede værtinden og viste sin mand den sårede, "kender du ham ikke igen?"

"Jo, i sandhed!" udbrød værten. "ve vort hus. Det er den forrige bøddel fra Béthune."

"Den forrige bøddel fra Béthune!" mumlede den unge munk, idet han standsede, mens hans ansigt røbede den modbydelighed, som hans skriftebarn indgød ham. Han fortsatte imidlertid i tavshed vejen til det værelse i stueetagen, hvor tjenerne allerede havde lagt den døende på en seng.

Da de to tjenere så den Guds mand træde hen til den såredes hovedgærde, forlod de værelset og lukkede døren for den døende og munken. d'Arminges og Olivain ventede på dem. De steg nu alle fire til hest og red bort i trav ad den vej, ad hvilken Raoul og hans ledsager allerede var forsvundet.

I det samme, som hovmesteren og hans følge ligeledes forsvandt, standsede en ny rejsende foran kroen.

"Hvad ønsker herren?" spurgte værten, endnu ganske bleg og skælvende over den opdagelse, han nylig havde gjort.

Den rejsende gjorde en gebærde som en mand, der drikker, og idet han steg af hesten, pegede han på denne og gjorde en gebærde som en mand, der strigler.

"Ah! for fanden," tænkte værten, "denne her er nok stum."

"Herren ønsker ellers ikke noget?" spurgte han.

"Jovel," svarede den rejsende.

"Hvad ønsker herren da?"

"At vide, om De har set noget til en ung adelsmand på femten år, der red på en fuks og ledsagedes af en tjener."

"Vicomte de Bragelonne?" spurgte værten.

"Netop."

"Så er De altså hr. Grimaud?"

Den rejsende nikkede.

"Deres unge herre," fortsatte værten, "var her for et kvarter siden. Han vil spise til middag i Mazingarbe og overnatte i Cambrin."

Da Grimaud var sikker på at træffe sin unge herre, inden dagen var forbi, syntes han at blive roligere, tørrede sin pande og skænkede sig et glas vin, som han drak i tavshed.

Han havde netop sat sit glas på bordet og var i færd med at fylde det for anden gang, da et frygteligt skrig lød fra det værelse, hvori munken og den døende befandt sig.

Grimaud rejste sig op.

"Hvad er det?" sagde han, "hvorfra kommer det skrig?"

"Fra den såredes værelse," svarede værten.

"Hvilken såret?" spurgte Grimaud.

"Den gamle bøddel i Béthune, der er blevet myrdet af spanske marodører, som man har bragt her til og som for øjeblikket skrifter for en augustiner. Det lader til, at han lider meget."

I det samme hørtes et svagere skrig end det første, fulgt af en lang stønnen. De tre personer så gysende på hinanden.

"Vi må se efter, hvad det er," sagde Grimaud.

"Det lyder, lige som når et menneske bliver kvalt," mumlede værten.

"Jesus!" udbrød hans kone og korsede sig.

Hvis Grimaud talte lidet, så ved man, at han handlede så meget des mere. Han styrtede altså hen til døren og ruskede stærkt i den, men den var lukket af indvendig fra. Grimaud så sig omkring og fik øje på et brækjern, der tilfældigvis lå i en krog. Han sprang hen til det, og førend værten kunne forhindre det, havde han sprængt døren.

Værelset var oversvømmet af blod, der sivede gennem madrassen. Den sårede rallede, og munken var intet steds at se.

"Munken?" råbte værten, "hvor er munken?"

Grimaud ilede hen til et åbent vindue, der vendte ud til gården. "Han må være flygtet denne vej," råbte han.

"Tror De?" spurgte værten forstyrret. "Staldkarl, se efter, om munkens mulæsel er i stalden."

"Der er intet mulæsel," råbte den tiltalte.

Grimaud rynkede panden, værten foldede hænderne og så sig forvildet omkring. Hans kone havde ikke vovet at træde indenfor, men stod forfærdet i døren.

Grimaud trådte hen til den sårede og betragtede hans markerede træk, der vakte så skrækkelige erindringer hos ham.

En dolk var lige til fæstet boret i den venstre side af bøddelens bryst.

"Hent hjælp," sagde Grimaud, "jeg bliver hos ham."

Værten forlod værelset aldeles ude af sig selv. Hans kone var allerede flygtet, den gang hendes mand skreg.

34. Absolutionen

Følgende havde imidlertid tildraget sig i værelset.

Som vi har set, var det ikke frivilligt, men tvært imod meget imod sin vilje, at munken fulgte med den sårede, der på en så besynderlig måde var blevet ham anbefalet. Måske ville han have forsøgt på at flygte, hvis der havde været nogen mulighed for det, men de to adelsmænds trusler, deres følge, der var blevet tilbage efter dem, og som uden tvivl havde fået deres instruks, og, for at sige alt, selve eftertanken havde bestemt munken til lige til enden at spille sin rolle som skriftefader. Da han først var kommet ind i værelset, trådte han straks hen til den såredes hovedgærde.

Bøddelen kastede et hurtigt blik på sin trøsters ansigt og sagde forundret:

"De er meget ung, min fader."

"De folk, der bærer min dragt, har ingen alder," svarede munken tørt.

"Ak! Tal venligere til mig, min fader," svarede den sårede, "jeg trænger til en ven i mine sidste øjeblikke."

"Lider De meget?" spurgte munken.

"Ja, men mere på sjælen end på legemet."

"Vi vil frelse Deres sjæl," sagde den unge mand, "men er De virkelig, som folkene siger, bøddelen i Béthune?"

"Det vil sige," svarede den sårede ivrigt, uden tvivl bange for, at bøddelnavnet skulle jage hans trøster fra ham, "jeg har været det, men jeg er det ikke længere. Det er femten år siden, at jeg

afstod mit embede. Jeg er endnu til stede ved eksekutionerne, men jeg henretter ikke længere selv."

"De nærer altså afsky for Deres stilling?"

Bøddelen sukkede dybt.

"Så længe jeg kun henrettede i lovens og retfærdighedens navn," svarede han, "har min stilling ikke berøvet mig søvnen, men siden den frygtelige nat, da jeg lod mig bruge som redskab for en privat hævn og med hjertet fuldt af had løftede sværdet mod en af Guds skabninger, siden den dag ..."

Bøddelen tav og rystede fortvivlet på hovedet.

"Tal," sagde munken, der havde sat sig ved fodenden af den såredes seng, og som begyndte at føle interesse for et skriftemål, der indlededes på en så forunderlig måde.

"Ak!" udbrød den døende, idet den længe tilbageholdte smerte endelig brød frem, "ak! Og dog har jeg søgt at kvæle mine samvittighedsnag ved tyve års gode gerninger. Ved enhver lejlighed har jeg udsat mit liv for at redde dem, der var i fare. Og jeg har bevaret flere menneskelige tilværelser til gengæld for dem, som jeg har udslukket. Men det er ikke alt. Den formue, som jeg havde erhvervet ved udøvelsen af min håndtering, har jeg uddelt til de fattige, jeg er blevet en stadig gæst i Guds hus, og de folk, der før skyede mig, har vænnet sig til at se mig. Alle har tilgivet mig, men mindet om denne henrettelse forfølger mig bestandigt, og hver nat forekommer det mig, som om jeg så dette fruentimmer stå foran mig."

"Et fruentimmer? Det er altså et fruentimmer, De har myrdet?" udbrød munken.

"De også!" råbte bøddelen, "De bruger altså også det ord, der uophørligt genlyder i mine øren, myrdet! Jeg har altså myrdet

og ikke henrettet hende! Jeg er altså en morder og ikke en retfærdighedens håndlanger!"

Og han lukkede øjnene og stønnede lydeligt.

Munken var uden tvivl bange for, at han skulle dø, førend han fik sagt mere, for han fortsatte ivrigt:

"Videre, jeg ved intet. Når De har endt Deres fortælling, vil Gud og jeg dømme Dem."

"O, min fader," fortsatte bøddelen uden at åbne øjnene, som om han frygtede for at se en eller anden frygtelig genstand, "det er især om natten og når jeg sætter over en flod, at jeg overfaldes af den rædsel, som det ikke er mig muligt at betvinge. Da forekommer det mig, at min hånd bliver tung, som om mit sværd endnu tyngede i den, at vandet bliver blodrødt, og at alle naturens stemmer, løvets hvisken, vindens mumlen, bølgernes skvulpen forener sig til en fortvivlet, frygtelig stemme, der råber til mig: Plads for Guds retfærdighed!"

"Afsindighed!" mumlede munken og rystede på hovedet.

Bøddelen åbnede øjnene, vendte sig om til den unge mand og greb ham i armen.

"Afsindighed!" gentog han, "afsindighed, siger De! O, nej, det var aften, da jeg kastede hendes lig i floden, og de ord, som min samvittighed bestandig gentager for mig, udtalte jeg i mit hovmod. Efter at have været et redskab for den menneskelige retfærdighed troede jeg at være blevet det for Gud."

"Men lad høre, hvordan gik det til? Tal!" sagde munken.

"En aftenstund kom en mand til mig og viste mig en ordre. Jeg fulgte med ham. Fire fornemme herrer ventede på mig og førte mig bort med sig. Jeg var hele tiden bestemt på at gøre

modstand, hvis den forretning, man forlangte jeg skulle udføre, forekom mig uretfærdig. Vi tilbagelagde fem-seks mil i en ubehagelig tavshed, næsten uden at veksle et eneste ord. Endelig viste de mig gennem vinduet på en lille hytte et fruentimmer, der sad med albuen støttet mod et bord, og sagde til mig:

"Det er hende, De skal henrette!""

"Frygteligt!" udbrød munken, "og De adlød?"

"Min fader, denne kvinde var et uhyre. Hun havde, sagde man, forgivet sin mand, forsøgt på at myrde sin svoger, der befandt sig mellem de omtalte mænd, og kort i forvejen forgivet en ung kone, der var hendes medbejlerske, og endelig havde han, førend hun forlod England, ladet kongens yndling snigmyrde."

"Buckingham?" råbte munken.

"Ja, Buckingham, sådan hed han."

"Hun var altså englænderinde?"

"Nej, hun var fransk, men havde giftet sig i England."

Munken blegnede, tørrede sin pande og slog skodden for døren. Bøddelen, der troede, at han forlod ham, faldt stønnede tilbage på sengen.

"Nej, nej, her er jeg," sagde munken og skyndte sig tilbage til ham. "Bliv ved – hvem var disse mænd?"

"Den ene var udlænding, en englænder, tror jeg, de fire var franskmænd og iført musketeruniform."

"Deres navne?" spurgte munken.

"Jeg kendte dem ikke. De fire andre herrer kaldte imidlertid englænderen *mylord*."

"Og fruentimmeret var smuk?"

"Ung og smuk! O, ja, navnlig smuk! Jeg ser hende endnu knæle ved mine fødder, og bede med hovedet bøjet tilbage. Jeg har aldrig siden kunnet forstå, hvordan jeg kunne afhugge dette smukke blege hoved."

Munken lod til at være meget bevæget. Han skælvede over hele kroppen.

"Og De har dræbt hende?" udbrød han. "De har ladet Dem bruge som et redskab for disse feje, der ikke havde mod til selv at dræbe hende! De har ikke haft medlidenhed med hendes ungdom, skønhed og svaghed. De har dræbt denne kvinde?"

"Som jeg har sagt Dem, min fader," svarede bøddelen, "skjulte denne kvinde desværre under sit himmelske ydre en djævelsk sjæl, og da jeg så hende, da jeg mindedes alt det onde, hun havde tilføjet mig selv ..."

"Dem? Hvad kunne hun have gjort Dem? Tal!"

"Hun havde forført min broder, der var præst, og styrtet ham i ulykke. Hun var flygtet med ham fra sit kloster."

"Med Deres broder?"

"Ja, min broder havde været hendes første elsker, og hun var årsag til hans død. O, min fader, min fader! Se ikke således på mig. Jeg er altså brødefuld! Og De vil altså ikke tilgive mig?"

Munken lagde bånd på sig selv, idet han svarede:

"Jo vist, jo vist! Jeg vil tilgive Dem, når De vil sige mig alt."

"O!" udbrød bøddelen, "alt, alt, alt!"

"Svar mig. Når hun har forført deres broder ... De siger jo, at hun har forført ham, ikke sandt?"

"Jo!"

"Når hun har været årsag til hans død? ... De siger jo, at hun har foranlediget hans død?"

"Ja," gentog bøddelen.

"Så må De også kende hendes pigenavn."

"O, min Gud," stønnede bøddelen, "min Gud! Det er lige som jeg skulle dø. Absolution, min fader, absolution!"

"Hendes navn!" råbte munken, "og De skal få den."

"Anna de Buiel!" hviskede den sårede.

"Anna de Buiel!" råbte munken, idet han rejste sig op og løftede hænderne mod himlen. "Anna de Buiel! Du sagde jo Anna de Buiel, ikke sandt?"

"Ja, ja, det var hendes navn. Absolvér mig nu – for jeg dør!"

"Jeg skulle give dig absolution!" udbrød præsten med en latter, der fik hårene til at rejse sig på den såredes hoved, "jeg er ikke præst."

"Er De ikke præst?" råbte bøddelen, "hvem er De da?"

"Det skal jeg snart sige dig, elendige!"

"O, min Gud!"

"Jeg er John Francis Winter!"

"Jeg kender Dem ikke!" udbrød bøddelen.

"Vent lidt! Du skal snart lære mig at kende. Jeg er John Francis Winter," gentog han, "og denne kvinde ..."

"Nå, denne kvinde?"

"Var min moder!"

Nu var det, at bøddelen udstødte det første frygtelige skrig, som var blevet hørt udenfor.

"O, tilgiv mig! Tilgiv mig!" mumlede han, "om ikke i Guds, så i det mindste i Deres eget navn. Om ikke som præst, så dog som søn."

"Tilgive dig!" råbte den falske munk, "tilgive dig! Gud vil måske gøre det, men jeg gør det aldrig."

Idet han derpå fremtog en dolk og borede den i hans bryst, tilføjede han:

"Se der, det er min absolution!"

Nu hørtes det andet, svagere skrig, der påfulgtes af en dyb stønnen.

Bøddelen, der havde rejst sig op, faldt tilbage på sengen. Hvad munken angår, så lod han dolken blive siddende i såret og ilede hen til vinduet, som han åbnede. Gennem en lille have listede han sig derpå hen til stalden, tog sit mulæsel, som han trak ud af en bagport, og skyndte sig til den nærliggende skov. Her kastede han sin munkekutte af sig og fremtog af sin vadsæk en fuldstændig kavalerdragt, som han iførte sig, hvorpå han til fods begav sig til den nærmeste poststation, hvor han lejede en hest og i største skynding fortsatte rejsen til Paris.

35. Grimaud taler

Grimaud var blevet alene tilbage hos bøddelen, da værten var gået for at hente hjælp, og hans kone bad.

Efter et øjebliks forløb slog den sårede øjnene op.

"Hjælp!" mumlede han, "hjælp! O, min Gud, min Gud! Skulle der ikke i hele verden findes en ven, der vil hjælpe mig til at leve eller dø?"

Han førte med møje hånden til brystet, hvor han stødte mod dolkegrebet.

"Ak!" udbrød han som en mand, der besinder sig, og lod derpå atter sin arm synke ned.

"Vær ved godt mod," sagde Grimaud, "man er gået for at hente hjælp."

"Hvem er De?" spurgte den sårede og fæstede sine opspilede øjne på Grimaud.

"En gammel bekendt," svarede Grimaud.

"De?"

Den sårede gjorde sig umage for at mindes den talendes ansigtstræk.

"Ved hvilken lejlighed er vi truffet sammen?" spurgte han.

"En nat for tyve år siden. Min herre hentede Dem i Béthune og tog Dem med til Armentières."

"Nu kender jeg Dem," sagde bøddelen, "De er en af de fire tjenere."

"Ganske rigtigt."

"Hvorfra kommer De?"

"Jeg kom forbi og gjorde holdt i kroen for at lade min hest hvile sig lidt. Man fortalte mig, at bøddelen fra Béthune lå såret her i huset, da De udstødte to skrig. Ved det første ilede vi til, og ved det andet sprængte vi døren."

"Og munken?" spurgte bøddelen, "har De ikke set munken?"

"Hvilken munk?"

"Den munk, der var lukket inde hos mig."

"Nej, han var her ikke længere. Det lader til, at han er flygtet gennem vinduet. Er det ham, der har såret Dem?"

"Ja," svarede bøddelen.

Grimaud gjorde en bevægelse som for at gå.

"Hvad vil De gøre?" spurgte den sårede.

"Sætte efter ham."

"Vogt Dem vel for det."

"Hvorfor?"

"Han har hævnet sig, og han har gjort ret. Nu håber jeg, at Gud vil tilgive mig, for min brøde er blevet udsonet."

"Forklar Dem," sagde Grimaud.

"Dette fruentimmer, som Deres herre og de andre herrer lod mig dræbe ..."

"Mylady?"

"Ja, Mylady, det er sandt, sådan kaldte I hende ..."

"Hvad vedkommer Mylady munken?"

"Hun var hans moder."

Grimaud stirrede i største ophidselse på den døende.

"Hans moder?" gentog han.

"Ja, hans moder."

"Han kender altså hendes hemmelighed?"

"Jeg antog ham for en munk og betroede ham den derfor i mit skriftemål."

"Ulykkelige!" udbrød Grimaud, idet hans hår rejste sig alene ved tanken om de følger, denne opdagelse kunne have, "ulykkelige! Jeg håber da, at De ikke har nævnt nogen?"

"Jeg har ingen nævnt, da jeg ikke kendte andre navne end hans moders pigenavn, på hvilket han genkendte hende, men han ved, at hans onkel var mellem hendes dommere."

Med disse ord sank han udmattet tilbage på puderne. Grimaud ville komme ham til hjælp og nærmede sin hånd til dolken.

"Rør mig ikke," sagde bøddelen, "hvis dolken blev trukket ud, ville jeg dø."

Grimaud blev stående med hånden udstrakt; men pludselig slog han sig med hånden for panden og udbrød:

"Hvis dette menneske nogen sinde erfarer, hvem de andre er, er min herre fortabt."

"Skynd Dem, skynd Dem!" råbte bøddelen, "advar ham, hvis han lever endnu. Advar hans venner, tro mig, min død vil ikke være afslutningen på dette frygtelige eventyr."

"Det er frygteligt!" mumlede Grimaud, "og dog havde dette fruentimmer fortjent sin skæbne. Er De ikke endnu af samme mening?"

"Når man står i begreb med at dø," svarede bøddelen, "er andres forbrydelser meget små i sammenligning med ens egne."

Han faldt tilbage og lukkede øjnene.

Grimaud vaklede mellem medlidenhed, der forbød ham at forlade dette menneske i hans hjælpeløse tilstand, og frygten,

der bød ham at rejse straks for at meddele grev de la Fère den nyhed, han nylig havde erfaret, da han hørte fodtrin i gangen og så værten træde ind med kirurgen, som man endelig havde fundet.

Flere nysgerrige fulgte med, for det passerede var allerede kommet ud mellem folk.

Lægen trådte hen til den syge, der lod til at være besvimet.

"Først må stålet trækkes ud af brystet," sagde han og rystede udtryksfuldt på hovedet.

Grimaud mindedes, hvad den sårede nylig havde sagt, og så til den anden side. Kirurgen trak frakken til side, rev skjorten itu og blottede brystet. Som allerede fortalt var dolken boret i brystet lige til fæstet.

Kirurgen tog fat i grebet af dolken, og idet han trak til, åbnede den sårede øjnene og stirrede frygteligt vildt omkring sig. Da klingen var kommet helt ud af såret, styrtede en blodstrøm ud af den såredes mund, og idet han trak vejret, flod blodet ud af såret. Den døende fæstede blikket på Grimaud med et besynderligt udtryk, udstødte en kvalt rallen og udåndede.

Grimaud tog nu den blodbestænkte dolk, der lå i værelset og indgød alle rædsel, gav værten tegn til at følge med, betalte med en rundhåndethed, der var hans herre værdig, sin fortæring og steg derpå til hest.

Grimaud havde først tænkt på at vende tilbage til Paris, men da det faldt ham ind, at hans fortsatte udebliven ville gøre Raoul urolig, satte han sin hest i galop og holdt ti minutter efter udenfor *Mulet Couronné*, det eneste gæstgiversted i Mazingarbe.

Raoul sad ved bordet sammen med grev de Guiche og dennes hovmester, men eventyret om morgenen havde bredt en

forstemthed over de to unge mennesker, som hr. d'Arminges munterhed ikke kunne adsprede.

På en gang gik døren op og Grimaud kom til syne, bleg, tilstøvet og endnu overstænket af den ulykkelige bøddels blod.

"Grimaud, min gode Grimaud!" udbrød Raoul, "kommer du endelig! Undskyld, mine herrer, han er ingen tjener, men min ven."

Idet han derpå rejste sig og ilede hen til ham, fortsatte han:

"Hvordan har greven det? Savner han mig meget? Har du set ham, siden vi skiltes? Svar mig. Jeg har også så meget at fortælle dig. I de tre dage har vi oplevet så mange eventyr, men hvad fejler dig? Hvor du er bleg og blodig! Hvorfra skriver dette blod sig?"

"Ja, han er virkelig blodig," sagde greven og rejste sig op. "Er De såret, min ven?"

"Nej, min herre," svarede Grimaud, "det er ikke mit blod."

"Hvis er det da?" spurgte Raoul.

"Den ulykkeliges, som I lod tilbage i kroen, og som er død i mine arme."

"I dine arme? Dette menneske? Men ved du, hvem han var?"

"Ja," svarede Grimaud, "han var den forrige bøddel i Béthune."

"Og han er død?"

"Ja!"

De unge mennesker så på hinanden.

"Hvad skal man sige, mine herrer?" sagde d'Arminges, "det er naturens lov, som ikke en gang en bøddel gør en undtagelse fra. Så snart jeg havde set hans sår, fik jeg dårlige tanker om ham, og som I ved, var det også hans egen mening, eftersom han forlangte at tale med en munk."

Ved ordet munk blegnede Grimaud.

"Nå, til bords," sagde d'Arminges, der som alle mænd på den tid og navnlig af hans alder ikke tillod nogen følsomhed mellem retterne.

"Ja, min herre, De har ret," sagde Raoul. "Nå, Grimaud, lad dig give noget at leve af, forlang hvad du vil, og når du har hvilet dig, vil vi snakke sammen."

"Nej, herre, nej," svarede Grimaud, "jeg kan ikke blive her et øjeblik, jeg må straks tilbage til Paris."

"Hvad for noget? Du vil tilbage til Paris? Du tager fejl, det er Olivain, der skal rejse, og dig, der skal blive."

"Det er tvært imod Olivain, der skal blive, og mig, der skal rejse. Jeg er kommet ene og alene for at underrette Dem om dette."

"Men hvorfor denne forandrede bestemmelse?"

"Det kan jeg ikke sige Dem."

"Forklar dig."

"Jeg kan ikke forklare mig."

"Nå, hvad er det for en passiar? Du spøger nok."

"Hr. vicomten ved, at jeg aldrig spøger."

"Ja vel, men jeg ved også, at hr. grev de la Fère har sagt, at du skal blive hos mig, og Olivain vende tilbage til Paris. Jeg vil følge hr. grevens befaling."

"Ikke i dette tilfælde, herre."

"Vil du måske være mig ulydig?"

"Ja, herre, for det er nødvendigt."

"Du holder så hårdnakket ved din beslutning?"

"Ja, jeg rejser. Lykkelig rejse, hr. vicomte!"

Med disse ord bukkede Grimaud og vendte sig om for at gå. Rasende og urolig på en gang løb Raoul efter ham og greb kam i armen.

"Grimaud!" råbte han, "bliv, jeg befaler det!"

"Vil De have, at greven skal blive myrdet?" spurgte Grimaud.

Han bukkede og lavede sig atter til at gå.

"Grimaud, min ven," fortsatte vicomten. "du må ikke tage sådan bort. Du må ikke forlade mig i en sådan ængstelse. Tal, Grimaud, for himlens skyld! Tal!"

Og Raoul faldt om i en stol.

"Jeg kan kun sige Dem en ting, herre, for det er ikke min hemmelighed, som De forlanger at vide. De har mødt en munk, ikke sandt?"

"Jo!"

"Og måske kan De kende ham igen, hvis De mødte ham?"

"O, ja, det kan jeg," udbrød Raoul.

"Jeg også!" sagde de Guiche.

"Nu vel," fortsatte Grimaud, "hvis De nogen sinde møder ham igen, hvor det end måtte være, på landevejen, på åben gade, i kirken, så træd ham under fode og knus ham uden barmhjertighed, som De ville gøre ved en slange eller øgle. Knus ham og forlad ham som død, for fem menneskers liv står på spil, så længe han lever."

Og uden at sige et ord mere forlod Grimaud hurtigt værelset, idet han benyttede sig af den forbavselse og skræk, hvori hans ord havde sat tilhørerne.

"Nu, greve," sagde Raoul og vendte sig om til de Guiche, "sagde jeg Dem ikke, at denne mand gjorde samme indtryk på mig som en slange?"

Et par minutter efter hørtes hestetrav på vejen. Raoul ilede til vinduet.

Det var Grimaud, der rejste tilbage til Paris. Han hilste vicomten, idet han svingede med sin hat, og forsvandt kort efter ved en omdrejning af vejen.

Undervejs faldt to ting Grimaud ind, for det første, at hans hest med den march, han satte op, ikke ville bære ham ti mil, for det andet, at han ingen penge havde.

Men Grimaud havde en lige så frugtbar indbildningskraft, som han talte lidt.

På det første bedested solgte han sin hest og rejste videre med posten.

36. Et middagsgilde som i gamle dage

De forhenværende musketerers anden sammenkomst havde ikke været højtidelig og truende som den første. Athos havde med sin sædvanlige overlegne forstand indset, at enigheden hurtigst og fuldstændigst ville blive genoprettet ved bordet, og da hans venner af frygt for hans mådeholdenhed ikke vovede at tale om de gode gamle gilder, foreslog han selv først at samles ved et godt besat bord og rigtigt slå sig løs.

Forslaget behagede alle og navnlig d'Artagnan, der savnede sin ungdoms muntre dage, for hans ånd havde i lang tid måttet lade sig nøje med utilstrækkelig og dårlig føde, som han selv sagde. Porthos, der stod på nippet til at blive baron, var henrykt over at finde en lejlighed til hos Athos og Aramis at studere fornemme folks væsen og manerer. Aramis ville gennem d'Artagnan og Porthos høre nyt fra Palais-Royal.

Athos var den eneste, der ikke havde nogen bihensigt og som ledes af rent venskab.

Man blev altså enig om at mødes hos en berømt traktør, hvis beværtningssted bar navnet *Eremitagen*. Den første sammenkomst blev bestemt til den følgende onsdag klokken otte om aftenen.

Den nævnte dag indfandt de fire venner sig punktligt til den aftalte tid. Porthos havde været ude at prøve en ny hest, d'Artagnan kom fra Louvre, hvor han havde haft vagt, Aramis

havde besøgt et af sine kvindelige skriftebørn i kvarteret, og Athos, der havde opslået sin bolig i nabogaden, var lige ved hånden. De blev derfor meget overraskede ved at mødes udenfor døren til Eremitagen.

Begyndelsen af samtalen mellem de fire venner var noget tvungen og måltidet begyndte temmelig stift. Det var tydeligt, at d'Artagnan tvang sig til at le, Athos til at drikke, Aramis til at fortælle og Porthos til at tie. Athos lagde mærke til den almindelige forlegenhed og befalede, for hurtigt at få den forjaget, at bringe fire flasker champagne.

Ved denne med Athos' sædvanlige rolighed givne ordre opklaredes gascognerens ansigt og glattedes Porthos' ansigt.

Aramis blev forbavset. Han vidste nemlig ikke alene, at Athos ikke mere drak, men at han endda følte en vis modbydelighed for vin. Aramis' forundring tiltog, da han så Athos fylde sit glas til bredfuldt mål og drikke som i gamle dage. D'Artagnan fyldte og tømte ligeledes ofte sit glas. Aramis og Porthos drak hinanden til. På et øjeblik var de fire flasker tomme.

De fire venner begyndte at tale højere, den ene i munden på den anden, og indtog hver sin yndlingsstilling ved bordet. Aramis knappede to knapper op på sin frakke, og da Porthos så det, knappede han alle sine op.

I begyndelsen drejede samtalen sig om slag og dueller og derpå talte man om de hårde kampe mod ham, som man nu kaldte *den store kardinal*.

"Da vi nu har rost de døde tilstrækkeligt," sagde Aramis leende, "så lad os skumle lidt over de levende. Jeg kunne nok have lyst til at skumle lidt over Mazarin. Er det tilladt?"

"Vær så god," sagde d'Artagnan skoggerleende, "gener Dem ikke."

Og man blev nu enige om, at Porthos og d'Artagnan skulle have lov til at gøre sig lystige over prinserne på den betingelse, at Athos og Aramis måtte skumle over Mazarin.

"I har på ære grund til at bære nag til denne Mazarin," sagde d'Artagnan til sine to venner, "for jeg kan forsikre jer for, at han ikke er meget velvilligt stemt mod jer."

"Virkelig?" spurgte Athos. "hvis jeg troede, at den slyngel kendte mig ved navn, ville jeg lade mig døbe om af frygt for, at nogen skulle tro, at jeg kendte ham."

"Han kender Dem ikke af navn, men af Deres gerninger: Han ved, at det er to adelsmænd, der især har hjulpet til hr. de Beauforts flugt, og han lader ivrigt søge efter jer, det kan jeg svare jer for."

"Ved hvem?"

"Ved mig."

"Hvorledes, ved Dem?"

"Ja, endnu i morges lod han mig hente for at spørge mig, om jeg ikke havde fået noget at vide."

"Om de to adelsmænd?"

"Ja."

"Og hvad svarede De ham?"

"At det endnu ikke var lykkedes mig, men at jeg skulle spise til middag med to personer, der ville kunne give oplysninger om dem."

"Sagde De det?" udbrød Porthos med et vældigt grin over sit brede ansigt. "Bravo! Gør det Dem ikke bange, Athos?"

"Nej," svarede Athos, "jeg frygter ikke for Mazarin."

"Sig mig en gang, hvad De egentlig er bange for," sagde Aramis.

"For intet, i det mindste hvad nutiden angår."

"Og fortiden?" spurgte Porthos.

"Fortiden! Ja, med den er det en anden sag," svarede Athos sukkende, "fortiden og fremtiden."

"Er De måske bange for Deres unge Raoul?" spurgte Aramis.

"Å, man bliver ikke dræbt i den første affære," sagde d'Artagnan.

"Heller ikke i den anden," sagde Aramis.

"Og lige så lidt i den tredje," tilføjede Porthos. "Bliver man dræbt, kan man for resten komme sig igen, hvad man ser af os."

"Nej," sagde Athos, "jeg frygter ikke for Raoul, for jeg håber, at han vil opføre sig som en adelsmand, og falder han, nu vel, så vil det ske med ære. Skulle denne ulykke ramme ham, nuvel ..."

Athos for med hånden over sin blege pande.

"Nuvel?" spurgte Aramis.

"Nuvel, så vil jeg betragte det som et sonoffer."

"Jeg ved, hvad De mener," bemærkede d'Artagnan.

"Jeg også," sagde Aramis, "men sådan noget skal man ikke tænke på, Athos. Hvad der er sket, det er sket."

"Jeg forstår det ikke," sagde Porthos.

"Affæren i Armentières," hviskede d'Artagnan.

"Affæren i Armentières?" gentog Porthos.

"Mylady ..."

"Ah! Det er sandt, det havde jeg rent glemt."

Athos fæstede sit gennemborende blik på ham og sagde:

"Har De glemt det, Porthos?"

"Ja, på min ære, og det for længe siden."

"De føler altså ingen samvittighedsnag over det?"

"Nej, på ære!" sagde Porthos.

"Og De, Aramis?"

"Jeg tænker undertiden på det," svarede Aramis, "som på et af disse tilfælde, der kunne give anledning til diskussion."

"Og De, d'Artagnan?"

"Når jeg tænker på den tid, ser jeg kun den stakkels madame Bonacieux' livløse legeme for mig. Ja, ja," mumlede han. "Jeg har mange gange beklaget offeret, men aldrig mordersken."

Athos rystede på hovedet med en fortvivlet mine.

"Husk vel på," sagde Aramis, "at hvis De indrømmer, at den guddommelige retfærdighed blander sig i de menneskelige anliggender, så er denne kvinde blevet straffet ifølge Guds vilje. Vi var blot redskaber, ikke videre."

"Men den fri vilje, Aramis?"

"Hvordan bærer dommeren sig ad? Han har også sin frie vilje og dømmer dog uden frygt. Hvad gør bøddelen? Han er herre over sin arm og slår dog uden at føle samvittighedsnag."

"Bøddelen!" mumlede Athos, idet hans tanker øjensynlig dvælede ved en eller anden erindring.

"Jeg ved nok, at det er skrækkeligt," sagde d'Artagnan, "men når jeg tænker på, at vi har dræbt englændere, Rochelle-folk, spaniere, ja, endda franskmænd, der ikke har gjort andet end at tage sigte på os og fejle os, der aldrig har begået anden uret end at krydse sværd med os og ikke parere hurtigt nok, så føler jeg mig på ære undskyldt for min andel i mordet på dette fruentimmer!"

"Nu, da De har mindet mig om det, Athos," sagde Porthos, "ser jeg tydeligt det hele optrin for mig. Mylady befandt sig her,

hvor De står" (Athos blegnede) "og jeg stod der, hvor d'Artagnan sidder. Ved min side havde jeg en kårde, der var så skarp som en damascenerklinge – De husker den nok, Aramis. Nå, jeg sværger jer til, at hvis bøddelen fra Béthune ikke havde været til stede ... han var jo fra Béthune? ... Ja, nu husker jeg det ... så ville jeg selv have halshugget denne forbryderske. Hun var et slet fruentimmer."

"Og hvad nytter det desuden at tænke mere på det?" tilføjede Aramis i denne sorgløse tone, som han havde lagt sig til siden han var trådt i kirkens tjeneste. "Hvad der er sket, er sket. Vi vil skrifte denne handling, når vi ligger på vort yderste, og Gud ved langt bedre end vi, om det er en forbrydelse, et fejltrin eller en fortjenstfuld handling. Angre det gør jeg på ære ikke. Det eneste, der fortryder mig, er, at hun var et fruentimmer."

"Det mest beroligende ved det hele er," sagde d'Artagnan, "at der ikke er noget spor tilbage."

"Hun havde en søn," bemærkede Athos.

"Ja, jeg ved det," sagde d'Artagnan. "De har fortalt mig det. Men hvem ved, hvad der er blevet af ham. Tror De, at hans onkel Winter har opklækket denne slange? Winter har ladet sønnen lide moderens skæbne."

"I så fald har han handlet skammeligt," svarede Athos, "for barnet havde intet gjort."

"Barnet er fanden tage mig død," udbrød Porthos, "der er jo så tåget i dette afskyelige land, efter hvad d'Artagnan i det mindste har fortalt mig ..."

I det samme, som Porthos' ord måske ville have bragt munterheden tilbage på de mere eller mindre mørke pander, hørtes skridt ude i gangen, og der blev banket på døren.

"Kom ind!" råbte Athos.

"Mine herrer," sagde værten, "der er en mand, der ønsker at tale med en af Jer."

"Med hvem?" spurgte de fire venner.

"Med den, der kalder sig grev de la Fère."

"Det er mig," sagde Athos, "hvordan kalder han sig?"

"Grimaud."

"Allerede tilbage!" udbrød Athos blegnende. "hvad mon der da er hændet Bragelonne?"

"Lad ham komme ind," sagde d'Artagnan, "lad ham komme ind."

Grimaud, der imidlertid var steget op ad trappen, skyndte sig ind i værelset og affærdigede værten med en bevægelse med hånden. Grimauds bevægelser, bleghed, svedte ansigt og tilstøvede klæder røbede, at han var overbringer af en vigtig efterretning.

"Mine herrer," sagde han, "fruentimmeret havde et barn, barnet er blevet mand. Tigerinden havde en unge, tigeren er udvokset og på rov efter jer. Tag jer i agt!"

Athos betragtede med et melankolsk smil sine venner. Porthos førte hånden til siden efter sin kårde, der hang på væggen. Aramis greb en bordkniv, og d'Artagnan sprang op.

"Hvad mener du, Grimaud?" spurgte den sidste.

"At Myladys søn har forladt England, at han er i Frankrig, at han er på vej til Paris, hvis han ikke allerede er kommet dertil."

"For fanden!" udbrød Porthos, "er du også vis i din sag?"

"Ja," svarede Grimaud.

En lang tavshed fulgte ovenpå denne erklæring. Grimaud var så forpustet og udmattet, at han faldt om på en stol.

Athos skænkede et glas champagne og rakte ham det.

"Nå," sagde d'Artagnan, "lad ham kun komme til Paris, vi har haft at gøre med anderledes karle end ham. Lad ham komme."

"Ja," sagde Porthos med et ømt blik på sin på væggen hængende kårde, "vi venter ham, lad ham komme."

"For resten er han jo kun et barn," bemærkede Aramis.

"Et barn!" udbrød Grimaud og sprang op fra stolen. "Ved De, hvad dette barn har gjort? Forklædt som munk har han ved at skrifte bøddelen fra Béthune opdaget den hele historie, og efter at have skriftet ham, efter at have erfaret alt, har han i stedet for absolution boret ham denne dolk i hjertet. Se, den er endnu ganske rød og fugtig, for det er ikke mere end tredive timer siden, den blev trukket ud af såret."

Med disse ord kastede Grimaud den af munken efterladte dolk på bordet.

D'Artagnan, Porthos og Aramis rejste sig og greb uvilkårligt til deres kårder. Athos alene blev siddende rolig og tankefuld på sin stol.

"Og du siger, at han er klædt som munk, Grimaud?"

"Ja, som augustinermunk."

"Hvordan ser han ud?"

"Efter hvad værten siger, er han på min højde, meget bleg med lyseblå øjne og blondt hår."

"Men ... han har ikke set Raoul?" spurgte Athos.

"Tvært imod, de har mødt hinanden. Det er netop vicomten, der har ført ham til den døendes seng."

Athos rejste sig op uden at sige et ord og spændte sin kårde om sig.

"Men mine herrer," sagde d'Artagnan med en tvungen latter, "vi bærer os virkelig ad som fruentimmere. Skal vi fire mænd, der uden at blinke med øjnene har holdt stand mod armeer, skælve for et barn?"

"Men dette barn kommer i Guds navn," bemærkede Athos.

Og de forlod skyndsomst traktørstedet.

37. Charles den Førstes brev

Læseren må nu følge med os over Seinen til porten af karmeliterklosteret i Rue Saint-Jacques.

Klokken er elleve om formiddagen, og de fromme søstre har nylig læst en messe for Charles den Førstes våbens held. En kone og en ung pige, begge klædt i sort, har forladt kirken og er vendt tilbage til deres celle.

Konen knæler på en bedeskammel af malet træ, og nogle skridt fra hende står den unge pige og græder.

Konen har en gang måttet være smuk, men man ser, at gråd har gjort hende gammel. Den unge pige er henrivende, og hendes tårer gør hende endnu smukkere. Konen ser ud ti at være fyrretyve, den unge pige fjorten år gammel.

"Min Gud," sagde den knælende, "bevar min ægtefælle og min søn og tag mit liv."

"Min Gud," sagde den unge pige, "bevar min moder for mig."

"Deres moder kan ikke mere gøre noget for Dem i denne verden, Henriette," sagde den bedende og vendte sig om. "Deres moder har hverken trone, ægtefælle, sønner, penge eller venner. Deres moder, mit stakkels barn, er forladt af hele verden."

Med disse ord kastede hun sig i sin datters arme og begyndte at hulke.

"Fat mod, moder," sagde den unge pige.

"Ak! Kongerne er ulykkelige i år," sagde moderen og støttede hovedet mod sin datters skulder, "ingen i dette land tænker på os, for alle tænker kun på sine egne affærer. Så længe Deres

broder var her, opretholdt han mit mod, men han er rejst og er for øjeblikket ude af stand til at lade sin fader eller mig høre fra sig. Jeg har pantsat mine sidste smykker og solgt mine og Deres klæder for at betale lønnen til hans tjener, der nægtede at følge ham, hvis jeg ikke bragte dette offer. Nu må vi leve på nonnernes bekostning."

"Men hvorfor henvender De Dem da ikke til Deres søster, dronningen?" spurgte den unge pige.

"Ak! Mit barn," svarede den bedrøvede, "dronningen, min søster, er ikke mere dronning, en anden regerer i hendes navn. De vil nok en gang lære at forstå dette."

"Nu vel, så til Deres nevø, kongen. Skal jeg tale til ham? De ved nok, moder, hvor højt han elsker mig."

"Ak! Kongen, min nevø, er endnu ikke konge, og De ved nok, at Laporte mange gange har fortalt os, at han selv mangler alt."

"Så lad os tage vor tilflugt til Gud," sagde den unge pige.

Og med disse ord knælede hun ved siden af sin moder.

De to kvinder, der bad sådan, knælende på den samme bedeskammel, var Henrik den Fjerdes datter og datterdatter, den fordrevne engelske kong Charles den Førstes gemalinde og datter.

Lige som de var færdige med at bede, bankede en nonne sagte på døren til deres celle.

"Træd ind, søster," sagde den ældste af de to kvinder, idet hun aftørrede sine tårer og rejste sig op.

Nonnen åbnede ærbødigt døren på klem.

"Jeg beder Deres Majestæt undskylde mig, hvis jeg forstyrrer Dem i Deres betragtninger," sagde hun, "men i taleværelset opholder sig en fremmed herre, der kommer fra England, og

som beder om at måtte have den ære at overrække Deres Majestæt et brev."

"O, et brev! Et brev fra kongen, måske! Formodentlig nyheder fra Deres fader! Hører De, Henriette?"

"Jo, madame, jeg hører og håber."

"Hvem er denne herre?"

"En adelsmand på fem og fyrretyve til halvtredsindstyve år."

"Hans navn? Har han ikke sagt sit navn?"

"Mylord Winter!"

"Mylord Winter!" udbrød dronningen, "min mands ven! O lad ham komme ind, lad ham komme ind."

Og dronningen ilede sendebuddet i møde og greb ivrigt hans hånd.

Da lord Winter var trådt ind, knælede han ned og overrakte dronningen et i et guldfutteral gemt brev.

"Ak, mylord!" udbrød dronningen, "De bringer os tre ting, som vi ikke har set i langsommelig tid. Guld, en hengiven ven og et brev fra kongen, vor gemal og herre."

Winter bukkede på ny, men han var alt for bevæget til at tale.

"Mylord," sagde dronningen, pegende på brevet, "De vil forstå, at jeg længes efter at erfare dets indhold."

"Så trækker jeg mig tilbage, madame," sagde Winter.

"Nej, bliv," sagde dronningen, "vi kan godt læse det i Deres nærværelse. Indser De ikke, at jeg har tusinde spørgsmål at stille Dem?"

Winter trak sig nogle skridt tilbage.

Moder og datter havde ligeledes trukket sig tilbage til en vinduesfordybning og slugte begærligt følgende brev:

Madame og kære ægtefælle!

> Det afgørende øjeblik er nu kommet. Alle de hjælpemidler, som Gud har ladet mig beholde tilbage, er koncentrerede i lejren ved Naseby, hvor fra jeg i al hast skriver dette brev til Dem. Her vil jeg afvente mine oprørske undersåtters armé og endnu en gang kæmpe mod dem. Sejrer jeg, bliver kampen langvarig, taber jeg, er det aldeles ude med mig. I sidste fald (ak! når det er kommet så vidt med os, må man være belavet på alt!) vil jeg forsøge at nå Frankrig. Men kan, vil man der modtage en ulykkelig konge, der medbringer et så sørgeligt eksempel til et land, som allerede sønderslides af indre uroligheder? Deres visdom og kærlighed vil sige mig, hvordan jeg har at forholde mig. Overbringeren af dette brev vil sige Dem, madame, hvad jeg ikke vover at betro papiret. Han vil forklare Dem, hvilket skridt jeg venter af Dem. Jeg har ligeledes bedt ham bringe mine børn min velsignelse og Dem, madame og kære ægtefælle, forsikringen om min uskrømtede kærlighed.

I stedet for "kong Charles" var brevet underskrevet "Charles, endnu konge".

Dette sørgelige brev, under hvis læsning Winter havde iagttaget dronningens ansigt, gav hende imidlertid et glimt af håb.

"Hvad magt ligger på, om han er konge, overvundet, landflygtig og proskriberet," udbrød hun, "når han blot lever! Ak, en trone er nu til dags en alt for farlig stilling til at jeg skulle ønske, at han beholdt den. Men sig mig en gang, mylord," fortsatte dronningen, "hvordan står kongens sager? Skjul intet

for mig. Er hans stilling virkelig så fortvivlet, som han selv antager?"

"Ja, madame, den er desværre endnu mere fortvivlet, end han selv tror. Hans majestæt har et så godt hjerte, at han ikke kan fatte hadet, og et så ærligt hjerte, at han ikke aner forræderiet. England er grebet af en svimmelhedsånd, der, er jeg bange for, først vil udslukkes med hans blod."

"Men lord Montrose?" fortsatte dronningen. "jeg har hørt tale om store og herlige fremskridt og sejre. Jeg har ligeledes hørt sige, at han marcherede mod grænsen for at støde til sin konge."

"Ja, madame, men på grænsen mødte han Lesly. Han havde trættet sejrens gudinde ved overmenneskelige bedrifter, og hun svigtede ham. Efter slaget ved Philippaugh så Montrose sig nødt til at afskedige resterne af sin armé og flygte forklædt som tjener. Han opholder sig for tiden i Bergen i Norge."

"Gud holde sin hånd over ham!" udbrød dronningen. "det er i det mindste en trøst at vide, at de, der så mange gange har vovet livet for os, befinder sig i sikkerhed. Og nu, mylord, da jeg kender kongens fortvivlede stilling, så lad mig høre, hvad De har at sige mig fra min kongelige gemal."

"Kongen ønsker, madame, at De skal se at komme efter kongens og dronningens hensigter ham angående," svarede Winter.

"Ak," svarede dronningen, "som De ved, er kongen ikke andet end et barn og dronningen en kvinde, og det oven i købet en meget svag kvinde. Hr. de Mazarin er den eneste, der har noget at sige."

"Mon han vil spille den samme rolle i Frankrig som Cromwell spiller i England?"

"O, nej, han er en forslagen og sleben italiener, der måske drømmer om en sådan forbrydelse, men aldrig vil vove at begå den; tvært imod Cromwell, der har begge kamrene i lommen, har Mazarin i sin kamp med parlamentet kun dronningen at støtte sig til."

"En grund mere for ham til at beskytte en konge, som forfølges af parlamenterne."

Dronningen rystede bedrøvet på hovedet.

"Hvis jeg skal dømme fra mig selv, mylord," svarede hun, "vil kardinalen intet gøre for os, men snarere måske optræde imod os. Da min datters og min nærværelse i Frankrig allerede er ham nok imod, vil det i en langt højere grad blive tilfælde med kongens. – Mylord," tilføjede Henriette med et melankolsk smil, "det er hårdt og næsten en skam at måtte sige det, men vi har tilbragt vinteren i Louvre uden penge, uden linned og næsten uden brød, og ofte har vi af mangel på brænde måtte blive i sengen."

"Afskyeligt!" udbrød Winter. "Henrik den Fjerdes datter, kong Charles gemalinde! Hvorfor henvendte De Dem ikke, madame, til den første den bedste af os?"

"En sådan gæstfrihed nyder en dronning hos den minister som kongen vil anmode om gæstfrihed."

"Men jeg har hørt tale om en forbindelse mellem Hans Højhed prinsen af Wales og mademoiselle d'Orleans," bemærkede Winter.

"Ja, jeg havde et øjeblik håb om, at den ville komme i stand. Børnene elsker hinanden, men dronningen, der først havde

rakt hånden til det, skiftede på en gang mening, og hr. hertugen af Orleans, der i begyndelsen havde opmuntret deres kærlighed, forbød sin datter at tænke mere på denne forbindelse. Ak, mylord!" tilføjede dronningen uden en gang at tænke på at tørre tårerne af sine øjne, "det er langt bedre at kæmpe, som kongen har gjort, og dø, som han måske vil gøre, end at leve som en tigger, sådan som jeg gør."

"Fat mod, madame, fat mod," svarede Winter. "Fortvivl ikke! Det er i Frankrigs interesse at bekæmpe oprøret hos sin nærmeste nabo. Mazarin er en statsmand, der vil indse nødvendigheden af dette."

"Men," indvendte dronningen tvivlende, "er De sikker på, at man ikke er kommet Dem i forkøbet?"

"Hvem mener De?" spurgte Winter.

"Ih, Joyce'rne, Pridge'rne, Cromwell'erne."

"En skrædder, en vognmand og en brygger? Nej, madame, jeg kan ikke tro, at kardinalen vil indlade sig med sådanne mennesker."

"Men hvad er han da selv?" spurgte madame Henriette.

"Ja, men hensynet til kongens og dronningens ære ..."

"Nå, lad os da håbe, at han vil gøre noget for den. De er så veltalende, mylord, at De beroliger mig. Giv mig Deres arm og lad os begive os til ministeren."

"Madame," svarede Winter med et dybt buk, "en sådan ære gør mig ganske forvirret."

"Men," fortsatte madame Henriette og standsede, "hvis han gav os et afslag og kongen tabte slaget?"

"Så vil Hans Majestæt flygte til Holland, hvor jeg har hørt sige, at Hans Højhed prinsen af Wales opholder sig."

"Vil Hans Majestæt på sin flugt kunne gøre regning på mange tjenere som Dem?"

"Nej, desværre, madame," svarede Winter, "men jeg har forudset dette tilfælde og vil derfor søge allierede i Frankrig."

"Allierede!" gentog dronningen og rystede på hovedet.

"Finder jeg blot nogle venner fra gamle dage, madame, indestår jeg for alt," svarede Winter.

"Så af sted da, mylord," svarede dronningen, "Gud høre Dem."

38. Cromwells brev

På samme tid som madame Henriette forlod karmeliterklosteret for at begive sig til Palais-Royal, steg en rytter af hesten udenfor porten af den kongelige bolig og underrettede vagten om, at han havde noget af vigtighed at meddele kardinal Mazarin.

Skønt kardinalen ofte var bange, var han dog, da han endnu oftere trængte til oplysninger og meddelelser, temmelig let at få adgang til. Den virkelige vanskelighed fandtes ikke ved den første dør, og selv ved den anden kom man temmelig let igennem, men ved den tredje vågede foruden vagten og dørvogteren den tro Bernouin, som intet ord kunne lokke og ingen tryllekvist, selv om den var af guld, fortrylle.

Ved den tredje dør måtte altså den, der søgte om audiens, underkaste sig et formeligt forhør.

Rytteren, der havde bundet sin hest i gården, gik op ad hovedtrappen og sagde, idet han henvendte sig til vagten i den første sal:

"Jeg ønsker at tale med hr. kardinal Mazarin."

"Passér!" svarede soldaterne uden at løfte øjnene fra deres kort og terninger.

Rytteren trådte ind i den anden sal, hvor musketerer og dørvogtere holdt vagt. Han gentog sin begæring.

"Har De et audiensbrev?" spurgte en dørvogter og trådte hen til den audienssøgende.

"Ja, men det er ikke udstedt af kardinal Mazarin."

"Så træd indenfor og henvend Dem til hr. Bernouin," sagde dørvogteren.

Med disse ord åbnede han døren til det tredje værelse.

Enten det nu var tilfældigt, eller det var hans sædvanlige post, Bernouin stod lige indenfor døren og havde hørt alt.

"Det er mig, herren søger," sagde han, "fra hvem er det brev, De har til Hans Eminence?"

"Fra general Oliver Cromwell," svarede den fremmede, "var så god at meddele Hans Eminence dette navn og lad mig vide, om han vil tage imod mig eller ikke."

Og han blev stående med denne mørke og stolte holdning, der var ejendommelig for puritanerne.

Efter at have målt den unge mand fra top til tå med et inkvisitorisk blik trådte Bernouin ind til kardinalen, som han bragte den besked, han havde fået af den fremmede.

"En med et brev fra Oliver Cromwell?" sagde Mazarin, "hvad for en slags mand er det?"

"En rigtig englænder, Deres Nåde, med rødt hår, blågrå øjne og for resten stiv og stolt."

"Lad ham afgive sit brev."

"Hans Nåde beder om brevet," sagde Bernouin, da han atter var kommet ud i forværelset.

"Hans Nåde vil ikke få brevet uden samtidig at modtage overbringeren," svarede den unge mand, "men for at overbevise Dem om, at jeg virkelig er overbringer af et brev, så se her."

Bernouin betragtede seglet, og da han heraf så, at brevet virkelig var fra general Oliver Cromwell, skulle han til at vende tilbage til Mazarin.

"De kan tilføje," sagde den unge mand, "at jeg ikke er et slet og ret sendebud, men en overordentlig gesandt."

Bernouin vendte tilbage til kabinettet. Efter nogle sekunders forløb kom han tilbage og sagde, idet han åbnede døren:

"Træd nærmere, min herre."

Mazarin havde behøvet alle disse omsvøb for at komme sig af den bevægelse, hvori dette brev havde bragt ham, men hvor skarpsindig han end var, anstrengte han sig dog forgæves for at udfinde grunden til, at Cromwell ville indlede underhandlinger med ham. Den unge mand trådte ind med hatten i den ene hånd og brevet i den anden. Mazarin rejste sig op.

"De har et kreditiv til mig, min herre?" sagde han.

"Ja, her er det, Deres Nåde," sagde den unge mand.

Mazarin tog brevet, brækkede det og læste:

> Hr. Mordaunt, en af mine sekretærer, vil overlevere dette introduktionsbrev til Hans Eminence, kardinal Mazarin i Paris. Han er desuden overbringeren af et andet, konfidentielt brev til Hans Eminence.
>
> *Oliver Cromwell.*

"Meget vel, hr. Mordaunt," sagde Mazarin, "giv mig det andet brev og sæt Dem ned."

Den unge mand tog et andet brev op af sin lomme, gav kardinalen det og satte sig ned.

Hensunket i tanker tog kardinalen brevet og vendte og drejede det mellem hænderne uden at åbne det, men for at føre overbringeren bag lyset begyndte han efter sædvane at udspørge ham, overbevist, som han var af erfaringen, om, at få

kunne skjule noget for ham, når han på en gang udfrittede og betragtede dem.

"De er meget ung, hr. Mordaunt," sagde han, "til at udføre en gesandts vanskelige hverv, der undertiden mislykkes for de ældste diplomater."

"Jeg er tre og tyve år, Deres Nåde, men Deres Eminence tager fejl, når De siger, at jeg er ung. Jeg er så gammel som Dem, skønt jeg ikke har Deres visdom."

"Hvordan det, min herre?" spurgte Mazarin, "jeg forstår Dem ikke."

"Jeg mener, Deres Nåde, at de år, hvori man er ulykkelig, tæller dobbelt, og jeg har været ulykkelig i tyve år."

"Ah! Nu forstår jeg Dem," sagde Mazarin, "De er fattig, ikke sandt?"

Derpå tilføjede han ved sig selv:

"Disse oprørske englændere er alle til hobe tiggere og bønder."

"Jeg skulle en gang have arvet en formue på seks millioner, Deres Nåde, men man har berøvet mig den."

"De er altså ingen almuesmand?" spurgte Mazarin forbavset.

"Hvis jeg bar min titel, ville jeg være lord, og hvis jeg bar mit virkelige navn, ville De have hørt et af Englands berømteste navne."

"Hvad hedder De da?" spurgte Mazarin.

"Mordaunt," svarede den unge mand med et buk.

Mazarin indså, at Cromwells gesandt ønskede at bevare sit inkognito. Han tav et øjeblik, men imidlertid betragtede han den unge mand med endnu større opmærksomhed.

Den fremmede var ubevægelig.

"Gid fanden havde disse puritanere!" mumlede Mazarin, "de er udhuggede af marmor."

Derpå tilføjede han højt:

"De har vel slægtninge?"

"Ja, en, Deres Nåde."

"Så hjælper han Dem vel?"

"Jeg har tre gange indfundet mig hos ham for at bede om hjælp, men hver gang har han ladet mig jage på døren af sine tjenere."

"O, min Gud, min kære hr. Mordaunt!" udbrød Mazarin i håb om ved sin forstilte medlidenhed at lokke den unge mand i en snare, "min Gud, hvor Deres fortælling interesserer mig! De kender altså ikke Deres herkomst?"

"Først for kort tid siden er jeg blevet bekendt med den."

"Og indtil dette skete ..."

"Betragtede jeg mig som et forladt barn."

"De har altså aldrig set Deres moder?"

"Jo, Deres Nåde. Mens jeg var barn, kom hun tre gange til min amme. Den sidste gang mindes jeg endnu så tydeligt, som om det var i dag."

"De har en god hukommelse, hr. Mordaunt."

"Å ja, Deres Nåde," sagde den unge mand med en så besynderlig stemme, at kardinalen følte en gysen gennemfare sig.

"Hvem har opdraget Dem?" spurgte Mazarin.

"En fransk amme, der jagede mig bort, da jeg var fem år, fordi ingen ville betale hende. Ved afskeden nævnede hun dén for mig, som min moder ofte havde talt til hende om."

"Hvad blev der da af Dem?"

"Da jeg grædende tiggede mig frem på landevejen, blev jeg optaget i huset hos en præst i Kingston, der opdrog mig i den calvinistiske tro, lærte mig alt, hvad han selv kunne, og hjalp mig med at opspore min familie."

"Og Deres efterforskninger?"

"Var frugtesløse. Hændelsen kom mig til hjælp."

"Opdagede De, hvad der var blevet af Deres moder?"

"Jeg erfarede, at hun var blevet myrdet af den omtalte slægtning samt fire af hans venner, men jeg vidste allerede, at Charles den Første havde berøvet mig mit adelskab og alle mine godser."

"Ah! Nu forstår jeg, hvorfor De tjener hr. Cromwell. De hader kongen."

"Ja, Deres Nåde, jeg hader ham," svarede den unge mand.

Mazarin så med forbavselse det djævelske udtryk, den unge mand udtalte disse ord med.

"Deres historie er frygtelig, hr. Mordaunt, og rører mig dybt, men til held for Dem tjener De en almægtig herre. Han kan hjælpe Dem i Deres efterforskninger. Vi og vore lige ved mange ting."

"En god hund behøver kun at lugte den ene ende af et spor for at nå den anden, Deres Nåde."

"Men ønsker De ikke, at jeg skal tale til den slægtning, som De før talte om?" spurgte Mazarin, der gerne ville skaffe sig en ven hos Cromwell.

"Tak, Deres Nåde, jeg vil selv tale til ham."

"Men har De ikke sagt, at han har behandlet Dem slet?"

"Han vil behandle mig bedre, når han igen ser mig."

"De kender altså et middel, hvorved De kan røre ham?"

"Jeg ved, hvordan jeg skal gøre mig frygtet af ham."

Mazarin så på det unge menneske, men slog straks sine øjne ned for hans lynende blik og åbnede Cromwells brev, da han ikke skøttede om at fortsætte samtalen.

Lidt efter lidt antog den unge mands øjne deres sædvanlige døde udtryk, og han faldt i dybe tanker. Da Mazarin havde læst de første linjer, skottede han til Mordaunt for at se, om han ikke blev beluret, men da han bemærkede hans ligegyldighed, trak han umærkeligt på skuldrene og sagde: "Lad I kun jeres forretninger besørge af folk, der på samme tid varetager deres egne affærer! Nå, lad os se, hvad det brev siger for godt."

Vi gengiver det her ordret:

Til Hans Eminence,
hr. kardinal Mazarini.

Jeg har ønsket at lære Deres Nådes anskuelser at kende med hensyn til sagernes stilling i England. De to riger ligger alt for nær ved hinanden til, at Frankrig ikke skulle beskæftige sig med vore affærer, lige som vi beskæftiger os med Frankrigs. Englænderne er næsten alle enige i at bekæmpe kong Charles' og hans tilhængeres tyranni. Stillet i spidsen for bevægelsen af den offentlige tillid kan jeg bedre end nogen anden vurdere dens natur og følger. For øjeblikket holder jeg marken og agter at levere kong Charles et afgørende slag. Jeg vil vinde det, for nationens håb og den hellige ånd er med mig. Efter dette tabte slag har kongen ingen flere hjælpemidler i England eller Skotland, og hvis han ikke bliver fanget eller dræbt, vil han forsøge at nå Frankrig for at hverve tropper og skaffe sig

> penge. Frankrig har allerede taget imod dronning Henriette og rimeligvis imod sin vilje givet borgerkrigen i mit fødeland næring, men madame Henriette er datter af Frankrig, og Frankrig skylder at vise hende gæstfrihed. Med hensyn til kong Charles forholder det sig derimod anderledes; ved at modtage og hjælpe ham vil Frankrig misbillige det engelske folks handlinger og i en væsentlig grad skade England og navnlig den regering, som det agter at give sig, at en sådan fremgangsmåde ville blive lig åbenbare fjendtligheder …

Urolig over den vending, som brevet tog, hørte Mazarin op med læsningen og skottede til den unge mand. Denne var stadig fordybet i sine tanker. Mazarin tog atter fat på brevet:

> Det er derfor absolut nødvendigt for mig, Deres Nåde, at vide, hvad jeg har at holde mig til med hensyn til Frankrigs hensigter. Dette riges og Englands interesser, skønt ledet i en modsat retning, nærmer sig imidlertid mere til hinanden, end man skulle tro. England trænger til ro i det indre for at kunne gøre det fuldstændig af med sin konge, Frankrig behøver fred for at befæste sin unge monarks trone. I trænger lige så meget som vi til denne fred i det indre, som vi, takket være vor regerings energi, er i begreb med at opnå.
>
> Deres stridigheder med Parlamentet, Deres uenighed med prinserne, der i dag kæmper for Dem og i morgen imod Dem; folkets uroligheder, der ledes af prælatsekretæren, præsident Blancmesnil og rådsherre Broussel, kort sagt al den forvirring og den tøjlesløshed,

der findes blandt de forskellige stænder i riget, må indgyde Dem frygt for en eventuel krig med udlandet, for i dette tilfælde ville England, opflammet af den begejstring, som de nye ideer har vakt, forene sig med Spanien, der allerede bejler til dets alliance. Da jeg kender Deres Nådes klogskab og den stilling, begivenhederne har bragt Dem i, har jeg derfor troet, at De vil foretrække at koncentrere Deres kræfter om den indre politik og overlade Englands nye regering til sig selv. Denne neutralitet består alene i at fjerne kong Charles fra Frankrigs territorium, og i hverken med våben, penge eller tropper at understøtte denne for Deres land aldeles fremmede konge.

Mit brev er aldeles konfidentielt, hvorfor jeg også sender Dem det ved en af mine fortroligste venner. Oliver Cromwell har troet at gøre bedre i at henvende sig til en klog mand som Mazarini end til en dronning, der vist nok har en beundringsværdig karakterstyrke, men dog er alt for meget en slave af de tomme fordomme om fødsel og guddommelig magt.

Farvel, Deres Nåde! Hvis jeg ikke får svar om fjorten dage, vil jeg betragte mit brev som ikke skrevet.

Oliver Cromwell.

"Hr. Mordaunt," sagde kardinalen med hævet stemme lige som for at vække drømmeren, "om mit svar på dette brev vil blive fuldkommen tilfredsstillende for general Cromwell, vil ene og alene bero på den sikkerhed, jeg får for, at ingen får at vide, at jeg har svaret på det. Rejs derfor til Boulogne og vent derpå mit svar. Lov mig at rejse i morgen tidlig."

"Det lover jeg, Deres Nåde," svarede Mordaunt, "men hvor mange dage vil Deres Eminence lade mig vente på svaret?"

"Hvis De ikke har fået det inden ti dage, kan De rejse."

Mordaunt bukkede.

"Det er ikke alt," fortsatte Mazarin, "Deres private hændelser har rørt mig dybt, min herre, ikke mindst, efter at jeg efter hr. Cromwells brev må betragte Dem som ambassadør. Sig mig derfor, jeg gentager det: hvad kan jeg gøre for Dem?"

Mordaunt betænkte sig et øjeblik og ville netop til at åbne munden for at tale, da Bernouin skyndsomst trådte ind og hviskede kardinalen i øret:

"Deres Nåde, dronning Henriette har i dette øjeblik, ledsaget af en engelsk adelsmand, overskredet Palais-Royals port."

Mazarin gjorde et hop på stolen, der ikke undgik den unge mand.

"Min herre," sagde kardinalen, "De har jo forstået mig, ikke sandt? Jeg har valgt Boulogne, fordi jeg antager, at ethvert sted i Frankrig er Dem lige godt, men hvis De foretrækker et andet, så sig det blot. De vil kunne indse, at jeg, der er nødt til at tage så mange hensyn, må ønske, at man forbliver uvidende om Deres nærværelse i Paris."

"Jeg skal rejse, min herre," svarede Mordaunt og gjorde nogle skridt hen imod den dør, ad hvilken han var kommet ind.

"Nej, ikke den vej, min herre!" udbrød Mazarin ivrigt, "vær så god at gå igennem dette galleri, hvorfra De vil komme til vestibulen. Jeg ønsker ikke, at nogen skal se Dem gå herfra, vor sammenkomst må være en hemmelighed."

Mordaunt fulgte med Bernouin, der førte ham ind i en tilstødende sal og overgav ham til en dørvogter.

Derpå skyndte han sig tilbage til sin herre for at melde dronning Henriette, der allerede gik igennem spejlgalleriet.

39. Mazarin og madame Henriette

Kardinalen rejste sig op og skyndte sig at gå dronningen af England i møde. Han traf hende midt i galleriet, der lå foran hans kabinet.

Han viste denne dronning uden følge og optog en så meget desto større ærbødighed, som han følte ved sig selv, at han fortjente bebrejdelser for sin gerrighed og mangel på hjerte.

Men supplikanter forstår at give deres ansigter alle slags udtryk, og Henrik den Fjerdes datter smilede, da hun mødte den, som hun hadede og ringeagtede.

"Aha!" tænkte Mazarin, "hvilket smilende ansigt! Mon hun skulle komme for at låne penge af mig?"

Og han kastede et uroligt blik på sit pengeskrin, ja, han drejede endog den prægtige diamant indad, hvis glans ledte opmærksomheden hen på hans for øvrigt hvide og smukke hånd. Uheldigvis havde denne ring ikke samme virkning som oldtidskongen Gyges', der gjorde sin herre usynlig, når han bar sig ad som Mazarin.

Mazarin havde overordentlig gerne villet være usynlig i dette øjeblik, for det anede ham, at madame Henriette var kommet for at bede ham om noget. Når en dronning, som han havde behandlet slet, viste sig således med smil på læberne i stedet for en trussel, måtte hun komme som supplikantinde.

"Hr. kardinal," sagde den ophøjede dame, "jeg havde først haft i sinde at tale om den sag, der har bragt mig hertil, med dronningen, min søster, men jeg har forandret min beslutning, da det faldt mig ind, at politikken først og fremmest vedkommer mændene."

"Deres Majestæt overvælder mig med denne smigrende udmærkelse," svarede Mazarin.

"Han er meget nådig," tænkte dronningen, "mon han skulle have gættet min hensigt?"

Man var imidlertid kommet ind i kardinalens kabinet. Han bad dronningen tage plads, og efter at han havde gjort sig det mageligt i sin lænestol sagde han:

"Den ærbødigste af Deres tjenere venter på Deres befalinger."

"Ak, min herre," svarede dronningen, "jeg er kommet ud af vane med at befale, men er derimod blevet vænnet til at bede. Jeg kommer med en bøn til Dem, og vil prise mig overmåde lykkelig, hvis jeg måtte blive bønhørt af Dem."

"Jeg er lutter øre, madame," sagde Mazarin.

"Hr. kardinal, talen er om den krig, som kongen, min gemal, fører mod sine oprørske undersåtter. De ved måske ikke, at man slås i England," sagde dronningen med et sørgmodigt smil, "og at man om kort tid vil slås på en endnu mere afgørende måde, end man hidtil har gjort?"

"Det er mig aldeles ukendt, madame," svarede kardinalen med et let skuldertræk. "vore egne krige lægger desværre beslag på en stakkels ministers tid og tanker, der er så uduelig og svag som jeg."

"Nuvel, hr. kardinal," fortsatte dronningen, "så vil jeg da fortælle Dem, at min gemal, Charles den Første, står i begreb

med at levere et afgørende slag. I tilfælde af, at lykken svigter ham" – Mazarin gjorde en bevægelse – "man må være belavet på det værste," fortsatte dronningen, "i tilfælde af, at han er uheldig, ønsker han at trække sig tilbage til Frankrig og leve der som simpel privatmand. Hvad siger De til det?"

Kardinalen havde hørt til uden med en mine at røbe det indtryk, dronningens ord havde gjort på ham, idet hans ansigt hele tiden bevarede sit falske, søde smil. Da dronningen tav, sagde han med sin honningsøde stemme:

"Tror De, madame, at Frankrig i den ophidsede tilstand, hvori det i øjeblikket befinder sig, er et passende opholdssted for en detroniseret konge? Kronen sidder allerede temmelig løst på kong Louis den Fjortendes hoved, hvordan skulle den da bære en dobbelt byrde?"

"Denne byrde har ikke været synderlig tung, hvad mig angår," faldt dronningen ham i talen med et sørgmodigt smil, "og jeg forlanger ikke, at man skal gøre mere for min gemal, end man har gjort for mig. Som De ser, er vi meget beskedne af kongelige personer at være, min herre."

"O, hvad Dem angår, madame," skyndte kardinalen sig at sige for at afbryde de beklagelser, som han så var i anmarch, "hvad dem angår, er det en anden sag. En datter af Henrik den Fjerde, denne store, ædle konge ..."

"Hvis svigersøn De ikke desto mindre nægter gæstfrihed, ikke sandt, min herre? De burde imidlertid huske på, at da denne store, ædle konge en gang var bandlyst, lige som min mand vil blive det, søgte og fandt han hjælp i England. Men dronning Elizabeth var rigtig nok heller ikke hans niece."

"Deres Majestæt forstår mig ikke. De bedømmer mine hensigter galt, uden tvivl fordi jeg udtrykker mig slet på fransk."

"Så tal italiensk, min herre. Vor moder, dronning Maria af Medici, lærte os dette sprog, før kardinalen, Deres forgænger, jagede hende i landflygtighed. Det er for øvrigt forbavsende at se, hvor lidt medlidenhed man føler for den samme kong Henriks familie, som man nærer en så dyb beundring for."

Sveden perlede i store dråber på Mazarins pande.

"Denne beundring er tværtimod så stor og virkelig, madame," svarede Mazarin, "at hvis kong Charles den Første, hvem Gud bevare for al ulykke! kom til Frankrig, ville jeg tilbyde ham mit eget hus. Men det ville desværre ikke være noget sikkert tilflugtssted. Folket vil en dag afbrænde dette hus, lige som det gjorde ved marskal d'Ancres. Og dog ville han kun Frankrigs vel."

"Ja, lige som Deres Eminence," bemærkede dronningen ironisk.

Mazarin lod, som om han ikke forstod den dobbelte mening i de ord, han selv havde sagt.

"Men hvad svar giver De mig, hr. kardinal?" udbrød dronningen til sidst utålmodigt.

"Tillader Deres Majestæt mig at give Dem et råd?" spurgte Mazarin.

"Tal, min herre," svarede dronningen. "en så klog mands råd må sikkert være godt."

"Tro mig, madame, kongen bør forsvare sig lige til det sidste."

"Det har han gjort, min herre, og det sidste slag, som han agter at levere med langt ringere stridskræfter end hans

fjenders, beviser, at han ikke har i sinde at overgive sig uden kamp, men hvis han nu skulle blive overvundet?"

"Nu vel, madame, i så fald er det min mening – jeg ved, at det er meget dristigt af mig at give Deres Majestæt råd – men det er min mening, at kongen ikke bør forlade sit rige. Man glemmer hurtigt de fraværende konger. Hvis han går til Frankrig, er hans sag tabt."

"Men hvis det er Deres mening og De virkelig nærer interesse for ham, så send ham hjælpetropper og penge, for jeg kan ikke længere gøre noget for ham, jeg har solgt min sidste diamant for at hjælpe ham. Jeg har intet mere tilbage, som De ved, ja, De ved det bedre end nogen anden, min herre. Hvis jeg havde et smykke tilbage, ville jeg have købt brænde for det for at varme mig og min datter i den forløbne vinter."

"Ak, Deres Majestæt ved ikke, hvad De forlanger af mig," svarede Mazarin. "den dag, da en konge benytter fremmede tropper for at generobre sin trone, tilstår han, at han ikke længere har nogen støtte i sine undersåtters kærlighed."

"Til sagen, hr. kardinal," sagde dronningen utålmodigt, "til sagen, svar mig ja eller nej. Hvis kongen bestemmer sig til at blive i England, vil De så sende ham hjælpetropper? Hvis han kommer til Frankrig, vil De så give ham tilflugtssted?"

"Madame," svarede kardinalen tilsyneladende med den største oprigtighed, "jeg håber at skulle vise Deres Majestæt, hvor hengiven jeg er Dem, og hvor meget jeg ønsker at ende en sag, som ligger Dem så meget på hjertet. Deres Majestæt vil da forhåbentlig ikke mere tvivle om min iver for at tjene Dem."

Dronningen bed sig i læberne og bevægede sig utålmodigt rå stolen.

"Nå, hvad vil De da gøre?" spurgte hun endelig.

"Jeg vil uopholdelig spørge dronningen til råds, og derpå vil vi ufortøvet forelægge sagen for parlamentet."

"Med hvilket De ligger i krig, ikke sandt? De vil måske overdrage Broussel at referere sagen. Det er nok, hr. kardinal, det er nok. Jeg forstår Dem. Gå De kun til parlamentet, for dette parlament, der er en fjende af kongerne, har givet datteren af den store, ædle kong Henrik den Fjerde, som De beundrer så meget, den eneste hjælp, der har reddet hende fra at dø af sult og kulde i denne vinter."

Med disse ord rejste dronningen sig med en majestætisk forbitrelse.

Kardinalen rakte sine foldede hænder ud imod hende og udbrød:

"Min Gud, madame! Hvor De miskender mig!"

Men uden en gang at vende sig om til den, der udgød disse krokodilletårer, skred dronning Henriette igennem kabinettet, åbnede selv døren, gik igennem skaren af eminencens gardere og de hofmænd, der ventede for at gøre ham deres opvartning, og tog lord Winter, der stod alene, under armen. Stakkels dronning, for hvem alle endnu af etikette bøjede sig, men som i virkeligheden kun havde en eneste arm at støtte sig til.

"Det har virkelig gjort mig ondt," sagde Mazarin, da han var blevet alene, "og det er en ubehagelig rolle at spille. Men jeg har intet sagt hverken til den ene eller til den anden. Hm! Den Cromwell er en hård hals for kongerne, og jeg beklager hans ministre, hvis han tager nogle. Bernouin!"

Bernouin trådte ind.

"Se efter, om den unge mand med den sorte frakke og det korte hår, som De for et øjeblik siden indførte hos mig, endnu er i paladset."

Bernouin gik. Kardinalen benyttede den tid, da han var borte, til at dreje sin ring om, gnide diamanten og beundre dens spil.

Bernouin vendte tilbage med Comminges, der kommanderede vagten.

"Da jeg fulgte den unge mand ud, som Deres Eminence spørger efter," sagde Comminges, "nærmede han sig glasdøren, der fører ind til galleriet, og så forundret på en eller anden genstand, formodentlig på det maleri af Raphael, der hænger lige for døren. Efter et øjebliks forløb gik han ned ad trappen. Så vidt jeg ved, besteg han en gråskimmel og forlod paladsets gård. Men begiver Deres Nåde sig ikke til dronningen?"

"Hvorfor skulle jeg gøre det?"

"Hr. de Guitaut, min onkel, fortalte mig for nylig, at Hendes Majestæt havde fået efterretninger fra armeen."

"Det er godt, jeg skal straks være hos hende."

I det samme indfandt Villequier sig, sendt af dronningen for at hente kardinalen.

Comminges havde set fuldkommen rigtigt. Mordaunt havde virkelig gjort, som han havde fortalt. Idet han passerede det med det store spejlgalleri paralleltløbende galleri, havde han fået øje på Winter, der ventede på dronningen.

Ved dette syn standsede den unge mand pludseligt, ikke for at beundre Raphaels maleri, men lige som forstenet ved synet af en frygtelig genstand. Hans øjne udvidede sig og en gysen gennemfo'r hans legeme. Man skulle troet, at han ville sprænge

den glasmur, der skilte ham fra hans fjende, for hvis Comminges havde set, med hvilket hadefuldt udtryk den unge mand betragtede Winter, ville han intet øjeblik have tvivlet om, at den engelske herre var hans dødeligste fjende.

Men han standsede, uden tvivl for at samle sine tanker, for i stedet for at give efter for sin første indskydelse, at fare løs på lord Winter, gik han langsomt ned ad trappen, forlod med sænket hoved paladset, steg til hest og gjorde holdt på hjørnet af Rue Richelieu. Med blikket ufravendt hvilende på porten ventede han nu på, at dronningens vogn skulle køre ud af gården.

Han kom ikke til at vente længe, for dronningen blev knap et kvarter hos Mazarin, men dette kvarter forekom ham så langt som et århundrede. Endelig kørte den tunge maskine, som den gang kaldtes en vogn, pibende ud af porten, og Winter, lige som før til hest, bøjede sig på ny over mod vinduet for at tale med Hendes Majestæt.

40. Hvordan de ulykkelige undertiden forveksler tilfældet med Forsynets tilskikkelser

"Nå, madame?" spurgte Winter, da dronningen havde fjernet sine tjenere.

"Det er gået, som jeg sagde, mylord."

"Har han givet Dem afslag?"

"Sagde jeg Dem det ikke i forvejen?"

"Kardinalen nægter at tage imod kongen, Frankrig nægter en ulykkelig fyrste gæstfrihed? Det er første gang, noget sådant er sket, madame."

"Jeg har ikke sagt Frankrig, mylord, men kardinalen, og han er ikke fransk."

"Men dronningen, har De ikke talt med hende?"

"Det ville ikke have ført til noget," svarede madame Henriette og rystede sørgmodigt på hovedet, "dronningen siger aldrig ja, når kardinalen har sagt nej. Ved De ikke, at alt går efter denne italieners hoved? Jeg kommer tilbage til, hvad jeg sagde Dem før, det skulle ikke undre mig, om vi var kommet i forkøbet af Cromwell. Han var meget forlegen, mens han talte med mig, og dog urokkelig i at afslå min begæring. Lagde De desuden ikke mærke til forstyrrelsen i Palais-Royal, denne gåen og kommen af folk, der havde travlt? Mon der ikke skulle være indløbet en eller anden efterretning, mylord?"

"Ikke fra England, madame. Jeg har ilet så meget, at jeg er vis på, ingen kan være kommet mig i forkøbet. Jeg tog bort for tre dage siden, slap lige som ved et mirakel igennem den puritanske armé og tog derpå postbefordring med min tjener Tony. De heste, vi rider på, har vi købt i Paris. For resten er jeg vis på, at kongen vil afvente Deres Majestæts svar, førend han foretager sig noget."

"Meld ham, mylord," fortsatte dronningen fortvivlet, "at jeg intet formår, at jeg har lidt lige så meget, ja, mere end han, eftersom jeg er nødt til at spise landflygtighedens brød og bede om gæstfrihed hos falske venner, der ler ad mine tårer, samt at han må dø som en konge. Jeg vil begive mig til ham for at dø ved hans side."

"Madame! Madame!" udbrød Winter, "Deres Majestæt må ikke tabe modet, måske vi endnu har et håb tilbage."

"Vi har ingen andre venner i hele verden end Dem! O, min Gud, min Gud," råbte madame Henriette med blikket mod himlen, "har du taget alle de ædle hjerter, der fandtes på jorden, til dig?"

"Det håber jeg ikke, madame," svarede Winter tankefuld, "jeg har talt til Dem om fire mænd."

"Hvad vil De stille op med fire mænd?"

"Fire trofaste mænd, der ikke er bange for at dø, kan udrette meget, tro De mig, madame, og dem, jeg taler om, har i sin tid udført store bedrifter."

"Og hvem er disse fire mænd?"

"Ja, det ved jeg ikke. I de sidste tyve år har jeg ikke hørt noget til dem. Hver gang kongen har været i fare, har jeg tænkt på dem."

"Og disse mænd var Deres venner?"

"En af dem har haft mit liv i sin hånd og skænket mig det. Jeg ved ikke, om han er vedblevet at være min ven, men siden den tid har jeg i det mindste været hans."

"Lever disse mænd i Frankrig, mylord?"

"Jeg tror det."

"Lad mig høre Deres navne. Måske jeg har hørt dem omtale og kunne hjælpe Dem med at finde dem."

"Den ene af dem hed chevalier d'Artagnan."

"Hvis jeg ikke tager fejl, mylord, er denne chevalier d'Artagnan løjtnant i garden, jeg har hørt ham omtale, men denne mand er jeg bange for tilhører aldeles kardinalen."

"Det ville være det værste, der kunne ske," sagde Winter, "og hvis det er tilfældet, begynder jeg næsten at tro, at der virkelig hviler en forbandelse over os."

"Men de andre," sagde dronningen, der klyngede sig til dette sidste håb, som en skibbruden til vraget, "de andre, mylord!"

"Den anden – jeg har ved et tilfælde hørt hans navn, for førend de fire adelsmænd sloges med os, havde de sagt os deres navne – den anden hed grev de la Fère. Hvad de to andre angår, har jeg glemt deres rigtige navne, efter som jeg altid plejede at kalde dem med de navne, de havde antaget."

"Min Gud! Det ville imidlertid være en stor lykke at finde dem," sagde dronningen, "siden De tror, at disse værdige adelsmænd kunne være kongen til nytte."

"Ja, hvis de endnu er de samme som tidligere," svarede lorden. "Tænk Dem en gang om, madame, har De aldrig hørt tale om, at dronning Anna af Østrig en gang reddedes af den største fare, hvori en dronning nogen sinde har befundet sig?"

"Jo, den gang hun havde en kærlighedsforståelse med hr. Buckingham. Der var nok nogle diamantnåle med i spillet."

"Ganske rigtigt, madame. Det er disse mænd, der reddede hende. Når De ikke kender Dem, er det, fordi dronningen har glemt dem, i stedet for at hun burde have gjort dem til de første i riget."

"Led efter dem, mylord, led efter dem. Hvis De finder dem og hvis de samtykker i at rejse med Dem til England, vil jeg give hver af dem et hertugdømme den dag, vi atter tager vor trone i besiddelse, og desuden så meget guld, som der behøves til at brolægge Whitehall. Led derfor efter dem, mylord, led efter dem, jeg beder Dem."

"Det skal jeg, madame," svarede Winter, "og jeg ville sikkert nok finde dem, når jeg blot havde mere tid til min rådighed, men Deres Majestæt må erindre, at kongen med angst venter på Deres svar."

"Så er vi altså fortabte!" udbrød dronningen fortvivlet.

I det samme åbnedes døren og den unge Henriette viste sig. Dronningen betvang øjeblikkelig sin smerte og gav Winter tegn til at forandre genstand for samtalen.

Men den unge prinsesse lod sig ikke føre bag lyset. Hun standsede på dørtærsklen, sukkede dybt og sagde, idet hun henvendte sig til dronningen:

"Hvorfor græder De altid, når jeg ikke er til stede, moder?"

Dronningen smilede, men i stedet for at svare sagde hun:

"Hør, Winter, en ting har jeg i det mindste vundet ved kun halvt at være dronning, nemlig at mine børn kalder mig moder i stedet for madame." Derpå vendte hun sig til sin datter og sagde: "Hvad vil De, Henriette?"

"En kavaler har indfundet sig i Louvre, moder," svarede den unge prinsesse, "og beder om tilladelse til at gøre Deres Majestæt sin opvartning. Han kommer fra armeen og har, siger kan, et brev til Dem fra marskal de Grammont, tror jeg."

"Hvem er denne kavaler, Henriette?" fortsatte dronningen.

"Jeg så ham fra vinduet, madame. Det er et ungt menneske på knap seksten år, og han kalder sig vicomte de Bragelonne."

Dronningen gjorde smilende et tegn med hovedet, hvorpå den unge prinsesse åbnede døren og Raoul kom til syne.

Han trådte tre skridt frem mod dronningen og knælede.

"Madame," sagde han, "jeg bringer Deres Majestæt et brev fra min ven, hr. grev de Guiche, der har sagt mig, at han har den ære at høre til Deres tjenere. Dette brev indeholder en vigtig nyhed og forsikringen om hans ærbødighed."

Ved navnet Guiche blev den unge prinsesse blodrød, og dronningen lånte hende et strengt blik.

"Men De sagde jo, Henriette, at brevet var fra marskal da Grammont," sagde dronningen.

"Jeg troede, madame ..." stammede den unge pige.

"Det er min fejl, madame," sagde Raoul, "for jeg lod mig melde, som om jeg kom fra marskal de Grammont. På grund af et sår i den højre arm har han ikke kunnet skrive selv, men ladet grev de Guiche gøre det for sig."

Dronningen brækkede brevet og læste:

> Madame og dronning!
> Da jeg på grund af et sår, som jeg har fået i den højre hånd, ikke selv kan have den ære at skrive til Dem, lader jeg Dem tilskrive ved min søn, grev de Guiche, der, som De ved lige som hans fader er Deres underdanige tjener, for at melde

Dem, at vi nylig har vundet et slag ved Lens, og at denne sejr må give kardinal Mazarin og dronningen stor indflydelse på Europas sager. Hvis Deres Majestæt vil lyde mit råd, så benyt dette øjeblik til at få regeringen til at gøre noget for Deres ophøjede gemal. Hr. vicomte de Bragelonne, der vil have den ære at overrække Dem dette brev, er en ven af min søn, hvis liv han efter al sandsynlighed har reddet. Han er en adelsmand, på hvem Deres Majestæt fuldkommen kan forlade sig, hvis De skulle have en mundtlig eller skriftlig ordre at give mig.

Jeg har den ære i dybeste
underdanighed at være

Marskal de Grammont.

Da dronningen kom til det sted i brevet, der handlede om den tjeneste, Raoul havde vist greven, kunne denne ikke lade være at se over til den lille prinsesse. I hendes øjne læste han en inderlig taknemmelighed imod sig. Der kunne ingen tvivl være om, at kong Charles den Førstes datter elskede hans ven.

"Slaget ved Lens vundet!" udbrød dronningen. "De er lykkelige her, de vinder slag! Ja, marskal de Grammont har ret. Det vil forandre sagernes stilling, men jeg er bange for, at det ingen indflydelse vil have på vore sager, når det blot ikke skader dem. Denne efterretning er ganske ny, min herre," fortsatte dronningen, "og jeg er Dem meget taknemmelig, fordi De har ilet med at bringe mig den. Uden Dem, uden dette brev ville jeg først i morgen, måske i overmorgen, have erfaret den."

"Louvre er det første palads, hvor denne efterretning bliver meldt, madame," sagde Raoul. "Ingen kender den endnu, og jeg

har måttet tilsværge hr. de Guiche at levere dette brev til Deres Majestæt, endda førend jeg omfavnede min formynder."

"Er Deres formynder en Bragelonne ligesom De?" spurgte lord Winter. "Jeg har i gamle dage kendt en Bragelonne. Lever han endnu?"

"Nej, min herre, han er død, og det er efter ham, tror jeg, at min formynder, der var hans nærmeste slægtning, arvede det gods, hvis navn jeg bærer."

"Og Deres formynder, min herre?" spurgte dronningen, der ikke kunne lade være at føle interesse for det smukke unge menneske, "hvad hedder han?"

"Grev de la Fère, madame," svarede det unge menneske med et buk.

Winter fo'r overrasket sammen, og dronningen så leende på ham. "Grev de la Fère!" udbrød hun, "var det ikke sådan, De sagde?"

Winter ville endnu ikke tro sine egne øren.

"Hr. grev de la Fère!" udbrød han ligeledes. "O, min herre, svar mig, jeg beder Dem, er grev de la Fère ikke en smuk, tapper herre, der tjente som musketer under Louis den Trettende, og som nu kan være en syv-otte og fyrre år gammel?"

"Jo, min herre, det passer i enhver henseende."

"Og som tjente under et antaget navn?"

"Under navnet Athos. Først for ganske nylig har jeg hørt hans ven, hr. d'Artagnan, give ham dette navn."

"Det er ham, madame, det er ham. Gud være lovet! Er han i Paris?" fortsatte han henvendende sig til Raoul.

"Hr. grev de la Fère bor i Rue Guénégaud i hotellet *Grand Roi Charlemagne*."

"Tak, min herre. Bed den kære ven om at blive hjemme, jeg skal straks hilse på ham."

"Det vil være mig en glæde at adlyde Dem, min herre, hvis Hendes Majestæt vil give mig tilladelse til at gå."

"Gå, hr. vicomte de Bragelonne," sagde dronningen, "gå og vær forvisset om vor bevågenhed."

Raoul bukkede ærbødigt for de to fyrstinder, hilste på lord Winter og gik.

Winter og dronningen talte endnu i nogen tid sagte sammen, for at den unge prinsesse ikke skulle høre dem, men denne forsigtighed behøvedes ikke, for hun underholdt sig med sine egne tanker.

Da Winter ville til at gå, sagde dronningen:

"Hør, mylord, jeg har hidtil bevaret dette diamantkors, der er et arvestykke efter min moder, og dette Sankt Michaels ordenstegn, der tilhører min gemal. Det er omtrent halvtredsindstyve tusinde francs værd. Jeg har svoret før at dø af hunger end at skille mig ved disse dyrebare minder, men nu, da de kan blive til nytte for ham eller hans forsvarere, bør jeg ofre alt for dette håb. Tag dem, og hvis De behøver penge til Deres rejse, så sælg dem uden betænkning, mylord, sælg dem. Men hvis det er Dem muligt at bevare dem, så vid, mylord, at De derved vil bevise mig den største tjeneste, som en adelsmand kan vise sin dronning, og at den, der, når lykken atter smiler til mig, bringer mig disse to klenodier, vil blive velsignet af mig og mine børn."

"Madame," svarede Winter, "Deres Majestæt skal finde en tro tjener i mig. Jeg iler med at deponere disse kostbare sager på et sikkert sted, og jeg skal ikke røre dem, hvis andre hjælpekilder

står mig åbne, men vore godser er konfiskeret, vore rede penge er brugt, og vi må sælge alt, hvad vi ejer. Om en time begiver jeg mig til grev de la Fère, og i morgen skal Deres Majestæt have endeligt svar."

Dronningen rakte Winter hånden, som denne ærbødigt kyssede. Idet hun derpå vendte sig om til sin datter, sagde hun:

"De havde noget at bringe dette barn fra hendes fader, mylord."

Winter blev ganske forbavset, for han vidste ikke, hvad dronningen mente.

Den unge Henriette nærmede sig smilende og rødmende og rakte adelsmanden sin pande.

"Sig min fader," sagde hun, "at hvad enten han er konge eller flygtning, sejrherre eller overvundet, mægtig eller fattig så har han i mig den ærbødigste og kærligste datter."

"Det ved jeg, madame," svarede Winter og berørte Henriettes pande med sine læber.

Derpå gik han, idet han lagde vejen gennem de store, øde og mørke værelser og aftørrede de tårer, som han, hvor afstumpet han end var blevet ved et halvthundredårigt hofliv, dog ikke kunne holde tilbage ved synet af den kongelige ulykke.

41. Onkel og nevø

Winters hest og tjener ventede på ham udenfor slottet. Han begav sig tankefuld på vej til sin bolig, idet han fra tid til anden vendte sig om for at betragte Louvres sorte facade. Herved fik han øje på en rytter, der kom frem fra muren og fulgte efter ham i nogen afstand. Han mindedes nu at have set en lignende skikkelse, da han forlod Palais-Royal.

Lord Winters tjener, der red nogle skridt bag efter sin herre, fulgte ligeledes med et uroligt blik denne rytter.

"Tony," sagde adelsmanden og gav sin tjener et tegn til at komme nærmere.

"Her er jeg, Deres Herlighed."

"Har De lagt mærke til det menneske, der følger efter os?"

"Ja, mylord."

"Hvem er det?"

"Det ved jeg ikke. Han har imidlertid fulgt efter Deres Herlighed fra Palais-Royal, har ventet udenfor Louvre på Dem og følger nu efter Dem derfra."

"Formodentlig en af kardinalens spioner," sagde Winter ved sig selv. "Det er bedst at lade, som om man ikke har lagt mærke til ham."

Han gav sin hest af sporerne og fordybede sig derpå i den labyrint af gader, der førte til hans bolig i Marais. Da lord Winter i lang tid havde boet på Place-Royal, havde han ganske naturligt indlogeret sig i nærheden af sin gamle bolig.

Den ukendte satte sin hest i galop.

Winter gjorde holdt udenfor sit logi og gik op, mens han lovede sig selv at holde øje med spionen, men da han lagde hat og handsker fra sig på et bord, så han i et spejl foran sig et ansigt i døren. Han vendte sig om. Mordaunt stod foran ham.

Winter blegnede og blev stående op. Mordaunt blev stående ved døren, kold og truende som kommandantens statue i *Don Juan*.

"Min herre," sagde Winter efter et øjebliks tavshed, "jeg troede at have ladet Dem forstå, at denne forfølgelse trætter mig. Forlad mig derfor, eller jeg må kalde på mine folk for at lade Dem jage på døren lige som i London. Jeg er ikke Deres onkel. Jeg kender Dem ikke."

"Onkel," sagde Mordaunt med sin hæse, spottende stemme, "De tager fejl, De vil ikke lade mig kaste på døren denne gang som i London, De vil ikke vove det. Hvad det angår, at De nægter at være min onkel, så kan jeg lade Dem vide, at jeg har erfaret noget, som jeg ikke vidste for et år siden."

"Hvad bryder jeg mig om, hvad De har erfaret!" udbrød Winter.

"O, De bryder Dem meget om det, onkel, det er jeg vis på. Og om et øjeblik vil De være af samme mening som jeg," tilføjede han med et smil, der bragte lorden til at gyse. "Da jeg første gang fremstillede mig for Dem i London, var det for at spørge Dem om, hvad der var blevet af min formue. Da jeg anden gang indfandt mig hos Dem, var det for at spørge Dem om, hvem der havde sat en plet på mit navn. Denne gang kommer jeg for at stille Dem et ganske anderledes frygteligt spørgsmål, for at spørge Dem lige som Gud den første morder: "Kain, hvad har

du gjort med din broder Abel?" – Mylord, hvad har De gjort med Deres søster, Deres søster, som var min moder?"

Winter formåede ikke at udholde hans brændende blik.

"Deres moder?" spurgte han.

"Ja, min moder, mylord," gentog den unge mand med et kast med hovedet.

Winter gjorde en voldsom anstrengelse for at beherske sig og udbrød:

"Spørg Helvede om det, ulykkelige, måske det vil give Dem svar."

Den unge mand trådte nu nærmere, ind til han befandt sig lige over for lord Winter, og idet han slog armene over kors, sagde han med hul stemme og et ansigt, der var ganske blåt af smerte og forbitrelse:

"Jeg har spurgt bøddelen fra Béthune, og han har svaret mig."

Winter faldt om i en stol, lige som ramt af lynet, og søgte forgæves at svare.

"Ja, ikke sandt," fortsatte Mordaunt, "dette navn forklarer alt, denne nøgle åbner afgrunden. Min moder har arvet sin mand, og De har myrdet min moder! Mit navn sikrede mig min faders formue, og derfor har De berøvet mig mit navn og tilranet Dem min formue. Nu forundrer det mig ikke mere, at De ikke kendes ved mig. Det er upassende at kalde den sin nevø, som man har plyndret og gjort til en stodder."

Disse ord gjorde den modsatte virkning af den, Mordaunt havde ventet sig. Idet Winter mindedes, hvilket uhyre Mylady havde været, rejste han sig roligt og højtideligt med et strengt blik på den unge mand.

"De ønsker at trænge ind i denne frygtelige hemmelighed, min herre," sagde han. "Nu vel, så lad det da ske! De skal få at vide, hvad det var for et fruentimmer, som De i dag kræver mig til regnskab for. Hun havde efter al sandsynlighed forgivet min broder, og for at arve mig ville hun ligeledes bringe mig af dage. Jeg har beviser for det. Hvad siger De til det?"

"Jeg siger, at hun var min moder."

"Ved en tidligere god og brødefri mand lod hun den ulykkelige hertug af Buckingham myrde. Hvad siger De til denne forbrydelse, som jeg kan bevise?"

"Hun var min moder!"

"Vendt tilbage til Frankrig forgav hun i augustinerklosteret i Béthune en ung kone, der var elsket af en af hendes fjender. Kan denne forbrydelse ikke overbevise Dem om straffens retfærdighed? Jeg har beviser for den."

"Hun var min moder!"

"Med disse mord på sin samvittighed og truende endnu som en panterinde, der tørster efter blod, faldt hun endelig for mænd, som hun havde bragt til fortvivlelse, og som aldrig havde gjort hende det mindste ondt. Denne bøddel, som De har set, og som, efter hvad De siger, har fortalt Dem alt, har samtidig måttet fortælle Dem, at han med glæde hævnede sin broders skændsel og selvmord på hende. Efter et ryggesløst liv som ung pige, efter at have bedraget sin mand, myrdet og forgivet, er hun død, forbandet af Himlen og Jorden. Se, sådan var denne kvinde!"

Med krampagtigt sammenknugede hænder, ansigtet dryppende af sved og håret strittende udbrød Mordaunt i et frygteligt anfald af raseri:

"Ti, min herre, hun var min moder! Jeg kender ikke hendes udsvævelser, last og forbrydelser! Men jeg ved, at jeg havde en moder, at fem mænd, der havde sammensvoret sig mod en kvinde, hemmeligt, ved nattetid, som feje uslinger har myrdet hende! Jeg ved, at De var blandt dem, min herre, og at De har sagt lige som de andre og højere end dem, hun må dø! Læg derfor vel mærke til mine ord, bevar dem i Deres hukommelse og glem dem aldrig. For dette mord, der har berøvet mig alt, navn og formue, der har gjort mig til en forbryder, vil jeg først og fremmest kræve Dem til regnskab, og derefter dem, der var Deres medskyldige, når jeg lærer dem at kende."

Med lynende øjne og fråden om munden og knyttet næve gjorde Mordaunt et skridt frem mod Winter.

Denne lagde hånden på kården og sagde med et smil som en mand, der i tredive år har leget med døden:

"Vil De myrde mig, min herre? I så fald kender jeg Dem som min nevø, for da er De Deres moders søn."

"Nej," svarede Mordaunt, idet han betvang sig, "nej, jeg ikke dræbe Dem, i det mindste ikke for øjeblikket, for uden Dem vil jeg ikke kunne finde de andre. Men når jeg har opdaget dem, da skælv, min herre. Jeg har myrdet bøddelen fra Béthune uden medlidenhed, og han var dog den mindst brødefulde af jer alle."

Med disse ord gik den unge mand og skred ned ad trappen med så megen ro, at han ikke blev bemærket. På det nederste trin kom han forbi Tony, der kun ventede på et råb fra sin herre for at ile til.

Men Winter kaldte ikke. Aldeles overvældet og tilintetgjort blev han stående og lyttede. Da lyden af den bortilende hest tabte sig, faldt han om i en stol med det udbrud:

"Jeg takker dig, min Gud, for, at han kun kender mig!"

42. Faderglæder

Mens det nys beskrevne frygtelige optrin fandt sted hos lord Winter, sad Athos ved vinduet i sit værelse med albuen støttet mod et bord og hovedet hvilende i hånden og hørte opmærksomt på Raoul, der fortalte ham sine eventyr på rejsen og de nærmere omstændigheder ved slaget.

Adelsmandens smukke, ædle ansigt røbede, med hvilken ubeskrivelig glæde han lyttede til det unge menneske. Han havde glemt fortiden og fremtiden. Athos var lykkelig, lykkelig, som han aldrig havde været det.

"Og De var til stede og deltog i dette store slag, Bragelonne?" spurgte den forhenværende musketer.

"Ja, min herre."

"Og det gik hårdt til, siger De?"

"Hr. prinsen angreb selv elleve gange i spidsen for kolonnerne."

"Han er en stor kriger, Bragelonne."

"Han er en helt, min herre. Jeg tabte ham ikke et eneste øjeblik af syne. O, hvor må det være herligt, min herre, at hedde Condé og bære sit navn med så megen ære."

"Rolig og glimrende, ikke sandt?"

"Jo, rolig som ved en parade og glimrende som i et selskab. Vi angreb fjenden i skridt. Han havde forbudt os at skyde først, og vi marcherede mod spanierne, der stod på en høj, med musketten på skuldrene. I tredive skridts afstand fra dem vendte prinsen sig om til sine soldater og sagde: "Børn, I vil få

en frygtelig salve, men så vil I også snart være færdige med disse karle." Der herskede en sådan stilhed, at både venner og fjender kunne høre hans ord. Derpå løftede han kården i vejret og råbte: 'Blæs, trompetere!'"

"Godt, godt! Når lejligheden gives, vil De gøre lige så, Raoul, ikke sandt?"

"Det tror jeg, min herre, for jeg fandt, at det var smukt og stort. Da vi var kommet fjenden på tyve skridt nær, så vi alle musketterne sænke sig som en glimrende linje, for solen skinnede på løbene. 'I skridt, børn, i skridt,' sagde prinsen, 'nu er øjeblikket kommet.'"

"Var De bange, Raoul?" spurgte greven.

"Ja, min herre," svarede det unge menneske naivt, "jeg følte lige som en kuldegysning i hjertet, og ved kommandoen *fyr!* der udtaltes på spansk i de fjendtlige rækker, lukkede jeg øjnene og tænkte på Dem."

"Virkelig, Raoul?" sagde Athos og trykkede hans hånd.

"Ja, min herre. I samme øjeblik hørtes en sådan torden, at man skulle tro, at Helvede åbnede sig, og de, der ikke blev dræbt, følte heden af ilden. Jeg åbnede atter øjnene, forbavset over ikke at være dræbt eller i det mindste såret. Tredjedelen af eskadronen lå på jorden, lemlæstet og blødende. I det samme mødte jeg prinsens øjne, og nu tænkte jeg kun på en ting, nemlig på, at han så på mig. Jeg sporede min hest og befandt mig midt imellem fjenderne."

"Var prinsen fornøjet med Dem?"

"Det sagde han i det mindste, min herre, da han befalede mig at følge til Paris med hr. de Chatillon, der er kommet for at melde dronningen denne nyhed og overbringe de erobrede

faner. 'Rejs,' sagde prinsen til mig, 'fjenden vil ikke i de første fjorten dage blive samlet, og før behøver jeg Dem ikke. Omfavn Dem, De har kær, og sig til min søster, fru de Longueville, at jeg takker hende for den foræring, hun har givet mig i Dem.' Og jeg rejste, min herre," tilføjede Raoul, idet han smilede kærligt til greven, "da jeg troede, at De ville blive glad ved at se mig igen."

Athos trak det unge menneske hen til sig og kyssede ham på panden.

"De har gjort Deres sager godt, Raoul," sagde han. "De har hertuger til venner, en marskal af Frankrig til beskytter, em prins af blodet til general, og den samme dag, De er kommet tilbage, bliver De modtaget af to dronninger. Det er ikke dårligt for en novice."

"Ak, min herre," udbrød Raoul pludselig, "De minder mig om noget, som jeg rent har glemt af lutter iver for at fortælle Dem mine bedrifter. Hos Hendes Majestæt dronningen af England traf jeg en adelsmand, der, da jeg nævnte Deres navn, udstødte et udråb af forundring og glæde, han kaldte sig Deres ven, spurgte om Deres adresse og vil aflægge Dem et besøg."

"Hvad hedder han?"

"Det turde jeg ikke spørge om, min herre; men skønt han udtrykte sig meget elegant, mærkede jeg dog af hans udtale, at han var englænder."

"Ah!" udbrød Athos.

Og han bøjede hovedet ligesom for at tænke sig om. Da han atter så op, mødte hans øjne en mand, der stod i den halvt åbne dør og betragtede ham kærligt.

"Lord Winter!" udbrød Athos.

"Athos, min ven!"

De to adelsmænd holdt et øjeblik hinanden tæt omfavnede. Derpå tog Athos hans hånd, så på ham og sagde:

"hvad fejler De, mylord? De ser lige så bedrøvet ud, som jeg er glad."

"Ja, min kære ven, det er sandt, og jeg vil endda sige mere. For synet af Dem forøger min angst."

Winter så sig omkring, som om han ønskede at være alene med greven. Raoul, der indså, at de to venner havde noget at tale om, forlod stuen.

"Nu, da vi er alene," sagde Athos, "så lad os tale lidt om Dem."

"Lad os tale om os," svarede Winter, "han er her."

"Hvem?"

"Myladys søn."

Athos, der atter hørte dette navn, der syntes at forfølge ham som et skæbnesvangert ekko, betænkte sig et øjeblik, rynkede derpå panden og sagde i en rolig tone:

"Jeg ved det."

"De ved det?"

"Ja, Grimaud har truffet ham mellem Béthune og Arras og er vendt tilbage for at underrette mig om hans nærværelse."

"Grimaud kendte ham altså?"

"Nej, men han var til stede ved en mands dødsleje, som kendte ham."

"Ved bødlen fra Béthunes?" udbrød Winter.

"De ved det?" spurgte Athos forbavset.

"Han har forladt mig for et øjeblik siden," svarede Winter, "efter at have fortalt mig alt. Ak, min ven! Hvilket frygteligt optrin!"

"Jeg frygter ham ikke," sagde Athos roligt. "Bøddelen fra Béthune har han kunnet dræbe i et anfald af raseri, men nu må det have lagt sig."

Winter smilede sørgmodigt og rystede på hovedet.

"De kender ikke den race," sagde han.

"Bah!" svarede Athos med et tvungent smil, "den vildhed kan ikke have vedligeholdt sig i anden generation. Desuden har Forsynet advaret os, min ven, for at vi kan være på vor post. Der er intet andet for os at gøre end at vente. Men, som jeg sagde før, lad os tale lidt om Dem. Hvad bringer Dem til Paris?"

"Nogle sager af vigtighed, som jeg gerne skal meddele Dem. Men hvad er det, jeg har hørt hos Hendes Majestæt dronningen af England? d'Artagnan holder med Mazarin! Tilgiv mig min ligefremhed, min ven, jeg hverken hader eller dadler kardinalen, og Deres anskuelser vil altid være mig hellige; hører De måske også til denne mands parti?"

"Hr. d'Artagnan står i tjenesten," svarede Athos, "han er soldat og adlyder den bestående regering. Hr. d'Artagnan er ikke rig og kan ikke leve uden sin løjtnantspost. Millionærer som De, mylord, er sjældne i Frankrig."

"Ak," sagde Winter, "jeg er for tiden lige så fattig, om ikke fattigere end han. Men lad os vende tilbage til Dem."

"De ønsker at vide, om jeg er mazariner. Nej, tusinde gange, nej. Tilgiv mig min ligefremhed."

Winter sprang op og trykkede Athos i sine arme.

"Tak, greve," sagde han, "tak for denne gode efterretning. De gør mig atter lykkelig. Ah! De er ikke mazariner! Gudskelov for det. Er de herrer Porthos og Aramis endnu Deres venner?"

"Føj kun d'Artagnan til, mylord. Vi er endnu fire hengivne venner lige som i gamle dage, men når talen er om at tjene kongen eller bekæmpe kardinalen, om at være mazariner eller frondør, er vi kun to."

"Hr. Aramis holder formodentlig med hr. d'Artagnan?" spurgte lord Winter.

"Nej," svarede Athos, "hr. Aramis gør mig den ære at dele mine anskuelser."

"Kan De ikke skaffe mig denne fortræffelige, åndrige ven i tale?"

"Ganske sikkert, så snart De ønsker det."

"Har han forandret stilling?"

"Han er blevet abbed, det er det hele."

"De gør mig ganske bange. Han har altså opgivet sit eventyrlige liv?"

"Tvært imod," svarede Athos smilende, "han har aldrig været så meget musketer, som siden han er blevet abbed, og De vil genfinde en rigtig krudtkarl. Skal jeg lade Raoul hente ham?"

"Tak, hr. greve, han er næppe hjemme på denne tid. Men siden De tror at kunne svare for ham ..."

"Som for mig selv."

"Tør De love at møde med ham i morgen klokken to på Louvre-broen?"

"Hvor skal vi hen, mylord?"

"Til Hendes Majestæt dronningen af England, der har anmodet mig om at præsentere Dem for sig, greve."

"Hendes Majestæt kender mig altså?"

"Jeg kender Dem."

"De taler i gåder," sagde Athos, "men lige meget, når De blot kan råde Dem, forlanger jeg ikke mere. Vil De gøre mig den ære at spise til aften med mig, mylord?"

"Tak, greve," svarede Winter, "men når jeg skal være ærlig, så har det unge menneskes besøg berøvet mig appetitten og vil formodentlig også berøve mig søvnen. Hvad foretager han sig i Paris? Han er ikke kommet for at træffe mig, for han var uvidende om min rejse. Den unge mand forfærder mig, greve, han er mig et forvarsel om en blodig fremtid."

"Hvad bestiller han i England?"

"Han er en af Oliver Cromwells ivrigste tilhængere."

"Hvad har vundet ham for denne sag? Hans fader og moder var, tror jeg, katolikker."

"Hans had til kongen."

"Til kongen?"

"Ja, kongen har erklæret ham for bastard, berøvet ham hans godser og forbudt ham at bære navnet Winter."

"Hvad kalder han sig da nu?"

"Mordaunt."

"Puritaner og forklædt som munk, og rejser alene rundt på Frankrigs landeveje."

"Som munk, siger De?"

"Ja, vidste De ikke det?"

"Jeg ved kun, hvad man har sagt mig."

"På denne måde er han ved et tilfælde kommet til at høre bøddelen fra Béthunes skriftemål."

"Nu fatter jeg det hele! Han er udsendt af Cromwell."

"Til hvem?"

"Til Mazarin! Dronningen har gættet rigtigt, man er kommet os i forkøbet. Nu er alt tydeligt for mig. Farvel, greve, til i morgen."

"Men det er meget mørkt," bemærkede Athos, "og De har måske ingen tjener med Dem?"

"Jeg har Tony, en god, men enfoldig karl."

"Hallo, Olivain, Grimaud, Blaisois, tag jeres musketter og kald på vicomten."

Blaisois var den store knøs, halvt bonde og halvt tjener, som vi har set på slottet Bragelonne melde, at maden var serveret, og som Athos havde opkaldt efter hans provins.

Fem minutter efter, at denne befaling var givet, indfandt Raoul sig.

"Vicomte," sagde Athos, "De skal eskortere mylord til hans logi og ikke lade nogen nærme sig ham."

"Men hr. greve," sagde Winter, "hvem antager De mig dog for?"

"For en fremmed, der ikke kender Paris," svarede Athos, "og hvem vicomten skal vise vej."

Winter trykkede hans hånd.

"Grimaud," sagde Athos, "gå i spidsen og pas godt på munken!"

Grimaud fo'r sammen, derpå nikkede han og ventede på, at de skulle komme af sted, idet han med en tavs veltalenhed kærtegnede kolben på sin musket.

"I morgen, greve," sagde Winter.

"Ja, mylord."

Den lille trup begav sig på vejen til Rue Saint-Louis. Olivain skælvede ved ethvert tvetydigt lysglimt, Blaisois med en

temmelig mandig holdning, fordi han var uvidende om, at der var nogen fare, og Tony så til højre og venstre, men uden at sige et ord, eftersom han ikke talte fransk. Winter og Raoul gik ved siden af hinanden og talte sammen. Grimaud, der efter Athos' ordre gik i spidsen med en fakkel i den ene hånd og musketten i den anden, ankom til Winters logi, bankede på porten og bukkede derpå, efter at der var blevet lukket op, for mylord uden at sige et ord.

På hjemvejen gik det lige så. Grimauds gennemtrængende øjne så intet andet mistænkeligt end en skygge, der lurede på hjørnet af Rue Guénégaud og kajen. Det forekom ham, at han allerede på udvejen havde bemærket denne natlige lurer. Han styrede lige hen imod ham, men førend han kunne se ham, forsvandt skikkelsen i et stræde, som Grimaud ikke fandt det rådeligt at vove sig ind i.

Man meldte Athos, at alt var gået godt, og da klokken var ti, begav de sig hver til sit værelse.

Da greven den næste morgen vågnede, blev han overrasket ved at se Raoul sidde udenfor sin seng. Det unge menneske var påklædt og læste i en ny bog af hr. Chapelain.

"Allerede oppe, Raoul," sagde greven.

"Ja, min herre," svarede det unge menneske tøvende, "jeg har sovet dårligt."

"De, Raoul, har De sovet dårligt? Er der noget, der trykker Dem?"

"De vil måske sige, min herre, at jeg har stor hast med at forlade Dem, skønt jeg næppe er kommet, men ..."

"De har altså kun to dages permission, Raoul?"

"Tvært imod, min herre, jeg har ti. Det er heller ikke lejren, jeg ønsker at begive mig til."

Athos smilede.

"Hvor da," sagde han, "med mindre det måske er en hemmelighed, vicomte. De er jo næsten en mand, efter som De har gjort Deres første felttog, og De har ret til at gå, hvorhen De lyster, uden at sige mig det."

"Så længe jeg har den lykke at have Dem til beskytter, min herre, vil jeg aldrig tro at have ret til at frigøre mig for et formynderskab, der er mig så dyrebart. Jeg ønsker blot at tage til Blois for en dags tid. De ser på mig, og vil formodentlig le ad mig."

"Nej, tvært imod," svarede Athos og kvalte et suk, "nej, jeg ler ikke, vicomte. Det er jo så naturligt, at De har lyst til at tage til Blois."

"Altså tillader De mig det?" udbrød Raoul glad.

"Javist, Raoul."

Klokken ti var alt beredt til afrejsen. Mens Athos så Raoul stige til hest, kom en tjener med en hilsen til ham fra fru de Chevreuse. Han skulle sige grev de la Fère, at hun havde erfaret hans unge protegés hjemkomst så vel som hans opførsel i slaget, og at det ville glæde hende meget at bringe ham sin lykønskning.

"Sig fru hertuginden," svarede Athos, "at hr. vicomten er i færd med at stige til hest for at begive sig til Hôtel de Luynes."

Derpå vinkede han med hånden til Raoul, at han kunne tage af sted. Ved nærmere eftertanke kom Athos for resten til det resultat, at det måske var allerbedst, at Raoul i dette øjeblik blev fjernet fra Paris.

43. Atter en dronning, der beder om hjælp

Athos havde allerede om morgenen sendt et brev til Aramis med Blaisois, den eneste tjener, han havde beholdt tilbage. Blaisois traf Bazin i færd med at iføre sig sin embedsdragt. Han havde nemlig den dag tjeneste i Notre Dame.

Athos havde pålagt Blaisois at se at få Aramis selv i tale. Blaisois, der var en ligefrem, enfoldig knøs, som slavisk fulgte en modtaget ordre, havde altså forlangt at tale med abbed d'Herblay, og trods Bazins forsikring om, at han ikke var hjemme, trængte han i den grad på, at Bazin blev meget vred. Da Blaisois så Bazins gejstlige kostume, brød han sig ikke videre om hans forsikringer, men ville tiltvinge sig adgangen i den tro, at Bazin var begavet med alle sin dragts dyder, nemlig kristelig tålmodighed og barmhjertighed.

Men Bazin, der endnu stedse var musketertjeneren, når blodet steg ham til hovedet, greb et kosteskaft og begyndte at slå løs på Blaisois, mens han råbte:

"De har fornærmet kirken, min ven, De har fornærmet kirken."

I det samme kom Aramis til syne, idet han forsigtigt åbnede døren til sit sovekammer på klem.

Bazin satte nu ærbødigt sin kost til jorden, som han havde set schweizeren gøre med sin hellebard i Notre Dame, mens

Blaisois med et bebrejdende blik tog brevet op af lommen og rakte Aramis det.

"Fra grev de la Fère," sagde Aramis, "det er godt."

Derpå tog han atter hovedet til sig uden en gang at spørge om grunden til spektaklet.

Blaisois begav sig forstemt på tilbagevejen til *Hôtel Grand Roi Charlemagne*. Athos spurgte, hvordan han havde besørget sit ærinde, hvorpå han fortalte sit eventyr.

"Tosse!" sagde Athos leende, "du sagde altså ikke, at du kom fra mig?"

"Nej, herre."

"Men hvad sagde Bazin, da han hørte, at du var i min tjeneste?"

"Å, han gjorde mig en mængde undskyldninger og tvang mig til at drikke to glas meget god muskatvin, hvori jeg dyppede tre-fire fortrinlige tvebakker, men det er det samme – han er forbandet grov. En degn, fy!"

"Godt," tænkte Athos, "når Aramis blot har fået mit brev, vil han komme, hvad der end måtte være i vejen."

Klokken to var Athos med sin sædvanlige punktlighed på Louvre-broen. Her traf han lord Winter, der ankom i samme øjeblik. De ventede omtrent ti minutter. Lord Winter begyndte at blive bange for, at Aramis ikke skulle komme.

"Tålmodighed," sagde Athos, hvis øjne ufravendt hvilede i retning af Rue du Bac. "Tålmodighed, jeg ser en abbed, der giver et mandfolk et puf og hilser på en dame, det må være Aramis."

Det var virkelig ham. En ung borger, der stod og gabte hen i vejret, skubbede Aramis til, så at han fløj en halv snes skridt

bort. I det samme gik et af hans skriftebørn forbi, og da hun var ung og smuk, hilste Aramis hende med sit venligste smil.

På et øjeblik var han hos dem. Som man kan begribe, var mødet mellem ham og Winter meget rørende.

"Hvor skal vi hen?" spurgte Aramis, "skal vi ud at slås? Så må jeg hjem og hente min kårde, da jeg er gået ud uden en sådan i dag."

"Nej," svarede Winter, "vi skal aflægge et besøg hos Hendes Majestæt dronningen af England."

"Ah! Meget vel," svarede Aramis.

Da de ankom til Louvre, gik lord Winter først ind. En eneste portner bevogtede porten. Ved dagens lys kunne Athos, Aramis og englænderen rigtigt iagttage den usle bolig, som en gerrig barmhjertighed havde overladt den ulykkelige dronning. Store sale, der var blevet berøvet deres møbler, vinduer, som ikke kunne lukkes og hvori ruderne manglede, ingen tapeter, vagt og tjenere. Sådan var det syn, der mødte Athos' øjne og på hvilket han gjorde sin ledsager opmærksom ved at puffe til ham.

"Mazarin bor bedre," bemærkede Aramis.

"Mazarin er næsten konge," svarede Athos, "og madame Henriette er næsten ikke mere dronning."

Dronningen lod til at vente dem med utålmodighed, for så snart hun hørte nogen røre sig i salen foran hendes værelse, åbnede hun selv døren for at tage imod sine gæster.

"Træd nærmere og vær velkomne, mine herrer," sagde hun.

Adelsmændene trådte indenfor og blev stående, men på et tegn af dronningen tog Athos plads. Han var alvorlig og rolig. Aramis derimod var rasende, for denne kongelige elendighed havde opbragt ham.

"De betragter min luksus," sagde madame Henriette, idet hun bedrøvet så sig omkring.

"Madame," svarede Aramis, "jeg beder Deres Majestæt om forladelse, men jeg er ikke i stand til at skjule min forbitrelse, når jeg ser, hvordan det franske hof behandler Henrik den Fjerdes datter."

"Herren er ikke kavaler?" spurgte dronningen lord Winter.

"Herren er abbed d'Herblay," svarede denne.

Aramis rødmede.

"Jeg er rigtig nok abbed, madame," sagde han, "men imod min tilbøjelighed, for jeg har aldrig haft kald for den gejstlige stand. Min præstekjole hænger kun ved en knap, og jeg er altid rede til atter at blive musketer. Da jeg ikke vidste, at jeg skulle have den ære at se Deres Majestæt, majede jeg mig ud i morges med disse klæder, men Deres Majestæt vil ikke desto mindre i mig finde den hengivneste tjener, når det måtte behage Dem at befale mig et eller andet."

"Hr. chevalier d'Herblay," tog Winter atter ordet, "er en af de af Hans Majestæt kong Louis den Trettendes tapre musketerer, som jeg har talt om til Deres Majestæt. Herren der," fortsatte han og vendte sig om til Athos, "er den ædle grev de la Fère, der er Deres Majestæt så hæderligt bekendt."

"Mine herrer," sagde dronningen, "jeg er ikke alene den elendigste af dronninger, men den ulykkeligste af alle mødre og den mest beklagelsesværdige ægtefælle. Mine børn, i det mindste to af dem, hertugen af York og prinsesse Charlotte, er langt fra mig, udsatte for vore fjenders had. Kongen, min gemal, fører en så sørgelig tilværelse i England, at det ikke vil sige meget, når jeg forsikrer Dem, at han søger døden som

noget ønskeligt. Se her, mine herrer, dette brev har han sendt mig med lord Winter. Læs det."

Athos og Aramis gjorde indvendinger.

"Læs det," sagde dronningen.

Athos læste det brev højt, som vi allerede kender, og hvori kong Charles forespurgte, om han ville blive modtaget i Frankrig.

"Nå?" spurgte Athos, da han var færdig.

"Han har afslået det," svarede dronningen.

De to venner vekslede et foragteligt smil.

"Hvad er der nu at gøre, madame?" spurgte Athos.

"Føler De nogen medlidenhed med så megen ulykke?" spurgte dronningen med bevæget stemme.

"Jeg har haft den ære at spørge Deres Majestæt, hvad De ønskede, at d'Herblay og jeg skulle gøre for Dem. Vi er parate."

"O, min herre, De har i sandhed et ædelt hjerte!" udbrød dronningen rørt. "Siden I er så ædelmodige at ville ofre jer for en stakkels fyrstinde, som hele verden forlader, så hør, hvad I kan gøre for mig. Kongen er alene med nogle adelsmænd, som han hver dag frygter for at miste, midt imellem skotterne, som han nærer mistro til, skønt han selv er skotte. Siden lord Winter har forladt ham, lever jeg ikke længere, mine herrer. Nuvel, jeg forlanger meget, måske alt for meget, for jeg har ingen ret til at forlange noget af Dem. Rejs over til England, foren jer med kongen, vær hans venner og beskyttere, hold jer ved hans side i slaget, forlad ham ikke i hans hus, hvor baghold, langt farligere end alle krigens farer, hver dag lurer på ham, og til gengæld for dette offer, mine herrer, lover jeg jer, ikke at belønne jer – jeg tror, at dette ord vil såre jer – men at elske jer som en søster og

foretrække jer for alle mennesker undtagen min ægtefælle og mine børn."

Med disse ord hævede dronningen højtideligt sine øjne mod himlen.

"Hvornår skal vi rejse, madame?" spurgte Athos.

"De samtykker altså?" råbte dronningen glad.

"Ja, madame. Deres Majestæt forekommer mig imidlertid at gå alt for vidt ved at love os et venskab, der er langt over vore fortjenester. Vi tjener Gud, madame, ved at tjene en så ulykkelig fyrste og en så dydig dronning. Madame, vi tilhører Dem med legeme og sjæl."

"Ak, mine herrer!" udbrød dronningen, rørt til tårer, "det er mit første glade øjeblik i fem år. Ja, I tjener Gud, og da min magt er alt for begrænset til at belønne et sådant offer, så vil han belønne jer, han, der læser i mit hjerte, hvor taknemmelig jeg er ham og jer. Er der noget, jeg kan gøre for jer, så sig det blot, for jeg er fra dette øjeblik af Deres veninde, og det er ikke mere end rimeligt, at jeg tager mig af Deres sager, mens I beskæftiger jer med mine."

"Jeg beder kun Deres Majestæt at indbefatte mig i Deres bønner," sagde Athos.

"Og jeg," sagde Aramis, "står alene i verden og har ingen anden at tjene end Deres Majestæt."

Dronningen rakte dem sin hånd, som de kyssede, og hviskede til Winter:

"Hvis De mangler penge, mylord, så betænk Dem ikke et øjeblik. Tag diamanterne af de klenodier, jeg har givet Dem, og sælg dem til en jøde. De vil kunne få en halvtreds til tres tusinde francs for dem. Brug disse, hvis det er nødvendigt, men sørg

blot for, at disse adelsmænd bliver behandlet, som de fortjener, det vil sige som konger."

Dronningen havde to breve, det ene fra sig selv, det andet fra hendes datter, prinsesse Henriette, men begge to adresserede til kong Charles. Hun gav Athos det ene og Aramis det andet, for at de, hvis tilfældet skulle skille dem ad, kunne have noget at legitimere sig med hos kongen. Derpå trak de sig tilbage.

Da de var kommet ned ad trappen, standsede Winter og sagde:

"Gå I til den ene side, så går jeg til den anden, for at vi ikke skal vække mistanke, og lad os mødes i aften klokken ni ved porten Saint-Denis. Vi rejser med mine heste, så længe de kan holde det ud, og tager derpå postbefordring. Endnu en gang tak, mine gode venner, tak i mit eget og i dronningens navn."

De tre adelsmænd trykkede hinanden i hånden. Winter gik ned ad Rue Saint-Honoré, mens Athos og Aramis fulgtes ad.

"Nå," sagde Aramis, da de var blevet alene, "hvad synes De om denne affære, min kære greve?"

"Dårligt," svarede Athos, "dårligt."

"Men De gik jo så begejstret ind på forslaget?"

"Det gør jeg altid, når talen er om at forsvare et stort princip, min kære d'Herblay. Kongerne kan kun være stærke ved adelen, men adelen kan kun være mægtig ved kongerne. Når vi derfor understøtter monarken, tjener vi samtidig vor egen sag."

"Vi vil blive myrdet derovre," svarede Aramis, "jeg hader englænderne, de er tølperagtige som alle folk, der drikker øl."

"Er det da bedre at blive her og gøre en tur til Bastillen eller til Vincennes på grund af vor delagtighed i hertugen af Beauforts flugt?" spurgte Athos. "Tro mig, Aramis, der er ingen grund til

at være mistrøstig. Vi undgår fængsel og handler som helte, valget er let."

"Det er sandt, men ved enhver sag, min kære ven, må man først besvare det rigtig nok tåbelige, men dog nødvendige spørgsmål: 'Har De penge?'"

"Omtrent et hundrede guldstykker, som min forpagter sendte mig dagen før min afrejse fra Bragelonne, men heraf må jeg lade et halvt hundrede blive tilbage til Raoul. En ung adelsmand må leve sømmeligt. Jeg har altså kun omtrent halvtreds guldstykker tilbage. Og De?"

"Når jeg vender alle mine lommer og skuffer, er jeg vis på, at jeg ikke vil finde ti louisdorer. Heldigvis er lord Winter rig."

"Lord Winter er for øjeblikket ruineret, da Cromwell hæver hans indkomster."

"Nu kunne man have nytte af baron Porthos," sagde Aramis.

"Hvor jeg under disse omstændigheder savner d'Artagnan!" udbrød Athos.

"Hvilken fuld pung!"

"Hvilken tapper arm!"

"Lad os se at vinde dem."

"Hemmeligheden er ikke vor, Aramis, og lad os derfor ikke betro den til nogen. For øvrigt ville det, hvis vi gjorde et sådant skridt, let få udseende af, at vi tvivlede om os selv."

"De har ret. Hvad vil De foretage Dem fra nu af og til i aften? Hvad mig angår, så er jeg nødt til at opsætte to ting."

"Er det ting, der kan opsættes?"

"For pokker! Det er nok nødvendigt."

"Og hvad er det for ting?"

"For det første et kårdestik til prælatsekretæren, som jeg traf i går aftes hos fru de Rambouillet, og som talte i en besynderlig tone til mig."

"Fy! En strid mellem præster! En duel mellem allierede!"

"Hvad skal man sige, min kære? Han er en slagsbroder, jeg lige så. Han strejfer omkring på gaderne, jeg lige så. Hans præstekjole trykker ham, og jeg har fået nok af min. Undertiden tror jeg, at han er Aramis og jeg ham, i den grad ligner vi hinanden. Den slags keder mig, og for resten er han et brushoved, der vil bringe vort parti i forlegenhed. Jeg er overbevist om, at hvis jeg gav ham en ørefigen, som jeg gjorde i middags ved den lille borger, der stod mig i vejen, ville sagerne få et andet udseende."

"Og jeg, min kære Aramis," svarede Athos roligt, "tror, at det kun ville forandre hr. de Retz' udseende. Lad derfor den sag fare, for resten tilhører ingen af jer længere sig selv. De tilhører dronningen af England og han fronden. Hvis derfor den anden ting, som De beklager ikke at kunne få udrettet, ikke er vigtigere end denne ..."

"O, den er meget vigtig."

"Så besørg den straks."

"Uheldigvis kan jeg ikke selv bestemme tiden. Det var i aften, netop i aften."

"Jeg forstår Dem," sagde Athos smilende, "ved midnat?"

"Omtrent."

"Den slags sager kan opsættes, min kære ven, især når man ved sin tilbagekomst har en så god undskyldning ..."

"Ja, hvis jeg kommer tilbage."

"Hvis De ikke kommer tilbage, kan det jo være Dem ligegyldigt. Vær dog en smule fornuftig og husk på, min kære ven, at De ikke længere er tyve år."

"Nej, desværre! Gid jeg blot var det! ..."

"Ja," svarede Athos, "jeg tror, at De ville gøre en hel del dumme streger mindre. Men vi må skilles. Jeg har et par visitter at gøre og et brev at skrive. Hent mig klokken otte, eller skal jeg vente Dem til aftensmaden klokken syv?"

"Meget vel," svarede Aramis, "Jeg har tyve visitter at gøre og lige så mange breve at skrive."

Hermed skiltes de fra hinanden. Athos gjorde en visit hos fru de Vendôme, afgav sit kort hos fru de Chevreuse og skrev følgende brev til d'Artagnan:

> Kære ven, jeg rejser bort med Aramis i et vigtigt anliggende. Jeg ville gerne sige farvel til Dem, men min tid er meget knap. Glem ikke, at jeg skriver til Dem for at sige Dem, hvor meget jeg elsker Dem.
>
> Raoul er taget til Blois og ved intet om min rejse. Våg over ham i min fraværelse så meget, som det er Dem muligt. Hvis De ikke skulle høre fra mig om tre måneder fra dato, så sig til ham, at han skal åbne en til ham adresseret pakke, som han vil finde i Blois i min jernkasse, hvortil jeg sender Dem nøglen.
>
> Hils Porthos fra Aramis og mig. På gensyn eller muligvis farvel.

Han lod brevet besørge af Blaisois.

Til den aftalte tid mødte Aramis, klædt som kavaler med sin gamle kårde ved siden, som han så ofte havde trukket, og om

han var mere oplagt end nogen sinde før til at drage.

"Hør," sagde han, "jeg tror virkelig, at det er urigtigt af os at rejse således uden at efterlade et par ord til afsked til Porthos og d'Artagnan."

"Det er gjort, kære ven," svarede Athos, "det har jeg sørget for, jeg har sagt farvel til dem begge to fra Dem og mig."

"De er en fortræffelig mand, min kære greve," sagde Aramis, "De tænker på alt."

"Nå, har De forligt Dem med tanken om denne rejse?"

"Ja, aldeles, og jo mere jeg tænker på det, desto gladere er jeg over at forlade Paris i dette øjeblik."

"Jeg også," svarede Athos. "Det eneste, der gør mig ondt, er, at jeg ikke har omfavnet d'Artagnan, men den djævel er så snu, at han ville have gættet, hvad der er i gære."

Mod slutningen af måltidet indfandt Blaisois sig.

"Her er et svar til Dem, herre, fra hr. d'Artagnan," sagde han. Med disse ord gav han sin herre en lille, rund skindpose.

Athos åbnede den og fremtog en lille, sålydende billet:

> Min kære greve!
>
> Når man rejser, og især når man bliver borte i tre måneder, har man aldrig for mange penge. Jeg mindes endnu den tid, da vi havde det knapt, og sender Dem her ved halvdelen af min pungs indhold, det er penge, som det er lykkedes mig at presse ud af Mazarin. Gør derfor ikke alt for slet brug af dem.
>
> Hvad det angår, at jeg ikke mere skulle få Dem at se, så tror jeg ikke et ord af det. Når man har Deres hjerte og kårde, slipper man igennem over alt.
>
> Derfor på gensyn, men ikke farvel.

> Jeg behøver ikke at sige Dem, at jeg har elsket Raoul som mit eget barn fra den første dag, jeg så ham. Imidlertid vil jeg oprigtigt bede til Gud, at jeg ikke må blive hans fader, skønt jeg ville være stolt af at have en søn som ham.
>
> Deres
>
> *d'Artagnan.*
>
> *P.S.* De halvtreds louisdorer, som jeg sender Dem, tilhører naturligvis lige så vel Aramis som Dem.

Athos smilede, og hans smukke øjne tilsløredes af tårer. D'Artagnan, som han altid havde elsket så ømt, holdt altså endnu af ham.

"Her er virkelig halvtreds louisdorer," sagde Aramis, idet han hældte pungens indhold ud på bordet, "og det alle med kong Louis den Trettendes portræt. Nå, hvad har De i sinde at gøre med disse penge, greve, vil De beholde dem eller sende dem tilbage?"

"Jeg vil beholde dem, Aramis, og det selv om jeg ikke trængte til dem. Hvad der bydes af et godt hjerte, må også modtages af et godt hjerte. Tag de fem og tyve, Aramis, og giv mig de andre."

"Nå, det glæder mig, at De er af samme mening som jeg. Skal vi så tage af sted?"

"Når De vil, men har De ingen tjener med Dem?"

"Nej, den nar til Bazin har, som De ved, begået den dumhed at lade sig gøre til degn ved Notre Dame, og han kan ikke forlade sin kirke."

"Nå, så kan De tage Blaisois, som jeg dog ingen brug har for, da jeg selv har Grimaud."

"Med fornøjelse," svarede Aramis.

I det samme viste Grimaud sig i døren.

"Færdige," sagde han med sin sædvanlige fåmælthed.

"Så lad os komme af sted," sagde Athos.

Hestene stod virkelig sadlede udenfor døren. De to venner steg til hest, og tjenerne fulgte deres eksempel.

På hjørnet af kajen mødte de Bazin, der kom løbende med tungen ud af halsen.

"Gud være lovet, at jeg kommer tids nok, herre!" udbrød han.

"Hvad er der på færde?"

"Hr. Porthos var i dette øjeblik hjemme hos Dem og afleverede denne til Dem med de ord, at De måtte have den før Deres afrejse."

"Godt," svarede Aramis og tog imod den pung, som Bazin rakte ham.

"Vent lidt, hr. abbed, der er også et brev."

"Du ved, at jeg har sagt dig, at hvis du kaldte mig andet end chevalier, ville jeg knække arme og ben på dig. Nå, kom med brevet."

"De kan umuligt læse det," sagde Athos, "her er jo så sort som i en gryde."

"Vent lidt," sagde Bazin. Med disse ord slog han ild og tændte en voksstabel, som han brugte til at tænde kirkelysene med.

Ved skinnet af dette lys læste Aramis følgende brev:

> Min kære d'Herblay!
>
> Jeg hører fra d'Artagnan, der har bragt mig en hilsen fra Dem og grev de la Fère, at De er i begreb med at foretage en rejse, der måske vil vare to eller tre måneder. Da jeg ved, at De ikke holder af at bede Deres venner om noget, sender jeg Dem herved af mig selv to hundrede

guldstykker, som De kan gøre med, hvad De vil, og som De kan betale mig tilbage ved lejlighed. De skal ikke være bange for at genere mig. Hvis jeg trænger til penge, lader jeg nogle hente fra et af mine slotte, alene Bracieux indbringer mig tyve tusinde francs i guld. Når jeg derfor ikke sender Dem flere, er det ene og alene af den grund, at jeg er bange for, at De ikke ville modtage en alt for stor sum. Jeg henvender mig til Dem, fordi De nok ved, at grev de la Fère altid har imponeret mig, skønt jeg elsker ham af mit ganske hjerte, men naturligvis er pengene lige så godt til ham som til Dem.

Jeg er, som jeg håber, at De ikke tvivler om, Deres hengivne

du Vallon de Bracieux de Pierrefonds.

"Nå, hvad siger De til det?" spurgte Aramis.

"Jeg siger, min kære d'Herblay, at det næsten er en gudsbespottelse at tvivle om Forsynet, når man har sådanne venner."

44. Hvori det godtgøres, at den første indskydelse altid er den bedste

De tre' adelsmænd slog ind på vejen til Picardiet, og efter to dages og en nats rejse nåede de hen imod aften i smukt vejr Boulogne, en den gang næsten øde by, der kun var bygget på højen. Den såkaldte nedre by eksisterede den gang ikke. Boulogne var en stærk stilling.

Da de ankom til byens port, sagde lord Winter:

"Lad os bære os ad her lige som i Paris, mine herrer, nemlig skilles for ikke at vække opsigt. Jeg kender et lidet besøgt gæstgiversted, hvis vært er mig meget hengiven. Der tager jeg hen, for der må ligge brev til mig. Tag I derimod ind i byens første hotel, *Kong Henriks Kårde*, og indfind jer efter to timers forløb ved havnen, hvor vort skib må ligge sejlfærdigt."

Sådan skete det. Lord Winter red videre langs med de ydre boulevarder for at komme ind i byen gennem en anden port, mens de to venner red ind ad den, udenfor hvilken de havde gjort holdt. To hundrede skridt indenfor denne lå det betegnede hotel.

Hestene blev sat i stald, men beholdt tøjet på. Tjenerne spiste til aften, da det allerede var sent, og de to herrer, der var meget utålmodige efter at komme om bord, satte dem stævne ved havnen med ordre til ikke at veksle et ord med nogen, hvem det

så end var. Som man kan begribe, gjaldt denne befaling kun Blaisois, for Grimaud havde den i lang tid været overflødig.

Athos og Aramis begav sig på vej til havnen.

Ved deres støvede klæder vakte de to venner nogle spadserendes opmærksomhed.

Først og fremmest gjaldt det dog en, på hvem deres ankomst havde gjort en vis virkning. Denne mand, som de først havde bemærket, vandrede sørgmodigt frem og tilbage ved havnen. Så snart han fik øje på dem, tabte han dem ikke af syne og syntes at have stor lyst til at tiltale dem. Det unge menneske var ung og bleg. Han var sortklædt og bar kårde.

Ankommen til havnedæmningen standsede Athos og Aramis for at betragte en lille båd, der lå fortøjet ved en pæl, som om den ventede på nogen.

"Det er formodentlig vort fartøj," bemærkede Athos.

"Ja," svarede Aramis, "og sluppen, der gynger der henne, ser ud til at være den, der skal føre os til vort bestemmelsessted. Blot Winter ikke vil blive for længe borte, det er slet ikke morsomt at vente her, man ser ikke et fruentimmer."

"Stille!" sagde Athos, "vi bliver beluret."

Den spadserende, der flere gange var gået frem og tilbage, var virkelig standset ved at høre navnet Winter, men da hans ansigt ikke røbede den mindste bevægelse, kunne det lige så gerne være tilfældigt, at han var standset.

"Tilgiv mig min nysgerrighed, mine herrer," sagde den unge mand med et høfligt buk, "men jeg ser, at I er kommet fra Paris, eller i det mindste er fremmede i Boulogne."

"Ja, vi er kommet fra Paris, min herre," svarede Athos lige så forekommende, "kan vi tjene Dem med noget?"

"Vil De ikke være så god at sige mig, min herre," fortsatte den unge mand, "om det er sandt, at kardinal Mazarin ikke længere er minister?"

"Det er et underligt spørgsmål," bemærkede Aramis.

"Han er det, og han er det ikke," svarede Athos, "det vil sige, den ene halvdel af Frankrig vil jage ham bort, mens han ved intriger og løfter søger at holde sig ved den anden halvdels hjælp. Det kan på denne måde have lange udsigter, som De ser."

"Altså er han ikke flygtet eller i fængsel?" spurgte den fremmede.

"Nej, i det mindste ikke for øjeblikket."

"Jeg takker Dem for Deres forekommenhed, min herre," sagde den unge mand og fjernede sig.

"Hvad siger De om ham?" spurgte Aramis.

"Jeg siger, at det enten er en provinsboer, der keder sig, eller en spion, der går på lur."

"Men hvorfor svarede De ham således?"

"Intet berettigede mig til at svare ham anderledes. Han var høflig mod mig, følgelig burde jeg også være det mod ham."

"Men hvis han nu er en spion ...?"

"Hvad så? Vi lever ikke længere i kardinal Richelieus tid, der på den blotte mistanke lod havnene lukke."

"Lige meget, det var urigtigt af Dem at svare ham således," sagde Aramis, idet han med øjnene fulgte den unge mand, der forsvandt bag klitterne.

"Men De glemmer, at De har gjort Dem skyldig i en ganske anderledes stor uforsigtighed ved at nævne lord Winters navn. Har De glemt, at det var det navn, der bragte den unge mand til at stå stille?"

"En grund mere til at bede ham om at gå sin vej, da han talte til Dem."

"Klammeri?"

"Og siden hvornår er De blevet bange for klammeri?"

"Jeg er altid bange for det, når man venter mig et eller andet sted, og jeg ved dette klammeri kan blive forhindret i at møde. Skal jeg for resten sige Dem noget? Også jeg var nysgerrig efter at se det unge menneske nær ved."

"Hvorfor det?"

"De vil måske le ad mig, Aramis, fortælle mig, at jeg aldrig tænker på andet end et og det samme, og sige, at jeg ser spøgelser ved højlys dag."

"Nå?"

"Hvem synes De, at dette menneske ligner?"

"Mener De et mandfolk eller et fruentimmer?"

"Et fruentimmer, for så vidt som en mand kan ligne et sådant."

"For pokker! De siger noget," udbrød Aramis. "Nej, De ser i sandhed ikke spøgelser, min kære ven, og jo mere jeg tænker mig om, desto mere bliver jeg af Deres mening, denne fine, sammenknebne mund, disse øjne, der stedse synes at stå til forstandens, men aldrig til hjertets tjeneste ... det må være en bastard af Mylady ..."

"De ler, Aramis."

"Det er blot en vane, for jeg forsikrer Dem, at jeg lige så lidt som De ønsker at møde denne øgleunge på min vej."

"Ah! Der kommer Winter!" sagde Athos.

"Så skal vi formodentlig indskibe os om natten?" spurgte Aramis med et blik på den vestlige himmel, hvor solen kun

havde efterladt en smal stribe, der var i begreb med at forsvinde i havet.

"Rimeligvis," svarede Athos.

"For fanden!" fortsatte Aramis, "jeg holder ikke meget af søen om dagen, men endnu mindre om natten. Jeg tilstår oprigtigt, at jeg ville foretrække klosteret i Noisy for den afskyelige bevægelse om bord i et skib."

Athos smilede melankolsk, for mens hans ven talte, tænkte han øjensynlig på andre ting og gik Winter i møde, fulgt af Aramis.

"Hvad fejler dog vor ven?" spurgte Aramis, "han ligner en af Dantes fordømte, på hvem Satan har drejet halsen om, og som derfor betragter deres hale. Hvorfor fanden mon han dog ser sig således tilbage?"

Da Winter fik øje på dem, fordoblede han sine skridt og ilede dem i møde med en påfaldende hurtighed.

"Hvad fejler De, mylord?" spurgte Athos.

"Intet," svarede Winter, "intet. Imidlertid forekom det mig, ja jeg gik forbi klitterne ..."

Og han vendte sig atter om.

Athos så på Aramis.

"Men," fortsatte Winter, "lad os komme af sted, båden må vente på os, og der ligger vor slup for anker. Jeg ville ønske, at vi var om bord i den."

Og han vendte sig atter om.

"Har De glemt noget?" spurgte Aramis.

"Nej, det er rent i tanker, jeg ser mig tilbage."

"Han har set ham," hviskede Athos til Aramis.

De var imidlertid kommet til den trappe, der førte ned til båden. Winter lod tjenerne, der bar våbnene, og sjoverne, der bar kufferterne, stige først ned, og begyndte derpå selv at følge efter. I dette øjeblik fik Athos øje på et menneske på den anden side af havnen, der fremskyndede sin gang lige som for at overvære deres indskibning.

Trods det tiltagende mørke troede han dog at genkende det unge menneske, der havde talt til dem.

"Det er ganske sikkert os, han har i kikkerten," sagde Athos, "men lad os alligevel gå om bord. Er vi først i åben sø, kan han gerne komme."

Og Athos sprang ned i båden, der straks satte af og begyndte at fjerne sig, drevet af sted af fire kraftige rorkarle.

Men den unge mand fulgte med eller rettere tog forspring for båden, der måtte passere mellem pynten af havnedæmningen, hvor fyret netop var blevet tændt, og en klippe, der hang ud over søen. Man så ham klatre op ad klippen, hvorfra han kunne overskue båden, når denne kom forbi.

"Det unge menneske er ganske bestemt en spion," sagde Aramis til Athos.

"Det er ham!" råbte lord Winter og greb Athos i armen, "det er ham. Det forekommer mig nok, at jeg skulle kende ham igen, jeg har ikke taget fejl."

"Hvilken ham?" spurgte Aramis.

"Myladys søn!" svarede Athos.

"Munken!" udbrød Grimaud.

Den unge mand hørte disse udråb. Det så ud, som om han ville styrte sig i havet, i den grad hældede han sig ud over

klippen. "Ja, det er mig, onkel, mig, Myladys søn, Cromwells sekretær og ven, og jeg kender Dem og Deres ledsagere."

I båden fandtes tre mænd, der sikkert var tapre, og hvis mod ingen ville have vovet at drage i tvivl, men denne stemme fik dem til at gyse.

På Grimauds hoved havde hårene rejst sig af angst, og hans pande var badet i sved.

"Ah! Så det er nevøen, munken, Myladys søn, som han selv siger," bemærkede Aramis.

"Ja, desværre," mumlede Winter.

"Vent lidt!" råbte Aramis.

Og med den frygtelige koldblodighed, der var ham egen i farefulde øjeblikke, tog han en af musketterne, som Tony holdt, spændte hanen og tog sigte på det på klippen stående menneske.

"Fyr!" råbte Grimaud ude af sig selv.

Men i det samme slog Athos musketten til side.

"Gid fanden havde Dem!" udbrød Aramis, "jeg havde ham så udmærket på kornet og skulle have givet ham kuglen lige i brystet."

"Det er nok, at vi har dræbt moderen," svarede Athos med hul stemme.

Den unge mand slog en skoggerlatter op.

"Ja, det er ganske rigtigt jer!" råbte han, "nu kender jeg jer." Hans truende ord blev af vinden båret ud til båden.

Aramis fo'r sammen.

"Blot rolig!" sagde Athos, "for fanden! Er vi ikke længere mænd?"

"Jovel," svarede Aramis, "men han er en djævel. Spørg onklen, om det var urigtigt af mig at befri ham for hans kære nevø."

Winter svarede kun med et suk.

"Alt havde været forbi," fortsatte Aramis. "Ak, Athos, jeg er bange for, at De her med Deres klogskab har båret Dem dumt ad."

Athos tog Winters hånd, idet han søgte at give samtalen en anden retning:

"Hvornår kan vi være i England?"

Men lorden hørte ikke, hvad han sagde, og gav intet svar.

"Hør, Athos," tog Aramis atter ordet, "måske det endnu er tids nok. Se en gang, han står endnu på det samme sted."

Athos vendte sig med overvindelse om, for synet af det unge menneske var ham modbydeligt.

Han stod ganske rigtigt endnu på klippen, beskinnet af lyset fra fyrtårnet.

"Men hvad bestiller han i Boulogne?" spurgte Athos, som, da han var fornuften selv, altid ledte efter årsagen og kun bekymrede sig lidt om virkningen.

"Han er fulgt efter mig," svarede Winter, der denne gang havde hørt Athos' ord, fordi de passede til hans egne tanker.

"For at forfølge os, min ven, måtte han have være kendt med vor afrejse, men for resten er han efter al sandsynlighed kommet før os."

"Ja, så forstår jeg det ikke," sagde englænderen og rystede på hovedet.

"Jeg tror næsten, Aramis, at det var urigtigt af mig at standse Dem før," sagde Athos.

"Stille," svarede Aramis, "jeg kunne gerne græde, når jeg tænker på det."

I det samme blev de prajet fra sluppen. Lodsen, der sad til rors, svarede, og båden lagde til på siden af skibet.

I dette øjeblik kunne de tre mænd ikke lade være at se tilbage mod klippen. Den truende skikkelse stod der endnu og råbte til dem:

"Vi ses i England, mine herrer!"

45. Tedeum'et i anledning af sejren ved Lens

Al den bevægelse, som madame Henriette havde bemærket, og hvortil hun forgæves havde ledt efter grunden, var foranlediget af sejren ved Lens, om hvilken hr. prinsen havde ladet hr. hertugen af Chatillon, der havde haft en så væsentlig andel i den, overbringe efterretningen. Han havde desuden fået det hverv at ophænge de toogtyve faner, der var taget fra lothringerne og spanierne, under Notre Dames hvælvinger.

Denne nyhed havde en stor indflydelse. Den afgjorde den med parlamentet begyndte strid til fordel for hoffet. Alle de indregistrerede pålæg, som parlamentet havde modsat sig, var bestandigt motiveret med nødvendigheden af at hævde Frankrigs ære og håbet om at slå fjenden. Da man imidlertid siden Nördlingen ikke havde haft andet end nederlag, havde parlamentet ved enhver lejlighed interpelleret hr. de Mazarin om de bestandigt lovede, men altid udeblevne sejre. Men denne gang kunne man møde med en sejr, og det en fuldstændig sejr, hvorfor alle indså, at det var en dobbelt triumf for hoffet, både over indlandet og udlandet, så at endog den unge konge, da han erfarede denne nyhed, udbrød: "Nå, mine herrer af parlamentet, vi skal se, hvad I nu vil sige."

Dronningen havde derpå trykket til sit hjerte sit kongelige barn, hvis stolte tårer harmonerede så godt med hendes egne. Samme aften afholdtes et statsråd, hvortil marskal de la

Meillerai og hr. Villeroi var blevet kaldt, fordi de var mazarinere, Chavigny og Séguier, fordi de hadede parlamentet, og Guitaut og Comminges, fordi de var dronningen hengivne.

Hvad der var blevet afgjort i dette råd, fik ingen at vide. Kun erfarede man, at der den følgende søndag skulle synges et Tedeum i Notre Dame til ære for sejren ved Lens.

Den følgende søndag stod pariserne altså tidligt op, for et Tedeum var en vigtig begivenhed i de tider. Man havde endnu ikke misbrugt denne højtidelighed, hvorfor den også gjorde sin virkning.

Klokken otte om morgenen var dronningens garderegiment under anførsel af Guitaut og hans nevø, Comminges, marcheret op med fuld musik og havde opstillet sig fra Palais-Royal til Notre Dame, på hvilken manøvre pariserne havde set med rolighed, for den gang som nu var de store narre efter militærmusik og glimrende uniformer.

Friquet havde iført sig sin søndagsstads, og under påskud af en hævelse, som han havde skaffet sig ved at anbringe en hyre mængde kirsebærstene i den ene side af munden, havde han af sin foresatte, Bazin, fået fri hele dagen.

Bazin havde i begyndelsen nægtet ham det, for han var i dårligt humør, først over Aramis' bortrejse, hvilken person var taget bort uden at sige ham, hvor han skulle hen, og dernæst fordi han skulle fungere ved en messe, der blev læst i anledning af en sejr, som slet ikke var efter hans hoved. Bazin var, som man vil huske, frondør, og hvis det kunne have gået an, at en kordegn blev borte fra en sådan højtidelighed, ville han sikkert have stilet den samme begæring til ærkebiskoppen, som Friquet havde stilet til ham. Han havde altså, som sagt, i begyndelsen

afslået kordrengens bøn, men da Friquets hævelse i selve Bazins nærværelse tiltog betydeligt, gav han endelig brummende efter for ikke at kompromittere kordrengekorpsets ære. Udenfor kirkedøren spyttede Friquet sin hævelse ud af munden. Sin tjeneste i værtshuset var han naturligvis blevet fri for ved at foregive, at han skulle være til stede ved messen i Notre Dame.

Da Friquet forlod Bazin, styrede han kursen lige til Palais-Royal, som han nåede, netop som garden marcherede ud fra det, og da han ikke havde indfundet sig af nogen anden grund end for at glæde sig over den og høre musikken, tog han plads i spidsen af toget, idet han trommede med to skrivetavler og på en forbavsende måde efterlignede trompeterne med sin mund.

Denne morskab varede gennem hele begyndelsen, men da regimentet gjorde holdt, og kompagnierne trængte ind i hjertet af La Cité, idet de blev opstillet fra den yderste ende af Rue Saint-Christophe, i nærheden af Rue Cocatrix, hvor Broussel boede, huskede Friquet pludselig på, at han ikke havde spist frokost, og efter at have tænkt sig om, hvorhen han skulle styre sine skridt for at få denne handling besørget, besluttede han at lade rådsherre Broussel traktere sig. Følgelig satte han sig i march og ankom ganske forpustet til rådsherrens port, som han begyndte at dundre løs på af alle kræfter.

Hans moder, Broussels gamle pige, lukkede op for ham.

"Hvad vil du her, knægt?" spurgte hun, "og hvorfor er du ikke i Notre Dame?"

"Jeg har været der, mo'r Nanette," svarede Friquet, "men da jeg så, at der foregik noget, som mester Broussel måtte underrettes om, og med mester Bazins tilladelse – De kender

nok degnen mester Bazin, mo'r Nanette – er jeg kommet for at tale med hr. Broussel."

"Og hvad vil du sige til hr. Broussel?"

"Jeg vil sige ham," råbte Friquet så højt, som det var ham muligt, "at hele garderegimentet marcherer her til. Og da jeg allerede har hørt fortælle, at hoffet har ondt i sinde mod ham, har jeg villet underrette ham om det, for at han kan være på sin post."

Broussel, der havde hørt den unge skælms råben, gik henrykt over hans iver ned i første etage, for han havde virkelig arbejdet i sit kabinet i anden etage.

"Hvad vedkommer garden os, min ven," sagde han, "og hvorfor gør du en sådan støj? Ved du ikke, at disse herrer kun gør, hvad der er skik og brug, og at garden altid opstilles på kongens vej?"

Friquet spillede den forbavsede, idet han pillede ved sin nye hue:

"Det er ikke så underligt, at De ved det, for De ved jo alt, hr. Broussel, men jeg har virkelig ikke vidst det og troede rigtigt at gøre Dem en stor tjeneste ved at fortælle det. De må ikke derfor være vred på mig, hr. Broussel."

"Tvært imod, min ven, tvært imod, din iver behager mig. Tag et par af de abrikoser, som fru de Longueville sendte os i går, mo'r Nanette, og giv Deres søn dem sammen med et stykke hvedebrød."

"Tak, hr. Broussel, tak," sagde Friquet, "jeg holder netop meget af abrikoser."

Broussel gik nu ind til sin kone og forlangte sin frokost. Klokken var halv ti. Rådsherren tog plads ved vinduet. Gaden

var aldeles øde, men i det fjerne hørtes en umådelig summen af den menneskemasse, der stimlede sammen om Notre Dame.

Larmen tiltog, da d'Artagnan ankom med et kompagni musketerer og opstillede sig udenfor porten til Notre Dame. Han havde opfordret Porthos til at benytte lejligheden til at få højtideligheden at se, og denne havde i sin bedste stads og ridende på sin smukkeste hest sluttet sig som æresmusketer til kompagniet, hvilket d'Artagnan så ofte havde gjort i gamle dage. Sergenten ved kompagniet, en gammel soldat, der havde gjort de spanske felttog med, havde genkendt Porthos, sin gamle kammerat, og snart fortalte de under hans kommando stående musketerer denne kæmpes, Trévilles gamle musketerers stoltheds, bedrifter. Porthos var ikke alene blevet optaget i kompagniet, men var endda genstand for en almindelig beundring.

Klokken ti forkyndte kanonerne i Louvre, at kongen forlod paladset. Der blev et stærkt røre mellem mængden, der trængte sig sammen bag de ubevægelige gardere. Endelig viste kongen sig sammen med dronningen i en forgyldt vogn. Ti andre vogne fulgte bagefter med hofdamerne, det kongelige hus' officianter og hele hoffet.

"Kongen leve!" råbtes der fra alle kanter.

Den unge konge viste højtideligt sit hoved ved vognvinduet, satte et temmelig venligt ansigt op og nikkede endda, hvilket fik mængden til at råbe endnu højere.

Toget bevægede sig langsomt fremad og brugte næsten en halv time om at tilbagelægge vejen fra Louvre til Place Notre-Dame. Ankommet hertil forsvandt det lidt efter lidt under den mørke kirkes hvælvinger, hvorpå gudstjenesten begyndte.

I samme øjeblik, som hoffet tog plads, forlod en vogn med Comminges' våben vognrækken og kørte langsomt hen til enden af Rue Saint-Christophe, der var aldeles øde. Her gjorde den holdt, hvorpå fire gardere og en politiofficer, der var fulgt med den, steg op i den tunge maskine, hvis vinduer straks blev trukket op. Lige som om han ventede på nogen, satte politiofficeren sig sådan, at han havde fri udsigt til Rue Cocatrix.

Hen imod slutningen af højtideligheden fik dronningen øje på Comminges, der stod i nærheden af hende, og ventede en fornyelse af den befaling, hun allerede havde givet ham, førend hun forlod Louvre. Hun sagde halvhøjt:

"Gå, Comminges, og Gud være med Dem!"

Comminges adlød øjeblikkelig, forlod kirken og begav sig ind i Rue Saint-Christophe.

Friquet, der så den pyntede officer gå bort, fulgt af to gardere, fulgte efter ham, og det så meget desto hurtigere, som ceremonien netop var forbi og kongen atter steg til vogns.

Næppe havde politiofficeren fået øje på Comminges for enden af Rue Cocatrix, førend han sagde noget til kusken, der straks satte sin maskine i bevægelse og kørte hen til Broussels port. Comminges bankede på. I det samme blev porten åbnet. På sit spørgsmål til tjeneren erfarede officeren, at mester Broussel var hjemme og spiste til middag. Comminges gik op ad trappen efter tjeneren, og Friquet fulgte efter Comminges.

Broussel sad ved bordet med sin familie, med sin kone lige over for sig og mellem sine to døtre. For enden af bordet sad hans søn, Louviéres, som vi allerede har gjort bekendtskab med ved det rådsherren tilstødte uheld, hvis følger han for øvrigt

havde aldeles forvundet. Den gode mand, der befandt sig i bedste velgående, nød med velbehag de frugter, som fru de Longueville havde sendt ham.

Comminges, der havde standset tjeneren lige som denne ville træde indenfor og melde ham, åbnede selv døren og befandt sig lige for det forskrækkede familietableau.

Synet af officeren gjorde Broussel noget urolig, men da han så, at han hilste høfligt, rejste han sig og bukkede ligeledes.

"Min herre," sagde officeren, "jeg er kommet med en ordre fra kongen."

"Meget vel, min herre," svarede Broussel, "hvordan lyder denne ordre?" og han rakte hånden ud.

"Jeg har befaling til at bemægtige mig Deres person, min herre," fortsatte Comminges i den samme forekommende tone. "Hvis De vil følge mit råd, så spar Dem selv den ulejlighed at læse det lange brev og følg med mig."

Hvis lynilden var slået ned i denne fredelige familie, kunne den ikke have frembragt en frygteligere virkning. Broussel fo'r skælvende tilbage, for i de tider var det at blive fængslet på grund af kongens uvenskab en frygtelig ulykke. Louviéres gjorde en bevægelse som for at springe hen til sin kårde, der lå på en stol i et hjørne af stuen, men et blik fra Broussel, der alene bevarede sin koldblodighed, afholdt ham fra dette fortvivlede skridt. Madame Broussel, der ved bordet var skilt fra sin mand, brast i gråd, og de to unge piger slog armene om deres fader.

"Nå, min herre," sagde Comminges, "skynd Dem lidt, kongen må man adlyde."

"Jeg er ikke rigtig rask, min herre," svarede Broussel, "og kan ikke begive mig i fængsel i den tilstand, hvori jeg befinder mig. Jeg forlanger opsættelse."

"Umuligt," sagde Comminges, "min ordre er tydelig og må øjeblikkelig udføres."

"Umuligt!" udbrød Louviéres, "tag Dem i agt, min herre, at De ikke driver os til fortvivlelse."

"Umuligt!" gentog en skingrende stemme i baggrunden af værelset.

Comminges vendte sig om og så mo'r Nanette med hendes kost i hånden og vrede, lynende øjne.

"Forhold Dem rolig, min gode Nanette," sagde Broussel.

"*Jeg* skulle forholde mig rolig, når man arresterer min herre, det stakkels folks støtte, befrier og fader! Nej, så kender De mig ikke rigtigt ...!" og hun ilede hen til vinduet og råbte:

"Hjælp! Hjælp! Mester Broussel skal arresteres, fordi han forsvarer folket. Hjælp!"

Comminges tog tjenestepigen i armen og ville rive hende bort fra vinduet, men i det samme hylede en anden stemme, der kom fra en kvist:

"Mord, brand! Man myrder hr. Broussel! Man myrder hr. Broussel!"

Det var Friquets stemme. Da mo'r Nanette mærkede, at man kom hende til undsætning, begyndte hun atter at skrige endnu højere.

Enkelte nysgerrige sås allerede i vinduerne, og folket begyndte at strømme til, først enkeltvis, men til sidst i hele skarer. Man hørte skrig og så en vogn, men forstod for resten

intet af det hele. Friquet sprang fra kvisten ned på vognhimmelen.

"De vil arrestere mester Broussel!" råbte han, "der er gardere inde i vognen og en officer ovenpå!"

Folket begyndte at knurre og nærme sig hestene. De to gardere, der var forblevet i gangen, gik nu ovenpå for at hjælpe Comminges. De, der sad i vognen, åbnede døren og fældede gevær. Trods gardernes fjendtlige demonstration, eller måske netop på grund af denne, begyndte mængden at knurre og nærme sig hestene. De mest nysgerrige blev med kolbeslag drevet tilbage af garderne.

Imidlertid voksede tumulten bestandigt, og gaden kunne ikke længere rumme alle dem, der strømmede til. Soldaterne, der blev drevet tilbage lige som af levende mure, stod i fare for at blive knust under vognhjulene. Råbet: *I kongens navn!* der over tyve gange blev gentaget af politiofficeren, gjorde intet indtryk på mængden, som tvært imod syntes at blive endnu mere forbitret, da pludselig en rytter kom tililende, som, da han så, i hvilken vånde soldaterne befandt sig, styrtede midt ind i trængslen med kården i hånden og bragte garderne en aldeles uventet forstærkning.

Denne rytter var et ungt menneske på knap femten eller seksten år, som vreden havde gjort ganske bleg. Han sprang af hesten lige som de andre soldater, stillede sig med ryggen op mod vognen, dannede sig en barrikade af sin hest, tog sine pistoler frem og begyndte at slå fra sig som en mand, der er fortrolig med våbenhåndværket. I ti minutter holdt det unge menneske ganske alene sværmen tilbage.

Comminges viste sig nu, drivende Broussel foran sig.

"Massakrer vognen!" råbte der.

"Hjælp!" skreg den gamle kone.

"Mord!" brølede Friquet, der blev ved at tildænge soldaterne med alt, hvad han kunne få fat i.

"I kongens navn!" skreg Comminges.

"Den første, der nærmer sig, er dødsens!" råbte Raoul, der, da han blev hårdt trængt, med sin kårde ridsede en slags kæmpe, som var i færd med at knuse ham, men, da han følte sig såret, fo'r hylende tilbage.

Det var nemlig Raoul, der, da han kom tilbage fra Blois, havde villet se et glimt af højtideligheden og derfor var redet gennem de gader, der førte lige til Notre Dame. Da han kom i nærheden af Rue Cocatrix, blev han revet med af folkesværmen, og da han ved råbet: I kongens navn! huskede, at Athos havde sagt: 'Tjen kongen!' ilede han til for at kæmpe for kongen, hvis soldater blev mishandlet.

Comminges kastede så at sige Broussel ind i vognen og sprang selv ind bag efter. I dette øjeblik hørtes et geværskud, kuglen gennemborede Comminges' hat og knuste armen på en garder. Comminges så op og fik øje på Louviéres truende ansigt i et vindue i anden etage.

"Det er godt, min herre," sagde han, "De skal høre fra mig."

"Og De også, min herre, vi skal få at se, hvem der kan tale højest."

Friquet og Nanette brølede endnu. Råbene, geværskuddet og krudtrøgen gjorde deres virkning.

"Død over officeren!" hylede sværmen.

Og der blev et frygteligt røre.

"Et skridt længere," råbte Comminges og trak vinduet ned for at man kunne se ind i vognen, idet han samtidig satte Broussel en kårde for brystet, "et skridt nærmere, og jeg dræber fangen. Jeg har ordre til at bringe ham død eller levende, og jeg vil bringe ham død, det er det hele."

Et frygteligt skrig hørtes, Broussels kone og døtre rakte bedende hænderne ud mod folket.

Folket, der indså, at den blege officer ville gøre, som han sagde, vedblev at true, men trak sig tilbage fra vognen.

Comminges tog den sårede garder op i vognen til sig og befalede de andre at lukke døren.

"Afsted til paladset," sagde han til kusken.

Denne piskede på sine dyr, der banede sig en bred vej gennem mængden, men på kajen måtte han atter holde stille. Vognen hældede, og hestene blev næsten kvalt af sværmen. Raoul, der befandt sig til fods, da han ikke havde fået tid til at stige til hest, blev til sidst ked af at bruge den flade klinge, lige som garderne blev kede af at bruge kolberne, og begyndte at byde folket spidsen. Men herved blev mængden endnu mere forbitret.

Raoul, hvis hat var sønderflænget og hvis ansigt flød af blod, følte ikke alene sine kræfter aftage, men også sin forstand svigte sig. En rødagtig tåge havde lagt sig for hans øjne, og gennem denne så han hundrede arme hæve sig truende imod ham, beredt til at gribe ham, når han faldt. Comminges rev rasende håret af hovedet i sin væltede vogn. Garderne kunne ikke komme nogen til hjælp, da de havde nok at gøre med at forsvare sig selv. Alt var forbi. Vogn, heste, gardere, måske fangen selv, ville være blevet massakreret, da på en gang en

stemme, som Raoul godt kendte, hørtes, da pludselig et bredt sværd lynede i luften. I det samme blev mængden kastet tilbage. En musketerofficer, der slog om sig til højre og venstre, ilede hen til Raoul og fangede ham i sine arme, netop som han skulle til at falde.

"Guds død!" råbte officeren, "har I myrdet ham? Hvis så, da ve jer!" og han vendte sig om med et så forbitret ansigt, at selv de modigste rebeller trak sig tilbage og nogle endda ramlede ud i Seinen.

"Hr. d'Artagnan!" mumlede Raoul.

"Ja, for fanden! I egen person og, som det lader til, i et heldigt øjeblik for Dem, min unge ven. Hejda, I andre!" råbte han og rejste sig i stigbøjlerne og hævede kården for derved at hidkalde musketererne, der på grund af hans hurtige ridt ikke havde kunnet følge ham. "Fej mig det pak af vejen! Læg an ..."

Disse kommandoord jog folket så hurtigt på flugten, at d'Artagnan ikke kunne tilbageholde et latterudbrud.

Idet han vendte sig til Comminges, fortsatte han derpå:

"Spild ikke tiden, Comminges, stig ud af vognen, hvis De kan, og lad en anden hente."

"Hvorfra skal jeg få den?"

"For pokker! Tag den første den bedste, der kommer over Pont Neuf. De, der kører i den, vil sikkert føle sig meget lykkelige ved at låne deres vogn til kongens tjeneste."

"Jeg ved dog ikke," svarede Comminges.

"Afsted, hvis ikke vil pøbelen om fem minutter være her tilbage med sabler og geværer. De vil blive dræbt og Deres fange befriet. Afsted! Nå, der kommer netop en vogn der henne."

Og idet han på ny bøjede sig over mod Raoul, hviskede han:

"Sig for alting ikke Deres navn."

Det unge menneske så forbavset på ham.

Fulgt af sine fire gardere og lige så mange musketerer skyndte Comminges sig hen til vognen. Dem, der sad inde i den, lod han stige ud og tog dem derpå med sig til den væltede vogn.

Men da Broussel skulle transporteres fra den sønderslåede vogn til den anden, udstødte folket ved synet af sin såkaldte befrier frygtelige hyl og styrtede på ny frem mod vognen.

"Afsted," sagde d'Artagnan, "De kan få ti af mine musketerer med Dem, de andre tyve beholder jeg hos mig for at holde folket i tømme. Afsted og spild ikke et minut. Ti mand til hr. Comminges."

Ti mand skilte sig fra troppen, tog plads omkring den nye vogn og satte afsted i galop.

Da vognen kørte bort, tiltog larmen. Mere end ti tusinde mennesker havde samlet sig på kajen og opfyldte Pont Neuf og de tilstødende gader.

Nogle geværskud hørtes, og en musketer blev såret.

"Fremad!" råbte d'Artagnan, drevet til det yderste, idet han bed i sine knebelsbarter.

Og med sine tyve mand gjorde han et angreb på hele sværmen, der forfærdet veg tilbage. Kun et eneste menneske blev stående, med sin bøsse i hånden.

"Ah!" udbrød han, "det er dig, der allerede en gang har villet myrde ham! Vent lidt!"

Med disse ord tog han sigte på d'Artagnan, der i strakt karriere stormede løs mod ham.

D'Artagnan bøjede sig over halsen på sin hest, den unge mand gav ild, kuglen tog fjeren bort på hans hat.

Hesten fo'r imod den forvovne, der alene forsøgte på at standse en storm, og kastede ham op mod muren.

D'Artagnan holdt sin hest an, og mens musketererne forfulgte folket, gik han med draget kårde løs på den, der havde budt ham trods.

"O, min herre!" råbte Raoul, der kendte den unge mand, da han havde set ham i Rue Cocatrix, "skån ham, det er hans søn."

D'Artagnan holdt sin arm tilbage og sagde:

"Når De er hans søn, er det en anden sag."

"Jeg overgiver mig, min herre!" sagde Louviéres og rakte officeren sit affyrede gevær.

"Nej, overgiv Dem ikke! Men tag benene med Dem, og det så hurtigt som muligt. Hvis jeg tager Dem til fange, vil De blive hængt."

Den unge mand lod sig ikke dette sige to gange. Smuttende under hesten forsvandt han om hjørnet af Rue Guénègaud.

"Det var på ære på høje tid, at De standsede min arm," sagde d'Artagnan til Raoul, "han var en dødens mand, og når jeg bag efter havde fået at vide, hvem han var, ville det dog have gjort mig ondt, at jeg havde dræbt ham."

"Lad mig først takke Dem, min herre, fordi De skånede den unge mand," svarede Raoul, "og dernæst for mit eget vedkommende. Det var så godt som forbi med mig, da De kom til."

"Vent lidt, unge mand, og anstreng Dem ikke med at tale."

Med disse ord tog han en flaske spansk vin op af sit sadelhylster og sagde:

"Drik et par mundfulde af denne."

Raoul drak og ville atter til at takke ham.

"Min kære ven," afbrød d'Artagnan ham, "det kan vi tale en anden gang."

Da han nu så, at musketererne havde fejet kajen ren lige fra Pont Neuf til Quai Saint-Michel og at de var på vej tilbage til ham, hævede han sin kårde som tegn til, at de skulle ride rask til. På samme tid som musketererne ankom i trav, indtraf fra den anden side af kajen de ti mand, som d'Artagnan havde efterladt Comminges.

"Nå," sagde d'Artagnan til de sidste, "hvordan gik det så?"

"Ih, min herre," svarede sergenten, "deres vogn gik nok en gang i stykker. Der har hvilet et sandt uheld over denne ekspedition."

D'Artagnan trak på skuldrene og sagde:

"Det er nogle klodrianer. Når man vælger en vogn, må den være solid. Den vogn, hvori man bortfører en Broussel, bør kunne bære ti tusinde mennesker."

"Hvad befaler løjtnanten?"

"Tag kommandoen over detachementet og før det tilbage til kasernen."

"Vil De ride alene gennem byen?"

"Naturligvis. Tror De jeg behøver eskorte?"

"Ja, men ..."

"March!"

Musketererne red bort, og d'Artagnan blev alene tilbage med Raoul.

"Hvordan har De det nu?" spurgte d'Artagnan Raoul.

"Mit hoved er så tungt og brændende."

"Hvad fejler da dette hoved?" fortsatte d'Artagnan og løftede hans hat i vejret. "Aha! En skramme!"

"Ja, jeg tror, at jeg har fået en urtepotte i hovedet."

"Det pak!" udbrød d'Artagnan. "Men De har sporer på, var De til hest?"

"Ja, men jeg steg af hesten for at forsvare hr. de Comminges, og så blev den borte for mig. Se, der er den!"

I det samme kom ganske rigtigt Raouls hest forbi, redet af Friquet, der galopperede afsted, svingede sin spraglede hue og råbte: "Broussel, Broussel!"

"Hallo! Stands, slyngel!" råbte d'Artagnan, "kom her hen med den hest."

Friquet hørte ham meget godt, men lod, som om han ikke hørte ham, og red videre.

D'Artagnan følte et øjeblik den største lyst til at sætte efter mester Friquet, men da han ikke ville forlade Raoul, nøjedes han med at tage en pistol ud af hylsteret og spænde hanen på den.

Friquet, der havde et skarpt syn og en god hørelse, så d'Artagnans manøvre og hørte hanens knækken. Øjeblikkelig holdt han sin hest an.

"Ah! Er det Dem, hr. officer!" udbrød han og red d'Artagnan i møde. "Det glæder mig virkelig meget at træffe Dem."

D'Artagnan så skarpt på Friquet og genkendte den lille opvarter fra Rue de la Calandre.

"Ah! Er det dig, skælm? Kom nærmere."

"Ja, det er mig, hr. officer," svarede Friquet, idet han satte sit skælmske ansigt op.

"Du har altså skiftet næringsvej og er ikke længere kordreng og opvarter? Du er altså blevet hestetyv?"

"O, hvor kan De tale således, hr. officer!" udbrød Friquet, "jeg leder efter den kavaler, som hesten tilhører, en smuk kavaler, der er så tapper som Cæsar." Han lod, som om han så Raoul for første gang. "Men," fortsatte han, "jeg tager ikke fejl, der er han jo. De glemmer ikke findelønnen, vel, min herre?"

Raoul stak hånden i lommen.

"Hvad vil De gøre?" spurgte d'Artagnan.

"Give den brave dreng ti francs," svarede Raoul og tog i lommen.

"Ti slag over nakken skal han have," fortsatte d'Artagnan. "Gå, skælm, og glem ikke, at jeg ved, hvor du er at træffe."

Friquet, der ikke ventede at slippe for så godt køb, var i et spring omme i Rue Dauphine, hvor han forsvandt. Raoul steg atter til hest, hvorpå de begge begav sig videre, idet d'Artagnan passede på det unge menneske, som om han havde været hans søn. Over alt, hvor de kom frem, blev de modtaget af en lydelig knurren, men ved synet af den martialsk udseende officer trak folket sig tilbage, og intet alvorligt forsøg blev gjort mod de to ryttere.

Uden nogen videre hændelse nåede de hjem.

Den smukke Madeleine underrettede d'Artagnan om, at Planchet var kommet tilbage med Mousqueton, der heltemodigt havde udholdt kuglens udtrækning og nu efter omstændighederne befandt sig ret vel. D'Artagnan befalede at kalde på Planchet, men han kunne længe nok kalde på ham, han var og blev borte.

"Så lad os få noget vin," sagde d'Artagnan.

Da vinen var blevet bragt, og d'Artagnan atter befandt sig alene med Raoul, sagde han:

"De er meget fornøjet med Dem selv, ikke sandt?"

"Jo, ærlig talt," svarede Raoul, "det forekommer mig, at jeg har gjort min pligt. Har jeg ikke forsvaret kongen?"

"Hvem har bedt Dem om at forsvare kongen?"

"Det har grev de la Fère selv sagt, at jeg skal gøre."

"Ja, kongen, men i dag har De ikke forsvaret kongen, De har forsvaret Mazarin, og det gør en forskel."

"Men, min herre ..."

"De har begået en stor fadæse, unge mand, ved at blande Dem i noget, der ikke vedkom Dem."

"Imidlertid har De jo selv ..."

"O, med mig er det en anden sag, jeg må adlyde min kaptajns ordre. Deres kaptajn er hr. prinsen, læg vel mærke til det, De har ingen anden. Har man set så galt," fortsatte d'Artagnan, "dette brushoved tager parti for Mazarin og hjælper til at arrestere Broussel! Men tal i det mindste ikke et ord om det, for ellers vil hr. grev de la Fère blive rasende."

"Tror De virkelig, at hr. greven ville blive vred på mig?"

"Om jeg tror det! Jeg er vis på det. Ellers ville jeg takke Dem, for når alt kommer til alt, har De arbejdet for os. Derfor skænder jeg også kun på Dem på hans vegne, hvilket De for resten står Dem ved. Jeg bruger kun den ret, Deres formynder har overdraget mig, mit kære barn."

"Jeg forstår Dem ikke, min herre," svarede Raoul.

D'Artagnan stod op og gik hen til sin sekretær og tog et brev, som han gav Raoul.

Så snart denne havde gennemløbet brevet, formørkedes hans åsyn.

"O, min Gud!" udbrød han, idet han fæstede sine smukke, tårefyldte øjne på d'Artagnan, "hr. greven har altså forladt Paris uden at sige farvel til mig."

"Han rejste for fire dage siden," svarede d'Artagnan.

"Efter hans brev at dømme kan hans liv komme i fare."

"Han komme i livsfare! Nej, i den henseende kan De være ganske rolig. Han rejste blot i forretninger og vil snart komme tilbage, jeg håber ikke, at De har noget imod at få mig til formynder så længe?"

"O, nej, hr. d'Artagnan," svarede Raoul, "De er en så brav adelsmand, og hr. greven holder så meget af Dem."

"Nå, så hold De også lidt af mig. Jeg skal ikke plage Dem meget, og husk på, at jeg i enhver henseende er hr. grevens stedfortræder."

Med disse ord lod han sine penge rasle.

Derpå vendte han sig om mod Porthos, som imidlertid var kommet tilbage, og sagde:

"Går De med, Porthos?"

"Hvorhen?" spurgte denne og skænkede sig et glas vin.

"Til kardinalen for at gøre ham vor opvartning."

Porthos tømte sit glas, tog sin hat, som han havde lagt fra sig på en stol, og fulgte med d'Artagnan.

Raoul blev alene tilbage, ganske fortumlet af alt, hvad han havde oplevet, for d'Artagnan havde forbudt ham at forlade værelset, førend roen atter var blevet tilvejebragt.

46. Tiggeren fra Saint-Eustache

D'Artagnan vidste godt, hvad han gjorde, idet han ikke straks begav sig til Palais-Royal. Han havde ladet hr. de Comminges få forspring, for at denne kunne fortælle kardinalen, hvilken umådelig tjeneste han, d'Artagnan, og hans ven denne morgen havde vist dronningens sag.

Begge nød derfor en glimrende modtagelse hos Mazarin, der gjorde dem en mængde komplimenter og fortalte dem, at de var over halvvejen til deres ønskers mål, d'Artagnan nemlig til sin kaptajnspost og Porthos til sin barontitel.

D'Artagnan havde foretrukket penge for disse smukke ord, for han vidste, at Mazarin lovede villigt, men holdt dårligt sine løfter. Imidlertid lod han meget tilfreds i Porthos' nærværelse for ikke at nedslå dennes mod.

Mens de to venner var hos kardinalen, kom der bud efter denne fra dronningen. Da kardinalen mente, at det ville forøge dronningens to forsvareres iver, når hun selv takkede dem, gav han dem et tegn til at følge med. D'Artagnan og Porthos gjorde ham opmærksom på deres tilstøvede og iturevne klæder, men kardinalen rystede på hovedet og sagde:

"Disse klæder er langt mere værd end de fleste hofmænds, som I vil træffe hos dronningen, for de er krigeres dragter."

D'Artagnan og Porthos adlød altså.

Anna af Østrigs hof var talrigt og muntert, for efter den nys vundne sejr over spanierne havde man nu også vundet en sejr over folket. Broussel var uden modstand blevet ført uden for Paris og måtte nu være i fængslet i Saint-Germain, og Blancmesnil, der var blevet arresteret på samme tid, men hvis arrestation var foregået i al ro, sad under lås og lukke på slottet Vincennes.

Comminges stod ved siden af dronningen, der udspurgte ham om de nærmere omstændigheder ved hans ekspedition. Hans beretning hørtes med almindelig opmærksomhed, da han på en gang fik øje på d'Artagnan og Porthos bag ved den indtrædende kardinal.

"Her, madame!" udbrød han, idet han ilede d'Artagnan i møde, "kommer en, der kan fortælle Dem dette langt bedre end jeg, for han er min redningsmand. Uden ham ville jeg sandsynligvis i dette øjeblik ligge i fiskegarnene ved Saint Cloud, for det gjaldt om intet mindre end at kaste mig i Seinen. Tal, d'Artagnan, tal!"

Siden d'Artagnan var blevet løjtnant ved musketererne, havde han måske hundrede gange befundet sig i værelse sammen med dronningen, men hun havde aldrig talt til ham.

"Nå, min herre," sagde Anna af Østrig, "De tier, skønt De har vist mig en så stor tjeneste."

"Madame," svarede d'Artagnan, "jeg har intet andet at sige, end at mit liv står til Deres Majestæts tjeneste, og at det vil være en lykkelig dag for mig, da jeg mister det for Dem."

"Jeg ved det, min herre," svarede dronningen, "jeg har længe vidst det. Derfor glæder det mig også at kunne give Dem dette offentlige bevis på min agtelse og erkendtlighed."

"Tillad mig, madame," sagde d'Artagnan, "at overføre en del af det på min ven, en gammel musketer af kompagniet Tréville lige som jeg" – han lagde eftertryk på disse ord – "og som har udført vidundere," lagde han til.

"Herren hedder?" spurgte dronningen.

"I musketererne," svarede d'Artagnan, "hed han Porthos" – dronningen fo'r sammen – "men hans virkelige navn er chevalier du Vallon."

"de Bracieux de Pierrefonds," tilføjede Porthos.

"Det er alt for mange navne, til at jeg kan huske dem alle, og derfor vil jeg kun erindre det første," sagde dronningen nådigt.

Porthos bukkede.

D'Artagnan trådte et skridt tilbage.

I det samme blev prælatsekretæren meldt.

En stærk forbavselse malede sig på alles ansigter.

Da prælatsekretæren forlod Notre Dame, havde han erfaret det skete. Skønt han var i forståelse med de fornemste frondører, havde han dog ikke indladt sig så meget med dem, at han ikke kunne træde tilbage, hvis hoffet tilbød ham, hvad han tragtede efter, og hvortil sekretærembedet var en begyndelse.

Han blev altså meldt. Han trådte ind, og det triumferende hof blev ved synet af ham dobbelt nysgerrig efter at høre, hvad han havde at sige.

Prælatsekretæren havde alene for sin part omtrent lige så megen forstand som alle de, der gjorde sig lystige over ham. Han føjede derfor sine ord så godt, at de tilstedeværende, hvor megen lyst de end havde til at le ad ham, dog følte sig skuffede. Han sluttede med at stille sin ringe indflydelse til Hendes Majestæts tjeneste.

Dronningen lod til med megen velbehag at høre på ham, men da han sluttede med ovenstående frase, den eneste, som det var muligt at øve sin vittighed på, vendte Anna sig om til sine favoritter og gav dem ved et øjekast til kende, at hun gav smigreren til pris for dem. Øjeblikkelig begyndte hoffets spøgefugle at falde over ham. Nogent Beautin, husets spasmager, udbrød, at dronningen kunne prise sig lykkelig ved i et sådant øjeblik at finde understøttelse hos religionen.

Alle brast i latter.

Greven af Villeroy sagde, at han ikke forstod, hvordan man et øjeblik havde kunnet være bange, når man til at forsvare hoffet mod parlamentet og Paris' borgere havde hr. prælatsekretæren, der på et tegn kunne bringe en hær af præster, dørvogtere og kordrenge på benene.

Marskal de la Meilleraye tilføjede, at hvis det skulle komme til håndgribeligheder, og hr. prælatsekretæren tog del i kampen, ville det kun gøre ham ondt, at hr. prælatsekretæren ikke kunne kendes i håndgemænget på en rød hat, ligesom Henrik den Fjerde i slaget ved Ivry havde været kendelig på sin hvide fjer.

Lige over for denne storm, som Gondy kunne gøre dødbringende for spotterne, forblev han kold og rolig. Dronningen spurgte ham nu, om han havde noget at tilføje til den smukke tale, han nylig havde holdt.

"Ja, madame," svarede prælatsekretæren, "jeg vil bede Dem betænke Dem to gange, førend De fremkalder en borgerkrig i landet."

Dronningen vendte ryggen til ham, hvorpå latteren atter begyndte.

Prælatsekretæren bukkede og forlod paladset, idet han lånte kardinalen, der så på ham, et af disse blikke, der veksles mellem dødelige fjender. Dette blik åndede et så indgroet had, at det trængte Mazarin lige til hjertet. Anende, at det var en krigserklæring, tog han d'Artagnan ved armen og sagde:

"Ved lejlighed vil De jo nok kunne genkende den mand, der nu gik bort, min herre?"

"Ja, Deres Nåde," svarede officeren. Idet han vendte sig om til Porthos tilføjede han derpå:

"For fanden! Det tager en truende vending. Jeg holder ikke af at se de gejstlige være indbyrdes uenige."

Prælatsekretæren trak sig tilbage, mens han uddelte velsignelsen på sin vej og gjorde sig en ondskabsfuld fornøjelse af at få endog sine fjender til at knæle.

"O," mumlede han, idet han gik ud af porten, "utaknemmelige, troløse, feje hof! Jeg skal i morgen lære dig at le, men i en anden tone."

Men mens man i Palais-Royal overlod sig til en stormende lystighed for at overgå dronningen i munterhed, spildte Mazarin, der var en fornuftig mand, ikke tiden med unyttig og farlig spøg. Han var gået bort efter prælatsekretæren for at gemme sine penge og kostbarheder i skjulesteder, som han ved pålidelige håndværksfolk havde ladet anbringe i muren.

Da prælatsekretæren kom hjem, hørte han, at en ung mand ventede på ham. Han spurgte om hans navn og skælvede af glæde, da han hørte, at det var Louviéres. Han skyndte sig straks ind i sit studereværelse, hvor Broussels søn befandt sig, endnu ganske rasende og blodig efter sin kamp med kongens folk. Den eneste forsigtighed, han havde iagttaget, førend han

begav sig til det ærkebiskoppelige palads, var at sætte sin bøsse ind til en ven. Prælatsekretæren gik lige hen til ham og gav ham hånden. Den unge mand så på ham, som om han ville læse i hans sjæls inderste.

"Min kære hr. Louviéres," sagde prælatsekretæren, "tro mig, jeg nærer en oprigtig deltagelse for den ulykke, der er tilstødt Dem."

"I så fald er ordenes tid forbi, og timen til at handle kommet. Hvis Deres Nåde vil, er min fader inden tre dage ude af sit fængsel og De selv kardinal inden seks måneder."

Prælatsekretæren fo'r sammen.

"Lad os tale oprigtigt," fortsatte Louviéres, "og spille åbent spil. Man bortkaster ikke tredive tusinde daler i almisse, som De har gjort i de sidste seks måneder, af ren kristelig barmhjertighed, det ville være alt for smukt. De er ærgerrig, hvilket er så naturligt. De er en mand med geni, der kender sit eget værd. Jeg hader hoffet og nærer for øjeblikket kun et ønske, det er at få hævn. Hvis De skaffer os kleresiet og folket, som De leder, så lover jeg Dem borgerne og parlamentet. Med disse fire elementer vil Paris inden otte dage tilhøre os, og hoffet vil da, hr. prælatsekretær, af frygt gøre de indrømmelser, som det ikke har villet gøre godvilligt."

Prælatsekretæren lånte Louviéres et af sine gennemtrængende øjekast.

"Men, hr. Louviéres, De ved vel, at dette vil føre til hverken mere eller mindre end borgerkrig?"

"Deres Nåde har i så lang tid forberedt denne, at den må være Dem velkommen."

"Lige meget, men De indser nok, at dette kræver overvejelse?"

"Og hvor mange timer forlanger De til at betænke Dem i?"

"Tolv, min herre, er det for meget?"

"Klokken er nu tolv, ved midnat skal jeg atter være hos Dem."

"Skulle jeg ikke være hjemme, så vent på mig."

"Godt. Ved midnatstid altså, Deres Nåde."

"Ja, min kære Louviéres."

Da prælatsekretæren var blevet alene, sendte han bud efter alle de sognepræster, med hvilke han havde at gøre. To timer efter var tredive præster fra de folkerigeste og følgelig mest urolige sogne i Paris samlet hos ham.

Prælatsekretæren fortalte dem, hvilken fornærmelse der nylig var blevet ham tilføjet i Palais-Royal. Præsterne spurgte ham, hvad de havde at gøre.

"Det er ganske simpelt," svarede prælatsekretæren, "eftersom De leder samvittighederne, så bestræb Dem for at undergrave den tåbelige fordom, ifølge hvilken folk frygter og ærer kongerne. Overbevis Deres skriftebørn om, at dronningen er en tyran, og gentag så ofte og så højt, at enhver får det at vide, at alle Frankrigs ulykker skriver sig fra Mazarin, hendes elsker og leder. Læg endnu i dag, ja, øjeblikkelig hånd på værket. Om tre dage venter jeg Dem igen for at høre udfaldet af Deres bestræbelser. Hvis for øvrigt nogen af Dem skulle have et godt råd at meddele mig, så bliver han tilbage. Det skal være mig en fornøjelse at høre det."

Tre præster blev tilbage.

De andre forlod derimod prælatsekretærens bolig.

"I tror altså at kunne yde mig en endnu virksommere bistand end jeres kolleger?" spurgte Gondy.

"Det håber vi," svarede præsterne.

"Nå, begynd De, hr. sognepræst fra Saint-Merri."

"Der bor i mit sogn en mand, der vil kunne være Deres Nåde til den største nytte."

"Hvad er det for en mand?"

"En købmand, der udøver en meget stor indflydelse på de mindre næringsdrivende i sit kvarter."

"Og han hedder?"

"Det er en vis Planchet, der for omtrent seks uger siden bragte et opløb i stand. Da man imidlertid på grund af dette var på jagt efter ham for at hænge ham, var han forsvundet."

"Godt, hr. pastor, se at finde denne mand og bring ham til mig, hvis De får fat i ham."

"Hvornår, Deres Nåde?"

"Klokken seks, om De så synes."

"Vi skal være hos Deres Nåde klokken seks."

"Farvel, min kære pastor, farvel, og Gud være med Dem!"

Præsten gik.

"Nu De, min herre," fortsatte Gondy, og vendte sig til sognepræsten fra Saint Sulpice.

"Jeg kender en mand, Deres Nåde," tog denne til orde, "der har vist en meget populær prins store tjenester, der vil afgive en fortræffelig anfører under en revolte, og som jeg kan stille til Deres disposition."

"Hvad hedder han?"

"Grev de Rochefort."

"Jeg kender ham også, men han er desværre ikke i Paris."

"Han bor i Rue Casette, Deres Nåde."

"Hvor længe har han boet der?"

"I tre dage?"

"Men hvorfor har han ikke besøgt mig?"

"Man har fortalt ham ... Deres Nåde må tilgive mig ..."

"Naturligvis, tal kun lige frem."

"At Deres Nåde stod i underhandling med hoffet."

Gondy bed sig i læberne.

"Man har bedraget ham. Bring ham til mig klokken otte, hr. pastor, og Gud velsigne Dem lige som jeg gør det!"

Den anden præst bukkede og gik.

"Nu er turen til Dem, min herre," sagde prælatsekretæren og vendte sig om til den tredje og sidste. "Har De et lige så godt tilbud at gøre mig som de to herrer, der nys forlod os?"

"Bedre endnu, Deres Nåde."

"De tager munden temmelig fuld. Den ene har tilbudt mig en købmand og den anden en greve. Måske De nu vil tilbyde mig en prins?"

"Jeg vil tilbyde Deres Nåde en tigger."

"Ah!" udbrød Gondy tankefuld, "De har ret, min herre, den, der kunne bringe den legion fattige, som oversvømmer Paris' gader, på benene, og som forstår at få dem til at skrige højt nok, til at hele Frankrig kan høre det, at det er Mazarin, der har bragt dem til tiggerstaven ..."

"En sådan mand kender jeg netop."

"Bravo! Hvem er denne mand?"

"En slet og ret tigger, som jeg allerede har sagt Deres Nåde, der i omtrent seks år har haft sin post ved kirken Saint-Eustache, hvor han mod en almisse rækker folk vievand."

"Og De siger, at han har stor indflydelse på sine ligemænd?"

"Ved Deres Nåde ikke, at tiggerne udgør et organiseret korps, en slags fagforening af dem, der intet ejer, mod dem, der har

noget, en forening, hvor enhver erlægger sin skærv, og som styres af et overhoved?"

"Jo, jeg har hørt tale om det," svarede prælatsekretæren.

"Nuvel, denne mand, som jeg tilbyder Dem, er generalsekretæren."

"Hvad ved De om ham?"

"Intet, min herre, uden at han lader til at være plaget af samvittighedsnag."

"Hvoraf slutter De det?"

"Den 28. i hver måned lader han mig læse en messe for en person, der er død en voldsom død. Endnu i går læste jeg denne messe."

"Og han hedder?"

"Maillard! Men jeg tror ikke, at det er hans rigtige navn."

"Tror De, at vi for øjeblikket vil træffe ham på hans post?"

"Ja."

"Så lad os gå hen og se på Deres tigger, hr. pastor. Er han den mand, som De siger, har De ganske rigtigt fundet en sand skat."

Gondy iførte sig en kavalerdragt, satte en bredskygget hat med en rød fjer på sit hoved, ombæltede sig med et langt sværd, bandt sporer til sine støvler, indhyllede sig i en hvid kappe og fulgte med præsten.

Da de nåede kirken, pegede præsten på pladsen foran sig og sagde:

"Der er han, han er på sin post."

Gondy så i den antydede retning og fik øje på en fattig, der sad på en stol med ryggen op til en af søjlerne. Ved siden af ham stod en spand, og i hånden holdt han en vievandskost.

"Er det ifølge et privilegium, at han indtager denne plads?" spurgte Gondy.

"Nej, Deres Nåde," svarede præsten, "han har akkorderet med sin formand om den."

"Akkorderet?"

"Ja, disse pladser sælges. Jeg tror, at han har betalt hundrede guldstykker for sin."

"Den skælm er altså rig?"

"Nogle af disse mennesker efterlader sig ved deres død tyve tusinde, fem og tyve tusinde, tredive tusinde francs, ja, endda mere."

"Hm!" bemærkede Gondy leende, "jeg troede ikke, at mine almisser blev så godt anbragt."

Imidlertid nærmede de sig pladsen. Idet prælatsekretæren og sognepræsten betrådte det første trin af kirketrappen, rejste tiggeren sig og rakte dem vievandskosten.

Han var en mand på mellem seks og tres og otte og tres år, lille, men før, med gråt hår. Hans ansigt bar spor af en kamp mellem modsatte principper.

Da han fik øje på præstens ledsagende kavaler, for han sammen og så forbavset på ham.

Præsten og prælatsekretæren berørte med enden af fingeren vievandskosten og gjorde korsets tegn, og prælatsekretæren kastede en mønt i hans hat, der stod på jorden.

"Maillard," tog præsten til orde, "herren og jeg er kommet for at tale et øjeblik med Dem."

"Med mig," udbrød tiggeren, "det er alt for megen ære for en stakkels vievandsuddeler."

Den fattiges stemme havde et anstrøg af ironi, som han aldeles ikke kunne forjage, og som slog prælatsekretæren.

"Ja," fortsatte præsten, der syntes vant til det, "ja, vi ønsker at vide Deres mening om dagens begivenheder, og hvad de, der besøger kirken siger om dem."

Tiggeren rystede på hovedet.

"Det er sørgelige begivenheder, hr. pastor, der til sidst kommer til at gå ud over det stakkels folk. Hvad folks ytringer desangående betræffer, da er alle misfornøjede, og alle beklager sig, men den, der siger alle, siger ingen."

"De lader til at være en forstandig mand, min ven," svarede de Gondy, "kan De ikke have lyst til at tage del i en lille borgerkrig for det tilfælde, at vi får en sådan, og stille til anførerens rådighed, hvis vi finder en sådan, Deres personlige magt og den indflydelse De har erhvervet Dem over Deres lige?"

"Jo, min herre, under den forudsætning, at denne krig billiges af kirken og følgelig kan føre mig til det mål, som jeg ønsker at nå, nemlig forladelse for mine synder."

"Denne krig vil ikke alene blive billiget, men endda blive ledet af kirken. Hvad forladelsen af Deres synder angår, så har vi på vor side ærkebispen af Paris, der besidder stor indflydelse hos hoffet i Rom, samt hr. prælatsekretæren, der specielt er bemyndiget til at give aflad. Vi skal anbefale Dem til ham."

"Husk på, Maillard," bemærkede præsten, "at det er mig, der har anbefalet Dem til herren, som er meget formående. Og at jeg på en vis måde er gået i borgen for Dem."

"Jeg ved, hr. pastor, at De altid har næret megen velvilje for mig," svarede tiggeren, "derfor ønsker jeg også på min side at tjene Dem."

"Tror De at have stor indflydelse på Deres kolleger, som hr. pastoren for nylig sagde mig?"

"Jeg tror, at de nærer en vis agtelse for mig," svarede tiggeren stolt, "samt at de ikke alene vil gøre alt, hvad jeg befaler dem, men endda følge mig over alt, hvor jeg måtte føre dem hen."

"Kan De indestå mig for halvtreds tusinde bestemte karle, dygtige skrålhalse, der ved råbet: Ned med Mazarin! kan få Palais-Royals mure til at styrte sammen lige som i gamle dage byen Jerichos? Og vil De påtage Dem i en nat at rejse en halv snes barrikader?"

"Jeg tror," svarede tiggeren, "at man kunne give mig et vanskeligere og vigtigere hverv end det."

"Her har De en pose med fem hundrede guldstykker, træf de fornødne foranstaltninger og sig mig, hvor jeg i aften klokken ti kan træffe Dem."

"Det må være et højtliggende sted, hvorfra et signal kan blive set i alle Paris' kvarterer."

"Ønsker De, at jeg skal give Dem et par ord til vikaren ved kirken Saint-Jacques-la-Boucherie. De vil kunne skaffe Dem adgang til et af værelserne i tårnet," sagde præsten.

"Prægtigt!" udbrød tiggeren. "I aften skal alt være færdigt, min herre."

47. Tårnet Saint-Jacques-la-Boucherie

Klokken et kvarter i seks havde hr. de Gondy besørget alle sine ærinder og var vendt tilbage til det ærkebiskoppelige palads.

Klokken seks meldtes sognepræsten fra Saint-Merri.

Prælatsekretæren så sig hurtigt om og opdagede, at der var en mand med ham.

"Lad ham komme ind," sagde han.

Præsten trådte ind fulgt af Planchet.

"Deres Nåde," sagde præsten fra Saint-Merri, "her er den mand, om hvem jeg har haft den ære at tale til Dem."

Planchet bukkede som en mand, der er vant til at komme i gode huse.

"Har De lyst til at tjene folkets sag?" spurgte de Gondy.

"Det tror jeg," svarede Planchet, "jeg er frondør med liv og sjæl. Som Deres Nåde ser mig, er jeg dømt til at hænges."

"Hvorfor?"

"Fordi jeg af Mazarins håndlangeres kløer har reddet en fornem herre, som de førte tilbage til Bastillen, hvor han havde siddet i fem år."

"Han hedder?"

"O, Deres Nåde kender ham godt, det er grev de Rochefort."

"Nej, virkelig!" udbrød prælatsekretæren, "ja, jeg har hørt tale om det. Efter hvad der er sagt mig, bragte De hele kvarteret i oprør."

"Så omtrent," svarede Planchet med en selvbehagelig mine.

"Deres stilling er?"

"Konditor i Rue des Lombards."

"Forklar mig, hvad det kommer af, at De, skønt de driver en så fredelig næringsvej, er så krigerisk stemt?"

"Hvad kommer det af, at Deres Nåde, en kirkens mand, modtager mig klædt som kavaler med kårde ved siden og sporer på hælene?"

"Ikke så dårligt svaret!" udbrød de Gondy leende, "men som De ved, har jeg altid trods min pibekrave sværmet for den militære stand."

"Nu vel, Deres Nåde, førend jeg blev konditor, havde jeg i tre år tjent som sergent i regimentet Piemont og før den tid i atten måneder været tjener hos d'Artagnan."

"Musketerløjtnanten?" spurgte de Gondy.

"Netop, Deres Nåde."

"Men man siger, at han er en ivrig tilhænger af Mazarin."

"Hm!"

"Hvad mener De?"

"Intet, Deres Nåde. Hr. D'Artagnan er i tjenesten, og han gør sin pligt ved at forsvare Mazarin, der betaler ham, lige som vi borgere gør vor ved at angribe Mazarin, der bestjæler os."

"De er en snild fyr, min ven. Kan man stole på Dem?"

"Jeg troede, at hr. pastoren var gået i borgen for mig," svarede Planchet.

"Ganske rigtigt, men jeg ønsker nok at høre en bekræftelse på det af Deres egen mund."

"Deres Nåde kan stole på mig, forudsat at det gælder om at bringe byen i oprør."

"Det er netop det, talen er om. Hvor mange mand tror De at kunne samle i nat?"

"To hundrede musketter og fem hundrede hellebarder."

"Blot der i hvert kvarter findes en mand, der kan gøre det samme, så vil vi i morgen have en temmelig anselig arme."

"Ja."

"Har De noget imod at adlyde grev de Rochefort?"

"Jeg vil følge ham lige ind i Helvede, og det vil sige meget, for jeg anser ham i stand til at komme derhen."

"Bravo!"

"Hvordan skal man i morgen kende venner fra fjender?"

"Enhver frondør skal sætte en halmvisk i sin hat."

"Godt!"

"Trænger De til penge?"

"Penge skader aldrig, Deres Nåde. Har man ingen, så må man se at undvære dem, men har man nogle, går sagerne hurtigere og bedre fra hånden."

Gondy gik hen til et skrin og tog en pose guldstykker.

"Her er fem hundrede guldstykker," sagde han, "og hvis alt går godt, kan De gøre regning på lige så mange i morgen."

"Jeg skal gøre Deres Nåde regnskab for hver skilling af denne sum," sagde Planchet og stak posen under armen.

"Det er godt, jeg anbefaler kardinalen til Deres omsorg."

"Vær De rolig, han er i gode hænder."

Planchet gik, hvorimod præsten blev tilbage.

"Er Deres Nåde fornøjet?" spurgte han.

"Ja, denne mand ser mig ud til at være en forsoren gut."

"Han vil gøre mere, end han har lovet."

"Det er jo prægtigt."

Præsten skyndte sig efter Planchet, der ventede på ham på trappen. Ti minutter efter meldtes præsten fra Saint-Sulpice.

Så snart døren til Gondys kabinet blev åbnet, styrtede en mand ind ad den. Det var grev de Rochefort.

"Det er altså Dem, min kære greve!" udbrød Gondy, og rakte ham hånden.

"Endelig har Deres Nåde altså bestemt sig!" råbte Rochefort.

"Jeg har altid næret de samme anskuelser," svarede Gondy.

"Lad os ikke tale mere om det. Når De siger det, så tror jeg Dem. Nå, vi skal altså give Mazarin en vals."

"Det håber jeg."

"Og hvornår begynder ballet?"

"Indbydelserne er udfærdigede til i nat," svarede prælatsekretæren, "men musikken vil først begynde at spille op i morgen tidlig."

"De kan gøre regning på mig og halvtreds soldater, som chevalier d'Humiéres har lovet mig, når jeg skulle få brug for dem."

"Halvtreds soldater?"

"Ja, han hverver rekrutter og låner mig dem blot. Når felten er forbi, erstatter jeg ham dem, der mangler."

"Godt, min kære Rochefort, men dermed er sagen ikke forbi."

"Hvad er der da mere?" spurgte Rochefort smilende.

"Hvor har De gjort af hr. de Beaufort?"

"Han er i Vendôme, hvor han venter, at jeg skal skrive til ham om at komme til Paris."

"Gør det, det er på høje tid."

"De er altså sikker i Deres sag?"

"Ja, men han må skynde sig, for næppe har folket i Paris gjort oprør, førend vi vil have ti prinser for en, der ønsker at sætte sig i spidsen for bevægelsen. Tøver han, vil han finde pladsen besat."

"Må jeg skrive ham dette til fra Dem?"

"Ja."

"Kan jeg sige ham, at han kan stole på Dem?"

"Javel."

"Og De vil overlade ham hele magten?"

"Ja, hvad krigen angår. Med hensyn til politikken ..."

"Som De ved, er denne ikke hans stærke side."

"Han må lade mig have frie hænder til at underhandle om min kardinalshat."

"De sætter altså megen pris på den?"

"Eftersom man tvinger mig til at bære en hat af en facon, som jeg ikke synes om, ønsker jeg i det mindste, at denne hat skal være rød," svarede Gondy.

"Vi vil ikke diskutere om farverne, det er en smagssag," sagde Rochefort leende. "Jeg svarer Dem for hans samtykke."

"Skriver De til ham i aften?"

"Jeg vil gøre bedre end det, nemlig sende et bud til ham."

"Hvornår kan han være her?"

"Om fem dage."

"Når han kommer, vil han se store forandringer."

"Det håber jeg."

"Jeg svarer Dem for det."

"Altså?"

"Saml Deres halvtreds mand og hold dem parat."

"Til hvad?"

"Til alt."

"Ak, min gode Mazarin!" mumlede Rochefort, idet han gik bort med sin præst, der ikke havde fået lejlighed til at tale et ord under ovenstående dialog, "du skal få at se, om jeg er for gammel til at bruges i aktiv tjeneste."

Klokken var halv ti, og prælatsekretæren behøvede i det mindste en halv time til at gå fra det ærkebiskoppelige palads til tårnet Saint-Jacques-la-Boucherie.

Han bemærkede et lys i et af tårnets øverste vinduer.

"Godt," tænkte han, "vor mand er på sin post."

Han bankede på, hvorefter der straks blev lukket op for ham. Vikaren tog selv imod ham og lyste ham op til det øverste af tårnet. Ankommet her pegede han på en lille dør, satte lyset i et hjørne af muren, for at prælatsekretæren kunne benytte det, når han gik bort, og steg derefter ned ad trappen.

Skønt nøglen sad udvendig i døren, bankede han dog på.

"Kom ind!" sagde en stemme, i hvilken han genkendte tiggerens.

Gondy trådte indenfor. Det var ganske rigtig vievandsuddeleren fra Saint-Eustache. Han havde lagt sig på en slags løjbænk. Da han så prælatsekretæren træde ind, rejste han sig op.

"Nå, har du holdt ord?" spurgte Gondy.

"Ikke så ganske," svarede tiggeren.

"Hvordan det?"

"De forlangte halvtreds tusinde mand, ikke sandt?"

"Jo."

"Nuvel, jeg kan skaffe Dem to hundrede tusinde."

"Er der ikke lidt praleri med i spillet?"

"Ønsker De et bevis?"

"Ja."

Der fandtes tre brændende lys, der stod i hver sit vindue, af hvilke det ene vendte ud mod La Cité, det andet mod Palais-Royal og det tredje mod Rue Saint-Denis.

Uden at sige et ord pustede manden alle tre lys ud.

Prælatsekretæren befandt sig nu i mørke, da værelset kun belystes af månens usikre skin.

"Hvad er det, De gør?" spurgte Gondy.

"Jeg gav et signal."

"Til hvad?"

"Til at bygge barrikader."

"Ah!"

"Når De går her fra, vil De se mine folk i arbejde. Tag Dem blot i agt for, at De ikke brækker Deres ben ved at falde i et hul eller snuble over en kæde."

"Godt! Her er din betaling, den samme sum, som du fik i dag. Men husk nu på, at du er en anfører og ikke drikker dig fuld."

"Jeg har i de sidste tyve år kun smagt vand."

"Det er godt. Farvel."

"Farvel, Deres Nåde," sagde tiggeren, idet han åbnede døren og bukkede for prælaten.

48. Oprøret

Klokken var omtrent elleve. Gondy havde næppe tilbagelagt et hundrede skridt i Paris' gader, førend han opdagede den påfaldende forandring, der var foregået med dem.

Hele byen syntes at være blevet befolket med fantastiske væsener. Man så tavse skikkelser, der brød brolægningen op, andre, der kom trækkende med vogne, som de væltede, og atter andre, der var i færd med at grave grave, som kunne opsluge hele eskadroner kavaleri. Alle disse travle skikkelser kom og gik lige som dæmoner, der havde et eller andet ukendt arbejde for. Det var tiggerne fra "Mirakelgården", vievandsuddeleren fra Saint-Eustaches agenter, der arbejdede på opførelsen af barrikader.

Gondy betragtede med en vis forfærdelse disse mørkets mænd, disse natlige arbejdere, og spurgte sig selv, om han efter først at have lokket dem frem af deres huler også ville være i stand til at drive dem tilbage igen. Når et af disse væsner nærmede sig ham, var han nær ved at gøre korsets tegn.

Han gik videre og kom til en anden gade. Her var det kræmmerne, der rendte fra butik til butik. Dørene var tilsyneladende lukkede, men i virkeligheden var de kun stødt til og de åbnedes og lukkedes for hvert øjeblik for folk, der syntes at være bange for, at nogen skulle se, hvad de bar. Disse folk var handlende, der, selv forsynede med våben, lånte til dem, der ingen havde.

Et individ gik fra dør til dør, segnende under vægten af kårder, luntebøsser, musketter og alle slags våben, som han uddelte på må og få. Ved skinnet af en lygte så prælatsekretæren, at det var Planchet.

Prælatsekretæren begav sig hjem. Klokken var imidlertid blevet et. Han åbnede et vindue og hældede sig lyttende ud af det.

Over hele byen hørtes en besynderlig, uvant summen. Man følte, at der foregik noget usædvanligt og skrækkeligt i de mørke gader. Fra tid til anden lod en brummen som den, der går forud for et sig nærmende uvejr, sig høre, men endnu var alt ubestemt og uforklarligt.

Hele natten arbejdedes der ufortrødent i oprørets tjeneste.

Barrikaderne var blevet skudt frem lige til Palais-Royal.

Over alt så man flokke på hundrede, halvandet hundrede og to hundrede pjaltede, gustne og blege mænd, der bar en slags faner med den indskrift: *Se folkets elendighed!* Overalt, hvor disse passerede, hilstes de af afsindige råb, og der var så mange af denne slags bander, at luften alle vegne genlød af skrig.

Anna af Østrigs og Mazarins forbavselse var stor, da man fortalte dem, at byen, der den foregående aften havde været rolig, nu var i fuldt oprør. Ingen af dem ville derfor rigtigt fæste lid til, hvad der blev fortalt, og de sagde, at de kun ville tro deres egne øjne og øren. Man åbnede da et vindue, og nu så og hørte de og blev overbeviste.

Mazarin trak på skuldrene og lod, som om han nærede den dybeste foragt for pøbelen, men han blev alligevel ganske bleg og skyndte sig til sit kabinet, hvor han gemte sit guld og sine kostbarheder. Sine smukke diamanter stak han på fingrene.

Dronningen, der var rasende, lod, da hun var blevet overladt til sig selv, marskal la Meilleraie hente, befalede ham at tage så mange mand, som han ville, og se efter, hvad denne *spøg* havde at betyde.

Marskallen var en mand, der havde en god portion selvtillid og nærede en dyb foragt for folket. Han tog halvandet hundrede mand og ville marchere ud over Louvre-broen, men her stødte han på Rochefort og hans halvtreds lette ryttere, med hvilke havde forenet sig over femten hundrede personer. Det var ikke at tænke på at sprænge en sådan styrke, og marskallen forsøgte heller ikke en gang på det, men vendte tilbage ad kajen. Men på Pont Neuf traf han Louviéres og dennes borgere. Denne gang gjorde marskallen et angreb, men han blev hilst med musketsalver, mens en stenregn udsendtes fra alle vinduer. Han lod tre mand blive på pladsen.

Han trak sig tilbage til Halle-kvarteret, men fandt her Planchet med hans hellebarder. Hellebarderne fældedes truende mod ham. Han ville forcere disse gråkapper, men de holdt god stand og marskallen blev drevet tilbage til Rue Saint-Honoré med tabet af fire af sine gardere, der var blevet dræbt med blanke våben. Han tog nu vejen gennem Rue Saint-Honoré, men her stødte han på tiggeren fra Saint-Eustaches barrikader, der ikke alene forsvaredes af bevæbnede mænd, men også af kvinder og børn. Mester Friquet, der havde fået fingre i en pistol og en kårde, som Louviéres havde givet ham, havde organiseret en bande skælme af samme kaliber som han selv, og gjorde en frygtelig støj.

Marskallen anså dette punkt for at være mindre godt forsvaret end de andre og ville derfor forcere det. Derfor lod

han en snes mand stige af hestene for at gøre en åbning i barrikaden, mens han selv med resten af detachementet beskyttede angriberne. De tyve mand marcherede lige løs på forhindringen, men en frygtelig ild hilste dem, ved hvis larm Planchets hellebarder og Louviéres borgere viste sig på hjørnet af de tilstødende gader. Marskal de la Meilleraie var kommet mellem en dobbelt ild.

Marskallen var en tapper mand, hvorfor han besluttede at dø på sin post. Han gav dem skud for skud tilbage, og at de gjorde deres virkning, kunne man slutte af de smertenshyl, der hørtes fra den tæt sammentrængte masse. De bedre eksercerede gardere skød nemlig bedre end deres modstandere, hvorimod de langt talrigere borgere så at sige knuste soldaterne under en jernhagl. Folkene faldt rundt omkring marskallen, lige som det kunne have været i et blodigt slag. Hans adjudant, Fontrailles, havde fået den ene arm knust, hans hest var blevet truffet i halsen af en kugle og han havde stor møje med at styre den, da smerten gjorde den næsten rasende. Netop som det var kommet til det yderste, da selv den tapreste føler en gysen i sine årer og den kolde sved på sin pande, skiltes mængden pludselig ved Rue de l'Arbre-Sec med råbet: *Leve prælatsekretæren*! Og iført præstekjole og pibekrave sås virkelig Gondy gående ganske rolig gennem sværmen, mens han uddelte sin velsignelse til højre og venstre med lige så megen koldblodighed, som om han befandt sig i spidsen for en procession.

Alle faldt på knæ.

Marskallen genkendte ham straks og skyndte sig hen til ham.

"Hjælp mig for Himlens skyld ud af denne klemme," sagde han, "hvis ikke, må jeg og alle mine folk lade livet her."

Der opstod nu et rasende spektakel, som endda ville have overdøvet himlens torden. Gondy løftede hånden i vejret for at påbyde tavshed, hvorpå støjen øjeblikkelig lagde sig.

"Mine børn," tog han til orde, "I har taget fejl af marskal de la Meilleraies hensigter. Han lover ved sin tilbagekomst til Louvre i jeres navn at bede dronningen om at sætte vor ven Broussel på fri fod. Det lover De, ikke sandt, marskal?" tilføjede Gondy, idet han vendte sig om til la Meilleraie.

"Guds død! Om jeg gør!" udbrød denne, "jeg havde ikke ventet at slippe fra dette for så godt køb."

"Han giver jer sit ord som adelsmand på det," fortsatte Gondy.

Marskallen rakte samtykkende hånden i vejret.

"Leve prælatsekretæren!" brølede hoben. Nogle stemmer tilføjede endda: "Leve marskallen!" Men alle gentog i kor: "Ned med Mazarin!"

Mens det nys beskrevne optrin fandt sted, var Mazarin, som allerede fortalt, i sit kabinet, beskæftiget med at ordne sine sager. Han havde sendt bud efter d'Artagnan, men under den stedfindende tumult nærede han ikke synderlig håb om at se ham, da han ikke havde tjeneste. Efter ti minutters forløb viste løjtnanten sig i døren, fulgt af sin uadskillelige Porthos.

"Ah! Kom, kom, hr. d'Artagnan," udbrød kardinalen, "og vær velkommen så vel som Deres ven. Hvad er der egentlig på færde i det fordømte Paris?"

"Hvad der er på færde, Deres Nåde?" svarede d'Artagnan og rystede på hovedet, "ikke noget godt. Byen er i fuldt oprør og endnu for et øjeblik siden, da jeg gik igennem byen med min ven, hr. du Vallon, som De ser her og som er Deres ærbødige

tjener, ville man trods min ungdom eller måske netop på grund af den tvinge os til at råbe: Leve Broussel! Og ved Deres Nåde, hvad man også ville tvinge os til at råbe?"

"Nej, lad høre."

"Ned med Mazarin! Så, nu er det sagt!"

Mazarin smilede, men blev meget bleg.

"Og råbte De?" spurgte han.

"Nej, på min ære, om jeg gjorde, jeg var ikke ved stemme. Da hr. du Vallon er forkølet, kunne han heller ikke råbe. Men, Deres Nåde ..."

"Nå, hvad er det?" spurgte Mazarin.

"Se en gang på min hat og kappe."

Med disse ord pegede d'Artagnan på fire huller af geværkugler i sin kappe og to i sin hat. Hvad Porthos' kjole angik, da havde et hug af en hellebard sønderflænget dens ene side, mens et pistolskud havde knækket hans fjer.

"Diavolo!" udbrød kardinalen tankefuld, idet han med en naiv undren betragtede de to venner, "jeg ville have råbt."

I dette øjeblik lød støjen nærmere.

"Se en gang, hvad der er på færde, hr. d'Artagnan," sagde Mazarin.

D'Artagnan gik med sin sædvanlige sorgløshed hen til vinduet.

"Aha!" udbrød han, "hvad er dette her! Marskal de la Meilleraie kommer tilbage uden hat, Fontrailles bærer armen i et bind, sårede gardere og hestene ganske blodige ... men hvad pokker går der dog af skildvagterne! De lægger an, lige som de havde i sinde at give ild!"

"De har fået befaling til at skyde på folket, hvis dette nærmede sig Palais-Royal," svarede Mazarin.

"Men hvis de gør det, er alt tabt!" råbte d'Artagnan.

"De glemmer portene."

"Portene! Dem vil de blive færdige med i fem minutter. Portene! De vil blive sprængt!"

"Hvad er da Deres mening?" spurgte kardinalen skælvende.

"Ih, for pokker! At give dem deres Broussel tilbage, siden de er så forhippede på at få ham. Hvad fanden vil De stille op med en parlamentsråd? Han duer jo ikke til noget!"

"Hvad mener De, hr. du Vallon? Hvad ville De gøre?"

"Jeg ville udlevere Broussel," svarede Porthos.

"Kom, kom, mine herrer," sagde Mazarin ivrigt, "jeg vil tale om det med dronningen." Ved enden af korridoren standsede han og sagde: "Jeg kan jo gøre regning på Dem, mine herrer, ikke sandt?"

"Vi tilbyder os ikke to gange," svarede d'Artagnan, "vi har givet Dem vort ord, befal, og vi vil adlyde."

"Nu vel, gå ind i dette kabinet og vent på mig," sagde Mazarin. Og han vendte tilbage og trådte ind i salen gennem en anden dør.

49. Opløbet bliver til et oprør

Det kabinet, hvori d'Artagnan og Porthos var blevet vist ind, var kun ved en portiere skilt fra den sal, hvori dronningen befandt sig. Da denne ikke var af særlig tykt stof, kunne man høre alt, hvad der foregik, og hvor tæt den end var trukket for, fandtes der dog en åbning i den stor nok til at se ind i salen.

Dronningen stod oprejst og var ganske bleg af vrede. Imidlertid var hendes selvbeherskelse så stor, at intet røbede den bevægelse, hvori hun befandt sig. I dette øjeblik hørtes skridt i den foranliggende sal og uden at være meldt viste marskal de la Meilleraie sig i døren.

"Ah! Er det Dem, marskal!" udbrød Anna af Østrig glad, "jeg håber, at De har bragt pakket til fornuft."

"Madame," svarede marskalen, "jeg har ladet tre mand blive liggende ved Pont Neuf, fire ved Hallerne, seks på gaden og to ved porten af Deres palæ, i alt femten. Jeg fører ti til tolv sårede med mig. Min hat har jeg mistet et eller andet sted ved en kugle, og efter al sandsynlighed ville jeg være gået samme vej som min hat, hvis ikke hr. prælatsekretæren var kommet til og havde hjulpet mig ud af klemmen."

"Ah!" udbrød dronningen, "jeg ville virkelig også have undret mig over, om denne skævbenede karl ikke havde haft sin næse med i det."

"Tal ikke ondt om ham i min nærværelse, madame," sagde la Meilleraie leende, "for den tjeneste, han har vist mig, er endnu ganske varm."

"Det er godt," fortsatte dronningen, "vær De ham kun taknemmelig så meget, som De har lyst til, men det vedkommer ikke mig. Jeg har Dem frisk og uskadt igen, det er alt, hvad jeg ønsker. Jeg ønsker Dem velkommen tilbage."

"Ja, madame, men jeg er kun kommet tilbage på den betingelse, at jeg skulle meddele Dem folkets ønske."

"Nu vel da," sagde dronningen, "hvad ønsker da mit folk?"

"At få Broussel udleveret, madame," svarede marskallen.

"Aldrig!" råbte dronningen, "aldrig!"

"Deres Majestæt har at befale," sagde la Meilleraie og trådte med et buk et skridt tilbage.

"Hvor vil De hen, marskal?" spurgte dronningen.

"Jeg vil bringe det ventende folk Deres Majestæts svar."

"Bliv, marskal. Jeg vil ikke have udseende af at parlamentere med oprørerne."

"Jeg har givet mit æresord, madame," svarede marskallen.

"Hvilket vil sige så meget som?"

"At hvis De ikke lader mig arrestere, er jeg nødt til at gå."

Anna af Østrigs øjne lynede, idet hun svarede:

"Ah! Det skal det ikke komme an på, min herre. Jeg har ladet folk, der var højere på strå end De, arrestere!"

Mazarin trådte hurtigt nærmere og udbrød:

"Madame, hvis jeg ligeledes turde vove at sige Dem min mening ..."

"Går den også ud på at give Broussel fri? Hvis så er, kan De spare Dem ulejligheden."

"Nej," svarede Mazarin, "skønt det måske ville være det rigtigste."

"Hvori består da Deres råd?"

"I at lade prælatsekretæren hente."

"Prælatsekretæren!" gentog dronningen, "den afskyelige urostifter. Det er ham, der er skyld i hele dette oprør."

"En grund mere til at lade ham kalde," svarede Mazarin. "Hvis han har rejst stormen, kan han også besværge den."

"Se en gang, madame," sagde Comminges, der stod i nærheden af et vindue, som han så ud af, "det træffer sig meget heldigt, for der går han nede på pladsen og uddeler sin velsignelse."

Dronningen sprang hen til vinduet.

"Ja, rigtigt," sagde hun, "den hykler! Se en gang!"

"Jeg ser," bemærkede Mazarin, "at alle knæler for ham, skønt han kun er sekretær. Hvis jeg var der, hvor han nu er, ville man rive mig i stykker, uagtet jeg er kardinal. Jeg gentager derfor mit ønske" (kardinalen lagde eftertryk på dette ord) "at Deres Majestæt vil give ham audiens."

"Hvorfor siger De ikke også Deres vilje?" spurgte dronningen sagte.

Mazarin bukkede.

Dronningen stod et øjeblik i dybe tanker, derpå løftede hun atter hovedet i vejret og sagde:

"Opsøg mig prælatsekretæren, hr. marskal, og bring ham til mig."

"Og hvad skal jeg sige til folket?" spurgte marskalen.

"At det må have tålmodighed," svarede Anna af Østrig, "det kan tage eksempel efter mig."

Den stolte østrigerindes stemme havde et så bydende udtryk, at marskallen adlød uden indvending. Med et buk forlod han salen.

D'Artagnan vendte sig om til Porthos og sagde:

"Hvad mon enden vil blive på alt dette?"

"Det vil vi nok få at se," svarede Porthos med sin sædvanlige rolighed.

Imidlertid gik Anna af Østrig hen til Comminges og talte sagte med ham.

Mazarin skottede uroligt til den side, hvor d'Artagnan og Porthos befandt sig.

De andre tilstedeværende talte sagte sammen.

Døren åbnedes, og marskallen viste sig, fulgt af prælatsekretæren.

"Her er hr. de Gondy, madame," sagde han, "han iler med at adlyde Deres Majestæt."

Dronningen gik ham fire skridt i møde og standsede derpå kold og streng, idet hun skød underlæben foragteligt frem.

Gondy bukkede ærbødigt.

"Nå, min herre," begyndte dronningen, "hvad siger De om dette opløb?"

"At det ikke længere er et opløb, madame, men et oprør," svarede prælatsekretæren.

"De gør oprør, der tror, at mit folk kan gøre sig skyldigt i denne forbrydelse!" udbrød Anna af Østrig, ude af stand til at forstille sig for den, som hun, måske med rette, betragtede som ophavsmanden til den hele bevægelse. "Oprør, således kalder de, der ønsker dette, den tumult, de selv har fremkaldt. Men vent blot, kongens autoritet skal snart få bugt med den."

"Er det for at sige mig det, at Deres Majestæt har gjort mig den ære at lade mig kalde?" spurgte Gondy koldt.

"Nej, min kære prælatsekretær," tog Mazarin ordet, "det er for at spørge Dem om Deres mening under de vanskelige omstændigheder, hvori vi befinder os."

"Er det virkelig sandt," udbrød Gondy og spillede den forbavsede, "at Hendes Majestæt har ladet mig kalde for at spørge mig til råds?"

"Ja," svarede dronningen, "man har villet det."

Prælatsekretæren bukkede. "Deres Majestæt ønsker altså ..."

"At De vil sige hende, hvad De ville gøre i hendes sted," skyndte Mazarin sig at svare.

Prælatsekretæren så på dronningen, der nikkede bekræftende.

"I Hendes Majestæts sted," sagde Gondy koldt, "ville jeg uden et øjebliks betænkning sætte Broussel i frihed."

"Men hvis jeg nu ikke sætter ham i frihed?" råbte dronningen, "hvad tror De så, at der vil ske?"

"Jeg tror, at der i morgen ikke vil være sten på sten tilbage i Paris," svarede marskallen.

"Jeg taler ikke til Dem, men til hr. de Gondy," sagde dronningen tørt, uden engang at vende sig om.

"Hvis det er mig, Hendes Majestæts spørgsmål er rettet til," sagde prælatsekretæren med den samme rolighed, "så svarer jeg, at jeg i en hver henseende er af samme mening som hr. marskallen."

Blodet steg dronningen til hovedet, og hendes smukke blå øjne syntes at ville springe ud af deres huler. Hendes læber, der af alle datidens digtere sammenlignedes med granatæbler, blev blege og dirrede af raseri. Hun forskrækkede næsten Mazarin, der dog i det huslige liv var vant til hendes heftighed.

"Udlevere Broussel!" udbrød hun endelig med et frygteligt smil, "det er på min ære et prægtigt råd! Man mærker nok, at det er en præst, der giver det."

Gondy forandrede ikke en mine. Fornærmelserne i dag gjorde lige så lidt indtryk på ham som gårsdagens spydigheder, men i hans hjerte samlede sig et frygteligt had. Han så koldt på dronningen, der stødte til Mazarin, for at han nu også skulle sige noget.

Efter sædvane tænkte Mazarin meget, men talte kun lidt.

"Ih," sagde han, "det er et godt råd, et vennеråd. Jeg ville også udlevere den gode Broussel, død eller levende, og dermed ville det hele være forbi."

"Ja, hvis De udleverer ham død, vil, som Deres Nåde meget rigtigt bemærker, det hele være forbi, men på en anden måde, end De mener."

"Sagde jeg død eller levende?" fortsatte Mazarin, "nå, det er sådan en talemåde. De ved nok, hr. prælatsekretær, at jeg kan dårligt fransk, som De taler og skriver så smukt."

"Det er et formeligt statsråd," sagde d'Artagnan til Porthos, "men vi har holdt dem, der var bedre, ved La Rochelle med Athos og Aramis."

"I bastionen Saint Gervais," bemærkede Porthos.

"Både der og andet steds."

Prælatsekretæren lod stormen lægge sig noget og tog derpå atter ordet med den samme rolighed.

"Hvis Deres Majestæt ikke synes om det råd, jeg har givet Dem, er det formodentlig, fordi De kender bedre udveje. Jeg kender Deres Majestæts og Deres rådgiveres visdom alt for

godt, til at jeg skulle tro, at man længe vil lade hovedstaden blive i en gæring, der kan føre til en revolution."

"Det er altså Deres mening, at det, der i går var et opløb og i dag allerede et oprør, i morgen kan blive en revolution?" spurgte østrigerinden smilende, idet hun forbitret bed sig i læberne.

"Ja, madame," lød svaret alvorligt.

"Men når man hører dem tale, min herre, skulle man tro, at folket allerede havde glemt al respekt og lydighed."

"Det er et slemt år for kongerne, se til England, madame."

"Ja, men heldigvis har vi i Frankrig ingen Oliver Cromwell," svarede dronningen.

"Hvem ved, den slags mænd er lige som krudt, man lærer dem først at kende, når de slår til."

Det gøs i alle de tilstedeværende, og der indtrådte et øjebliks tavshed.

Imidlertid trykkede dronningen begge hænderne mod brystet som om hun ville dæmpe sit hjertes voldsomme banken.

"Porthos, se rigtigt på den præst," hviskede d'Artagnan.

"Godt, jeg ser på ham, og hvad så?" spurgte Porthos.

"Nu vel! Han er en mand!"

Porthos så forundret på d'Artagnan, det var tydeligt, at han ikke så ganske fattede sin vens mening.

"Deres Majestæt," fortsatte den ubarmhjertige prælatsekretær, "vil altså gribe til de forholdsregler, der måtte behage Dem. Men det aner mig, at de vil blive frygtelige og endnu mere opirre de genstridige."

"Nu vel," svarede dronningen ironisk, "så vil De, hr. prælatsekretær, der har så stor indflydelse på dem, og som er vor ven, kunne berolige dem ved at give dem Deres velsignelse."

"Det vil måske være for sent," bemærkede Gondy med den samme isnende kulde, "og måske jeg selv vil miste al min indflydelse, mens Deres Majestæt ved at udlevere dem deres Broussel standser oprøret i sin begyndelse og bliver berettiget til grusomt at straffe ethvert nyt forsøg på at opvække et sådant."

"Har jeg da ikke denne ret!" råbte dronningen.

"Hvis De har den, så brug den," svarede Gondy.

"Død og pine," hviskede d'Artagnan til Porthos, "det er en af mine folk. Hvorfor er han ikke minister og jeg hans d'Artagnan, i stedet for at jeg nu står i denne usling Mazarins tjeneste? Guds død! Hvad vi to i forening skulle udrette!"

"Javel," sagde Porthos.

På et tegn af dronningen forlod hele hoffet med undtagelse af Mazarin salen. Gondy bukkede og ville ligeledes gå, men dronningen standsede ham og sagde:

"Bliv, min herre."

"Godt," tænkte Gondy, "hun falder til føje."

Dronningen fulgte med øjnene de bortgående, og først da døren var blevet lukket efter den sidste af dem, vendte hun sig atter om. Det var tydeligt, at det kostede hende uhyre anstrengelse at beherske sin vrede, hun viftede sig, lugtede til sin flacon og gik frem og tilbage.

"Nå," sagde hun, idet hun endelig standsede, "nå, nu da vi er alene, gentag så Deres råd, hr. prælatsekretær."

"Lad, som om De har betænkt Dem, erkend offentligt Deres fejl, sæt Broussel i frihed og giv ham tilbage til folket."

"Jeg skulle i den grad ydmyge mig!" skreg Anna af Østrig. "Er jeg dronning eller er jeg ikke? Er dette hylende pak mine

undersåtter eller ikke? Har jeg venner, soldater? Ved vor frue! Som dronning Katherine sagde, førend jeg skal give dem denne infame Broussel tilbage, vil jeg myrde ham med mine egne hænder!"

Med disse ord fo'r hun med knyttede næver løs på Gondy, som hun i dette øjeblik afskyede i det mindste lige så meget som Broussel.

Gondy rørte sig ikke af stedet, og ikke en muskel i hans ansigt fortrak sig. Hans iskolde blik mødte dronningens rasende blik.

"Han er en dødens mand, hvis der endnu findes en Vitry ved hoffet, og denne Vitry i dette øjeblik træder ind," bemærkede gascogneren. "Men førend han skal krumme et hår på den brave prælats hoved, vil jeg dræbe ham! Hr. kardinal de Mazarin vil være mig uendelig forbunden for det."

"Stille!" hviskede Porthos, "hør blot."

"Madame!" udbrød kardinalen, og greb Anna af Østrig ved hånden og træk hende tilbage, "madame, hvad er det, De gør?"

Derpå tilføjede han på spansk:

"Er De gal, Anna? De, en dronning, ypper klammeri med borgerne? Indser De da ikke, at denne præst repræsenterer hele Paris' befolkning, som det under nærværende omstændigheder er farligere at fornærme, og at De, hvis denne præst vil det, inden en time ikke længere har nogen krone? Senere, ved en anden lejlighed, kan De vise Dem ubønhørlig, men i dag er det ikke på rette sted. I dag må De smigre og bruge venlige ord, hvis ikke, er De kun en almindelig kvinde."

Ved de første ord, Mazarin sagde, havde d'Artagnan grebet Porthos i armen, som han trykkede mere og mere. Da

kardinalen tav, sagde han sagte:

"Lad Dem aldrig i Mazarins nærværelse forlyde med, at jeg forstår spansk, ellers er både De og jeg om en hals."

"Godt!" sagde Porthos.

Disse hårde ord, der ikke var uden en vis veltalenhed, som karakteriserede Mazarin, når han talte italiensk eller spansk, men som der aldeles ikke fandtes spor af, når han benyttede det franske sprog, udtaltes med et uigennemtrængeligt ansigt, så at Gondy, der dog var en dygtig fysiognomist, troede, at han blot rådede dronningen til at styre sin heftighed.

Dronningen betvang virkelig øjeblikkelig sin vrede. Ilden slukkedes så at sige i hendes øjne, og blodet forsvandt fra hendes kinder. Hun satte sig ned, og idet hun udmattet lod armene synke, sagde hun næsten grædende:

"Tilgiv mig, hr. prælatsekretær, og tilskriv min heftighed mine lidelser. Da jeg er kvinde og følgelig underkastet mit køns svagheder, gyser tilbage for en borgerkrig. Som dronning, der er vant til at blive adlydt, opirres jeg ved den mindste modstand."

"Madame," svarede Gondy med et buk, "Deres Majestæt tager fejl, når De karakteriserer mine velmente råd som modstand. Deres Majestæt har kun underdanige og ærbødige undersåtter. Folket har slet ikke noget imod dronningen, det forlanger blot Broussel, og når Deres Majestæt vil opfylde dette ønske," tilføjede Gondy smilende, "vil folket befinde sig særdeles vel under Deres Majestæts herredømme."

Mazarin, der ved ordene: *Folket har slet ikke noget imod dronningen*, allerede havde spidset øren, da han troede, prælatsekretæren ville tale om skrigene: Ned med Mazarin!

takkede i sit hjerte Gondy, fordi han ikke gjorde dette, og sagde med sit venligste ansigt og sin mest honningsøde stemme:

"Madame, stol De på prælatsekretæren, der er en af vore dueligste politikere. Den første kardinalhat, der bliver ledig synes som skabt til hans ædle hoved."

"Du trænger nok til mig, du snedige skurk," mumlede Gondy.

"Altså, min herre," fortsatte dronningen, "er De for alvor bange for den folkelige bevægelse?"

"Ja, madame," svarede Gondy, forbavset over ikke at være kommet videre, "jeg er bange for, at floden, når den er brudt igennem diget, skal anrette store ødelæggelser."

"I så fald må man efter min mening bygge nye diger," sagde dronningen. "Jeg skal overveje sagen."

Gondy så forbavset på Mazarin, der nærmede sig dronningen for at tale til hende. I det samme hørtes en forfærdelig larm på pladsen udenfor Palais-Royal.

Gondy smilede, mens dronningens øjne skød lyn, og Mazarin blev bleg som et lig.

"Hvad mon det kan være?" spurgte han.

I dette øjeblik styrtede Comminges ind i salen.

"Tilgiv mig, madame," sagde han, henvendt til dronningen, "men folket har trængt skildvagterne tilbage til porten og er nu i færd med at storme denne. Hvad befaler De?"

"Hør blot, madame," sagde Gondy.

Havets brølen, en kanonade eller udbruddet af en vulkan kunne ikke sammenlignes med de skrig, der i dette øjeblik hævede sig mod himlen.

"Hvad jeg befaler?" sagde dronningen.

"Ja, der er ingen tid at spilde."

"Hvor mange mand omtrent har De i Palais-Royal?"

"Seks hundrede."

"Postér hundrede mand hos kongen, og jag mig med resten dette pak bort."

"Madame," sagde Mazarin, "hvad er det, De gør?"

"Gå!" befalede dronningen.

Comminges adlød med en soldats passive lydighed.

I dette øjeblik hørtes en frygtelig bragen. Den ene af portfløjene begyndte at give efter.

"De styrter os alle i fordærvelse, madame," udbrød Mazarin, "både kongen, Dem selv og mig."

Dette den forfærdede kardinals nødråb gjorde dronningen bange, og hun kaldte Comminges tilbage.

"Det er for sent," sagde Mazarin og rykkede sig i håret, "det er for sent."

Porten styrtede ind, og man hørte ganske tydeligt hobens glædeshyl. D'Artagnan trak blank og gav Porthos tegn til at gøre det samme.

"Frels dronningen!" råbte Mazarin til prælatsekretæren.

Gondy sprang hen til vinduet og stødte det op. Han fik øje på Louviéres i spidsen for en skare på måske tre til fire tusinde mennesker.

"Stands!" råbte han, "dronningen undertegner."

"Hvad er det, De siger?" udbrød dronningen.

"Sandheden, madame," tog Mazarin ordet, idet han rakte hende pen og papir, "det er nødvendigt."

Derpå tilføjede han:

"Underskriv, Anna, jeg beder, jeg befaler Dem!"

Dronningen faldt om i en stol, tog pennen og skrev.

Holdt i tømme af Louviéres var folket øjeblikkelig standset, men denne frygtelige mumlen, der røbede massens forbitrelse, vedvarede endnu.

> Inspektøren i fængslet Saint-Germain har at sætte rådsherre Broussel i frihed.

Derpå satte hun sit navn under.

Prælatsekretæren, der hele tiden fulgte hende med øjnene, tog papiret, så snart hun havde skrevet sit navn på det, vendte tilbage til vinduet og råbte, idet han svingede det i hånden:

"Her er ordren!"

Et umådeligt glædesskrig svarede ham. Derpå hørtes råbene: "Broussel leve! Prælatsekretæren leve!"

"Dronningen leve!" råbte Gondy.

Enkelte, men kun meget få, istemte dette råb.

Måske han blot havde gjort det for at lade dronningen desto mere føle sin afmagt.

"Da De nu har fået, hvad De vil have, beder jeg Dem om at gå, hr. de Gondy," sagde dronningen.

"Når Deres Majestæt skulle behøve mig," sagde prælatsekretæren med et dybt buk, "ved De, at jeg står til Deres tjeneste."

Dronningen nikkede, hvorpå Gondy forlod salen.

"Forbandede præst!" udbrød Anna af Østrig og strakte hånden ud mod den knapt lukkede dør, "du skal en gang komme til at drikke resten af den malurt, som du i dag har skænket for mig."

Mazarin ville nærme sig hende.

"Lad mig være!" udbrød hun, "De er ingen mand."

Og med disse ord gik hun bort.

"Det er dig, der ingen kvinde er!" mumlede Mazarin.

Efter et øjeblik at have været hensunket i tanker mindedes han, at d'Artagnan og Porthos måtte være i nærheden og følgelig have hørt alt. Med rynket pande skred han hen til portieren og trak den til side. Kabinettet var tomt.

Ved dronningens sidste ord havde d'Artagnan taget Porthos i armen og trukket ham med ud i galleriet.

Mazarin gik ligeledes ud i galleriet, hvor han fandt de to venner gående frem og tilbage.

"Hvorfor har De forladt kabinettet, hr. d'Artagnan?" spurgte Mazarin.

"Fordi," svarede d'Artagnan, "dronningen befalede alle at gå, og jeg troede, at denne befaling gjaldt mig lige så vel som de andre."

"De har altså været her ..."

"Omtrent et kvarter," svarede d'Artagnan og så på Porthos. Mazarin opfangede dette blik og følte sig overbevist om, at d'Artagnan havde set og hørt alt, men var ham ikke desto mindre taknemmelig for hans usandhed. "De er netop den mand, jeg trænger til, hr. d'Artagnan, og både De og Deres ven kan stole på mig."

Derpå nikkede han med sit venlige smil til de to venner og begav sig noget roligere til sit kabinet, for så snart Gondy havde vist sig, havde tumulten lige som ved et trylleslag lagt sig.

50. Ulykken skærper hukommelsen

Mazarin gik frem og tilbage i sit kabinet i dybe tanker.

"Det er sørgeligt, jeg ved det," mumlede han, "således at være nødt til at give efter, men bah! Vi skal tage revanche. Hvad magt ligger der vel på Broussel! Det er et navn og ikke et princip."

Hvor dygtig en politiker Mazarin end var, tog han imidlertid denne gang fejl. Broussel var et princip og ikke et navn.

Da Broussel derfor dagen efter i en stor vogn holdt sit indtog i Paris med sin søn Louviéres ved sin side og Friquet bag på vognen, strømmede hele folket bevæbnet til på hans vej. Og råbene: "Broussel leve! Vor fader leve!" genlød uophørligt fra alle sider. Kardinalens og dronningens spioner bragte alle vegne fra ubehagelige efterretninger, som ministeren modtog med stor ængstelse, men dronningen meget roligt. Denne sidste syntes at pønse på en storartet plan, der endnu mere forøgede Mazarins angst. Han kendte den hovmodige dronning og frygtede det værste af hende.

Prælatsekretæren havde indfundet sig i parlamentet, i virkeligheden mere konge end kongen, dronningen og kardinalen til sammen, og efter hans råd var der blevet udstedt et parlamentsedikt, der opfordrede borgerne til at nedlægge deres våben og ødelægge barrikaderne. De vidste nu, at der kun behøvedes en time for atter at gribe til våben og en nat til på ny at opføre barrikaderne.

Planchet var vendt tilbage til sin butik, Rochefort havde atter afleveret sine tropper, og tiggeren havde igen indtaget sin plads ved Saint-Eustache og uddelte som sædvanlig vievandet med den ene hånd, mens han med den anden tog imod almisse.

Louviéres var stolt af og tilfreds med sig selv. Han havde hævnet sig på Mazarin, som han hadede, og haft en væsentlig andel i at befri sin fader fra fængslet. Hans navn var med skræk blevet nævnt i Palais-Royal, og han sagde leende til den sin familie gengivne rådsherre:

"Tror De, fader, at dronningen, hvis jeg nu bad hende om det, ville give mig et kompagni?"

D'Artagnan havde benyttet den indtrådte ro til at sende Raoul, som han under opstanden havde haft stor møje med at holde indespærret, og som absolut ville drage sværdet for det ene eller det andet parti, tilbage til armeen. Raoul havde i begyndelsen gjort vanskeligheder, men da d'Artagnan nævnte grev de la Fère, faldt Raoul til føje og forlod Paris efter at have aflagt et besøg hos fru de Chevreuse.

Kun Rochefort var misfornøjet med sagens udfald. Han havde skrevet til hertugen af Beaufort om at komme til Paris. Hertugen ville snart komme og finde byen rolig.

Han begav sig til prælatsekretæren for at spørge ham, om det ikke var bedst at underrette prinsen om det forefaldne og råde ham til at blive borte, men efter et øjebliks betænkning svarede Gondy:

"Lad ham kun fortsætte rejsen."

"Er historien da ikke forbi?" spurgte Rochefort.

"Hør, min kære greve, vi er først ved begyndelsen."

"Hvoraf slutter De det?"

"Af mit kendskab til dronningens karakter. Hun vil ikke roligt finde sig i sit nederlag."

"Pønser hun da på et eller andet anslag?"

"Jeg håber det."

"Hvad ved De, lad høre."

"Jeg ved, at hun har skrevet til hr. prinsen, at han skulle skynde sig tilbage fra armeen."

"Aha!" udbrød Rochefort, "ja, De har ret, det er bedst at lade hr. de Beaufort komme."

Den samme dag gik det rygte, at hr. prinsen var ankommet.

Natten forløb nogenlunde roligt, men om morgenen sås atter de sorte og grå kapper, og sværme af bevæbnede borgere og tiggere trak gennem byen.

Dronningen havde tilbragt natten alene med rådslagning med hr. prinsen. Ved midnat var han blevet ført ind i hendes lønkammer, som han først havde forladt klokken fem om morgenen. På samme tid begav dronningen sig til kardinalens kabinet. Mazarin var allerede oppe. Han sad netop og skrev svaret til Cromwell. Af de ti dage, som han havde forlangt af Mordaunt, var de seks allerede forløbet.

"Jeg har rigtig nok ladet ham vente noget længe," mumlede han, "men Cromwell er alt for godt bekendt med revolutioner, til at han ikke skulle undskylde mig."

Han gennemlæste med en indre tilfredshed den første paragraf af sin depeche, da der blev banket sagte på døren ind til dronningens værelser. Kun Anna af Østrig kunne komme denne vej. Kardinalen rejste sig op og gik hen for at lukke op.

Dronningen var i negligé, men det klædte hende endnu godt, for Anna af Østrig havde det privilegium at bevare sin skønhed.

Denne morgen var hun imidlertid smukkere end sædvanlig, for den indre glæde, som hun følte, afspejlede sig i hendes øjne.

"Hvad er der på færde, madame?" spurgte Mazarin urolig, "De ser så stolt ud."

"Ja, Giulio," svarede hun, "jeg er både stolt og lykkelig, for jeg har fundet et middel til at kvæle denne hydra."

"De er en stor politiker, min dronning, "sagde Mazarin, "lad mig høre Deres middel." Og han skjulte det påbegyndte brev under et stykke rent papir.

"Som De ved, vil de tage kongen fra mig," sagde dronningen.

"Ja, desværre, og hænge mig."

"Men de skal ikke få kongen."

"Og heller ikke hænge mig."

"Hør, jeg vil unddrage dem min søn og mig selv, og Dem med, og denne begivenhed, der betydeligt vil forandre sagernes stilling, skal finde sted uden at andre end De, jeg og en tredje person får noget at vide der om."

"Og hvem er denne tredje person?"

"Hr. prinsen."

"Det er altså sandt, hvad man har fortalt mig, at han er kommet hertil."

"Ja, han kom i går aftes."

"Og De har talt med ham?"

"Jeg kommer lige fra ham."

"Rækker han hånden til denne plan?"

"Det er ham selv, der har rådet mig til den. Oh, fatter De det ikke, Giulio? Paris, det forbandede Paris, vil en skøn morgen vågne uden dronning og konge, indesluttet, belejret og afskåret

tilførsler af proviant og uden andre hjælpekilder end sit dumme parlament og sin hjulbenede prælatsekretær."

"Godt, meget godt," sagde Mazarin, "jeg fatter fuldkommen virkningen, men ser kun ikke, hvordan det vil være muligt at udføre denne plan."

"Jeg skal nok finde på udveje."

"Som De ved, vil det være det samme som at erklære krig, en uforsonlig, blodig borgerkrig."

"Ja, ganske rigtigt, krig," fortsatte Anna af Østrig, "ja, jeg vil lægge denne oprørske by i aske, jeg vil slukke ilden med blod, jeg vil, at et frygteligt eksempel skal forevige mindet om forbrydelsen og straffen. Jeg hader og afskyr Paris!"

"Meget godt, Anna, hvor De er blodtørstig! Men tag Dem i agt. De vil bringe Deres hoved til at falde, min smukke dronning, hvilket vil være en stor skade."

"De spotter."

"Nej, en krig med et helt folk er en farlig sag. Se til Deres broder, Charles den Første, ham går det ilde, meget ilde."

"Vi lever i Frankrig, og jeg er østrigerinde."

"Så meget desto værre, så meget desto værre. *Per Baccho*, jeg så hellere, at både De og jeg var franske. Man ville da hade os mindre."

"Imidlertid har planen Deres bifald?"

"Ja, når jeg kan se nogen mulighed for at udføre den."

"Jeg siger Dem, at den er mulig. Træf Deres forberedelser til afrejsen."

"Jeg er altid parat til at tage bort, men, som De ved, gør jeg aldrig alvor af det, og denne gang formodentlig lige så lidt som tidligere."

"Kort og godt, tager De med, når jeg rejser?"

Mazarins ansigt, der hidtil havde haft et spottende udtryk, blev på en gang alvorligt.

"Anna," sagde han, "De er kun et fruentimmer, og som sådan kan De ustraffet fornærme mændene så meget, De vil. De beskylder mig for at være bange, men jeg er ikke så bange som De, eftersom jeg ikke tænker på at flygte. Hvem er det, man vil til livs? Er det Dem eller mig? Hvem vil man hænge? Dem eller mig? Nu vel, jeg trodser uvejret – jeg, som De beskylder for at være bange – ikke ved storpraleri – det er ikke min manér – men jeg holder stand. Følg mit eksempel, gå roligt til værks. Jo højere De skriger, desto mindre opnår De. De taler om at flygte!" – Mazarin trak på skuldrene, tog dronningens hånd og førte hende hen til vinduet – "se blot!"

"Nå, hvad så?" spurgte dronningen, der hårdnakket fastholdt sin beslutning.

"Nå, hvad ser De fra dette vindue? Hvis jeg ikke tager fejl, er det borgere med kyrasser, hjelme og gode musketter ligesom på ligaens tid, der holder så skarpt udkig med det vindue, hvorfra De iagttager Dem, at de øjeblikkelig vil opdage Dem, så snart De blot trækker gardinerne lidt til side. Kom nu hen til det andet, hvad ser De her? Mænd af folket, der er bevæbnet med hellebarder og bevogter Deres palads. Fra en hver åbning i paladset, hvor jeg ville føre Dem hen, ville Deres øjne møde det samme syn. Deres porte er bevogtet, lemmene i Deres kælder er bevogtet, og jeg kan sige til Dem, lige som den brave fangevogter la Ramée sagde om hr. de Beaufort: Med mindre De er en fugl eller en mus, vil De ikke slippe ud."

"Jeg er altså fange?"

"For pokker!" udbrød Mazarin, "det er jo det, jeg nu i en hel time har søgt at gøre Dem indlysende."

Og Mazarin satte sig atter ganske rolig til at skrive på den påbegyndte depeche.

Forbitret og krænket forlod Anna kabinettet, hvis dør hun smældede hårdt i efter sig.

Mazarin vendte sig ikke en gang om.

Da dronningen var kommet tilbage til sine egne værelser, kastede hun sig ned på en stol og gav sig til at græde.

Pludselig fik hun en idé.

"Jeg er frelst!" udbrød hun og sprang op fra stolen. "O, ja. Ja, jeg kender en mand, der vil kunne hjælpe mig ud af Paris, en mand, som jeg alt for længe har glemt."

51. Sammenkomsten

D'Artagnan havde den nat ligget hos Porthos, noget, som de to venner havde indført siden urolighedernes begyndelse. Under hovedpuden lå deres kårder og på bordet, så nær, at de kunne nå dem med hænderne, deres pistoler.

Klokken syv vækkedes de af en tjener uden liberi, der var overbringer af et brev til d'Artagnan.

"Fra hvem er det?" spurgte gascogneren.

"Fra dronningen," svarede tjeneren.

"Hm!" sagde Porthos og rejste sig op i sengen, "hvad er det, han siger?"

D'Artagnan bad tjeneren om at gå ud i det forreste værelse, og så snart døren var blevet lukket, sprang han ud af sengen og løb hurtigt brevet igennem, mens Porthos forbavset stirrede på ham uden at vove at lukke munden op.

"Min ven Porthos," sagde d'Artagnan og rakte ham brevet, "denne gang er De sikker på Deres barontitel og jeg på min kaptajnsbestalling. Se her, læs og døm selv."

Porthos rakte hånden ud, tog brevet og læste med skælvende stemme følgende ord:

> Dronningen ønsker at tale med hr. d'Artagnan, der vil behage at følge med overbringeren.

"Nu," sagde Porthos, "jeg ser ikke noget overordentligt i det."

"Da ser jeg noget meget overordentligt i det," svarede d'Artagnan. "Når man lader mig kalde, må affærerne stå meget slet. Betænk blot, hvilke revolution der må være foregået i dronningens sjæl, siden hun efter tyve års forløb har husket på mig."

"Ja, De har ret," bemærkede Porthos.

"Slib din sabel, baron, lad dine pistoler og giv hestene havre, for jeg indestår dig for, at vi inden i morgen vil spørge nyt."

Og d'Artagnan klædte sig på i en håndevending.

Idet Porthos, der endnu lå i sengen, hægtede hans kappe, blev der banket anden gang på døren.

"Kom ind!" råbte d'Artagnan.

En ny tjener viste sig.

"Fra Hans Eminence kardinal Mazarin," sagde tjeneren.

D'Artagnan så på Porthos.

"Sagen bliver noget indviklet," sagde Porthos. "Hvem vil De begynde med?"

"Det træffer sig meget heldigt," svarede d'Artagnan, "Hans Eminence sætter mig stævne til om en halv time."

D'Artagnan kaldte Anna af Østrigs tjener ind og sagde:

"Nu er jeg færdig, min ven, vær nu så god at vise mig vejen."

Tjeneren førte ham gennem gaderne, drejede af til venstre og åbnede en lille havedør, der vendte ud til Rue Richelieu, for ham. Derpå blev d'Artagnan ad den hemmelige trappe ført til lønkammeret.

En vis bevægelse, han ikke kunne forklare sig, bragte hans hjerte til at banke. Musketerløjtnanten havde ikke længere ungdommens selvtillid og fattede til fulde betydningen af de forefaldne begivenheder. Erfaringen havde lært ham, hvilken

afstand der var mellem ham selv på den ene side og den høje adel og kongelige personer på den anden. Fordum ville han have talt til Anna af Østrig som en ung mand til en dame, nu derimod forholdt han sig ganske anderledes. Han mødte hos hende som en simpel soldat hos en berømt general.

En let støj afbrød stilheden i lønkammeret. D'Artagnan fo'r sammen og så en hvid hånd trække dørforhænget til side. På dens form, hvidhed og skønhed genkendte han den kongelige hånd, som han en gang havde kysset.

Dronningen trådte ind.

"Det er hr. d'Artagnan," sagde hun med et venligt, melankolsk blik på officeren, "ja, jeg husker Dem godt. Se på mig, jeg er dronningen. Kender de mig?"

"Nej, madame," svarede d'Artagnan.

"Men har De da glemt," fortsatte Anna af Østrig i denne indsmigrende tone, som hun så godt forstod at bruge, når hun ville, "at dronningen en gang trængte til en ung, brav og hengiven kavaler og at hun fandt denne kavaler? Skønt han har måttet tro, at hun havde glemt ham, har hun dog bevaret ham en plads i hjertet."

"Alt det kender jeg ikke noget til, madame," svarede musketeren.

"Så meget desto værre, min herre," sagde Anna af Østrig, "så meget desto værre, i det mindste for dronningen, for dronningen trænger nu til det samme mod og den samme hengivenhed."

"Hvorledes," udbrød d'Artagnan, "dronningen, der har så hengivne tjenere, så vise rådgivere og så fortjente mænd til sin rådighed, værdiger at kaste sine øjne på en simpel soldat!"

Anna forstod den skjulte bebrejdelse, der lå i dette, og blev mere rørt end opbragt over det. Den gascogniske adelsmands selvfornægtelse og uegennyttighed havde mange gange ydmyget hende, hun havde ladet sig overvinde i ædelmodighed.

"Hvad De der siger om mine omgivelser, hr. d'Artagnan, er måske sandt," fortsatte dronningen, "men jeg har kun tillid til Dem. Jeg ved, at De holder med kardinalen, slut Dem ligeledes til mig, og jeg påtager mig at gøre Deres lykke. Nå, vil De ikke i dag gøre det samme for mig som den adelsmand, De ikke kender, engang gjorde for dronningen?"

"Jeg vil gøre alt, hvad Deres Majestæt måtte befale mig," svarede d'Artagnan.

Dronningen betænkte sig et øjeblik, så sagde hun:

"De foretrækker måske at hvile Dem?"

"Jeg ved ikke, madame, for jeg har aldrig prøvet det."

"Har De venner?"

"Jeg havde en gang tre. To af dem har forladt Paris og jeg ved ikke, hvor de opholder sig. Den ene har jeg endnu, og han er en af dem, der, så vidt jeg tror, kendte den kavaler, om hvilken Deres Majestæt har gjort mig den ære at tale til mig."

"Det er godt," svarede dronningen, "De og Deres ven opvejer en hel armé."

"Hvad skal jeg gøre, madame?"

"Kom igen klokken fem, så skal jeg sige Dem det, men tal ikke til en levende sjæl om vor sammenkomst."

"Nej, madame."

"Sværg det ved Kristus."

"Madame, jeg har aldrig brudt mit ord. Når jeg siger nej, så er det nej."

Skønt forundret over et sådant sprog, som hun ikke var vant til at høre af hofmændene, betragtede dronningen det dog som et godt tegn på den iver, hvor med d'Artagnan ville hjælpe hende at udføre hendes plan.

"Har dronningen ellers noget at befale mig?" spurgte han.

"Nej, min herre," svarede Anna af Østrig, "og De kan forlade mig til den tid, jeg har sagt."

D'Artagnan bukkede og gik.

"For fanden!" mumlede han, da han var kommet uden for døren, "det lader til, at man trænger hårdt til mig her."

Da den halve time nu netop var forløbet, gik han igennem galleriet og bankede på hos kardinalen. Bernouin førte ham ind.

"Deres Nåde har ladet mig kalde," sagde han.

Efter sædvane så d'Artagnan sig hurtigt omkring og bemærkede, at Mazarin havde et forseglet brev liggende foran sig. Det lå imidlertid med udskriften nedad, så at han ikke kunne se, til hvem det var adresseret.

"De kommer fra dronningen?" sagde Mazarin og så vist på d'Artagnan.

"Jeg, Deres Nåde! Hvem har sagt Dem det?"

"Ingen, men jeg ved det."

"Det gør mig overordentlig ondt at måtte sige Deres Nåde, at De tager fejl," svarede gascogneren uforskammet, det løfte tro, han nylig havde givet Anna af Østrig.

"Jeg så Dem komme for enden af galleriet."

"Ja, det kommer af, at jeg blev indladt af den hemmelige trappe."

"Hvorfor det?"

"Det ved jeg ikke, formodentlig en misforståelse."

Da Mazarin vidste, at man ikke let kunne få d'Artagnan til at sige, hvad han ville skjule, opgav han for øjeblikket at udfritte ham.

"Holder De af at rejse?" spurgte han.

"Jeg har tilbragt det meste af mit liv på landevejene."

"Godt, her er et brev, som skal afleveres til sin adresse."

"Til sin adresse, Deres Nåde? Det har jo ingen."

Og virkelig var den modsatte side af den, hvor seglet fandtes, ligeledes ubeskrevet.

"Det ligger i en dobbelt konvolut," bemærkede Mazarin.

"Jeg forstår det, og jeg skal bryde den første, når jeg er kommet til et bestemt sted."

"Netop, tag det og rejs. De har en ven, hr. du Vallon, som jeg holder meget af, tag ham med."

"For fanden!" tænkte d'Artagnan, "han ved, at vi har hørt hans samtale i går, og vil nu fjerne os fra Paris."

"Betænker De Dem?" spurgte Mazarin.

"Nej, Deres Nåde, jeg rejser lige på stedet, kun ønsker jeg gerne ..."

"Hvilket? Tal!"

"At Deres Eminence ville begive sig til dronningen."

"Hvornår?"

"Øjeblikkelig."

"Og hvad skal jeg gøre der?"

"Blot sige hende de ord: 'Jeg sender hr. d'Artagnan der og der hen og lader ham rejse straks.'"

"Der ser De," sagde Mazarin, "De har dog talt med dronningen."

"Jeg har haft den ære at sige Deres Eminence, at det var muligt, at der var en misforståelse med i spillet."

"Hvad skal det sige?"

"Tør jeg vove at forny min bøn til Deres Eminence?"

"Godt, jeg skal gå. Vent mig her."

Mazarin så omhyggeligt efter, om ikke en nøgle var glemt i et af skabene, og gik så.

Der forløb ti minutter, i hvilke d'Artagnan gjorde alt, hvad han kunne for gennem den første konvolut at læse, hvad der stod skrevet på den anden, men det var ham ikke muligt.

Mazarin kom bleg og heftigt bevæget tilbage og satte sig straks ved sit skrivebord. D'Artagnan undersøgte ham, lige som han nylig havde undersøgt brevet, men hans ansigt var næsten lige så uigennemtrængeligt som konvolutten.

"Ej, ej," tænkte gascogneren, "han ser fortrædelig ud. Mon han skulle være blevet vred på mig? Han grunder. Er det måske på, om han skal sende mig i Bastillen?"

"De havde ret, min kære hr. d'Artagnan," sagde kardinalen endelig, "De kan ikke rejse endnu. Lad mig derfor få depechen igen."

D'Artagnan adlød, hvorpå Mazarin forvissede sig om, at seglet var urørt.

"Jeg vil få brug for Dem i aften," sagde han, "kom igen om to timer."

"Om to timer, Deres Nåde," sagde d'Artagnan, "har jeg et stævnemøde, hvorfra jeg ikke kan blive borte."

"Bryd Dem ikke om det," svarede Mazarin, "det er det samme."

"Godt," tænkte d'Artagnan, "det anede mig nok."

"Kom altså igen klokken fem og tag den kære hr. du Vallon med. Lad ham imidlertid blive i forværelset, jeg ønsker at tale alene med Dem."

D'Artagnan bukkede, idet han mumlede:

"Begge den samme ordre, begge på samme tid og begge i Palais-Royal. Jeg gætter, hvad der er i gære. Det er en hemmelighed, som hr. de Gondy ville betale hundrede tusind livres for."

"De betænker Dem," sagde Mazarin urolig.

"Ja, jeg spørger mig selv, om vi skal møde bevæbnede eller ikke."

"Lige til tænderne," sagde Mazarin.

"Godt, Deres Nåde, det skal ske."

D'Artagnan bukkede, gik og skyndte sig at gentage for sin ven Mazarins glimrende løfter, der gjorde Porthos umådelig tjenstivrig.

52. Flugten

Uagtet den urolige bevægelse, der herskede i byen, frembød Palais-Royal, da d'Artagnan hen imod klokken fem om eftermiddagen begav sig dertil, synet af glæde og ro. Dette var ikke så forunderligt. Da dronningen havde udleveret Broussel til folket, havde hun intet at frygte, eftersom folket ikke mere havde noget at forlange. Den bevægelse, der endnu herskede blandt det, var en levning af urolighederne, der nok ville lægge sig, lige som der efter en storm går flere dage inden søen bliver rolig.

Under påskud af at højtideligholde sejrherren ved Lens' ankomst var der foranstaltet en stor fest, til hvilken prinserne og prinsesserne var blevet indbudt. Lige fra middag var gården spærret af deres vogne. Efter taffelet skulle der spilles hos dronningen.

Anna af Østrig var den dag overordentlig nådig og nedladende. Man havde aldrig set hende i så godt humør.

Da man rejste sig fra bordet, listede Mazarin sig bort. D'Artagnan var allerede på sin post og ventede i forgemakket. Kardinalen indfandt sig med et smilende ansigt, tog ham ved hånden og førte ham ind i sit kabinet.

"Min kære hr. d'Artagnan," sagde ministeren og satte sig ned, "jeg vil give Dem det største bevis på tillid, som en minister kan give en officer."

D'Artagnan bukkede.

"Jeg håber," svarede han, "at Deres Nåde skænker mig den uden forbehold, og at De er overbevist om, at jeg fortjener den."

"De fortjener den mest af alle, min kære ven, eftersom det er Dem, jeg henvender mig til."

"Nu vel, Deres Nåde," sagde d'Artagnan, "når jeg skal være oprigtig, må jeg tilstå, at jeg længe har ventet på en sådan lejlighed. Lad mig derfor hurtigt få at vide, hvad De har at sige mig."

"I denne aften, min kære hr. d'Artagnan," svarede Mazarin, "vil De have statens ve og vel i Deres hånd."

Han standsede pludselig.

"Forklar Dem tydeligere, Deres Nåde, jeg venter med længsel."

"Dronningen har besluttet at gøre en lille rejse til Saint-Germain med kongen."

"Ah!" udbrød d'Artagnan, "det vil med andre ord sige, at dronningen agter at forlade Paris."

"Ja, De forstår nok, et kvindelune."

"Ja, jeg forstår det meget godt," svarede d'Artagnan.

"Godt. Jeg har altså udset Dem til at føre kongen og dronningen til Saint-Germain."

"Du durkdrevne gavtyv!" tænkte d'Artagnan.

"Som De selv ser," sagde Mazarin, da han så, at d'Artagnan ikke forandrede mine, "havde jeg ret, da jeg sagde, at statens ve og vel ville komme til at bero på Dem."

"Ja, Deres Nåde, og jeg føler til fulde, hvilket ansvar et sådant hverv pålægger mig."

"Vil De påtage Dem det?"

"Naturligvis."

"Tror De, at De vil blive angrebet undervejs?"

"Det er sandsynligt."

"Men hvad vil De i så fald gøre?"

"Bane mig vej igennem dem, der angriber mig."

"Og hvis De nu ikke slipper igennem dem?"

"Så meget værre for dem, for så baner jeg mig vej over dem."

"Og De vil bringe kongen og dronningen uskadte og i god behold til Saint-Germain?"

"Ja."

"Tør De indestå for det med Deres liv?"

"Ja."

"De er en helt, min bedste!" udbrød Mazarin med et beundrende blik på musketeren.

D'Artagnan smilede, idet han uvilkårligt kastede blikket på dronningens diamantring, som Mazarin havde på fingeren.

Mazarin fulgte retningen af hans blik og drejede stenen ned ad.

"Men nu mig?" spurgte Mazarin efter et øjebliks tavshed, idet han betragtede d'Artagnan stift.

"Hvorledes, Deres Nåde også?"

"Ja, mig med, hvis jeg bestemmer mig til at tage bort?"

"Det vil være vanskeligere."

"Hvorfor?"

"Deres Eminence kan blive genkendt."

"Selv i denne forklædning?" spurgte Mazarin.

Med disse ord løftede han en kappe i vejret, der var kastet over en stol, hvor på der lå en fuldstændig, sølvbroderet kavalerdragt.

"Når Deres Eminence forklæder sig, bliver sagen betydelig lettere."

"Ah!" udbrød Mazarin og trak vejret lettere.

"Men Deres Eminence må så gøre, hvad De forleden dag sagde, at De ville have gjort i vort sted."

"Hvad mener De?"

"Råbe: Ned med Mazarin!"

"Det skal jeg."

"På fransk, på godt fransk, Deres Nåde, pas endelig på accenten. På Sicilien myrdede man seks tusinde anjouere for os, fordi de talte slet italiensk. Vogt Dem for, at franskmændene ikke hævner den sicilianske vesper på Dem."

"Jeg skal gøre mit bedste. De begynder altså først med at skaffe mig ud af Paris, ikke sandt, min kære hr. d'Artagnan?"

"Det er en slem kommission, Deres Nåde," sagde d'Artagnan, idet han satte et alvorligt ansigt op.

"Men," indvendte Mazarin og betragtede ham opmærksomt, "alle disse vanskeligheder gjorde De ikke, da talen var om kongen og dronningen."

"Kongen og dronningen er min konge og min dronning, Deres Nåde," svarede musketeren; "mit liv tilhører dem og, når de forlanger det af mig, har jeg intet dertil at sige."

"Det er rigtigt," mumlede Mazarin ganske sagte, "men siden dit liv ikke tilhører mig, så må jeg købe dig, ikke sandt?"

Og idet han sukkede dybt, begyndte han at dreje stenen på ringen op ad.

D'Artagnan smilede.

I et punkt lignede disse to mænd hinanden, nemlig i snedighed. Hvis de også havde haft det samme mod, ville den

ene ved hjælp af den anden kunne have udrettet store ting.

"De indser naturligvis nok," tog Mazarin atter ordet, "at når jeg forlanger en tjeneste af Dem, er det min hensigt at vise mig erkendtlig."

"Er Deres Nåde ikke kommet længere end til hensigten?" spurgte d'Artagnan.

"Min kære hr. d'Artagnan," fortsatte Mazarin og tog ringen af sin finger, "her ser De en diamant, der en gang har tilhørt Dem. Det er ikke mere end billigt, at De atter får den, tag den derfor, jeg beder Dem."

D'Artagnan ville spare Mazarin den ulejlighed at nøde ham. Han tog ringen, så om stenen var den samme, og efter at have forvisset sig om dens vands renhed stak han den med en ubeskrivelig glæde på sin finger.

"Jeg satte megen pris på den," sagde Mazarin og kastede et sidste blik på den, "men lige meget, jeg giver Dem den med største fornøjelse."

"Og jeg, Deres Nåde," svarede d'Artagnan, "modtager den, som den gives mig. Nå, lad os nu tale om Deres anliggender. De vil altså rejse før alle andre?"

"Ja, det vil jeg overmåde gerne."

"Hvornår?"

"Klokken ti."

"Og dronningen, hvornår tager hun bort?"

"Ved midnat."

"Så kan det lade sig gøre. Når jeg har skaffet Dem ud af Paris og sat Dem af uden for barrieren, vender jeg tilbage for at hente hende."

"Fortræffeligt, men hvordan vil De skaffe mig ud af Paris?"

"O, lad det være min sag. Deres Nåde må overlade hele arrangementet til mig eller også henvende Dem til en anden."

"Jeg giver Dem den mest uindskrænkede fuldmagt, tag så mange mand, som De vil."

D'Artagnan rystede på hovedet.

"Da forekommer det mig dog at være den sikreste måde," bemærkede Mazarin.

"Ja, for Deres Eminence, men ikke for dronningen."

Mazarin bed sig i læberne.

"Hvordan skal vi da bære os ad?"

"Deres Nåde må lade mig om det."

"Hm!" sagde Mazarin.

"De må overlade det hele arrangement til mig."

"Imidlertid ..."

"Eller også henvende Dem til en anden."

"Nå, jeg mærker nok, at jeg ubetinget må overgive mig til Dem."

"Det vil være det bedste, Deres Nåde, tro De mig."

"Kom," sagde Mazarin.

Mazarin førte d'Artagnan til dronningens lønkammer, hvor han bad ham vente.

D'Artagnan kom ikke til at vente længe. Fem minutter efter at han havde betrådt lønkammeret, indfandt dronningen sig i fuld galla. Således pyntet så hun ud til knap at være fem og tredive år og var endnu smuk.

"Er det Dem, hr. d'Artagnan," sagde hun med et nådigt smil. "Jeg takker Dem, fordi De har forlangt at få mig i tale."

"Jeg beder Deres Majestæt at tilgive mig," svarede d'Artagnan, "men jeg ville gerne modtage Deres ordre af Dem selv."

"De ved jo, hvor om talen er?"

"Ja, madame."

"Og De påtager Dem det hverv, jeg betror Dem?"

"Med erkendtlighed."

"Det er godt, indfind Dem her klokken tolv."

"Skal ske."

"Hr. d'Artagnan," fortsatte dronningen, "jeg kender alt for godt Deres uegennyttighed, til at jeg i dette øjeblik vil tale til Dem om min erkendtlighed, men jeg sværger Dem til, at jeg ikke skal glemme denne anden tjeneste, sådan som jeg har glemt den første."

"Deres Majestæt har lov til at huske og glemme, og jeg ved ikke, hvad De mener."

Og d'Artagnan bukkede.

"Gå, min herre," sagde dronningen med sit venligste smil, "gå og kom igen ved midnat."

Og hun vinkede ad ham med hånden, hvorpå d'Artagnan trak sig tilbage, men idet han gjorde dette, kastede han øjnene på den dør, ad hvilken dronningen var kommet ind, og opdagede nedenfor forhænget næsen af en fløjlssko.

"Godt," tænkte han, "Mazarin har luret for at se, om jeg ville røbe ham. I sandhed, den italienske slyngel fortjener ikke, at en retskaffen mand giver sig af med ham."

D'Artagnan indfandt sig præcis til den bestemte tid. Klokken halv ti trådte han ind i forgemakket.

Bernouin ventede på ham og førte ham ind.

Han traf kardinalen klædt som kavaler. Han tog sig godt ud i denne dragt, som han bar med anstand. Kun var han meget bleg og skælvede lidt.

"Alene?" spurgte Mazarin.

"Ja, Deres Nåde."

"Vil den kære hr. du Vallon ikke glæde os med sit selskab?"

"Jo, ganske vist, Deres Nåde, han venter nede i sin vogn."

"Hvor?"

"Ved lågen til Palais-Royals have."

"Vi skal altså tage afsted i hans vogn?"

"Ja, Deres Nåde."

"Og uden anden eskorte end I to?"

"Er det ikke nok? En ville være tilstrækkeligt."

"I sandhed, min kære hr. d'Artagnan," sagde Mazarin, "De forfærder mig med Deres koldblodighed."

"Jeg troede tværtimod, at den ville indgyde Dem mod."

"Kan Bernouin følge med mig?"

"Der er ingen plads til ham, han kan senere støde til Deres Eminence."

"Lad gå da, siden jeg i et og alt må rette mig efter Deres vilje," sagde Mazarin.

"Det er endnu tid at trække sig tilbage, Deres Nåde," sagde d'Artagnan, "Deres Eminence har jo sin frihed."

"Nej, nej," svarede Mazarin, "lad os komme afsted."

Gennem gården, hvor der endnu holdt nogle enkelte vogne og ventede på deres herskaber, tog de vejen til haven, og nåede den lille låge. Mazarin gjorde et forsøg på at åbne den ved hjælp af en nøgle, som han tog op af sin lomme, men hans hånd rystede sådan, at han ikke kunne finde nøglehullet.

"Giv mig den," sagde d'Artagnan.

Mazarin gav ham nøglen, som d'Artagnan, efter at han havde åbnet døren, puttede i lommen, da han agtede at vende den

samme vej tilbage.

Trinnet var slået ned og døren åbnet, ved hvilken sidste Mousqueton stod. Inde i vognen sad Porthos.

"Stig op, Deres Nåde," sagde d'Artagnan.

Mazarin lod sig dette ikke sige to gange, men sprang op i vognen. D'Artagnan fulgte bag efter, hvorpå Mousqueton lukkede døren og efter nogen anstrengelse nåede op bag på. Han havde gjort en del indvendinger mod at rejse under påskud af, at hans sår endnu smertede ham, men d'Artagnan havde sagt til ham:

"Bliv De kun, hvis De ønsker det, min kære hr. Mousqueton, men jeg vil blot lade Dem vide, at Paris i nat bliver brændt af."

Efter denne oplysning havde Mousqueton ikke sagt et ord mere, men erklæret sig beredt til at følge sin herre og d'Artagnan til verdens ende.

Vognen rullede afsted i jævnt trav, så at ingen kunne ane, at den rummede folk, der havde hastværk. Kardinalen tørrede sin pande med lommetørklædet og så sig omkring. På hans venstre side sad Porthos, på hans højre d'Artagnan. På sædet lige over for dem lå to par pistoler, det ene foran Porthos, det andet foran d'Artagnan. De to venner havde desuden hver sin kårde ved siden.

Omtrent midt i Rue des Petits-Champs blev vognen standset af en patrulje.

"Hvem der?" råbte anføreren.

"Læg Dem tilbage, Deres Nåde," sagde d'Artagnan.

Mazarin puttede sig ned mellem de to venner, så at han aldeles skjultes af dem.

"Hvem der?" råbte den samme stemme utålmodigt.

D'Artagnan mærkede, at man tog fat i hestene.

Rækkende sig med den halve krop ud af vinduet råbte han:

"Hej, Planchet!"

Anføreren trådte hen til vognen, det var virkelig Planchet. D'Artagnan havde genkendt sin gamle tjeners stemme.

"Hvad for noget, herre, er det Dem?" sagde Planchet.

"Ih, min Gud, ja, min kære ven. Den kære Porthos har fået et kårdestik, og jeg er nu på vejen med ham til hans landsted i Saint-Cloud."

"Store Gud! Hvilken ulykke!" udbrød Planchet, "men hvordan er det dog gået til?"

Porthos stønnede smerteligt.

"Lad os slippe igennem, Planchet," hviskede d'Artagnan, "ellers er jeg bange for, at han ikke kommer levende til Saint-Cloud. Lungerne er beskadigede, min ven."

Planchet rystede på hovedet, som om han ville sige: I så fald ser det galt ud. Derpå vendte han sig om til sine folk og sagde:

"Lad dem passere, det er venner."

Vognen kørte videre, og Mazarin, der ikke havde vovet at trække vejret, åndede nu lettere.

"Banditter!" mumlede han.

Nogle skridt fra Saint-Honoré-porten mødte de en anden trop, bestående af folk af et mistænkeligt udseende, der lignede banditter mere end noget andet. Det var tiggeren fra Saint-Eustaches folk.

"Pas på, Porthos!" sagde d'Artagnan.

Porthos rakte hånden ud efter sine pistoler.

"Hvad er der i vejen?" spurgte Mazarin.

"Jeg tror, at vi er kommet i slet selskab, Deres Nåde."

En mand trådte hen til vogndøren med en slags høtyv i hånden.

"Hvem der?" råbte han.

"Ih, din slyngel," svarede d'Artagnan, "kender du ikke hr. prinsens vogn?"

"Prins eller ikke prins," sagde manden, "så luk op! Vi har vagt ved porten, og ingen tør slippe ud, uden at vi ved, hvem det er."

"Hvad skal vi gøre?" spurgte Porthos.

"For pokker! Køre videre," svarede d'Artagnan.

"Men hvordan?" spurgte Mazarin.

"Som vi bedst kan. I galop, kusk."

Kusken løftede pisken.

"Et skridt videre," sagde manden, der lod til at være anfører, "og jeg hugger haserne over på Deres heste."

"For fanden!" udbrød Porthos, "det ville være stor skade, for de har kostet mig hundrede gulddukater stykket."

"Jeg betaler Dem to hundrede for dem," sagde Mazarin.

"Ja, men når de har skåret haserne over på dem, vil de skære halsen over på os."

"Der kommer en hen til mig," sagde Porthos, "skal jeg dræbe ham?"

"Ja, med et næveslag, hvis De kan! Lad os ikke give ild før i det yderste øjeblik."

"Det kan jeg," svarede Porthos.

"Så kom og luk selv op," sagde d'Artagnan til manden med høtyven, idet han tog en af sine pistoler om løbet og lavede sig til at slå med kolben.

Manden nærmede sig. Alt som han kom nærmere, hældede d'Artagnan sig mere ud af vognen for at være mere fri i sine

bevægelser. Hans øjne hvilede ufravendt på tiggeren, hvis ansigt oplystes af skinnet af en lygte.

Formodentlig genkendte han musketeren, for han blev meget bleg, og rimeligvis genkendte d'Artagnan også ham, for håret rejste sig på hans hoved.

"Hr. d'Artagnan!" råbte tiggeren og for et skridt tilbage, "hr. d'Artagnan! Lad vognen passere!"

D'Artagnan ville måske have svaret, da der i det samme hørtes et slag, lige som når en stud bliver slået for panden. Det var Porthos, der gjorde det af med sin mand.

D'Artagnan vendte sig om og så den ulykkelige ligge på jorden et par skridt fra vognen og drages med døden.

"I galop!" råbte han til kusken, "i galop!"

Kusken gav sine heste af pisken, hvorpå de ædle dyr satte afsted i fuldt firspring. Man hørte skrig lige som af folk, der blev kørt over.

Der indtrådte et øjebliks tavshed. Vognen kørte igennem porten.

"Til Cours-la-Reine!" råbte d'Artagnan til kusken.

Derpå vendte han sig om til Mazarin og sagde:

"Deres Nåde kan læse fem patere og fem aver for at takke Gud for Deres frelse. De er nu frelst og fri."

Mazarin svarede kun med et slags suk, han kunne ikke tro på et sådant mirakel.

Fem minutter senere holdt vognen ved Cours-la-Reine.

"Er Deres Nåde tilfreds med Deres eskorte?" spurgte musketeren.

"Over al måde, min herre," svarede Mazarin, idet han dristede sig til at stikke hovedet ud af vinduet. "Gør nu det

samme for dronningen."

"Det vil blive ulige lettere," svarede d'Artagnan, idet han sprang ud af vognen. "Hr. du Vallon, jeg anbefaler Hans Eminence til Dem."

"Vær De ganske rolig," sagde Porthos og rakte sin hånd ud imod ham. D'Artagnan greb Porthos' hånd og trykkede den.

"Av!" råbte Porthos.

D'Artagnan så forundret på sin ven og sagde:

"Hvad fejler Dem?"

"Jeg tror, at jeg har fået hånden knust," svarede Porthos.

"For fanden, De slår alt for voldsomt."

"Det var nødvendigt, for min mand ville affyre en pistol på mig. Men hvordan slap De fra Deres?"

"O, min var intet menneske," svarede d'Artagnan.

"Hvad var han da?"

"Et spøgelse."

"Og ..."

"Og jeg bortmanede ham."

Uden nogen nærmere forklaring tog d'Artagnan sine pistoler fra forsædet, stak dem i sit bælte, indhyllede sig i sin kappe og tog vejen til Richelieu-porten, eftersom han ikke ville vende tilbage gennem den samme barriere.

53. Hr. prælatsekretærens vogn

I stedet for at vende tilbage gennem Porte Saint-Honoré gjorde d'Artagnan, der havde tiden for sig, en omvej og betrådte atter byen gennem Richelieu-porten.

Da man af hans fjerprydede hat og galonerede kappe så, at han var officer i musketererne, omringede man ham for at tvinge ham til at råbe: Ned med Mazarin! Den første demonstration gjorde ham i begyndelsen noget urolig, men da han så, hvad det drejede sig om, råbte han med en så god vilje, at selv de mest ufornøjede gav sig tilfreds.

Han styrede kursen gennem Rue Richelieu, grundende over, hvorledes han skulle skaffe dronningen bort – for at føre hende bort i en vogn med Frankrigs våben var en umulighed – da han udenfor fru de Guéménées palæ fik øje på en ekvipage.

Pludselig fik han en idé.

"For pokker!" udbrød han, "det ville være et ypperligt puds."

Med disse ord nærmede han sig vognen og betragtede dens våben samt den på bukken siddende kusks liberi. Denne undersøgelse var så meget lettere for ham, som kusken sov.

"Det er ganske rigtigt prælatsekretærens vogn," sagde han. "Jeg begynder på min ære at tro, at Forsynet holder med os."

Han steg sagte op i vognen, trak i den silkesnor, der var bundet om kuskens lillefinger og sagde:

"Til Palais-Royal."

Den pludselig vækkede kusk styrede kursen mod det opgivne sted uden at ane, at ordene kom fra en anden end hans herre.

Schweizeren var netop i færd med at lukke porten, men da han så den glimrende ekvipage, tvivlede han ikke om, at det var et fornemt besøg, og lod vognen passere.

Først nu opdagede kusken, at der ingen tjenere var bag på.

Da han imidlertid troede, at prælatsekretæren havde sendt dem bort i et eller andet ærinde, sprang han uden at slippe tømmen ned af bukken og lukkede døren op.

D'Artagnan sprang ligeledes til jorden, og netop som kusken, forskrækket over ikke at genkende sin herre, trådte et skridt tilbage, greb han ham i kraven med den venstre hånd, mens han med den højre satte ham en pistol for brystet.

"Prøv på at sige et ord," sagde d'Artagnan, "og du er dødsens!"

Af udtrykket i den talendes ansigt så kusken, at han var faldet i en snare, og blev stående med gabende mund og opspilede øjne.

D'Artagnan kaldte på to musketerer, der spadserede i gården, og sagde til den ene af dem:

"Gør mig den tjeneste at tage tømmen af hånden på den brave mand, at tage plads på bukken, køre vognen hen foran den hemmelige trappe og vente på mig der. Det gælder en sag af vigtighed og i kongens tjeneste."

Musketeren, der vidste, at hans løjtnant ikke var den mand, der spøgte med tjenesten, adlød uden at sige et ord, skønt ordren forekom ham noget besynderlig.

Derpå vendte han sig til den anden musketer og sagde:

"Hjælp mig at bringe denne mand til et sikkert sted."

Den stakkels kusk blev nu bragt til et værelse med jernstænger i vinduerne, der havde megen lighed med et fængsel.

"Og nu, min kære ven," sagde d'Artagnan, "må jeg bede Dem overlade mig Deres hat og kappe."

Som man kan tænke sig, gjorde kusken ingen indvendinger. For resten var han så fortumlet af aftenens begivenheder, at han vaklede og stammede lige som en beruset. D'Artagnan stak tøjet under armen på kammertjeneren.

"Luk Dem inde med denne mand, hr. musketer," fortsatte d'Artagnan, "indtil hr. Bernouin lukker op for Dem igen. Jeg ved nok, at det vil blive en temmelig lang og ikke synderlig morsom arrest, men," tilføjede han alvorligt, "De indser nok, at det er kongens tjeneste."

D'Artagnan gik derpå bort med Bernouin.

Klokken slog tolv.

"Før mig til dronningens lønkammer," sagde han, "underret hende om, at jeg er der, og læg denne pakke sammen med en forsvarlig ladet musket på bukken af den vogn, der holder uden for den hemmelige trappe."

Bernouin førte d'Artagnan ind i lønkammeret, hvor denne ganske tankefuld tog plads.

I Palais-Royal var alt gået som sædvanlig. Som allerede bemærket var næsten alle gæsterne taget bort klokken ti. De, der skulle følge med hoffet, havde fået de fornødne ordrer og befaling til at være ved Cours-la-Reine en time efter midnat.

Klokken ti begav Anna af Østrig sig til kongen. Monsieur var nylig kommet i seng, og den unge Louis, der endnu var oppe, morede sig med at lege med tinsoldater, en leg, som han holdt meget af. To pager legede med ham.

"Laporte," sagde dronningen, "det er på tiden, at Hans Majestæt kommer i seng."

Kongen bad om at måtte blive oppe lidt endnu, da han, som han sagde, ingen lyst havde til at sove, men dronningen ville ikke høre tale om det.

"I morgen tidlig klokken seks skal De jo til Conflans for at bade, Louis. Så vidt jeg ved, har De selv forlangt det."

"De har ret, madame," svarede kongen, "og jeg er beredt til at lægge mig, når De først har kysset mig. Laporte, giv hushovmesteren lysestagen."

Dronningen trykkede sine læber på den smukke og rene pande, som det ophøjede barn rakte hen til hende med en høflighed, der allerede smagte af etiketten.

"Se at falde hurtigt i søvn, Louis," sagde dronningen, "for De vil blive vækket tidligt."

"Jeg skal gøre mit bedste for at adlyde Dem, madame," svarede den unge konge, "men jeg har ingen lyst til at sove."

"Laporte," hviskede Anna af Østrig, "se at finde en eller anden rigtig kedelig bog og læs i den for Hans Majestæt, men klæd Dem ikke af."

Kongen forlod værelset, fulgt af hushovmesteren, der bar lysestagen. Den anden page blev bragt hjem.

Dronningen begav sig nu til sine egne værelser med sine damer.

Efter aftensmaden lod dronningen, som om hun var meget træt, og begav sig til sit soveværelse. Den hofdame, der den aften havde tjeneste, fulgte med hende og hjalp hende at klæde sig af. Dronningen gik nu i seng, underholdt sig i nogle minutter meget nedladende med hende, og sendte hende derpå bort.

Netop i dette øjeblik kørte d'Artagnan ind i Palais-Royals gård i prælatsekretærens vogn.

Et øjeblik efter kørte hofdamerne bort, hvorpå porten blev lukket.

Klokken slog tolv.

Fem minutter efter bankede Bernouin på dronningens dør.

Anna af Østrig lukkede selv op for ham.

Hun var allerede påklædt, det vil sige, hun havde trukket sine strømper på og kastet en lang natkåbe om sig.

"Er det Dem, Bernouin?" sagde hun, "er hr. d'Artagnan kommet?"

"Ja, madame, han venter i Deres Majestæts lønkammer."

"Jeg er parat. Sig til Laporte, at han skal vække kongen og klæde ham på. Gå derfra til marskal de Villeroy og sig ham fra mig af, at tiden er kommet."

Bernouin bukkede og gik.

Dronningen forføjede sig til sit lønkammer, der kun oplystes af en simpel lampe. D'Artagnan havde rejst sig op.

"Er det Dem?" spurgte hun.

"Ja, madame."

"Er De færdig?"

"Ja."

"Og hr. kardinalen?"

"Er i sikkerhed. Han venter på Deres Majestæt ved Cours-la-Reine."

"Men i hvilken vogn skal vi tage bort?"

"Det har jeg sørget for, der holder en vogn nedenfor til Deres Majestæt."

"Lad os gå til kongen."

D'Artagnan bukkede og fulgte med dronningen.

Den unge Louis var allerede påklædt med undtagelse af skoene og frakken, han var ganske forbavset og stillede Laporte det ene spørgsmål efter det andet, hvilke denne kun besvarede med de ord:

"Det er dronningens ordre, sire."

Overdynen på kongens seng var slået op, så at man kunne se lagnerne, der var så slidte, at der endda på flere steder af dem fandtes huller. Dette var atter en følge af Mazarins kniberi.

Dronningen trådte indenfor, hvorimod d'Artagnan blev stående i døren. Da barnet fik øje på dronningen, rev han sig løs fra Laporte og ilede hen til hende.

Dronningen gav d'Artagnan et tegn til at træde nærmere.

D'Artagnan adlød.

"Min søn," sagde Anna af Østrig og pegede på musketeren, der stod ubevægelig med blottet hoved, "her ser De hr. d'Artagnan, der er tapper som en af de gamle riddere, som De holder så meget af at høre mine damer fortælle om. Mærk Dem vel hans navn og se nøje på ham, for at De ikke skal glemme hans ansigt, for i denne aften vil han vise os en stor tjeneste."

Den unge konge så stolt på officeren og gentog:

"Hr. d'Artagnan."

"Godt, min søn."

Den unge konge løftede sin lille hånd og rakte musketeren den. Denne knælede og kyssede den.

"Hr. d'Artagnan," gentog Louis, "det er godt, madame."

I dette øjeblik hørtes en stærk larm.

"Hvad er det?" sagde dronningen.

"Det er larmen af en folkesværm," svarede d'Artagnan lyttende.

"Så må vi straks flygte," udbrød dronningen.

"Deres Majestæt har overdraget mig ledelsen af denne affære. Vi må blive og se, hvad der er på færde."

"Hr. d'Artagnan."

"Jeg indestår for alt."

Intet er så smittende som tillidsfuldhed. Dronningen, der selv var i besiddelse af energi og mod, forstod at vurdere disse to dyder hos andre.

"Gør som De vil," sagde hun, "jeg stoler på Dem."

"Vil Deres Majestæt i hele denne sag lade mig udstede befalinger i Deres navn?"

"Befal, min herre."

"Hvad mon folket vil nu igen?" spurgte kongen.

"Det vil vi få at vide, sire," svarede d'Artagnan.

Og han forlod hurtigt værelset.

Støjen tiltog og syntes at komme fra alle sider af Palais-Royal. Der hørtes råb, hvis mening man ikke kunne forstå. Det var øjensynligt et opløb.

"Nå," sagde Anna af Østrig, da hun så d'Artagnan vende tilbage, "hvad er det så?"

"Der har bredt sig det rygte, madame, at dronningen har forladt Palais-Royal og taget kongen med sig, og nu forlanger folket at se bevis for det modsatte, hvis ikke, truer det med at ødelægge Palais-Royal."

"Nej, denne gang er det virkelig for galt," udbrød dronningen, "og jeg skal vise dem, at jeg ikke er rejst endnu."

Af udtrykket i dronningens ansigt så d'Artagnan, at hun stod i begreb med at give en overilet befaling. Han nærmede sig hende derfor og sagde sagte til hende:

"Har Deres Majestæt endnu tillid til mig?"

Denne stemme bragte hende til at fare sammen.

"Ja, min herre, fuldkommen," svarede hun, "tal."

"Vil dronningen nedlade sig til at følge mit råd?"

"Sig frem."

"Deres Majestæt behager da nådigst at sende hr. de Comminges bort og befale ham at indeslutte sig med sine folk i vagtstuen og stalden."

Comminges lånte d'Artagnan et forbitret blik.

"Hører De, hr. de Comminges?" sagde dronningen.

Comminges bukkede og gik.

"Nå," tænkte d'Artagnan, "der har jeg fået mig en fjende mere."

"Og hvad skal vi nu gøre?" spurgte dronningen, idet hun vendte sig om til d'Artagnan, "for som De hører, tager støjen til stedet for at lægge sig."

"Madame," svarede d'Artagnan, "folket ønsker at se kongen, lad det da få ham at se."

"Hvorledes? Se kongen! Hvor? På balkonen?"

"Ja, Deres Majestæt, hr. d'Artagnan har fuldkommen ret!" udbrød Laporte.

Dronningen betænkte sig et øjeblik og smilede derpå tvetydigt.

"I sandhed," mumlede hun.

"Hr. Laporte," sagde d'Artagnan, "gå ned og sig til folket gennem gitteret, at dets ønske skal blive opfyldt, og at det om

fem minutter ikke alene skal få kongen at se, men endda se ham i hans seng. De kan føje til, at kongen sover, og at dronningen derfor beder dem om at være stille, for at de ikke skal vække ham."

"Men ikke alle, en deputation på to eller fire?"

"Nej, alle, madame."

"Men betænk blot, at de vil opholde os lige til dag."

"På et kvarter skal vi blive dem kvit. Jeg svarer for alt, madame. Tro mig, jeg kender folket, det er et stort barn, som man blot behøver at kæle for. Lige over for den sovende konge vil det være så stumt, spagfærdigt og blidt som et lam."

"Gå, Laporte," sagde dronningen.

Den unge konge trådte hen til sin moder.

"Hvorfor skal man opfylde disse folks begæring?" spurgte han.

"Det er nødvendigt, min søn," svarede Anna af Østrig.

"Men så er jeg jo ikke længere konge?"

Dronningen tav.

"Sire," sagde d'Artagnan, "tillader Deres Majestæt mig at stille Dem et spørgsmål?"

Louis den Fjortende vendte sig om, forbavset over, at nogen turde vove at tale til ham. Idet dronningen trykkede sit barns hånd, sagde hun:

"Ja, min herre."

"Mindes Deres Majestæt ikke under Deres lege i parken i Fontainebleau eller i slotsgården i Versailles at have set himlen pludselig dækket af skyer og hørt tordenen rulle?"

"Jo, ganske vist."

"Nu vel, hvor megen lyst Deres Majestæt end kunne have til at fortsætte legen, sagde tordenen: Gå ind, sire, det er nødvendigt."

"Naturligvis, min herre, men man har fortalt mig, at tordenen var Guds stemme."

"Nu vel, sire," fortsatte d'Artagnan, "lyt til folkets larm, og De vil finde, at den har megen lighed med tordenen."

I dette øjeblik trængte virkelig et frygteligt brøl op til dem.

På en gang blev det stille.

"Man har nu fortalt folket, at De sover, sire," sagde d'Artagnan, "og De ser altså, at De endnu er konge."

Dronningen betragtede forbavset denne besynderlige mand, hvis glimrende mod stillede ham i klasse med de tapreste, men som i klogskab og snildhed overgik alle.

Laporte vendte tilbage.

"Nå, Laporte?" spurgte dronningen.

"Madame," svarede kammertjeneren, "hr. d'Artagnans forudsigelse er slået til, de blev lige som ved et trylleri ganske rolige. Porten blev nu åbnet for dem, og om fem minutter vil de være her."

Laporte lagde derpå kongen fuldt påklædt i hans seng og dækkede ham til lige til hagen.

Dronningen bøjede sig over ham og kyssede ham på panden.

"Lad, som om De sover, Louis," sagde hun.

"Ja," svarede kongen, "men jeg tåler ikke, at nogen af disse mennesker rører ved mig."

"Jeg bliver her, sire," sagde d'Artagnan, "og jeg lover Dem, at hvis en eneste skulle være så dumdristig, skal han komme til at bøde for det med livet."

"Hvad skal vi nu gøre?" spurgte dronningen, "for jeg hører dem komme op ad trappen."

"Gå dem i møde, hr. Laporte, og pålæg dem endnu en gang at være rolige. Vent De her ved døren, madame. Jeg stiller mig ved kongens hovedgærde, beredt til at dø for ham."

Laporte gik og dronningen stillede sig ved væggen, mens d'Artagnan skjulte sig bag gardinerne.

Et øjeblik efter hørtes tunge trin af en stor menneskemasse.

Dronningen løftede dørforhænget i vejret og lagde fingeren på munden. Da folket så dronningen, blev det ærbødigt stående.

"Træd nærmere, mine herrer, træd nærmere," sagde dronningen.

Mængden tøvede et øjeblik, som om den skammede sig, den havde ventet at finde modstand, at blive nødt til at storme porten og sprænge vagten, og nu var porten blevet åbnet af sig selv, mens kongen, i det mindste tilsyneladende, ikke havde andre vogtere end sin moder.

De forreste blev forlegne og ville vende om.

"Kom dog nærmere, mine herrer," sagde Laporte, "dronningen tillader det jo."

En, der var modigere end de andre, overskred nu dørtærsklen og nærmede sig på tåspidserne. Alle de andre fulgte hans eksempel og trådte tavse ind i soveværelset, som om de havde været de underdanigste og lydigste hofmænd. Udenfor døren sås en uoverskuelig klynge af hoveder. D'Artagnan kiggede gennem en åbning, som han havde gjort gardinet og genkendte i den først indtrædende Planchet.

"Min herre," sagde dronningen til denne, i hvem hun mente at se anføreren for banden, "da De har ønsket at se kongen, har jeg selv villet vise Dem ham. Træd nærmere, betragt ham og sig mig, om vi ser ud som folk, der har i sinde at flygte."

"Nej, visselig ikke," svarede Planchet lidt forundret over den uventede ære, han nød.

"De vil nu kunne sige til mine gode og tro parisere," fortsatte Anna af Østrig med et smil, hvis betydning d'Artagnan godt forstod, "at De har set kongen til sengs og sovende samt dronningen i færd med ligeledes at lægge sig."

"Det skal jeg, madame, og de, der er med mig, vil alle bevidne det samme, men ..."

"Men hvilket?" spurgte Anna af Østrig.

"Deres Majestæt, tilgiv mig," sagde Planchet, "men er det virkelig også kongen, der ligger i den seng?"

Anna af Østrig fo'r sammen.

"Hvis der iblandt jer findes en, som kender kongen," svarede hun, "så lad ham træde nærmere og se, om det ikke virkelig er Hans Majestæt."

En mand, der var indhyllet i en kappe, så at endda ansigtet var skjult, trådte frem, bøjede sig over sengen og betragtede kongen.

Et øjeblik troede d'Artagnan, at manden havde ondt i sinde, og greb til sin kårde, men idet denne bukkede sig, gled kappen til side fra ansigtet, og d'Artagnan genkendte prælatsekretæren.

"Jo, det er kongen," sagde manden og rejste sig atter op, "Gud velsigne Hans Majestæt."

"Ja," sagde anføreren halvhøjt, "Gud velsigne Hans Majestæt!" og hele hoben, der forbitret havde betrådt paladset, velsignede

det kongelige barn.

"Lad os nu takke dronningen, mine venner," sagde Planchet, "og gå vor vej."

Alle bukkede og forlod tavse værelset. Planchet var den sidste.

Idet han ville gå, standsede dronningen ham.

"Hvad hedder De, min ven?" spurgte hun.

Planchet vendte sig om, forbavset over dette spørgsmål.

D'Artagnan skælvede for, at Planchet skulle sige sit navn.

"Madame," svarede Planchet ærbødigt, "jeg hedder Dulaurier."

"Tak, hr. Dulaurier," sagde dronningen, "og hvad er Deres metier?"

"Jeg er klædehandler, madame, og bor i Rue des Bourdonnais."

"Det var alt, hvad jeg ønskede at vide," sagde dronningen, "jeg er Dem meget forbundet, min kære hr. Dulaurier, De skal høre nærmere fra mig."

"Nå," mumlede d'Artagnan, og trådte frem fra sit skjul, "mester Planchet er ikke så dum endda, man ser nok, at han har gået i en god skole."

Dronningen åndede atter, d'Artagnan tørrede sin fugtige pande, og kongen sprang ud af sengen med råbet: "Af sted!"

I det samme kom Laporte tilbage.

"Nå?" spurgte dronningen.

"Nå, madame," svarede kammertjeneren, "jeg har fulgt dem lige til porten. De meddelte deres kammerater, at de havde set kongen, og at dronningen havde talt med dem, hvorpå de alle fjernede sig stolte og glade."

"O, de uslinger!" mumlede dronningen, "de skal dyrt betale deres frækhed, det lover jeg dem." Derpå vendte hun sig om til d'Artagnan og sagde. "Kan vi så tage af sted?"

"Når Deres Majestæt vil. De behøver kun at gå ned ad den hemmelige trappe, ved hvis fod De vil finde mig."

"Gå, min herre," sagde dronningen, "jeg skal straks følge efter."

D'Artagnan gik ned og fandt vognen på sin plads. Musketeren sad på bukken. D'Artagnan tog pakken, som han havde pålagt Bernouin at lægge ved musketerens fødder. Som man vil erindre, bestod den af hr. de Gondys kusks kappe og hat. Han kastede kappen om sig og satte hatten på hovedet.

Musketeren steg ned fra bukken.

"Min herre," sagde d'Artagnan til ham, "når De har sat Deres kammerat, der passer på kusken, i frihed, skal De stige til hest, lægge vejen om ad Rue Tiquetonne, hvor De i Hôtel de La Chevrette henter min og hr. du Vallons heste, som De lader sadle og forsyne med det nødvendige til et felttog, og derpå begiver Dem med disse til Cours-la-Reine. Hvis De ingen træffer der, rider De videre til Saint-Germain. Det er kongelig tjeneste."

Musketeren førte hånden til hatten og fjernede sig for at udføre den modtagne ordre.

D'Artagnan steg op på bukken. Han havde et par pistoler i bæltet, en musket under fødderne og en draget kårde bag sig.

Kort efter indfandt dronningen sig, ledsaget af kongen og hans broder, hertugen af Anjou.

"Hr. prælatsekretærens vogn," råbte hun og fo'r et skridt tilbage.

"Ja, madame," svarede d'Artagnan, "men stig kun ind, det er mig, der kører den."

Dronningen udstødte et udråb af forundring og steg op i vognen. Kongen og monsieur fulgte hendes eksempel og tog plads ved siden af hende. Gardinerne blev trukket for vinduerne, og vognen kørte i galop ned ad Rue Richelieu. Da den om til porten, nærmede vagtkommandøren sig i spidsen for et dusin mand med en lygte i hånden. D'Artagnan vinkede ham hen til sig.

"Kender De denne vogn?" spurgte han sergenten.

"Nej," svarede denne.

"Se en gang på våbenet."

Sergenten holdt lygten hen til vogndøren.

"Det er jo hr. prælatsekretærens," sagde han.

"Stille! Han har en hyrdetime med fru de Guéménée."

Sergenten gav sig til at le.

"Luk porten op!" råbte han, "jeg ved, hvem det er."

Derpå gik han hen til vinduet og sagde:

"God fornøjelse, Deres Højærværdighed."

"De sladdermund!" udbrød d'Artagnan, "De skiller mig af med min tjeneste."

Porten peb på sine hængsler, og da d'Artagnan så vejen fri, piskede han dygtigt løs på sine fleste, der satte af sted i stærkt trav. Fem minutter efter havde man nået kardinalens vogn.

"Mousqueton!" råbte d'Artagnan, "luk døren op for Hendes Majestæt!"

"Det er ham!" sagde Porthos.

"Som kusk!" udbrød Mazarin.

"Og i prælatsekretærens vogn!" tilføjede dronningen.

"Guds død! Hr. d'Artagnan," sagde Mazarin, "De er Deres vægt værd i guld!"

54. Hvordan d'Artagnan og Porthos tjente, den ene to hundrede og nitten og den anden to hundrede og femten louisdorer ved at sælge halm

Mazarin ville straks tage af sted til Saint Germain, men dronningen erklærede, at hun ville vente på de personer, som hun havde beordret at møde der. Imidlertid tilbød hun kardinalen Laportes plads, som han tog imod.

Det var ikke uden grund, at det rygte havde bredt sig, at kongen om natten ville forlade Paris, for ti eller tolv personer havde fra om eftermiddagen klokken seks været indviet i hemmeligheden, og hvor diskret det end havde været, havde de dog ikke kunnet give de i anledning af deres afrejse fornødne ordrer, uden at der kom noget ud blandt folk om det. For resten havde hver af disse personer en eller to gode venner, som de interesserede sig for, og da ingen tvivlede om, at dronningen forlod Paris med frygtelige hævnplaner, havde enhver givet sine venner og slægtninge et vink. Følgen heraf var, at rygtet om denne rejse fo'r som en løbeild gennem byen.

Den første vogn, der indtraf efter dronningens, var hr. prinsens, og i den sad hr. de Condé, hans gemalinde og fru

enkeprinsessen. Begge disse var blevet vækket midt om natten, uden at de havde nogen anelse om, hvad der var på færde.

Den anden vogn bragte hertugen af Orléans, fru hertuginden, mademoiselle og abbed de la Rivière, prinsens uadskillelige yndling og fortrolige rådgiver.

I den tredje sad hr. de Longueville og hr. prinsen af Conti, hr. Prinsens broder og svoger.

Den ene vogn kom nu rullende efter den anden, og ligeledes de to musketerer med d'Artagnans og Porthos' heste. D'Artagnan og Porthos steg til hest. Porthos' kusk afløste d'Artagnan på bukken af den kongelige vogn, og Mousqueton trådte i stedet for kusken. Af visse grunde kørte han stående lige som på oldtidens stridsvogne.

Skønt dronningen havde tusinde ting at tænke på, søgte hendes øjne dog d'Artagnan, men gascogneren havde allerede med sin sædvanlige forsigtighed blandet sig i mængden.

"Lad os slutte os til avantgarden," sagde d'Artagnan til Porthos, "og sørge for at sikre os gode kvarterer i Saint-Germain, for ingen vil tænke på os. Jeg føler mig meget træt."

"Og jeg er nær ved at falde af hesten af søvnighed," svarede Porthos. "At tænke sig, at vi ikke har haft den mindste smule slagsmål! Pariserne er ganske bestemt nogle store tosser."

"Mon grunden ikke snarere skulle være, at vi er så snilde?" spurgte d'Artagnan.

"Måske."

"Hvorledes går det med Deres hånd?"

"Bedre. Men tror De, at vi denne gang vil få dem?"

"Hvad mener De?"

"De Deres udnævnelse til kaptajn og jeg min titel."

"Jeg tør på ære næsten vædde om det. Skulle de glemme det, skal jeg for resten nok huske dem på det."

"Jeg hører dronningens stemme," sagde Porthos. "Jeg tror, at hun vil ride."

"Det kan ligne hende, men ..."

"Men hvilket?"

"Kardinalen vil ikke. Mine herrer," tilføjede d'Artagnan, vendende sig til de to musketerer, "eskorter dronningens vogn og hold Dem tæt til den. Vi rider i forvejen for at bestille kvarter."

Man ankom til Saint-Germain uden videre hændelser. Da dronningen satte foden på trinnet, fandt hun hr. prinsen ventende med blottet hoved for at byde hende hånden.

Klokken var tre om morgenen. Dronningen betrådte først slottet og efterfulgtes af de andre. Omtrent to hundrede personer havde ledsaget dronningen på hendes flugt.

"Mine herrer," sagde dronningen leende, "indloger Dem på slottet. Det er rummeligt, så De vil ikke komme til at mangle plads. Men da man ikke var belavet på vort komme, findes der, som jeg hører, kun i det hele tre senge, en til kongen, en til mig ..."

"Og en til Mazarin," hviskede hr. prinsen.

"Skal jeg da ligge på gulvet?" spurgte Gaston af Orléans med et uroligt smil.

"Nej," svarede Mazarin, "den tredje er til Deres Højhed."

"Men hvor vil De da ligge?" spurgte prinsen.

"Jeg går ikke til sengs," svarede Mazarin, "jeg har noget at bestille."

Gaston lod det værelse anvise, hvor den tredje seng fandtes, uden at bryde sig om, hvordan det ville gå hans kone og datter.

"Da har jeg i sinde at lægge mig," bemærkede d'Artagnan. "Følg med, Porthos."

Porthos fulgte med d'Artagnan, nærende en blind tillid til sin vens kløgt. Ved siden af hinanden skred de hen over slotspladsen. Porthos så forbavset på d'Artagnan, der talte på fingrene.

"Fire hundrede til et guldstykke stykket er fire hundrede guldstykker."

"Ja," sagde Porthos, "det er fire hundrede guldstykker, men hvorved fremkommer disse fire hundrede guldstykker?"

"Et guldstykke er for lidt," vedblev d'Artagnan, "de er et dobbelt guldstykke værd."

"Hvad er et dobbelt guldstykke værd?"

"Fire hundrede til et dobbelt guldstykke udgør fire hundrede dobbelte guldstykker."

"Fire hundrede?" spurgte Porthos.

"Ja, der er to hundrede, og der må i det mindste to til hver. Det bliver altså fire hundrede."

"Men hvad er det dog for fire hundrede?"

"Hør," sagde d'Artagnan.

Og da der var stimlet en del mennesker sammen, der forbavset betragtede hoffets ankomst, hviskede han resten til Porthos.

"Jeg forstår Dem," sagde Porthos, "det er på ære en udmærket idé. To hundrede guldstykker hver, prægtigt! Men hvad vil folk sige?"

"Lad dem sige, hvad de vil. For resten behøver man jo ikke at få at vide, at det er os."

"Hvem skal da påtage sig salget?"

"Der er jo Mousqueton."

"Og mit liberi?" udbrød Porthos, "man vil genkende mit liberi."

"Han kan vende sin kjole."

"De har ret, min kære ven," råbte Porthos, "men hvor fanden får De dog alle de ideer fra?"

D'Artagnan smilede.

De to venner købte nu alt det halm, der fandtes i byen. I det hele havde de fire hundrede og tredive knipper.

Dette indkøb medtog ikke mere end en halv time. Tilbørligt instrueret stillede Mousqueton sig i spidsen for denne improviserede handel. Man pålagde ham ikke at udlevere et eneste knippe under et guldstykke, og gjorde ham ansvarlig for 330 guldstykker. Mousqueton rystede på hovedet. Han kunne ikke forstå de to venners spekulation.

Med tre knipper halm på nakken vendte d'Artagnan tilbage til slottet, hvor alle, gysende af kulde og overvældede af søvn, misundte kongen, dronningen og monsieur deres feltsenge.

D'Artagnans indtrædelse i den store sal vakte en almindelig latter, men han lod, som om det ikke var ham, man lo ad, og gav sig til med så megen færdighed og munterhed at rede sig et leje af strå, at alle de stakkels sovelystne, der ikke kunne komme til at sove, fik vand i munden.

"Halm!" udbrød de, "halm! Hvor kan man få halm?"

"Det skal jeg vise Dem," sagde Porthos.

Han førte nu liebhaverne til Mousqueton, der meget ædelmodigt overlod dem halmen for et guldstykke knippet. Man fandt rigtig nok, at det var noget dyrt, men når man trænger meget til at sove, vil man gerne betale to til tre guldstykker for nogle timers god søvn.

D'Artagnan afstod til en hver, der ønskede det, sin seng, som han således over ti gange begyndte på at rede. Da man antog, at han også lige som alle de andre havde betalt sit guldstykke for hvert knippe, indkasserede han på mindre end en halv time en tredive guldstykker. Klokken fem om morgenen stod halmen i firs francs knippet, og endda kunne man ikke opdrive mere.

D'Artagnan havde sørget for at lægge fire knipper til side til sig selv. Nøglen til det værelse, hvor han havde skjult dem, havde han stukket til sig, og ledsaget af Porthos vendte han tilbage for at gøre afregning med Mousqueton, der overgav ham fire hundrede og tredive guldstykker og endda beholdt hundrede for sin egen part.

Mousqueton, der ikke vidste noget af, hvad der var foregået på slottet, kunne ikke begribe, at det ikke før var faldet ham ind at sælge halm.

D'Artagnan lagde pengene i sin hat og delte på tilbagevejen med Porthos. Hver af dem fik to hundrede og femten guldstykker. Først nu opdagede Porthos, at han ikke havde noget halm til sig selv, hvorfor han vendte tilbage til Mousqueton, men denne havde solgt alt, lige til det sidste strå, så at han ikke engang havde beholdt noget til sig selv.

Han opsøgte nu atter d'Artagnan, der ved hjælp af sine fire knipper var i færd med at rede sig en så blød seng, at kongen ville have misundt ham, hvis han ikke havde sovet så godt i sin

egen. D'Artagnan ville for ingen pris forstyrre sin seng for Porthos' skyld, men mod en godtgørelse af fire guldstykker, som denne udbetalte ham, samtykkede han i, at Porthos måtte ligge hos ham.

Han lagde sin kårde på hovedgærdet, sine pistoler ved siden af sig, sin kappe over sine fødder, sin hat ovenpå sin kappe og strakte sig velbehageligt i halmen. Han drømte allerede om de to hundrede og nitten guldstykker, som han havde tjent på et kvarter, da en stemme hørtes i døren til salen, som fik ham til at fare op.

"Hr. d'Artagnan," råbte der, "hr. d'Artagnan."

D'Artagnan rejste sig over ende.

En officer nærmede sig.

"Er De hr. d'Artagnan?" spurgte officeren.

"Ja, min herre, hvad vil De mig?"

"Jeg er sendt for at følge Dem!"

"Af hvem?"

"Af Hans Eminence."

"Sig Hans Nåde, at jeg er i begreb med at sove ind, og at jeg som ven vil råde ham til at gøre det samme."

"Hans Eminence har ikke lagt sig endnu, og vil heller ikke gøre det. Han vil øjeblikkelig tale med Dem."

"Gid fanden havde Mazarin, der ikke engang forstår at sove i rette tid!" mumlede d'Artagnan. "Hvad vil han mig? Var det endda for at gøre mig til kaptajn, ville jeg tilgive ham."

Musketeren stod brummende op, tog sin kårde, sin hat, sine pistoler og sin kappe og fulgte med officeren, mens Porthos blev tilbage som eneherre over sengen.

"Hr. d'Artagnan," sagde kardinalen, da han fik øje på den, som han så ubelejligt havde ladet kalde, "jeg har ikke glemt den iver, hvormed De har tjent mig, og jeg vil nu give Dem et bevis derpå."

"Godt!" tænkte d'Artagnan, "det tegner ikke så galt."

"Ah! Deres Nåde ..."

"De har jo megen lyst til at blive kaptajn, hr. d'Artagnan?"

"Ja, Deres Nåde."

"Og Deres ven, ønsker han endnu at blive baron?"

"I dette øjeblik drømmer han, at han er det, Deres Nåde!"

"Så tag denne depeche," sagde Mazarin og fremtog af sin portefølje det brev, han allerede en gang havde vist d'Artagnan, "og bring den til England."

D'Artagnan så på omslaget, der fandtes ingen adresse på det.

"Skal jeg ikke vide, til hvem det skal afleveres?"

"Når De kommer til London, vil De få det at vide. Først der må De åbne det yderste omslag."

D'Artagnan ville netop til at gøre nok et spørgsmål, da Mazarin tilføjede:

"De rejser til Boulogne, hvor De i *Det engelske Våben* vil træffe en ung kavaler ved navn Mordaunt."

"Ja, Deres Nåde, og hvad skal jeg gøre med denne kavaler?"

"Følge ham der hen, hvor han fører Dem!"

D'Artagnan så forundret på kardinalen.

"Nu ved De alt, hvad De behøver at vide," sagde Mazarin, "rejs!"

"Rejs! Det er let sagt," svarede d'Artagnan, "men for at rejse må man have penge, og dem har jeg ingen af. Det er dyrt at leve i England, Deres Nåde, og især som overordentlig gesandt."

"Hm!" bemærkede Mazarin, "det er et meget tarveligt land, navnlig siden revolutionen, men lige meget."

Med disse ord åbnede han en skuffe og fremtog en pung.

"Hvad siger De om disse tusinde daler?"

D'Artagnan skød underlæben i vejret på en meget foragtelig måde.

"Jeg siger, at det er lidt, Deres Nåde, efter som jeg sikkert ikke skal rejse alene."

"Jeg gør regning på, at hr. du Vallon følger med Dem," svarede Mazarin, "for næst efter Dem, min kære hr. d'Artagnan, er han den mand i Frankrig, som jeg agter og elsker højest."

"I så fald, Deres Nåde," sagde d'Artagnan og pegede på pungen, som Mazarin endnu ikke havde givet fra sig, "indser De nok ..."

"Lad gå da! For hans skyld vil jeg lægge to hundrede daler til."

"Gnier!" mumlede d'Artagnan; "men når vi vender tilbage," tilføjede han højt, "kan vi vel gøre regning på baroniet og kaptajnstitlen?"

"Det lover jeg Dem ved min ære."

"Jeg ville foretrække en anden ed," mumlede d'Artagnan.

Han gemte langsomt pengeposen i sin rummelige lomme og vendte sig derpå om til officeren og sagde:

"Vil De ikke være så god, min herre, at vække hr. du Vallon i Hans Eminences navn og sige ham, at jeg venter ham i stalden."

Officeren ilede bort med en skyndsomhed, der forekom d'Artagnan noget mistænkelig.

Porthos havde netop gjort sig det rigtig mageligt i sengen og begyndte at snorke, da han mærkede, at nogen slog ham på

skulderen. Da han troede, at det var d'Artagnan, blev han liggende ganske rolig.

"Et bud fra kardinalen," sagde officeren.

"Hm!" sagde Porthos og gjorde store øjne, "hvad er det, De siger?"

"Jeg siger, at Hans Eminence sender Dem til England og at hr. d'Artagnan venter på Dem i stalden."

Porthos udstødte et dybt suk, rejste sig op, tog sin hat, sine pistoler, sin kårde og sin kappe og forlod værelset med et bedrøvet blik til sengen, i hvilken han havde ventet at komme til at sove så godt.

Han havde næppe vendt ryggen til den, førend officeren allerede havde indtaget hans plads, og han var endnu ikke kommet ud af døren, førend hans efterfølger allerede snorkede, så at det klirrede i vinduerne. Dette var ganske naturligt, for med undtagelse af kongen, dronningen og Hans Højhed Gaston af Orléans, var han den eneste af selskabet, der sov gratis.

55. Hvori man hører nyt fra Athos

D'Artagnan havde begivet sig lige til stalden. Det begyndte at dages. Han så sin og Porthos' heste bundet til en krybbe, men en tom krybbe. Da han følte medlidenhed med de stakkels dyr gik han hen i en krog af stalden, hvor han havde opdaget noget strå. Imidlertid indfandt Porthos sig med et meget fortrædeligt ansigt.

"Vi skal ud at lede efter vore bestallinger," sagde d'Artagnan, "og ved vor tilbagekomst vil mester Mazarin underskrive dem."

"Hvor skal vi hen?" spurgte Porthos.

"Først til Paris," svarede d'Artagnan, "jeg har noget at besørge der."

"Afsted da til Paris," sagde Porthos.

Da de nåede Paris' porte, blev de noget forbavsede over at se byens truende holdning. Folket var stimlet sammen omkring en ødelagt vogn og udstødte forbandelser, mens de personer, der havde villet flygte, nemlig en olding og to kvinder, var gjort til fanger.

Porthos og d'Artagnan, der forlangte at blive indladt, blev derimod meget venskabeligt modtaget. Man antog dem for desertører fra det kongelige parti, og ville sikre sig dem.

"Hvad bestiller kongen?" spurgte han.

"Han sover."

"Og østrigerinden?"

"Hun drømmer."

"Og den forbandede italiener?"

"Han våger. Vær derfor på jeres post, for de er ikke taget bort for ingenting. Men da I, når alt kommer til alt, er de stærkeste," fortsatte d'Artagnan, "så hævn jer ikke på kvinder og oldinge, men hold jer til de virkelige ophavsmænd."

Folket faldt til føje og lod damerne løs. De takkede d'Artagnan med et veltalende blik.

"Og nu fremad," råbte d'Artagnan.

Og de red videre gennem barrikader og andre forhindringer, idet de hvert øjeblik blev standset og udspurgt.

På pladsen udenfor Palais-Royal så d'Artagnan en sergent, der eksercerede med en fem-seks hundrede borgere. Det var Planchet, der lod borgermilitsen nyde godt af sine erfaringer fra regimentet Piemont. Idet han passerede forbi d'Artagnan, kendte han sin gamle herre.

"Goddag, hr. d'Artagnan," sagde Planchet med en stolt mine.

"Goddag, hr. Dulaurier," svarede d'Artagnan.

Planchet standsede og stirrede forbløffet på d'Artagnan; da det forreste geled så anføreren standse, gjorde det det samme, og efter det alle de andre geledder.

"Disse borgere er skrækkelig latterlige," sagde d'Artagnan til Porthos, hvorpå han atter red videre. Fem minutter efter holdt de stille udenfor Hôtel de La Chevrette.

Den smukke Madeleine skyndte sig ud for at tage imod hr. d'Artagnan.

"Har De ingen breve til mig?" spurgte d'Artagnan.

"Jo, et, der nylig er kommet."

Og hun gav d'Artagnan brevet.

"Fra Athos!" udbrød d'Artagnan, idet han genkendte sin vens faste håndskrift.

"Ah!" sagde Porthos.

D'Artagnan brækkede brevet og læste:

> Kære d'Artagnan, kære du Vallon, mine gode venner, måske er det sidste gang, at I hører fra mig, Aramis og jeg er meget ulykkelige, men gud, vort mod og erindringen om vort venskab holder os opret. Glem ikke Raoul! Jeg anbefaler til Deres omsorg mine papirer i Blois. Hvis De ikke om to og en halv måned har hørt fra mig, så tag dem i Deres varetægt. Omfavn vicomten fra Deres hengivne ven Athos.

"Omfavne ham, det skal jeg," sagde d'Artagnan, "eftersom vi træffer ham på vejen. Den dag, han er så ulykkelig at miste vor stakkels Athos, bliver han min søn."

"Og jeg," tilføjede Porthos, "gør ham til min universalarving."

"Nå, lad os se, hvad Athos mere skriver."

> Hvis De skulle støde på en hr. Mordaunt, så tag Dem i agt for ham. Jeg kan ikke skrive mere her om i mit brev.

"Hr. Mordaunt!" udbrød d'Artagnan forbavset.

"Hr. Mordaunt, det er godt," sagde Porthos, "vi skal skrive os det bag øret. Men der er jo en efterskrift fra Aramis."

"Ja, ganske rigtigt," sagde d'Artagnan og læste:

> Vi fortier vort opholdssted for jer, kære venner, da vi kender jeres broderlige hengivenhed og godt ved, at I

ellers ville komme til os for at dø med os.

"Død og plage!" råbte Porthos med et udbrud af forbitrelse, der jog Mousqueton hen i den anden ende af værelset, "er de da i dødsfare?"

D'Artagnan læste imidlertid videre:

> Athos testamenterer Dem Raoul og jeg testamenterer Dem en hævn. Hvis De tilfældigvis skulle få fingre i en vis Mordaunt, så bed Porthos at tage ham hen i en krog og dreje halsen om på ham. Jeg tør ikke skrive mere i et brev.
>
> *Aramis.*

"Ikke andet end det, det skal snart være gjort," sagde Porthos.

"Tvært imod," sagde d'Artagnan mørkt, "det er en umulighed."

"Og hvorfor det?"

"Det er netop denne Mordaunt, som vi skal mødes med i Boulogne og rejse sammen med til England."

"Hvad om vi i stedet for at støde til denne hr. Mordaunt begav os til vore venner?" sagde Porthos med et ansigt, der gerne kunne have gjort en hel armé bange.

"Det har jeg også tænkt på," svarede d'Artagnan, "men brevet har hverken dato eller poststempel."

"Det er rigtigt," bemærkede Porthos.

Og han begyndte at gå op og ned i stuen med lange skridt, idet han gestikulerede voldsomt og hvert øjeblik trak kården halvt ud af skeden.

"Nå," sagde d'Artagnan, "alt dette fører ikke til noget. Lad os tage afsted og hilse på Raoul. Måske har han hørt fra Athos."

"Et godt indfald," sagde Porthos, "i sandhed, min kære d'Artagnan, jeg begriber ikke, hvorfra De får de prægtige ideer. Lad os hilse på Raoul."

"Hvem der i dette øjeblik så skævt til min herre, måtte tage sig i agt," tænkte Mousqueton, "jeg ville ikke give en skilling for hans liv."

De steg til hest og tog afsted. I Rue Saint-Denis stødte de to venner på en stor folkesværm. Hr. de Beaufort indtraf fra Vendôme og blev af prælatsekretæren fremvist for parisernes forundrede og glade blikke. Med hr. de Beaufort på deres side anså de sig for uovervindelige.

De to venner drejede om ad en sidegade for ikke at møde prinsen og nåede Saint-Denis-porten.

"Er det sandt," spurgte vagten de to ryttere, "at hr. de Beaufort er ankommet til Paris?"

"Ja, det er så sikkert som noget," svarede d'Artagnan, "og et bevis på det er, at han har sendt os for at tage imod hans fader, hr. de Vendôme, der snart vil indtræffe."

"Hr. de Beaufort leve!" råbte vagten og trådte ærbødigt til side for at lade den store prins' gesandter passere.

Da de først var udenfor barrieren, gik det rask. Hestene fløj afsted, mens herrerne hele tiden talte om Athos og Aramis.

Lejren befandt sig mellem Saint-Omer og Lambres. De to venner gjorde en afstikker til lejren, hvor de hørte en omstændelig beretning om kongens og dronningens flugt. De traf Raoul liggende i nærheden af sit telt på et knippe halm, hvoraf hans hest nappede nogle strå. Den unge mands øjne var ganske røde, og han så meget nedslået ud. Marskal de Grammont og grev de Guiche var vendt tilbage til Paris, og det

stakkels barn følte sig så alene. Efter et øjebliks forløb slog Raoul øjnene i vejret og så de to ryttere, der betragtede ham. Han ilede dem i møde med åbne arme.

"Ah! Er det Dem, kære venner!" udbrød han. "Kommer De for at hente mig? Vil De tage mig med Dem? Bringer De mig efterretninger fra min formynder?"

"Har De ikke hørt fra ham?" spurgte d'Artagnan det unge menneske.

"Nej, desværre, min herre, jeg ved slet ikke, hvad der er blevet af ham. O, jeg er så ængstelig til mode, at jeg gerne kunne græde."

To store tårer rullede ned ad det unge menneskes solbrændte kinder.

Porthos drejede hovedet om, for at man ikke skulle se, hvor nær det gik ham til hjertet.

"For fanden, min ven!" sagde d'Artagnan, mere bevæget, end han i lang tid havde været, "fortvivl ikke. Har De ikke fået brev fra greven, så har vi ..."

"Virkelig?" udbrød Raoul.

"Ja, og det er meget beroligende," fortsatte d'Artagnan, da han så, hvor glad denne nyhed gjorde det unge menneske.

"Har De det hos Dem?" spurgte Raoul.

"Ja, det vil sige, jeg havde det," sagde d'Artagnan, idet han lod, som om han søgte efter det. "Vent lidt, det må være her i min lomme. Han skriver om sin tilbagekomst, ikke sandt, Porthos?"

Skønt d'Artagnan var en komplet gascogner, ville han dog ikke alene tage en usandhed på sig.

"Jo," sagde Porthos og hostede.

"O, giv mig det," sagde det unge menneske.

"Jeg læste det endnu for et øjeblik siden. Mon jeg skulle have tabt det? Ah! For fanden! Min lomme er itu."

"O, hr. Raoul," sagde Mousqueton, "det var et meget opmuntrende brev. Herrerne læste det for mig, og jeg græd af glæde over det."

"Men i alt fald ved De da, hvor han er, hr. d'Artagnan," sagde Raoul noget beroliget.

"Vist ved jeg det," svarede d'Artagnan, "men det er en hemmelighed."

"Ikke for mig, håber jeg."

"Nej, ikke for Dem, og derfor vil jeg også sige Dem det."

Porthos stirrede forbavset på d'Artagnan.

"Hvor fanden skal jeg sige, at han er henne, for at han ikke skal prøve på at opsøge ham?" mumlede d'Artagnan.

"Nu, hvor er han så, min herre?" spurgte Raoul med sin blide stemme.

"Han er i Konstantinopel."

"Hos tyrkerne!" råbte Raoul forfærdet. "Gode Gud! Hvad hører jeg?"

"Gør det Dem bange?" spurgte d'Artagnan. "Bah! Hvad er tyrkerne for folk som grev de la Fère og abbed d'Herblay?"

"Ah! Så hans ven er med ham?" sagde Raoul, "det beroliger mig noget."

"Hvilket omløb den fandens d'Artagnan dog har!" tænkte Porthos, der var aldeles forbavset over sin vens list.

"Og nu," sagde d'Artagnan, der længtes efter at føre samtalen hen på noget andet, "her er halvtreds guldstykker, som hr. greven sendte til Dem med den samme kurer. Jeg antager, at De ingen penge har og at de er Dem velkomne."

"Jeg har endnu tyve guldstykker tilbage, min herre."

"Tag dem alligevel, så har De halvfjerds."

"Og hvis De ønsker flere ..." sagde Porthos og lagde hånden på sin lomme.

"Tak," sagde Raoul rødmende, "tusinde tak, min herre."

"Og nu, min ven Raoul," sagde d'Artagnan, "hr. du Vallon og jeg rejser bort som ambassadører. Jeg kan ikke sige Dem, hvilken anledning det er, da jeg ikke selv ved det, men hvis De skulle komme til at trænge til noget, så skriv til madame Madelon Turquaine i La Chevrette, Rue Tiquetonne, og træk på hende som på en bankier, dog med måde, for hendes kasse er ikke så godt forsynet."

Efter at have omfavnet sin midlertidige myndling, stødte han ham hen til Porthos, der løftede ham op i sine stærke arme og et øjeblik holdt ham trykket til sit ædle kæmpehjerte.

"Nå," sagde d'Artagnan, "lad os så komme afsted."

Og de drog videre ad vejen til Boulogne, hvor de indtraf hen imod aften.

Ti skridt fra det sted, hvor de gjorde holdt, førend de begav sig ind i byen, stod en ung sortklædt mand, der syntes at vente på nogen, og som fra det øjeblik af, da han havde fået øje på dem, ikke havde tabt dem af syne.

Da d'Artagnan bemærkede dette, trådte han hen til ham og sagde:

"Hør, min ven, jeg holder ikke af, at man ser således på mig."

"Min herre," sagde det unge menneske uden at tage nogen notits af d'Artagnans ytring, "kommer De ikke fra Paris?"

D'Artagnan, der antog ham for en nysgerrig, som ønskede at høre nyt fra hovedstaden, svarede i en venlig tone:

"Jo, min herre."

"Tager De ikke ind i *Det engelske Våben*?"

"Jo, min herre."

"Rejser De ikke i et ærinde for Hans Eminence hr. kardinal de Mazarin?"

"Jo, min herre."

"I så fald," fortsatte det unge menneske, "er det mig, De søger. Jeg er hr. Mordaunt."

"Altså ham, som Athos har bedt mig tage mig i agt for," mumlede d'Artagnan.

"Ah!" tænkte Porthos, "så er det ham, Aramis ønsker, at jeg skal kvæle."

Begge betragtede opmærksomt det unge menneske.

Denne, der tog fejl af udtrykket i deres blik, sagde:

"Tvivler De om sandheden af, hvad jeg siger? Hvis så er, er jeg beredt til at bevise min identitet."

"Nej, min herre," svarede d'Artagnan, "vi stiller os til Deres tjeneste."

"Nu vel, mine herrer," fortsatte Mordaunt, "vi vil da ufortøvet tage af sted, for i dag udløber den frist, kardinalen forlangte af mig. Mit skib er sejlfærdigt, og hvis De ikke var kommet, ville jeg være rejst uden Dem, for general Oliver Cromwell må med utålmodighed vente på min tilbagekomst."

"Aha!" udbrød d'Artagnan, "det er altså general Oliver Cromwell, til hvem vi er sendt."

"Har I da ikke et brev til ham?" spurgte det unge menneske.

"Jo, jeg har et brev, men jeg må først bryde det yderste omslag i London. Siden De imidlertid har sagt mig, til hvem det er adresseret, er det unødvendigt at vente længere."

Med disse ord brækkede d'Artagnan konvolutten.

Det var virkelig adresseret til: "Hr. Oliver Cromwell, general over den engelske nations tropper."

"Hm!" bemærkede d'Artagnan, "det er en besynderlig kommission."

"Hvem er denne Oliver Cromwell?" spurgte Porthos sagte.

"En forhenværende brygger," svarede d'Artagnan.

"Mon Mazarin vil spekulere i øl lige som vi i halm?" spurgte Porthos.

"Nå, mine herrer," sagde Mordaunt utålmodigt, "lad os komme af sted."

"Uden aftensmad?" udbrød Porthos. "Kan hr. Cromwell ikke vente lidt?"

Det unge menneskes øjne skød lyn, men han betvang sig.

"De må bære over med to rejsende, der er meget sultne, min herre," sagde d'Artagnan. "For resten skal det ikke vare længe, vi rider lige til gæstgiverstedet. Gå De ned til havnen, mens vi tager en bid brød, og vi skal være der lige så tidligt som De. Hvad er skibets navn?"

"*Standard*."

"Godt, om en halv time skal vi være om bord."

Og idet de gav deres heste af sporerne red de til hotellet "*Det engelske Våben*".

"Hvad siger De om det unge menneske?" spurgte d'Artagnan mens de fo'r af sted.

"Jeg siger, at han ikke behagede mig synderligt," svarede Porthos, "og at jeg følte den største lyst til at følge Aramis' råd."

"Tag Dem i agt, min kære Porthos, dette menneske er general Cromwells gesandt, og jeg tror ikke, at vi ville blive god

modtaget af ham, når vi meldte ham, at vi havde drejet halsen om på hans fortrolige."

"Det er det samme," sagde Porthos, "jeg har altid lagt mærke til, at Aramis' råd er gode."

"Hør," sagde d'Artagnan, "når vor ambassade er forbi ..."

"Hvad så?"

"Og hvis han atter følger med os til Frankrig ..."

"Ja?"

"Nå, så får vi se."

Imidlertid nåede de to venner gæstgiverstedet *Det engelske Våben*, hvor de med god appetit spiste til aften. Da det var besørget, begav de sig ufortøvet til havnen.

En brig lå parat til at gå under sejl, og på dens dæk så de Mordaunt gå utålmodig frem og tilbage.

"Det er forbavsende," sagde d'Artagnan, mens båden førte dem ud til "*Standard*", "det er forbavsende, hvor den unge mand ligner en, som jeg har kendt, men hvis navn det ikke er mig muligt at komme på."

Et øjeblik efter lagde de til på siden af skibet og sprang om bord.

56. "Skotten, den meneder, for penge sin konge solgte"

Vore læsere må nu lade "*Standard*" sejle roligt, ikke til London, som d'Artagnan og Porthos troede, men til Durham, hvortil Mordaunt under sit ophold i Boulogne havde fået ordre til at begive sig, og følge os til den kongelige lejr, der befandt sig hinsides Tyne, i nærheden af Newcastle.

Her, mellem to floder, på grænsen af Skotland, men på engelsk grund, er den lille armés telte opslået.

I en af lejrens udkanter, i nærheden af et uhyre telt, der er fuldt af skotske officerer, som under forsæde af deres general, den gamle grev Loewen, holder en slags råd, ligger en som kavaler klædt mand på grønsværen og sover med den højre hånd hvilende på sin kårde.

Et halvt hundrede skridt derfra står en anden ligeledes som kavaler klædt mand og taler med en skotsk skildvagt. Skønt en fremmed har han dog så megen færdighed i det engelske sprog, at han kan forstå soldaten, der taler det i grevskabet Perth brugelige platengelsk.

Lige som klokken slog et i Newcastle vågnede den sovende. Efter at have strakt sig og gnedet øjnene som en mand, der vågner op af en dyb søvn, så han sig opmærksomt omkring. Da han opdagede, at han var alene, rejste han sig op og nærmede sig ad en omvej den kavaler, der samtalede med soldaten. Denne havde formodentlig ikke mere at spørge om, for efter et

øjebliks forløb sagde han godnat til manden og slog ind på den samme vej som den førstnævnte kavaler.

Skjult bag et telt på vejen ventede den anden på ham.

"Nu, min kære ven?" spurgte han i det reneste fransk, der nogen sinde er blevet talt.

"Der er intet øjeblik at spilde, min ven. Vi må advare kongen."

"Hvad er der da i gære?"

"Det vil være alt for vidtløftigt at fortælle Dem. For resten skal De snart få det at vide. Et eneste ord sagt her kan sætte alt på spil. Lad os opsøge lord Winter."

De begav sig nu til den anden ende af lejren, men da denne ikke var mere end fem hundrede skridt i kvadrat, havde de snart nået dens telt, som de søgte.

"Sover Deres herre, Tony?" spurgte den ene af kavalererne på engelsk en tjener, der lå i den forreste afdeling af teltet, som benyttedes som et slags forværelse.

"Nej, hr. greve," svarede tjeneren, "jeg tror det ikke, i alt fald har han ikke gjort det længe, for han har efter at være kommet fra kongen i over to timer gået op og ned ad gulvet, og det er knap to minutter siden, at han holdt op med det. For resten," tilføjede tjeneren og trak forhænget til side, "kan De selv se ad."

Winter sad ved en åbning i teltet, der tjente som vindue, og så melankolsk på månen, der var omgivet af tunge, sort skyer.

De to venner nærmede sig Winter, der med hovedet støttet til sin hånd betragtede himlen. Han havde ikke hørt dem komme og blev siddende i samme stilling, indtil han mærkede, at nogen lagde sin hånd på hans skulder. Han vendte sig om og så, i det var Athos og Aramis. Efter at have trykket deres hånd sagde han:

"Har I ikke bemærket, at månen ser så blodig ud i aften?"
"Nej," svarede Athos, "den forekommer mig at se ud for sædvanlig."
"Se en gang på den, chevalier," sagde Winter.
"Jeg må tilstå, at jeg er af samme mening som grev de la Fère, og at jeg ikke ser noget overordentligt ved den," svarede Aramis.
"Greve," tog Athos ordet, "når man befinder sig i en så prekær stilling som vi, må man vende sit blik mod jorden og ikke mod himlen. Har De lagt mærke til vore skotter, og er De sikker på dem?"
"Skotterne!" sagde lord Winter, "hvilke skotter?"
"Ih, vore, for pokker!" udbrød Athos, "dem, til hvem kongen har betroet sig, grev Loewens skotter."
"Nej," sagde Winter.
Derpå tilføjede han:
"Altså I synes ikke, at himlen har et rødligt skær?"
"Nej, aldeles ikke," svarede Athos og Aramis på en gang.
"Sig mig," sagde Winter, stadig behersket af den samme tanke, "er det ikke et sagn i Frankrig, at Henrik den Fjerde, da han dagen før han blev snigmyrdet spillede skak med hr. de Bassompierre, så blodpletter på skakbrættet?"
"Men i hvilken forbindelse står Henrik den Fjerdes syn med Dem, greve?" spurgte Athos.
"Ingen, mine herrer, og det er virkeligt naragtigt af mig at tale til Dem om sådan noget, da Deres nærværelse her på denne tid siger mig, at De har en eller anden vigtig nyhed at meddele mig."
"Ja, mylord," sagde Athos, "jeg ønsker gerne at tale med kongen."

"Med kongen! Men han sover."

"Jeg har en yderst magtpåliggende sag at meddele ham."

"Kan det ikke opsættes til i morgen?"

"Han må øjeblikkelig underrettes, måske er det allerede for sent."

"Følg mig, mine herrer," sagde Winter.

Winters telt befandt sig ved siden af kongens, kun adskilt fra dette ved en slags korridor.

Iført sin sorte jakke og sine lange støvler med sin hat ved siden af sig lå kong Charles på en feltseng og slumrede. De tre mænd nærmede sig ham, og Athos, der gik forrest, betragtede et øjeblik i tavshed hans ædle, blege ansigt, der overskyggedes af det lange sorte hår, som ved tindingerne var ganske fugtigt af sved. Athos sukkede dybt. Dette suk vækkede kongen, der sov meget let.

"Ah," sagde han, idet han rejste sig op, "er det Dem, grev de la Fère?"

"Ja, sire," svarede Athos.

"De våger, mens jeg sover, og bringer mig formodentlig en eller anden nyhed?"

"Ja, desværre, sire," svarede Athos. "Deres Majestæt har gættet rigtigt."

"Så er det vel en dårlig nyhed?" sagde kongen med et melankolsk smil.

"Sire, hr. Cromwell er i nat kommet til Newcastle ..."

"Ah!" udbrød kongen, "for at slå mig?"

"Nej, sire, for at købe Dem."

"Hvad siger De?"

"Jeg siger, sire, at den skotske armé har fire hundrede tusinde pund sterling til gode."

"Ja, for tilgodehavende sold, jeg ved det nok. Mine tro og brave skotter har i næsten et år kæmpet alene for ærens skyld."

Athos smilede.

"Nu vel, sire, skønt æren er en kostbar ting, er de dog blevet kede af at kæmpe for den, og i nat har de solgt Dem for to hundrede tusinde pund, med andre ord, for det halve af det, de har til gode."

"Det er umuligt," udbrød kongen, "skotterne sælge deres konge for to hundrede tusinde pund?"

"Jøderne solgte Guds søn for tredive sølvpenge."

"Og hvem er denne Judas, der har afsluttet denne skændige handel?"

"Grev Loewen."

"Er De vis i Deres sag, min herre?"

"Jeg har hørt det med mine egne øren."

Kongen sukkede dybt og skjulte sit hoved i hænderne.

"O!" udbrød han, "skotterne, som jeg har kaldt mine trofaste! Skotterne, til hvem jeg betroede mig, da jeg havde kunnet flygte til Oxford! Skotterne, der er mine landsmænd, mine brødre! Men er De også ganske vis på dette, min herre?"

"Jeg har ligget skjult udenfor grev Loewens telt og set og hørt alt."

"Og hvornår skal denne afskyelige handel gå for sig?"

"I dag. Som Deres Majestæt ser, er der ingen tid at spilde."

Kongen rejste sig, spændte sit sværd om sig, tørrede sin af sved fugtige pande med sit lommetørklæde og sagde:

"Nu vel, hvad er der da at gøre?"

"Sire, er der ikke i hele armeen et regiment, på hvilket De kan stole?"

"Antager De Deres for at være tro, Winter?" spurgte kongen.

"De er kun mennesker, sire, og menneskene er blevet meget svage og slette. Jeg antager, at de er tro, men jeg vil ikke svare for det. Jeg vil betro dem mit eget liv, men Deres Majestæts tager jeg i betænkning at betro dem."

"Nu vel," sagde Athos, "i så fald er vi tre hengivne mænd, og det vil være tilstrækkeligt. Når Deres Majestæt vil stige til hest og tage plads mellem os, vil vi sætte over Tyne, nå Skotland og være frelst."

"Er det også Deres mening, Winter?" spurgte kongen.

"Ja, sire."

"Og Deres, d'Herblay?"

"Ja, sire."

"Så lad det da ske, som I vil. Giv de fornødne ordrer, Winter."

Mens Winter var borte, fuldendte kongen sin påklædning. Det første dagslys trængte gennem vinduerne, da lorden vendte tilbage.

"Alt er parat, sire," sagde han.

"Og vi?" spurgte Athos.

"Grimaud og Blaisois holder udenfor med Deres heste."

"I så fald, lad os komme af sted og ikke spilde et øjeblik," sagde Athos.

"Af sted," sagde kongen.

"Vil Deres Majestæt ikke sende et bud til Deres venner?" spurgte Aramis.

"Mine venner!" udbrød Charles den Første og rystede på hovedet. "jeg har ikke andre end jer tre. En tyveårig ven, der

aldrig har glemt mig, og to venner, som jeg kun har kendt i otte dage, men som jeg aldrig skal glemme. Kom, mine herrer, kom!"

Kongen forlod teltet og traf udenfor sin hest. Det var en isabellafarvet hest, som han havde redet i tre år og holdt meget af.

Da hesten så ham, vrinskede den af glæde.

"Jeg var uretfærdig før," sagde kongen, "her har jeg endnu, om ikke en ven, så i det mindste et væsen, der elsker mig. Du vil ikke forråde mig, vel, Arthur?"

Som om hesten forstod ham, stak den sin snude hen til kongens ansigt.

"Ja, ja," fortsatte kongen og klappede den, "det er godt, Arthur, jeg er tilfreds med dig."

Med den behændighed, der gjorde Charles til en af de bedste ryttere i Europa, sprang han i sadlen og sagde, idet han vendte sig om til Athos, Aramis og Winter:

"Nå, mine herrer, jeg venter på Dem."

Men Athos blev stående ubevægelig med stirrende blik og pegede på en sort linje, der trak sig langs med bredden af Tyne og strakte sig dobbelt så langt som lejren.

"Det er formodentlig tåge, der stiger op fra floden," sagde kongen.

"Det er tættere end tåge, sire."

"Ja, jeg ser lige som en rød stribe," bemærkede Winter.

"Det er fjenden, der drager ud af Newcastle og omringer os," udbrød Athos.

"Fjenden!" gentog kongen.

"Ja, fjenden. Det er for sent. Se blot der, på den kant, hvor byen ligger, falder solen på jernsiderne."

Således kaldtes de kyrasserer, som Cromwell benyttede som garde.

"Vi skal snart få at vide, om mine skotter vil forråde mig," sagde kongen.

"Hvad vil De gøre, sire?" råbte Athos.

"Give dem ordre til at angribe og hugge ind med dem på disse elendige rebeller." Og idet han sporede sin hest, fløj kongen af sted til grev Loewens telt.

"Lad os følge ham," sagde Athos.

"Af sted," råbte Aramis.

"Mon kongen skulle være såret?" spurgte Winter, "jeg ser blodpletter på jorden."

Han galopperede efter de to venner.

Athos standsede ham.

"Saml Deres regiment," sagde han, "jeg forudser, at vi om lidt vil få brug for det."

Winter gjorde omkring, mens de to venner red videre. På to sekunder nåede kongen den skotske generals telt. Han sprang af hesten og trådte indenfor.

Generalen var omgivet af de fornemste officerer.

"Kongen!" råbte de, sprang op og stirrede forbavsede på hinanden.

Charles stod ganske rigtigt for dem med hatten på hovedet og rynket pande og slog med pisken på sine støvler.

"Ja, mine herrer," sagde han, "kongen i egen person, kongen, der kommer for at forlange regnskab for, hvad der foregår her."

"Hvad er der da i vejen, sire?" spurgte grev Loewen.

"Der er det i vejen, min herre," svarede kongen, der lod sig henrive af sin vrede, "at general Cromwell i nat er kommet til Newcastle, at I ved det, og at jeg ikke er blevet underrettet om det. Der er det på færde, at fjenden drager ud af byen og afskærer os passagen over Tyne, at Deres forposter har måttet se denne bevægelse, men at jeg ikke er blevet underrettet om det. Der er det i vejen, at De har solgt mig for to hundrede tusinde pund sterling til Parlamentet, men her om er jeg i det mindste blevet underrettet. Se, det er der i vejen, mine herrer. Svar og rens Dem for den beskyldning."

De skotske officerer så på hinanden og rynkede panden.

"Sire," mumlede grev Loewen overvældet af skam, "sire, vi er beredt til at give Dem ethvert bevis på vor troskab."

"Jeg forlanger kun et," svarede kongen. "Stil armeen i slagorden og lad os marchere mod fjenden."

"Det er umuligt, sire."

"Hvorledes? Umuligt? Og hvem kan forhindre det?" råbte Charles.

To klanhøvdinge, skotske småkonger, nærmede sig nu kongen fra hver sin side.

"Nu vel, ja," sagde de, "vi har lovet at befri England og Skotland fra den, der i tyve år har ødslet med Englands og Skotlands guld og blod. Vi har lovet det, og vi vil holde vort løfte. Charles Stuart, De er vor fange."

Samtidig rakte de hånden ud for at gribe kongen, men førend de kunne røre ham, lå de begge på jorden, den ene bevidstløs, den anden død.

Athos havde slået den ene til jorden med kolben af sin pistol og Aramis rendt sin kårde gennem den anden.

Mens grev Loewen og de andre officerer forfærdet veg tilbage, trak Athos og Aramis kongen med sig udenfor teltet. I et spring sad de i sadlen og galopperede tilbage til det kongelige telt. På vejen fik de øje på lord Winter, der kom tililende i spidsen for sit regiment. Kongen gav ham et tegn til at følge med dem.

57. Hævneren

De trådte alle fire ind i teltet. Der måtte fattes en beslutning. Kongen sukkede dybt.

"Forrådt, og det af skotterne, mellem hvilke jeg er født, og som jeg altid har foretrukket for englænderne. O, de uslinger!"

"Sire," tog Athos ordet, "det er nu ikke tiden at fremkomme med beskyldninger. De må vise, at De er konge og adelsmand. Mand Dem op, sire, for De har i det mindste tre mand her, der ikke vil forråde Dem, det kan De stole på. – Ak! Hvis vi blot var fem!" mumlede Athos, idet han kom til at tænke på d'Artagnan og Porthos.

"Hvad siger De?" sagde Charles og rejste sig op.

"Jeg siger, sire, at der kun gives en udvej. Mylord Winter svarer for sit regiment eller så omtrent – vi vil ikke hænge os i ord – han stiller sig i spidsen for sine folk, vi omgiver Deres Majestæt, slår os igennem Cromwells arme og når Skotland."

"Der er en udvej endnu," bemærkede Aramis, "nemlig at en af os bytter klæder og hest med kongen. Mens man forfølger ham, vil kongen kunne undslippe."

"Det er et godt råd," sagde Athos, "og hvis Hans Majestæt vil gøre en af os den ære, vil vi være ham meget taknemmelige."

"Hvad er Deres mening om det, Winter?" spurgte kongen med et beundrende blik på de to mænd, der ikke tænkte på andet end at drage de farer, der truede ham, over på sig selv.

"Min mening, sire, er, at hvis der gives et middel til at frelse Deres Majestæt, er det det, som hr. d'Herblay nys foreslog. Jeg

beder derfor underdanigst Deres Majestæt om hurtigt at gøre sit valg, for vi har ingen tid at spilde."

"Men hvis jeg modtager det tilbud, vil den, der modtager min plads, blive dræbt, eller i det mindste fanget."

"Det er en ære at have frelst sin konge," udbrød Winter.

Kongen betragtede med tårer i øjnene sin gamle ven, løste helligåndsordenens bånd, som han bar til ære for de to franskmænd, og hængte det om Winters hals, hvilken knælende modtog dette prægtige bevis på sin suveræns venskab og tillid.

"Det er rigtigt," bemærkede Athos, "for han har tjent ham længere end vi."

Kongen hørte disse ord og vendte sig om med tårer i øjnene.

"Vent et øjeblik, mine herrer," sagde han, "jeg har også en orden til hver af Dem."

Med disse ord gik han hen til et skab, hvori hans egne ordener gemtes, og tog to hosebåndsordener.

"Disse ordener kan ikke være til os," sagde Athos.

"Og hvorfor ikke?" spurgte Charles.

"Fordi de næsten er kongelige ordener, og vi kun er simple adelsmænd."

"Om jeg så ville lede blandt alle Jordens konger, ville jeg ikke kunne finde ædlere hjerter end Deres. Nej, nej, mine herrer, De er ikke retfærdige mod Dem selv, men jeg vil vise Dem retfærdighed. Knæl, greve."

Athos adlød, hvorpå kongen hængte båndet på ham fra venstre til højre, som skik og brug bød. Derpå løftede han sin kårde, og i stedet for den sædvanlige formular: "Jeg gør Dem til ridder, vær tapper, tro og loyal," sagde han: "De er tapper, tro og loyal, jeg slår Dem til ridder, hr. greve."

Idet han vendte sig til Aramis sagde han:

"og nu er turen til Dem, hr. chevalier."

Mens den samme ceremoni gentoges, spændte Winter ved pagernes hjælp sit kyras af for snarere at blive antaget for kongen.

Da Charles havde gjort Athos og Aramis til riddere, kyssede han dem begge.

"Sire," sagde Winter, der ved dette optrin havde fået hele sit mod og sin energi igen, "er vi færdige?"

Kongen så på de tre adelsmænd og sagde:

"Altså må vi flygte?"

Kongen trykkede dem alle tre i hånden, byttede hat med Winter og forlod teltet.

Winters regiment var marcheret op på en bakke, der beherskede lejren. Fulgt af de tre venner tog kongen vejen til dette punkt.

Den skotske lejr syntes endelig at være kommet på benene. Soldaterne havde forladt teltene og var opstillet som til slag.

På en lille høj, lidt foran den fjendtlige front, sås en lille, før og undersætsig mand, omgivet af nogle officerer. Gennem en kikkert iagttog han den gruppe, i hvilken kongen holdt.

"Kender dette menneske Deres Majestæt personlig?" spurgte Aramis.

"Det menneske er Cromwell," svarede Charles smilende.

"Så træk Deres hat ned i øjnene, sire, for at han ikke skal blive forklædningen var."

"Vi har spildt alt for megen tid," bemærkede Athos.

"Så fremad, mine herrer," sagde kongen, "og lad os kæmpe under Frankrigs gamle kampråb, det engelske bruges nu af alt

for mange forrædere."

Man steg til hest, kongen på Winters og Winter på kongens hest, hvorpå Winter stillede sig i spidsen for den første eskadron, og kongen med Athos på sin højre og Aramis på sin venstre side i spidsen for den anden.

Hele den skotske arme betragtede ubevægelig og tavs disse forberedelser.

I det samme hørtes Winter med en stemme, der overdøvede den larm, som de galopperende og vrinskende heste gjorde, at kommandere:

"Sablen ud!"

Alle sablerne fo'r ud af skederne og funklede som lyn.

"Nå, mine herrer," råbte kongen, hvis blod var blevet varmt. "Nå, sablen ud!"

Kun Athos og Aramis adlød kommandoen.

"Vi er forrådt," sagde kongen sagte.

"Vent lidt," sagde Athos, "måske har de ikke kendt Deres Majestæts stemme og venter på ordre af deres eskadronchef."

"Har de ikke hørt deres obersts kommando! Men se, se!" råbte kongen, idet han pludselig standsede sin hest og greb Athos' i tømmen.

"O, de forrædere! De uslinger!" skreg Winter, mens hans folk forlod geledderne og spredte sig på sletten.

Omtrent femten mand var blevet tilbage hos ham og ventede Cromwells kyrasserers angreb.

"Lad os dø med dem," sagde kongen.

"Ja, lad os dø med dem," gentog Athos og Aramis.

"Her hen, alle trofaste!" råbte Winter.

De to venner, der galopperede hen til ham, hørte dette råb.

"Ingen pardon!" råbte på fransk en stemme, der bragte dem til at fare sammen.

Ved lyden af denne stemme blev Winter dødbleg.

Den tilhørte en rytter, der red på en prægtig sort hest og angreb i spidsen for det engelske regiment, som han i sin iver var kommet en halv snes skridt for ud for.

"Fyr! Fyr!" brølede Mordaunt – for ham var det – og stormede løs mod den gruppe, hvor de to venner befandt sig.

"Hvorfor skal vi fyre, når alle har overgivet sig?" spurgte obersten.

"Det er ham!" mumlede Winter med stirrende blik, idet han lod sin sabel synke.

"Kongen! Kongen!" råbte flere stemmer, "fang ham levende!"

Man blev nemlig ført bag lyset af det blå bånd og Winters isabellafarvede hest.

"Nej, det er ikke kongen!" råbte rytteren, "ikke sandt, mylord Winter, De er ikke kongen! De er jo min onkel."

I det samme rettede Mordaunt, med et djævelsk blik, en pistol mod Winter. Skuddet gik af, og kuglen fo'r ind i brystet på den gamle adelsmand, der gjorde et spring i sadlen og derpå faldt tilbage i Athos' arme, idet han mumlede:

"Hævneren!"

I dette øjeblik faldt hele regimentet over de få, der havde holdt stand, og de to franskmænd blev omringede. Efter at Athos havde forvisset sig om, at Winter var død, slap han liget, trak sit sværd og sagde:

"Fremad, Aramis, for Frankrigs ære!"

De to nærmeste englændere faldt dødeligt såret af hestene.

I det samme lød et frygteligt hurra, og tredive sabler lynede over deres hoveder.

Pludselig farer en mand ud af de engelske geledder hen til Athos, omslynger ham med sine kraftfulde arme, river hans kårde til sig og hvisker: "Stille! Overgiv Dem! At overgive Dem til mig er det samme som ikke at overgive Dem."

En kæmpe havde ligeledes grebet begge Aramis' hænder, som denne forgæves søgte at gøre fri.

"Overgiv Dem!" siger han og betragter ham stift.

"D'Ar ..." udbrød Athos, men gascogneren lagde sin hånd for hans mund.

"Jeg overgiver mig," sagde Aramis og rakte Porthos sin kårde.

Aramis ser op, og Athos vender sig om.

"Det er Myladys søn," sagde Athos til d'Artagnan.

"Jeg har genkendt ham."

"Det er munken," sagde Porthos til Aramis.

"Jeg ved det."

I det samme åbnedes geledderne. D'Artagnan tog Athos' og Porthos Aramis' fleste ved tømmen og søgte at bringe deres fanger så langt bort som muligt fra kamppladsen.

Herved blev der en åben plads på det sted, hvor Winter var faldet. Med hadets instinkt havde Mordaunt fundet det og betragtede det med et afskyeligt smil.

Med den største rolighed førte Athos hånden til sine sadelhylstre, hvori pistolerne var blevet siddende.

"Hvad vil De gøre?" spurgte d'Artagnan.

"Lad mig dræbe ham."

"Røb ikke ved en mine, at De kender ham, eller vi er alle fire om en hals."

"En god fangst, ven Mordaunt. Hr. du Vallon og jeg har hver fået sin, det er hosebåndsriddere, hverken mere eller mindre."

"Men!" udbrød Mordaunt med et blodtørstigt blik på Athos og Aramis, "men det er jo franskmænd, ikke sandt?"

"Det ved jeg på ære ikke. Er De fransk, min herre?" spurgte han Athos.

"Ja," svarede denne alvorligt.

"Nu vel, min kære herre, så er De jo en landsmands fange."

"Men kongen?" spurgte Athos urolig, "kongen, hvor er han?"

D'Artagnan gav fangen et varmt håndtryk og svarede:

"Kongen har vi i sikker forvaring."

"Ja, ved et skændigt forræderi," bemærkede Aramis.

Porthos klemte sin vens hånd og sagde smilende:

"Ih, min herre, i krigen bruger man både list og magt. Se en gang."

I det samme sås den eskadron, der skulle beskytte Charles, nærme sig det engelske regiment, der omringede kongen, som gik ganske alene midt i et stort, tomt rum. Fyrsten var tilsyneladende rolig, men man kunne tydeligt se, hvad det kostede ham. Sveden strømmede ned ad hans pande, og han tørrede tindingerne og munden med et lommetørklæde, som var ganske fuldt af blod.

"Der går Nebukadneser!" råbte en af Cromwells kyrasserer, en gammel puritaner, hvis øjne lynede ved synet af den såkaldte tyran.

"Hvad er det, du siger? Nebukadneser?" spurgte Mordaunt med et frygteligt smil. "Nej, det er kong Charles den Første, den gode kong Charles, der plyndrer sine undersåtter for at arve dem."

Charles betragtede den uforskammede, der talte således, men kendte ham ikke. Hans ansigts rolige majestæt bragte imidlertid Mordaunt til at slå øjnene ned.

"Goddag, mine herrer," sagde kongen til de to adelsmænd, der førtes af d'Artagnan og Porthos, "det har været en uheldig dag for os, men det er, Gud være lovet, ikke Deres skyld. Hvor er min gamle Winter?"

De to adelsmænd drejede hovederne og tav.

"Søg ham der, hvor Stafford er," lød Mordaunts gennemtrængende stemme.

Charles fo'r sammen, for djævelen havde ramt ham på hans ømme sted. Staffords henrettelse pinte ham både dag og nat.

Kongen så sig omkring og opdagede et lig ved sine fødder. Det var Winters.

Charles gav ingen lyd fra sig og udgød ingen tårer. En dødbleghed bredte sig over hans ansigt. Han knælede, løftede Winters hoved i vejret, kyssede det på panden og tog helligåndsordenen, som han havde hængt om hans hals, og lagde den på hans bryst.

"Winter er altså dræbt?" spurgte d'Artagnan og stirrede stift på liget.

"Ja," svarede Athos, "af sin nevø."

"Nå," mumlede d'Artagnan, "det er den første af os, der går bort. Fred med hans støv, han var en tapper mand."

"Charles Stuart," sagde obersten for det engelske regiment, idet han skred henimod kongen, "overgiver De Dem som fange?"

"Oberst Tomlinson," svarede Charles, "kongen overgiver sig ikke, manden viger for overmagten, det er det hele."

"Deres kårde."

Kongen trak sin kårde og sønderbrød den over sit knæ.

I dette øjeblik kom en hest uden rytter galopperende. Da den genkendte sin herre, standsede den ved ham og vrinskede af glæde, det var Arthur. Kongen smilede, klappede den med hånden og sprang i sadlen.

"Nå, mine herrer," sagde han derpå, "før mig nu, hvorhen I behager."

Men idet han hurtigt vendte sig om, tilføjede han:

"Vent lidt, det forekom mig, at Winter rørte sig. Hvis han lever endnu, så forlad ham ikke."

"O, vær kun rolig, kong Charles," svarede Mordaunt, "kuglen er gået igennem hans hjerte."

"Sig ikke et ord, gør ikke et tegn, se ikke på Porthos eller mig," sagde d'Artagnan til Athos og Aramis, "for Mylady er ikke død, hendes sjæl lever i denne djævels legeme."

Detachementet tog vejen til byen med sin kongelige fange, men på halvvejen bragte en adjudant fra general Oliver Cromwell ordre til oberst Tomlinson at føre kongen til Holdenby Castle.

Samtidigt afgik kurerer i alle retninger for at forkynde England og hele Europa, at kong Charles Stuart var general Oliver Cromwells fange.

58. Oliver Cromwell

Efter kongens tilfangetagelse begav Mordaunt sig til Oliver Cromwells telt.

Cromwell havde forbudt at lade nogen komme ind til ham, men skildvagten, der vidste, at Mordaunt var en af generalens fortroligste venner, antog ikke, at befalingen gjaldt den unge mand. Mordaunt trak altså dørforhænget til side og så Cromwell sidde ved et bord med hovedet skjult i sine hænder. Han vendte ryggen til indgangen. Da han hørte, at nogen trådte ind, drejede han sig langsomt om.

"Ah! Er det Dem, Mordaunt!" udbrød Cromwell, idet hans ansigt opklaredes, "siden De en gang er her, så bliv."

"Jeg bringer Dem min lykønskning."

"Deres lykønskning! Og til hvad?"

"Til Charles Stuarts tilfangetagelse. De er nu Englands herre."

"For to timer siden var jeg det mere," sagde Cromwell.

"Hvorledes det, general?"

"England behøvede mig for at gribe tyrannen, men nu er han fanget. Har De set ham?"

"Ja, min herre."

"Hvorledes gererede han sig?"

Mordaunt betænkte sig lidt, men sandheden syntes lige som med magt at trænge sig frem.

"Værdigt og roligt," svarede han.

"Hvad sagde han?"

"Nogle afskedsord til sine venner."

"Til sine venner!" mumlede Cromwell, "han har altså venner?" Derpå fortsatte han højt: "Satte han sig til modværge?"

"Nej, min herre, han blev forladt af alle undtagen tre-fire mand. Der var altså ingen mulighed for at forsvare sig."

"Til hvem overgav han sin kårde?"

"Han overgav den ikke, men sønderbrød den."

"Meget vel, men i stedet for at sønderbryde den skulle han have gjort en endnu bedre brug af den."

Der indtrådte et øjebliks tavshed.

"Obersten for det regiment, der eskorterede kong Charles, blev nok dræbt, så vidt jeg ved?" sagde Cromwell og så vist på Mordaunt.

"Ja, min herre."

"Af hvem?" spurgte Cromwell.

"Af mig."

"Hvad hed han?"

"Lord Winter."

"Deres onkel!" udbrød Cromwell.

"Min onkel!" gentog Mordaunt. "Folk, der forråder England, hører ikke til min familie."

Cromwell betragtede et øjeblik tankefuld den unge mand, derpå sagde han med et melankolsk smil:

"De er en frygtelig tjener, Mordaunt."

"Når herren befaler," svarede Mordaunt, "må man adlyde ubetinget. Abraham løftede kniven mod Isak, og Isak var de hans søn."

"Ja, men Herren lod ham ikke fuldbringe offeret," bemærkede Cromwell.

"Jeg så mig omkring," vedblev Mordaunt, "men opdagede hverken buk eller kid."

Cromwell bøjede hovedet.

"De er stærk blandt de stærke, Mordaunt," sagde han. "Og franskmændene, hvorledes opførte de sig?"

"Som hofmænd, min herre."

"Ja, ja," mumlede Cromwell, "de franske slås godt. Hvis min kikkert ikke bedrog mig, var de forrest i kampen."

"Det var de," sagde Mordaunt.

"Men dog efter Dem," bemærkede Cromwell.

"Det var deres hestes og ikke deres skyld."

Atter blev der en pause.

"Og skotterne?" spurgte Cromwell.

"De holdt deres ord og rørte sig ikke af pletten," svarede Mordaunt.

"De uslinger," mumlede Cromwell.

"Officererne ønsker at se Dem, min herre."

"Jeg har ingen tid. Er de blevet betalt?"

"Ja, i nat."

"Lad dem så vende tilbage til deres bjerge og skjule deres skændsel der, hvis de er høje nok til det. Jeg har ikke mere at gøre med dem og de lige så lidt med mig. Og gå nu, Mordaunt."

"Først har jeg nogle spørgsmål at stille Dem, min herre," sagde Mordaunt, "og en bøn til Dem."

"Til mig?"

Mordaunt nikkede.

"Jeg er kommet for at spørge Dem, min helt, min beskytter og fader: Herre, er De tilfreds med mig?"

Cromwell så forbavset på ham.

Det unge menneske forblev ubevægelig.

"Ja," svarede Cromwell, "De har, så længe jeg har kendt Dem, ikke alene gjort Deres pligt, men endog mere. De har været en trofast ven, en snild underhandler og en tapper soldat."

"Erindrer De, min herre, at det var mig, der først fik den ide at underhandle med skotterne om at udlevere kongen?"

"Ja. Det er sandt, jeg havde endnu ikke så ringe tanker om menneskene."

"Har jeg skilt mig godt ved min udsendelse til Frankrig?"

"Ja, De har opnået hos Mazarin, hvad jeg ønskede."

"Har jeg altid kæmpet ivrigt for Deres hæder og interesser?"

"Måske alt for ivrigt, hvilket jeg nylig bebrejdede Dem. Men hvor vil De hen med alle disse spørgsmål?"

"Mylord, øjeblikket er nu kommet, da De med et ord kan belønne alle mine tjenester."

"Ah!" udbrød Cromwell med en slet skjult foragt, "det er sandt, jeg havde glemt, at enhver tjeneste kræver sin belønning, at De har tjent mig og endnu ikke er blevet belønnet."

"Jeg kan hurtigt blive det, min herre, og det i en grad, der overstiger mine dristigste ønsker."

"Hvorledes det?"

"Jeg har belønningen så at sige i min hånd."

"Hvad er det for en belønning?" spurgte Cromwell. "Vil De have penge, en post i armeen, eller ønsker De et guvernement?"

"Vil De tilstå mig en bøn, min herre?"

"Lad mig først høre den."

"Når De har sagt til mig: Udfør en ordre, har jeg så nogen sinde svaret: Lad mig høre, hvori den består?"

"Men hvis De nu ønsker noget umuligt?"

"Hvis De havde et ønske og overdrog mig at udføre det, har jeg da svaret Dem: Det er umuligt?"

"Men en begæring, der bliver så omstændelig indledet ...?"

"Vær De ganske rolig, min herre, den vil ikke ødelægge Dem."

"Nu vel da," sagde Cromwell, "jeg lover at opfylde Deres begæring, såfremt det står i min magt. Tal!"

"Min herre," sagde Mordaunt, "der er i morges taget to fanger, og det er disse, jeg forlanger af Dem."

"De har altså tilbudt en stor løsesum?" spurgte Cromwell.

"Jeg antager dem tvært imod for at være meget fattige, min herre."

"Så er de vel venner af Dem?"

"Ja, min herre," udbrød Mordaunt, "de er venner af mig, kære venner, og jeg ville gerne give mit liv for dem."

"Godt, Mordaunt," sagde Cromwell, idet han med en vis glæde fattede bedre tanker om den unge mand. "Godt, jeg giver dig dem og vil ikke en gang vide, hvem de er. Gør med dem, hvad du vil."

"Tak, min herre," udbrød Mordaunt, "tak! Mit liv står til Deres tjeneste, og selv når jeg mister det, vil jeg endda være i Deres gæld. Tak, De har rundeligt betalt mine tjenester."

Med disse ord knælede han for Cromwell, greb hans hånd og kyssede den trods den puritanske generals modstræben.

"Men," sagde Cromwell, da han atter rejste sig op, "forlanger De virkelig ingen anden belønning? Ingen penge eller hædersposter?"

"De har givet mig alt, hvad De kunne give mig, mylord, og jeg fritager Dem for resten."

Og Mordaunt ilede ud af generalens telt med glædestrålende øjne. Cromwell så efter ham.

"Han har dræbt sin onkel!" mumlede han, "hvad er det dog for tjenere, jeg har? Ingen tjener mig for intet. Charles, der er min fange, har måske endnu venner, mens jeg ingen har."

Og han henfaldt atter i sine af Mordaunt afbrudte drømmerier.

59. Adelsmændene

Mens Mordaunt begav sig til Cromwells telt, førte d'Artagnan og Porthos deres fanger til det dem i Newcastle anviste kvarter. Det var det samme, som de fra den foregående dag havde beboet og som var blevet dem anvist af general Cromwell. Det lå på et gadehjørne og havde en slags have samt en stald, der havde udgang til nabogaden.

Som det ofte er tilfældet i de små provinsbyer, var vinduerne i stueetagen forsynede med jernstænger, hvilket gav værelserne lighed med et fængsel.

De to venner lod fangerne træde først ind og blev stående i døren efter at have befalet Mousqueton at føre de fire heste til stalden.

"Hvorfor går vi ikke med ind?" spurgte Porthos.

"Fordi," svarede d'Artagnan, "vi først må se, hvad sergenten og hans folk vil os."

En sergent og otte-ti mand havde taget post i den lille have.

D'Artagnan spurgte dem, hvad de ønskede og hvorfor de havde stillet sig op der.

"Vi har fået ordre til at hjælpe Dem med at bevogte Deres fanger," svarede sergenten.

Hertil var der intet at sige, det var meget mere en opmærksomhed, som man måtte lade, som om man var meget erkendtlig for. D'Artagnan takkede sergenten og gav ham en krone til at drikke general Cromwells skål for.

Sergenten svarede, at puritanerne aldrig drak, men stak imidlertid kronen i lommen.

"Ak! Hvilken ulykkelig dag, min kære d'Artagnan," sagde Porthos.

"Hvad for noget! Kalder De det en ulykkelig dag, på hvilken vi har genfundet vore venner?"

"Ja, men under hvilke omstændigheder?"

"Udsigterne er rigtig nok ikke de allerbedste," svarede d'Artagnan, "men lige meget, lad os gå ind til dem og se at få lidt klarhed i vor stilling."

"Den er meget vanskelig," sagde Porthos, "og jeg forstår nu, hvorfor Aramis så indstændigt pålagde mig at kvæle denne afskyelige Mordaunt."

"Men," indvendte Porthos, "jeg taler jo fransk, og de er englændere."

D'Artagnan så forbavset på Porthos.

Men da Porthos ligeledes så på ham uden at kunne forstå hans forbavselse, stødte d'Artagnan til ham og sagde:

"Lad os gå ind."

Porthos trådte først ind, fulgt af d'Artagnan, der omhyggeligt lukkede døren og derpå trykkede de to venner, den ene efter den anden, til sit bryst.

Athos var overordentlig bedrøvet. Aramis betragtede skiftevis Porthos og d'Artagnan uden at sige noget, men hans blik var så udtryksfuldt, at d'Artagnan straks forstod ham.

"De ønsker at vide, hvordan det går til, at vi er her? Ih, min gud! Det er ikke så vanskeligt at gætte. Mazarin har sendt os med et brev til general Cromwell."

"Men hvordan går det til, at De befinder Dem ved Mordaunts side?" spurgte Athos, "Mordaunt, mod hvem jeg så indstændigt har advaret Dem, d'Artagnan."

"Og som jeg pålagde Dem, Porthos, at tage livet af," tilføjede Aramis.

"Atter Mazarin. Cromwell havde sendt ham til Mazarin, og Mazarin har sendt os til Cromwell. Der hviler en ulykkelig skæbne over os."

"Ja, De har ret, d'Artagnan. Lad os derfor ikke tale mere om det, Aramis, men berede os på at lide vor skæbne."

"Guds død! Nej, lad os tvært imod tale om det, for det er en gang for alle en afgjort sag, at vi holder sammen, selv om vi tjener i modsatte lejre."

"Ja, i meget modsatte," sagde Athos smilende, "må jeg spørge Dem, hvilken sag tjener De egentlig her? Ak, d'Artagnan, der ser De, hvortil den usling Mazarin bruger Dem! Ved De, i hvilken forbrydelse De i dag har gjort Dem skyldig? I en konges tilfangetagelse og død!"

"Tror De?" udbrød Porthos.

"De overdriver, Athos," svarede d'Artagnan, "så vidt er det ikke kommet endnu."

"Min Gud! Det er tvært imod den uundgåelige følge. Hvorfor ellers arrestere en konge? Når man vil respektere ham som herre, køber man ham ikke som slave. Tror De, at det er for atter at sætte ham på tronen, at Cromwell har givet to hundrede tusinde pund sterling for ham? De vil dræbe ham, mine venner, det kan I være sikre på, og det er endda den mindste forbrydelse, de kan begå. En konge må før miste hovedet end blive forhånet."

"Jeg vil ikke modsige Dem," sagde d'Artagnan, "når alt kommer til alt, er det meget muligt, at De har ret, men hvad angår alt dette os? Jeg er her, fordi jeg er soldat, fordi jeg adlyder mine herrer, det vil sige dem, der betaler mig min sold. Jeg har svoret lydighed og jeg holder min ed. Men I, der ingen ed har aflagt, hvorfor er I her? Hvilken sag tjener I her?"

"Den helligste sag i verden," svarede Athos, "ulykkens, kongedømmets og religionens. En ven, en ægtefælle, en datter har gjort os den ære at anmode om vor hjælp. Vi har hjulpet dem efter ringe evne, og Gud vil se på vor gode vilje. De kan tænke anderledes, d'Artagnan, betragte tingene fra et andet synspunkt, min ven. Derfor vil jeg heller ikke forsøge på at omvende Dem, men jeg misbilliger Deres opførsel."

"Hør!" udbrød d'Artagnan, "hvad vedkommer det mig, at hr. Cromwell, der er en englænder, gør oprør mod sin konge, der er en skotte? Jeg er franskmand og alle disse ting angår aldeles ikke mig. Hvorfor vil De da gøre mig ansvarlig for dem?"

"Ja, ganske rigtigt!" sagde Porthos.

"Fordi alle adelsmænd er brødre, fordi De er en adelsmand, fordi alle landes konger er de første blandt adelsmændene, fordi det blinde, utaknemmelige, dumme folk altid finder en fornøjelse i at ydmyge dem, der står højere end de selv, og De, d'Artagnan, er en mand af den gamle adel med et godt navn og et tappert sværd, De har hjulpet til at overlevere en konge til bryggere, skræddere og vognmænd! Ak, d'Artagnan, som soldat har De måske gjort Deres pligt, men som adelsmand, jeg gentager det, har De grovelig forset Dem."

D'Artagnan gav intet svar og befandt sig synlig ilde til mode, for når han vendte sig bort fra Athos, mødte han Aramis' blik.

"Og De, Porthos," fortsatte greven, som om han følte medlidenhed med d'Artagnans forlegenhed, "De, det bedste hjerte, den bedste ven og den bedste soldat, som jeg kender, De, der fortjente at være født på en trone, og som sent eller tidligt vil blive belønnet af en fornuftig konge, De, min kære Porthos, der ved Deres sæder, tilbøjelighed og mod er en adelsmand, De er lige så skyldig som d'Artagnan."

Porthos rødmede, men snarere af glæde end af skamfuldhed. Imidlertid hængte han dog med hovedet, idet han svarede:

"Ja, ja, jeg tror, at De har ret, min kære greve."

Athos rejste sig op.

"Nå," sagde han og gik hen til d'Artagnan og rakte ham hånden, "nå, surmul ikke, min kære søn, for mine ord kommer fra en faders hjerte. Tro De mig, det ville have været mig meget lettere at takke Dem, fordi De har frelst mit liv, og ikke berøre mine følelser for Dem."

"Naturligvis, naturligvis, Athos," svarede d'Artagnan og trykkede varmt hans hånd, "men De tænker også ganske anderledes end alle andre mennesker. Hvem kan falde på, at et fornuftigt menneske vil forlade sit hjem, Frankrig, sin myndling, en fortræffelig ung mand – vi har besøgt ham i lejren – for at komme en rådden, ormstukken trone til hjælp, der en af dagene vil styrte sammen som en gammel køkkenstol? Deres tænkemåde er ganske vist smuk, så smuk, at den er overmenneskelig."

"Hvordan det nu end forholder sig, d'Artagnan," svarede Athos og undgik den fælde, som hans ven med sin gascogniske snedighed opstillede for ham i hans faderlige kærlighed for Raoul, "hvordan det end forholder sig, så giver De mig dog i

Deres inderste hjerte ret. Men jeg har ikke ret til at diskutere med min herre. Jeg er Deres fange, d'Artagnan, behandl mig som sådan."

"For pokker!" udbrød d'Artagnan, "De ved nok, at De ikke længe vil blive min fange."

"Nej," bemærkede Aramis, "for vi vil formodentlig blive behandlet på samme måde som de, der blev gjort til fanger andetsteds af Cromwell."

"Og hvordan blev de behandlet?" spurgte d'Artagnan.

"Ih," svarede Aramis, "den ene halvdel af dem blev hængt, den anden skudt."

"Nu vel!" udbrød d'Artagnan, "jeg indestår jer for, at så længe der er en dråbe blod i mig, skal I hverken blive hængt eller skudt. Guds død! Lad dem komme! For resten, ser De denne dør, Athos?"

"Ja."

"Nu vel, når De vil, kan De gå ud af den, for fra dette øjeblik af er De og Aramis så frie som fuglene i luften."

"Så kender jeg Dem igen, min brave d'Artagnan," svarede Athos. "Men De har ikke længere rådighed over os. Denne dør bliver, som De ved, d'Artagnan, bevogtet."

"Nå, så kan De tiltvinge Dem udgangen," sagde Porthos. "Hvad skulle forhindre Dem i det? Ti mand i det højeste."

"Det ville ikke være noget for os fire, men for os to er det for mange. Nej, adskilte som vi nu er, må vi omkomme. På vejen til Vendôme blev De, d'Artagnan, der er så tapper, og De, Porthos, der er så uforfærdet og stærk, slået; i dag er turen til Aramis og mig. Sligt er aldrig hændt os, mens vi alle fire holdt sammen.

Lad os derfor dø lige som Winter. Hvad mig angår, så erklærer jeg, at jeg ikke vil flygte, uden at vi alle fire gør følgeskab."

"Det er umuligt," sagde d'Artagnan, "vi står under Mazarins befaling."

"Det ved jeg, og derfor trænger jeg heller ikke videre ind på jer, mine grunde har ingen virkning gjort, formodentlig duede de ikke noget, eftersom de intet indtryk har gjort på så retskafne mænd som jer."

"Og selv om de har gjort noget indtryk," bemærkede Aramis, "er det bedst ikke at kompromittere to så fortræffelige venner som d'Artagnan og Porthos. Vær rolige, mine herrer, vi skal ikke gøre jer skam ved vor død. Hvad mig angår, så føler jeg mig rigtig oplagt til at træde kuglerne, ja, selv strikken under øjne i Deres selskab, Athos, for De har aldrig forekommet mig så stor som i dag."

D'Artagnan sagde intet, men tyggede på sine negle.

"I tror altså," tog han endelig til orde, "at man vil dræbe jer? Men hvorfor gør I egentlig det? Hvem kan have interesse af jeres død? For resten er I jo vore fanger."

"Tåbe," udbrød Aramis, "kender De da ikke Mordaunt? Jeg har kun vekslet et blik med ham, men i dette blik så jeg, at vi var fordømte."

"Det gør mig virkelig ondt, at jeg ikke har kvalt ham, som De bad mig om, Aramis," bemærkede Porthos.

"Å, jeg bryder mig pokker om denne Mordaunt!" udbrød d'Artagnan, "hvis han kommer mig for nær, knuser jeg ham som et andet kryb!"

"Se," sagde Athos og pegede på et af de to tilgitrede vinduer, der gav værelset lys, "nu vil De snart få at vide, hvad De har at

holde Dem til, for der kommer han."

"Hvem?"

"Mordaunt."

D'Artagnan fulgte retningen af Athos' finger og så virkelig en rytter, der i galop nærmede sig huset. Det var ganske rigtigt Mordaunt.

D'Artagnan skyndte sig ud af stuen.

Porthos fulgte efter ham.

"Bliv," sagde d'Artagnan, "og kom ikke, førend De hører mig tromme med fingrene på døren."

60. Herre Jesus

Da Mordaunt nærmede sig huset, så han d'Artagnan i døren og soldaterne liggende hist og her på græsplænerne i haven med deres våben ved siden af sig.

"Halløj!" råbte han forpustet af det hurtige ridt, "er fangerne der endnu?"

"Ja, min herre," svarede sergenten og rejste sig hurtigt, hvilket ligeledes var tilfældet med hans folk.

"Godt, fire mand til straks at føre dem til mit kvarter."

Fire mand trådte frem.

"Hvad behager?" sagde d'Artagnan med denne poliske mine, som vore læsere så godt kender, "hvad er der på færde, om jeg må spørge?"

"Ikke andet, min herre," svarede Mordaunt, "end at jeg befalede fire mand at tage fangerne, som vi tog i morges, og føre dem til mit kvarter."

"Og hvorfor det?" spurgte d'Artagnan, "undskyld min nysgerrighed, men De indser nok, at jeg kan ønske at blive oplyst i denne henseende."

"Fordi fangerne nu tilhører mig," svarede Mordaunt stolt, "og jeg råder over dem efter mit eget forgodtbefindende."

"Med Deres tilladelse, min unge herre," fortsatte d'Artagnan, "forekommer det mig, at De befinder Dem i en vildfarelse. Fanger tilhører sædvanligvis dem, der har taget dem, og ikke dem, der har set på, at de blev taget. De kunne have taget lord Winter, der, efter hvad man siger, var deres onkel, men De

foretrak at dræbe ham. Hr. du Vallon og jeg kunne have dræbt de to adelsmænd, men vi foretrak at tage dem til fange – hver sin lyst."

Mordaunts læber blev kridhvide.

D'Artagnan, der mærkede, at et uvejr snart ville bryde løs, begyndte at tromme på døren.

Ved den første takt kom Porthos og stillede sig på den anden side af døren, der akkurat var høj nok til, at han kunne stå i den. Denne manøvre undgik ikke Mordaunts opmærksomhed.

"Min herre," sagde han, idet blodet begyndte at stige ham til hovedet, "det nytter Dem ikke at gøre modstand, for de nævnte fanger er for et øjeblik siden skænket mig af den kommanderende general, min berømte beskytter, general Cromwell."

Disse ord var et tordenslag for d'Artagnan. Blodet fo'r ham til hovedet, en sky drog forbi hans øjne, og han fattede den unge mands grusomme håb.

Hvad Porthos angår, da så han på d'Artagnan for at få at vide, hvad der skulle gøres.

Dette Porthos' blik ængstede d'Artagnan mere, end det beroligede ham, og han fortrød at have taget sin tilflugt til Porthos' rå styrke i en sag, der forekom ham fortrinsvis at burde behandles med list.

"Ligefrem modstand," sagde han ved sig selv, "vil styrte os alle i fordærvelse. D'Artagnan, min ven, vis denne unge slange, at du ikke blot er stærkere, men også klogere end han."

"Ah!" udbrød han med et dybt buk, "hvorfor sagde De ikke det straks, hr. Mordaunt. De kommer altså fra hr. Oliver Cromwell, nutidens berømteste hærfører."

"Det er kun et øjeblik siden, at jeg forlod ham, min herre," sagde Mordaunt, idet han steg af hesten og kastede tømmen til en af soldaterne, "jeg kommer lige fra ham."

"Hvorfor sagde De dog ikke det straks, min kære herre," sagde d'Artagnan, "hele England tilhører hr. Cromwell,og når De i hans navn fordrer mig mine fanger, bøjer jeg mig. De tilhører Dem, min herre, tag dem."

Mordaunt trådte glædestrålende et skridt nærmere, mens Porthos, med et forbløffet blik til d'Artagnan, åbnede munden for at tale.

D'Artagnan trådte Porthos på foden, og denne indså nu, at det var en list af hans ven.

Mordaunt satte foden på det nederste trin og ville netop med hatten i hånden og efter at have givet sine fire mand et tegn til at følge sig, trænge sig imellem de to venner, da d'Artagnan med det venligste smil af verden lagde hånden på den unge mands skulder og sagde:

"Tilgiv mig, men hvis den hæderlige general Cromwell har disponeret over vores fanger til fordel for Dem, må han sikkert have givet Dem et skriftligt gavebrev."

Mordaunt tav slukøret.

"Han har måttet give Dem en lille billet til mig, blot en lap papir, der viser, at De optræder i hans navn. Vær så god at give mig denne lap, for at jeg i det mindste kan have en undskyldning for mine landsmænd, fordi jeg sådan giver afkald på dem. I modsat fald indser De nok, at det ville gøre et stygt indtryk på dem, skønt jeg er vis på, at general Cromwell ikke kan ville dem ondt."

Mordaunt mærkede snerten og lånte d'Artagnan et frygteligt blik. Men denne var lutter smil og venlighed.

"Når jeg siger en ting, min herre," svarede Mordaunt, "fornærmer man mig ved at drage mine ord i tvivl."

"Jeg skulle drage Deres ord i tvivl!" udbrød d'Artagnan, "Vorherre bevare mig for det, min kære hr. Mordaunt! Jeg anser Dem tvært imod for en brav og fuldkommen adelsmand. – Ønsker De, at jeg skal tale rent ud, min herre?" tilføjede d'Artagnan troskyldigt.

"Tal, min herre," sagde Mordaunt.

"Hr. du Vallon, som De ser der, er rig, han har fyrretyve tusinde francs om året og bryder sig følgelig ikke om penge. Det er derfor ikke for ham, men for mig selv, at jeg taler."

"Hvad så videre, min herre?"

"Nu vel, jeg er ikke rig, hvilket i Gascogne ikke er nogen skam. Ingen er det der, og Henrik den Fjerde, glorværdig ihukommelse, der var gascognernes konge, lige som Hans Majestæt Philip den Fjerde er alle spaniernes konge, havde aldrig en skilling i lommen."

"Videre, min herre," sagde Mordaunt, "jeg mærker nok, hvor De vil hen, og hvis jeg er på rette spor, vil den vanskelighed med lethed kunne hæves."

"Ah! Jeg vidste nok, at De var et menneske med forstand," sagde d'Artagnan. "Nu vel, det er altså der, skoen trykker mig, som vi franskmænd siger. Jeg er officer, der alene ved min fortjeneste har svunget mig i vejret, og jeg har ikke andet, end hvad jeg kan tjene ved min kårde, det vil sige flere sår end banknoter. Da jeg nu i morges tog to franskmænd, der forekom mig ar være fornemme folk, to hosebåndsriddere, sagde jeg

derfor til mig selv: din lykke er nu gjort. Jeg siger to, fordi hr. du Vallon, der er rig, under sådanne omstændigheder afstår mig sine fanger."

Mordaunt, der aldeles førtes bag lyset af d'Artagnans troskyldige snaksomhed, smilede som en mand, der fuldstændig kan sætte sig ind i andres tankegang, og svarede venligt:

"Jeg skal straks skaffe en skriftlig ordre, min herre, samt to tusinde guldstykker, men så må De også lade mig tage de to mænd med mig."

"Nej," svarede d'Artagnan, "det kan ikke komme Dem an på en halv time mere eller mindre. Jeg er en akkurat mand, min herre, og lad os derfor gå ordentligt til værks."

"Imidlertid, " fortsatte Mordaunt, "Kunne jeg tvinge Dem, min herre, for her kommanderer jeg."

"Ah! Min herre," sagde d'Artagnan med et venligt smil, "man ser nok, at De ikke kender hr. du Vallon og mig, skønt vi har haft den ære at rejse i Deres selskab. Vi er adelsmænd og kan alene dræbe Dem og Deres otte mand. For pokker, hr. Mordaunt, vær ikke halsstarrig, for når man gør mig knuder, bliver jeg også halsstarrig, og da er det ikke muligt at komme nogen vej med mig, hvortil kommer, at herren dér," fortsatte d'Artagnan, og pegede på Porthos, "i sådanne sager er endnu mere påståelig og halsstarrig end jeg, for ikke at tale om, at vi er sendt af hr. kardinal Mazarin, der repræsenterer kongen af Frankrig. For øjeblikket repræsenterer vi altså kongen og kardinalen, hvoraf følger, at vi som ambassadører er ukrænkelige, noget, som hr. Cromwell, der sikkert er lige så stor en politiker som general, næppe vil nægte. Bed ham derfor om

en skriftlig ordre. Det kan ikke falde Dem vanskeligt, hr. Mordaunt, at udvirke en sådan."

"Ja, en skriftlig ordre," sagde Porthos, der nu begyndte at fatte d'Artagnans hensigt, "andet forlanger vi ikke."

Hvor megen lyst Mordaunt end havde til at bruge magt, var han dog fornuftig nok til at indse det rigtige i d'Artagnans argumenter. For resten var han uvidende om det inderlige venskab, der forenede de fire franskmænd. Han bestemte sig altså til at hente den skriftlige ordre og tillige de to tusinde guldstykker, han selv havde vurderet de to fanger til.

Mordaunt steg atter til hest og efter på ny at have pålagt sergenten at passe godt på, gjorde han omkring og forsvandt.

"Godt," sagde d'Artagnan, "han bruger et kvarter til vejen hen og lige så lang tid tilbage, det er mere end vi behøver."

Derpå vendte han sig om til Porthos og sagde, idet han så vist på ham:

"Min ven Porthos, hør nu godt efter, hvad jeg vil sige. Frem for alt ikke et ord til vore venner om, hvad De nylig har hørt. De behøver ikke at vide, hvilken tjeneste vi vil vise dem."

"Godt, jeg forstår Dem," sagde Porthos.

"Begiv Dem til stalden, hvor De vil finde Mousqueton, og lad hestene sadle. Forsyn sadelhylstrene med pistoler, lad hestene trække ud af stalden og om i gaden her, således at man blot behøver at gå udenfor for at nå dem. Resten bliver min sag."

Porthos gjorde ikke den mindste indvending, men adlød med den ubetingede tillid, som han nærede til sin ven.

"Jeg går," sagde han, "kun ønsker jeg at vide, om jeg skal komme tilbage til den stue, hvori herrerne opholder sig."

"Nej, det behøves ikke."

"Godt, gør mig så blot den tjeneste at tage min pung, som jeg har ladet blive liggende i kakkelovnen."

"Det skal jeg."

Porthos slentrede på sin sædvanlige rolige, sorgløse måde hen til stalden midt imellem soldaterne, der, skønt han var franskmand, ikke kunne lade være at beundre hans høje, kraftige skikkelse. På gadehjørnet mødte han Mousqueton, som han tog med sig.

D'Artagnan vendte derimod tilbage til stuen, fløjtende en arie, som han havde begyndt på ved Porthos' bortgang.

"Min kære Athos," sagde han, "jeg har tænkt nøjere over Deres ræsonnement og er blevet overbevist om det rigtige i det. Jeg beklager oprigtigt, at jeg er blevet indblandet i denne sag. Mazarin er, som De siger, en slyngel. Jeg har derfor besluttet at flygte med Dem. Ingen indvendinger, hold Dem parat. Deres kårder står i krogen der, glem dem ikke, det er et værktøj, som kan komme godt til nytte under de omstændigheder, vi befinder os i. – Det bringer mig til at tænke på Porthos' pung. Godt, her er den."

Med disse ord puttede d'Artagnan pungen i lommen. De to venner så forbavset på ham.

"Nå, er det så forunderligt?" sagde d'Artagnan. "Jeg var blind, men Athos har åbnet mine øjne, det er det hele. Kom her hen."

De to venner trådte nærmere.

"Ser I denne gade," vedblev d'Artagnan, "i den vil jeres heste vente på jer. I går ud af denne dør, drejer til venstre, springer i sadlen, og dermed er det forbi. Bryd jer ikke om andet end at høre signalet. Når jeg råber "Herre Jesus", da er det tid."

"Men De, vil De give Deres ord på at komme bag efter?" spurgte Athos.

"Jeg sværger ved Gud, at det er min hensigt. "

"Det er altså en aftale," sagde Aramis, "at vi ved råbet: "Herre Jesus!" forlader værelset, kaster alt, hvad der modsætter sig, over ende, iler til vore heste, springer i sadlen og galopperer af sted. Er det ikke så?"

"Netop!"

"Der ser De, Aramis," sagde Athos, "at jeg har haft ret, d'Artagnan er den bedste af os alle."

"Nå, hvis De siger mig komplimenter, render jeg min vej. Farvel."

"De flygter altså med os?"

"Det tror jeg. Glem ikke signalet: Herre Jesus!"

Og han forlod atter værelset fløjtende den samme arie, som da han trådte ind.

Soldaterne spillede eller sov. To af dem sad i en krog og sang.

D'Artagnan kaldte på sergenten.

"Min kære herre," sagde han til ham, "general Cromwell har ved Mordaunt ladet mig kalde til sig. Jeg beder Dem derfor passe godt på fangerne."

Sergenten tilkendegav, at han ikke forstod fransk.

D'Artagnan søgte nu ved gebærder at gøre ham begribeligt, hvad han ikke kunne gøre ved ord.

Sergenten svarede med tegn, at det var godt.

Derpå gik d'Artagnan ned i stalden, hvor han fandt fem heste, deriblandt hans egen, sadlet.

"Før hver en hest med jer ved hånden," sagde han til Porthos og Mousqueton, "og drej til venstre, således at Athos og Aramis

tydeligt kan se jer fra vinduerne."

"De kommer altså?" spurgte Porthos.

"Ja, om et øjeblik."

"De har vel ikke glemt min pung?"

"Nej, vær kun ganske rolig."

"Godt."

Og hver førende en hest ved hånden begav Porthos og Mousqueton sig til deres post.

Da d'Artagnan var blevet alene, slog han ild, tændte et stykke fyrsvamp, der var dobbelt så stort som en linse, steg til hest og red midt imellem soldaterne, hvor han gjorde holdt lige for døren. Kærtegnende dyret med den ene hånd, stak han det lille stykke brændende fyrsvamp ind i dets øre. Man måtte være så god en rytter som d'Artagnan for at kunne vove et sådant eksperiment, for næppe havde dyret mærket den brændende svamp, førend det, udstødende et smertensskrig, begyndte at stejle og slå ud, som om det var blevet gal. Soldaterne, der stod i fare for at blive trådt ned, løb hurtigt til side.

"Hjælp mig! Hjælp mig!" råbte d'Artagnan. "Hold på min hest, den har fået kuller."

Blodet stod virkelig ud af dens øjne, og på et øjeblik var den dækket med skum.

"Hjælp mig!" råbte d'Artagnan ufortrødent, uden at soldaterne imidlertid vovede at nærme sig ham. "Hjælp mig! Vil I lade mig omkomme? Herre Jesus!"

Næppe havde d'Artagnan sagt disse ord, førend døren åbnedes, og Athos og Aramis med kården i hånden styrtede ud.

Men takket være d'Artagnans list var vejen fri.

"Fangerne flygter! Fangerne flygter!" brølede sergenten.

"Stands dem! Stands dem!" råbte d'Artagnan, idet han gav sin hest tøjlen, hvorved denne kastede to-tre mand til jorden.

"Stop dem! Stop dem!" skreg soldaterne og greb til deres våben. Fangerne var allerede i sadlen og galopperede hen ad den nærmeste port til. Midtvejs i gaden fik de øje på Grimaud og Blaisois, der ledte efter deres herrer.

Et tegn af Athos var nok for Grimaud, der straks fulgte efter den lille trup, der lignede en hvirvelvind, og som d'Artagnan, der kom bagefter, opfordrede til at ride endnu stærkere.

De fo'r gennem porten som skygger, uden at vagten tænkte på at standse dem, og befandt sig nu på åben mark.

Imidlertid skreg soldaterne endnu:

"Stop dem! Stop dem!"

Sergenten, for hvem det begyndte at blive klart, at han var blevet taget ved næsen, rev håret af sit hoved.

Under denne forvirring kom en galopperende rytter til syne med et papir i hånden. Det var Mordaunt, der kom tilbage med ordren.

"Fangerne?" råbte han, idet han sprang af hesten.

Sergenten var ikke i stand til at svare, men viste ham den åbentstående dør og det tomme værelse.

Mordaunt fo'r op ad trappen, fattede sammenhængen, udstødte et sønderrivende skrig og faldt afmægtig om på stentrappen.

61. Hvoraf man ser, at tapre hjerter, selv under de vanskeligste omstændigheder, aldrig taber modet, så lidt som gode maver appetitten

Uden at veksle et ord og uden at se sig tilbage galopperede en lille trup videre, satte over en lille flod, hvis navn ingen kendte, og efterlod på sin venstre hånd en by, som Athos påstod var Durham. Endelig øjnede man en skov og gav hestene af sporerne for at nå den. Så snart de var kommet så langt ind i denne, at de ikke længere kunne ses af dem, der muligvis forfulgte dem, standsede de for at holde råd. Hestene blev overgivet til de to tjenere, mens Grimaud blev stillet ud som skildvagt.

"Lad mig først og fremmest omfavne Dem, min ven," sagde Athos til d'Artagnan. "De, der er vor frelser."

"Athos har ret, og jeg beundrer Dem," sagde Aramis og trykkede ham ligeledes i sine arme, "hvad kunne De ikke med en anden herre drive det til med Deres sikre øje, stålarm og glimrende forstand!"

"Nå, det er alt sammen meget godt," svarede gascogneren, "jeg modtager både omfavnelserne og taksigelserne for Porthos

og mig. Vi har ingen tid at spilde, men må snarest muligt videre."

De to venner, der således af d'Artagnan blev mindet om, hvad de skyldte også Porthos, trykkede varmt denne i hånden.

"Og nu," sagde Athos, "må vi udkaste en plan og ikke strejfe om på må og få som gale mennesker. Hvad skal vi nu gøre?"

"Hvad vi skal gøre? For pokker! Det er ikke vanskeligt at sige."

"Så sig det, d'Artagnan."

"Vi skal se at nå den nærmeste søhavn," sagde d'Artagnan, "skillinge sammen, leje et skib og tage over til Frankrig. Jeg for mit vedkommende tilskyder alt, hvad jeg ejer. Den største skat er livet, og vort hænger i en tråd."

Athos og Aramis vekslede et blik.

"Så rejs da, mine venner," sagde den første sukkende.

"Hvorledes?" udbrød d'Artagnan, "skal vi ikke rejse sammen?"

"Nej, min ven," sagde Athos, "I må forlade os."

"Bah!" sagde Porthos, "hvorfor skal vi skilles ad, når vi en gang er truffet sammen?"

"Fordi jeres sendelse er udført, og fordi I kan, ja, endda bør vende tilbage til Frankrig, men sådan forholder det sig ikke med os."

"Er Deres hverv ikke til ende?" sagde d'Artagnan med et forbavset blik på Athos.

"Nej, min ven," svarede Athos venligt, men fast. "Vi er kommet her til for at forsvare kong Charles, vi har forsvaret ham dårligt og må nu frelse ham."

"Frelse kongen!" udbrød d'Artagnan med et blik på Aramis.

Aramis nikkede blot.

En dyb medlidenhed prægede sig i d'Artagnans ansigt, for han begyndte at tro, at han havde to afsindige for sig.

"Min ven," sagde Athos blidt, "Winter opsøgte os i Frankrig og førte os til madame Henriette. Hendes Majestæt gjorde d'Herblay og mig den ære at anmode os om vor hjælp til sin gemal, og vi gav hende vort ord. Ved at gøre dette stillede vi vor arm, vort hoved, vort liv til hendes rådighed, og vort ord må vi holde. Er det ikke også Deres mening, d'Herblay?"

"Jo," svarede Aramis, "vi har givet vort løfte."

"Men dernæst har vi også en anden grund," fortsatte Athos. "Og den skal jeg nu sige Dem. I Frankrig går det for øjeblikket broget til. Vi har en konge på ti år, der endnu ikke ved, hvad han vil, en dronning, der på sine gamle dage er blind af kærlighed, og en minister, der bestyrer Frankrig, som om det var en stor avlsgård, det vil sige, som kun tænker på at presse penge ud af det. Vi har prinser, der kun af egoistiske og personlige grunde opponerer. Jeg har tjent dem, ikke med entusiasme – for Gud er mit vidne, at jeg vurderer dem efter fortjeneste, og at de ikke står synderlig højt i min agtelse – men af princip. Nu er det imidlertid en anden sag. Jeg har på min vej fundet en stor, en kongelig ulykke, og til denne har jeg sluttet mig. Er vi så heldige at redde kongen, er det godt, dør vi for ham, vil det være en ædel gerning."

"De ved altså i forvejen, at De vil omkomme?" sagde d'Artagnan.

"Vi frygter for det, og vor eneste sorg er, at vi skal dø langt fra Dem."

"Hvad vil I stille op i et fremmed, fjendtligt land?"

"I min ungdom har jeg rejst i England, jeg taler engelsk som en indfødt, og Aramis kender ligeledes noget til sproget. Ak! Hvis I var med os, venner! Forenede alle fire for første gang efter tyve års forløb ville vi kunne byde ikke alene England, men alle tre kongeriger spidsen!"

"Har De lovet hin dronning," spurgte d'Artagnan ærgerlig, "at storme Tower, dræbe hundrede tusinde soldater, og gå sejrrigt ud af kampen mod en hel nations ønske og en mand som Cromwells ærgerrighed? I har ikke set denne mand, Athos og Aramis. Nu vel, han er et geni, der har mindet mig stærkt om vor kardinal, den anden, den store, I ved nok. Derfor ingen overdrivelser! Bring for Himlens skyld ikke noget unyttigt offer, min kære Athos. Når jeg betragter Dem, forekommer De mig at se ud som en fornuftig mand, men når De taler, synes det mig, at jeg har en gal for mig."

"Vor beslutning er urokkelig, min ven," svarede Athos.

"Nu vel!" udbrød d'Artagnan rasende, "nu vel, siden De endelig vil have det, så lad os lægge vore ben i dette forbandede land, hvor der altid er koldt og tåget, hvor solen ligner månen og månen en flødeost. Da man dog skal dø, er det jo i grunden det samme, enten man dør her eller et andet sted."

"Betænk imidlertid, min kære ven, at det er at dø temmelig tidligt," bemærkede Athos.

"Bah! Om det sker lidt før eller senere gør ikke stort til sagen."

"Hvis der er noget, der forundrer mig," bemærkede Porthos salvelsesfuldt, "er det det, at det ikke allerede er sket."

"Oh! Det kommer nok, vær De ganske rolig, Porthos," svarede d'Artagnan. "Det er altså en aftale," fortsatte gascogneren, "og

hvis Porthos ikke modsætter sig ..."

"Jeg," sagde Porthos, "gør alt, hvad De vil have. For resten fandt jeg det meget smukt, hvad grev de la Fère nylig sagde."

"Men Deres fremtid, d'Artagnan – Deres ærgerrige planer, Porthos?"

"Vor fremtid, vore ærgerrige planer!" gentog d'Artagnan med en feberagtig hast, "behøver vi at tænke på det, når vi frelser kongen? Når kongen er frelst, samler vi hans venner, slår puritanerne, tilbageerobrer England, marcherer ind i London med ham og sætter ham fast på tronen."

"Den kære d'Artagnan," sagde Aramis, "han repræsenterer blandt os det oppositionelle parlament, der altid siger nej, men gør lige det modsatte."

"Javel, men ikke desto mindre frelser fædrelandet," bemærkede Athos.

"Hvad om vi nu, da den sag er i orden, tænkte på middagsmaden," sagde Porthos og gned sig i hænderne. "Det forekommer mig, at vi i de mest kritiske situationer i vort liv altid har spist til middag."

"Det er også noget at tale om middagsmad i et land, hvor man ikke kender andre retter end bedekød, kogt i vand, og ikke andre drikke end øl. Hvorfor fanden er De kommet til et sådant land, Athos? Ah! Om forladelse," tilføjede han smilende, "jeg glemte, at De ikke længere er Athos. Men lige meget, lad os høre Deres plan angående tilvejebringelse af middagsmaden, Porthos."

"Min plan?"

"Ja, har De ikke en plan?"

"Nej, jeg er sulten, det er det hele."

"For pokker! Ikke andet end det, det er jeg også. Men det er ikke nok at være sulten, man må finde noget at spise, og med mindre vi lige som vore heste æder græs ..."

"Ah," udbrød Aramis, der ikke var så ligegyldig for denne verdens goder som Athos, "husker I de prægtige østers, vi spiste i Parpaillot?"

"Og de saltede bedelår," tilføjede Porthos, smækkende med tungen.

"Men," sagde d'Artagnan, "vi har jo vor ven Mousqueton, der sørgede så godt for Dem i Chantilly, Porthos."

"Ganske rigtigt," sagde Porthos, "vi har Mousqueton, men siden han er blevet min intendant, er han blevet ubekvem. Imidlertid vil vi dog lade ham kalde."

Og for at være mere sikker på et gunstigt svar råbte Porthos:

"Hej, Mouston!"

Mouston indfandt sig med et temmelig ynkeligt ansigt.

"Hvad fejler De, min kære Mouston?" spurgte d'Artagnan, "er De syg?"

"Jeg er meget sulten, min herre," svarede Mousqueton.

"Nu, det er netop i den anledning, vi har ladet Dem hente, min kære Mouston. Kan De ikke få fingre i nogle af disse fortrinlige kaniner og ypperlige agerhøns, De lavede frikasseer og ragouter af i Hôtel ... jeg har på ære glemt navnet."

"I Hôtel ... ja, jeg kan på ære heller ikke huske det," sagde Porthos.

"Det gør heller ikke noget til sagen, og ved en lasso fange nogle af disse flasker gammel bourgognevin, der så hurtigt kurerede Deres herre for hans benbrud?"

"Ak, min herre," svarede Mousqueton, "jeg er meget bange for, at alt det, De der taler om, er meget sjældent i dette afskyelige land, og jeg tror, at vi vil gøre bedst i at anmode herren i det lille hus, som man ser i udkanten af skoven, om gæstfrihed."

"Hvorledes! Er der et hus her i nærheden?" spurgte d'Artagnan.

"Ja, min herre," svarede Mousqueton.

"De har ret, min herre, lad os bede herren i dette hus om middagsmad. Hvad mener De, mine herrer, forekommer hr. Mousquetons råd Dem ikke meget fornuftigt?"

"Men hvis manden er puritaner?" bemærkede Aramis.

"Så meget desto bedre," svarede d'Artagnan, "er han puritaner, fortæller vi ham om kongens tilfangetagelse, og af glæde over denne nyhed vil han åbne sit spisekammer for os."

"Men hvis han er kavaler?" sagde Porthos.

"I så fald antager vi en sørgmodig mine og vil med lethed opnå vor hensigt."

"De er et lykkeligt menneske," sagde Athos mod sin vilje smilende, "for De ser alt i det bedste lys."

"Hvad skal man sige," svarede d'Artagnan, "jeg er fra et land, hvor der aldrig ses en sky på himlen."

"Det er ikke som her," sagde Porthos og rakte hånden ud for at forvisse sig om, at noget fugtigt, som han havde mærket på sin kind, virkelig var en regndråbe.

"En grund mere til at begive os på vejen," sagde d'Artagnan. "Halløj, Grimaud!"

Grimaud kom til syne.

"Hør, Grimaud, min ven, har du set noget?" spurgte d'Artagnan.

"Intet," svarede Grimaud.

"De kujoner, de har ikke en gang forfulgt os," sagde Porthos. "O, havde vi været i deres sted!"

"De har handlet meget urigtigt," sagde d'Artagnan, "for jeg ville gerne have sagt et par ord til Mordaunt i denne lille lund. Det er et særdeles passende sted til at gøre en mand kold."

"Jeg tror ikke, mine herrer," bemærkede Aramis, "at sønnen slægter sin moder på."

"Ih, vent dog lidt, kære ven," sagde Athos, "det er endnu ikke to timer siden, vi forlod ham, han ved ikke endnu, i hvilken retning vi er flygtet, eller hvor vi er. Når vi ikke bliver dræbt eller forgivet, inden vi sætter foden på Frankrigs grund, kan vi sige, at han er vanslægtet fra sin moder."

"Lad os imidlertid spise til middag," sagde Porthos.

"Ja, lad os det," sagde Athos, "for jeg er på ære meget sulten."

Med Mousqueton i spidsen som vejviser begav de fire venner sig af sted til huset i en næsten oprømt stemning, for de var nu alle fire forenede og enige, som Athos havde bemærket.

62. Den faldne majestæt

Alt som vore flygtninge nærmede sig huset, var jorden mere og mere nedtrampet, som om en stor mængde ryttere var passeret der forbi. Udenfor døren var sporene endnu ganske friske. Hvem disse ryttere end havde været, så havde de gjort holdt der.

"For pokker!" udbrød d'Artagnan, "det er tydeligt nok, kongen og hans eskorte er kommet denne vej."

"For fanden!" råbte Porthos, "hvis det er tilfældet, vil de have spist alt."

"Åh!" svarede d'Artagnan, "de har nok levnet en høne."

Med disse ord sprang han af hesten og bankede på døren, men ingen svarede. Han stødte døren, der ikke var lukket, op, og så, at det forreste værelse var tomt.

"Nu?" spurgte Porthos.

"Der er ingen at se," sagde d'Artagnan. "Ah! Ah!"

"Hvad er der?"

"Blod!"

Ved disse ord sprang de tre venner af hesten og trådte ind i værelset, men d'Artagnan havde allerede stødt døren op til det næste, og af udtrykket i hans ansigt var det klart, at et overordentligt syn mødte ham.

De tre venner fulgte efter ham og så en ung mand ligge på gulvet, svømmende i sit blod. Tilsyneladende havde han villet slæbe sig hen til sin seng, men manglet kræfter til at nå den.

Athos trådte først hen til den ulykkelige. Det var forekommet ham, som om han havde gjort en bevægelse.

"Nu?" spurgte d'Artagnan.

"Hvis han er død," sagde Athos, "har han ikke været det længe, for han er ganske varm endnu. Men nej, hans hjerte slår. Hej, min ven!"

Den sårede udstødte et suk. D'Artagnan tog noget vand i sin hule hånd og stænkede ham i ansigtet.

Manden slog øjnene op, gjorde en bevægelse som for at rejse sig op og faldt atter tilbage.

Idet Athos søgte at støtte hans hoved mod sit knæ, så han, at såret befandt sig lidt ovenfor den lille hjerne og var gået gennem hjerneskallen. Blodet strømmede stærkt ud af det.

Aramis dyppede en serviet i vand og lagde den på såret. Dette kolde omslag bragte den sårede til sig selv, og han åbnede øjnene. Med et forundret blik så han på disse mænd, der syntes at føle medlidenhed med ham, og som ydede ham al den bistand, der stod i deres magt.

"De befinder Dem blandt venner," sagde Athos på engelsk, "vær derfor rolig, og hvis De er stærk nok, så fortæl os, hvad der er sket."

"Kongen!" mumlede den sårede, "kongen er fange."

"Har De set ham?" spurgte Aramis i det samme sprog.

Manden gav intet svar.

"Vær kun uden frygt," sagde Athos, "vi er Hans Majestæts tro tjenere."

"Så kan jeg altså sige Dem alt?"

"Ja, ja."

"Jeg er broder til Parry, Hans Majestæts kammertjener."

Athos og Aramis huskede nu, at Winter med dette navn havde tiltalt den tjener, som de havde fundet i gangen til det

kongelige telt.

"Vi kender ham," sagde Athos, "han har aldrig forladt kongen."

"Ganske rigtigt," vedblev den sårede, "nu, da han så, at kongen var blevet taget til fange, kom han til at tænke på mig. Vejen faldt forbi mit hus, og han forlangte i kongens navn, at man skulle gøre holdt her. Hans begæring blev tilstået. Man sagde, at kongen var sulten, og lod ham træde ind i dette værelse, hvor jeg befinder mig, for at han kunne indtage sit måltid her. Der blev stillet skildvagter ved døren og vinduerne. Parry kendte dette værelse, for han havde flere gange besøgt mig, mens Hans Majestæt opholdt sig i Newcastle. Han vidste, at der i det fandtes en trappe, som førte ned i kælderen, hvorfra man kunne nå haven. Han gav mig et tegn, som jeg straks forstod. Men formodentlig har kongens bevogtere set dette tegn og derved blevet mistænksomme. Da jeg ikke anede, at man havde fattet uråd, nærede jeg kun et ønske, nemlig at frelse Hans Majestæt. Jeg lod derfor, som om jeg gik ud for at hente brænde, da der efter min mening ingen tid var at spilde. Jeg gik ind i den underjordiske gang, der førte til kælderen, hvormed den nævnte trappe stod i forbindelse. Jeg løftede lemmen i vejret med mit hoved, og mens Parry sagte skød slåen fra døren, gav jeg kongen tegn til at følge med. Men desværre ville han ikke, det var, lige som han havde noget imod at flygte. Parry bad ham med foldede hænder, og jeg trængte ligeledes ind på ham med bøn om, at han ikke måtte lade en sådan lejlighed gå ubenyttet hen. Endelig besluttede han sig til at følge mig. Heldigvis gik jeg foran, og kongen kom nogle skridt bagefter mig. Da jeg pludselig så lige som en stor skygge rejse

sig i den underjordiske gang. Jeg ville skrige for at advare kongen, men fik ikke tid til det, for jeg fik et slag, som om hele huset var styrtet sammen over mit hoved, og faldt bevidstløs til jorden."

"Brave englænder, tro tjener!" udbrød Athos. "Kan jeg gøre noget for Dem?"

"Hjælp mig i seng, jeg tror, det vil skaffe mig nogen lindring."

"Har De ingen, der kan stå Dem bi?"

"Min kone er i Durham, men jeg venter hende hjem hvert øjeblik. Men trænger De ikke selv til noget, ønsker De intet?"

"Vi kom hertil i den hensigt at bede Dem om noget at spise."

"De har desværre taget alt, og der er ikke et stykke brød mere i huset."

"Hører De, d'Artagnan," sagde Athos, "vi må gå et andet sted hen for at få noget at spise."

"Nu er det mig det samme," svarede d'Artagnan, "jeg er ikke længere sulten."

"Ja, jeg på min ære heller ikke," sagde Porthos.

De lagde manden på hans seng, hvorpå Grimaud blev hentet for at forbinde såret. Grimaud havde i de fire venners tjeneste så ofte haft lejlighed til at pille charpi og lægge forbindinger om, at han var blevet en halv kirurg.

Imidlertid havde flygtningene begivet sig til det forreste værelse, hvor de holdt råd.

"Nu ved vi da, hvad vi har at rette os efter," sagde Aramis. "Det er ganske rigtigt kongen og hans eskorte, der er kommet denne vej. Vi må tage den modsatte retning. Er det ikke også Deres mening, Athos?"

Athos svarede ikke, han tænkte.

"Ja," sagde Porthos, "lad os drage i den modsatte retning. Hvis vi følger efter eskorten, vil vi finde alt fortæret og til sidst dø af sult. Hvilket fordømt land, dette England! Det er første gang i mit liv, at jeg ingen middagsmad har fået, og middagsmaden er mit bedste måltid."

"Hvad siger De, d'Artagnan?" spurgte Athos, "er De af samme mening som Aramis?"

"Nej," svarede d'Artagnan, "jeg er tvært imod af den aldeles modsatte mening."

"Hvad for noget, vil De følge efter eskorten?" udbrød Porthos forskrækket.

"Nej, men rejse i selskab med den."

Athos' øjne strålede af glæde.

"Rejse sammen med eskorten!" udbrød Aramis.

"Naturligvis," fortsatte d'Artagnan, "vi må tage hen, hvor ingen vil falde på at søge os, og man vil nok vogte sig for at søge os blandt puritanerne – altså af sted efter dem!"

"Et fortræffeligt råd, min ven," sagde Athos, "jeg ville netop råde til det samme, da De kom mig i forkøbet."

"Det er altså også Deres mening?" spurgte Aramis.

"Ja, man vil være i den tro, at vi vil forlade England, og søge os i havnene. Imidlertid vil vi nå London på samme tid som kongen. Er vi først der, skal de nok lade være at finde os, for mellem en kvart million mennesker er det en let sag at skjule sig. For ikke at tale om," tilføjede Athos og så på Aramis, "de chancer, som selve rejsen frembyder os."

"Ja," sagde Aramis, "jeg forstår Dem."

"Det er mere, end jeg gør," sagde Porthos, "men lige meget, siden både d'Artagnan og Athos stemmer derfor, må det være

fornuftigt."

"Men," indvendte Aramis, "vil oberst Harrison ikke fatte mistanke til os?"

"For pokker!" udbrød d'Artagnan, "det er netop ham, jeg sætter min lid til. Oberst Harrison er en af vore venner. Vi har truffet ham et par gange hos general Cromwell. Han ved, at vi har været sendt til denne fra Mazarin, og vil betragte os som brødre. Er han for resten ikke en slagtersøn? Jo! Nu vel, Porthos vil kunne vise ham, hvordan man slår en stud for panden med et næveslag, og jeg, hvordan man kaster en tyr til jorden ved at gribe den om hornene. Det vil gøre ham tillidsfuld."

Athos smilede.

"De er den bedste kammerat, jeg kender, d'Artagnan," sagde han og rakte gascogneren hånden, "og det glæder mig meget, at jeg atter er truffet sammen med Dem, min kære søn."

Som man ved, gav Athos altid d'Artagnan dette navn, når han var bevæget.

I det samme kom Grimaud ud af værelset. Den sårede var blevet forbundet og befandt sig bedre.

Derpå begav den lille skare sig på vejen. Det var ikke muligt at tage fejl af den retning, de skulle følge. Efter to timers ridt, under hvilket der ikke var blevet mælet et ord, holdt d'Artagnan ved omdrejningen af en vej sin hest an.

"Ah!" udbrød han, "der har vi vore folk!"

En betydelig rytterskare sås virkelig omtrent en halv mil borte.

"Mine kære venner," vedblev d'Artagnan, "giv jeres sværd til hr. Mouston, der til rette tid og sted atter vil overlevere jer dem, og glem ikke, at I er vore fanger."

Derpå lod man hestene, der begyndte at blive trætte, trave ud og havde snart nået eskorten.

Omgivet af en del af oberst Harrisons regiment red kongen i spidsen med sin sædvanlige værdighed og anstand.

Da kongen fik øje på Athos og Aramis, som man ikke en gang havde givet ham lov til at tage afsked med, og i de to adelsmænds øjne læste, at han endnu havde venner i sin nærhed, skønt han rigtig nok ikke vidste andet, end at disse venner var fanger, bredte en glædesrødme sig over hans blege kinder.

D'Artagnan sporede sin hest fremad, mens han lod sine venner blive tilbage under Porthos' bevogtning, og red lige hen til Harrison, der virkelig genkendte ham fra, at han havde set ham hos Cromwell, og hilste på ham så høfligt, som man kunne vente det af en mand i hans stilling og af hans karakter. Det gik, som d'Artagnan havde tænkt. Obersten hverken nærede eller kunne nære nogen mistanke.

Det næste sted, hvor man bedede, skulle kongen spise til middag. Denne gang traf man imidlertid sådanne forholdsregler, at han ikke kunne undvige. I det største værelse i gæstgiverstedet blev der dækket ved et lille bord for ham og ved et stort for officererne.

"Vil De spise med mig?" spurgte Harrison d'Artagnan.

"For fanden!" udbrød d'Artagnan, "det skulle være mig en stor fornøjelse, men jeg kan ikke forlade min kammerat, hr. du Vallon, og mine to fanger, der blot ville fylde op ved Deres bord. Hvis De synes så, kan De imidlertid lade dække til os i en krog og sende os, hvad De kan undvære, fra Deres eget bord, for

ellers risikerer vi at dø af sult. På den måde kommer vi dog til at spise sammen, eftersom vi sidder i det samme værelse."

"Som De vil," svarede Harrison.

Som d'Artagnan havde ønsket det, skete det, og da han kom tilbage til obersten, sad kongen allerede til bords og blev opvartet af Parry, mens Harrison og hans officerer havde taget plads ved et andet bord. I et hjørne af værelset var der dækket til ham og hans ledsagere.

Det bord, officererne sad ved, var rundt, og hvad enten det nu var tilfældigt eller en beregnet grovhed, så vendte Harrison ryggen til kongen.

Kongen så de fire adelsmænd træde ind, men lagde tilsyneladende ikke mærke til dem. De skred hen til det for dem bestemte bord og satte sig således, at de ikke vendte ryggen til nogen. Lige for dem stod officerernes og kongens borde.

For at gøre sine gæster ære sendte Harrison dem de bedste retter fra sit bord. Til uheld for de fire venner fandtes der ingen vin. Athos syntes dette at være ganske ligegyldigt, men d'Artagnan, Porthos og Aramis skar ansigter, hver gang de drak af øllet, denne puritanske drik.

"I sandhed, oberst," sagde d'Artagnan, "vi er Dem meget taknemmelige for Deres artige indbydelse, uden hvilken vi ville have risikeret at komme til at undvære middagsmad, lige som vi har undværet frokost. Min ven, hr. du Vallon, deler min taknemmelighed, for han var meget sulten."

"Jeg er sulten endnu," sagde Porthos og bukkede for oberst Harrison.

"Hvorledes er den ulykke sket, at De ingen frokost har fået?" spurgte obersten leende.

"På den simpleste måde af verden, oberst," svarede d'Artagnan. "Jeg længtes efter at nå Dem og tog af den grund den samme vej som De, hvilket en gammel soldat som jeg ikke burde have gjort, for jeg måtte jo vide, at hvor et tappert regiment som Deres har været, er der intet blevet levnet til dem, der kommer bag efter. De vil derfor kunne fatte vor skuffelse, da vi nåede et smukt lille hus i udkanten af skoven, der allerede i afstand tog sig så indbydende ud med sit røde tag og sine grønne vinduesskodder, og vi der i stedet for høns og lammefjerdinger kun fandt en stakkels djævel, badet ... Ah! Guds død, oberst, bring min kompliment til den af Deres officerer, der har udført den bedrift. Det var et så vel udført slag, at det vakte min ven, hr. du Vallons, beundring, og han forstår dog at uddele forsvarlige slag."

"Ja," sagde Harrison leende og så på en ved bordet siddende officer, "når Groslow påtager sig et sådant stykke arbejde, er der ikke noget at gøre bag efter for andre."

"Ah, er det herren," vedblev d'Artagnan og bukkede for officeren, "jeg beklager, at herren ikke taler fransk, ellers ville jeg gøre ham min kompliment."

"Jeg kan godt forstå Dem, min herre," sagde officeren på ret godt fransk, "for jeg har boet tre år i Paris."

"Nu vel, min herre," tog d'Artagnan ordet, "jeg skynder mig da med at sige Dem, at slaget var så vel rettet, at De næsten har dræbt Deres mand."

"Jeg troede at have dræbt ham helt," bemærkede Groslow.

"Nej, han havde rigtig nok ikke behøvet meget mere, men død er han dog ikke."

Med disse ord så d'Artagnan på Parry, der stod ved kongens bord og var dødbleg, for at underrette ham om, at denne bemærkning gjaldt ham.

Kongen havde ængstelig lyttet til hele samtalen, for han vidste ikke, hvor den franske officer ville hen. Ved at høre de sidste ord åndede han imidlertid lettere.

"For fanden!" udbrød Groslow, "jeg troede at have gjort mine sager bedre. Hvis der ikke var så langt til den uslings hus, ville jeg vende om for at gøre det af med ham."

"Og De ville gøre fuldkommen rigtigt, hvis De er bange for, at han skal komme igen," sagde d'Artagnan, "for som De ved, er sår i hovedet helbredt efter otte dages forløb, når de ikke dræber på stedet."

D'Artagnan så atter på Parry, hvis ansigt røbede en sådan glæde, at Charles smilende rakte ham hånden.

Parry bøjede sig over sin herres hånd og kyssede den.

"I sandhed, d'Artagnan," sagde Athos, "De er på en gang en mand af ord og med forstand. Men hvad synes De om kongen?"

"Hans ansigt anstår mig i et og alt," svarede d'Artagnan, "han ser ud til at være både ædel og god."

"Ja, men han lader sig løbe med," bemærkede Porthos, "og det er urigtigt."

"Jeg kunne have lyst til at drikke kongens skål," sagde Athos.

"Så lad mig udbringe den," sagde d'Artagnan.

"Gør det," sagde Aramis.

Porthos stirrede på d'Artagnan, forbavset over sin gascogniske vens uudtømmelige geni.

D'Artagnan tog sit tinbæger, fyldte det og rejste sig op.

"Mine herrer," sagde han til sine ledsagere, "lad os drikke et glas for den, der indtager æressædet. Vor oberst leve!"

Med disse ord så d'Artagnan på Harrison, der i den tro, at skålen gjaldt ham, rejste sig op og bukkede for de fire venner, som med blikket hvilende på kong Charles drak deres glas ud, mens Harrison ligeledes tømte sit uden at ane uråd.

Charles holdt sit glas hen til Parry, der skænkede nogle dråber øl i det, hvorpå han førte det til sine læber og, med et blik på de fire adelsmænd, tømte det med et erkendtligt smil.

"Nå, mine herrer!" udbrød Harrison, idet han satte sit glas fra sig og uden at tage hensyn til sin høje fange, "af sted!"

"Hvor skal vi overnatte, oberst?"

"I Thirsk," svarede Harrison.

"Parry," sagde kongen, rejste sig op og vendte sig om til sin tjener, "min hest. Jeg tager til Thirsk."

"I sandhed," sagde d'Artagnan til Athos, "jeg er blevet ganske indtaget i Deres konge og står i et og alt til hans tjeneste."

"Hvis det er Deres oprigtige mening," svarede Athos, "skal han aldrig nå London."

"Hvordan det?"

"For vi vil da bortføre ham forinden."

"Ak! Denne gang er De på ære gal, Athos," udbrød d'Artagnan.

"Har De da en plan?" spurgte Aramis.

"Ja, hvis man havde en god plan, ville sagen slet ikke være så umulig," bemærkede Porthos.

"Jeg har ingen," svarede Athos, "men d'Artagnan vil nok finde på en."

D'Artagnan trak på skuldrene, hvorpå man begav sig på vej.

63. D'Artagnan finder en plan

Athos kendte d'Artagnan bedre, end denne måske kendte sig selv, og vidste, at han blot behøvede at henkaste en tanke, for at den skulle spire i gascognerens frugtbare hjerne. Han lod derfor ganske roligt sin ven trække på skuldrene og fortsatte rejsen, mens han talte om Raoul.

Ved nattens frembrud ankom man til Thirsk. De fire venner lod aldeles fremmede og ligegyldige for de forsigtighedsregler, der blev taget for at sikre sig kongens person. De trak sig tilbage til et privat hus, og da de hele tiden svævede i frygt for deres eget vedkommende, indrettede de sig i et værelse, således at de havde retræten fri i tilfælde af angreb. Tjenerne blev stillet ud på forskellige poster, og Grimaud sov på et knippe halm udenfor døren.

D'Artagnan var tankefuld og syntes at have mistet sin sædvanlige snaksomhed. Han sagde ikke et ord, men marcherede, uafladeligt fløjtende, frem og tilbage mellem sin seng og vinduet. Porthos derimod var som sædvanlig snaksom, men d'Artagnan svarede ham kun med enstavelsesord. Athos og Aramis så smilende på hinanden.

Det havde været en anstrengende dag, og dog sov vennerne dårligt med undtagelse af Porthos, hvis søvn var lige så god som hans appetit.

Den følgende morgen var d'Artagnan først på benene. Han gik ned i stalden og havde allerede undersøgt hestene og

udstedt de fornødne ordrer for dagen, førend Athos og Aramis endnu var stået op.

Klokken otte om morgenen begav man sig på vejen i samme orden som den foregående dag. D'Artagnan lod sine venner skøtte sig selv, mens han selv fornyede bekendtskabet fra den foregående dag med hr. Groslow.

Denne, der havde følt sig smigret af hans lovtaler, modtog ham med et venligt smil.

"Det glæder mig i sandhed særdeles, min herre," sagde d'Artagnan til ham, "at jeg har truffet en, der taler mit stakkels sprog. Min ven, hr. du Vallon, er af et meget melankolsk temperament, så at man knap kan få et ord ud af ham den hele dag, og vore to fanger, kan De nok begribe, er ikke synderligt oplagte til at konversere."

"Det er royalister med hud og hår," bemærkede Groslow.

"En grund mere for Dem til at være opbragt på os, fordi vi har fanget Stuart, med hvem I, som jeg håber, vil gøre kort proces."

"For pokker!" udbrød Groslow, "det er netop af den grund, vi fører ham til London."

"Og I vil passe godt på ham, antager jeg?"

"For fanden! Det tror jeg! Som De ser," tilføjede officeren leende, "har han en i sandhed kongelig eskorte."

"Ja, om dagen er der ingen fare for, at han skal undfly, men om natten ..."

"Om natten tager man yderligere forholdsregler."

"På hvilken måde bevogter I ham?"

"Otte mand opholder sig bestandigt i hans værelse."

"For fanden!" udbrød d'Artagnan, "der passes godt på ham. Men foruden de otte mand er der vel også vagt udenfor. Man

kan ikke være for forsigtig, når man har med en sådan fange at gøre."

"O, nej. Betænk blot, hvad skal to våbenløse mænd stille op mod otte bevæbnede."

"Hvordan, to mænd?"

"Ja, kongen og hans kammertjener."

"Hans kammertjener har altså fået tilladelse til at blive hos ham?"

"Ja, Stuart har udbedt sig denne gunstbevisning, og oberst Harrison har tilstået ham den. Som konge lader det til, at han ikke kan klæde sig på eller af alene."

"I sandhed, kaptajn," sagde d'Artagnan, "jo mere jeg hører Dem tale, desto mere forbavses jeg over den lethed og elegance, hvormed De taler det franske sprog. De siger, at De har boet tre år i Paris, men om jeg så boede hele min levetid i London, er jeg vis på, at jeg ikke ville drive det så vidt som De. Hvad foretog De Dem egentlig i Paris?"

"Min fader, der er købmand, havde ansat mig hos sin korrespondent, der ligeledes havde sendt sin søn til min fader. Sådan ganske almindeligt mellem handlende."

"Og De fandt behag i Paris, min herre?"

"Ja. Men De kunne trænge betydeligt til en revolution i samme smag som vor, ikke mod Deres konge, der kun er et barn, men mod den italienske gavtyv, der nu er Deres dronnings elsker."

"Jeg er fuldkommen af Deres mening, min herre, og det ville snart være bestilt, når vi blot havde et dusin officerer som Dem, fordomsfri, årvågne og ubestikkelige! – vi skulle snart være

færdige med Mazarin og gøre kort proces med ham, således som I nu vil gøre med jeres konge."

"Men," bemærkede officeren, "jeg troede, at De stod i hans tjeneste, og at det var ham, der havde sendt Dem til general Cromwell?"

"Ja, jeg står i kongens tjeneste, og da jeg hørte, at der skulle sendes en gesandt til England, udbad jeg mig dette hverv, så stor var min længsel efter at lære den geniale mand at kende, der for tiden hersker over de tre kongeriger. Da han opfordrede hr. du Vallon og mig til at drage sværdet for England, efterkom vi, som De ved, med iver denne opfordring."

"Ja, jeg ved, at De kæmpede ved hr. Mordaunts side."

"Det gjorde vi. Død og plage! hvad det er for en fortræffelig og tapper ung mand. Hvor han gjorde kort proces med sin onkel! Så De det?"

"Kender De ham?" spurgte officeren.

"Meget godt, jeg kan endda sige, at vi er meget intime venner. Hr. du Vallon og jeg fulgtes med ham fra Frankrig."

"Det lader til, at De har ladet ham vente temmelig længe i Boulogne."

"Ja, hvad skal man sige?" svarede d'Artagnan, "det gik mig som Dem, jeg havde også en konge at passe på."

"Aha!" udbrød Groslow, "og hvilken konge var det?"

"For pokker! Vor egen, den lille kong Louis den Fjortende."

Og med disse ord tog d'Artagnan sin hat af. Af høflighed gjorde englænderen det samme.

"Og hvor længe passede De på ham?"

"Tre nætter, som jeg for resten altid skal mindes med fornøjelse."

"Den unge konge er altså meget elskværdig?"

"Kongen! Han sov som et murmeldyr."

"Men hvad mener De da egentlig?"

"Jeg mener, at mine venner, garde- og musketerofficererne, kom og holdt mig med selskab, og at vi tilbragte nætterne med at spille og drikke."

"Ak ja," sagde englænderen sukkende, "det er sandt, I franskmænd er lystige selskabsbrødre."

"Spiller I da ikke, når I er på vagt?"

"Aldrig," svarede englænderen.

"I så fald må I kede jer meget, og jeg beklager jer," sagde d'Artagnan.

"Jeg imødeser virkelig med en vis rædsel min tur," fortsatte officeren. "En nat er meget lang, når man skal våge."

"Jeg beklager Dem virkelig," sagde d'Artagnan medlidende.

"Hør en gang," sagde englænderen, "De kunne gøre mig en tjeneste."

"Og den er?"

"I morgen har jeg vagt."

"Hos Stuart?"

"Ja, tilbring natten hos mig."

"Det er umuligt."

"Og hvorfor?"

"Fordi jeg hver nat spiller med hr. du Vallon. Undertiden går vi slet ikke i seng ... i morges for eksempel spillede vi endnu, da det begyndte at dages."

"Nå?"

"Ja, han ville kede sig, hvis jeg svigtede ham. Jeg har set ham le, så tårerne randt ham ned ad kinderne, mens han tabte to

tusinde guldstykker."

"Så tag ham med."

"Hvordan skal vi da bære os ad med vore fanger?"

"For fanden, det er sandt," sagde officeren, "De kan jo lade tjenerne passe på dem."

"Ja, for at de skulle rende deres vej," sagde d'Artagnan, "nej tak."

"Det er altså fornemme folk, siden De er så bange for at miste dem."

"Den ene er en rig stormand fra Touraine, den anden en malteserridder af god familie. Ved ankomsten til Frankrig skal de hver betale os ti tusinde pund sterling i løsepenge. Vi vil derfor ikke et øjeblik tabe vore mænd af syne, som vore tjenere ved er millionærer. Da vi tog dem, undersøgte vi rigtig nok deres lommer en smule, og, når jeg skal være oprigtig, så er det deres pung, hr. du Vallon og jeg spiller om hver nat. Men de kan gerne have skjult en eller anden kostbar sten eller diamant, og derfor gør vi lige som den gerrige, der aldrig forlader sin skat. Når jeg sover, våger hr. du Vallon."

"Ah!"

"De indser nu, hvorfor jeg må afslå Deres artige tilbud, hvad der gør mig så meget mere ondt, som intet er kedeligere end altid at spille med den samme. Når det kommer til stykket, har man hverken vundet eller tabt."

"Ak!" sukkede Groslow, "der er det, der er endnu kedeligere, nemlig slet ikke at spille."

"Jeg forstår Dem," sagde d'Artagnan.

"Men sig mig en gang," fortsatte englænderen, "er Deres fanger farlige folk?"

D'Artagnan brast i latter. "Du gode Gud," udbrød han, "den ene ryster af feber, da han ikke kan vænne sig til Deres fortræffelige land, og den anden er en malteserridder, der er så frygtsom som en ung pige. For større sikkerheds skyld har vi desuden taget deres lommeknive fra dem."

"Nu vel, så tag dem med," sagde Groslow.

"Er det Deres alvor?" spurgte d'Artagnan.

"Ja, jeg har otte mand."

"Og hvad så?"

"Fire kan bevogte dem og fire kongen."

"På denne måde kan sagen virkelig lade sig arrangere," sagde d'Artagnan, "skønt jeg rigtig nok derved gør Dem megen ulejlighed."

"Bah! Kom kun, De skal se, hvordan jeg arrangerer den sag."

"Men," fortsatte d'Artagnan, "der falder mig noget ind, hvad skulle vel forhindre os i allerede i aften at få vort parti?"

"Nej, intet i verden," svarede Groslow.

"Kom så i aften hen til os, og i morgen aflægger vi Dem vort besøg. Hvis noget skulle støde Dem hos vore fanger, der, som De ved, er rasende royalister, nu vel, så taler vi ikke mere om den sag, og vi vil da altid have haft en munter nat."

"Prægtigt! I aften hos Dem, i morgen hos Stuart, i overmorgen hos mig."

"Og de følgende dage i London. Som De ser, kan man alle vegne føre et lystigt liv."

De to mænd hilste venskabeligt på hinanden, hvor på d'Artagnan vendte tilbage til sine kammerater.

"Hvad fanden har De kunnet have at tale om med den buldog?" spurgte Porthos.

"Sådan må De ikke tale om hr. Groslow, min kære ven. Han er en af mine bedste venner."

"En af Deres venner," sagde Porthos, "den bondelømmel!"

"Tys, min kære Porthos. Ja, hr. Groslow er rigtig nok noget brutal, men jeg har opdaget to gode egenskaber hos ham. Han er dum og hovmodig."

Porthos stirrede forbavset på d'Artagnan, mens Athos og Aramis så smilende på hinanden, de kendte d'Artagnan og vidste, at han ikke foretog sig noget uden at have en hensigt med det.

"Men," fortsatte d'Artagnan, "De skal selv komme til at lære ham nøjere at kende."

"Hvorledes det?"

"I aften vil jeg forestille ham for Dem, han kommer for at spille med os."

"Ah!" udbrød Porthos, idet hans øjne spillede, "er han rig?"

"Hans fader er en af de rigeste købmænd i London."

"Kender han *landsknægt*?"

"Han tilbeder det."

"Godt," sagde Porthos, "så skal vi få os en behagelig nat."

"Den vil især blive behagelig, fordi han har lovet os en endnu bedre nat."

"Hvordan skal jeg forstå det?"

"Jo, i aften spiller han hos os, og i morgen spiller vi hos ham."

"Hvor?"

"Det skal De nok få at vide. For øjeblikket har vi kun en ting at tænke på, nemlig hvordan vi skal gøre mest ære af hr. Groslow. I aften gør vi holdt i Derby. Lad Mousqueton ride i forvejen og, hvis der findes en flaske vin i hele byen, da købe den. Det ville

heller ikke være af vejen, om han sørgede for et godt aftensmåltid, hvori hverken De, Athos, fordi De har feber, eller De, Aramis, fordi De er malteserridder, må tage del. Hører De?"

"Ja," sagde Porthos, "men Fanden skal tage mig, om jeg forstår et eneste ord der af."

Hen imod klokken fem om eftermiddagen blev Mousqueton efter aftale sendt i forvejen. Mousqueton forstod ikke engelsk, men siden sin ankomst til England havde han lagt mærke til én ting, nemlig at Grimaud ved gebærder og tegn fuldkommen havde lært at undvære talen. Han havde derfor i forening med Grimaud studeret gebærderne, og ved nogle lektioner, takket være sin lærers dygtighed, gjort betydelige fremskridt. Blaisois fulgte med ham.

Da de fire venner red gennem hovedgaden i Derby, så de Blaisois stå i døren til et hus af et ret smukt udseende. Det var det, hvori der var bestilt kvarter til dem.

De havde hele dagen igennem ikke nærmet sig kongen af frygt for at vække mistanke, og i stedet for at spise til middag med oberst Harrisons bord, som de havde gjort den foregående dag, havde de spist alene.

Til den aftalte tid indfandt Groslow sig. D'Artagnan tog imod ham, som om han havde kendt ham i tyve år. Porthos målte ham fra hoved til fod og smilede, da han så, at han trods det forsvarlige slag, han havde givet Parrys broder, dog ikke var hans ligemand. Athos og Aramis havde møje med at skjule den modbydelighed, den plumpe, brutale englænder indgød dem.

I det hele taget syntes Groslow tilfreds med modtagelsen.

Athos og Aramis spillede deres roller godt. Ved midnat trak de sig tilbage til deres værelse, hvortil døren blev stående åben

under påskud af, at man så kunne passe bedre på dem. For resten ledsagede d'Artagnan dem, idet han lod Porthos alene med Groslow. Porthos vandt næsten halvtredsindstyve guldstykker fra Groslow og fandt, da denne var gået, at han var en behageligere selskabsbroder, end han fra først af havde troet.

Groslow lovede sig selv den næste aften at tage revanche hos d'Artagnan for sit tab til Porthos og skiltes fra gascogneren efter at have mindet ham om det til om aftenen bestemte parti.

Vi siger om aftenen, for spillerne skiltes først klokken fire om morgenen.

Dagen forløb på sædvanlig måde. D'Artagnan var snart hos Groslow, snart hos Harrison og snart hos sine venner. Hvem der ikke kendte d'Artagnan, så ikke noget overordentligt i hans væsen, men for hans venner, det vil sige Athos og Aramis, var det tydeligt, at hans munterhed var påtaget.

"Hvad mon han egentlig pønser på?" sagde Aramis.

"Lad os vente, så får vi det nok at vide," svarede Athos.

Porthos sagde intet, men talte én for én med megen tilfredshed de halvtredsindstyve guldstykker, som han havde vundet fra Groslow. Næste aften ved ankomsten til Ryston samlede d'Artagnan sine venner. Hans ansigt havde mistet den sorgløse munterhed, der hele dagen havde karakteriseret det. Athos trykkede sine venner i hånden og sagde:

"Øjeblikket nærmer sig."

"Ja," sagde d'Artagnan, "ja, øjeblikket nærmer sig. I nat, mine herrer, vil vi frelse kongen."

Athos fo'r sammen, hans øjne skød lyn.

"d'Artagnan," sagde han, og vovede ikke at tro sine egne øren, "De spøger da vel ikke? Det vil gøre mig meget ondt."

"De er et besynderligt menneske, Athos," svarede d'Artagnan, "siden De sådan kan tvivle om mine ord. Hvor og når har De set mig spøge med en vens følelser og en konges liv? Jeg gentager, hvad jeg sagde, i nat frelser vi Charles den Første. De har overladt til mig at finde en udvej, og den er fundet."

Porthos betragtede d'Artagnan med den største beundring, Aramis smilede som en mand, der nærer godt håb, Athos var bleg som døden og rystede over hele kroppen.

"Tal," sagde han.

Porthos gjorde store øjne, mens Aramis så at sige hængte sig ved d'Artagnans læber.

"Som I ved, er vi indbudt til at tilbringe natten hos hr. Groslow."

"Ja," svarede Porthos, "han har taget det løfte af os, at vi vil give ham revanche."

"Godt, men ved I, hvor vi skal give ham revanche?"

"Nej."

"Hos kongen."

"Hos kongen?" udbrød Athos.

"Ja, mine herrer, hos kongen. Hr. Groslow har vagt i aften hos Hans Majestæt, og for at få tiden til at gå, har han indbudt os til at holde ham med selskab."

"Alle fire?" spurgte Athos.

"For pokker! Naturligvis alle fire, kan vi måske forlade vore fanger?"

"Ah!" udbrød Aramis.

"Videre," sagde Athos stammende.

"Vi begiver os altså til Groslow, vi med vore sværd og I med jeres dolke. I forening bemægtiger vi fire os de otte uslinge og deres dumme anfører. Vi ifører kongen Groslows klæder, Mousqueton og Blaisois holder de opsadlede heste på det første gadehjørne, vi springer i sadlen, og før dag er vi tyve mil herfra. Nå, Athos, er det ikke en snildt anlagt plan?"

Athos lagde begge sine hænder på d'Artagnans skuldre og så på ham med sit rolige, blide smil.

"Jeg erklærer højtideligt, min ven," sagde han, "at De ikke på hele Jorden har Deres lige i mod og højmodighed. Mens vi antager Dem ligegyldig for vore sorger, som De uden at fortjene bebrejdelse godt kan undlade at dele, er De den første af os, der finder, hvad vi forgæves søger efter. Jeg gentager det, d'Artagnan, De er den bedste af os, og jeg velsigner Dem, min kære søn."

"Hvorfor kan jeg ikke finde på det samme," udbrød Porthos og slog sig for panden, "det er dog så simpelt."

"Men," bemærkede Aramis, "hvis jeg har forstået det rigtigt, skal vi dræbe dem alle, ikke sandt?"

Athos gyste og blev meget bleg.

"For fanden, det er nødvendigt," svarede d'Artagnan. "Jeg har tænkte længe over, om der ikke var en anden måde at arrangere sagen på, men jeg må tilstå, at jeg ikke har kunnet finde nogen."

"Nå," fortsatte Aramis, "det er ikke tiden til at tage sådanne hensyn. Hvordan skal vi bære os ad?"

"Jeg har udkastet en dobbelt plan," sagde d'Artagnan.

"Lad os høre den første," sagde Aramis.

"Når jeg giver jer signalet, der vil være ordet *endelig*, borer I jeres dolke i de soldater, der er jer nærmest, mens vi gør det

samme. Det er for det første fire mand mindre. Partiet er nu lige, eftersom vi er fire mod fem. De fire overgiver sig, i hvilket fald vi binder dem, eller de forsvarer sig og bliver da dræbt. Skulle vor mand forandre mening og kun indbyde Porthos og mig til sit parti, må vi slås for fire. Det vil vare noget længere og gøre lidt mere støj, men I vil være udenfor og ile til ved larmen."

"Men hvis I nu selv bliver såret?" bemærkede Athos.

"Det er umuligt," svarede d'Artagnan, "disse øldrikkere er alt for tunge og klodsede i deres bevægelser. For resten skal De sigte efter struben, Porthos, det dræber lige så hurtigt og forhindrer vedkommende i at skrige."

"Meget vel," sagde Porthos, "det vil blive en prægtig historie."

"Afskyeligt! Afskyeligt!" udbrød Athos.

"Bah! Min følsomme herre," sagde d'Artagnan, "De ville myrde langt værre i en batalje. For resten, min ven," fortsatte han, "hvis De finder, at kongens liv ikke er så meget værd, så er det bedst at lade det hele fare, og jeg vil underrette hr. Groslow om, at jeg er syg."

"Nej," sagde Athos, "jeg har uret, min ven, og De har ret, tilgiv mig."

I det samme åbnedes døren og en soldat trådte ind.

"Hr. kaptajn Groslow," sagde han på slet fransk, "lader hr. d'Artagnan og hr. du Vallon underrette om, at han venter Dem."

"Hvor?" spurgte d'Artagnan.

"I den engelske Nebukadnesers værelse," svarede soldaten, en kras puritaner.

"Det er godt," svarede d'Artagnan på udmærket engelsk, mens den den kongelige majestæt tilføjede fornærmelse drev

blodet op i hans ansigt, "det er godt, sig kaptajn Groslow, at vi skal snart være der."

Puritaneren gik. Der var givet tjenerne ordre til at sadle otte heste og vente på hjørnet af en gade, der lå omtrent tyve skridt fra det hus, hvori kongen var indkvarteret. De havde streng befaling til ikke at forlade stedet og ikke stige af hestene.

64. Landsknægten

Klokken var ni om aftenen. Posterne var blevet sat ud klokken otte, og kaptajn Groslow havde allerede i en hel time været på vagt.

D'Artagnan og Porthos, bevæbnede med deres kårder, og Athos og Aramis hver med sin dolk skjult på brystet, begav sig til det hus, der den aften skulle være Charles Stuarts fængsel. De to sidste fulgte tilsyneladende våbenløse efter deres besejrere.

"Nå," sagde Groslow, da han så dem, "jeg troede virkelig næsten ikke, at De ville komme."

D'Artagnan gik tæt hen til ham og hviskede:

"Hr. du Vallon og jeg nærede virkelig et øjeblik betænkeligheder."

"Og hvorfor?" spurgte Groslow.

D'Artagnan skævede til Athos og Aramis.

"Aha!" udbrød Groslow, "er det det, der er i vejen. Hvis De ønsker at se Deres Stuart, skal De få Deres lyst styret."

"Skal vi tilbringe natten i kongens værelse?" spurgte d'Artagnan.

"Nej, i værelset ved siden af, men da døren står åben, er det det samme, som om vi sad i hans værelse. Har De forsynet Dem med penge? For jeg kan lade Dem vide, at jeg har i sinde at spille et helvedes spil i aften."

"Hører De?" spurgte d'Artagnan, idet han lod sine penge klingre i lommen.

"Very well!" sagde Groslow og åbnede døren til værelset. "Jeg går i forvejen for at vise Dem vejen, mine herrer," sagde han og trådte først ind.

D'Artagnan vendte sig om til sine venner. Porthos var lige så sorgløs, som om det gjaldt et almindeligt parti. Athos var bleg, men fattet. Aramis tørrede sin svedige pande med sit lommetørklæde.

De otte soldater var på deres post, fire i kongens værelse, to i døren mellem dette og det yderste og to ved den dør, ad hvilken de fire venner trådte ind. Ved synet af de dragne klinger smilede Athos, for talen var ikke længere om et slagteri, men om en kamp. Fra dette øjeblik af fik han sit gode humør igen.

Kongen, der kunne ses gennem den åbentstående dør, lå fuldt påklædt på sin seng med et tæppe over sig. Ved hans hovedgærde sad Parry og læste sagte, men dog højt nok til, at Charles, der hørte til med lukkede øjne, kunne forstå ham – et kapitel i en katolsk bibel. Et simpelt tællelys, der stod på et bord, kastede sit skær på kongens resignerede ansigt og hans tjeners langt mindre rolige åsyn.

En gang imellem standsede Parry i den tro, at kongen sov, men kongen åbnede øjnene og sagde smilende:

"Bliv ved, min gode Parry, jeg hører."

Groslow trådte hen i døren til kongens værelse, satte med affekteret grovhed sin hat, som han havde taget af, da hans gæster kom, på hovedet, så et øjeblik foragteligt på det simple, men rørende billede af en gammel tjener, der læste i Bibelen for en fanget konge, forvissede sig om, at hver mand var på den post, der var blevet ham anvist, og betragtede, idet han vendte

sig om til d'Artagnan, med et triumferende blik franskmanden, ligesom for at aflokke ham en lovtale over hans taktik.

"Fortræffeligt!" udbrød gascogneren, "De vil blive en dygtig general."

"Tror De," spurgte Groslow, "at Stuart vil flygte, så længe jeg passer på ham?"

"Nej," svarede d'Artagnan, "med mindre der skulle regne venner ned fra himlen til ham."

Groslows ansigt opklaredes.

Da Charles Stuart under hele denne scene ikke havde åbnet øjnene, er det ikke godt at sige, om han havde bemærket den puritanske kaptajns uforskammethed eller ikke. Men så snart han hørte d'Artagnans malmfulde stemme, slog han uvilkårligt øjnene op.

I det forreste værelse var et bord med et grønt tæppe blevet sat frem, og på dette var sat to tændte lys. Kort, to terningebægre og terninger fandtes ligeledes på det.

"Jeg beder Dem tage plads, mine herrer," sagde Groslow, "jeg sætter mig lige over for Stuart, som det er mig en fornøjelse at se på, især der, hvor han nu er. Sæt De Dem, hr. d'Artagnan, lige over for mig."

Vreden drev blodet op i Athos' ansigt, mens d'Artagnan med rynket pande så på ham.

"Sådan skal det være," sagde d'Artagnan, "De, hr. grev de la Fère, sætter Dem på højre side, De, hr. chevalier d'Herblay, på venstre side af hr. Groslow, og De, hr. du Vallon, ved siden af mig. De holder på mig, og de andre herrer på hr. Groslow."

D'Artagnan havde altså på min venstre side Porthos, og det så nær, at han kunne støde til ham med knæet, og lige over for sig

Athos og Aramis, til hvem han kunne gøre tegn med øjnene.

Ved at høre navnene grev de la Fère og chevalier d'Herblay slog Charles øjnene op og betragtede uvilkårligt kaptajnens gæster.

I det samme vendte Parry nogle blade i sin bibel og læste med høj stemme følgende vers af Jeremias:

> Gud sagde: Lyt til profeterne, mine tjeneres ord, som jeg har sendt til Eder og ledet til Eder.

De fire venner vekslede et blik. De ord, Parry havde læst, viste dem, at kongen kendte den sande årsag til deres nærværelse.

D'Artagnans øjne spillede af glæde.

"De spurgte mig for et øjeblik siden, om jeg var ved muffen?" sagde d'Artagnan og lagde en snes guldstykker på bordet.

"Ja," sagde Groslow.

"Nu vel," vedblev d'Artagnan, "jeg siger nu til Dem: Pas godt på Deres skat, min kære hr. Groslow, for jeg forsikrer Dem, at vi ikke går herfra, før vi har frataget Dem den."

"I det mindste vil jeg forsvare den til det yderste," sagde Groslow.

"Så meget desto bedre," sagde d'Artagnan. "En kamp på liv og død er det, vi helst ønsker."

"Ja, jeg ved nok, at I franskmænd altid søger sår og buler," svarede Groslow, idet han slog en plump latter op.

Charles havde hørt hvert ord. En svag rødme farvede hans ansigt. Soldaterne, der holdt vagt hos ham, så ham strække sine trætte lemmer og under påskud af, at det blev ham for varmt, lidt efter lidt kaste det skotske tæppe af sig, hvor under han, som allerede bemærket, lå fuldt påklædt.

Hidlokket af spillet og ved synet af guldet, der virker så mægtigt på alle mennesker, havde imidlertid soldaterne, hvis ordre lød på at blive i kongens værelse, lidt efter lidt nærmet sig døren og idet de nu rejste sig på tæerne, så de nu herfra til over skuldrene på d'Artagnan og Porthos. De, der stod i døren, havde ligeledes nærmet sig og således imødekommet de fire venners ønske, hvilke hellere ville have dem lige ved hånden end være nødt til at angribe dem i alle fire hjørner af stuen. De to skildvagter ved døren stod endnu med dragne sabler, men lænede sig til dem og betragtede spillerne.

Alt som øjeblikket nærmede sig, syntes Athos at blive roligere. Hans hvide, aristokratiske hænder legede med louisdorerne, som han bøjede og atter rettede med lige så megen lethed, som om de havde været af tin i stedet for af guld. Aramis, der mindre var herre over sig selv, famlede uafladeligt med hånden på sit bryst. Porthos, der blev ved at tabe, var i sin utålmodighed næsten ved at støde d'Artagnans knæ i stykker.

D'Artagnan så sig mekanisk om og opdagede mellem to soldater Parry, der stod op, og Charles, der, hvilende på sin albue, foldede hænderne og syntes at bede ivrigt til Gud. D'Artagnan indså nu, at øjeblikket var kommet og at enhver var på sin post, og at man kun ventede på ordet "*endelig*", der, som man vil erindre, var det aftalte signal. Han kastede et blik på Athos og Aramis, ligesom for at opfordre dem til at holde sig parate, hvorpå disse sagte skubbede deres stole tilbage for at være mere frie i deres bevægelser. Han stødte Porthos på knæet. Denne rejste sig op lige som for at strække benene og forvissede sig med det samme om, at hans sværd sad løst i skeden.

"For djævelen!" udbrød d'Artagnan, "der kom jeg igen af med tyve guldstykker. De har virkelig alt for stort held, kaptajn Groslow, til at det kan vare længe."

Med disse ord tog han tyve guldstykker til op af lommen.

"Et slag endnu, kaptajn. Jeg sætter tyve guldstykker på et kort."

Groslow begyndte at vende kortene, det ene efter det andet. Kom der et es først, havde han vundet, kom der en konge, havde han tabt. Han lagde en konge op.

"Endelig!" udbrød d'Artagnan.

Ved dette ord sprang Athos og Aramis op, mens Porthos trådte et skridt tilbage. Dolke og kårder lynede.

Men pludselig åbnedes døren og oberst Harrison viste sig, ledsaget af en i en kappe indhyllet mand.

Bag denne sås fem-seks soldater.

Groslow sprang hurtigt op, skamfuld over at være blevet grebet i at drikke vin og spille kort og terninger. Men Harrison tog ingen notits af ham og gik lige ind i kongens værelse, fulgt af sin ledsager.

"Charles Stuart," sagde han, "der er kommet befaling til at føre Dem til London uden at standse dag eller nat. Hold Dem derfor parat til øjeblikkelig at tage afsted."

"Hvem har givet denne befaling?" spurgte kongen.

"General Oliver Cromwell – ja," tilføjede Harrison, "og hr. Mordaunt, som De ser her, er i dette øjeblik indtruffet med den og har ordre til at sørge for, at den bliver udført."

"Mordaunt!" mumlede de fire venner og så på hinanden.

D'Artagnan skrabede alle de penge, som han selv og Porthos havde tabt, af bordet og puttede dem i sin rummelige lomme,

mens Athos og Aramis stillede sig bag ham. Ved denne bevægelse vendte Mordaunt sig om, genkendte dem og udstødte et vildt skrig.

"Jeg tror, at vi er om en hals," hviskede d'Artagnan til sine venner.

"Endnu ikke," sagde Porthos.

"Oberst! Oberst!" råbte Mordaunt, "lad værelset omringe, I er forrådte. Disse fire franskmænd er flygtede fra Newcastle og har formodentlig i sinde at befri kongen. Lad dem arrestere!"

"Hør, unge mand," sagde d'Artagnan og trak sin kårde, "den ordre er lettere at give end at udføre."

Derpå slog han en frygtelig cirkel med sit sværd og råbte:

"Retirér, mine venner, retirer!"

I det samme styrtede han hen mod døren og kastede to af de soldater, der bevogtede den, over ende, før de kunne få tid til at spænde hanen på deres geværer. Athos og Aramis fulgte efter ham. Porthos dannede arrieregarden, og førend officerer, soldater og oberst havde besindet sig, var de alle fire ude på gaden.

"Fyr!" råbte Mordaunt, "giv ild på dem!"

To eller tre skud blev virkelig affyret, men havde ikke anden virkning end at vise de fire flygtninge, idet de uskadte drejede om hjørnet af gaden.

Hestene ventede på det bestemte sted, og tjenerne behøvede kun at kaste tømmerne til deres herrer, der med fuldendte rytteres færdighed sprang i sadlerne.

"Fremad!" råbte d'Artagnan, "sporerne i siderne!"

Idet de fulgte efter d'Artagnan fløj de afsted den samme vej, de om dagen var kommet, altså i retning af Skotland. Byen

havde hverken mure eller porte og de slap således uden vanskelighed ud af den.

Nogle hundrede skridt fra huset standsede d'Artagnan.

"Holdt!" råbte han. "Denne gang vil vi blive forfulgt. Lad dem komme ud af byen og sætte efter os ad vejen til Skotland. Når vi har set dem galoppere forbi, slår vi ind på den modsatte retning."

Nogle skridt borte løb en bæk, over hvilken der var slået en bro. D'Artagnan førte sin hest ind under broen, og hans venner fulgte hans eksempel.

De havde ikke været der i ti minutter, før de hørte en skare ryttere nærme sig i galop. Fem minutter efter red de over hovedet på dem uden at ane, at de, som de forfulgte, befandt sig så nær ved dem.

65. London

Da larmen af de galopperende heste havde tabt sig i det fjerne, vendte d'Artagnan tilbage til flodbredden og begyndte at se sig om for at finde ud af, i hvilken retning London lå. Hans tre venner fulgte tavse efter ham, indtil de, idet de beskrev en stor halvcirkel, havde ladet byen langt bag sig.

"Denne gang," sagde d'Artagnan endelig, da han troede sig langt nok borte til at slå an fra galop til trav, "tror jeg fuldt og fast, at alt er tabt, og at vi ikke har bedre at gøre end at vende tilbage til Frankrig. Hvad siger De til dette forslag, Athos? Finder De det ikke fornuftigt?"

"Jo, min kære ven," sagde Athos, "men forleden dag udtalte De en fornuftigere mening. De sagde da de ædle ord: 'Vi vil dø her!' Jeg vil nu minde Dem om dette."

"O!" udbrød Porthos, "døden er ingenting, og den kan ikke forurolige os, eftersom vi ikke ved, hvad den er, men det er tanken om et nederlag, der piner mig. Af den vending tingene har taget, mærker jeg, at vi kan holde marken i London, i provinserne, i hele England, men til sidst må vi dog blive slået."

"Vi bør overvære denne frygtelige tragedie lige til enden," sagde Athos. "Hvorledes den end bliver, så forlader vi ikke England, før den er forbi. Er De af samme mening, Aramis?"

"Ja, i enhver henseende, min kære greve. Desuden må jeg tilstå, at jeg slet ikke skulle have noget imod atter at træffe denne Mordaunt. Det forekommer mig, at vi har et regnskab at

opgøre med ham, og at det ikke er vor skik at forlade et land, førend vi har betalt vor gæld."

"Ja, det er noget ganske andet," sagde d'Artagnan, "og det er en grund, der forekommer mig antagelig. Jeg tilstår, at jeg for mit vedkommende gerne ville blive et helt år i London, hvis jeg kunne få fingre i bemeldte Mordaunt. Lad os blot tage ind til en pålidelig mand og sørge for ikke at vække mistanke, for i denne time lader hr. Cromwell sikkert søge efter os, og så vidt jeg har haft lejlighed til at erfare, er hr. Cromwell ikke til at spøge med. Kender De ikke, Athos, i hele byen et hus, hvor man kan få rene lagener, en menneskelig bøf og vin, der ikke smager af humle og genever?"

"Jeg tror, at jeg kender et sted, der vil være efter Deres ønske," sagde Athos. "Winter førte os til en mand, som han sagde var en forhenværende spanier, der var blevet naturaliseret i England. Hvad siger De til det, Aramis?"

"Det forekommer mig at være en meget fornuftig plan at tage ind til *el señor* Perez, og jeg for mit vedkommende skænker den mit bifald. Vi vil påkalde mindet om den stakkels Winter, for hvem han syntes at nære en stor veneration, og fortælle ham, at vi er kommet som turister for at se, hvad der går for sig. Når vi hver fortærer for en guinea om dagen hos ham, tror jeg, at vi med den fornødne forsigtighed kan være ganske rolige."

"De glemmer én, og det en meget vigtig forsigtighedsregel, Aramis."

"Og den er?"

"At skifte dragt."

"Bah!" udbrød Porthos, "hvad skulle det være godt for at skifte dragt? Vi befinder os så vel i den vi bærer."

"For ikke at blive kendt," svarede d'Artagnan. "Vore klæder har et snit og en næsten ens kulør, der øjeblikkelig røber os som *frenchmen*. Og jeg sætter ikke så meget pris på snittet af min frakke eller farven på mine benklæder, at jeg af kærlighed til dem skulle udsætte mig for at blive hængt i Tyburn eller gøre en tur til Indien. Jeg vil købe mig en kastanjebrun klædning, for jeg har lagt mærke til, at alle disse dumme puritanere er rent forgabede i denne farve."

"Men vil De kunne finde deres mand?" spurgte Aramis Athos.

"Ganske sikkert, han boede i Green Hall Street, og for resten kunne jeg finde vej i City med lukkede øjne."

"Jeg ville ønske, at vi allerede var der," sagde d'Artagnan, "efter min mening bør vi se at nå London før dag, om vi så skulle sprænge vore heste."

"Så afsted da," sagde Athos, "hvis jeg ikke tager fejl i mine beregninger, er vi kun otte-ti mil fra London."

Vennerne gav deres heste af sporerne og ankom til London klokken fem om morgenen. Ved porten blev de standset af vagten, men Athos gav på fortræffeligt engelsk til svar, at de var sendt af oberst Harrison for at underrette hans kollega, hr. Pridge, om kongens nær forestående ankomst. Dette svar foranledigede nogle spørgsmål om kongens tilfangetagelse, som Athos besvarede så udførligt og bestemt, at hvis vagten havde næret nogen mistanke, måtte den aldeles være forsvundet. De fire venner fik altså med alle mulige puritanske høflighedsbeviser lov til at slippe gennem porten.

Athos havde sagt sandt. Han styrede kursen lige til *Bedfords Tavern* og gav sig til kende for værten, der blev så henrykt over at

se ham igen, og det i så godt selskab, at han øjeblikkelig lod de bedste værelser gøre i stand.

Skønt det ikke var dag endnu, havde de fire venner dog ved deres ankomst til London fundet hele byen på benene. Rygtet om, at kongen, eskorteret af oberst Harrison, var på vej til hovedstaden, havde bredt sig den foregående aften, og mange var ikke gået til sengs af frygt for, at Stuart, som de kaldte ham, skulle komme om natten, og de altså ikke skulle få hans indtog at se.

Forslaget om at bytte klæder var, som man vil mindes, blevet antaget enstemmigt, med undtagelse af Porthos' svage opposition. Man gav sig altså straks i færd med at udføre denne plan. Værten lod hente forskellige klædningsstykker, som om han havde i sinde at forny sin garderobe. Athos valgte en sort dragt, der gav ham lighed med en skikkelig borgermand. Aramis, der ikke ville give slip på kården, tog en mørkegrøn klædning af et militærisk snit. Porthos lod sig bedåre af en rød frakke og et par grønne benklæder, og d'Artagnan, der allerede i forvejen var enig med sig selv om farven, iførte sig en kastanjebrun klædning, i hvilken han nøjagtig så ud som en købmand, der havde trukket sig tilbage fra forretningerne.

"Og nu til det vigtigste," sagde d'Artagnan, "lad os klippe vort hår af, for at vi ikke skal blive insulterede af pøbelen. Som I ved, er det frisuren, der adskiller covenanterne fra kavalererne."

Dette vigtige punkt fandt Aramis sig imidlertid meget utilbøjelig til at gå ind på. Han ville på ingen måde miste sit smukke hår, der var genstand for den største omhu fra hans side, og Athos, hvem sligt var ganske ligegyldigt, måtte foregå med sit eksempel. Porthos gjorde ingen indvendinger, men

holdt sit hoved hen til Mousqueton, der afklippede hans tykke, stride hår. D'Artagnan klippede sig selv, sådan at hans hoved fik en slående lighed med François den Første eller Charles den Niende, sådan som disse konger er afbildede på de fra deres tid opbevarede medaljer.

"Vi ser afskyelige ud," bemærkede Athos.

"Vi ligner puritanere i en gyselig grad," sagde Aramis.

"Jeg fryser om hovedet," sagde Porthos.

"Og jeg," sagde d'Artagnan, "har stor lyst til at prædike."

"Og nu, da vi ikke kender os selv igen og altså ikke behøver at frygte for, at andre skal kende os," tog Athos ordet, "vil vi se kongen holde sit indtog. Hvis han har rejst hele natten, må han snart være i London."

Et par timer efter at de fire venner havde blandet sig imellem mængden, forkyndte høje råb og et stærkt røre, at Charles nærmede sig. En vogn var blevet sendt ham i møde, som Porthos, der ragede et helt hoved op over alle de andre, allerede på lang afstand fik øje på. D'Artagnan hævede sig på tåspidserne, mens Athos og Aramis lyttede til de ytringer, der faldt, for at udspionere folkestemningen. Da vognen kørte forbi dem, så d'Artagnan Harrison ved det ene vindue og Mordaunt ved det andet. Folket hilste Charles med en strøm af forbandelser.

Athos vendte fortvivlet tilbage til herberget.

"Min kære ven," sagde d'Artagnan til ham, "det hjælper ikke at tage sådan på veje. Stillingen er fortvivlet, det kan jeg forsikre Dem om. Hvis det ikke var for Deres skyld, ville jeg ikke have noget med hele sagen at gøre. For resten kunne det være ret

morsomt at frarive disse hylende hunde deres bytte og gøre nar ad dem. Jeg skal tænke nærmere over det."

Den næste morgen, da Athos stod ved sit vindue, som vendte ud til et af Citys mest befolkede kvarterer, hørte han den parlamentsbekendtgørelse blive bekendtgjort, hvorved ekskongen, Charles den Første, stilledes for skranken som anklaget for forræderi og misbrug af sin magt.

66. Processen

Den følgende dag blev Charles den Første under stærk bevogtning ført til retten, som skulle dømme ham.

Gaderne og de nærmest liggende huse var tæt besat med mennesker, hvorfor de fire venner ved de første skridt, de gjorde, standsedes af denne næsten uigennemtrængelige, levende mur. Nogle mænd af folket, robuste og trættekære mennesker, stødte endog Aramis så voldsomt tilbage, at Porthos løftede sin frygtelige hånd og lod den falde på en bagers melede hoved, der øjeblikkelig skiftede farve og dækkedes med blod. Dette angreb frembragte et stort røre. Tre mænd ville styrte sig over Porthos, men Athos standsede den ene, d'Artagnan den anden og Porthos selv slyngede den tredje bort over sit hoved. Nogle englændere, der forstod sig på nævekamp, beundrede den hurtighed og lethed, hvormed denne manøvre var blevet udført, og klappede i hænderne. Der manglede ikke meget i, at Porthos og hans venner i stedet for, som de havde frygtet for, at blive massakrerede, var blevet båret i triumf, men vore fire rejsende, der ængsteligt undgik alt, hvad der kunne tildrage sig opmærksomhed, var heldige nok til at unddrage sig denne æresbevisning. En ting opnåede de imidlertid ved den herkuliske demonstration, nemlig at mændene veg til side for dem, hvorved det lykkedes dem at nå parlamentshuset, hvilket de et øjeblik i forvejen havde anset for en komplet umulighed.

Hele London var strømmet sammen ved indgangen, og da de fire venner endelig slap indenfor, fandt de derfor de tre forreste bænke besat.

Da bænkene var anbragt amfiteatralsk, kunne de fra deres plads overse hele forsamlingen. Ved et tilfælde var de kommet til at sidde midt på tribunen, således at de befandt sig lige for den for Charles den Første bestemte stol.

Klokken elleve viste kongen sig i døren til salen, omgivet af soldater. Han så sig roligt omkring, som om han skulle føre forsædet i en forsamling af underdanige undersåtter i stedet for at svare på et oprørt parlaments beskyldninger.

Dommerne, der frydede sig over at kunne ydmyge en konge, forberedte sig synligt til at benytte den ret, de havde anmasset sig. En dørvogter underrettede Charles den Første om, at skik og brug fordrede, at den anklagede tog hatten af, når han stod for sine dommere. Uden at sige et ord trykkede Charles sin hat fastere på hovedet og så til den anden side. Da dørvogteren var gået, satte han sig derpå på den for ham bestemte stol lige for præsidenten og slog på sine støvler med en spanskrørsstok, som han holdt i hånden.

Parry, der var fulgt med ham, blev stående bag ved ham.

I stedet for at se på, hvad der foregik i salen, holdt d'Artagnan øje med Athos, hvis ansigt afspejlede de følelser, som kongen ved sin selvbeherskelse betvang. Det forskrækkede ham at se Athos, denne rolige og kolde mand, så ophidset.

"Jeg håber," sagde han, idet han hældede sig over til ham, "at De tager eksempel af Hans Majestæt og ikke lader Dem dræbe i dette bur."

"Vær kun ganske rolig," sagde Athos.

"Aha!" fortsatte d'Artagnan, "det lader til, at man er bange for noget, for se blot, posterne bliver forstærket. før var der kun hellebarder, nu kommer der musketerer. Nu er der noget til enhver, hellebarderne er for tilhørerne på gulvet og musketererne for os."

"Tredive, fyrre, halvtreds, halvfjerds mand," sagde Porthos, idet han talte de indtrædende soldater.

"De glemmer officeren, Porthos," bemærkede Aramis, "og han fortjener dog nok at blive talt med."

"Ja, ganske vist!" udbrød d'Artagnan.

Og han blev bleg af vrede, for han havde genkendt Mordaunt, der med draget sabel førte musketererne om bag kongen, så at de kom til at stå lige for tribunen.

"Mon han skulle have kendt os?" fortsatte d'Artagnan, "for i så fald tiltræder jeg tilbagetoget. Jeg vil helst selv vælge min dødsmåde og skøtter ikke videre om at blive skudt i denne kasse."

"Nej," svarede Aramis, "han har ikke set os. Han har kun øje for kongen. Guds død! hvor han ser på ham, den uforskammede! Mon han skulle hade Hans Majestæt lige så meget som os?"

"Uden tvivl," sagde Athos, "for vi har kun berøvet ham hans moder, men kongen har berøvet ham hans navn og formue."

"Det er rigtigt," genmælede Aramis, "men stille! Præsidenten taler til kongen."

Præsident Bradshaw talte virkelig til den ophøjede anklagede.

"Stuart," sagde han, "hør efter, mens Deres dommere bliver opråbt, og gør Deres bemærkninger, hvis De har nogen at gøre,

for tribunalet."

Som om disse ord ikke gjaldt ham, drejede kongen hovedet til den anden side.

Præsidenten ventede, men der kom intet svar, og der indtrådte et øjebliks tavshed.

Af hundrede og tre og tres medlemmer kunne kun tre og halvfjerds svare, for de andre var blevet borte af frygt.

"Jeg vil nu skride til opråbet," sagde Bradshaw, tilsyneladende uden at lægge mærke til, at de tre femtedele af forsamlingen var fraværende. Og han begyndte at opråbe medlemmerne, det ene efter det andet, nærværende og fraværende. Da turen kom til oberst Fairfax' navn, indtrådte en af de korte, men højtidelige pauser, der røbede de medlemmers fraværelse, som ikke personlig havde villet tage del i denne domfældelse.

"Oberst Fairfax!" gentog Bradshaw.

"Fairfax?" svarede en spottende stemme, hvis sølvklang røbede, at den tilhørte et fruentimmer, "har alt for megen forstand til at være til stede her."

En umådelig latter hilste disse ord, der udtaltes med den dristighed, som kvinderne øser af selve deres svaghed, der sikrer dem mod enhver hævn.

"Det var en fruentimmerstemme!" udbrød Aramis, "jeg ville på min ære give meget til, at hun var ung og smuk."

Med disse ord steg han op på bænken for at se ned på tribunen, hvorfra stemmen var kommet.

"Ved min sjæl!" fortsatte Aramis, "hun er fortryllende! Se en gang, d'Artagnan, alle stirrer på hende, og hun har udholdt Bradshaws blik uden at blegne."

"Det er lady Fairfax i egen person," sagde d'Artagnan, "De husker hende nok, Porthos? Vi har set hende med hendes mand hos general Cromwell."

Efter et øjebliks forløb var roen atter genoprettet, og opråbet fortsattes.

"De slyngler vil hæve mødet, når de ser, at de ikke er til stede i et tilstrækkeligt antal," sagde grev de la Fère.

"De kender dem ikke, Athos. Læg en gang mærke til Mordaunts smil, se hvordan han betragter kongen. Tilhører dette blik en mand, der er bange for, at hans offer skal undslippe ham? Nej, nej, således smiler en mand, hvis had er tilfredsstillet, og som er sikker på sin hævn. Ah! Forbandede øgle, det vil være den lykkeligste dag i mit liv, da jeg kan veksle andet end blik med dig."

"Kongen ser virkelig godt ud," bemærkede Porthos, "med hvilken omhu er han ikke klædt på, skønt han er fange! Fjerene i hans hat er i det mindste halvtreds guldstykker værd, betragt den en gang, Aramis."

Da navneopråbet var til ende, gav præsidenten ordre til at oplæse anklageakten.

Athos blegnede, han var blevet skuffet i sine forventninger. Skønt dommerne ikke var mødt i tilstrækkeligt antal, skulle processen dog gå sin gang. Kongen var i forvejen domfældt.

"Jeg sagde Dem det jo, Athos," sagde d'Artagnan med et skuldertræk, "men De er altid vantro. Saml nu alt Deres mod og hør, uden at sætte et alt for vredt ansigt op, på de afskyeligheder, som den lille, sorte herre der vil sige om sin konge."

Aldrig var den kongelige majestæt blevet behandlet så brutalt. Hidtil havde man ladet sig nøje med at myrde kongerne, og det var i alt fald kun deres lig, man havde forhånet.

Charles den Første hørte med påfaldende opmærksomhed på anklagerens tale, uden at tage notits af fornærmelserne. Da anklageren gav sit had luft og gjorde sig til bøddel, smilede han blot melankolsk.

Med glødende ansigt, knyttede næver og sammenbidte læber skummede Athos på sin bænk, rasende over anklagerens fornærmelser og kongens urokkelige tålmodighed.

I dette øjeblik endte anklageren sin tale med følgende ord:

"Nærværende anklage indbringes af os i det engelske folks navn."

Disse ord frembragte en mumlen på tribunen og en stemme tordnede rasende bag ved d'Artagnan:

"Du lyver! De ni tiendedele af det engelske folk hører med afsky på, hvad du siger."

Denne stemme tilhørte Athos, der ude af sig selv var sprunget op og med udstrakt arm således tiltalte den offentlige anklager.

Ved denne tiltale vendte kongen, dommerne, tilhørerne, kort sagt alle, deres øjne mod den tribune, hvor de fire venner befandt sig. Mordaunt gjorde som de andre og genkendte adelsmanden, omgivet af de tre andre franskmænd, der ligeledes havde rejst sig blege og truende. Hans øjne lynede af glæde, han havde fundet dem, hvis død han havde svoret. På et vink af ham var tyve af musketererne ilet til, og idet han pegede på den tribune, hvor hans fjender sad, sagde han:

"Giv ild på denne tribune!"

Men hurtig som tanken greb d'Artagnan Athos om livet, mens Porthos tog fat i Aramis. De sprang ned af bænken og styrtede ud i gangen, fo'r hurtigt ned ad trappen og blandede sig mellem mængden, mens de sænkede musketter inde i salen truede de tre tusinde tilskuere, hvis rædselsskrig bragte soldaterne til at holde inde.

Forvirringen var overordentlig. Over en halv time forløb, førend det lykkedes at få roen genoprettet. Dommerne ventede hvert øjeblik, at det på tribunerne ville bryde løs, mens disse, der så musketterne rettede imod sig og svævede mellem frygt og nysgerrighed, var i den største spænding og bevægelse.

Endelig blev der atter roligt.

"Hvad har De at sige til Deres forsvar?" spurgte Bradshaw kongen.

Med en dommers og ikke med en anklagets stemme og stadig med hatten på tog nu Charles ordet:

"Svar mig først, førend De forhører mig. Jeg var fri i Newcastle, hvor jeg sluttede en overenskomst med de to kamre. I stedet for at opfylde Deres del af denne overenskomst, således som jeg opfyldte min, købte De mig af skotterne, ikke dyrt, det ved jeg, og det gør Deres nye regerings sparsommelighed ære. Men fordi De har betalt den samme pris for mig som for en slave, tror De derfor, at jeg har ophørt at være Deres konge? Nej! At svare Dem vil være at glemme det. Jeg vil derfor ikke svare Dem, førend De har bevist mig Deres ret til at forhøre mig. Ved at svare Dem vil jeg anerkende Dem for mine dommere, og jeg ser kun mine bødler i Dem."

Og midt under den dødsstilhed, der nu indtrådte, satte Charles sig atter på sin stol, rolig og stolt og som hidtil med dækket hoved.

"Nuvel," sagde præsidenten, da han så, at Charles var fast bestemt på at tie, "så vil vi dømme Dem til trods for Deres tavshed. De er anklaget for forræderi, misbrug af magten og mord. Der er vidner, der kan bekræfte det. Gå nu, i næste møde vil sagen blive bragt til ende."

Charles rejste sig op. Da han vendte sig om, så han, at Parry var dødbleg.

"Nå, min kære Parry," sagde han, "hvad fejler dig dog, og hvad har kunnet bringe dig således i bevægelse?"

"O, sire," svarede Parry med tårer i øjnene og bønfaldende stemme, "se ikke til venstre, sire, når De går ud af salen."

"Hvorfor, Parry?"

"Gør det ikke, jeg bønfalder Dem, min konge!"

"Men hvad er der da på færde? Så tal dog," sagde Charles og søgte at se igennem den række soldater, der stod opstillet bag ved ham.

"Der er – men De vil ikke se, vel, sire? – på et bord har de lagt den økse, hvormed forbrydere henrettes. Det er et rædsomt syn, sire, se ikke til den side, jeg beder Dem."

"De tosser!" udbrød Charles, "tror de da, at jeg er lige så stor en kujon som de selv? Det er godt, at De underretter mig om det, tak, Parry."

Og kongen gik ned ad salen, omringet af soldaterne.

På venstre side af døren lå virkelig den blanke økse på et rødt tæppe.

Da Charles kom lige for den, standsede han, og idet han vendte sig om, sagde han leende:

"Aha! Øksen! Et passende skræmmebillede for folk, der ikke ved, hvorledes en adelsmand er skabt. Du indjager mig ingen frygt, bøddeløkse," tilføjede han og slog på den med den tynde, bøjelige stok, som han holdt i hånden, "jeg slår dig nu, og venter med kristelig tålmodighed det øjeblik, da du vil genkalde mig dette slag."

Med et foragteligt skuldertræk gik han derpå videre, mens de, der var stimlet sammen om bordet for at se, hvilket ansigt kongen ville stille op, når han så den økse, der skulle skille hans hoved fra kroppen, blev slukøret og forbløffede tilbage.

"I sandhed, Parry," fortsatte kongen, gående videre, "disse mennesker betragter mig, Gud forlade mig, som en bomuldshandler og ikke som en adelsmand, der er vant til at se sværd blinke. Anser de mig ikke for at være lige så god som en slagter?"

Idet han sagde disse ord, nåede han døren. En stor mængde mennesker havde forsamlet sig udenfor denne. Da de ikke havde kunnet få plads inde på tribunerne, ville de i det mindste se slutningen af skuespillet, hvis interessanteste del de ikke havde haft lejlighed til at se.

Denne uoverskuelige skare, i hvis rækker sås enkelte truende ansigter aftvang kongen et let suk.

"Hvilken masse mennesker!" tænkte han, "og ikke en eneste hengiven ven."

Lige som denne nedslående tanke påtrængte sig ham, sagde en stemme tæt ved ham:

"Hil være den faldne majestæt!"

Kongen vendte sig rask om, mens tårerne kom frem i øjnene. Det var en gammel soldat af hans garde, der ikke havde villet lade sin fangne konge passere forbi uden at bringe ham denne sidste hyldest.

Men i samme øjeblik blev den ulykkelige næsten knust af alle de slag, der regnede ned over ham.

Blandt de ivrigste genkendte kongen kaptajn Groslow.

"Ak!" sagde Charles, "det er en temmelig hård straf for en så lille brøde."

Med knust hjerte gik han derpå videre, men han havde knap gået to hundrede skridt, førend en rasende fyr med bare arme trængte sig ind mellem to soldater og spyttede ham i ansigtet.

En vældig latter og en uheldsvanger mumlen hørtes på en gang. Mængden bølgede frem og tilbage, og det forekom kongen, som om han midt imellem dette levende hav af mennesker så et glimt af Athos' funklende øjne.

Charles tørrede sit ansigt og sagde med et melankolsk smil:

"Den ulykkelige! For en halvkrone ville han gøre det samme mod sin egen fader!"

Kongen havde ikke taget fejl, han havde virkelig set Athos og hans venner, der på ny havde blandet sig i mængden og med blikket fulgte martyrkongen.

Da soldaten hilste Charles, hoppede Athos' hjerte af glæde, og da den ulykkelige atter kom til sig selv, fandt han i sin lomme ti guineas, som den franske adelsmand havde puttet i den. Men da den feje slyngel spyttede den fangne konge i ansigtet, lagde Athos hånden på sin dolk.

Men d'Artagnan standsede hans hånd og sagde med hæs stemme:

"Kan du ikke vente lidt?"

D'Artagnan havde aldrig sagt du hverken til Athos eller grev de la Fère.

Athos standsede.

D'Artagnan tog Athos under armen, gav Porthos og Aramis tegn til ikke at fjerne sig og stillede sig bag manden med de nøgne arme, der endnu lo over sin infame spøg og modtog lykønskninger af nogle andre rasende.

Manden gik hen imod City. D'Artagnan fulgte efter ham og opfordrede ved tegn Porthos og Aramis til at komme med.

Mennesket med de nøgne arme, der lignede en slagterdreng, gik med to af sine kammerater gennem en lille, øde gade, der førte ned til floden. D'Artagnan havde sluppet Athos' arm og skyndte sig efter fornærmeren.

Da de tre mænd nærmede sig vandet, opdagede de, at nogen fulgte efter dem, og standsede. De lånte franskmændene uforskammede blikke og gjorde nogle bemærkninger mellem sig selv.

"Jeg kan ikke engelsk, Athos," sagde d'Artagnan, "men det kan De, og De skal derfor tjene mig som tolk."

Med disse ord gik de raskere til, indtil de var kommet forbi de tre mænd. Pludselig vendte d'Artagnan sig om, gik lige hen til slagterdrengen, der standsede, og sagde, idet han med sin pegefinger berørte hans bryst: "Gentag det for ham, Athos:

"Du har opført dig som en usling, du har fornærmet en forsvarsløs mand, du har spyttet din konge i ansigtet, og derfor skal du dø!"

Bleg som et spøgelse oversatte Athos disse besynderlige ord for manden, der, da han mødte d'Artagnans frygtelige blik, ville

sætte sig i forsvarsstilling. Aramis lagde hånden på sin kårde.

"Nej, intet stål! Intet stål!" udbrød d'Artagnan, "det er kun for adelsmænd."

Gribende slagteren i struben tilføjede han derpå:

"Dræb mig denne usling med et eneste næveslag, Porthos."

Porthos løftede sin frygtelige arm og lod den med et dumpt brag falde på uslingens hjerneskal, som han knuste. Mennesket styrtede til jorden lige som en okse, der bliver slået for panden. Hans ledsagere ville skrige og flygte, men stemmen svigtede dem, og de kunne ikke flytte foden fra stedet.

"Sig dem endvidere, Athos," fortsatte d'Artagnan, "at således skal alle dø, der glemmer, at en lænket mand er hellig, at en fangen konge to gange er Herrens repræsentant."

Athos gentog d'Artagnans ord.

De to mænd betragtede stumme deres kammerats lig, der lå og svømmede i en stor blodpøl. Derpå flygtede de skrigende.

"Retfærdigheden er sket fyldest," sagde Porthos og tørrede sin pande.

"Og nu," sagde d'Artagnan til Athos, "tvivl nu ikke om mig, men vær ganske rolig. Jeg påtager mig alt, hvad der angår kongen."

67. Whitehall

Som det lod sig forudse, dømte parlamentet Charles Stuart til døden. Politiske domme er næsten altid tomme formaliteter, for de samme lidenskaber, der fremkalder anklagen, er også de ledende ved domfældelsen. Dette er revolutionernes frygtelige logik.

Skønt hans venner var belavet på dette udfald, opfyldte det dem dog med sorg. D'Artagnan, hvis ånd aldrig var mere virksom end under overordentlige omstændigheder, svor på ny at ville forsøge alt for at hindre fuldbyrdelsen af den blodige tragedie. Men hvorledes? Ja, det havde han endnu kun en dunkel anelse om. Alt ville bero på omstændighederne. Indtil en fuldstændig plan kunne blive lagt, måtte man for enhver pris, for at vinde tid, se at forhindre, at eksekutionen fandt sted dagen efter, således som dommerne havde bestemt. Den eneste udvej var at lade bøddelen i London forsvinde. Bøddelen forsvandt, og dommen kunne altså ikke blive eksekveret. Naturligvis ville man hente en fra den London nærmest liggende by, men det ville altid tage en dag, og under sådanne omstændigheder beror alt på en dag. D'Artagnan påtog sig dette mere end vanskelige hverv.

Ikke mindre vanskeligt var det at underrette Charles Stuart om, at man ville gøre et forsøg på at frelse ham, for at han kunne hjælpe sine forsvarere så meget som muligt, eller i det mindste ikke gøre noget, der kunne modarbejde deres bestræbelser. Dette farlige hverv påtog Aramis sig. Charles

Stuart havde udbedt sig, at biskop Juxon måtte få lov til at besøge ham i hans fængsel i Whitehall. Mordaunt havde samme aften indfundet sig hos biskoppen for at underrette ham om kongens fromme ønske så vel som om Cromwells samtykke. Aramis besluttede enten med det onde eller med det gode at bevæge biskoppen til at lade ham gå i sit sted, iført hans ornat.

Athos endelig påtog sig at træffe forberedelser til at forlade England, og det hvad enten det lykkedes eller ej.

Da det var blevet mørkt, begav de sig alle på vejen for at udføre sit farefulde hverv, efter at man først havde sat hinanden stævne i hotellet til klokken elleve.

Whitehall bevogtedes af tre regimenter kavaleri, men frem for alt af Cromwell, der kom og gik og sendte sine generaler og agenter.

Den dødsdømte monark sad alene i sit sædvanlige værelse, der oplystes af to vokslys, og betragtede sørgmodigt sin svundne storheds pragt, lige som man i sin sidste time ser livet i et mere glimrende og tiltrækkende lys end før.

Parry havde ikke forladt sin herre. Siden domfældelsen græd han uophørligt.

Charles Stuart sad ved et bord og betragtede en medaljon, hvori hans hustrus og datters portrætter fandtes ved siden af hinanden. Han ventede Juxons komme, og efter denne bøddelen.

Undertiden faldt hans tanker på de brave franske adelsmænd, der forekom ham som skikkelser, man ser i drømme, og som forsvinder igen, når man vågner.

En umådelig forstemthed bemægtigede sig Charles. Han begravede sit hoved i hænderne og tænkte på, hvor smuk

verden er, når man skal til at forlade den, eller rettere sagt, når den forlader os, på børns kærlighed, der forekommer så tiltrækkende og yndig, når man uigenkaldelig er skilt fra dem, og endelig tænkte han på sin ædle, modige gemalinde, der til det sidste havde stået ham bi. Han fremtog fra sit bryst det diamantkors og den hosebåndsorden, som hun havde sendt ham ved de ædle franskmænd, og kyssede dem.

Pludselig hørtes skridt i gangen, døren åbnedes, værelset oplystes af fakkelskin og en gejstlig, iført biskoppeligt ornat, trådte ind, fulgt af to soldater, til hvem Charles med hånden gjorde en bydende gestus. De to soldater trak sig tilbage, og værelset faldt atter tilbage i sit halvmørke.

"Juxon!" udbrød Charles, "Juxon! Tak, min sidste ven, De kommer meget belejligt."

Biskoppen skottede ængsteligt til det menneske, der sad i krogen og hulkede.

"Nå, Parry," sagde kongen, "græd ikke mere, Gud er kommet til os."

"Hvis det er Parry," sagde biskoppen, "har jeg ikke noget at frygte for. Tillad mig derfor at hilse på Deres Majestæt og at sige Dem, hvem jeg er, og i hvilken anledning jeg er kommet."

Charles ville lige til at udstøde et skrig, da han hørte denne stemme, men Aramis lagde fingeren på munden og bukkede dybt for kongen af England.

"Chevalieren!" mumlede Charles.

"Ja, sire," sagde Aramis med hævet stemme, "ja, biskop Juxon, Kristi tro ridder, der stiller sig til Deres Majestæts rådighed."

Charles foldede sine hænder. Han havde genkendt d'Herblay og var grebet af forbavselse over den hårdnakkethed, hvormed

disse mænd kæmpede mod et folks vilje og en konges skæbne.

"De," udbrød han, "De! Hvordan er De kommet her ind? Min Gud, hvis De bliver kendt, er det ude med Dem."

Parry rejste sig op, grebet af den dybeste beundring.

"Tænk ikke på mig, sire," sagde Aramis, idet han med en gestus pålagde kongen tavshed, "tænk kun på Dem selv. Som De ser, våger Deres venner. Jeg ved ikke endnu, hvad vi skal gribe til, men fire bestemte mænd kan udrette meget. Hold Dem imidlertid vågen om natten, bliv ikke forbavset over noget og vær belavet på alt."

Charles rystede på hovedet.

"Ved De vel, min ven," sagde han, "at der ingen tid er at spilde, og at De må skynde Dem, hvis De vil gøre noget? Ved De, at jeg skal dø i morgen klokken ti?"

"Der kan indtræffe meget inden den tid, sire, som kan gøre eksekutionen umulig."

Kongen så forbavset på Aramis.

I det samme hørtes under kongens vinduer en underlig støj, lige som når der bliver læsset brænde af en vogn.

"Hører De?" sagde kongen.

Der lød et smertensskrig.

"Jeg hører nok," svarede Aramis, "men jeg fatter ikke grunden til dette skrig."

"Hvem der har udstødt det, ved jeg ikke," fortsatte kongen, "men støjen skal jeg forklare Dem. Ved De ikke, at jeg skal henrettes udenfor dette vindue?" tilføjede Charles og strakte hånden ud mod den mørke plads, hvor der ikke fandtes andre end soldater og skildvagter.

Aramis gyste uvilkårligt.

"Som De ser, er det til ingen nytte, at De gør Dem mere ulejlighed," fortsatte Charles, "jeg er dømt, lad mig lide min skæbne."

"Sire," sagde Aramis, der atter havde genvundet sin fatning, "de kan godt nok rejse et skafot, men de vil ikke finde en skarpretter."

"Hvad mener De med det?" spurgte kongen.

"Jeg mener, sire, at i dette øjeblik er bøddelen bortført eller bestukket, i morgen vil skafottet være færdigt, men skarpretteren vil mangle, og man vil blive nødt til at opsætte eksekutionen til i overmorgen."

"Og så?" spurgte kongen.

"Så," svarede Aramis, "så i morgen nat bortfører vi Dem."

"Hvorledes?" udbrød kongen, hvis ansigt uvilkårligt strålede af glæde.

"O, min herre!" mumlede Parry med foldede hænder, "vær velsignet, De og Deres venner!"

"Hvorledes?" gentog kongen, "det må jeg vide, for at jeg kan stå Dem bi, hvis det gøres behov."

"Jeg ved det ikke, sire," svarede Aramis, "men den snildeste, tapreste og mest opofrende af os alle sagde, da han skiltes fra mig: "Chevalier, sig kongen, at i morgen aften klokken ti bortfører vi ham." Når han har sagt det, vil han også holde det."

"Sig mig denne ædle vens navn," sagde kongen, "hvad enten hans forehavende lykkes eller ej, vil jeg være ham evig taknemmelig."

"Han hedder d'Artagnan, sire, det er den samme, der nær havde reddet Dem, den gang oberst Harrison indfandt sig så ubelejligt."

"I er i sandhed mærkelige mænd!" udbrød kongen, "hvis man havde fortalt mig sligt, ville jeg ikke have troet det."

"Hør mig nu, sire," fortsatte Aramis. "glem ikke et eneste øjeblik, at vi arbejder på Deres frelse. Læg mærke til alt, lyt til alt og drag Deres slutninger af alt, hvad De hører."

"O, chevalier!" råbte kongen, "hvorledes skal jeg takke Dem? Ord vil ikke kunne udtrykke den taknemmelighed, jeg er opfyldt af. Hvis Deres plan lykkes, vil jeg ikke sige, at De frelser en konge. Nej, set fra skafottet er kongedømmet intet i mine øjne, det forsikrer jeg Dem, men De vil bevare en mand for hans kone, en fader for hans børn. Her er min hånd, chevalier, den tilhører en ven, der vil elske Dem til sit sidste åndedrag."

Aramis ville kysse kongens hånd, men kongen tog hans og trykkede den mod sit bryst.

Aramis gik, fulgt til døren af Charles. Aramis uddelte sin velsignelse til højre og venstre, hvorved han tvang vagten til at knæle, skred majestætisk gennem det af soldater opfyldte forværelse, steg op i sin vogn, fulgt af sine to ledsagere, og lod sig køre til det biskoppelige palads, hvor de forlod ham.

Aramis skiftede klæder og forlod Juxon efter at have underrettet ham om, at han endnu en gang ville tage sin tilflugt til ham. Næppe havde han gjort ti skridt på gaden, førend han opdagede, at han blev efterfulgt af en mand, indhyllet i en vid kappe. Han lagde hånden på dolken og standsede. Manden skred hen til ham. Det var Porthos.

"Dem, kære ven!" udbrød Aramis og rakte ham hånden.

"Som De ser, min kære ven, har enhver af os haft sit hverv," sagde Porthos. "Mit var at passe på Dem. Har De set kongen?"

"Ja, og alt går ganske godt. Hvor er vore venner?"

"Vi skal mødes klokken elleve i hotellet."

"Så er der ingen tid at spilde," sagde Aramis.

I det samme slog uret på Sankt Pauls-kirken halv elleve. Da de to venner imidlertid gik rask til, var de de første på pletten. Efter dem kom Athos.

"Alt går godt," sagde han, endnu før hans venner kunne få tid til at spørge ham.

"Hvad har De udrettet?" spurgte Aramis.

"Jeg har lejet et lille fartøj, der har en temmelig indskrænket plads, men er hurtig som lynet. Det venter os i Greenwich lige for Hundeøerne. Den har en besætning af skipperen og fire mand, som mod en betaling af halvtreds pund sterling vil være til vor disposition i de tre påfølgende nætter. Er vi først om bord med kongen, går vi ned ad Themsen og er inden to timer i rum sø. Som ægte pirater holder vi os langs med kysterne, skjuler os i bugterne eller, hvis farvandet er frit, sætter vi sejl for Boulogne. Hvis jeg skulle blive dræbt, så hedder skipperen kaptajn Roger og skibet *Lynet*. Med disse oplysninger vil I kunne finde begge. Et i alle fire hjørnet knyttet lommetørklæde er genkendelsestegnet."

Et øjeblik efter indfandt d'Artagnan sig.

"Tøm jeres lommer," sagde han, "jeg må have hundrede pund sterling, for hvad mine angår, så ..."

Og d'Artagnan vendte sine lommer.

Summen var på et sekund bragt til veje. D'Artagnan forlod værelset, men kom straks efter tilbage.

"Se så," sagde han, "nu er det gjort, puh! Det har holdt hårdt nok."

"Har bøddelen forladt London?" spurgte Athos.

"Nej, det var ikke sikkert nok. Han kunne være draget ud af den ene port og vendt tilbage ad den anden."

"Hvor er han da?" blev Athos ved.

"I kælderen."

"I hvilken kælder?"

"I vor værts kælder! Mousqueton holder vagt udenfor døren, og her er nøglen."

"Bravo!" udbrød Aramis. "Men hvorledes har De fået mennesket til at forsvinde?"

"Ved hjælp af penge. Det kostede mig en del, men jeg fik ham dog til sidst overtalt."

"Og hvor meget har det kostet Dem, min ven?" spurgte Athos. "For De indser nok, at alle udgifter deles ligeligt."

"Det har kostet mig tolv tusinde francs," svarede d'Artagnan.

"Hvorfra har De fået dem," spurgte Athos, "De ejede altså den sum?"

"Dronningens famøse diamantring!" udbrød d'Artagnan sukkende.

"Ah! Rigtigt," svarede Aramis, "jeg syntes nok, at jeg har set den på Deres finger."

"De har altså købt den igen af hr. des Essarts?" spurgte Porthos.

"Min Gud! Ja," svarede d'Artagnan, "men det står skrevet hist oppe, at jeg ikke skal beholde den. Hvad skal man sige? Det lader til, at diamanterne lige som menneskene har deres sympatier og antipatier. Denne synes at hade mig."

"Det er nu godt nok alt sammen, hvad bøddelen angår, men desværre har enhver bøddel sin medhjælper, sin knægt, eller hvad han nu hedder."

"Denne her havde også sin, men vi har lykken med os."

"Hvorledes det?"

"Netop som jeg troede, at jeg skulle begynde for fra, blev fyren bragt hjem med et knust lår. Af overdreven iver havde han fulgt vognen, der kørte bjælkerne og brædderne, lige ind under kongens vinduer. En af bjælkerne faldt ned over hans ene ben og knuste det."

"Oh!" sagde Aramis, "det er altså ham, der udstødte det skrig, jeg hørte, mens jeg var hos kongen."

"Formodentlig," svarede d'Artagnan, "men da han er et menneske med omløb i hovedet, har han, da han blev bragt bort, lovet i sit sted at sende fire dygtige arbejdere, der kunne hjælpe til med arbejdet. Så snart han kom hjem til sin principal, skrev han, skønt hårdt såret, øjeblikkelig til mester Tom Lowe, en tømmersvend af hans bekendtskab, for at bede ham begive sig til Whitehall. Her er brevet, som han sendte af sted med et bud, der fik ti pence for at besørge det, og som har solgt det til mig for en louisdor."

"Hvad fanden vil De gøre med det brev?" spurgte Athos.

"Gætter De det ikke?" sagde d'Artagnan og blinkede med sine kloge øjne.

"Nej, min sjæl, om jeg gør!"

"Nu vel, min kære Athos, De, der taler engelsk som John Bull selv, De er mester Tom Lowe og vi er Deres tre kammerater. Forstår De det nu?"

Athos udstødte et skrig af glæde og beundring, ilede ind i et kabinet og hentede nogle usle arbejderklæder, som de fire venner straks iførte sig. Derpå forlod de hotellet, Athos bærende en sav, Porthos og Aramis hver en økse og d'Artagnan

en hammer og søm. Ved hjælp af bøddelknægtens brev legitimerede Athos sig som tømrermesteren, der forestod arbejdet.

68. Arbejderne

Hen imod midnat hørte Charles en stærk støj under sine vinduer. Den skrev sig fra økse- og hammerslag.

Han havde kastet sig fuldt påklædt på sengen og var lige ved at falde i søvn, da larmen fik ham til at fare op. Denne støj gav et frygteligt ekko i hans indre og han bestormedes på ny af skrækkelige tanker. Ikke i stand til at udholde denne tortur, sendte han Parry ud til skildvagten med anmodning om, at denne ville bede arbejderne at banke mindre stærkt og at have medlidenhed med den, der en gang havde været deres konge.

Skildvagten ville ikke forlade sin post, men lod Parry gå.

Da Parry efter at være gået rundt om paladset kom i nærheden af vinduet, fik han øje på et stort, ufuldendt skafot, som man netop havde begyndt at beklæde med sort klæde.

Dette i højde med vinduet opførte skafot havde to indvendige afdelinger. Hvor ubehageligt dette syn end var for Parry, så han sig dog om mellem arbejderne for at opdage dem, hvis støj mest måtte genere kongen, og så da to mænd, der var i færd med at nedtage den balkon, der befandt sig udenfor vinduet. Den ene af dem var en sand kolos, og ved hvert slag af hans hammer fløj stenene rundt omkring. Den anden, der lå på knæ, trak de sønderslåede sten frem.

Det var tydeligt, at det var dem, der gjorde den støj, kongen havde beklaget sig over.

Parry klatrede op ad stigen og gik hen til dem.

"Kan I ikke arbejde med lidt mindre støj, mine venner?" sagde han til dem. "Kongen trænger meget til at sove."

Manden, der hamrede løs på muren, holdt inde og vendte sig halvt om, men da han stod op, kunne Parry ikke se hans ansigt. Den knælende vendte sig ligeledes om, og da hans ansigt belystes af lygten, kunne Parry se ham.

Denne mand så vist på ham og lagde fingeren på munden.

Parry trådte overrasket et skridt tilbage.

"Det er godt, det er godt," sagde arbejderen på udmærket engelsk, "sig kongen, at hvis han sover dårligt i nat, vil han komme til at sove så meget desto bedre i morgen nat."

Disse hårde ord, der taget bogstaveligt havde en så frygtelig betydning, vakte en stormende latter hos de andre arbejdere.

Parry gik bort, idet han troede at drømme. Han skyndte sig tilbage til kongen og sagde:

"Ved De, sire, hvad det er for arbejdere, der gør så megen støj?"

"Nej," svarede Charles og rystede melankolsk på hovedet, "hvorledes skulle jeg kunne vide det? Kender jeg de mænd?"

"Sire," sagde Parry endnu sagtere, idet han bøjede sig over sin herres seng, "sire, det er grev de la Fère og hans kammerat."

"Tys!" hviskede kongen og så sig forfærdet omkring. "Har du set dem?"

"Jeg har talt med dem."

Kongen foldede hænderne og hævede sine øjne mod himlen. Efter en kort, brændende bøn sprang han derpå ud af sengen og gik hen til vinduet, hvis gardiner han trak til side. Skildvagterne på balkonen var der endnu, og udenfor denne hævede sig en mørk genstand, på hvilken flere skikkelser færdedes.

Charles kunne intet skelne, men hørte under sine fødder den stærke larm, som hans venners slag frembragte. Ethvert af disse slag gav genlyd i hans hjerte.

Parry havde ikke taget fejl, det var ganske rigtigt Athos, som han havde set. Ved Porthos' hjælp huggede han et hul, hvori en af tværbjælkerne skulle hvile.

Dette hul førte ind til et slags rum, der fandtes under gulvet i det kongelige værelse. Når man først befandt sig i dette rum, der havde megen lighed med en lav mezzanin, kunne man ved hjælp af et brækjern og et par gode skuldre – dette skulle være Porthos' sag – sprænge et par af brædderne i gulvet. Gennem den derved frembragte åbning skulle kongen lade sig glide ned, sammen med sine redningsmænd nå en af det med sort klæde fuldstændigt beslåede skafots afdelinger, iføre sig en arbejders dragt, som man holdt i beredskab til ham, og derpå, mens han lod som ingenting, stige ned med de fire venner. Skildvagterne, der måtte antage dem for arbejdere, ville lade dem passere uhindrede.

Som allerede bemærket, lå fartøjet parat til at tage imod dem.

Denne plan var simpel og let udførlig.

Athos rev altså sine fine, hvide hænder til blods med at udtage de sten, som Porthos havde løsnet. Han kunne allerede stikke hovedet ind under de ornamenter, der prydede balkonen. To timers arbejde endnu, og han ville kunne få hele kroppen ind. Før dag ville hullet være færdigt og skjult af et tæppe, som d'Artagnan skulle anbringe for det. D'Artagnan havde udgivet sig for en fransk arbejder og slog søm i med den største færdighed. Aramis klippede det overflødige af klædet, der hang

ned til jorden og bag hvilket skafottets tømmerværk befandt sig.

Det begyndte at dages. Et uhyre bål var blevet antændt for arbejderne i denne kolde nat mellem den 29. Og 30. januar. Selv de ivrigste forlod hvert øjeblik deres arbejde for at varme sig. Kun Athos og Porthos havde ikke forladt deres arbejde. Ved daggry var hullet derfor færdigt. Athos krøb ind i det med de for kongen bestemte klæder, der var pakket ind i et sort klæde. Porthos rakte ham et brækjern og d'Artagnan slog et stykke klæde for, som skjulte både hullet og den, der havde gemt sig i det. Athos behøvede kun to timers arbejde til at sætte sig i forbindelse med kongen. Efter de fire venners mening havde de hele dagen for sig, da man på grund af bøddelens forsvinden ville blive nødt til at lade ham fra Bristol hente.

D'Artagnan iførte sig atter sin kastanjebrune klædning og Porthos sin røde frakke. Aramis begav sig til Juxon for om muligt at slippe ind til kongen med ham.

De havde alle tre sat hinanden stævne til klokken tolv på Whitehall-pladsen for at se, hvad der foregik der.

Førend Aramis forlod skafottet, havde han nærmet sig hullet, hvor Athos var skjult, og underrettet ham om, at han ville se at få kongen i tale. Han begav sig derfor til biskop Juxon, for hvem han fremsatte sin begæring. Juxon gik så meget villigere ind på at tage Aramis med sig, som han allerede havde forudset, at han ville komme til at trænge til en præst for det sandsynlige tilfælde, at kongen ville kommunicere og ønske at høre en messe.

Klædt, som Aramis havde været den foregående dag, steg biskoppen ind i sin vogn. Aramis, hvis bleghed og

sørgmodighed gjorde ham endnu mere ukendelig end hans diakondragt, satte sig ved siden af ham. Vognen holdt udenfor porten til Whitehall. Klokken var ni om formiddagen.

Kongen var fuld af håb, og da han så Aramis, forvandledes hans håb til glæde. Han omfavnede Juxon og trykkede Aramis' hånd. Biskoppen talte, så længe nogen var til stede, højt om deres sammenkomst dagen før. Kongen svarede, at de ord, han da havde talt, havde båret frugt, og at han ønskede en ny samtale. Juxon vendte sig om til de tilstedeværende og opfordrede ham til at være alene med kongen. Alle forlod gemakket. Så snart døren havde lukket sig efter dem, udbrød Aramis hurtigt:

"De er frelst, sire! Bøddelen i London er forsvundet, hans medhjælper har i går fået et lår knust under Deres Majestæts vinduer. Det skrig, vi hørte, kom fra ham. Formodentlig er man allerede blevet opmærksom på skarpretterens forsvinden, men der findes ingen bøddel før i Bristol, og det vil tage tid at hente ham. Vi har altså en frist i det mindste til i morgen."

"Men grev de la Fère?" spurgte kongen.

"Er to skridt fra Dem, sire. Tag støderen og slå tre slag med den, så skal De høre ham svare."

Med skælvende hånd tog kongen det nævnte instrument og stødte tre gange i gulvet. Øjeblikkelig hørte man under gulvet dumpe slag.

"Altså," sagde kongen, "er den, der svarer mig ...?"

"Grev de la Fère, sire," afbrød Aramis ham, "han bereder den vej, ad hvilken Deres Majestæt skal flygte. Når Parry løfter denne marmorflise i vejret, vil vejen være åbnet."

"Men," bemærkede Parry, "jeg har intet værktøj."

"Tag denne dolk," sagde Aramis, "men pas på, at De ikke brækker spidsen, for De kan måske komme til at bruge den på andet end sten."

"O, Juxon!" udbrød Charles, vendende sig til biskoppen og gribende begge hans hænder, "glem ikke at bede for den, der har været Deres konge ..."

"Som er det endnu og som altid vil være det," sagde Juxon og kyssede fyrstens hånd.

"Bed hele Deres liv for den adelsmand, De ser her, for den anden, som De hører under Deres fødder, og for to til, der, hvor de end er, det er jeg vis på, arbejder på at frelse mig."

"De skal blive adlydt, sire," svarede Juxon. "Så længe jeg lever, skal jeg hver dag bede for Deres Majestæts tro venner."

Minøren fortsatte endnu i nogen tid sit arbejde og kom bestandigt nærmere og nærmere. Pludselig hørtes en uventet støj i galleriet. Aramis tog støderen og gav signalet til at holde inde.

Larmen kom nærmere, den lød lige som regelmæssige skridt. De fire mænd blev stående ubevægelige med øjnene fæstede på døren, der åbnedes langsomt og med en vis højtidelighed.

Vagten stod opmarcheret i det værelse, der lå foran kongens. En sortklædt parlamentskommissær, hvis højtidelige væsen ikke var noget godt tegn, trådte ind, hilste kongen, åbnede et pergament og læste hans dom for ham, som man plejer at gøre for de dødsdømte, før de bestiger skafottet.

"Hvad skal det betyde?" spurgte Aramis Juxon.

Juxon gjorde en gebærde, der skulle betyde, at han var lige så uvidende som han selv.

"Det er altså i dag?" sagde kongen med en bevægelse, der kun var mærkelig for Juxon og Aramis.

"Er De ikke blevet underrettet om, sire, at det skulle være nu til morgen?" spurgte den sortklædte kommissær.

"Jeg skal altså dø som en simpel forbryder for londonerbøddelens hånd?" udbrød kongen.

"Bøddelen i London er forsvundet, sire," svarede parlamentskommissæren, "men en anden har tilbudt sig i hans sted. Eksekutionen vil derfor kun blive opsat så længe, som De forlanger til at ordne Deres timelige og evige anliggender."

En let sved var det eneste, der forrådte Charles' bevægelse.

"Jeg er parat, min herre. Jeg ønsker kun to ting, der, som jeg tror, ikke vil opholde dem længe, nemlig at kommunicere samt at omfavne mine børn og sige dem det sidste farvel. Er det mig tilladt?"

"Ja, sire," svarede parlamentskommissæren og forlod værelset.

Aramis borede neglene ind i sit kød og stønnede.

"O, Deres Højærværdighed!" udbrød han og greb Juxons hånd, "hvor er Gud? Hvor er Gud?"

"Min søn," svarede biskoppen med fasthed, "De ser ham ikke, fordi jordiske lidenskaber skjuler ham."

"Vær ikke så utrøstelig, mit barn," sagde kongen til Aramis. "Du spørger om, hvad Gud foretager sig? Gud er vidne til den opofrende hengivenhed og min martyrdom, og tro mig, begge vil få deres løn. Hold dig med hensyn til det, der foregår, til menneskene, og ikke til Gud. Det er menneskene, der forvolder min død, og det er dem, der får dig til at græde."

"Ja, sire," sagde Aramis, "ja, De har ret. Det er menneskene, jeg har at holde mig til, og det skal jeg gøre."

"Sæt Dem, Juxon," sagde kongen, læggende sig på knæ. "For De må høre mit skriftemål og give mig absolution. Bliv kun, min herre," sagde han til Aramis, der ville til at forlade gemakket, "bliv, Parry, hvad jeg har at sige, kan jeg godt sige i Deres påhør – bliv derfor. Der er kun en ting, der smerter mig, nemlig at hele verden ikke kan høre mit skriftemål således som I."

Juxon satte sig, og knælende foran ham begyndte kongen at skrifte.

69. Remember

Da skriftemålet var til ende, nød Charles nadveren og forlangte derpå at se sine børn. Klokken slog ti. Som kongen havde bemærket, var der altså ikke spildt nogen tid.

Folket havde imidlertid allerede samlet sig, det vidste, at eksekutionen var blevet ansat til klokken ti, og gaderne omkring paladset vrimlede af tilskuere. Kongen kunne tydeligt høre den fjerne summen, der altid er uadskillelig fra en sammenstimlen af mange mennesker.

De kongelige børn indfandt sig nu. Det var prinsesse Charlotte og hertugen af Gloucester, med andre ord en lille lyshåret pige med tårefyldte øjne, og en dreng på otte-ni år, hvis tørre øjne og hånligt optrukne læber røbede den fremspirende stolthed. Barnet havde grædt hele natten, men i alle disse menneskers nærværelse græd han ikke.

Charles' hjerte smeltede ved synet af disse to børn, som han ikke havde set i to år, og som han først genså i det øjeblik, han skulle dø. Hans øjne fyldtes med tårer, og han vendte sig bort for at tørre dem, for han ville være stærk over for dem, han efterlod en så tung arv af lidelser og ulykker.

Først talte han til den lille pige, som han trak hen til sig og indprentede fromhed, resignation og barnlig kærlighed. Derpå vendte han sig til den unge hertug af Gloucester, og idet han satte ham på sit knæ for på en gang at kunne trykke ham til sit hjerte og kysse hans ansigt, sagde han:

"Min søn, du har på vejen hertil set en mængde mennesker i gaderne og forgemakkerne. Disse folk vil om et øjeblik hugge hovedet af din fader, glem det aldrig. Måske vil de, da de har dig i deres magt, en dag gøre dig til konge, med udelukkelse af dine ældre brødre, prinsen af Wales, der opholder sig i Frankrig, og hertugen af York, hvis opholdssted er mig ukendt. Men du er ikke konge, min søn, og kan ikke blive det før efter deres død. Sværg mig derfor, at du ikke vil lade kronen sætte på dit hoved, førend du har lovlig adkomst til den, for læg vel mærke til det, min søn, hvis du gør det, vil de en dag hugge hovedet og kronen af dig, og du vil da ikke kunne dø rolig og uden samvittighedsnag, således som jeg nu dør. Sværg mig det, min søn."

Barnet lagde sin lille hånd i faderens og sagde:

"Sire, jeg sværger, Deres Majestæt ..."

Charles afbrød ham.

"Kald mig fader, Henri," sagde han.

"Fader," fortsatte barnet, "jeg sværger, at førend de skal gøre mig til konge, skal de dræbe mig."

"Godt, min søn," sagde Charles, "kys mig nu, og du også Charlotte, og glem mig ikke."

"O, nej, aldrig! Aldrig!" råbte begge børnene og slyngede deres arme om faderens hals.

"Farvel," sagde Charles, "farvel, mine børn. Før dem bort, Juxon, deres tårer vil berøve mig modet til at dø."

Juxon rev de stakkels børn ud af deres faders arme og overgav dem til dem, der havde bragt dem. Da de var borte, blev døren åbnet, og enhver kunne træde ind.

Da kongen så sig alene mellem den mængde soldater og nysgerrige, der begyndte at fylde gemakket, mindedes han, at grev de la Fère befandt sig i nærheden under gulvet ude af stand til at se, hvad der foregik, og måske stadig nærende håb.

Han skælvede for, at Athos skulle antage en hver ubetydelig lyd for et signal og ved atter at tage fat på arbejdet røbe sig. Han forholdt sig derfor aldeles ubevægelig og tvang de tilstedeværende til at gøre det samme.

Kongen tog ikke fejl. Athos befandt sig virkelig under hans fødder. Han lyttede og var nær ved at blive fortvivlet over intet signal at høre. I sin utålmodighed begyndte han et par gange at løsne stenene, men standsede straks af frygt for at blive hørt.

Denne frygtelige uvirksomhed varede to timer. En dødsstilhed herskede i det kongelige gemak.

Athos besluttede endelig at se at komme efter årsagen til denne uhyggesvangre ro, der afbrødes af folkesværmens dumpe summen. Til den ende trak han tæppet, der skjulte hullet i muren, til side og trådte lige ud til den yderste rand af skafottet, trak det sorte klæde til side i højde med sine øjne og så, at den frygtelige maskine var omringet af ryttere. Udenfor disse var en række hellebarderer opstillet, og udenfor disse igen musketerer. Bag musketererne sås en uoverskuelig masse mennesker.

"Hvad mon der kan være hændt?" spurgte han sig selv, skælvende over hele kroppen. "Folket stimler sammen, soldaterne er under våben, og blandt tilskuerne, der alle ser op til vinduet, bemærker jeg d'Artagnan! Hvad venter han på? Hvad ser han på? Store Gud! De skulle da vel ikke have ladet bøddelen undslippe?"

På en gang genlød pladsen af dumpe, ulykkespående trommehvirvler. Oven over sit hoved hørte han samtidig tunge skridt. Det var, lige som en procession drog igennem Whitehall. Snart hørte han selve skafottets planker knage. Han kastede endnu en gang blikket ud på pladsen, hvor tilskuernes holdning overbeviste ham om, at det, han hidtil ikke havde kunnet bekvemme sig til at tro, alligevel var ved at fuldbyrdes.

Den dybeste tavshed herskede på pladsen. Alles øjne var fæstet på vinduet i Whitehall.

Den lyd af trin, som Athos, mens han endnu opholdt sig under kongens værelse, havde hørt over sit hoved, hørtes nu også på skafottet, der i den grad bøjede sig under vægten, at brædderne næsten berørte den ulykkelige adelsmands hoved. Øjensynligt indtog to rækker soldater deres pladser på skafottet. I det samme sagde en adelsmanden velkendt stemme lige over hans hoved følgende ord:

"Hr. oberst, jeg ønsker at tale til folket."

Athos skælvede fra hoved til fod. Det var kongen, der talte på skafottet.

Efter at have drukket nogle dråber vin og spist et stykke brød havde Charles, ked af at vente på døden, besluttet at gå den i møde og givet signalet til at begive sig på vej.

Vinduet, der vendte ud til pladsen, var da blevet slået op på vid gab, hvorpå folket først havde set en maskeret mand, i hvem det på grund af den økse, som han holdt i hånden, havde genkendt bøddelen, komme til syne fra baggrunden af værelset. Denne mand gik hen til blokken og lagde øksen på den. Herfra skrev sig den første støj, Athos havde hørt.

Bag efter den maskerede kom Charles Stuart, bleg, men rolig og med faste skridt, mellem to præster og fulgt af to højere officerer, der var kommanderet til at overvære eksekutionen, samt eskorteret af to rækker hellebarderer, der opstillede sig på begge sider af skafottet.

Synet af den maskerede mand havde fremkaldt en stærk mumlen. Alle var nysgerrige efter at vide, hvem den ukendte bøddel var, der så belejligt havde fremstillet sig, netop som folket troede, at det lovede frygtelige skuespil ville blive opsat til den følgende dag. Alle slugte ham derfor med øjnene, men alt, hvad man kunne se, indskrænkede sig til, at han var en mand af middelhøjde, sortklædt og tilsyneladende allerede til års, for indenfor den maske, der skjulte hans ansigt, sås et gråligt skæg.

Men ved synet af kongen, der havde en så rolig, værdig og ædel holdning, indtrådte øjeblikkelig den dybeste tavshed, så at alle kunne høre kongen udtale ønsket om at tale til folket.

Dette ønske var formodentlig blevet tilstået, for kongen begyndte at tale med fast, klangfuld stemme, der gik Athos til marv og ben. Han forklarede folket sin opførsel og gav det råd, sigtende til at befordre Englands vel.

Da han havde hørt op at tale, blev der dødsstille over greven. Denne havde skjult sit hoved i sine hænder, og skønt det var koldt i vejret, piblede store sveddråber ud mellem hans fingre. Denne stilhed forrådte, at de sidste forberedelser blev truffet.

Da kongen havde endt sin tale, havde han kastet et medlidende blik på folkeskaren. Derpå aftog han den orden, han bar, og som var den, dronningen havde sendt ham, og gav den til Juxons ledsagende præst. Endelig fremtog han fra sit

bryst et lille diamantkors, som han ligeledes havde fået af madame Henriette.

"Min herre," sagde han til den præst, der ledsagede Juxon, "jeg vil beholde dette kors i min hånd til det sidste øjeblik. Når jeg er død, skal De tage det fra mig."

"Ja, sire," svarede en stemme, i hvilken Athos genkendte Aramis'.

Charles, der hidtil havde haft sit hoved dækket, tog nu hatten af og kastede den ved siden af sig. Derpå knappede han sin frakke op, trak den af og lagde den ved siden af hatten. Da det var temmelig koldt, forlangte han sin slåbrok, som man også bragte ham.

Alle disse forberedelser var gjort med en frygtelig ro. Man skulle have troet, at kongen stod i begreb med at lægge sig i sin seng og ikke i sin ligkiste.

Endelig vendte han sig til bøddelen og sagde:

"Jeg vil ikke have, at du må overraske mig. Jeg vil knæle for at bede, men du må ikke slå til endnu."

"Hvornår skal jeg da gøre det?" spurgte den maskerede.

"Når jeg efter at have lagt hovedet på blokken rækker armene i vejret og siger *remember*, hug så kun til."

Den maskerede nikkede let.

"Øjeblikket er nu kommet, da jeg skal forlade verden," sagde kongen til de, der omgav ham. "Mine herrer, jeg lader Dem blive tilbage midt i uvejret og går i forvejen til det fædreland, hvor ingen storme raser. Farvel!"

"Fjern jer nu," fortsatte han, "og lad mig bede. Gå du også til side," sagde han til den maskerede, "det skal kun vare et øjeblik,

og jeg ved, at jeg tilhører dig, men husk på, at du ikke hugger til, førend jeg giver signalet."

Charles faldt nu på knæ, gjorde korsets tegn og holdt sin mund ned til plankerne, som om han ville kysse gulvet. Derpå støttede han den ene hånd mod gulvet og sagde på fransk:

"Grev de la Fère, er De der, kan jeg tale til Dem?"

Denne stemme var som et dolkestik i Athos' hjerte.

"Ja, majestæt," svarede han skælvende.

"Trofaste ven, ædle herre," fortsatte kongen, "jeg har ikke kunnet frelses. Jeg har talt til menneskene og til Gud, og nu vil jeg tale sidst til dig. For at forsvare en sag, som jeg har anset for hellig, har jeg mistet mine fædres trone og forspildt mine børns arv. Jeg har en million i guld tilbage, som jeg har gemt i Newcastle Slots kælder, da jeg stod i begreb med at forlade byen. Kun du alene ved, at disse penge eksisterer, brug dem, når du tror, at øjeblikket er kommet, til bedste for min ældste søn. Og sig nu farvel til mig, grev de la Fère."

"Farvel, hellige majestæt og martyr," stammede Athos, lammet af rædsel.

Der indtrådte nu et øjebliks stilhed, under hvilket det forekom Athos, at kongen rejste sig op og skiftede stilling.

Med klar og høj stemme, der kunne høres ikke alene på skafottet, men nede på pladsen, sagde kongen derpå:

"Remember!"

Han havde næppe talt ud, førend et frygteligt hug bragte skafottet til at ryste. Støvet, der røg ud af klædet, blindede den ulykkelige adelsmand. Lige som mekanisk så han op og mærkede, at en varm dråbe faldt på hans pande. Athos fo'r

forskrækket tilbage, og i det samme blev dråberne til en sort strøm, der skyllede ned mellem brædderne.

Athos sank i knæ og lå nogle minutter ude af stand til at røre sig og næsten bevidstløs. Af den tiltagende summen mærkede han, at mængden fjernede sig. Endnu et øjeblik lå han ubevægelig, men derpå vendte han sig om, dyppede enden af sit lommetørklæde i den kongelige martyrs blod, og da pladsen mere og mere tømtes, gik han ned, skød klædet til side, sneg sig ud mellem to heste, blandede sig mellem folket, hvis dragt han bar, og ankom til herberget.

Da han var kommet op på sit værelse, så han sig i et spejl og opdagede da en bred rød stribe på sin pande. Han førte hånden til panden, trak den tilbage fuld af kongens blod og besvimede.

70. Den maskerede

Skønt klokken først var fire om eftermiddagen, var det dog bælgmørkt, og det sneede stærkt. Aramis begav sig ligeledes hjem og fandt Athos, om ikke bevidstløs, så dog aldeles tilintetgjort.

Ved de første ord, hans ven ytrede, vågnede Athos atter op.

"Nuvel," sagde Aramis, "vi er blevet overvundet af skæbnen."

"Ja, overvundet!" udbrød Athos. "Ædle, ulykkelige konge!"

"Er De såret?" spurgte Aramis.

"Nej, det er hans blod."

Greven tørrede sin pande.

"Hvor var De da?"

"Hvor De forlod mig, under skafottet."

"Og De har set alt?"

"Nej, men hørt alt. Gud bevare mig for nogen sinde at opleve en sådan time igen! Er mit hår ikke blevet gråt?"

"Så ved De altså, at jeg ikke har forladt ham?"

"Jeg hørte Deres stemme lige til det sidste øjeblik."

"Her er ordenen, han gav mig, og korset, som jeg tog ud af hans hånd. Han ønskede, at de skulle overgives til dronningen."

"Og her er et lommetørklæde til at svøbe dem ind i," sagde Athos. Og han tog det i kongens blod dyppede lommetørklæde op af lommen.

"Hvad er der blevet gjort med det stakkels lig?" spurgte Athos.

"Efter Cromwells ordre skal det nyde kongelig ære. Vi har lagt liget i en blykiste. Når lægerne er færdige med at balsamere det,

vil kongen blive lagt på parade."

"Hvilken latterlighed!" mumlede Athos mørkt, "at vise den, de har myrdet, kongelige æresbevisninger."

"Det beviser blot," sagde Aramis, "at kongen dør, men kongedømmet aldrig."

"Ak!" udbrød Athos, "han er måske verdens sidste ridderlige konge."

"Nå, vær ikke så modfalden, greve," sagde en dyb stemme på trappen, der genlød af Porthos' tunge skridt, "vi er alle dødelige, mine stakkels venner."

"De kommer sent, min kære Porthos," sagde grev de la Fère.

"Ja," fortsatte Porthos, "jeg er blevet forsinket noget af de mange mennesker, der var på gaderne."

"Men d'Artagnan!" sagde Aramis, "har De ikke set ham? Der skulle da vel ikke være tilstødt ham noget?"

"Vi blev skilt fra hinanden af sværmen," svarede Porthos, "og hvor megen umage jeg end gjorde mig for det, kunne jeg dog ikke finde ham igen."

"O, jeg så ham!" udbrød Athos bittert, "han stod i forreste række og havde en fortræffelig plads, hvorfra han kunne se alt. Da det var et sjældent skuespil, har han formodentlig villet nyde det til det sidste."

"O, grev de la Fère," sagde en rolig, af den hurtige gang noget forpustet stemme, "er det virkelig Dem, der bagtaler de fraværende?"

Denne bebrejdelse var et dolkestik for Athos. Da det imidlertid havde gjort et stærkt indtryk på ham at se d'Artagnan i den forreste række af det grusomme, dumme folk, svarede han blot:

"Jeg bagtaler Dem ikke, min ven. Man var urolig for Dem, og derfor sagde jeg, hvor De var. De kendte ikke kong Charles, han var kun en fremmed for Dem, og De behøvede ikke at elske ham."

Med disse ord rakte han sin ven hånden. Men d'Artagnan lod, som om han ikke så Athos' bevægelse, og beholdt sin hånd under kappen. Athos lod sin hånd synke.

"Å, hvor jeg er træt," sagde d'Artagnan og satte sig ned.

"Drik et glas portvin," sagde Aramis, idet han tog en på bordet stående flaske og fyldte et glas, "drik, det vil styrke Dem."

"Ja, lad os drikke," sagde Athos, der, ubehagelig berørt af gascognerens vrede, ville klinke med ham, "lad os drikke og så forlade dette afskyelige land. Som I ved, venter skibet på os. Lad os tage af sted i aften. Vi har ikke mere at gøre her."

"De har hastværk, hr. greve," bemærkede d'Artagnan.

"Ja, jorden brænder under mine fødder," svarede Athos.

"På grund af snevejret er det ikke tilfældet med mig," sagde gascogneren roligt.

"Men hvad skal vi gøre her nu, da kongen er død?" udbrød Athos.

"Efter Deres mening, hr. greve, er der altså ikke mere at gøre for Dem i England?" spurgte d'Artagnan skødesløst.

"Nej, intet," svarede Athos, "uden at tvivle om Guds godhed og forbande min egen svaghed."

"Nuvel," svarede d'Artagnan, "jeg der er en ubetydelig person, en blodtørstig, nysgerrig tosse, der har stillet mig tredive skridt fra skafottet for bedre at se hovedet blive hugget af den konge,

som jeg ikke kendte, og der, som det lader til, var mig ligegyldig, jeg tænker anderledes end greven ... jeg bliver!"

Athos blev frygtelig bleg. En hver bebrejdelse af hans ven smertede ham overordentlig.

"Ah, så De bliver i London?" sagde Porthos til d'Artagnan.

"Ja," svarede denne, "og De?"

"For pokker!" sagde Porthos, der følte sig noget forlegen lige over for Athos og Aramis, "da jeg er kommet her til med Dem, vil jeg også kun tage her fra med Dem. Jeg vil ikke lade Dem blive alene tilbage i dette afskyelige land."

"Tak, min fortræffelige ven. Jeg har en lille ekspedition at foreslå Dem, som vi vil udføre i forening, når hr. greven er rejst, og som jeg er faldet på, mens jeg betragtede det skuespil, som I nok ved."

"Og den er?" spurgte Porthos.

"At opspore, hvem den maskerede mand er, der så villigt tilbød at hugge hovedet af kongen."

"En maskeret mand?" udbrød Athos. "De har altså ikke ladet bøddelen flygte?"

"Bøddelen," fortsatte d'Artagnan, "befinder sig endnu i kælderen, hvor jeg formoder, at han fordriver tiden med værtens vin. Men De siger noget ..."

Med disse ord gik han hen til døren og råbte:

"Mousqueton!"

"Herre!" svarede en stemme, der syntes at komme fra jordens skød.

"Lad Deres fange gå," fortsatte d'Artagnan, "alt er forbi."

"Men," sagde Athos, "hvem er da den usling, der har lagt hånd på sin konge?"

"En amatørbøddel, der for resten håndterede øksen med megen færdighed," sagde Aramis, "for som han håbede, behøvede han kun at gøre et hug."

"Har De ikke set hans ansigt?" spurgte Athos.

"Han var maskeret," bemærkede d'Artagnan.

"Men De, Aramis, der stod tæt ved ham?"

"Jeg så kun et gråligt skæg, der stak frem under masken."

"Det er altså en mand til års?" fortsatte Athos.

"O, det har ikke noget at betyde," sagde d'Artagnan. "Når man påsætter sig en maske, kan man også tage et skæg på."

"Det ærgrer mig, at jeg ikke er fulgt efter ham," sagde Porthos.

"Nu, min kære Porthos, det var netop det, der faldt mig ind," sagde d'Artagnan.

Athos forstod nu det hele og rejste sig op.

"Tilgiv mig, d'Artagnan," sagde han, "da jeg har tvivlet om Gud, kunne jeg også nok tvivle om dig. Tilgiv mig, min ven."

"Det skal vi snart få at se," sagde d'Artagnan smilende.

"Nu," sagde Aramis.

"Nu," fortsatte d'Artagnan, "mens jeg betragtede, ikke kongen, som hr. greven mener – for jeg ved, hvordan en mand ser ud, der skal dø, og skønt jeg burde være vant til sligt, gør det mig dog altid ondt at se – men den maskerede bøddel, fik jeg, som allerede bemærket, lyst til at vide, hvem han var. Jeg så mig omkring, da jeg pludselig på min højre side fik øje på et hoved, der havde været nær ved at blive kløvet, og som var lappet sammen med sort hæfteplaster, så godt det kunne lade sig gøre. For pokker! tænkte jeg, de sting ligner mine, jeg må et eller andet sted have syet den hjerneskal sammen. Og det viste sig

også, at det var den ulykkelige skotte, Parrys broder, som I nok husker, at Groslow morede sig med at prøve kræfter på, og som kun havde et halvt hoved, da vi traf ham."

"Jeg husker ham godt," sagde Porthos, "det var hos ham, vi ingen middagsmad fik."

"Ganske rigtigt. Han gjorde tegn til en anden mand, der befandt sig på venstre side af mig. Jeg vendte mig om og opdagede den skikkelige Grimaud, der lige som jeg ikke kunne få øjnene fra den maskerede bøddel."

"Hm!" udbrød jeg, og da dette er den stavelse, hr. greven betjener sig af på de dage, han taler, forstod Grimaud straks, at det var ham, der blev kaldt på, og vendte sig hurtigt om. Han genkendte ligeledes mig. Idet han pegede på den maskerede mand sagde han: "Hæ!" hvilket skulle sige lige så meget som: "Har De set ham?"

"Om jeg har?" svarede jeg.

Vi havde fuldkommen forstået hinanden. Jeg vendte mig nu om til vor skotte, der også forstod sig på øjensproget.

Som I ved, fik det hele jo en sørgelig ende. Folk fjernede sig, og det begyndte at blive mørkt. Jeg trak mig tilbage til en krog af pladsen med Grimaud og skotten, som jeg havde givet tegn til at blive hos os, og herfra holdt jeg øje med bøddelen, der var trådt ind i det kongelige gemak og var i færd med at skifte klæder. Hans egne var formodentlig oversprøjtet med blod. Da det var bestilt, satte han en sort hat på hovedet, indhyllede sig i en kappe og forsvandt. Jeg anede, at han nu ville gå bort, og stillede mig derfor lige for porten. Efter fem minutters forløb så vi ham ganske rigtig komme ned ad trappen."

"Fulgte De efter ham?" råbte Athos.

"Naturligvis," svarede d'Artagnan, "men det var just ikke nogen let sag. Hvert øjeblik vendte han sig om, og vi måtte da skjule os eller antage en ligegyldig mine. Jeg kunne med lethed have dræbt ham, men jeg er ikke egoistisk, og det var en oprejsning, jeg ville forbeholde jer, Aramis og Athos, for at trøste jer lidt. Efter en halv times march på kryds og tværs gennem de snævreste gader i City standsede han ved et lille isoleret hus, hvor ingen lyd eller lys røbede menneskers nærværelse. Grimaud trak en pistol op af sine vide benklæder.

"Hæ?" sagde han, pegende på ham.

"Nej," svarede jeg og holdt hans arm tilbage.

Som allerede bemærket havde jeg min idé.

Den maskerede standsede udenfor en lav dør og fremtog en nøgle, men før han stak den i låsen, vendte han sig om for at se, om han ikke blev forfulgt. Jeg havde skjult mig bag et træ. Grimaud bag en afviser, og skotten, der ikke havde noget at skjule sig bag, kastede sig plat ned på jorden.

Formodentlig troede han, at han var alene, for jeg hørte nøglen pibe i låsen. Døren gik op, og han forsvandt."

"Den elendige!" udbrød Aramis, "mens De er gået hertil, er han naturligvis flygtet, og vi vil gå glip af ham."

"Hør, Aramis, hvem antager De mig for?" spurgte d'Artagnan.

"Jamen," sagde Athos, "mens De er borte ..."

"Nå, Grimaud og skotten var jo med mig. Førend han kunne have gjort ti skridt ind i huset, havde jeg været helt rundt om det. Ved den ene dør, den, ad hvilken han var gået ind, posterede jeg vor skotte og betydede ham, at hvis den maskerede mand skulle gå ud, måtte han følge efter ham, hvor han gik, mens Grimaud skulle følge efter ham igen. Ved den

anden dør stillede jeg Grimaud og gav ham den samme ordre, og her er jeg. Dyret er nu omringet, hvem vil se det blive fældet?"

Athos kastede sig i armene på d'Artagnan, der tørrede sin pande.

"Det er i sandhed meget ædelt af Dem, min ven, at tilgive mig," sagde han, "jeg har uret, hundrede gange uret, og dog burde jeg have kendt Dem bedre, men vantro og tvivl er os en gang medfødt."

"Rejser De stadig, Athos?" spurgte d'Artagnan.

"Nej, jeg bliver," sagde adelsmanden med en truende gebærde.

"Lad os tage vore sværd og ikke spilde et øjeblik," sagde Aramis.

Indhyllet i deres kapper passerede de fire venner alle Citys om dagen så befærdede og nu så øde pladser og gader. D'Artagnan, der førte an, søgte at finde vejen ved hjælp af de kors, han med sin dolk havde ridset i murene, men det var så mørkt, at han havde ondt ved at finde disse mærker igen. Han havde imidlertid så nøje indprentet sig hver afviser, hvert springvand og hvert skilt, at han efter en halv times forløb sammen med sine venner lykkelig ankom til det ensomme hus.

Et øjeblik troede d'Artagnan, at Parrys broder var forsvundet, men han tog fejl. Den robuste skotte, der var vant til sine bjerges is, havde taget plads op mod en afviser og lod sig ufølsom for det barske vejr dække med sne. Da de fire mænd nærmede sig, rejste han sig op.

"Atter en trofast tjener," sagde Athos. "I sandhed, de brave folk er ikke så sjældne, som man tror. Det er altid en trøst."

"Lad os ikke holde lovtaler over vor skotte," sagde d'Artagnan, "for jeg tror, at skælmen er her mest for sin egen regning. Jeg har hørt sige, at de herrer, der har set dagens lys hinsides Tweed, er meget hadefulde. Lad mester Groslow tage sig i agt! Han kunne let komme til at tilbringe et uhyggeligt kvarters tid, hvis han skulle træffe sammen med ham."

Idet han forlod sine venner nærmede han sig nu skotten og gav sig til kende for ham. Derpå vinkede han de andre nærmere.

"Nå?" spurgte Athos på engelsk.

"Ingen har forladt huset," svarede Parrys broder.

"Godt, bliv her hos denne mand, Porthos, og De også, Aramis, mens d'Artagnan fører mig hen til Grimaud."

Grimaud, der var lige så snild som skotten, havde skjult sig bag et hult piletræ, som han benyttede som skilderhus. Et øjeblik troede d'Artagnan, at den maskerede var gået bort, og at Grimaud var fulgt efter ham.

Pludselig kom et hoved til syne og en svag fløjten hørtes.

"Hm!" sagde Athos.

"Ja," svarede Grimaud.

De trådte nu hen til piletræet.

"Nu," sagde d'Artagnan, "er nogen gået bort?"

"Nej," svarede Grimaud, "men der er kommet en."

"Aha!" udbrød d'Artagnan, "de er altså to."

"Jeg ville ønske, at de var fire, så var partiet i det mindste lige."

"Måske er de da fire," bemærkede d'Artagnan.

"Hvordan det?"

"Kan der ikke godt have været nogle, førend de kom?"

"Man kan se ad," sagde Grimaud, pegende på et vindue, gennem hvis skodder sås lys.

"Det er rigtigt," sagde d'Artagnan, "lad os kalde på de andre."

Og de gik omkring huset for at hente Porthos og Aramis.

Disse indfandt sig skyndsomt.

"Har I set noget?" spurgte de.

"Nej, men vi vil snart få noget at se," svarede d'Artagnan og pegede på Grimaud, der klatrede op ad muren og allerede var kommet en fem-seks fod fra jorden.

De gik alle fire nærmere. Grimaud vedblev at stige op med en kats behændighed. Endelig fik han fat i en af de kroge, der bruges til at fastholde skodderne, når de er åbne. Samtidig fandt han et støttepunkt for sin fod i en fremspringende gesims og tilkendegav nu, at han havde nået sit mål. Han holdt øjet hen til en revne i skodden.

"Nå?" spurgte d'Artagnan.

Grimaud holdt to fingre i vejret.

"To," sagde han, "den ene vender ansigtet imod mig, den anden ryggen."

"Godt! Hvem er det, der vender ansigtet imod dig?"

"Den mand, jeg så komme."

"Kender du ham?"

"Jeg syntes nok, at jeg skulle kende ham, og jeg har ikke taget fejl. Han er lille og tyk."

"Hvem er det?" spurgte de fire venner sagte og på en gang.

"Det er general Oliver Cromwell."

De fire venner så på hinanden.

"Og den anden?" spurgte Athos.

"Mager og høj."

"Det er bøddelen," udbrød d'Artagnan og Aramis på en gang.

"Jeg kan ikke se andet end hans ryg," fortsatte Grimaud "men vent lidt, nu flytter han sig, og hvis han har taget sin maske af, vil jeg kunne se ... ah!"

Lige som ramt af et dødeligt stik slap Grimaud krogen og styrtede baglæns ned, udstødende et dumpt hyl. Porthos optog ham i sine arme.

"Så du ham?" spurgte de fire venner.

"Ja," svarede Grimaud, idet hårene rejste sig på hans hoved.

"Den magre, høje mand?" sagde d'Artagnan.

"Ja."

"Bøddelen, kort sagt?" sagde Aramis.

"Ja."

"Hvem er det?" spurgte Porthos.

"Ham! Ham!" stammede Grimaud dødbleg og gribende sin herres hånd.

"Hvilken ham?" spurgte Athos.

"Mordaunt!" svarede Grimaud.

D'Artagnan, Porthos og Aramis udstødte et glædesskrig. Athos fo'r et skridt tilbage, lagde hånden på panden og mumlede:

"O, skæbne!"

71. Cromwells hus

Det var virkelig Mordaunt, som d'Artagnan var fulgt efter uden at kende ham.

Da han var kommet indenfor døren, havde han taget sin maske af og det grå skæg, som han havde påsat sig for at gøre sig ukendelig. Derpå gik han op ad trappen, åbnede en dør og trådte ind i et med mørke tapeter betrukket og af en lampe oplyst værelse, hvor han befandt sig ansigt til ansigt med en mand, der sad ved et skrivebord og skrev.

Denne mand var Cromwell.

Som man ved, havde Cromwell i London to eller tre af disse for hans almindelige venner ukendte skjulesteder, hvis beliggenhed han kun betroede til sine aller fortroligste tilhængere. Som man mindes, kunne Mordaunt henregne sig til disse sidste.

Da han trådte ind, løftede Cromwell hovedet i vejret.

"Er det Dem, Mordaunt," sagde han, "De kommer sent."

"Jeg har villet se ceremonien lige til enden, general," svarede Mordaunt, "det forsinkede mig."

"Ah! Jeg troede ikke, at De var så nysgerrig," sagde Cromwell.

"Jeg er altid nysgerrig efter at se en af Deres Herligheds fjenders fald, og denne var ikke en af de ringeste. Men har De ikke været i Whitehall, general?"

"Nej," svarede Cromwell.

Der indtrådte en pause.

"Har De hørt de nærmere omstændigheder?" spurgte Mordaunt.

"Nej, jeg har været her siden i morges. Jeg ved blot, at der var stiftet et komplot for at frelse kongen."

"Ah! Det vidste De," udbrød Mordaunt.

"Ja, jeg har hørt noget der om. Fire mænd, forklædt som arbejdere, ville befri kongen og føre ham til Greenwich, hvor et skib ventede dem."

"Men hvis han nu virkelig var sluppet bort."

"Umuligt."

"Umuligt?"

"Ja, jeg havde taget mine forholdsregler."

"Kender Deres Herlighed de fire mænd, der havde besluttet at frelse kongen?"

"Det er fire franskmænd, hvoraf de to er sendt af madame Henriette til hendes mand, og de to af Mazarin til mig."

"Og tror De, min herre, at Mazarin har bemyndiget dem til at handle, som de har gjort?"

"Det er muligt, men han vil i alt fald benægte det."

"Tror De?"

"Det er jeg vis på."

"Hvorfor det?"

"Fordi de har været uheldige."

"Deres Herlighed gav mig to af disse franskmænd, den gang de kun havde båret våben for Charles den Første. Vil Deres Herlighed ikke give mig dem alle fire, nu, da de har komplotteret mod England?"

"Tag dem," sagde Cromwell.

Mordaunt bukkede med et triumferende, grusomt smil.

"Men," sagde Cromwell, da han så, at Mordaunt ville takke ham, "lad os, om De behager, komme tilbage til den ulykkelige Charles. Råbte folket?"

"Ikke meget, og kun: Cromwell leve!"

"Hvor stod De?"

Mordaunt betragtede et øjeblik generalen for at læse i hans øjne, om han vidste alt. Men Mordaunt formåede ikke at læse Cromwells tanker.

"Jeg stod på et sted, hvorfra jeg kunne se og høre alt," svarede han.

Nu var det Cromwells tur til at betragte Mordaunt stift, og dennes til at gøre sig uigennemtrængelig. Efter nogle sekunders opmærksom stirren vendte han med en ligegyldig mine hovedet bort.

"Det lader til, at den improviserede bøddel har gjort sine sager særdeles godt," bemærkede Cromwell. "I det mindste efter hvad der er blevet mig berettet, førtes det dræbende hug med en mesterhånd."

Mordaunt mindedes, at Cromwell havde sagt, at han ikke havde hørt noget om eksekutionen, og var fra nu af overbevist om, at generalen havde været til stede ved den, skjult bag et gardin eller jalousi.

"Ja, et eneste hug var tilstrækkeligt," svarede Mordaunt roligt og uden at fortrække en mine.

"Måske var det en mand af faget," fortsatte Cromwell.

"Tror De, min herre?"

"Hvorfor ikke?"

"Han så ikke ud som en bøddel."

"Men hvem anden end en bøddel ville vel have påtaget sig en så afskyelig forretning?"

"Måske en eller anden personlig fjende af kong Charles, der havde aflagt løfte om at hævne sig," svarede Mordaunt, "måske en adelsmand, der har haft vægtige grunde til at hade den faldne konge, og som, da han vidste, at han ville flygte og således undslippe ham, har stillet sig på hans vej med et maskeret ansigt og øksen i sin hånd, ikke som bøddelens stedfortræder, men som skæbnens håndlanger."

"Det er muligt," bemærkede Cromwell.

"Og hvis det nu forholdt sig således, ville Deres Herlighed da fordømme hans handling?" spurgte Mordaunt.

"Det tilkommer ikke mig at dømme," svarede Cromwell, "det er en sag mellem ham og Gud."

"Men hvis Deres Herlighed kendte denne adelsmand?"

"Jeg kender ham ikke, min herre," svarede Cromwell, "og ønsker heller ikke at kende ham. Hvad vedkommer det mig, om det er denne eller hin? Fra det øjeblik Charles var dømt, er det ikke manden, men øksen, der har afhugget hans hoved."

"Og dog ville kongen uden denne mand være frelst," sagde Mordaunt.

Cromwell smilede.

"Efter al rimelighed. De sagde jo selv før, at man ville bortføre ham til Greenwich, hvor han ville være gået om bord med sine fire redningsmænd. Men på skibet befandt sig fire mand, der tilhørte mig, og fem tønder krudt af nationens. I rum sø var de fire mand gået i chaluppen, og De er allerede så god en politiker, Mordaunt, at jeg ikke behøver at forklare Dem resten."

"Javel, de ville alle være sprunget i luften."

"Ganske rigtigt. En eksplosion havde udrettet, hvad øksen ikke havde villet gøre. Kong Charles ville være sporløst forsvundet. Man havde sagt, at han var undsluppet den menneskelige retfærdighed, men blevet forfulgt og ramt af den himmelske hævn. Vi havde kun været hans dommere og Gud hans bøddel. Se, dette har Deres maskerede adelsmand ladet mig gå glip af, Mordaunt. De ser altså, at jeg har haft ret til at sige, at jeg ikke ønskede at kende ham, for uagtet hans fortræffelige hensigt ville jeg virkelig ikke være ham taknemmelig for, hvad han har gjort."

"Som altid bøjer jeg mig for Dem, min herre," sagde Mordaunt, "De er en dybsindig tænker og," tilføjede han, "Deres idé var fortræffelig."

"Nej, den er tåbelig, eftersom den er blevet overflødig," fortsatte Cromwell. "I politikken er kun de ideer fortræffelige, som bærer frugter, hvorimod enhver idé, der ikke kommer til udførelse, er tåbelig og ørkesløs. De tager i aften til Greenwich, Mordaunt," tilføjede Cromwell og rejste sig op, "henvender Dem til skipperen på *Lynet* og viser ham et hvidt lommetørklæde med en knude i alle fire hjørner, hvilket er det aftalte kendetegn. De lader folkene vide, at de gerne kan gå fra borde, og besørger krudtet bragt til arsenalet, med mindre ..."

"Med mindre ..." gentog Mordaunt, hvis ansigt strålede af vild glæde, mens Cromwell talte.

"Med mindre fartøjet i sin nuværende tilstand kan være Dem til nytte med hensyn til Deres personlige anliggender."

"O, mylord! Mylord!" udbrød Mordaunt, "da Gud gjorde Dem til sin udvalgte, gav han Dem sit blik, for hvem intet kan blive skjult."

"Jeg tror, at De kalder mig mylord," sagde Cromwell leende. "Det kan gå an, når vi er alene, men pas på, at De ikke titulerer mig således i vore dumme puritaneres nærværelse."

"Vil Deres Herlighed da ikke snart få denne titel?"

"Det håber jeg i det mindste," sagde Cromwell, "men tiden er ikke kommet endnu."

Cromwell tog sin kappe.

"Går De, min herre?" spurgte Mordaunt.

"Ja," svarede Cromwell, "jeg har sovet her i går og i forgårs, og De ved nok, at jeg ikke plejer at ligge tre nætter i træk i samme seng."

"Deres Herlighed giver mig altså orlov for hele natten?" sagde Mordaunt.

"Ja, og for i morgen med, hvis det behøves," svarede Cromwell. "De har siden i går aftes," tilføjede han smilende, "gjort så meget for mig, at det ikke er mere end billigt, at jeg giver Dem tid til at ordne Deres personlige affærer."

"Tak, min herre, jeg håber, at jeg skal benytte tiden godt."

Cromwell nikkede til Mordaunt. Derpå vendte han sig om og sagde:

"Er De bevæbnet?"

"Jeg har min kårde."

"Er der ingen, der venter på Dem uden for?"

"Nej."

"Så burde De følge med mig, Mordaunt."

"Tak, min herre, men den omvej, De er nødt til at gøre ved at gå gennem den underjordiske gang, ville sinke mig for meget, og efter hvad De nylig har sagt mig, har jeg måske allerede spildt alt for megen tid. Jeg vil gå bort gennem den anden dør."

"Som De vil," sagde Cromwell.

Med disse ord trykkede han på en i muren anbragt knap, hvor ved en dør åbnede sig, der var så godt skjult i tapetet, at det ville have været umuligt for et mindre øvet øje at opdage den. Døren, der sattes i bevægelse af en stålfjeder, sprang i efter ham.

Det var en af disse hemmelige udgange, som historien beretter os, at der fandtes i alle de af Cromwell beboede hemmelige huse. Denne førte under den øde gade og udmundede i en grotte i haven til et andet hus, som lå hundrede skridt fra det, den tilkommende protektor nylig havde forladt.

Under den sidste del af deres samtale var det, at Grimaud havde beluret de to mænd og efterhånden genkendt Cromwell og Mordaunt. Man har set, hvilken virkning denne nyhed gjorde på de fire venner.

D'Artagnan var den første, der atter fattede sig.

"Mordaunt!" udbrød han, "ved Himlen! Det er Gud selv, der sender os ham."

"Ja," sagde Porthos, "lad os slå døren ind og styrte os over ham."

"Tvært imod," sagde d'Artagnan, "lad os ingen dør slå ind og i det hele taget gøre så lidt støj som muligt. Vi vil derved blot hidkalde folk, for hvis han, som Grimaud siger, befinder sig i selskab med sin værdige herre, er der ganske sikkert ikke langt her fra skjult et halvt hundrede jernsider. Hallo, Grimaud, kom her hen og bestræb Dem for at holde Dem på benene."

Grimaud nærmede sig. Han havde fattet sig noget og var nu temmelig rolig.

"Godt," fortsatte d'Artagnan, "stig nu atter op på balkonen og sig os, om der endnu er nogen hos Mordaunt, om han gør sig rede til at gå ud eller til at lægge sig. Hvis han har selskab hos sig, vil vi vente, til han er blevet alene. Går han bort, fanger vi ham, idet han træder ud af døren, og bliver han, slår vi vinduerne ind, det gør altid mindre støj og er lettere end at sprænge en dør."

Grimaud begyndte tavst at bestige muren.

"Pas på den anden dør, Athos og Aramis. Porthos og jeg bliver her."

De to venner gjorde, som han sagde.

"Nå, Grimaud?" sagde d'Artagnan.

"Han er alene," svarede Grimaud.

"Er du vis på det?"

"Ja."

"Vi har ikke set den anden gå bort."

"Måske er han gået ud af den anden dør."

"Hvad foretager han sig?"

"Han tager sin kappe og sine handsker på."

"Han er vor mand!" mumlede d'Artagnan.

Porthos lagde hånden på dolken og trak den mekanisk halvt ud af skeden.

"Stik dolken i skeden, min ven," sagde d'Artagnan, "talen er ikke først om at slå til. Da vi har ham sikkert nok, vil vi gå til værks med orden. Det må først komme til nogle gensidige forklaringer mellem os. Dette her er et sidestykke til optrinnet i Armentières. Kun vil vi håbe, at denne ingen yngel efterlader sig, og at slægten med ham vil blive udryddet."

"Stille!" hviskede Grimaud, "han er ved at gå. Han træder hen til lampen, nu puster han den ud, jeg kan ikke mere se noget!"

"Så kom ned!"

Grimaud sprang ned og kom til at stå på benene. Sneen dæmpede lyden.

"Sig til Aramis og Porthos, at de stiller sig hver på sin side af døren lige som Porthos og jeg vil gøre, bed dem klappe i hænderne, når de har ham, vi skal gøre det samme."

Grimaud forsvandt.

"Porthos, Porthos," sagde d'Artagnan, "skjul Deres brede skuldre bedre, min kære ven, han må ikke se os, førend han er kommet uden for."

"Når han blot kommer denne vej!"

"Stille!" sagde d'Artagnan.

Porthos trykkede sig så tæt op til muren, at det så ud, som om han ville krybe ind i den. D'Artagnan gjorde lige så.

Mordaunt hørtes nu at komme ned ad trappen. En lille låge i døren drejede sig skrigende på sine hængsler. Takket være de to venners forsigtighed så Mordaunt intet. Han stak nu nøglen i døren, åbnede den og trådte over tærsklen. I det samme befandt han sig ansigt til ansigt med d'Artagnan. Han ville atter støde døren til, men Porthos tog fat i klinken og åbnede den på vid gab.

Porthos klappede tre gange i hænderne, hvorpå Athos og Aramis kom ilende til.

Mordaunt blev så bleg som et lig, men udstødte ikke et skrig, ikke et råb om hjælp.

D'Artagnan skred lige hen imod ham og stødte ham baglæns op ad hele trappen. Porthos trådte ind efter ham med lampen,

som havde hængt i gangen, i hånden. Ved hjælp af denne tændte han den anden lampe, der stod på bordet. Athos og Aramis kom sidst og lukkede døren i lås efter sig.

72. Samtalen

Mordaunt var blevet så overrasket ved at møde de fire venner, at han endnu ikke rigtigt havde fattet sig. Så meget var ham imidlertid klart, at han befandt sig i overhængende dødsfare. Han blev grebet af den rædsel, som ethvert menneske må føle, der pludselig befinder sig ansigt til ansigt med en dødelig, overlegen fjende, som han troede langt borte. Men da han først havde sat sig ned og da han så, at der, lige meget af hvilken grund, blev tilstået ham en frist, samlede han al sin kraft. I stedet for at blive forfærdet over ilden i d'Artagnans øjne elektricificerede den ham så at sige, for hvor truende dette blik end var, var det dog åbent i sit had og sin forbitrelse. Beredt til at benytte sig af enhver lejlighed, der måtte blive ham givet til at drage sig ud af denne knibe, enten ved magt eller list, samlede Mordaunt sig altså sammen, lige som bjørnen, når den er drevet ind i sin hule, med et tilsyneladende ubevægeligt blik følger enhver af jægerens bevægelser. Efter at have kastet et hurtigt blik på den lange, stærke kårde, der hang ved hans side, lagde han ligegyldigt den venstre hånd på fæstet, trak det så nær, at han kunne nå det med den højre hånd, og satte sig derpå ned, hvilket d'Artagnan havde opfordret ham til.

Denne sidste ventede formodentlig på en eller anden udfordrende bemærkning for at begynde en af disse spottende eller frygtelige samtaler, hvori han var en mester. Aramis sagde ved sig selv:

"Nu vil vi nok få en hel del dumheder at høre."

Porthos bed i sine knebelsbarter og mumlede:

"Hvilke omsvøb for at knuse denne slange!"

Athos trykkede sig ind i sin krog, ubevægelig og bleg som et marmorbasrelief, mens sveden haglede ned ad hans pande.

Mordaunt sagde ikke et ord. Da han havde forvisset sig om, at hans kårde var lige til at drage, lagde han benene over kors og ventede roligt.

D'Artagnan følte, at denne tavshed ikke kunne vare længere uden at blive latterlig, og da han havde bedt Mordaunt at sætte sig ned for at passiare, antog han, at det tilkom ham at åbne samtalen.

"Det forekommer mig, min herre," sagde han med sin frygtelige høflighed, "at De skifter kostume næsten lige så hurtigt som de italienske skuespillere, hr. kardinal Mazarin har ladet komme fra Bergamo, og som han formodentlig under Deres ophold i Paris har vist Dem."

Mordaunt gav intet svar.

"For et øjeblik siden," fortsatte d'Artagnan, "var De forklædt, klædt ville jeg sige, som morder, og nu ..."

"Og nu er jeg klædt som en mand, der skal myrdes, ikke sandt?" svarede Mordaunt roligt.

"O, min herre," svarede d'Artagnan, "hvor kan De tale således, når De befinder Dem i selskab med adelsmænd, og selv har et så godt sværd ved siden?"

"Intet sværd er så godt, min herre, at det kan måle sig med fire sværd og lige så mange dolke, ikke at tale om Deres udenfor ventende medhjælperes sværd og dolke."

"Om forladelse, min herre," svarede d'Artagnan, "De tager fejl. De, der venter os uden for, er ikke vore medhjælpere, men vore

tjenere. Det er mig meget om at gøre, at enhver ting bliver nævnt ved sit rette navn."

Mordaunt svarede kun med et ironisk smil.

"Men det var ikke det, vi skulle tale om," fortsatte d'Artagnan, "og jeg kommer tilbage til mit spørgsmål. Jeg tog mig altså den frihed, min herre, at spørge Dem om, hvorfor De havde skiftet klæder. Masken generede Dem dog ikke, så vidt jeg kunne se. Det grå skæg klædte Dem fortræffeligt, og hvad øksen angår, hvormed De udførte et så mageløst hug, da tror jeg også, at den ville passe godt for Dem i dette øjeblik. Hvorfor har De lagt den fra Dem?"

"Fordi jeg ved at mindes optrinet i Armentières tænkte, at jeg ville finde fire økser for en, eftersom jeg ville træffe sammen med fire bødler."

"Min herre," svarede d'Artagnan med den største ro, skønt en let trækning i hans øjenbryn røbede, at han begyndte at blive varm, "min herre, skønt De er meget lastefuld og fordærvet, er De overordentlig ung, hvorfor jeg ikke vil opholde mig videre ved Deres frivole ord. Ja, frivole, for hvad De bemærkede angående Armentières, står ikke i mindste forbindelse med nærværende sag. Vi kunne virkelig ikke tilbyde Deres fru moder en kårde og bede hende fægte med os, men hvad Dem angår, min herre, en ung kavaler, der bruger dolk og pistoler så godt, som vi har set Dem gøre det, og som bærer en så forsvarlig kårde ved siden, da har enhver ret til at udbede sig et møde med Dem."

"Ah! Det er altså en duel, De vil have?" udbrød Mordaunt.

Og han sprang op med lynende øjne, som om han var parat til øjeblikkelig at besvare udfordringen.

Porthos rejste sig også, som altid parat til den slags eventyr.

"Om forladelse," sagde d'Artagnan med den samme koldblodighed, "vi vil ikke overile os, for vi må alle ønske, at det går til efter reglerne. Sæt Dem derfor igen, kære Porthos, og De, hr. Mordaunt, hav den godhed at forholde Dem rolig. Vi vil ordne denne sag på bedste måde og jeg vil være ganske oprigtig mod Dem. Tilstå kun, hr. Mordaunt, at De har den største lyst til at dræbe den ene eller den anden af os?"

"Den ene *og* den anden," svarede Mordaunt.

D'Artagnan vendte sig om til Aramis og sagde:

"De må indrømme, kære Aramis, at det er en stor lykke, at hr. Mordaunt så godt kender finesserne i det franske sprog. Der vil i det mindste ingen misforståelse opstå imellem os."

Idet han vendte sig om til Mordaunt fortsatte han derpå:

"Kære hr. Mordaunt, jeg kan forsikre Dem, at disse herrer gengælder Deres venlige følelser for Dem og at de også ville være henrykte ved at dræbe Dem. Ja, jeg vil gå et skridt videre og sige, at de sandsynligvis vil dræbe Dem, naturligvis som brave adelsmænd, og det bedste bevis her på er følgende –"

Med disse ord kastede d'Artagnan sin hat på tæppet, skød sin stol op til væggen, gav sine venner tegn til at gøre det samme og sagde, idet han med fuldendt fransk anstand bukkede for Mordaunt:

"Til Deres tjeneste, min herre, for hvis De ikke har noget at indvende mod den ære, jeg udbeder mig, vil jeg med Deres tilladelse begynde. Min kårde er rigtig nok kortere end Deres, men bah! jeg håber, at armen skal opveje det."

"Holdt!" råbte Porthos og trådte nærmere, "jeg begynder, og det uden videre snak."

"Tillader De, Porthos?" sagde Aramis.

Athos rørte sig ikke af stedet. Han lignede en statue, og endog hans åndedræt syntes at være standset.

"Vær rolige, mine herrer," sagde d'Artagnan, "turen skal nok komme til jer. Betragt blot herrens øjne, så vil I se, hvilket had han heldigvis nærer til os. Se en gang, med hvilken færdighed han har trukket blank! Nu vel, beviser det ikke, at hr. Mordaunt er en farlig modstander og at I snart vil komme til at afløse mig, forudsat at jeg lader ham slippe? Forbliv derfor på jeres pladser lige som Athos, hvis ro jeg ikke nok som kan anbefale jer, og lad mig være den første. For resten," tilføjede han og trak med en frygtelig mine sin kårde, "har jeg en privat affære at ordne med herren, og jeg vil begynde. Jeg ønsker det, det er min bestemte vilje."

Det var første gang, at d'Artagnan havde talt således til sine venner. Hidtil havde han blot indskrænket sig til at tænke således.

Porthos trådte tilbage, Aramis tog sin kårde under armen og Athos blev siddende ubevægelig i sin mørke krog, ikke rolig, som d'Artagnan havde sagt, men overvældet og lidende.

"Stik Deres sværd i skeden, chevalier," sagde d'Artagnan til Aramis, "herren kunne let tiltro Dem hensigter, som De ikke nærer." Så vendte han sig om til Mordaunt og tilføjede: "Jeg venter på Dem, min herre."

"Og jeg, mine herrer, jeg beundrer Dem. De afhandler indbyrdes, hvem der skal åbne kampen mod mig, og det uden at spørge mig, der dog, forekommer det mig, er en smule interesseret i denne sag. Jeg hader jer alle fire, det er ganske vist, men i forskellig grad. Jeg håber at dræbe jer alle fire, men

jeg har mere udsigt til at dræbe den første end den anden, den anden end den tredje, den tredje end den sidste. Jeg forlanger derfor som en mig tilkommende ret at vælge min modstander. Hvis I nægter mig denne ret, så dræb mig, for jeg vil da ikke slås."

De fire venner så på hinanden.

"Nu vel," fortsatte Mordaunt, afbrydende den dybe, højtidelige tavshed, der herskede i dette hemmelighedsfulde hus, "nu vel, til min første modstander vælger jeg den af jer, der, da han ikke længere anser sig for værdig til at bære navnet grev de la Fère, lader sig kalde Athos."

Athos sprang op af stolen lige som sat i bevægelse af en fjeder, men til sine venners store forbavselse svarede han efter et øjebliks tavshed, idet han rystede på hovedet:

"Mellem os er en duel umulig, hr. Mordaunt, vis en anden den ære, som De havde tiltænkt mig."

Med disse ord satte han sig atter.

"Ah!" udbrød Mordaunt, "der er allerede en, der er bange."

"Torden og lynild!" råbte d'Artagnan, farende løs på den unge mand, "hvem tør vove at sige, at Athos er bange?"

"Lad ham kun sige det, d'Artagnan," bemærkede Athos med et sørgmodigt, foragteligt smil.

"Det er Deres faste beslutning, Athos?" spurgte gascogneren.

"Min uigenkaldelige."

"Godt, så lad os ikke tale mere om det."

Derpå vendte han sig atter til Mordaunt og sagde:

"De har hørt det, min herre, grev de la Fère vil ikke gøre Dem den ære at slås med Dem. Vælg nu blandt os, hvem der skal træde i hans sted."

"Når jeg ikke kan komme til at slås med ham, er det mig ligegyldigt, med hvem jeg slås," svarede Mordaunt. "Læg Deres navne i en hat, så skal jeg trække et ud."

"Et godt indfald," sagde d'Artagnan.

"På den måde undgås virkelig al strid om, hvem der skal have forrangen," bemærkede Aramis.

"Det ville aldrig være faldet mig ind," sagde Porthos, "og dog er det så simpelt."

"Hør, Aramis," sagde d'Artagnan, "skriv vore navne med den smukke skrift, hvormed De skrev til Marie Michon for at underrette hende om, at herrens moder agtede at lade lord Buckingham snigmyrde."

Mordaunt hørte på denne nye forhånelse uden at forandre en mine. Han stod oprejst med korslagte arme og var tilsyneladende så rolig, som en mand under sådanne omstændigheder kan være. Var han ikke modig, så var han i alt fald stolt, og de to ting ligner meget hinanden.

Aramis gik hen til Cromwells skrivebord, afrev tre strimler papir af lige størrelse, skrev på den første sit eget og på de andre sine venners navne og viste dem åbne til Mordaunt, der uden at se på dem nikkede med hovedet, som om han ville sige, at han fuldkommen stolede på ham. Efter derpå at have rullet dem sammen, kastede han dem i en hat og præsenterede den unge mand denne. Denne stak hånden ned i hatten og trak en af de tre papirsstrimler ud, som han uden at læse foragteligt kastede på bordet.

"O, slange!" mumlede d'Artagnan, "jeg ville give alle mine udsigter til at blive kaptajn i musketererne for, at denne seddel indeholdt mit navn!"

Aramis åbnede papiret. Hvor stor en rolighed og koldblodighed han end affekterede, var det dog tydeligt, at hans stemme skælvede. "d'Artagnan!" læste han med høj røst.

D'Artagnan udstødte et glædesskrig og udbrød:

"Så gives der dog endnu retfærdighed i Himlen!" Derpå vendte han sig til Mordaunt og sagde: "Jeg håber, at De ingen indvendinger har at gøre, min herre?"

"Aldeles ingen, min herre," svarede Mordaunt, idet han trak sin kårde og støttede spidsen mod sin støvle.

Fra det øjeblik, d'Artagnan var sikker på at få sit ønske opfyldt, og at hans mand ikke kunne undslippe ham, genvandt han hele sin rolighed og koldblodighed, ja, endda den langsomhed, hvormed han plejede at forberede sig til den slags affærer, man kalder dueller. Han smøgede sine ærmer op og gned sin højre støvlesål mod gulvet, hvilket imidlertid forhindrede ham i at bemærke det besynderlige blik, som Mordaunt kastede omkring sig og som han allerede en gang havde lagt mærke til.

"Er De færdig, min herre?" spurgte han endelig.

"Jeg venter på Dem, min herre," svarede Mordaunt, idet han hævede hovedet og lånte d'Artagnan et ubeskriveligt blik.

"Så tag Dem i agt, min herre," fortsatte gascogneren, "for jeg fægter meget godt."

"Jeg også," sagde Mordaunt.

"Så meget desto bedre, det beroliger min samvittighed. *En garde!*"

"Et øjeblik endnu," sagde den unge mand, "giv mig Deres ord på, mine herrer, at De kun vil angribe mig en for en."

"Det er formodentlig for at fornærme os, at du siger dette, lille slange!" udbrød Porthos.

"Nej, det er for, som herren nylig sagde, at have en rolig samvittighed."

"Det må være af en anden grund," mumlede d'Artagnan, rystende på hovedet og så sig omkring med en vis uro.

"Vi giver vort ord som adelsmænd," sagde Aramis og Porthos på en gang.

"Så stil Dem i en krog af stuen, mine herrer," sagde Mordaunt, "som hr. grev de la Fère har gjort, der, skønt han ikke vil slås, dog lader til at kende reglerne, og lad os få plads til at røre os. Vi vil komme til at trænge til det."

"Lad gå," sagde Aramis.

"Hvilken mængde omsvøb!" brummede Porthos.

"Flyt Dem, mine herrer," sagde d'Artagnan, "vi må ikke give herren det ringeste påskud til at opføre sig slet, hvortil han forekommer mig at have stor lyst."

Denne nye spydighed gjorde intet indtryk på den ubevægelige Mordaunt.

Porthos og Aramis stillede sig i krogen lige over for Athos, så at de to kæmpere nu befandt sig alene midt i værelset. De to lamper var begge sat på Cromwells skrivebord. Det følger af sig selv, at lyset blev svagere i samme forhold, som man fjernede sig fra lamperne.

"Nå, min herre," sagde d'Artagnan, "er De så endelig færdig?"

På en gang gjorde begge et skridt fremad og ved denne samtidige bevægelse mødtes deres kårder.

D'Artagnan var en alt for udmærket fægter til at behøve at sondere sin modstander. Han gjorde en glimrende og hurtig

finte, der imidlertid blev pareret af Mordaunt.

"Ah!" udbrød d'Artagnan med et tilfreds smil.

Idet han troede at opdage en blottelse, førte han derpå uden at spilde et sekund et nyt lynsnart stød.

Men Mordaunt parerede med en kontrakvart.

"Jeg begynder at tro, at vi vil komme til at more os," sagde d'Artagnan.

"Ja," mumlede Aramis, "men pas på, at De ikke for at more Dem blotter Dem."

"Guds død! Min ven, vær på Deres post," råbte Porthos.

Nu var turen til Mordaunt at smile. Dette smil foruroligede gascogneren.

"Nå, der må gøres en ende på det," sagde d'Artagnan. Og han trængte nu stærkt ind på Mordaunt, der begyndte at vige, men åbenbart af taktik, for han begik ikke en fejl, hvor af d'Artagnan kunne benytte sig, og hans kårde fjernede sig ikke et øjeblik fra d'Artagnans. Da duellen fandt sted i et værelse, hvor de kæmpende manglede tilstrækkelig plads til at røre sig, stødte Mordaunt snart mod væggen, på hvilken han lagde sin venstre hånd.

"Nå, min smukke ven!" udbrød d'Artagnan, "nu skal De ikke løbe fra mig. Mine herrer," tilføjede han med sammenbidte læber og rynket pande, "har I nogen sinde set en skorpion blive spiddet til en mur? Nej? Godt, så skal I nu få det at se."

Og på et sekund førte d'Artagnan tre frygtelige stød mod Mordaunt. Alle tre ramte ham, men kun strejfende. D'Artagnan kunne ikke forstå dette. De tre venner så åndeløse til.

Endelig trådte d'Artagnan, der var kommet for tæt ind på sin modstander, et skridt tilbage for at gøre sig klar til et fjerde

stød. Men lige som han efter en hurtig finte førte et lynsnart stød, synes væggen at revne. Mordaunt forsvandt gennem den gabende åbning, og d'Artagnans kårde, der var kommet i klemme i døren, knækkede, som om den havde været af glas. D'Artagnan trådte et skridt tilbage. Muren lukkede sig atter. Mordaunt havde, mens han forsvarede sig, manøvreret således, at han var kommet til at stå med ryggen op mod den hemmelige dør, gennem hvilke vi har set Cromwell gå bort. Da han nåede den, ledte han med den venstre hånd efter knappen og trykkede på den. Døren åbnedes og han forsvandt. Gascogneren udstødte en frygtelig forbandelse, der fra den anden side af muren besvaredes af en uhyggelig latter, som endda fik den skeptiske Aramis til at fare sammen.

"Til hjælp, mine herrer!" råbte d'Artagnan, "lad os slå døren ind!"

"Det er Djævelen i egen person," udbrød Aramis, idet han efterkom sin vens opfordring.

"Guds død, han undslipper os, han undslipper os!" hylede Porthos og satte sine brede skuldre mod døren, der imidlertid ikke rokkedes af stedet.

"Så meget desto bedre," mumlede Athos.

"Det anede mig nok," sagde d'Artagnan, der til ingen nytte spildte sine kræfter. "Det anede mig nok. Da den elendige blev ved at svinge rundt i værelset, faldt det mig ind, at der lå noget derunder, men hvem kunne ane dette?"

"Det er en ulykke, som vi kan takke hans ven Djævelen for!" udbrød Aramis.

"Det er en lykke, som Gud tildeler os!" sagde Athos med synlig glæde.

"I sandhed, De bliver svag, Athos," svarede d'Artagnan, idet han trak på skuldrene og forlod døren, der ikke var til at få op. "Hvordan kan De tale således til folk som os? Fatter De da ikke situationen?"

"Hvilken situation?" spurgte Porthos.

"I denne leg bliver den, der ikke dræber, selv dræbt," fortsatte d'Artagnan. "Hør, min kære ven, er det Deres ønske, at hr. Mordaunt skal ofre os for sin sønlige kærlighed? Hvis så er, så sig det lige frem."

"O, d'Artagnan, min ven!"

"Ja, det er virkelig en ynk, at nogen kan betragte sagen på den måde. Den elendige vil sende os hundrede jernsider på halsen. Afsted, afsted! Hvis vi bliver her fem minutter til, er vi om en hals."

"Ja, De har ret, afsted!" gentog Athos og Aramis.

"Hvor skal vi gå hen?" spurgte Porthos.

"Til hotellet, kære ven, for at hente vore sager og heste, og derpå, hvis det behager Gud, afsted til Frankrig, hvor jeg i det mindste kender husenes bygningsmåde. Vort skib venter på os, hvilket endda er et held."

Og d'Artagnan stak sin kårdestump i skeden, tog sin hat, åbnede døren ud til trappen og gik hurtigt ned, fulgt af sine tre kammerater.

Udenfor huset traf flygtningene deres tjenere og spurgte disse, om de havde set noget til Mordaunt, hvilket de benægtede.

73. Felukken Lynet

D'Artagnan havde gættet rigtigt. Mordaunt havde ikke spildt tiden. Han kendte sine fjenders hurtighed til at tage en beslutning og udføre den, og besluttede at handle derefter. Denne gang havde musketererne fundet en værdig modstander.

Efter at Mordaunt havde lukket døren omhyggeligt efter sig, sneg han sig ned i den underjordiske gang og nåede nabohuset, hvor han standsede lidt for at trække vejret.

"Godt," mumlede han, "intet, næsten intet, nogle rifter, det er det hele. To i armen og en i brystet. De sår, jeg tilføjer, er bedre! Man kan spørge bøddelen fra Béthune, min onkel Winter og kong Charles! Og nu er der ikke et sekund at spilde, for et spildt sekund kan måske frelse dem, og de må dø alle fire på en gang, ved et slag. De må forsvinde, knuste, tilintetgjorte, lemlæstede. Jeg må derfor skynde mig alt, hvad jeg kan, for at komme før dem."

Og Mordaunt begav sig med hurtige skridt til den nærmeste kavalerikaserne, der lå omtrent en fjerdingvej borte. Han tilbagelagde denne fjerdingvej på fire-fem minutter.

Ankommet til kasernen gav han sig til kende, tog den bedste hest i stalden, svang sig i sadlen og fo'r afsted. Et kvarter senere var han i Greenwich.

"Her har vi havnen," mumlede han, "det mørke punkt der henne er Hundeøerne. Godt! Jeg har en halv times forspring for dem ... måske en hel times. Tosse, som jeg var! Jeg har været nær ved at jage livet af mig med mit tåbelige hastværk. Men hvor er

nu *Lynet*?" tilføjede han og rejste sig i stigbøjlerne for bedre at kunne se mellem alle de tove og master, der hindrede udsigten.

Netop som han ved sig selv udtalte disse ord, rejste en mand sig fra en opskudt trosse, hvor han havde ligget og tog et par skridt hen imod Mordaunt.

Mordaunt tog sit lommetørklæde op af lommen og slog en knude på hvert af hjørnerne, hvorpå manden kom hen til ham. Som man mindes, var dette det aftalte signal. Sømanden var indhyllet i en pjækkert, hvis krave skjulte hans ansigt.

"Skulle herren ikke tilfældigvis være kommet fra London for at gøre en søtur?" spurgte sømanden.

"Netop," svarede Mordaunt, "til Hundeøerne."

"Det er rigtigt. Og formodentlig foretrækker herren at sejle med et bestemt skib? De vil vel helst have et hurtigsejlende?"

"Som *Lynet*," svarede Mordaunt.

"Godt, det er netop mit skib, herren søger."

"Godt, godt!" udbrød Mordaunt og sprang af hesten. "Der er ingen tid at spilde. Lad min hest bringe til den nærmeste kro og før mig selv ombord i Deres fartøj."

"Men Deres ledsagere?" spurgte sømanden; "jeg troede, at I var fire foruden tjenerne?"

"Hør," sagde Mordaunt og trådte nærmere hen til sømanden, "jeg er ikke den, De venter, lige som De ikke er den, de andre håber at finde. De har indtaget kaptajn Rogers plads, ikke sandt? De er her ifølge ordre af Cromwell, og jeg kommer fra ham."

"Ja, nu kender jeg Dem," sagde skipperen, "De er kaptajn Mordaunt."

Mordaunt fo'r sammen.

"O, vær ikke bange," fortsatte skipperen og blottede sit ansigt, "jeg er en ven."

"Kaptajn Groslow!" udbrød Mordaunt.

"Javel! Generalen, der mindedes, at jeg en gang havde tjent i marinen, overdrog mig denne kommando. Er der taget en anden bestemmelse?"

"Nej, alt bliver tvært imod ved det gamle. Men har De ikke en, der kan skille mig af med min hest?"

Groslow fløjtede, hvorpå en sømand kom til syne.

"Patrick," sagde Groslow, "bring denne hest til det nærmeste gæstgiversted. Hvis man spørger Dem om, hvem den tilhører, så sig en irsk adelsmand."

Sømanden fjernede sig uden at sige et ord.

"Men," sagde Mordaunt, "er De ikke bange for, at de skal kende Dem?"

"Det er der ingen fare for i dette mørke og i denne dragt. Da De desuden ikke har kendt mig, er der så meget mindre grund til at tro, at de vil gøre det."

"Det er sandt," svarede Mordaunt, "desuden vil de allermindst tænke på Dem. Ladningen er indskibet?"

"Ja."

"Fem fulde fade?"

"Og halvtreds tomme."

"Det er rigtigt."

"Vi bringer portvin til Antwerpen."

"Prægtigt. Før mig nu ombord og indtag Deres post, for de vil snart være her."

"Jeg er parat."

"Det er af vigtighed, at ingen af Deres folk ser mig gå ombord."

"Der er kun en mand på skibet, og ham er jeg lige så sikker på som på mig selv. For resten kender han Dem ikke. Lige som hans kammerater er han villig til at lyde vore befalinger, men han ved intet."

"Godt, lad os så komme afsted."

De gik ned til Themsen, hvor en lille båd lå fastgjort til en pæl. Groslow trak båden til sig og holdt den fast, mens Mordaunt steg ned i den. Derpå sprang han selv bagefter, greb årerne og gav sig til at ro med en færdighed, der viste Mordaunt, at han havde talt sandt, da han sagde, at han ikke havde glemt sit sømandskab.

Efter fem minutters forløb var man klar af den masse skibe, der allerede den gang dækkede Themsen, og Mordaunt så som et sort punkt det lille skib, der fire eller fem kabellængder fra Hundeøerne gyngede for sit anker.

Da de nærmede sig *Lynet*, fløjtede Groslow på en ejendommelig måde, hvorpå et hoved kom til syne over rælingen.

"Er det Dem, kaptajn?" spurgte en stemme.

"Ja, kast stigen ned."

I et nu var Groslow oppe på dækket.

"Kom op," sagde han til sin ledsager.

Uden at svare greb Mordaunt fat i tovet og entrede op ad skibets side med en for en landkrabbe ualmindelig færdighed.

Som Groslow havde sagt, syntes den vagthavende matros ikke en gang at lægge mærke til, at hans kaptajn kom tilbage med en ledsager. Mordaunt og Groslow begav sig til skipperens

kahyt. Det var en provisorisk kahyt, der var slået op af brædder på selve dækket. Stadskahytten havde kaptajn Roger nemlig overladt sine passagerer.

"Men De?" spurgte Mordaunt, "hvor skal De være?"

"I den anden ende af skibet," svarede Groslow.

"Og De har intet at gøre her?"

"Aldeles intet."

"Godt! Jeg holder mig skjult hos Dem. Vend nu tilbage til Greenwich og hent dem."

"Det skal ske, som De siger. Vil De se krudtkammeret?"

"Ikke førend De kommer tilbage. Jeg ønsker selv at befæste lunten for at være sikker på, at det ikke varer for længe, inden krudtet eksploderer. Skjul Deres ansigt godt, for at de ikke skal kende Dem."

"Vær De ganske rolig."

"Gå nu, klokken slår ti i Greenwich."

Groslow åbnede døren, som Mordaunt lukkede af indvendigt, og efter at have givet den vagthavende matros ordre til at passe godt på, gik han ned i båden, der hurtigt fjernede sig.

Det blæste en kold vind, og flodbredden var ganske øde, da Groslow landede i Greenwich. Flere både var netop stukket i søen. I det samme, som Groslow satte foden på jorden, hørtes hestegalop.

"Aha!" tænkte han, "Mordaunt havde ret i at skynde på mig. Der var ingen tid at spilde, der har vi dem."

Det var virkelig vore fire venner, eller rettere sagt deres af Athos og d'Artagnan bestående avantgarde. Ankommet til det sted, hvor Groslow stod, gjorde de holdt, som om de havde

gættet, at det var ham, de søgte. Athos steg af hesten og udfoldede roligt et lommetørklæde, hvis fire hjørner var knyttede, og som han lod flagre i vinden, mens den altid forsigtige d'Artagnan blev siddende på hesten med den ene hånd på pistolhylstret.

Groslow, der tvivlede om, at rytterne også var dem, han ventede, havde skjult sig bag en af de i sandet liggende kanoner, der brugtes til at fastgøre skibenes fortøjningstove om. Han rejste sig nu, da han så det aftalte signal, og nærmede sig adelsmændene. Hans ansigt var aldeles skjult af pjækkerten, hvilken forsigtighedsregel for resten på grund af den mørke nat var overflødig.

Athos' gennemtrængende øje opdagede imidlertid trods mørket, at det ikke var kaptajn Roger, der stod for ham.

"Hvad vil De?" spurgte han Groslow og trådte et skridt tilbage.

"Jeg vil blot sige Dem, mylord," svarede Groslow med en påtaget irsk accent, "at De ikke skal vente kaptajn Roger."

"Hvorfor det?"

"Fordi han i morges er faldet ned fra mærset og har brækket benet. Men jeg er hans fætter. Han har fortalt mig det hele, pålagt mig at træde i hans sted og føre, hvorhen de ønsker det, de adelsmænd, der bragte mig et i alle fire hjørner sammenknyttet lommetørklæde som det, De holder der i hånden, og som jeg har i lommen."

Med disse ord fremtog Groslow det lommetørklæde, han allerede en gang havde vist Mordaunt.

"Er det det hele?" spurgte Athos.

"Nej, mylord! De har fremdeles lovet mig fem og halvfjerds pund, hvis jeg landsætter Dem i Boulogne eller på ethvert andet punkt i Frankrig, som De opgiver mig."

"Hvad siger De til det, d'Artagnan?" spurgte Athos på fransk.

"Sig mig først, hvad han siger," svarede denne.

"Ja, det er sandt, jeg glemmer, at De ikke forstår engelsk," sagde Athos, og han fortalte d'Artagnan indholdet af den samtale, han netop havde haft med skipperen.

"Det forekommer mig at være temmelig sandsynligt," sagde gascogneren.

"Ja, mig også," sagde Athos.

"For resten," fortsatte d'Artagnan, "hvis denne karl bedrager os, kan vi jo altid skyde ham en kugle for panden."

"Og hvem skal så føre skibet?"

"De, Athos. De kan så mange ting, at jeg ikke tvivler om, at De også forstår at styre et skib."

"De har næsten truffet det rigtige, min ven," sagde Athos smilende. "Min fader havde bestemt mig for søen, og jeg har et ganske flygtigt bekendtskab til styrmandskunst."

"Der ser De!" udbrød d'Artagnan.

"Kald på vore venner, d'Artagnan, klokken er elleve, og der er ingen tid at spilde."

D'Artagnan nærmede sig to ryttere, der med pistolen i hånden holdt ved de første huse i byen. Tre andre ryttere holdt længere tilbage.

De to førstnævnte ryttere var Porthos og Aramis, de tre andre Mousqueton, Blaisois og Grimaud. Ved at se rigtigt til opdagede man bag den sidstes hest Parry, der skulle bringe adelsmændenes og deres heste tilbage til London; de havde

solgt dem til værten for at kunne betale ham hans tilgodehavende. På grund af denne handel havde de fire venner kunnet medtage en sum, der, om end den ikke var betydelig, dog var tilstrækkelig til at holde ud med i nogen tid.

D'Artagnan opfordrede Porthos og Aramis til at komme nærmere, og disse gav igen folkene tegn til at stige af hestene og aftage rejsesækkene.

Parry skiltes ikke uden bedrøvelse fra sine venner. Man havde foreslået ham at tage med til Frankrig, men han havde afslået det.

"Det er ganske umuligt," havde Mousqueton bemærket, "han har denne Groslow i hovedet."

Som man vil erindre, var det kaptajn Groslow, der havde knust hans broders hoved.

Den lille skare forenede sig med Athos. Men hos d'Artagnan var den medfødte mistroiskhed allerede vågnet. Han fandt kajen alt for øde, natten alt for mørk, og skipperen alt for føjelig.

Han havde fortalt Aramis det indtrufne uheld, og denne, der var lige så mistroisk som han, havde gjort sit til at forøge hans mistanke. Et smæk med tungen underrettede Athos om gascognerens betænkeligheder.

"Vi har ingen tid til at være mistroiske," sagde Athos, "skibet venter på os, lad os gå ombord."

"Vi kan godt være mistroiske og gå ombord på en gang," bemærkede Aramis; "jeg skal have et øje med skipperen."

"Og hvis han ikke styrer lige til målet, slår jeg ham fordærvet. Det er det hele."

"Godt sagt, Porthos," tog d'Artagnan ordet. "Af sted altså. Gå i forvejen, Mousqueton."

D'Artagnan standsede sine venner og lod tjenerne gå først i båden, for at de skulle prøve den planke, der var lagt fra bolværket til båden. De tre tjenere kom lykkeligt over.

Efter dem fulgte Athos, så Porthos og så Aramis. D'Artagnan gik sidst i båden, stadig rystende på hovedet.

"Hvad fanden fejler Dem dog, kære ven?" spurgte Porthos. "De kan på ære gøre en Cæsar bange."

"Jeg ser i denne havn hverken foged eller skildvagt eller toldbetjent," svarede d'Artagnan.

"Det er også noget at være urolig over," fortsatte Porthos, "alt går jo fortræffeligt."

"Det går alt for godt, Porthos. Men lige meget, vi står i Guds hånd."

Så snart båden var stødt fra, satte skipperen sig ved roret og gav tegn til en af matroserne, der med en bådshage begyndte at stage båden ud af den labyrint af skibe, hvori den befandt sig. Den anden matros stod på bagbordssiden med sin åre i hånden. Da der var blevet plads til at bruge årerne, satte hans kammerat sig ved siden af ham, og båden fik nu stærkere fart.

"Endelig kommer vi da af sted!" udbrød Porthos.

"Ja, og i morgen tidlig vil vi være i Boulogne," sagde Athos.

"Det ønsker jeg af mit ganske hjerte," sagde gascogneren, "jeg tilstår min svaghed. De vil le ad mig, Athos, men så længe vi befandt os indenfor skudvidde fra land eller de der liggende skibe, ventede jeg mig en frygtelig salve."

"Men," bemærkede Porthos med sin jævne forstand, "det var jo en umulighed, for man ville derved også have dræbt

skipperen og matroserne."

"Bah! Tror De, at hr. Mordaunt tager sådanne hensyn?"

"Når jeg skal være ganske ærlig, glæder det mig, at d'Artagnan tilstår, at han er bange," svarede Porthos.

"Jeg ikke alene tilstår det, men jeg roser mig der af. Jeg er ingen flodhest som De. Halløj, hvad er det?"

"*Lynet,*" svarede skipperen.

"Vi er altså ved målet?" spurgte Athos på engelsk.

"Om et øjeblik," svarede kaptajnen.

Efter tre åretag lå båden virkelig på siden af det lille fartøj. Matrosen stod parat til at kaste stigen ned. Han havde genkendt båden.

Kaptajnen førte sine passagerer til den for dem bestemte kahyt, der kun bestod af et værelse, som de måtte enes om i fællesskab. Derpå ville han gå sin vej under påskud af at give nogle befalinger.

"Et øjeblik," sagde d'Artagnan, "hvor mange mand har De om bord, skipper?"

"Jeg forstår Dem ikke," svarede denne på engelsk.

"Spørg ham i hans eget sprog, Athos."

Athos gjorde, som d'Artagnan ønskede.

"Tre," svarede Groslow, "uden at regne mig selv med."

Da skipperen samtidig havde rakt tre fingre i vejret, havde d'Artagnan forstået ham.

"Ah!" udbrød han, "tre, jeg begynder at blive lidt beroliget. Mens I tager kahytten i besiddelse, skal jeg se mig om på skibet."

"Og jeg," sagde Porthos, "vil beskæftige mig med aftensmaden."

"Et fortræffeligt forsæt, Porthos, bring det straks til udførelse. Lån mig Grimaud, Athos. Han har i sin ven Parrys selskab lært at brække lidt på det engelske, og han skal tjene mig som tolk."

"Gå med d'Artagnan, Grimaud," sagde Athos.

D'Artagnan tog en lygte, der stod på dækket, i den ene hånd, i den anden en pistol, og sagde til skipperen:

"*Come*."

Dette ord og *goddam* var alt, hvad han kunne af engelsk.

D'Artagnan gik hen til lugen og steg ned på mellemdækket.

Mellemdækket var delt i tre rum. Det, hvori d'Artagnan steg ned, og som strakte sig fra den tredje mast til det yderste af bagstavnen og altså stødte op til den kahyt, hvori Athos, Aramis og Porthos beredte sig til at tilbringe natten, det, der indtog midten af skibet, og som var bestemt til tjenerne, og endelig det, der lå nærmest forstavnen, med andre ord under den af kaptajnen improviserede kahyt, og hvori Mordaunt havde skjult sig.

"Aha!" udbrød d'Artagnan, idet han steg ned ad stigen og holdt lanternen foran sig, "hvilken mængde fade! Man skulle tro, at det var Ali Babas hule."

Tusind og en nat var nylig blevet oversat for første gang og var i den epoke meget i mode.

"Hvad siger De?" spurgte kaptajnen på engelsk.

D'Artagnan forstod ham af hans stemmes tonefald.

"Jeg ønsker at vide, hvad der er i disse fade?" svarede d'Artagnan og satte sin lygte på en af fustagerne.

Skipperen gjorde en bevægelse, som om han ville gå op ad stigen, men betænkte sig dog.

"Portvin," svarede han.

"Ah! Portvin!" gentog d'Artagnan, "det er altid en stor beroligelse, så vil vi da ikke dø af tørst."

D'Artagnan bankede på fadene og opdagede, at de fem var fulde, men de andre tomme. Til englænderens store rædsel holdt han derpå lanternen ind mellem fustagerne, men da han så, at der ikke fandtes noget mellem dem, sagde han:

"Godt, lad os gå videre."

Og han skred hen til den dør, der førte ind til det andet rum.

"Vent lidt," sagde englænderen, der var blevet tilbage, bestandigt et bytte for den største bevægelse. "Vent lidt, jeg har nøglen til denne dør."

Og idet han hurtigt gik forbi d'Artagnan og Grimaud, stak han med rystende hånd nøglen ind i låsen og åbnede døren. Man befandt sig i det andet rum, hvor Mousqueton og Blaisois var i færd med at spise til aften.

I dette var der øjensynligt intet at undersøge.

Man forlod det derfor hurtigt og begav sig til det tredje rum. Dette var matrosernes lukaf. Tre eller fire hængekøjer, der var anbragt i loftet, et bord, der var surret fast til væggen, og to ormstukne bænke udgjorde hele dets møblement. D'Artagnan løftede et par gamle sejl, der hang på væggen, i vejret, men da han intet mistænkeligt så, steg han atter op på dækket gennem lugen.

"Og denne kahyt?" spurgte han.

Grimaud oversatte musketerens ord for englænderen.

"Denne kahyt er min," svarede skipperen, "vil De se den?"

"Luk døren op," sagde d'Artagnan.

Englænderen adlød. D'Artagnan stak lygten ind og kiggede ind gennem døren, men da han så, at det virkelig var en kahyt, sagde han:

"Det er godt. Findes der en armé om bord, er den i alt fald ikke skjult her. Lad os se, om Porthos har fundet noget at spise."

Og idet han takkede skipperen med et nik, vendte han tilbage til stadskahytten, hvor han havde ladet sine venner blive tilbage.

Porthos havde ikke fundet noget, som det lod til, eller hvis han havde fundet noget, havde trætheden fået overhånd over sulten, for da d'Artagnan trådte ind, lå han og sov, indhyllet i sin kappe. Athos og Aramis begyndte ligeledes at lukke øjnene. Ved den støj, deres kammerat gjorde ved sin indtræden, åbnede de dem atter.

"Nå?" spurgte Aramis.

"Alt er i sin orden," svarede d'Artagnan, "og vi kan sove roligt."

Aramis lod atter sit hoved falde tilbage, og Athos nikkede venligt. D'Artagnan, der lige som Porthos trængte mere til at sove end til at spise, sendte Grimaud bort og lagde sig i sin kappe med draget kårde, således at hans legeme spærrede indgangen.

74. Portvinen

Efter ti minutters forløb sov herrerne. Anderledes forholdt det sig med tjenerne, der var sultne og navnlig tørstige.

Blaisois og Mousqueton var i færd med at lave sig en seng på gulvet. På et bord, der var fastsurret lige som det i nabokahytten, stod et krus med øl og tre glas.

"Forbandede rullen!" brummede Blaisois. "Jeg kan knap stå på benene."

"Og ikke at have andet til at fordrive søsygen med end bygbrød og øl!" stønnede Mousqueton. "Puh!"

"Men Deres kurveflaske, hr. Mouston?" spurgte Blaisois, der var blevet færdig med sit leje og nu vaklende nærmede sig bordet, hvor ved Mousqueton allerede sad, og hvor det ligeledes lykkedes ham at komme til sæde, "men Deres kurveflaske, har De tabt den?"

"Nej," svarede Mousqueton, "men Parry har beholdt den. De fandens skotter er altid tørstige. Og De, Grimaud," fortsatte han, henvendende sig til sin kammerat, der netop var vendt tilbage fra sin runde med d'Artagnan, "er De også tørstig?"

"Som en rotte," svarede Grimaud lakonisk.

Og han satte sig hos Blaisois og Mousqueton og fremtog sin lommebog for at opgøre selskabets regnskab. Han var nemlig sammes kassemester.

"Åh, åh!" udbrød Blaisois, "jeg får så ondt."

"Så spis lidt," sagde Mousqueton med en doktormine.

"De kalder da ikke dette mad?" spurgte Blaisois, pegende foragteligt på bygbrødet og ølkruset.

"Blaisois," sagde Mousqueton, "husk på, at brød er en franskmands fornemste næringsmiddel, og dog har franskmænd det ikke altid, spørg Grimaud."

"Ja, men øl," svarede Blaisois med en hurtighed, der gjorde hans forstand ære, "øl – er det hans hoveddrik?"

"Nej, det er det rigtig nok ikke," svarede Mousqueton, der var kommet i et dilemma og var forlegen for at finde et svar, "nej, øl er ham lige så modbydeligt som vin er englænderne."

"Hvorledes, hr. Mouston," sagde Blaisois, der denne gang tvivlede om Mousquetons grundige kundskaber, for hvilke han under almindelige omstændigheder nærede den mest ubegrænsede beundring, "hvorledes, hr. Mouston, holder englænderne ikke af vin?"

"De afskyr den."

"Men jeg har dog set dem drikke den."

"Det er en straf for dem, og det bedste bevis for det er," fortsatte Mousqueton, kroende sig, "at en engelsk prins en gang døde, fordi man havde kastet ham i et fad malvasier. Jeg har hørt det af hr. abbed d'Herblay."

"Den nar!" sagde Blaisois, "jeg ville ønske, at jeg var i hans sted!"

"Det ønske kan du godt få opfyldt," sagde Grimaud, stadig skrivende i sin lommebog.

"Hvad for noget? Kan jeg få det ønske opfyldt?" spurgte Blaisois.

"Ja," svarede Grimaud og vendte bladet.

"Jeg forstår Dem ikke, hr. Grimaud, forklar Dem."

Mousqueton havde under denne samtale ikke sagt et ord, men af udtrykket i hans ansigt var det let at se, at det ikke var ligegyldighed.

Grimaud fortsatte sine beregninger.

"Portvin," sagde han, idet han nedskrev hovedsummen og pegede i det samme på det første rum, som d'Artagnan og han havde undersøgt i skipperens nærværelse.

"Hvorledes? Disse fade, som jeg bemærkede igennem den åbne luge?"

"Portvin," gentog Grimaud og tog fat på en ny aritmetisk operation.

"Jeg har hørt sige," fortsatte Blaisois, og henvendte talen til Mousqueton, "at portvin er en fortræffelig spansk vin."

"Fortræffelig," svarede Mousqueton, smækkende med tungen, "fortræffelig. Hr. baron de Bracieux har nogle fade af den i sin kælder."

"Hvad om vi bad disse englændere om at sælge os en flaske?" sagde den skikkelige Blaisois.

"Sælge!" udbrød Mousqueton, idet de gamle marodørnykker vågnede hos ham. "Man ser nok, unge mand, at De ingen erfaring har. Hvorfor købe, når man kan tage?"

"Tage!" gentog Blaisois. "Jeg troede, at det var forbudt at berøve næsten hans ejendom."

"Hvor står det skrevet?" spurgte Mousqueton.

"I Guds eller kirkens bud, jeg ved ikke rigtigt, hvilke det er. Men hvad jeg ved, det er, at der står: Du må ikke berøve ham hans ejendom eller hans kone."

"De er et barn, hr. Blaisois," sagde Mousqueton i sin mest beskyttende tone. "Ja, et barn, jeg gentager det. Må jeg spørge

Dem, om De noget steds i den hellige skrift har set, at englænderne er Deres næste?"

"Nej, det står rigtig nok intet steds," svarede Blaisois, "i det mindste mindes jeg det ikke."

"De er et barn, jeg gentager det endnu en gang," fortsatte Mousqueton. "Hvis De havde levet på krigsfod i ti år som Grimaud og jeg, min kære Blaisois, ville De vide at gøre forskel mellem en andens og en fjendes ejendom. Jeg antager nu, at en englænder er en fjende, og denne portvin tilhører englænderne. Altså tilhører den os, efter som vi er franskmænd. Kender De ikke ordsproget: Det er altid noget vundet?"

Blaisois følte sig aldeles slået af marken af denne veltalenhed, der understøttedes af den anseelse, som Mousquetons lange erfaring gav ham. Han bøjede hovedet lige som for at samle sine tanker, men pludselig hævede han det atter med en mine, som om han havde fundet et uimodståeligt argument, og sagde:

"Mon herrerne vil være af samme mening som De, hr. Mouston?"

Mousqueton smilede foragteligt.

"Jeg skulle måske forstyrre deres søvn," sagde han, "for at sige til dem: Mine herrer, Deres tjener Mousqueton er tørstig, tillader De, at han drikker? Må jeg spørge Dem, hvad det vedkommer hr. de Bracieux, om jeg er tørstig eller ej?"

"Det er en meget dyr vin," bemærkede Blaisois, rystende på hovedet.

"Om det så var flydende guld, hr. Blaisois," svarede Mousqueton, "vil vore herrer ikke nægte sig den. De må vide, at hr. baron de Bracieux er rig nok til at drikke et helt fad portvin,

om han så skulle betale hver dråbe med et guldstykke. Men," fortsatte Mousqueton, "når herrerne ikke vil nægte sig den, indser jeg ikke, hvorfor tjenerne skulle gøre det."

Og Mousqueton tog ølkruset, rejste sig op, hældte dets indhold ud gennem en stykport og skred majestætisk hen til den dør, der førte ind til lasten.

"Aha! Lukket!" sagde han. "Hvor de fandens englændere er mistroiske!"

"Lukket!" gentog Blaisois i en ikke mindre misfornøjet tone end Mousqueton. "For fanden! Det er uheldigt, især da jeg befinder mig mere og mere ilde. Men jeg har hørt Dem fortælle, hr. Mouston, at De en gang i Deres ungdom i Chantilly, tror jeg, har ernæret Deres herre og Dem selv ved at fange agerhøns og karper og knibe vinflasker ved hjælp af en lasso."

"Ganske rigtigt," svarede Mousqueton, "det er den strengeste sandhed, og Grimaud kan bekræfte det. Men der var en luge på kælderen, og vinen var tappet på flasker. Jeg kan ikke kaste en lasso gennem denne væg eller med en snor hale et vinfad til mig, som måske vejer to centner."

"Nej, men De kan tage to eller tre brædder ud af væggen," sagde Blaisois, "og bore et hul i et af fadene."

Mousqueton gjorde store øjne. Forbavset over at opdage egenskaber hos Blaisois, som han ikke havde tiltroet ham, sagde han:

"Det er sandt, det kan lade sig gøre, men hvor fra får jeg et brækjern eller et vridbor?"

"Værktøjskassen," sagde Grimaud, stadig beskæftiget med sit regnskab.

"Ja, rigtigt!" udbrød Mousqueton. "Den tænkte jeg slet ikke på."

Grimaud var ikke alene selskabets økonom, men også dets våbenmester. Foruden en regnskabsbog førte han også en værktøjskasse med sig. Den var omhyggeligt indpakket mellem hans klæder og indeholdt de aller nødvendigste redskaber.

Følgelig fandtes der også et vridbor af en ganske anselig tykkelse. Mousqueton tog det. Hvad brækjernet angår, da behøvede han ikke at søge længe efter det, for den dolk, han bar i sit bælte, kunne ypperligt erstatte det.

Mousqueton søgte efter et sted, hvor brædderne stod fra hinanden, hvilket han ikke behøvede at lede længe efter, og gav sig straks til værket.

Blaisois fulgte hans arbejde med en blanding af beundring og utålmodighed og tillod sig en gang imellem at gøre en bemærkning, der var fuld af skarpsindighed og forstand. Efter et øjebliks forløb havde Mousqueton udtaget tre brædder.

"Se så!" sagde Blaisois.

Mousqueton var imidlertid for tyk til at komme igennem åbningen, hvorfor Grimaud tilbød at gå derind. Han greb ølkruset og kravlede gennem åbningen.

Kort efter kom han tilbage med ligblegt ansigt. Hans øjne stod stive af rædsel. I hånden holdt han ølkruset, der var fyldt med en eller anden substans. Han holdt det hen til lampen og mumlede det ene ord: O! med et sådant udtryk af rædsel, at Mousqueton forfærdet for tilbage, og Blaisois troede, at han skulle besvime.

Begge kastede ikke desto mindre et nysgerrigt blik på ølkruset. Det var fuldt af krudt.

Aldrig så snart havde Grimaud overbevist sig om, at fartøjet var ladet med krudt i stedet for med vin, førend han fo'r hen til lugen og i et spring nåede kahytten, hvor de fire venner sov. Han åbnede sagte døren og vækkede derved d'Artagnan, der havde lagt sig lige indenfor døren.

Næppe havde denne set Grimauds forstyrrede ansigt, førend han begreb, at der måtte være noget overordentligt på færde. Han ville lige til at spørge, da Grimaud med lynsnar hurtighed lagde fingeren på sin mund og med et pust, som man ikke skulle have tiltroet et så skrøbeligt legeme, slukkede natlampen i tre skridts afstand.

D'Artagnan rejste sig op, så at han kom til at hvile på sin albue, Grimaud lagde sig på knæ og gjorde ham hviskende en meddelelse, der i sandhed var dramatisk nok til at kunne undvære gebærder og minespil.

Under denne beretning sov imidlertid Athos, Porthos og Aramis som mænd, der ikke havde sovet i otte dage, mens på mellemdækket Mousqueton knappede sin frakke, og Blaisois, grebet af rædsel og med håret stående så stift som børster, forsøgte på at følge hans eksempel. Vi skal nu fortælle, hvad det var, der havde tildraget sig. Grimaud var næppe kommet gennem åbningen ind i lasten, førend han stødte på et fad. Han bankede på det. Det var tomt. Han gik til et andet, der ligeledes var tomt, men det tredje, hvor han anstillede forsøget, gav en så mat lyd, at han ikke kunne tage fejl af det. Grimaud mærkede, at det var fyldt.

Ved dette standsede han altså, og idet han ledte efter et passende sted til at anbringe sit bor, stødte hans hånd på en hane. "Godt!" tænkte Grimaud, "det sparer mig ulejligheden."

Og han satte derfor sit krus under hanen, drejede den om og mærkede, at indholdet løb langsomt fra det ene kar til det andet. Efter foreløbig at have drejet hanen om igen ville Grimaud, der var alt for samvittighedsfuld til at bringe sine kammerater en drik, for hvis godhed han ikke havde kunnet indestå, til at føre kruset til sine læber, da han hørte Mousquetons signal. I den tanke, at det var en natteronde, sprang han ind mellem to fade og skjulte sig bag en fustage.

Et øjeblik efter blev døren åbnet og atter lukket efter to i kapper indhyllede mænd, de samme, der havde været hos Mousqueton og Blaisois og givet dem ordre til at slukke lyset. Den ene af dem var forsynet med en glaslygte, der var omhyggeligt lukket og så stor, at flammen ikke kunne nå op til det øverste af den. Selve glasset var desuden dækket med hvidt papir, der dæmpede lyset og heden. Denne mand var Groslow.

Den anden havde noget langt, bøjeligt og sammenrullet lige som et hvidagtigt tov i hånden. Hans ansigt skjultes af en bredskygget hat. Grimaud, der troede, at de lige som han var kommet for at aflægge et besøg hos portvinen, krøb endnu mere sammen bag sin fustage, idet han trøstede sig med, at selv om han blev opdaget, var forbrydelsen da ikke videre stor.

Da de to mænd havde nået det fad, bag hvilket Grimaud havde skjult sig, standsede de.

"Har De lunten?" spurgte han, der bar lygten, på engelsk.

"Her er den," svarede den anden.

Denne sidstes stemme bragte Grimaud til at fare sammen og gik ham til marv og ben. Han rejste sig langsomt, indtil hans hoved kom i lige linje med randen af fadet, og genkendte under den bredskyggede hat Mordaunts blege ansigt.

"Hvor længe kan den lunte vare?" spurgte han.

"Omtrent fem minutter," svarede skipperen.

Heller ikke denne stemme var fremmed for Grimaud. Han lod sit blik glide fra den ene til den anden og genkendte nu ligeledes Groslow.

"Så må De beordre Deres folk til at holde sig parate uden at sige dem til hvad," fortsatte Mordaunt. "Følger båden efter fartøjet?"

"Som en hund sin herre."

"Når uret viser et kvarter over tolv, samler De Deres folk, går sagte ned i båden med dem ..."

"Efter at have antændt lunten?"

"Det bliver min sag. Jeg vil være sikker på min hævn. Årerne ligger jo i båden?"

"Alt er i orden."

"Godt."

"Så er vi altså på det rene."

Mordaunt lagde sig på knæ og fastgjorde den ene ende af lunten til hanen, så at han kun behøvede at stikke ild i den anden ende. Da det var gjort, trak han sit ur op af lommen.

"De har altså forstået mig?" sagde han og rejste sig atter op, "et kvarter over tolv, det vil sige om tyve minutter."

Mordaunt fjernede sig med skipperen. Ved døren standsede han og lyttede.

"Hører De, hvor de sover?" sagde han.

Man kunne virkelig gennem væggen høre Porthos snorke.

"Det er Gud, der har givet dem i vore hænder!" svarede Groslow.

"Og denne gang," tilføjede Mordaunt, "skal Djævelen ikke kunne frelse dem."

Derpå gik de.

Grimaud ventede, til han havde hørt døren blive lukket, og da han havde forvisset sig om, at han var alene, rejste han sig langsomt op.

"Ah!" udbrød han, tørrende med sit ærme de store sveddråber, der perlede på hans pande, "hvilket held, at Mousqueton var tørstig!"

Derpå skyndte han sig tilbage gennem sit hul i en drømmende tilstand, men synet af krudtet i ølkruset overbeviste ham om, at det var den rene virkelighed.

Som man kan begribe, hørte d'Artagnan med stigende interesse hans beretning. Uden at vente, til Grimaud var blevet færdig, rejste han sig helt op. Så lagde han sin mund tæt op til øret på Aramis, der sov ved hans venstre side, og idet han på samme tid berørte hans skulder for at forebygge støj, sagde han:

"Stå op, chevalier, men gør ingen støj!"

Aramis vågnede straks. D'Artagnan gentog med et håndtryk sin opfordring, og Aramis adlød.

"De har Athos på Deres venstre side," fortsatte d'Artagnan, "væk ham på samme måde, som jeg har vækket Dem."

Aramis vækkede sagte Athos, der sov som alle nervesvage personer. Derimod var det langt vanskeligere at få Porthos vågen. Han ville netop til at spørge om grunden til denne afbrydelse af hans søvn, der forekom ham meget ubehagelig, da d'Artagnan i stedet for en hver videre forklaring lagde sin hånd på hans mund.

D'Artagnan trak nu sine venner tæt hen til sig, således at deres hoveder berørte hinanden, og sagde:

"Mine venner, vi må straks forlade skibet, hvis ikke er vi alle dødsens."

"Bah!" svarede Athos, "igen?"

"Ved De, hvem skipperen er?"

"Nej."

"Kaptajn Groslow."

De tre musketerers skælven underrettede d'Artagnan om, at hans ord begyndte at gøre indtryk på hans venner.

"Groslow!" gentog Aramis. "For fanden!"

"Hvad er der med denne Groslow?" spurgte Porthos, "jeg mindes ham ikke."

"Det er ham, der knuste hovedet på Parry, og som nu skal til ligeledes at knuse vore hoveder."

"Ah!"

"Og ved I, hvem hans løjtnant er?"

"Hans løjtnant?" gentog Athos, "han har ingen. Man har ingen løjtnant på en skøjte, der kun har en besætning af fire mand."

"Ja, men hr. Groslow er ingen almindelig kaptajn. Han har en løjtnant, og denne løjtnant er hr. Mordaunt."

Denne gang var musketererne nær ved at udstøde et skrig.

Blot lyden af dette navn indjog disse uovervindelige mænd den største rædsel.

"Hvad skal vi gøre?" spurgte Athos.

"Bemægtige os skibet," sagde Aramis.

"Og dræbe ham," tilføjede Porthos.

"Skibet er undermineret," sagde d'Artagnan. "Disse tønder, som jeg antog for portvinsfade, er fulde af krudt. Når Mordaunt mærker, at han er røbet, vil han lade både venner og fjender springe i luften, og han er på min ære et alt for dårligt selskab, til at jeg skulle have lyst til at præsentere mig sammen med ham i Himlen eller i Helvede, hvor det nu bliver."

"De har altså lagt en plan?" spurgte Athos.

"Ja."

"Hvordan er den?"

"Har I tillid til mig?"

"Ja, befal," svarede de tre musketerer på en gang.

"Nu vel, så kom!"

D'Artagnan gik hen til et lavt vindue, der havde meget lighed med et spygat, men som var stort nok til, at et menneske kunne krybe der igennem. Idet han sagte skød det til side, sagde han:

"Her går vejen."

"For fanden! Det er temmelig koldt, kære ven!" udbrød Aramis.

"Bliv her, hvis De vil, men jeg kan lade Dem vide, at De snart vil få det alt for varmt."

"Men vi kan ikke svømme i land!"

"Båden slæber bag efter. Vi svømmer hen til den og hugger tovet over. Det er det hele. Afsted, mine herrer."

"Et øjeblik," sagde Athos, "tjenerne?"

"Her er vi," sagde Mousqueton og Blaisois, som Grimaud havde hentet for at koncentrere hele styrken i kahytten, og som gennem lugen, der fandtes næsten lige ved gulvet, var trådt ind uden at blive set.

De tre venner stod imidlertid ubevægelige ved det skrækkelige syn, som d'Artagnan havde åbnet for dem ved at trække skoddet til side. Hvem der en gang har set dette syn, ved, at intet er mere gribende end et oprørt hav, der ved vintermånens blege skin med en dump mumlen ruller sine bølger.

"Guds død!" udbrød d'Artagnan, "jeg tror, at vi betænker os! Hvis vi bærer os således ad, hvordan skal det da gå med tjenerne?"

"Jeg betænker mig ikke," sagde Grimaud.

"Min herre," sagde Blaisois, "jeg vil blot underrette Dem om, at jeg kun forstår at svømme i floder."

Imidlertid var d'Artagnan krøbet igennem åbningen.

"De er altså fast bestemt, min ven?" spurgte Athos.

"Ja," svarede gascogneren. "Nå, Athos, De, som er en fuldkommen mand, befal ånden at sejre over kødet. De, Aramis, må tage Dem af tjenerne, og De, Porthos, dræbe alt, hvad der stiller sig i vejen for os."

Efter at have trykket Athos' hånd passede d'Artagnan på det øjeblik, da skibet duvede, hvorved agterenden kom til at stikke dybt i vandet. På denne måde behøvede han kun at lade sig glide ned i vandet, der allerede gik ham til bæltestedet.

Athos fulgte efter ham, endnu førend fartøjet atter havde hævet sig. Da Athos var kommet ned, rejste skibet sig og tovet, hvorved båden var fastgjort, kom til syne over vandet.

D'Artagnan svømmede hen imod det og greb fat i det.

Med den ene hånd holdende i tovet og med kun hovedet over vandet ventede han her.

Efter et sekunds forløb havde Athos sluttet sig til ham.

To andre hoveder sås nu at komme til syne i skibets kølvand. Det var Aramis og Grimaud.

"Jeg er noget ængstelig for Blaisois," sagde Athos. "Hørte De ikke, d'Artagnan, at han sagde, at han kun forstod at svømme i floder?"

"Når man forstår at svømme, kan man svømme over alt," svarede d'Artagnan, "i båden! I båden!"

"Men Porthos? Jeg ser ham ikke!"

"Porthos kommer nok, vær De kun rolig, han svømmer som en hvalfisk."

Porthos kom imidlertid ikke, for et halvt burlesk, halvt dramatisk optrin fandt sted mellem ham, Mousqueton og Blaisois.

Disse, der blev forfærdede over at høre havets brusen og vindens susen og forskrækkede ved synet af det sorte, oprørte vand, trak sig tilbage i stedet for at gå fremad.

"Kom! Kom!" sagde Porthos, "i vandet med jer!"

"Men jeg kan ikke svømme, herre," sagde Mousqueton, "lad mig blive her."

"Og mig også, herre," sagde Blaisois.

"Jeg vil blot være Dem til ulejlighed i den lille båd," fortsatte Mousqueton.

"Og jeg vil drukne, længe før jeg når den," tilføjede Blaisois.

"Jeg kvæler jer begge to, hvis I ikke ser at komme afsted," sagde Porthos og greb dem i struben. "Fremad, Blaisois!"

Et suk, der kvaltes af Porthos' jernhånd, var hele Blaisois svar. Mens han holdt ham i nakken og ved fødderne skubbede kæmpen ham lige som en bjælke ud gennem vinduet og styrtede ham ned i havet med hovedet forrest.

"Nu De, Mouston," fortsatte Porthos, "jeg håber da, at De ikke vil forlade Deres herre."

"Ak, herre!" udbrød Mousqueton med tårer i øjnene, "hvorfor har De atter taget tjeneste? De havde det så godt på slottet Pierrefonds."

Og uden at sige mere sprang Mousqueton, der nu var blevet aldeles passiv og lydig, hvad enten det nu var af virkelig hengivenhed for hans herre eller ved det af Blaisois givne eksempel, på hovedet i vandet. I hvert fald var det en stor handling, for han anså sig for dødens sikre bytte.

Men Porthos var ikke den mand, der således skulle svigte sin tro tjener. Herren fulgte så tæt efter tjeneren, at de to legemers fald i vandet kun frembragte et plump. Da Mousqueton atter kom op over vandet, fandt han sig understøttet af Porthos' kraftige hånd og kunne, uden at gøre den mindste anstrengelse, med en havguds majestæt nærme sig tovet.

I det samme så Porthos noget drive i sin nærhed. Han greb dette noget ved håret. Det var Blaisois, som Athos allerede var på vej for at hente.

"Bort, bort, greve," sagde Porthos, "jeg behøver Dem ikke."

Med tre kraftige tag nåede kæmpen sine kammerater.

D'Artagnan, Aramis og Grimaud hjalp Mousqueton og Blaisois at komme op i båden. Derpå kom turen til Porthos, der nær havde kæntret det lille fartøj, idet han krøb over dets ræling.

"Men Athos?" sagde d'Artagnan.

"Her er jeg!" svarede Athos, der ville være den sidste i båden og holdt sig fast ved rælingen. "Er I alle samlede?"

"Ja," svarede d'Artagnan. "Har De Deres dolk, Porthos?"

"Ja."

"Så skær blot fanglinen over og foren Dem med os."

Athos trak sin dolk og overskar tovet, hvorpå fartøjet fjernede sig, mens båden blev liggende stille og gyngede på bølgerne.

"Kom, Athos!" sagde d'Artagnan.

Og han rakte hånden ud til grev de la Fère, der nu ligeledes tog plads i båden.

"Det var på høje tid," sagde gascogneren, "om et øjeblik skal I se løjer!"

75. Eksplosionen

D'Artagnan havde næppe talt ud, førend en pibe lod sig høre på skibet, der begyndte at forsvinde i tågen og mørket.

"I indser nok, at denne piben har noget at betyde," fortsatte gascogneren.

I det samme sås en lygte på dækket.

Pludselig sønderreves luften af et frygteligt, fortvivlet skrig. Lige som om dette skrig havde bortjaget skyerne, forsvandt det slør, der skjulte månen, og skibets grå sejl og sorte tove aftegnede sig på den svagt belyste himmel.

Om bord herskede imidlertid den største bevægelse. Folk løb frem og tilbage, udstødende ynkelige skrig.

Midt under denne tummel kom Mordaunt til syne i agterenden med en fakkel i hånden.

De, der løb frem og tilbage på skibet, var Groslow og hans folk, som på den af Mordaunt bestemte tid var blevet kaldt op, mens denne, efter at have lyttet udenfor kahytsdøren, om musketererne sov, var gået ned i lasten, beroliget ved deres stilhed. Hvem kunne også ane, hvad der var passeret?

Mordaunt havde åbnet døren og var ilet hen til lunten. Ivrig som en mand, der tørster efter hævn, havde han antændt lunten.

Groslow og hans matroser havde imidlertid samlet sig agterude.

"Hal båden til os," sagde Groslow.

En af matroserne steg over rælingen, greb fat i tovet og trak det til sig.

"Fanglinen er overskåret!" råbte matrosen, "og båden er borte!"

"Hvad for noget! Er båden borte?" sagde Groslow og sprang op på skanseklædningen, "det er umuligt!"

"Det er imidlertid alligevel tilfældet," svarede matrosen, "se selv efter. Her er for resten også enden af tovet."

Da var det, at Groslow havde udstødt det brøl, som musketererne havde hørt.

"Hvad er der på færde?" råbte Mordaunt, der nu kom op af lugen og ligeledes ilede agterud med faklen i hånden.

"Vore fjender undslipper os, de har overhugget fanglinen og er flygtede med båden."

I et spring nåede Mordaunt kahytten, hvis dør han sparkede ind.

"Tom!" råbte han. "O! De djævle!"

"Vi vil forfølge dem," sagde Groslow, "de kan ikke være langt borte, og vi vil sejle dem i sænk."

"Ja, men ilden!" udbrød Mordaunt, "jeg har tændt ..."

"Hvilket?"

"Lunten."

"Torden og lynild!" hylede Groslow og ilede hen til lugen, "måske er der tid endnu."

Mordaunt svarede kun med en frygtelig latter, og med et ansigt, der var mere fortrukket af had end af angst, kastede han først faklen i havet og sprang derpå selv bag efter.

I det samme, netop som Groslow satte foden på stigen, åbnede skibet sig lige som krateret i en vulkan. Himlen oplystes

af et ildhav, og der hørtes et skrald, som om hundrede kanoner var blevet affyret på en gang. Det frygtelige lysskær forsvandt imidlertid, det ene stykke brændende træværk eller tovværk faldt ned i vandet efter det andet og slukkedes, og med undtagelse af en skælven i luften skulle man efter et øjebliks forløb ikke have troet, at noget var passeret. Skibet var forsvundet fra havets overflade og med det Groslow og hans tre mand.

De fire venner havde set alt, intet moment af det skrækkelige drama var undgået dem. Idet de et øjeblik overstrømmedes af det stærke lys, der kastede sit flammeskær over havet, kunne man have set dem hver i sin forskellige stilling, grebet af en rædsel, som de trods deres stålnerver ikke kunne bekæmpe. Snart regnede ilden ned rundt omkring dem. Endelig slukkedes vulkanen, og alt blev atter mørkt.

Et øjeblik sad de tavse og forfærdede. Porthos og d'Artagnan, der hver havde grebet en åre, holdt den mekanisk op over vandet, idet de med hele deres legemes vægt hvilede på den.

"Denne gang tror jeg på ære, at alt er forbi," sagde Aramis, først brydende tavsheden.

"Hjælp, mylords, hjælp, hjælp!" råbte en ynkelig stemme, der nåede de fire venner.

De så på hinanden. Athos for endog sammen.

Ingen sagde noget, for de havde alle lige som Athos genkendt stemmen. Alles øjne vendte sig i den retning, hvor skibet var forsvundet, anstrengende sig for at gennemtrænge mørket.

Efter et øjebliks forløb kunne de skelne et menneske, der svømmede rask hen imod dem.

Athos strakte langsomt armen ud imod ham for at gøre sine ledsagere opmærksomme på ham.

"Ja, ja," sagde d'Artagnan, "jeg ser ham nok."

Mordaunt gjorde nogle tag endnu og udbrød, idet han rakte sin hånd op over havet:

"Medlidenhed, mine herrer! For Himlens skyld, hav medlidenhed med mig! Jeg føler, at mine kræfter tager af. Jeg dør!"

Athos var dybt rørt.

"Den ulykkelige!" mumlede han.

"Godt!" udbrød d'Artagnan, "det manglede blot, at De skulle beklage ham! I sandhed! Jeg tror, at han svømmer hen imod os. Mon han tror, at vi vil tage ham op? Ro til, Porthos, ro til!"

Og foregående med sit eget eksempel stak d'Artagnan sin åre i vandet. To åretag fjernede båden tyve favne.

"O, De vil ikke forlade mig! De vil ikke lade mig omkomme! De vil ikke være ubarmhjertige!" råbte Mordaunt.

"Endelig tror jeg, at vi har Dem, min brave ven," sagde Porthos til Mordaunt, "og at De nu er sikker på at komme i Helvede!"

"O, Porthos!" mumlede grev de la Fère.

"Lad mig i fred, Athos. De bliver virkelig latterlig med Deres evige ædelmodighed! Hvis han kommer båden på ti skridt nær, erklærer jeg, at jeg kløver hovedet på ham med min åre."

"O, barmhjertighed! ... Ro ikke bort, mine herrer ... hav medlidenhed med mig!" råbte den unge mand, hvis hoved undertiden forsvandt under vandet.

D'Artagnan, der fulgte alle Mordaunts bevægelser, havde imidlertid havde endt sin samtale med Aramis, og rejste sig nu

op og sagde til svømmeren:

"Fjern Dem, min herre. Deres anger er alt for frisk til, at vi skulle kunne nære nogen tillid til den. Skibet, hvori De ville stege os, ryger endnu nogle få fod under vandet, og den stilling, hvori De befinder Dem, er et paradis i sammenligning med den, hvori De havde i sinde at bringe os, og hvori De har bragt hr. Groslow og hans folk."

"Mine herrer," svarede Mordaunt fortvivlet, "jeg sværger Dem til, at min anger er oprigtig. Mine herrer, jeg er så ung, jeg er knap treogtyve år! Mine herrer, jeg har ladet mig lede af en meget naturlig følelse, jeg ville hævne min moder, og I ville alle have gjort det samme i mit sted."

"Puh!" udbrød d'Artagnan, der mærkede, at Athos blev mere og mere blød om hjertet, "det kommer an på omstændighederne."

Mordaunt var nu kun tre-fire favne fra båden. Den overhængende fare, hvori han befandt sig, syntes at give ham overnaturlige kræfter.

"Ak!" udbrød han, "jeg må altså dø! I vil altså dræbe sønnen, lige som I har dræbt moderen! Og dog har jeg ikke begået nogen brøde. Efter alle menneskelige og guddommelige love er en søn berettiget til at hævne sin moder. For resten," tilføjede han og foldede sine hænder, "bør jeg vente tilgivelse, eftersom jeg angrer og beder om tilgivelse for denne formentlige forbrydelse."

Det var, lige som kræfterne svigtede ham. Tilsyneladende formåede han ikke længere at holde sig oven vande, en bølge slog over hans hoved og kvalte hans stemme.

"O, det er rædsomt!" udbrød Athos.

Mordaunt kom atter til syne.

"Min mening er, at der må gøres en ende på dette," sagde d'Artagnan, "jeg opfordrer Dem til at gå til bunds, hr. snigmorder, bøddel og mordbrænder. Hvis De kommer båden blot en arms længde nærmere, knuser jeg Deres hoved med min åre."

Lige som i fortvivlelse gjorde Mordaunt et tag. D'Artagnan tog sin åre i begge hænder. Athos sprang op.

"d'Artagnan! d'Artagnan," råbte han, "d'Artagnan, min søn, jeg bønfalder Dem! Den ulykkelige er nær ved at dø, og det vil være en skændsel at lade et menneske dø uden at komme ham til hjælp, når man blot behøver at række hånden ud for at frelse ham. Mit hjerte forbyder mig en sådan handling. Jeg kan ikke give mit minde til det. Han skal leve!"

"Guds død!" svarede d'Artagnan, "hvorfor overgiver De Dem ikke lige straks med bundne hænder og fødder til denne usling? Det ville være hurtigere bestilt. Ak, grev de la Fère, De styrter Dem i ulykker for hans skyld, men jeg, Deres søn, som De kalder mig, vil ikke have det!"

Det var første gang, at d'Artagnan modsatte sig Athos, når denne kaldte ham sin søn.

Aramis trak koldblodigt sin kårde, som han under svømningen havde holdt mellem tænderne.

"Hvis han rører ved båden," sagde han, "skærer jeg halsen over på ham."

"Og jeg," sagde Porthos, "vent lidt ..."

"Hvad vil De gøre?" spurgte Aramis.

"Jeg vil springe over bord og kvæle ham."

"O, mine herrer," udbrød Athos, "vær mennesker, vær kristne!"

D'Artagnan sukkede dybt, Aramis sænkede sin kårde, og Porthos satte sig ned.

"Se blot," vedblev Athos, "se, hvor døden maler sig på hans ansigt, hans kræfter er udtømt, et minut endnu, og han synker til bunds. O, befri min samvittighed for en så skrækkelig byrde, lad mig ikke dø af skam. Tilstå mig denne ulykkeliges liv, mine venner, og jeg vil velsigne jer, jeg ..."

"Hr. grev de la Fère!" råbte Mordaunt, "hr. grev de la Fère! Det er Dem, jeg anråber om at have medlidenhed med mig ... hvor er De, hr. grev de la Fère? Jeg ser Dem ikke mere ... jeg dør! ... Hjælp! Hjælp!"

"Her er jeg, min herre," sagde Athos, bøjede sig for over og rakte sin arm ud mod Mordaunt med denne ædle, værdige holdning, der var ham egen, "her er jeg. Tag min hånd og stig op i vor båd."

Mordaunt gjorde en anstrengelse, hævede sig i vejret, greb den fremstrakte hånd og klyngede sig krampagtigt til den.

"Godt!" sagde Athos, "læg nu Deres anden hånd her."

Med disse ord holdt han sin skulder frem som et støttepunkt, således at hans og Mordaunts hoveder næsten berørte hinanden, og disse to dødelige fjender holdt hinanden omfavnede som to brødre. Mordaunt klemte sine fingre sammen om Athos' hals.

"Se så," sagde greven, "nu er De frelst, fald blot til ro!"

"O, moder!" udbrød Mordaunt med lynende blik og et ubeskrivelig hadefuldt udtryk, "jeg kan kun byde dig et offer,

men det skal da i det mindste blive ham, som du selv ville have valgt."

Og mens d'Artagnan udstødte et skrig, Porthos løftede sin åre, og Aramis ledte efter et sted, hvor han kunne støde til, blev Athos ved et voldsomt ryk trukket ud i vandet, hvor på Mordaunt klemte hænderne sammen om sit offers hals og for at hæmme hans bevægelser slyngede sine ben mellem hans.

Stumme af rædsel, ubevægelige, kvalte af harme og skræk, blev de tre venner stående med åbne munde, vidt opspilede øjne og udstrakte arme. De lignede statuer, men trods deres ubevægelighed hørte man dog deres hjerter slå. Porthos kom først til sig selv. Idet han rykkede sig i håret og med en navnlig hos en sådan mand hjerteskærende hulken udbrød han:

"O! Athos! Athos! Ædle hjerte! Ve over os, der har ladet dig dø!"

"Ja, ve over os!" gentog d'Artagnan.

"Ve!" mumlede Aramis.

I dette øjeblik sås fire-fem favne fra båden først håret, derpå et ansigt med åbne, men døde øjne og endelig et legeme, der efter at have hævet sig over vandfladen ind til bæltestedet langsomt sank om på ryggen. I ligets bryst sad en dolk, hvis gyldne fæste glimrede i måneskinnet.

"Mordaunt! Mordaunt! Mordaunt!" udbrød de tre venner, "det er Mordaunt!"

"Men Athos?" sagde d'Artagnan.

På en gang fik båden et stød, og Grimaud udstødte et glædeshyl. Alle vendte sig om, og Athos sås dødbleg med udslukkede øjne og rystende hænder klynge sig til rælingen af båden. Otte kraftige arme løftede ham øjeblikkelig i vejret og

lagde ham i båden, hvor han snart efter kom til sig selv igen under sine venners kærtegn og omfavnelser.

"De er da ikke såret?" spurgte d'Artagnan.

"Nej," svarede Athos, "men han?"

"O, denne gang er han, Gud være lovet! rigtig død. Se her!"

D'Artagnan tvang Athos til at se i den retning, som han angav, og viste ham Mordaunts på ryggen svømmende lig, der, idet det snart hævedes, snart sank, endnu syntes at forfølge de fire venner med et hævngerrigt, hadefuldt blik.

Endelig gik det til bunds. Athos havde fulgt det med et melankolsk, medlidende blik.

"Bravo, Athos!" udbrød Aramis med en hos ham meget sjælden hjertelighed.

"Et smukt stød!" sagde Porthos.

"Jeg har en søn," sagde Athos, "og for hans skyld ønskede jeg at leve."

"Endelig har Gud talt!" sagde d'Artagnan.

"Det er ikke mig, der har dræbt ham," mumlede Athos, "men skæbnen."

76. Hvori Mousqueton, efter kun med nød og næppe at have undgået at blive stegt, er nær ved at blive spist

Efter det nys beskrevne herskede i nogen tid en dyb tavshed i båden. Månen, der havde vist sig et øjeblik lige som for at belyse det frygtelige optrin, skjultes atter af skyer. Alt indhylledes i mørket, der navnlig er så uhyggeligt i den våde ørken, som man kalder oceanet.

Porthos brød først tavsheden.

"Jeg har oplevet meget," sagde han, "men intet, der har gjort et sådant indtryk på mig som denne begivenhed. Alligevel erklærer jeg jer, at jeg føler mig meget lykkelig. Mit bryst er blevet hundrede pund lettere, og endelig ånder jeg atter frit."

"Forhast Dem ikke med at synge *victoria*, Porthos," sagde d'Artagnan. "Vi har aldrig befundet os i større fare end nu, for et menneske kan få bugt med et andet menneske, men ikke med et element. Vi befinder os i åben sø, i en skrøbelig båd og i bælgmørke. Hvis et vindstød kæntrer båden, er vi alle om en hals."

Mousqueton sukkede dybt.

"De er utaknemmelig, d'Artagnan," sagde Athos, "ja, det er utaknemmeligt af Dem at tvivle om Forsynet i samme øjeblik, som det har reddet os på en så mirakuløs måde. Tror De, at det

har ladet os undslippe så mange farer for at slå hånden af os nu? Nej! Vi gik under sejl for en vestenvind, og den blæser endnu."

Athos så sig om for at finde polarstjernen.

"Der har vi Karlsvognen, og følgelig ligger Frankrig der. Lad os drive for vinden, og hvis den ikke springer om, vil den føre os til Calais eller Boulogne. Kæntrer båden, er i det mindste de fem af os så gode og udholdende svømmere, at vi kan bringe den på ret køl igen eller klynge os til den, hvis dette skulle overgå vore kræfter. Vi befinder os desuden på den almindelige søvej mellem Dover og Calais og mellem Portsmouth og Boulogne. Hvis skibene efterlader spor i vandet, vil det sted, hvor vi er, være en hel dal. Det er derfor ingen umulighed, at vi ved daggry kan møde en fiskerbåd, der kan tage os op."

"Men hvis vi nu ingen møder, og vinden springer om til nord?"

"Ja, så er det en anden sag," svarede Athos, "i så fald vil vi først nå land på den anden side af Atlanterhavet."

"Hvilket med andre ord vil sige, at vi vil dø af hunger," bemærkede Aramis.

"Det er mere end sandsynligt," sagde grev de la Fère.

Mousqueton udstødte et suk, der var endnu mere sørgmodigt end de første.

"Hør, Mouston, hvad fejler Dem, siden De stønner således hele tiden?" spurgte Porthos. "Det bliver noget kedsommeligt i længden."

"Jeg fryser, herre," svarede Mousqueton.

"Det er umuligt," fortsatte Porthos.

"Umuligt!" gentog Mousqueton forbavset.

"Javist. Deres krop er jo dækket af et lag fedt, som gør den uimodtagelig for luftens påvirkning. Det må være noget andet, tal lige frem."

"Nu vel, ja, herre, det er dette fedtlag, som De taler om, der forfærder mig."

"Og hvorfor det, Mouston? Tal frit, herrerne tillader det."

"Fordi, herre, jeg mindes, at der i biblioteket på slottet Bracieux findes en mængde rejsebeskrivelser og blandt andre en, der handler om Jean Mocquets, kong Henrik den Fjerdes berømte rejsende."

"Og så?"

"Nu, herre," fortsatte Mousqueton, "i disse bøger tales der om søeventyr og begivenheder, der har megen lighed med den situation, hvori vi for øjeblikket befinder os."

"Bliv ved, Mouston," sagde Porthos, "denne analogi er meget interessant."

"Nu vel herre, under sådanne omstændigheder, fortæller Mocquet, plejer de forhungrede rejsende at spise hinanden og at begynde med ..."

"Den fedeste!" råbte d'Artagnan, der trods situationens alvor ikke længere kunne styre sin munterhed.

"Ja, min herre," svarede Mousqueton noget bestyrtet over denne munterhed, "og tillad mig at sige Dem, at jeg ikke indser, at der er noget latterligt heri."

"Den brave Mouston er den personificerede hengivenhed!" udbrød Porthos. "Her gælder det, du har allerede i tanken set dig blive spist af din herre?"

"Ja, herre, skønt rigtig nok ikke med den glæde, som De forudsætter hos mig. Imidlertid skulle jeg ikke beklage mig,

herre, hvis jeg ved min død kunne være Dem til nytte."

"Mouston," sagde Porthos rørt, "hvis vi nogen sinde genser mit slot Pierrefonds, skal De til fuld ejendom for Dem og Deres descendenter få den vingård, der ligger lige over for forpagterboligen."

"Og De skal kalde den Troskabens Vingård, Mouston," tilføjede Aramis, "for til de seneste tider at overlevere mindet om Deres hengivenhed."

"Hør, chevalier," sagde d'Artagnan leende, "ville De ikke uden modbydelighed have spist Mouston, især efter et par dages faste?"

"Nej, på ære," sagde Aramis, "jeg ville have foretrukket Blaisois, vi har ikke kendt hinanden så længe."

Under denne spøgefulde samtale, der navnlig gik ud på at få Athos til at glemme det nys passerede, kan man nok begribe, at tjenerne med undtagelse af Grimaud, der i forvejen vidste, at det ingen fare havde med ham, ikke var så ganske rolige.

Uden at tage nogen del i samtalen, men stum som sædvanlig, roede Grimaud af alle kræfter med en åre i hver hånd.

"Du ror nok?" sagde Athos.

Grimaud nikkede bekræftende.

"Hvorfor gør du det?"

"For at holde varmen."

Mens de andre skibbrudne gøs af kulde, svedte den tavse Grimaud.

Pludselig udstødte Mousqueton et glædesskrig og svingede en flaske over sit hoved.

"O," udbrød han, idet han rakte flasken til Porthos, "o, herre, vi er frelst! Båden er forsynet med levnedsmidler." Med disse

ord gav han sig ivrigt til at lede under toften, hvor han havde fundet flasken, og fremtog successivt et dusin flasker, brød og et stykke salt kød.

Vi behøver ikke at sige, at dette fund gjorde alle glade undtagen Athos.

"Guds død!" udbrød Porthos, der, som man vil erindre, allerede var sulten, da han kom om bord i skibet, "det er forbavsende, hvilken appetit sindsbevægelser giver."

Og han tømte på en gang en flaske og spiste for sin part en god tredjedel af brødet og det saltede kød.

"Og læg jer nu til at sove, mine herrer," sagde Athos, "jeg vil våge."

Et sådant forslag ville være forekommet alle andre end vore dristige eventyrere latterligt. De var gennemblødt lige til skindet, der blæste en kold vind, og den fare, de nys havde overstået, syntes at måtte jage søvnen fra dem, men søvnen svigtede aldrig disse jernnaturer, når de kaldte på den.

Efter et øjebliks forløb havde alle i fuld tillid til styrmanden gjort sig det mageligt og beredt sig til at benytte det af Athos givne råd. Siddende ved roret og med blikket vendt mod himlen, hvor han uden tvivl ikke blot søgte vejen til Frankrig, men også Guds åsyn, vågede denne alene i dybe tanker.

Efter nogle timers søvn blev de rejsende vækket af Athos. Det var lige begyndt at dages. Omtrent ti bøsseskud forud sås en sort masse, ovenover hvilken hævede sig et trekantet sejl.

"En båd!" udbrød de fire venner på en gang, mens tjenerne ligeledes på forskellig måde gav deres glæde til kende. Det var en dünkirchener fløjte, der havde sat sejl for Boulogne.

De fire herrer, Blaisois og Mousqueton opløftede på en gang et skrig, mens Grimaud uden at sige noget satte sin hat på enden af sin åre for at tiltrække sig fløjtens opmærksomhed.

Et kvarter senere lagde det lille fartøjs båd på siden af dem, og de gik om bord i fløjten. Grimaud tilbød i sin herres navn skipperen tyve pund sterling, og klokken ni om morgenen nåede vore franskmænd med en god vind den fædrene jordbund.

"Guds død! Hvor man føler sig stærk ovenpå alt dette!" udbrød Porthos, idet han trampede omkring i sandet med sine store fødder. "Lad nogen vove at se skævt til mig eller yppe klammeri med mig, og jeg skal vise ham, hvem han har for sig! Guds død! Jeg turde binde an med et helt kongerige!"

"Imidlertid vil jeg bede Dem om ikke at være alt for højrøstet, Porthos, for det forekommer mig, at man låner os nogle underlige øjne."

"For pokker! Man beundrer os!" svarede Porthos.

"Nej," fortsatte d'Artagnan, "hvad mig angår, så er jeg slet ikke forfængelig af mig, det overlader jeg til Dem, Porthos. Jeg ser nogle sortklædte mænd, og i den stilling, hvori vi befinder os, indjager sortklædte mænd mig skræk, det tilstår jeg."

"Det er toldbetjente," bemærkede Aramis.

"Under den anden, den store kardinal," sagde Athos, "ville man have lagt mere mærke til os end til købmandsvarer. Men under denne kan I være ganske rolige, mine venner, man har mere øje for købmandsvarer end for os."

"Det stoler jeg dog ikke så ganske på," svarede d'Artagnan, "og jeg vil se at nå klitterne."

"Hvorfor ikke byen?" spurgte Porthos. "Jeg vil foretrække et godt gæstgiversted for disse afskyelige sandørkener, som Gud blot har skabt for kaninerne. Desuden er jeg sulten."

"Gør, som De vil, Porthos," svarede d'Artagnan, "men jeg for mit vedkommende er overbevist om, at det åbne land er sikrest for folk i vor stilling."

Og sikker på at få majoriteten på sin side fordybede d'Artagnan sig i klitterne uden at vente på Porthos' svar.

Den lille trup fulgte efter ham, og snart var de alle forsvundet bag sandhøjene uden at være blevet bemærket af de på strandbredden forsamlede folk.

"Lad os nu passiare lidt," sagde Aramis, efter at de havde tilbagelagt en fjerdingvej.

"Nej, lad os flygte," svarede d'Artagnan, "vi er undsluppet Cromwell, Mordaunt og havet, tre afgrunde, der ville opsluge os, men sieur Mazarin vil vi ikke undslippe."

"De har ret, d'Artagnan," sagde Aramis, "og for større sikkerheds skyld mener jeg, at vi bør skilles."

"Ja, ja, Aramis, lad os skilles," sagde d'Artagnan.

Porthos ville modsætte sig denne bestemmelse, men d'Artagnan gav ham ved et håndtryk at forstå, at han burde tie.

"Men hvorfor skal vi skilles?" spurgte Athos.

"Fordi," svarede d'Artagnan, "Porthos og jeg, der er blevet sendt til Cromwell af hr. de Mazarin, i stedet for at tjene Cromwell har tjent kong Charles den Første, hvilket ikke er det samme. Vender vi nu tilbage med de herrer de la Fère og d'Herblay, er vor brøde åbenbar. kommer vi derimod alene, er den altid tvivlsom, og jeg skal desuden nok give hr. de Mazarin noget at tænke på."

"Ja, det er sandt," bemærkede Porthos.

"De glemmer," sagde Athos, "at vi er jeres fanger, og at vi ikke selv anser os for løst fra vort ord til jer, og at I ved at føre os som fanger til Paris ..."

"I sandhed, Athos," afbrød d'Artagnan ham, "det gør mig ondt at høre en mand med Deres forstand bestandig sige ting, som disciple i tredje klasse ville rødme over. Chevalier," fortsatte d'Artagnan, og vendte sig til Aramis, der lænede sig til sin kårde, og, skønt han først havde været af en anden mening, nu syntes tilbøjelig til at slutte sig til sin kammerats. "Chevalier, De kan dog ikke overse, at jeg her som altid overdriver. Når alt kommer til alt, risikerer Porthos og jeg intet. Hvis man imidlertid skulle prøve på at arrestere os, vil man ikke arrestere syv mand med samme lethed som tre. Det vil komme til håndgribeligheder og blive en affære, der vil styrte os alle i ulykke. Hvis det skulle gå to af os galt, er det så for resten ikke også bedre, at de to andre er på fri fod og i stand til at virke for deres befrielse? Hvem ved desuden, om vi ikke hver for sig vil kunne erholde, I af dronningen og vi af Mazarin, en tilgivelse, som man måske vil nægte os i forening? Nå, drag til højre, Athos og Aramis. De, Porthos, drager til venstre med mig. Lad disse herrer slå ind på vejen til Normandiet, mens vi ad den korteste vej begiver os til Paris. I ethvert gæstgiversted og ethvert hus, hvor vi gør holdt, skriver vi på muren eller en rude en oplysning, der kan tjene til vejledning for dem, der er forblevet på fri fod."

"Ak, min ven," sagde Athos, "hvor jeg ville beundre Deres glimrende forstand, hvis jeg ikke var aldeles optaget af beundring over Deres ædle hjerte!"

Og han rakte d'Artagnan hånden.

"Har ræven måske forstand, Athos?" spurgte gascogneren og trak på skuldrene; "nej, den forstår at fange hønsene, føre jægerne på vildspor og finde vej lige så godt om natten som om dagen, det er det hele. Nå, er det så en aftale?"

"Ja."

"Så lad os dele pengene," fortsatte d'Artagnan. "Vi må have omtrent to hundrede guldstykker endnu. Hvor meget er der tilbage, Grimaud?"

"Hundrede og firsindstyve halve louisdorer, min herre."

"Det er rigtigt! O! Hurra! Der er solen! God dag, min kære sol. Skønt du ikke er den samme som Gascognes sol, kender jeg dig dog eller lader i alt fald, som om jeg genkender dig. God dag, det er længe siden, jeg har set noget til dig."

"Nå, nå, d'Artagnan," sagde Athos, "spil ikke den stærke, De har tårer i øjnene. Lad os altid være oprigtige mod hinanden."

"Men tror De da, Athos," sagde d'Artagnan, "at man med koldt blod og i et øjeblik, der ikke er uden fare, kan forlade to venner som Dem og Aramis?"

"Nej," svarede Athos, "kom derfor i mine arme, min søn!"

"Guds død!" udbrød Porthos hulkende, "jeg tror, at jeg græder, hvor er det naragtigt."

Og de fire venner omfavnede hinanden. Disse fire, ved et broderligt venskab forenede mænd, havde sikkert i dette øjeblik kun en sjæl.

Blaisois og Grimaud skulle følge med Athos og Aramis. Porthos og d'Artagnan havde nok i Mousqueton.

Som man altid havde gjort, delte man pengene ligeligt. Med gensidige forsikringer om evigt venskab skiltes derpå de fire

adelsmænd og slog ind på forskellige veje, idet de ofte vendte sig om. Endelig tabte de hinanden af syne.

"For fanden! d'Artagnan," udbrød Porthos, "det er lige så godt, at jeg straks siger Dem, hvad jeg har på hjerte ... jeg har slet ikke kunnet kende Dem igen ved denne lejlighed."

"Hvorfor?" spurgte d'Artagnan med et fiffigt smil.

"Fordi, hvis Athos og Aramis, som De siger, virkelig er udsat for fare, er det ikke det rette øjeblik at forlade dem. Når jeg skal være oprigtig, havde jeg mere lyst til at følge med dem, og det har jeg endnu trods alle verdens Mazariner."

"De ville have ret, Porthos, hvis det forholdt sig således," svarede d'Artagnan. "Jeg skal imidlertid sige Dem noget, der sikkert vil give Dem andre tanker, og det er, at det er ikke disse herrer, men os, der er udsat for fare. Det er for ikke at kompromittere dem, at vi har forladt dem."

"Virkelig?" sagde Porthos og gjorde store øjne.

"Ja, naturligvis. Bliver vi arresteret, slipper de med at komme i Bastillen, hvorimod vi vil komme til at gøre en tur til skafottet på Grèvepladsen."

"Det er temmelig langt fra den barontitel, som De lovede mig, d'Artagnan!"

"Ikke så langt, som De måske tror, Porthos. De kender nok ordsproget: Alle veje fører til Rom!"

"Men hvorfor risikerer vi mere end Athos og Aramis?" spurgte Porthos.

"Fordi de ikke har gjort andet end udført det hverv, dronning Henriette havde givet dem, mens vi har overtrådt de befalinger, som Mazarin gav os. Fordi vi er rejst bort som gesandter til Cromwell og kommer tilbage som tilhængere af kong Charles.

Fordi vi i stedet for at hjælpe til med at skille ham af med livet, har været nær ved at frelse ham."

"Det er på min ære fuldkommen sandt," sagde Porthos, "men tror De da virkelig, min kære ven, at general Cromwell, der har så meget at tage vare på, har haft tid til at tænke ..."

"Cromwell tænker på alt, Cromwell har tid til alt! Hvis De vil følge mit råd, kære ven, så lad os ikke spilde vor tid, for den er kostbar. Vi vil ikke være sikre, førend vi har set Mazarin, og selv da ..."

"For fanden!" udbrød Porthos, "hvad skal vi nu sige til Mazarin?"

"Lad mig om det, jeg har lagt en plan. Den, der ler sidst, ler bedst. Hr. Cromwell er mægtig, hr. Mazarin er snedig, men jeg vil dog hellere have at gøre med dem end med salig hr. Mordaunt."

"Hvor er det behageligt at kunne sige salig hr. Mordaunt!" sagde Porthos.

"Ja, det har De ret i," svarede d'Artagnan, "men lad os nu komme af sted!"

Og uden at spilde et øjeblik begav de sig på vejen til Paris, fulgt af Mousqueton. Havde han haft det koldt om natten, så fik han det efter et kvarters forløb varmt nok.

77. Hjemkomsten

Athos og Aramis havde imidlertid fulgt den vej, som d'Artagnan havde opgivet dem, og var skredet fremad så hurtigt, som de formåede. Det forekom dem nemlig fordelagtigst at blive arresteret så nær ved Paris som muligt.

Af frygt for at blive arresteret om natten anbragte de hver aften det aftalte tegn på væggene eller vinduerne, men hver morgen, når de vågnede, var de til deres store forbavselse endnu fri.

Alt som de nærmede sig Paris, trådte de store begivenheder, de havde været vidner til, og som nylig havde rystet England, mere og mere i baggrunden. Derimod beskæftigede de sig så meget desto mere med dem, der under deres fraværelse havde tildraget sig i Paris og provinserne.

I de seks uger, de havde været borte, var der i Frankrig forefaldet så mange små begivenheder, at de næsten udgjorde en stor. Da pariserne om morgenen vågnede uden dronning og konge, blev de noget slukørede, og Mazarins fraværelse, som man så ivrigt havde ønsket, kunne ikke opveje de to ophøjede flygtninges.

Den første følelse, der bemægtigede sig Paris, da det erfarede flugten til Saint-Germain, som vore læsere kender, var derfor denne frygt, der overfalder børn, når de vågner om natten eller i ensomhed. Parlamentet kom i bevægelse, og det blev bestemt, at en deputation skulle drage til dronningen for at bede hende om ikke længere at berøve Paris sin kongelige nærværelse.

Men dronningen var endnu ganske glædesdrukken over sejren ved Lens og den så lykkeligt iværksatte flugt. Deputationen nød end ikke den ære at blive modtaget af hende, men man lod den endda vente midt på landevejen, hvor kansleren – den samme kansler Séguier, som vi første afdeling af dette værk har set drive sin efterforskning efter et brev så vidt, at han endog ville lede efter det på dronningens bryst – meldte den hoffets ultimatum, der lød på, at hvis parlamentet ikke ydmygede sig for den kongelige majestæt og gav efter i alle de spørgsmål, der havde fremkaldt striden, ville Paris blive belejret den næste dag. Som en indledning til denne belejring havde hertugen af Orleans allerede bemægtiget sig Pont de Saint-Cloud, mens hr. prinsen holdt Charenton og Saint-Denis besat.

Til uheld for hoffet, som et mere moderat svar måske ville have skaffet en del tilhængere, gjorde dette svar den modsatte virkning af den, man havde ventet. Det sårede parlamentets stolthed, og da dette følte sig kraftigt støttet af borgerskabet, der ved Broussels benådning havde fået store tanker om sin magt, svarede det med at erklære kardinal Mazarin, som notorisk ophavsmand til den hele strid, for en fjende af kongen og staten samt befale ham at forlade hoffet den samme dag og Frankrig inden otte dage. Hvis han efter denne tidsfrists udløb endnu lod sig finde inden for landets grænser, opfordrede det alle landets undersåtter til at pågribe ham.

Dette energiske svar, som hoffet var langt fra at vente sig, stillede på en gang Paris og Mazarin udenfor loven. Det gjaldt nu blot om, hvem der ville gå af med sejren, parlamentet eller hoffet.

Hoffet traf sine forberedelser til at angribe, og Paris sine til at forsvare sig. Borgerne havde derfor travlt med at spænde kæder over gaderne og brække brolægningen op, da hr. prinsen af Conti, prinsen af Condés broder, og hr. hertugen af Longueville, hans svoger, af prælatsekretæren blev ført til dem. Fra nu af var de rolige, for de havde på deres side to prinser af blodet, og desuden var de de stærkeste.

På denne måde nåede man februar, og det var den første i denne måned, at vore fire venner landede i Boulogne og derpå ad forskellige veje fortsatte rejsen til Paris.

Hen imod den fjerde dags aften efter deres afrejse fra Boulogne befandt de sig i nærheden af Nanterre, som de omhyggeligt gik uden om for ikke at støde sammen med dronningens tilhængere. Det var meget imod Athos' vilje, at de tog alle disse forsigtighedsregler, men Aramis havde gjort ham opmærksom på, at de ikke havde ret til at være uforsigtige, da kong Charles havde betroet dem et vigtigt og helligt hverv til sin dronning.

For disse grunde gav Athos efter.

Vore rejsende fandt forstæderne godt besat. Hele Paris var bevæbnet. Skildvagten nægtede at lade de to adelsmænd passere og kaldte på sin sergent.

Sergenten kom straks ud og spurgte med al den vigtighed, der er karakteristisk for borgere, når de nyder den lykke at blive beklædt med en militær værdighed:

"Hvem er De, mine herrer?"

"To adelsmænd," svarede Athos.

"Hvorfra kommer De?"

"Fra London."

"Hvad vil De foretage Dem i Paris?"

"Udrette et ærinde hos Hendes Majestæt dronningen af England."

"Ah! Ja så! Jeg tror, at alle mennesker skal til dronningen af England i dag," sagde sergenten, "inde i vagtstuen er allerede tre adelsmænd, hvis pas bliver efterset, og som skal til Hendes Majestæt. Hvor er Deres?"

"Vi har ingen."

"Hvorledes? De har ingen pas?"

"Nej, vi kommer fra England, som vi allerede har sagt Dem, og vi er aldeles uvidende om, hvordan sagerne står, eftersom vi har forladt Paris før kongens afrejse."

"Gå ind i vagten," sagde sergenten, "De kan tale om det med vagtkommandøren."

Og han gav skildvagten et vink, hvorpå denne gik af vejen. Med sergenten i spidsen begav de to adelsmænd sig til vagtstuen. Denne var aldeles overfyldt af borgere og almuesfolk. Nogle spillede, andre drak og atter andre holdt taler.

I en krog af stuen stod de tre adelsmænd, som var kommet først og hvis pas officeren undersøgte. Denne officer befandt sig i værelset ved siden af, for på grund af hans grad havde han en stue for sig selv.

Det første, de tidligere ankomne og de sidst arriverede gjorde, var at betragte hinanden med et hurtigt, skarpt blik. De første var indhyllede i lange kapper. Den ene af dem, der var noget mindre end sine ledsagere, holdt sig i skyggen.

I dette øjeblik kom sergenten, der var gået ind i officerens værelse for at modtage hans befalinger, og tilbageleverede de

tre adelsmænd et papir.

"Deres pas er i orden," sagde han, "lad disse tre herrer passere."

De tre adelsmænd skyndte sig at benytte tilladelsen.

Aramis fulgte dem med øjnene. Idet den mindste gik forbi ham, trykkede han heftigt Athos' hånd.

"Hvad fejler Dem, kære ven?" spurgte denne.

Derpå vendte han sig til sergenten og tilføjede:

"Sig mig en gang, min herre, kender De de tre herrer, der nys gik bort her fra?"

"Af Deres pas kender jeg Dem. Det er de tre herrer fra Flamarens, de Chatillon og de Bruy, tre adelsmænd af frondepartiet, der vil forene sig med hr. hertugen af Longueville."

"Det er besynderligt," mumlede Aramis, mere talende til sig selv end til sergenten, "det forekommer mig, at jeg i den ene skulle genkende Mazarin."

Sergenten brast i en skoggerlatter.

"Han skulle vove sig ind imellem os for at blive hængt!" udbrød han, "nej, så dum er han ikke!"

"Ja," mumlede Aramis, "det er muligt, at jeg har taget fejl, jeg har ikke d'Artagnans skarpe blik."

"Hvem taler her om d'Artagnan?" spurgte officeren, som i det samme viste sig i døren til sit værelse.

"O!" udbrød Grimaud, og gjorde store øjne.

"Hvad er der?" spurgte Athos og Aramis på en gang.

"Planchet," svarede Grimaud.

"De herrer de la Fère og d'Herblay," udbrød officeren, "igen i Paris! O, hvilken glæde for mig, mine herrer! Uden tvivl

kommer De for at forene Dem med prinserne."

"Ja, som du ser, min kære Planchet," svarede Aramis, mens Athos smilede ved at se den høje grad, som Mousquetons, Bazins og Grimauds gamle kammerat beklædte i borgermilitsen.

"Og hr. d'Artagnan, som De nylig nævnte, hr. de Herblay, tør jeg være så fri at spørge, om De har hørt noget til ham?"

"Vi forlod ham for fire dage siden, min kære ven, og efter al rimelighed må han være kommet til Paris før vi."

"Nej, min herre, jeg er vis på, at han ikke er kommet til hovedstaden. Måske er han blevet i Saint-Germain."

"Det tror jeg ikke, vi har set hinanden i La Chevrette."

"Der har jeg været endnu i dag."

"Og den smukke Madeleine havde ikke hørt noget til ham?" spurgte Aramis smilende.

"Nej, min herre, og jeg vil ikke skjule for Dem, at hun lod til at være meget urolig."

"Og Raoul de Bragelonne?" spurgte Athos med bævende stemme. "d'Artagnan har fortalt mig, at han ved sin afrejse havde anbefalet ham til Dem, min gode Planchet."

"Ja, hr. greve, som om det kunne være hans egen søn, og jeg kan sige, at jeg ikke et øjeblik har tabt ham af syne."

"Altså," fortsatte Athos med en af glæde skælvende stemme, "har han det godt? Der er ikke tilstødt ham noget uheld?"

"Nej, min herre."

"Og han bor ...?"

"Som altid i Grand Charlemagne."

"Hvor tilbringer han sin tid?"

"Snart hos dronningen af England, snart hos fru de Chevreuse. Han og grev de Guiche er uadskillelige."

"Tak, Planchet," sagde Athos og rakte ham hånden.

"O, hr. greve," udbrød Planchet, idet han berørte den fremrakte hånd med sine fingerspidser.

"Hvad er det, De gør, greve?" spurgte Aramis. "En forhenværende tjener!"

"Min ven," svarede Athos, "han bringer mig efterretninger fra Raoul."

"Men hvad har De nu i sinde at gøre, mine herrer?" spurgte Planchet, der ikke havde hørt Aramis' bemærkning.

"Begive os til Paris, forudsat at De giver os tilladelse til det, min kære hr. Planchet," svarede Athos.

"Hvorledes! Om jeg giver Dem tilladelse! De gør Dem nok lystig over mig, hr. greve. Jeg er Deres lydige tjener."

Og han bukkede dybt.

Derpå vendte han sig om til sine folk og sagde:

"Lad de herrer passere, jeg kender dem. De er venner af hr. de Beaufort."

"Hr. de Beaufort leve!" råbte hele vagten med en stemme og gjorde plads for Athos og Aramis.

Kun sergenten trådte hen til Planchet og hviskede:

"Hvad for noget! Uden pas?"

"Ja, uden pas," svarede Planchet.

"Jeg ville blot sige Dem, kaptajn," fortsatte han, idet han gav Planchet den titel, som kun var ham lovet, "jeg vil blot sige Dem, at en af de tre mænd, der for et øjeblik siden gik bort, hviskede til mig, at vi skulle tage os i agt for disse herrer."

"Men jeg," svarede Planchet majestætisk, "jeg kender dem og svarer for dem."

Med disse ord trykkede han Grimauds hånd. Denne syntes at føle sig meget smigret over denne udmærkelse.

"På gensyn, kaptajn," sagde Athos med sin skælmske mine, "hvis der skulle tilstøde os noget, beråber vi os på Dem."

"I denne som i enhver anden henseende står jeg aldeles til Deres tjeneste, min herre," svarede Planchet.

"Skælmen har forstand, og det er ikke så lidt endda," sagde Aramis, idet han steg til hest.

"Og hvorledes skulle det kunne være anderledes," sagde Athos, idet han ligeledes sprang i sadlen, "efter at han så længe har børstet sin herres hat."

78. Gesandterne

De to venner begav sig straks på vejen gennem den bakkede forstad, men da de nåede foden af bakken, så de til deres store forbavselse, at Paris' gader var blevet forvandlede til floder og pladserne til søer. Som følge af den stærke regn, der var faldet i januar måned, var Seinen gået over sine bredder, og floden havde oversvømmet den halve hovedstad. Athos og Aramis sporede kækt deres heste ind i denne oversvømmelse, men vandet gik snart de stakkels dyr til bringen, og de to adelsmænd måtte til sidst bekvemme sig til at forlade dem og tage en båd. Tjenerne fik ordre til at vente på dem ved Hallerne.

Da de ankom til dronningens bolig, måtte de opholde sig i forgemakket, eftersom Hendes Majestæt netop gav nogle adelsmænd, der bragte hende efterretninger fra England, audiens.

"Vi," sagde Athos til tjeneren, der gav ham dette svar, "bringer ikke alene efterretninger fra England, men vi kommer selv lige derfra."

"Hvad hedder De da, mine herrer?" spurgte tjeneren.

"Grev de la Fère og chevalier d'Herblay," svarede Aramis.

"Ah, i så fald er det en anden sag, mine herrer," sagde tjeneren, da han hørte disse navne, som dronningen så ofte havde udtalt, "og jeg tror ikke, at Hendes Majestæt ville tilgive mig, hvis jeg lod Dem vente et eneste øjeblik. Følg med mig, jeg beder Dem."

Og han gik foran fulgt af Athos og Aramis.

Da de nåede det værelse, hvor dronningen opholdt sig, gav han dem et tegn til at vente. Derpå åbnede han døren og sagde:

"Madame, jeg håber, at Deres Majestæt vil tilgive mig, fordi jeg overtræder Deres ordre, når De hører, at de herrer, jeg melder, er grev de la Fère og chevalier d'Herblay."

Da dronningen hørte disse to navne, udstødte hun et glædesskrig, der trængte ud til det sted, hvor de to adelsmænd var standset.

"Stakkels dronning!" mumlede Athos.

"O, lad dem komme ind! Lad dem komme ind!" udbrød den unge prinsesse og ilede hen mod døren.

Det stakkels barn forlod ikke sin moder, men søgte ved sin datterlige ømhed at få hende til at glemme sine to brødres og sin søsters fraværelse.

"Kom ind, kom ind, mine herrer," sagde hun og åbnede selv døren.

Athos og Aramis efterkom opfordringen. Dronningen sad i en lænestol, og foran hende stod to af de tre adelsmænd, som de havde truffet i vagtstuen.

Da de to venner blev meldt, trådte de et skridt tilbage og vekslede sagte nogle ord.

"Nu, mine herrer," udbrød dronningen af England, da hun fik øje på Athos og Aramis. "Endelig kommer De, mine trofaste venner, men kurererne er kommet Dem i forkøbet. Hoffet har fået underretning om begivenhederne i London i samme øjeblik, som De er ankommet til Paris' porte, og de gode herrer de Flamarens og de Chatillons, som De ser der, er af Hendes Majestæt dronning Anna af Østrig blevet sendt for at meddele mig de nyeste efterretninger."

Athos og Aramis så på hinanden. Den ro, ja, endog den glæde, der lyste ud af dronningens øjne, forbavsede dem i højeste grad.

"Hav den godhed at blive ved," sagde hun, henvendende sig til de herrer de Flamarens og de Chatillon, "De sagde altså, at Hans Majestæt Charles den Første, min ophøjede herre, var blevet dømt til døden imod pluraliteten af det engelske folks ønske?"

"Ja, madame," stammede Chatillon.

Athos og Aramis så endnu mere forbavset på hinanden.

"Og at han blev ført til skafottet," fortsatte dronningen, "til skafottet! O, min herre og konge! ... og at han, ført til skafottet, var blevet frelst af det opbragte folk?"

"Ja, madame," svarede Chatillon så sagte, at de to adelsmænd, skønt de anstrengte sig for at høre hans svar, knap kunne høre det.

Dronningen foldede taknemmelig sine hænder, mens hendes datter slog armen om hendes hals og kyssede hende med øjnene fulde af glædestårer.

"Vi har nu kun tilbage at bringe Deres Majestæt vor underdanige hyldest," sagde Chatillon, som denne rolle syntes at genere, og som rødmede for Athos' faste, gennemborende blik.

"Et øjeblik endnu, mine herrer," sagde dronningen og gav dem et vink om at blive. "Et øjeblik, jeg beder Dem. Her ser De nemlig de herrer de la Fère og d'Herblay, der ligeledes som De har hørt, kommer fra London og som øjenvidner måske kunne fortælle de nærmere omstændigheder, som De ikke kender, og som De da kan fortælle min gode søster, dronningen. Tal, mine

herrer, tal, jeg er lutter øre. Skjul intet og besmyk intet. Eftersom Hans Majestæt lever endnu og hans kongelige ære er ubesmittet, er alt andet mig ligegyldigt."

Athos trykkede blegnende hånden mod hjertet.

"Nu," fortsatte dronningen, bemærkende denne bevægelse og hans bleghed, "tal dog, min herre, jeg beder Dem."

"Undskyld mig, madame," sagde Athos, "men jeg ønsker ikke at tilføje noget til disse herrers beretning, førend de selv har indrømmet, at de måske har taget fejl."

"Taget fejl!" råbte dronningen åndeløs, "taget fejl! ... o, min Gud, hvad er der i vejen?"

Chatillon og Flamarens fo'r sammen.

"Men så forklar Dem dog, greve!" udbrød dronningen, hvis angst voksede med hvert sekund. "På Deres pande læser jeg fortvivlelse, Deres mund tøver med at meddele mig en eller anden skrækkelig nyhed, Deres hænder ryster ... o, min Gud! Min Gud! Hvad er der dog hændt?"

Aramis rystede vantro på hovedet.

Chatillon, der så denne gestus, lagde hånden på kården.

"Hertug," sagde Flamarens, "De glemmer, at De i morgen skal anføre en ekspedition af den største vigtighed. Da De er bestemt hertil af hr. prinsen og valgt af dronningen, tilhører De ikke Dem selv til i morgen aften."

"Lad gå da. Altså i overmorgen tidlig," sagde Aramis.

"I overmorgen tidlig," gentog Chatillon, "det er temmelig længe at vente, mine herrer."

"Det er ikke mig, der har bestemt denne tid og forlangt denne udsættelse," svarede Aramis, "men for resten," tilføjede

han, "forekommer det mig, at man godt kunne mødes ved denne ekspedition."

"Ja, De har ret, min herre," råbte Chatillon, "og det skal være mig en stor fornøjelse, hvis De vil gøre Dem den ulejlighed at indfinde Dem ved Charentons porte."

"Ih, min herre! For at nyde den ære at møde Dem ville jeg gå til Verdens ende, så meget mere da vil jeg gå to mil."

"Nu vel, altså i morgen, min herre."

"Det stoler jeg på. Begiv Dem nu til Deres kardinal, men sværg først ved Deres ære, at De ikke vil underrette ham om vor hjemkomst."

"Betingelser?"

"Hvorfor ikke?"

"Fordi det kun tilkommer sejrherrer at gøre sådanne, og det er De ikke endnu, mine herrer."

"Så lad os straks trække blank. Det er os det samme, da vi ikke skal kommandere en ekspedition i morgen."

Chatillon og Flamarens så på hinanden. Der lå så megen ironi i Aramis' ord og gebærder, at navnlig Chatillon havde megen møje med at styre sig. Men et ord af Flamarens fik ham til at beherske sig.

"Nu vel, lad gå da," sagde han, "vor ledsager, hvem han end er, skal ikke få noget at vide om, hvad der er passeret. Til gengæld lover De mig at møde ved Charenton i morgen, ikke sandt?"

"Jo, i den henseende kan De være ganske rolige, mine herrer," svarede Aramis.

De fire adelsmænd bukkede for hinanden. Denne gang gik Chatillon og Flamarens først ud af Louvre, og Athos og Aramis fulgte efter dem.

"Men hvorfor var De dog så opbragt, Aramis?" spurgte Athos, "hvad havde de gjort Dem?"

"Gjort mig ... men så De det ikke?"

"Nej."

"De lo, da vi svor på, at vi havde gjort vor pligt i England. Enten troede de os, eller de troede os ikke. I første tilfælde lo de for at fornærme os, i sidste fornærmede de os endnu mere, og det er nødvendigt at vise dem, at vi dog dur til noget. For resten har jeg ikke noget imod, at de har opsat affæren til i morgen. Jeg tror, at vi kan foretage os noget bedre i aften end at slås."

"Hvad pokker skulle det vel være?"

"For pokker! At få Mazarin hængt!"

Athos trak foragteligt på læberne.

"Den slags affærer falder ikke i min smag, som De ved, Aramis."

"Hvorfor ikke?"

"Fordi de ligner overrumplinger."

"I sandhed, Athos, De ville blive en ganske besynderlig general. De ville kun slås ved højlys dag. De ville underrette Deres modstander om, hvornår De agtede at angribe ham, og De ville vel vogte Dem for at foretage noget imod ham om natten af frygt for, at han skulle beskylde Dem for at have benyttet Dem af mørket."

Athos smilede.

"De ved nok, at man ikke kan forandre sin natur," svarede han, "og desuden ved De også, hvordan sagerne står, og om Mazarins arrestation ikke snarere ville være et onde end et gode, en forlegenhed end en triumf."

"Sig mig lige så godt rent ud, Athos, at De misbilliger mit forslag."

"Nej, jeg tror tvært imod, at det er fremgået af en rigtig anskuelse om måden at føre krigen på, men ..."

"Men hvilket?"

"Jeg tror ikke, at De skulle have ladet disse herrer sværge på ikke at sige noget til Mazarin, for ved at gøre det har De næsten forpligtet Dem til heller intet at foretage Dem."

"Jeg har ingen forpligtelse indgået, det sværger jeg Dem, jeg anser mig som fuldkommen fri. Kom, Athos, kom!"

"Hvorhen?"

"Til hr. de Beaufort og hr. de Bouillon. Vi vil fortælle dem, hvad vi ved."

"Men først tillader De mig nok en ting, ikke sandt?"

"Det er?"

"At begive mig til Hôtel Charlemagne for at omfavne Raoul."

"Naturligvis. Jeg følger med Dem, vi vil begge omfavne ham."

De besteg atter den båd, der havde bragt dem til Louvre, og lod sig ro til Hallerne. Her traf de Grimaud og Blaisois med deres heste, og alle fire tog nu vejen til Rue Guénégaud.

Men Raoul var ikke i Charlemagne. Han havde i løbet af dagen fået et brev fra hr. prinsen og var straks rejst bort med Olivain.

79. Generalissimussens tre løjtnanter

Da Athos og Aramis forlod Charlemagne, begav de sig efter aftale til hertugen af Bouillons hus.

Natten var meget mørk, og skønt det var sent, genlød byen dog alle vegne af støj og råb. Ved hvert skridt traf man på barrikader, alle gader var spærret af kæder, og på hvert hjørne sås bivuaker. Patruljerne krydsede hinanden. De af de forskellige anførere udsendte ordonnanser fo'r frem og tilbage. De fredelige beboere, der stod i deres vinduer, samtalede med deres mere krigeriske medborgere, som gennemstrejfede gaderne med partimærket på skulderen og bøssen over armen.

Athos og Aramis havde ikke gjort hundrede skridt, førend de standsedes af de ved barrikaderne stående skildvagter, der forlangte feltråbet af dem, men de svarede, at de skulle til hr. de Bouillon for at meddele ham en vigtig efterretning, og man nøjedes med at give dem en ledsager, som under påskud af at ledsage dem og lette dem passagen skulle holde øje med dem. Han gik foran dem, syngende:

> Den tapre hr. de Bouillon
> er plaget slemt af gigt.

Det var en af de nyeste folkesange, der bestod af, jeg ved ikke hvor mange vers.

I nærheden af Bouillons bopæl krydsede de de tre kavalerer, der måtte kende feltråbet, for de havde ingen ledsager, og da de kom til barrikaderne, vekslede de blot nogle ord med dem, der bevogtede disse, hvorefter de straks slap igennem. Da Athos og Aramis så dem, standsede de.

"Aha!" udbrød Aramis, "ser De dem, greve?"

"Ja," svarede Athos.

"Hvad mener De om disse kavalerer?"

"Og hvad mener De, Aramis?"

"At det er vore folk."

"De har ikke taget fejl. Jeg genkendte hr. de Flamarens."

"Og jeg hr. de Chatillon."

"Kavaleren i den brune kappe derimod ..."

"Var kardinalen."

"I egen person."

"Hvor fanden mon de tør vove at komme i nærheden af Bouillons hus?" spurgte Aramis.

Athos smilede, men sagde intet. Fem minutter efter bankede de på prinsens port.

Udenfor porten stod en skildvagt, som tilfældet plejer at være hos folk, der beklæder høje stillinger. I selve gården var endog en lille vagt for at udføre hr. prinsen af Contis løjtnants befalinger.

Som vi sagde, led hertugen af Bouillon af gigt, der tvang ham til at holde sengen, men trods dette alvorlige ildebefindende, der i en hel måned, det vil sige i al den tid, Paris havde været belejret, havde forhindret ham i at sidde til hest, lod han dog sige, at han var beredt til at tage imod de herrer grev de la Fère og chevalier d'Herblay.

De to venner blev ført ind til hertugen af Bouillon. Den syge lå til sengs i sit sovekammer, men omgivet af de mest krigeriske attributter, man kunne tænke sig. Over alt på væggene hang kårder, pistoler, kyrasser og luntebøsser.

"Ah, mine herrer!" udbrød han, da han fik øje på de to venner, og gjorde en anstrengelse for at rejse sig op, som aflokkede ham et udråb af smerte. "I er lykkelige, I kan sidde til hest, gå, hvorhen I vil, og kæmpe for folkets sag. Jeg er, som I ser, fængslet til sengen. O, den fordømte gigt!" råbte han og skar ansigter, "den fordømte gigt!"

"Vi kommer fra England, Deres Højhed," sagde Athos, "og det første, vi tænkte på efter vor hjemkomst til Paris, var at høre til Deres befindende."

"Tak, mine herrer, hjertelig tak," fortsatte hertugen. "Som I ser, har jeg det kun dårligt ... den forbandede gigt! Ah! Så I kommer fra England? Kong Charles befinder sig vel, som jeg nylig har hørt."

"Han er død, Deres Højhed," svarede Aramis.

"Død!" udbrød hertugen forbavset.

"Død på skafottet efter at være dømt af parlamentet."

"Umuligt!"

"Han blev henrettet i vor overværelse."

"Men hr. de Flamarens fortalte mig noget ganske andet!"

"Hr. de Flamarens!" sagde Aramis.

"Ja, han er nylig gået her fra."

Athos smilede.

"Med to ledsagere?" spurgte han.

"Ja, med to ledsagere," svarede hertugen. Derpå tilføjede han noget urolig: "Har I måske mødt dem?"

"Ja, på gaden," sagde Athos.

Og han så smilende på Aramis, der på sin side stirrede forbavset på ham.

"Den fandens gigt!" råbte hr. de Bouillon, der øjensynlig befandt sig ilde tilpas.

"Man må i sandhed have hele Deres Højheds iver for parisernes sag," sagde Athos, "for lidende, som De er, at forblive i spidsen for armeen, og denne Deres udholdenhed vækker den største beundring hos hr. d'Herblay og mig."

"Hvad skal man sige, mine herrer? Man må opofre sig for det almindelige bedste, hvilket I selv afgiver et eksempel på, I, der er så tapre og opofrende, og som min kære kollega hertugen af Beaufort skylder sin frihed, ja, måske sit liv. Derfor opofrer jeg mig, som I ser. Men jeg tilstår, at mine kræfter snart er udtømt. Hvis man ville give mig erstatning for afsavnet af min ejendom fra den tid, den blev mig berøvet, det vil sige for otte år, hvis prinsetitlen blev tilstået min familie, og hvis min broder Turenne blev genindsat i sin kommando, ville jeg trække mig tilbage til mine godser og lade hoffet og parlamentet bilægge deres tvist, som de bedst kan."

"Og Deres Højhed ville handle fuldkommen rigtigt," sagde Athos.

"Nu vel, efter al sandsynlighed vil jeg også gå ind på det, mine herrer," fortsatte hertugen. "Hoffet har i dette øjeblik indledet underhandlinger med mig, og det beror kun på mig, om de skal føre til et resultat. Hidtil har jeg givet det afslag, men siden mænd som I siger, at det er rigtigt handlet af mig, og især da denne forbandede gigt sætter mig ud af stand til at

tjene parisernes sag, har jeg på ære stor lyst til at følge Deres råd og modtage det tilbud, hr. de Chatillon netop gav mig."

"Gør det prins," sagde Aramis, "gør det."

"Ja, det gør jeg på ære. Det ærgrer mig virkelig, at jeg i aftes næsten afviste det – men vi skal have en konference i morgen, og da vil vi få at se."

De to venner tog afsked med hertugen og begav sig på vejen til Hôtel Vendôme.

Klokken slog ti, da de ankom dertil.

Hôtel Vendôme var lige så godt bevogtet og frembød et lige så krigerisk syn som Hôtel Bouillon. Der fandtes skildvagter, en vagt i gården, våbenpyramider og fuldt opsadlede heste. To kavalerer, der kom ud, netop som Athos og Aramis trådte ind, måtte træde et skridt tilbage for at lade dem komme forbi.

"Aha! Mine herrer!" udbrød Aramis, "det er ganske bestemt en nat med møder. Jeg må tilstå, at vi ville blive meget ulykkelige ved ikke at træffes i morgen, efter at vi nu har mødt hinanden så ofte i nat."

"O, hvad det angår, min herre," svarede Chatillon – for det var ham, der sammen med Flamarens kom ud fra hr. de Beaufort – "kan De være ganske rolig. Når vi mødes om natten uden at lede efter hinanden, er det så meget rimeligere, at vi vil mødes om dagen, når vi søger efter hinanden."

"Det håber jeg, min herre," sagde Aramis.

"Og jeg er ganske vis på det," sagde hertugen.

De herrer de Flamarens og de Chatillon gik videre, og Athos og Aramis steg af hesten.

Næppe havde de kastet tømmen til deres tjenere og skilt sig af med deres kapper, førend en mand trådte tæt hen til dem.

Efter at have betragtet dem et øjeblik ved en i gården hængende lygtes usikre skin, udstødte han et udråb af forundring og kastede sig i deres arme.

"Grev de la Fère!" udbrød manden, "chevalier d'Herblay! Hvorledes går det til, at De er her i Paris?"

"Rochefort!" udbrød de to venner på en gang.

"Ja, ganske rigtigt! Som I ved, er vi kommet til Vendôme for fire, fem dage siden, og vi bereder os til at give Mazarin noget at bestille. Jeg antager, at De endnu hører til vore?"

"Mere end nogen sinde. Og hertugen?"

"Han er rasende forbitret på kardinalen. De ved, hvilken lykke vor kære hertug har gjort. Han er den virkelige konge i Paris, og han kan ikke gøre et skridt uden at risikere at blive kvalt."

"Så meget des bedre," sagde Aramis, "men sig mig en gang, var det ikke de herrer de Flamarens og de Chatillon, der kom ud derfra?"

"Jo, de har netop haft audiens hos hertugen. De kom formodentlig fra Mazarin, men de har fundet deres mand for sig, det lover jeg Dem for."

"Så meget desto bedre," sagde Athos, "men kunne man ikke nyde den ære at få Hans Højhed i tale?"

"Naturligvis! Lige på øjeblikket. For Dem, ved De nok, er han altid til stede. Følg med mig, jeg gør fordring på den ære at melde Dem."

Rochefort gik foran. Alle døre åbnedes for ham og de to venner. De traf hr. de Beaufort i færd med at gå til bords. De tusinde ting, han havde haft at tage vare på den aften, havde indtil dette øjeblik forhindret ham i at spise til aften, men ikke

desto mindre havde prinsen aldrig så snart hørt Rochefort melde de to venner, førend han rejste sig op fra stolen, som han var i begreb med at skyde hen til bordet, gik de to venner hurtigt i møde og udbrød:

"Ah! For pokker! Velkommen, mine herrer, I vil gøre mig selskab ved min aftensmad, ikke sandt? Boisjoli, sig til Noirmont, at jeg har fået to gæster. I kender nok Noirmont, mine herrer? Det er min hushovmester, fader Marteaus efterfølger, der laver de fortræffelige postejer, som I nok ved. Bed ham sætte en på bordet, Boisjoli, men ikke af den slags, han lavede til la Ramée. Vi trænger, Gud være lovet! ikke mere til tovstiger, dolke eller knebler."

"Deres Højhed," sagde Athos, "må endelig ikke for vor skyld gøre Deres berømte hushovmester, hvis mange og forskellige talenter vi kender, ulejlighed. I aften vil vi med Deres Højheds tilladelse kun have den ære at spørge til Deres befindende og modtage Deres befalinger."

"O, hvad mit befindende angår, så ser I, at det er fortræffeligt, mine herrer. Et helbred, der har modstået fem år i Vincennes i hr. de Chavignys selskab, kan tåle alt. Med hensyn derimod til mine befalinger, da må jeg tilstå, at jeg ville være meget i forlegenhed med at give Dem nogle, eftersom en hver giver sine, og hvis det bliver således ved, vil jeg til sidst slet ingen give."

"Virkelig?" sagde Athos. "Jeg troede, at det var Deres enighed, parlamentet stolede på."

"Ah! Vor enighed! Ja, det er en dejlig enighed! Med hertugen af Bouillon kan det være, hvad det er, han har gigt og forlader ikke sin seng, med ham kan man komme til rette, men hr.

d'Elbeuf og hans elefanter af sønner … med dem er det noget ganske andet."

"Men," fortsatte Athos, "med prælatsekretæren håber jeg da, at det ikke er tilfældet."

"Jo vist. Med prælatsekretæren er det langt værre endnu. Gud bevare Dem for de gejstlige uenighedsstiftere, især når de bærer et kyras oven på deres præstekjole."

"Nu vel, Deres Højhed," sagde Athos, "vi vil kun ved så sent at gøre Deres Højhed vor opvartning vise Dem vor hengivenhed og underrette Dem om, at vi som Deres trofaste tjenere ganske er til Deres rådighed."

"Som mine trofaste tjenere, mine herrer, ja, det har De vist, at De er; og hvis jeg nogen sinde forliger mig med hoffet, håber jeg at skulle vise Dem, at jeg også er forblevet Deres ven, så vel som disse herrers – hvad fanden er det, De kalder dem, d'Artagnan og Porthan?"

"d'Artagnan og Porthos."

"Ah! Ja, rigtigt. Altså mine herrer, I forstår mig, I vil altid have en trofast ven i mig."

Athos og Aramis bukkede og gik.

"Min kære Athos," sagde Aramis, "jeg tror, Gud forlade mig, at De kun har indvilget i at følge med mig for at give mig en lektion."

"Vent lidt, min kære," svarede Athos, "det er tids nok at tale om det, når vi går bort fra prælatsekretæren."

"Af sted til det ærkebiskoppelige palads," sagde Aramis.

Og de begav sig nu på vejen til den indre by.

Da Athos og Aramis nærmede sig Paris' vugge, fandt de, at gaderne stod under vand, hvorfor de atter måtte tage deres

tilflugt til en båd. Klokken var over elleve, men det var en bekendt sag, at man til en hvilken som helst tid kunne få prælatsekretæren i tale; på grund af sin utrolige arbejdsevne gjorde han, når det behøvedes, dag til nat og omvendt.

Det ærkebiskoppelige palads lå helt omflydt af vand. Når man så den mængde både, der var fortøjet på alle sider af det, skulle man have troet, at man befandt sig i Venedig og ikke i Paris. Disse både kom og gik og krydsede hinanden i alle retninger, idet de forsvandt i gaderne i La Cité eller fjernede sig i retning af Arsenalet eller Quai Saint-Victor. Nogle af disse både gled tavse og hemmelighedsfulde hen over vandfladen, andre var derimod oplyst og fulde af støjende mennesker. De to venner passerede midt igennem denne masse fartøjer og lagde ligeledes til ved paladset.

Hele stueetagen stod under vand, men en slags stiger var stillet op ad muren. Den hele ved oversvømmelsen fremkaldte forandring bestod i, at man gik ind gennem vinduerne i stedet for gennem dørene.

På denne måde nåede Athos og Aramis prælatens forværelse. Her vrimlede det af lakajer, for omtrent et dusin fornemme herrer opholdt sig i ventesalen.

"Min Gud!" udbrød Aramis, "se blot, Athos! Tror jeg ikke, at den nar af en prælat morer sig med at lade folk vente i sit forgemak?"

"Min kære ven," sagde Athos smilende, "man må finde sig i de inkonvenienser, der følger med folks stilling. Prælaten er for øjeblikket en af de syv eller otte konger, der regerer i Paris, og har altså et hof."

"Ja, men vi er ikke hofmænd," svarede Aramis.

"Derfor vil vi også lade os melde, og hvis han ikke, når han hører vore navne, giver et svar, som vi synes om, nu, så kan vi jo gå igen. Vi behøver kun at kalde på en lakaj og stikke ham et halvt guldstykke i hånden."

"Ih, tager jeg fejl eller ikke?" udbrød Aramis, "nej, det er ham ... Bazin, kom her hen, skælm!"

Bazin, der i det samme, iført sin gejstlige dragt, majestætisk skred gennem forværelset, vendte sig om med rynket pande for at se, hvad det var for en uforskammet person, der tiltalte ham sådan. Men han havde næppe genkendt Aramis, førend tigeren forvandledes til et lam. Ilende hen til de to adelsmænd udbrød han:

"Hvorledes! Er det virkelig Dem, hr. chevalier! Og Dem, hr. greve! De kommer netop, som vi var allermest urolige for Dem! O, hvor det glæder mig at se Dem igen!"

"Det er godt, det er godt, mester Bazin," sagde Aramis, "lad komplimenterne fare. Vi er kommet for at tale med prælatsekretæren, men vi har hastværk og må derfor øjeblikkelig have ham i tale."

"Hvorledes, straks?" udbrød Bazin, "ja, naturligvis, det passer sig ikke for folk som Dem at stå og vente i et forgemak. Men for øjeblikket har han rigtig nok en hemmelig konference med hr. de Bruy."

"De Bruy!" udbrød Athos og Aramis på en gang.

"Ja vist, jeg har selv meldt ham, og jeg husker meget godt hans navn. Kender De ham måske, min herre?" tilføjede Bazin, idet han vendte sig om til Aramis.

"Jeg tror nok, at jeg kender ham."

"Det er mere, end jeg kan sige," fortsatte Bazin, "for han var så indhyllet i sin kappe, at jeg, hvor megen umage jeg end gjorde mig, ikke kunne få det mindste glimt af hans ansigt at se. Men jeg vil gå ind og melde Dem, og måske jeg da kan være heldigere."

"Det behøves ikke," svarede Aramis, "vi renoncerer på at tale med hr. prælatsekretæren i aften, ikke sandt, Athos?"

"Som De vil," svarede Athos.

"Han har vist nok meget vigtige sager at forhandle med denne hr. de Bruy."

"Skal jeg lade ham vide, at herrerne har været her?"

"Nej, det behøves ikke," svarede Aramis, "kom, Athos."

Og de to venner trængte sig igennem lakajerne og forlod det ærkebiskoppelige palads, fulgt af Bazin, der gjorde meget væsen af dem.

"Nå, min ven," sagde Athos, da han og Aramis atter sad i båden, "begynder De nu ikke at tro, at vi ville have spillet alle disse herrer et slemt puds ved at arrestere hr. de Mazarin?"

"De er visdommen selv, Athos," svarede Aramis.

Hvad der især forundrede de to venner, var den ringe notits, det franske hof tog af de frygtelige begivenheder i England, der forekom dem at måtte lægge beslag på hele Europas opmærksomhed.

Med undtagelse af en stakkels enke og en faderløs pige, der græd i en krog af Louvre, syntes virkelig ingen at vide, at der havde eksisteret en kong Charles den Første, og at denne konge for kort tid siden var død på et skafot.

De to venner havde sat hinanden stævne til den næste morgen klokken ti. Skønt klokken var temmelig mange, da de

kom tilbage til hotellet, foregav Aramis dog at have nogle uopsættelige visitter at gøre og lod Athos gå alene op.

Den næste morgen på slaget ti mødtes de atter. Athos var allerede gået ud klokken seks.

"Nå, har De hørt noget nyt?" spurgte Athos.

"Nej, ingen har set noget til d'Artagnan, og Porthos har heller ikke ladet sig se. Og De?"

"Jeg har heller ikke hørt noget."

"Fordømt!" udbrød Aramis.

"I sandhed, denne udeblivelse er ikke naturlig," sagde Athos. "De tog den lige vej og måtte følgelig være kommet før vi."

"Føj dertil, at vi kender d'Artagnan som en mand, der er hurtig i sine bevægelser. Han er ikke den, der spilder en time, når han ved, at vi venter på ham."

"Som De mindes, gjorde han regning på at være her den femte."

"Og nu skriver vi den niende. I aften udløber den aftalte frist."

"Hvad agter De at gøre, hvis vi ikke inden aften hører fra ham?" spurgte Athos.

"For pokker! Vi må begive os på vejen for at opsøge ham."

"Meget vel!" sagde Athos.

"Men Raoul?" spurgte Aramis.

En let sky lejrede sig på grevens pande.

"Raoul ængster mig meget," sagde han, "der kom igen bud efter ham fra prinsen af Condé. Han begav sig til ham i Saint Cloud, men er ikke kommet tilbage."

"Har De ikke talt med fru de Chevreuse?"

"Hun var ikke hjemme. Men De, Aramis, har, så vidt jeg ved, været hos fru de Longueville?"

"Jeg har været hos hende."

"Nå?"

"Hun var heller ikke hjemme, men havde i det mindste opgivet sin nye bopæl."

"Hvor var den?"

"Gæt det, om De kan."

"Hvordan vil De have, at jeg skulle gætte, hvor den smukkeste og virksomste af alle kvindelige frondører færdes ved midnat – for jeg antager, at De begav Dem til hende, da De forlod mig."

"På rådhuset, min bedste!"

"Hvordan! På rådhuset! Er hun da blevet valgt til købmændenes oldermand?"

"Nej, men hun har gjort sig selv til midlertidig dronning af Paris, og da hun ikke har vovet straks at flytte ind i Palais-Royal eller Tuilerierne, har hun opslået sin bolig på rådhuset, hvor hun snart vil skænke den kære hertug en arving."

"Det har De slet ikke fortalt mig, Aramis," sagde Athos.

"Virkelig! Det må være en ren forglemmelse, tilgiv mig."

"Men hvad skal vi nu foretage os til i aften?" spurgte Athos. "Vi har temmelig megen tid til vor rådighed, forekommer det mig."

"Nu vel da, lad os begive os hen, hvor man slås, og hvor der er mest udsigt til at træffe d'Artagnan, Porthos og måske endog Raoul. Men har De ikke et ord at tale med hr. de Flamarens?"

"Min ven," svarede Athos, "jeg har foresat mig ikke at drage sværdet, uden at jeg bliver absolut nødt til det."

"Og siden når har De fattet den beslutning?"

"Siden jeg har brugt min dolk."

"Ah! Igen en erindring om hr. Mordaunt. Det manglede blot, min kære, at De skulle føle samvittighedsnag over at have dræbt ham."

"Stille!" sagde Athos og lagde fingeren på munden med det ham ejendommelige smil, "lad os ikke tale om Mordaunt, det bringer os blot ulykke."

80. Vejen til Picardiet

Athos og Aramis, der var fuldkommen sikre i Paris, skjulte ikke for sig selv, at de næppe ville have sat foden udenfor byen, førend de udsatte sig for den største fare, men man ved, hvor lidt hensyn disse mænd tog til farer. For øvrigt følte de, at enden på denne omflakken nærmede sig, og at der kun manglede en anstrengelse endnu.

For resten var der heller ikke længere sikkert i Paris. Provianten begyndte at slippe op, og når en eller anden af prinsen af Contis generaler syntes, at hans indflydelse begyndte at tabe sig, afstedkom han et lille opløb, der for et øjeblik gav ham overvægten over hans kolleger.

Ved et af disse opløb havde hr. de Beaufort ladet hr. de Mazarins hus og bibliotek plyndre, for at det stakkels folk kunne få noget at lade sin harme gå ud over, som han sagde.

Athos og Aramis forlod Paris efter det statskup, der havde fundet sted om aftenen på den samme dag, som pariserne var blevet slået ved Charenton.

De forlod Paris nær ved at lide hungersnød, plaget af frygt og sønderrevet af partistridigheder. De ventede at finde den samme elendighed, den samme frygt og de samme intriger i fjendens lejr, og deres forundring var derfor stor, da de i Saint-Denis erfarede, at man i Saint-Germain kun tænkte på at more sig og føre et lystigt liv.

De to adelsmænd rejste ad biveje, først og fremmest for ikke at falde i hænderne på de i Île-de-France omstrejfende

mazarinere, og dernæst for at undgå frondørerne, som holdt Normandiet besat, og som ikke ville have undladt at føre dem til hr. de Longueville, for at han kunne afgøre, om de var venner eller fjender. Efter at de lykkeligt havde overstået denne fare, slog de ind på vejen fra Boulogne til Abbeville og fulgte denne skridt for skridt.

I begyndelsen opdagede de imidlertid intet spor. To eller tre gæstgiversteder var blevet undersøgt, to eller tre gæstgivere forhørt, uden at de havde erfaret noget, der kunne vejlede dem, da Athos i Montreuil følte noget hårdt på bordet. Han løftede dugen i vejret og læste følgende, med en kniv i bordet indgraverede hieroglyffer:

Port ... d'Art. 2. februar.

"Bravo," sagde Athos, visende Aramis inskriptionen, "nu behøver vi ikke at overnatte her, men kan rejse videre."

De steg atter til hest og ankom til Abbeville, hvor mængden af gæstgiversteder satte dem i stor forlegenhed. Man kunne ikke undersøge dem alle, men hvorledes netop træffe det, hvori de, man søgte, var taget ind?

"Tro mig, Athos," sagde Aramis, "lad os ikke tænke på at finde noget spor i Abbeville. Er vi i forlegenhed, har vore venner også været det. Havde Porthos været alene, ville han have indlogeret sig i det første hotel, og vi ville da ingen vanskelighed have haft ved at finde hans spor. Men d'Artagnan har ikke den svaghed, hvor meget Porthos end har forestillet ham, at han ville dø af sult, så har han dog fortsat rejsen lige så ubønhørlig som skæbnen, og vi må derfor søge ham andetsteds."

De rejste altså videre, men uden at være heldigere. Det var et af de vanskeligste og navnlig et af de kedsommeligste foretagender, man kunne tænke sig, Athos og Aramis havde indladt sig på, og hvis ikke deres venskab og erkendtlighed havde ansporet dem, ville de hundrede gange have opgivet at strejfe omkring på de sandede landeveje, at udspørge de forbigående og udspionere ansigter.

På denne måde nåede de Péronne.

Athos begyndte at miste alt håb. Denne ædle natur bebrejdede sig det mørke, hvori Aramis og han famlede. De havde uden tvivl søgt dårligt; de havde sikkert ladet det mangle på udholdenhed og skarpsindighed i deres efterforskninger. De havde netop besluttet at vende om igen, da Athos, idet de red gennem forstaden, som førte til byens port, på en kalket mur, der lå på hjørnet af en langs med volden løbende gade, fik øje på en sortkridtstegning, der forestillede to ryttere, som galopperede af sted som vanvittige. Den ene af rytterne holdt et papir i hånden, hvor på stod skrevet på spansk:

Man forfølger os!

"Det er klart som dagen," sagde Athos, "skønt heftigt forfulgt har d'Artagnan dog standset fem minutter her, hvilket for resten viser, at hans forfølgere ikke har været lige i hælene på ham. Måske han endog har været heldig nok til at undslippe dem."

Aramis rystede på hovedet.

"Hvis han var undsluppet, ville vi have set ham eller i det mindste hørt fra ham."

"De har ret, Aramis, lad os rejse videre."

Det ville være umuligt at beskrive de to adelsmænds uro og utålmodighed. Uroen havde bemægtiget sig Athos' ømme hjerte og utålmodigheden Aramis' pirrelige gemyt. I tre eller fire timer galopperede de derfor af sted lige så rasende som de på muren aftegnede ryttere. På et snævert sted imellem to bakker fandt de pludselig vejen halvt spærret af en uhyre stor sten. Dens oprindelige plads sås at have været på skrænten af den ene af bakkerne, og det hul, den havde efterladt i denne, viste, at den ikke kunne være rullet ned af sig selv, mens dens vægt tilkendegav, at en Enkelados eller en Briareios' arm måtte have sat den i bevægelse. Aramis holdt sin hest an.

"Ah!" udbrød han, betragtende stenen. "Lad os stige af hesten, greve, om De synes, for at tage denne klippe nærmere i øjesyn."

Som sagt så gjort. Stenen var øjensynlig blevet væltet derned for at spærre vejen for ridende. Oprindelig havde den ligget på tværs, men de ridende, der var stødt på denne hindring, var steget af hesten og havde flyttet den.

De to venner undersøgte stenen på alle de sider, der var synlige, men fandt intet usædvanligt ved den. De kaldte nu på Blaisois og Grimaud, og ved alle fires forenede anstrengelser lykkedes det at vende stenen om. På den side, der havde ligget ned ad, stod skrevet:

"Otte kavalerister forfølger os. Hvis vi når Compiègne, vil vi tage ind i Paon-Couronné, hvis vært er en ven af os."

"Det er dog noget positivt," bemærkede Athos, "og i hvert fald vil vi få at vide, hvad vi har at holde os til. Af sted altså til Paon-Couronné."

"Meget vel," svarede Aramis, "men hvis vi vil nå dertil, må vi lade vore heste puste lidt. De er nær ved at styrte."

Aramis talte sandt. De tog ind i den første kro, de traf på, hvor hestene fik et dobbelt mål havre, vædet med vin. Efter tre timers ophold fortsattes rejsen. Mændene var ligeledes overordentlig udmattede, men håbet holdt dem oppe.

Seks timer efter red Athos og Aramis ind i Compiègne og forespurgte sig om Paon-Couronné. Man viste dem et skilt, der forestillede guden Pan med en krone på hovedet.

De to venner steg af hesten uden at opholde sig videre over skiltet, som Aramis under andre omstændigheder ikke ville have undladt at kritisere. I værten traf de en brav mand, som de spurgte, om han ikke for kortere eller længere tid havde huset to adelsmænd, der blev forfulgt af kavalerister. Uden at sige et ord hentede værten fra en kiste en overbrækket kårdeklinge.

"Kender De denne?" spurgte han.

Athos kastede et flygtigt blik på kårdestumpen og svarede:

"Det er d'Artagnans kårde."

"Den store eller den lille?" fortsatte værten.

"Den lille," svarede Athos.

"Jeg ser, at De er disse herrers venner."

"Nu vel, hvad er der hændt dem?"

"Lige som de var kommet ind i min gård med styrtefærdige heste, og førend de endnu havde fået tid til at lukke den store port, red otte kavalerister, der forfulgte dem, ind bag efter dem."

"Otte!" udbrød Aramis. "Det forbavser mig, at to så tapre mænd som d'Artagnan og Porthos lod sig arrestere af otte mænd."

"Ganske vist, min herre, men de otte mænd ville heller ikke have fået bugt med dem, hvis de ikke fra byen havde forstærket

sig med en snes soldater af regimentet Royal-Italien, der ligger i garnison her. Deres venner blev således bogstavelig overvældet af overmagten."

"Arresterede altså!" sagde Athos. "ved man hvorfor?"

"Nej, min herre. De blev straks slæbt bort og fik ikke tid til at tale med mig. Da de var borte, fandt jeg denne stump af en kårde på valpladsen, idet jeg hjalp med at opsamle de to døde og fem eller seks sårede."

"Men hvorledes gik det dem?" spurgte Aramis, "blev de ikke sårede?"

"Nej, min herre, det tror jeg ikke."

"Nå, det er altid en trøst," sagde Aramis.

"Ved De, hvor man førte dem hen?"

"Til Louvres."

"Vi vil lade Blaisois og Grimaud blive tilbage her," sagde Aramis, "de kan i morgen tage tilbage til Paris med hestene, som ikke er i stand til at bringe os videre i dag, og selv vil vi rejse videre med posten."

"Ja, lad os det," sagde Athos.

Der blev sendt bud efter friske heste. Mens man ventede på dem, spiste de to venner til middag, da de, hvis de i Louvres fik nærmere oplysninger, ville kunne fortsætte rejsen uden ophold.

De ankom til Louvres, hvor der kun fandtes en gæstgivergård. Her nød de et glas likør, der har bevaret sit renommé til vore dage, og som allerede den gang fabrikeredes der.

"Lad os tage ind her," sagde Athos, "d'Artagnan vil ikke have forsømt denne lejlighed, ikke til at drikke et glas likør, men til at give et eller andet tegn."

De trådte indenfor og forlangte to glas likør i skænkestuen, hvor d'Artagnan og Porthos uden tvivl også måtte have drukket deres. Bordet i skænkestuen var belagt med en plade af tin. På denne plade var med spidsen af en stor knappenål ridset: *Rueil, D.*

"De er i Rueil," sagde Aramis, der først blev opmærksom på denne inskription.

"Så af sted da til Rueil," sagde Athos.

"Det er det samme som at kaste sig i løvens gab," sagde Aramis.

"Hvis jeg havde været en ven af Jonas, sådan som jeg er det af d'Artagnan," svarede Athos, "ville jeg være fulgt efter dem i hvalfiskens bug, og De ville have gjort det samme, Aramis."

"Jeg tror i sandhed, at De gør mig bedre, end jeg er, min kære greve. Hvis jeg var alene, tvivler jeg på, at jeg ville tage til Rueil uden den største forsigtighed, men hvor De går hen, der følger jeg med."

De bestilte friske heste og tog af sted til Rueil.

Uden at tænke på det havde Athos givet Aramis det bedste råd, der kunne gives. Departementets deputerede var nylig indtruffet til Rueil til de berygtede konferencer, der skulle vare i tre uger og ende med "den haltende fred", ifølge hvilken prinsen blev arresteret. Rueil var overfyldt af parisere, advokater, præsidenter, rådmænd og embedsmænd af enhver slags samt af adelsmænd, officerer og gardister. Mellem denne mængde mennesker var det let at forblive ubemærket. For øvrigt var der blevet afsluttet en våbenstilstand, og at arrestere to adelsmænd under en sådan ville have været et brud på folkeretten.

De to venner troede alle optaget af de tanker, der beskæftigede dem. De blandede sig mellem grupperne i det håb at få noget at høre om d'Artagnan og Porthos, men alle havde travlt med artikler og paragraffer. Athos var af den mening, at man skulle gå lige til ministeren.

"Hvad De der siger, er meget smukt, min kære ven," indvendte Aramis, "men glem ikke, at vor sikkerhed beror på, at vi forbliver ubemærket. Hvis vi på en eller anden måde gør os bemærket, vil vi ufortøvet samles med vore venner i et eller andet underjordisk hul, hvorfra ikke Fanden selv vil kunne hjælpe os ud fra igen. Lad os se at finde dem, men ikke ved et tilfælde. Efter at være blevet arresteret i Compiègne er de blevet bragt til Rueil, hvilket vi i Louvres fik vished for. I Rueil er de blevet forhørt af kardinalen, der efter dette forhør enten har beholdt dem i nærheden af sig eller sendt dem til Saint-Germain. I Bastillen er de ikke, eftersom den befinder sig i frondørernes magt, og Broussels søn er kommandant der. De er ikke døde, for d'Artagnan ville ikke være død i stilhed. Hvad Porthos angår, da tror jeg, at han er lige så evig, om ikke lige så tålmodig som Gud. Lad os derfor ikke fortvivle, men vente og blive i Rueil, for jeg er overbevist om, at de er i Rueil. Men hvad fejler Dem dog? De bliver ganske bleg."

"Det falder mig ind," svarede Athos med skælvende stemme, "at hr. de Richelieu på slottet i Rueil har ladet indrette en frygtelig hemmelig celle."

"O, vær De ganske rolig," fortsatte Aramis, "hr. de Richelieu var en adelsmand, vor ligemand i henseende til fødsel, vor overmand på grund af sin stilling. Lige som en konge kunne han lade hovederne kappe af de første af os. Men hr. de Mazarin

er en skolefuks, der i det højeste kan lade os arrestere. Tag det derfor roligt, min ven, jeg påstår, at d'Artagnan og Porthos er i Rueil og er i live."

"I et hvert tilfælde må vi gennem prælatsekretæren se at få adgang til konferencerne og på den måde slippe ind i Rueil," sagde Athos.

"I selskab med alle disse afskyelige sortkjoler! Hvad tænker De på, min kære? Tror De virkelig, at der vil blive tale om d'Artagnans og Porthos' frihed og fangenskab? Nej! Jeg er af den mening, at vi finder på en anden udvej."

"Nu vel," fortsatte Athos, "jeg kommer tilbage til min første tanke, jeg kender ingen bedre måde end at gå ligefrem og loyalt til værks. Jeg vil ikke henvende mig til Mazarin, men til dronningen og sige til hende: Madame, tilbagegiv Dem selv to tjenere og os to venner."

Aramis rystede på hovedet.

"Det er et middel, De altid kan gribe til, Athos, men tro mig, benyt det ikke før i yderste nødsfald. Det vil være tids nok. Lad os imidlertid fortsætte vore efterforskninger."

De fortsatte altså at søge, forhørte sig på så mange steder, indlod sig under tusinde påskud, af hvilke det ene var mere snildt end det andet, i samtale med så mange personer, at de endelig fandt en kavalerist, der fortalte dem, at han havde været med til at føre d'Artagnan og Porthos fra Compiègne til Rueil. Hvis kavaleristerne ikke havde været, ville man ikke en gang have vidst, at de var kommet dertil.

Athos kom bestandig tilbage til sin idé at henvende sig til dronningen.

"Førend De kommer til dronningen," sagde Aramis, "må De først tale med kardinalen, og vi vil næppe have set kardinalen – mærk Dem vel mine ord, Athos – førend vi vil blive samlet med vore venner, men ikke på den måde vi ønsker. Denne måde at samles med dem på tiltaler mig ikke synderlig, det tilstår jeg oprigtigt. Vi må være fri for at kunne handle hurtigt og virksomt."

"Jeg vil se dronningen," sagde Athos.

"Godt, min ven, hvis De endelig vil begå en sådan dårskab, så lad mig det vide en dag i forvejen."

"Hvorfor det?"

"Fordi jeg da vil benytte lejligheden til at aflægge et besøg i Paris."

"Hos hvem?"

"Hvor skulle jeg vide det fra! Måske hos madame de Longueville. Hun er almægtig der, og hun vil kunne hjælpe mig. Lad mig blot vide, om De er blevet arresteret, for i så fald vil jeg skyndsomst vende tilbage."

"Hvorfor vil De ikke udsætte Dem for at blive arresteret i selskab med mig, Aramis?" spurgte Athos.

"Nej, jeg betakker mig."

"Hvis vi alle fire var arresteret og i samme fængsel, tror jeg ikke, at vi risikerede noget. Inden fire og tyve timer ville vi alle atter være på fri fod."

"Min kære ven, siden jeg har dræbt hr. de Chatillon, der blev forgudet af damerne i Saint-Germain, er jeg bange for at blive fængslet. Dronningen kunne være i stand til at følge Mazarins råd i dette kapitel, og han ville ganske bestemt råde til at lade mig dømme."

"Men mener De da virkelig, Aramis, at hun elsker denne italiener så højt, som man siger?"

"Hun har elsket en englænder!"

"Ih, min kære, hun er et fruentimmer."

"Nej, Athos, De tager fejl, hun er dronning."

"Kære ven, jeg ofrer mig og vil forlange audiens hos Anna af Østrig."

"Farvel, Athos, jeg vil hverve en armé."

"Hvorfor det?"

"For at komme tilbage og belejre Rueil."

"Hvor skal vi mødes?"

"Ved foden af kardinalens galge."

De to venner skiltes, Aramis for at vende tilbage til Paris, og Athos for at gøre de foreløbige skridt til at få audiens hos dronningen.

81. Anna af Østrigs taknemmelighed

Athos stødte på langt færre vanskeligheder, end han havde ventet sig for at komme ind til Anna af Østrig. Den audiens han ønskede, blev ham bevilget til dagen efter.

En stor sværm opfyldte gemakkerne i Saint-Germain. Anna af Østrig havde aldrig i Louvre eller Palais-Royal haft en større mængde hofmænd om sig. Kun hørte disse hofmænd til den ringere adel, mens alle Frankrigs første adelsmænd var hos hr. de Conti, hr. de Beaufort og prælatsekretæren.

For resten herskede den største munterhed ved dette hof. Det var det ejendommelige ved denne krig, at der i den blev digtet flere smædeviser end affyret kanonskud. Hoffet digtede viser om pariserne, der gjorde det samme om hoffet, og skønt sårene ikke var dødelige, var de dog ikke af den grund mindre smertelige, for de tilføjedes med latterens våben.

Men midt under den almindelige munterhed og tilsyneladende sorgløshed var der dog et, der lagde beslag på alles tanker. Ville Mazarin blive ved at være minister eller favorit, eller ville den samme vind, der havde bragt ham, atter føre ham bort? Alle håbede og ønskede det, og ministeren følte godt, at der bag al den hyldest, der vistes ham, lå et had, som kun skjultes af frygt og egoisme. Han følte sig ilde til mode, da han ikke vidste, hvem han turde stole på.

Selv prinsen, der sloges for ham, benyttede en hver lejlighed til at spotte eller ydmyge ham, og et par gange, da Mazarin havde villet sætte sin vilje igennem hos sejrherren, havde denne set på ham på en sådan måde, at det var tydeligt, at han ikke forsvarede ham af overbevisning eller entusiasme.

Kardinalen tog da sin tilflugt til dronningen, sin eneste støtte. Men det var et par gange forekommet ham, at selv hun ikke var til at stole på.

Da audienstimen var kommet, meldte man grev de la Fère, at han måtte vente lidt, da dronningen holdt råd med sin minister.

Det var virkelig tilfældet. Paris havde nemlig sendt en ny deputation, der skulle se at gøre en ende på sagen, og dronningen rådførte sig med Mazarin om den måde, hvor på disse deputerede skulle modtages.

Statens overhoveder havde meget at tænke på, og Athos kunne derfor ikke have valgt et mere ubelejligt øjeblik til at tale om sine venner. Men Athos var en ubønhørlig mand, der ikke opgav en en gang fattet beslutning, når denne forekom ham at være udsprunget af hans overbevisning og dikteret af hans pligt. Han forlangte derfor at blive ført ind, idet han sagde, at han, skønt han ikke var udsendt af parlamentet, men kun kom for egen regning, dog havde ting af største vigtighed at meddele Hendes Majestæt.

Da konferencen var forbi, lod dronningen ham kalde ind i sit kabinet.

Athos blev ført ind og nævnte sit navn. Det var et navn, der alt for ofte havde genlydt i dronningens øren og fået hendes hjerte til at banke, til, at Anna af Østrig ikke skulle have husket

det. Imidlertid forandrede hun ikke en mine, men indskrænkede sig til at måle adelsmanden med dette faste blik, der kun er tilladt for kvinder, som er dronninger enten ved deres skønhed eller deres rang.

"De har formodentlig en tjeneste at tilbyde os, greve?" spurgte Anna af Østrig efter et øjebliks tavshed.

"Ja, madame, nok en tjeneste," svarede Athos, stødt over at dronningen ikke lod til at kende ham.

Athos havde et ædelt hjerte og var følgelig en dårlig hofmand.

Anna rynkede panden. Mazarin, der sad ved et bord og bladede i nogle papirer ligesom en slet og ret statssekretær, så op.

"Tal!" sagde dronningen.

Mazarin begyndte atter at blade i sine papirer.

"Madame," fortsatte Athos, "to af vore venner, to af Deres Majestæts kækkeste tjenere, hr. d'Artagnan og hr. du Vallon, der har været sendt til England af hr. kardinalen, er pludselig forsvundet, ligesom de satte foden på fransk grund, og ingen ved, hvad der er blevet af dem."

"Nå?" sagde dronningen.

"Jeg henvender mig underdanigst til Deres Majestæt," fortsatte Athos, "for at få at vide, hvad der er blevet af disse to adelsmænd, idet jeg dog forbeholder mig, om det skulle gøres behov, at appellere til Deres retfærdighed."

"Min herre," svarede Anna af Østrig med dette hovmod, der lige over for visse mænd blev til uforskammethed, "er det det hele? Hvorfor forstyrrer De os, mens så mange vigtige sager lægger beslag på vor tid? En politisag! De ved jo nok, min herre,

eller i alt fald burde De vide det, at vi intet politi har, siden vi ikke længere er i Paris."

"Jeg tror ikke, at Deres Majestæt behøver at forhøre sig hos politiet for at få at vide, hvad der er blevet af de herrer d'Artagnan og du Vallon," sagde Athos med et stift buk. "Hvis De vil spørge hr. kardinalen om de to adelsmænd, vil han med lethed kunne svare Dem uden at behøve at tage sin tilflugt til andet end sine egne erindringer."

"Men jeg tror, Gud forlade mig! at De selv anstiller et forhør," sagde Anna af Østrig og træk på læberne med den hende ejendommelige foragtelige trækken på læberne.

"Ja, madame, jeg har næsten ret til det, for talen er om hr. d'Artagnan, hr. d'Artagnan, hører De, madame?" sagde han og lånte dronningen et blik, der fik hende til at slå øjnene ned.

Mazarin indså nu, at det var på tiden at komme Anna af Østrig til hjælp.

"Hr. greve," sagde han, "jeg vil sige Dem noget, som Hendes Majestæt ikke ved, nemlig hvad der er blevet af de to adelsmænd. De har været ulydige og befinder sig derfor i arrest."

"Jeg bønfalder Deres Majestæt om at hæve denne arrest," sagde Athos med samme rolighed og uden at svare Mazarin.

"Hvad De beder mig om, er en disciplinærsag og vedkommer ikke mig, min herre," svarede dronningen.

"Sådan har d'Artagnan aldrig svaret, når talen var om Deres Majestæts tjeneste," sagde Athos med et stolt buk.

Og han gjorde et skridt henimod døren. Mazarin standsede ham.

"De kommer nok også fra England, min herre?" spurgte han, og gjorde et tegn til dronningen, der var meget bleg og tydeligvis stod i begreb med at give en streng ordre.

"Ja, og jeg var til stede i kong Charles den Førstes sidste øjeblikke. Stakkels konge! der i det højeste kunne beskyldes for svaghed, og som hans undersåtter har straffet meget hårdt. Tronerne er for øjeblikket vaklende, og det båder ikke brave mænd at tjene fyrsterne. Det var anden gang, at d'Artagnan var i England, den første gang var det for at redde en stor dronnings ære, den anden for at frelse en stor konges liv."

"Min herre," sagde Anna af Østrig til Mazarin med en stemme, der trods hendes øvelse i at forstille sig dog røbede hendes sande tanker, "se, om der ikke kan gøres noget for disse adelsmænd."

"Jeg vil gøre alt, hvad der måtte behage Deres Majestæt at befale," svarede Mazarin.

"Gør, hvad hr. grev de la Fère forlanger. Således hedder De jo, ikke sandt, min herre?"

"Jeg har også et andet navn, madame," svarede Athos.

"Madame," sagde Mazarin med et smil, der viste, hvor godt han forstod en halvkvædet vise, "De kan være ganske rolig, Deres ønske skal blive opfyldt."

"Hører De, min herre?" sagde dronningen.

"Ja, madame, og jeg ventede mig intet mindre af Deres Majestæts retfærdighed. Jeg vil altså få mine venner at se, ikke sandt, madame? Det er jo det, Deres Majestæt mener?"

"Ja, De skal få Dem at se, min herre. Men De hører jo til fronden, ikke sandt?"

"Jeg tjener kongen, madame."

"Ja, på Deres måde."

"Min måde er alle virkelige adelsmænds, og jeg kender ingen anden," svarede Athos stolt.

"Farvel, min herre," sagde dronningen med en afskedigende gestus til Athos, "De har fået Deres ønske opfyldt, og vi ved alt, hvad vi ønskede at vide."

Da døren havde lukket sig efter ham, fortsatte hun:

"Lad denne uforskammede adelsmand arrestere, kardinal, førend han er kommet ud af gården."

"Jeg tænker netop på det samme," svarede Mazarin, "og det glæder mig, at Deres Majestæt giver mig en ordre, som jeg netop stod i begreb med at udbede mig. Disse slagsbrødre, der er en overlevering fra det gamle regimente, generer os meget, og siden vi allerede har fået fingre i to af dem, så lad os tage den tredje med."

Athos var ikke ganske blevet ført bag lyset af dronningen. Der var noget i hendes stemme, der frapperede ham og som syntes ham at true på samme tid, som hun gav et løfte. Men han var ikke den mand, der for en blot mistankes skyld skulle have gået sin vej, især da man udtrykkelig havde sagt ham, at han skulle få sine venner at se. Han ventede altså i et af de til audiensgemakket stødende værelser på, at man skulle bringe d'Artagnan og Porthos til ham eller afhente ham for at føre ham til dem.

Under denne venten nærmede han sig vinduet og så mekanisk ned i gården, hvor han fik øje på parisernes deputation, der var kommet for at gøre ende på konferencerne og hilse på dronningen. Det var rådsherrer, præsidenter og

advokater, mellem hvilke sås nogle enkelte krigere. En imponerende eskorte ventede på dem udenfor porten.

Athos så lidt opmærksommere til, for mellem denne skare troede han at kende en, da han mærkede, at nogen berørte ham let på skulderen. Han vendte sig om.

"Ah! Er det Dem, hr. de Comminges?" sagde han.

"Ja, hr. greve, netop, og i et ærinde, som jeg må bede Dem undskylde, at jeg er kommet i."

"Og det er, min herre?" spurgte Athos.

"Vær så god at give mig Deres kårde, greve."

Athos smilede. Derpå åbnede han vinduet og råbte:

"Aramis!"

En adelsmand vendte sig om. Den samme, som Athos havde troet at kende. Denne adelsmand var Aramis. Han nikkede venskabeligt til greven.

"Aramis," fortsatte Athos, "jeg bliver arresteret."

"Det er godt," svarede Aramis flegmatisk.

"Min herre," svarede Athos, og vendte sig til Comminges og rakte ham sin kårde ved fæstet, "her har De min kårde. Gør mig den tjeneste at passe godt på den, for at De kan give mig den igen, når jeg kommer ud af fængslet. Jeg sætter megen pris på den, da den af kong François den Første er blevet skænket til min bedstefader. På hans tid gav man adelsmændene våben i stedet for at tage dem fra dem. Hvor fører De mig nu hen?"

"Først til mit værelse," svarede Comminges. "Dronningen vil senere bestemme, hvor De skal bringes hen."

Athos fulgte Comminges uden at sige noget.

82. Hr. de Mazarins kongedømme

Arrestationen havde ingen opsigt gjort og var så godt som slet ikke blevet bekendt. Den havde følgelig ingen indflydelse på begivenhedernes gang, og pariserdeputationen blev højtideligt underrettet om, at den ville blive stedet for dronningen.

Dronningen modtog den stolt og tavs som altid. Hun hørte på deputationens besværinger og bønner, men da den hørte op at tale, skulle ingen sige, om hun havde hørt den.

Til gengæld hørte Mazarin, der var til stede under audiensen, så meget desto mere, hvad de deputerede forlangte, hvilket var hverken mere eller mindre end hans afskedigelse.

Da dronningen intet svarede, tog Mazarin ordet:

"Mine herrer," sagde han, "jeg vil forene mine bønner med Deres for at bevæge dronningen til at gøre en ende på sine undersåtters lidelser. Jeg har gjort alt, hvad jeg kunne, for at formilde dem, og dog mener folket, efter hvad De siger, at de skriver sig fra mig, en stakkels udlænding, der aldrig har kunnet være så heldig at behage franskmændene. Ak! Man har ikke forstået mig, og grunden dertil ligger i, at jeg afløste den største mand, der nogen sinde har hævdet Frankrigs kongers magt. Erindringerne fra hr. de Richelieus tid knuser mig. Hvis jeg var ærgerrig, ville jeg forgæves kæmpe mod disse erindringer, men jeg er ikke ærgerrig, og jeg vil give et bevis på det. Jeg erklærer mig overvundet. Jeg vil gøre, hvad folket

forlanger. Hvis pariserne har fejlet – og hvem gør ikke det, mine herrer? – så er Paris blevet tilstrækkeligt straffet; der er flydt blod nok, det er en ulykke for en by at være berøvet sin konge. Jeg, en simpel privatmand, tør ikke tillægge mig selv så megen vigtighed, at jeg skulle gøre en dronning splidagtig med hendes kongerige. Siden De forlanger, at jeg skal trække mig tilbage, nu vel, så vil jeg også gøre det."

"I så fald," hviskede Aramis sin nabo i øret, "er freden sluttet og konferencerne unyttige. Man behøver kun at sende hr. Mazarin under en stærk eskorte til den fjerneste grænse og passe på, at han ikke kommer tilbage over denne eller en anden."

"Vent et øjeblik, min herre, vent et øjeblik," svarede den sortkjolede, til hvem Aramis havde henvendt sig. "For fanden! Hvor De har hast! Man mærker nok, at De er en krigsmand. Erstatnings- og skadesløsholdelseskapitlet må først bringes på det rene."

"Hr. kansler," sagde dronningen og vendte sig om til den samme Séguier, vor gamle bekendt. "Vil De åbne konferencerne, der skal finde sted i Rueil. Hr. kardinalen har ladet ord falde, der har bevæget mig dybt. Af den grund kan jeg ikke give Dem noget udførligt svar. Hvad angår spørgsmålet om at blive eller rejse, da nærer jeg alt for megen taknemmelighed mod hr. kardinalen til, at jeg ikke skulle lade ham have sin fuldkomne frihed. Kardinalen må gøre, hvad han finder for godt."

En flygtig bleghed fo'r over premierministerens kloge ansigt. Han skottede ængsteligt til dronningen. Men hendes ansigt var så ubevægeligt, at han lige så lidt som de andre formåede at læse, hvad der foregik i hendes hjerte.

"Men," tilføjede dronningen, der ventede på, at Mazarin skulle tage en beslutning, "lad os kun tænke på kongen."

De deputerede bukkede og gik.

"Nå," sagde dronningen, da den sidste af dem havde forladt værelset, "De vil altså give efter for disse advokater og sortkjoler!"

"For Deres Majestæts lykke, madame," svarede Mazarin med sit gennemborende blik fæstet på dronningen, "er der intet offer, som jeg ikke er beredt til at bringe."

Anna af Østrig bøjede hovedet og henfaldt i sit sædvanlige drømmeri. Hun kom til at tænke på Athos. Adelsmandens dristige væsen, kække og værdige ord samt de spøgelser, han havde fremmanet, mindede hende om en hel fortid af berusende poesi. Ungdom, skønhed, tyveårsalderens kærlighedshistorier, de hårde kampe og Buckinghams blodige endeligt, Buckingham, den eneste mand, som hun virkelig havde elsket, samt hendes skjulte forsvareres heroisme, der havde forsvaret hende både mod Richelieu og kongen.

Mazarin så på hende, og da hun troede sig alene og ikke længere var omgivet af en hel skare fjender, der belurede hende, læste han hendes tanker i hendes ansigt lige så tydeligt, som man kan se de forbidragende skyer spejle sig i en søs gennemsigtige vande.

"Det er altså nødvendigt at give efter for uvejret," mumlede Anna af Østrig, "og købe freden, og med tålmodighed og resignation vente på bedre tider."

Mazarin smilede bittert ad denne bemærkning, der røbede, at hun havde taget ministerens ord for alvor.

"Nu, De svarer mig ikke, kardinal. Hvad tænker De på?"

"Jeg tænker på, madame, at den uforskammede adelsmand, som vi lod arrestere af Comminges, gjorde en hentydning til Buckingham, som blev snigmyrdet, til fru de Chevreuse, som De lod jage i landflygtighed, til hr. de Beaufort, som De lod kaste i fængsel. Men når han ikke alluderede til mig, kommer det af, at han ikke ved, hvad jeg er for Dem."

Anna af Østrig fo'r sammen, som hun altid gjorde, når hendes stolthed blev såret. Hun rødmede og borede, for ikke at svare, sine skarpe negle i sine smukke hænder.

"Han er en kløgtig, hæderlig og forstandig mand, ikke at tale om, at han er en bestemt mand. De har fået lejlighed til at erfare det, ikke sandt, madame? Jeg vil derfor sige ham – det er en personlig gunst, jeg viser ham – hvori han har taget fejl med hensyn til mig, og det er, at det, man foreslår mig, næsten er en abdikation, og en abdikation fortjener at overvejes vel."

"En abdikation!" gentog Anna, "jeg troede, at det kun var konger, der abdicerede, min herre."

"Nu vel," fortsatte Mazarin, "er jeg ikke næsten konge, og det endda over Frankrig? Jeg forsikrer Dem, madame, at min ministerkjole, kastet ved fødderne af en kongelig seng, om natten har megen lighed med en kongekåbe."

Det var en af de sædvanlige ydmygelser, som Mazarin så ofte lod hende føle, og for hvilke hun bestandig bøjede hovedet. Det var kun Elizabeth og Katharina den Anden, der på en gang var deres elskeres maitresser og dronninger.

Anna af Østrig skottede derfor med en slags rædsel til kardinalens truende ansigt, som i sådanne øjeblikke ikke manglede en vis højhed i udtrykket.

"Min herre," sagde hun, "har jeg ikke sagt, og har De ikke hørt mig sige til disse herrer, at De kunne gøre, hvad De fandt for godt?"

"I så fald," svarede Mazarin, "tror jeg, at jeg finder for godt at blive. Det er ikke for min egen interesses skyld, men jeg tør nok sige også til Deres bedste."

"Så bliv, min herre, jeg ønsker intet hellere, men lad mig da ikke forhåne."

"De sigter til oprørernes fordringer og den tone, hvori de fremsætter dem. Tålmodighed! De har valgt et terræn, på hvilket jeg er en dygtigere general end De, nemlig underhandlingernes. Vi vil slå Dem blot ved at give tid. De sulter allerede, men det vil være langt værre om otte dage."

"Min Gud! Ja, min herre, jeg ved nok, at det vil ende sådan. Men talen er ikke alene om dem; de tilføjer mig ikke de mest sårende fornærmelser."

"Ah! Jeg forstår Dem. De tænker på de minder, som disse tre eller fire adelsmænd bestandig fremkalder. Men vi har dem i vor magt, og de er brødefulde nok til, at vi kan holde dem i fængsel, så længe det måtte behage os. Kun en af dem er ikke i vor magt og trodser os. Men for fanden, vi skal nok sende ham til hans kammerater. Jeg synes, at vi har udrettet vanskeligere ting. De to værste af dem har jeg foreløbig for en forsigtigheds skyld indespærret i Rueil, det vil sige i nærheden af mig, lige for mine øjne. Endnu i dag skal den tredje blive samlet med dem."

"Så længe de er fanger, er det godt," sagde Anna af Østrig, "men de vil en gang komme ud."

"Ja, hvis Deres Majestæt sætter dem i frihed."

"Ak!" udbrød Anna af Østrig, ved sig selv, "ved sådanne lejligheder savner man rigtig Paris."

"Og hvorfor det?"

"For Bastillens skyld, min herre, den er så sikker og tavs."

"Med konferencerne får vi fred. Madame, med freden Paris, med Paris Bastillen! Vore fire skrydere skal få lov til at rådne op der."

Anna af Østrig rynkede panden let, mens Mazarin kyssede hendes hånd for at tage afsked med hende.

Efter denne halvt underdanige, halvt galante gestus forlod Mazarin værelset. Anna af Østrig så efter ham, og alt som han fjernede sig, fortrak hendes mund sig til et foragteligt smil.

"Jeg foragtede," mumlede hun, "en kardinals kærlighed, der aldrig sagde: 'jeg vil gøre', men 'jeg har gjort'. Han kendte sikrere gemmesteder end Rueil og skumlere og tavsere end Bastillen. O, Verden vanslægter!"

83. Forsigtighedsregler

Efter at have forladt Anna af Østrig vendte Mazarin tilbage til Rueil, hvor han havde sin bolig, Mazarin havde altid en stærk eskorte i disse urolige tider, og undertiden var han endog forklædt.

I det gamle slots gård steg han i sin vogn.

Athos, der var overgivet til hr. Comminges' varetægt, fulgte til hest og våbenløs kardinalen uden at mæle et ord. Grimaud, der af sin herre var ladt tilbage ved slottets port, havde erfaret hans arrestation, den gang Athos råbte det til Aramis, og på et tegn af greven havde han uden at sige et ord stillet sig ved siden af Aramis, som om der ikke var passeret det mindste.

Rigtig nok havde Grimaud i de tyve år, han havde tjent sin herre, set ham slippe godt fra så mange ting, at intet mere ængstede ham.

De deputerede var straks efter audiensen taget tilbage til Paris, med andre ord, de havde et forspring for kardinalen på omtrent fem hundrede skridt. Athos kunne derfor, når han så ud for sig, se ryggen af Aramis, hvis forgyldte kårdegehæng og stolte holdning stak af blandt de andre.

Aramis syntes imidlertid ikke at bekymre sig det mindste om, at Athos kom bag efter. Kun en eneste gang vendte han sig om, men det var rigtig nok ved ankomsten til slottet. Han troede, at Mazarin måske ville lade sin nye fange blive i det lille, befæstede slot, hvor en kaptajn kommanderede. Men han tog fejl. Athos passerede Chatou i kardinalens følge.

Der, hvor vejen til Paris drejede af til Rueil, vendte Aramis sig atter om. Denne gang havde hans anelser ikke skuffet ham. Mazarin drejede af til højre, og Aramis så fangen forsvinde bag træerne. I det samme så Athos, drevet af en lignende tanke, sig også om. De to venner vekslede et nik, og Aramis førte hånden til sin hat lige som for at hilse. Athos forstod dette således, at hans ven ville lade ham forstå, at han havde en idé.

Ti minutter efter kørte Mazarin ind i gården til det slot, som kardinalen, hans forgænger, havde ladet bygge til sig i Rueil. Da han steg ud af vognen, trådte Comminges hen til ham.

"Hvor befaler Deres Eminence, at vi skal indkvartere hr. de la Fère?" spurgte han.

"I den pavillon, hvor orangeriet er, lige over for vagten. Det er min vilje, at der skal vises hr. grev de la Fère al mulig forekommenhed, skønt han er Hendes Majestæt dronningens fange."

"Deres Nåde," vedblev Comminges, "han udbeder sig som en nåde at blive bragt i nærheden af hr. d'Artagnan, der, som Deres Eminence har befalet, sidder i jagtpavillonen, lige over for orangeriet."

Mazarin betænkte sig et øjeblik.

Comminges så, at han rådførte sig med sig selv.

"Hvis vi satte disse tre i samme fængsel, hr. de Comminges," sagde Mazarin, "måtte vi fordoble posterne, og vi er ikke så rige på forsvarere, at vi har råd til en sådan ødselhed."

Comminges smilede. Mazarin lagde mærke til dette smil og forstod det.

"De kender dem ikke, hr. de Comminges, men jeg kender dem, først fra dem selv og dernæst af traditionen. Jeg havde

overdraget dem at bringe kong Charles hjælp, og de har gjort mirakler for at frelse ham. Havde skæbnen ikke blandet sig i det, ville den kære kong Charles i dette øjeblik befinde sig i sikkerhed midt imellem os."

"Men når de har tjent Deres Eminence så godt, hvorfor holder De dem da i fængsel?"

"I fængsel!" udbrød Mazarin; "fra hvilken tid er Rueil blevet et fængsel?"

"Fra den tid af, at det gemmer fanger indenfor sine mure," svarede Comminges.

"Disse herrer er ikke mine fanger, Comminges," fortsatte Mazarin med sit listige smil, "de er mine gæster, så kære gæster, at jeg har ladet vinduerne stænge, og værelserne, hvori de opholder sig, forsyne med skodder, for at de ikke skal blive kede af at holde mig med selskab. Men hvor meget det end kan synes, at de er fanger, nærer jeg dog den største agtelse for dem, og til bevis herpå tjener, at jeg ønsker at gøre hr. de la Fère et besøg for at tale med ham under fire øjne. For at vi ikke skal blive forstyrret i vor samtale, vil De, som jeg allerede før har sagt Dem, have den godhed at føre ham til orangeriet, hvor jeg, som De ved, plejer at spadsere. Under min spadseretur ser jeg ind til ham, og vi vil da tale sammen. Hvor fjendtlig han end efter sigende er stemt imod mig, nærer jeg dog sympati for ham, og hvis han er fornuftig, kan vi måske komme til enighed."

Hr. Comminges bukkede og gik tilbage til Athos, der med tilsyneladende ro, men med en virkelig uro ventede på udfaldet af konferencen.

"Nå?" spurgte han gardeløjtnanten.

"Det lader til, at det er en umulighed, min herre," svarede Comminges.

"Hr. de Comminges," fortsatte Athos, "jeg har hele mit liv været soldat og ved derfor, hvad en ordre er, men bortset fra denne ordre kan De gøre mig en tjeneste. Siden der ikke er noget i vejen for, at jeg ved, at hr. d'Artagnan er her, antager jeg, at der heller ikke er noget til hinder for, at han får at vide, at jeg også er her."

"I den henseende har jeg ingen ordre fået, min herre."

"Nu vel, så gør mig den tjeneste at bringe ham min kompliment og sig ham, at jeg er hans nabo. Fortæl ham med det samme, at De nys meddelte mig, at hr. de Mazarin har indespærret mig i orangeripavillonen for at kunne besøge mig, og sig ham samtidig, at jeg vil benytte denne lejlighed til at udvirke nogen formildelse i vort fangenskab."

"Det kan ikke vare længe," tilføjede Comminges, "hr. kardinalen sagde selv, at her intet fængsel var."

"Men her er hemmelige celler," bemærkede Athos smilende.

"O, det er noget ganske andet," vedblev Comminges. "Jeg ved nok, at der findes sagn om noget sådant, men en mand af simpel herkomst som kardinalen, en italiener, der er kommet til Frankrig for at gøre sin lykke, vil ikke vove at gå til sådanne yderligheder mod mænd som os. Det ville være uhørt. Det kunne gå an under den anden kardinal, der var en fornem herre, men hr. Mazarin! Nej! Cellerne kunne bruges af konger, men ikke af en kujon som han. Man kender Deres arrestation, man vil også snart få Deres venners at vide, min herre, og hele Frankrigs adel vil kræve ham til regnskab for Deres forsvinden. Nej nej, vær De ganske rolig, Rueils celler dur nu kun til at

skræmme børn med. Vær derfor uden frygt med hensyn til det. Hvem ved, om De ikke inden fjorten dage kan gøre mig en lignende tjeneste."

"Jeg, min herre!"

"Ja, kan jeg ikke blive hr. prælatsekretærens fange?"

"I så fald, min herre," svarede Athos med et buk, "skal jeg bestræbe mig for at vise Dem gengæld."

"Vil De gøre mig den ære at spise til aften med mig, hr. greve?" spurgte Comminges.

"Tak, min herre, jeg er i dårligt humør og ville ikke være noget muntert selskab for Dem. Tak!"

Comminges bragte nu greven til et værelse i stueetagen i en pavillon, der lå i flugt med orangeriet, hvortil man kom gennem en af soldater og hofmænd vrimlende gård. I centrum af denne gård, der havde skikkelse af en hestesko, lå den lejlighed, hvor hr. de Mazarin boede, og ved hver af dens fløje jagtpavillonen, hvor d'Artagnan sad, og orangeripavillonen, hvortil Athos var blevet bragt. Bag disse to fløje lå parken.

Da Athos var kommet ind i det værelse, han skulle bebo, så han gennem det med jernstænger forsynede vindue mure og tage.

"Hvad er det for en bygning?" spurgte han.

"Det er bagsiden af jagtpavillonen, hvor Deres venner sidder arresteret," svarede Comminges. "Uheldigvis er de vinduer, der vender ud her til, blevet tilmurede på den anden kardinals tid, for de to bygninger har mere end en gang været brugt som fængsel, og idet hr. de Mazarin indespærrer Dem der, benytter han dem kun efter deres oprindelige bestemmelse. Hvis

vinduerne ikke var tilmurede, ville De kunne have den trøst at nikke til Deres venner."

"De er sikker på, hr. de Comminges, at kardinalen vil gøre mig den ære at besøge mig?" spurgte Athos.

"Han har i det mindste selv sagt det, min herre."

Athos sukkede, idet han så på de stængede vinduer.

"Ja, det er sandt," sagde Comminges, "det er næsten et fængsel. Intet mangler, ikke engang jernstængerne. Men hvordan har De, en af de første adelsmænd, kunnet få det besynderlige indfald at hellige disse frondører Deres tapperhed! I sandhed, greve, hvis jeg nogen sinde havde troet at have en ven i den kongelige armés rækker, ville jeg have tænkt på Dem. De, grev de la Fère, en frondør! Fy! Man skulle næsten tro, at Deres fru moder havde været en embedsmands datter! De en frondør!"

"Min kære herre," svarede Athos, "jeg måtte enten være frondør eller mazariner. Efter længe at have ladet disse to navne lyde for mine øren, udtalte jeg mig for det første, det er i alt fald et fransk navn. Desuden er jeg frondør med prinserne og ikke med præsidenter, rådsherrer og embedsmænd. Hvad behageligt er der for resten ved at tjene kardinalen? Betragt en gang den vinduesløse mur, hr. de Comminges, den vil kunne fortælle Dem smukke ting om mazarinsk taknemmelighed."

"Ja," sagde Comminges leende, "især hvis den kunne gentage de forbandelser, hr. d'Artagnan i de sidste otte dage har udslynget."

"Stakkels d'Artagnan!" fortsatte Athos med et melankolsk smil, "en mand, der er så tapper, så god og frygtelig for dem, der ikke elsker dem, som han elsker. De har der to slemme

fanger, hr. de Comminges, og jeg beklager Dem, hvis man har gjort Dem ansvarlig for disse to ustyrlige mænd."

"Ustyrlige!" gentog Comminges smilende, "ih, min herre, De vil gøre mig bange. Den første dag, hr. d'Artagnan var fængslet, udfordrede han alle soldaterne og underofficererne, uden tvivl blot for at få fat i en kårde. Sådan gik det i to dage, men til sidst blev han så rolig og blid som et lam. For øjeblikket morer han sig med at synge gascogniske viser, der er nær ved at få os til at dø af latter."

"Og hr. du Vallon?" spurgte Athos.

"Ah! Med ham er det en anden sag. Jeg tilstår, at han er et frygteligt menneske. Den første dag sprængte han alle dørene, og jeg ventede at se ham gå ud af Rueil lige som Samson af Gaza. Men det er gået med ham som med hr. d'Artagnan. Nu har han ikke alene vænnet sig til sit fangenskab, men han spøger endda med det."

Athos, der ikke nærede nogen tvivl om, at denne forandring hos hans venner skjulte en af d'Artagnan lagt plan, ville ikke skade dem ved at skildre dem alt for frygtelige.

"Det er hidsige hoveder," sagde han, "den ene er en gascogner, den anden en picardier. Begge kommer let i fyr og flamme, men det går snart over. De har selv fået et bevis for det, og hvad De før fortalte mig, bestyrker mine ord."

Det var også Comminges' mening. Han forlod derfor Athos temmelig beroliget.

Vi vil nu begive os fra orangeriet til jagtpavillonen.

I baggrunden af gården, hvor man gennem en af joniske søjler dannet porticus så jagtbetjentenes boliger, lå en aflang bygning der løb parallelt med orangeripavillonen.

I denne pavillons stueetage var Porthos og d'Artagnan indespærrede. D'Artagnan gik frem og tilbage som en tiger, med stive blikke, udstødende dumpe brøl og standsede undertiden ved et stort vindue, der vendte ud til gården.

Porthos fordøjede i tavshed en fortræffelig middagsmad, hvis levninger nylig var blevet taget bort.

"Dagen er snart forbi," bemærkede d'Artagnan. "Klokken må omtrent være fire. Vi har nu været her i hundrede og tre og firs timer."

"Hm!" sagde Porthos for dog at sige noget.

"Hører De, hvad jeg siger, syvsover?" fortsatte d'Artagnan, utålmodig over, at en anden kunne sove om dagen, mens han havde ondt nok ved at sove om natten.

"Hvad er det?" spurgte Porthos.

"Hører De, hvad jeg siger?"

"Hvad siger De da?"

"Jeg siger," fortsatte d'Artagnan, "at vi snart har været her i hundrede og tre og firs timer."

"Det er Deres skyld," bemærkede Porthos.

"Hvad for noget! Er det min skyld ...!"

"Ja, jeg har tilbudt at skaffe os ud herfra."

"Ved at brække jernstængerne ud og slå dørene ind?"

"Naturligvis."

"Porthos, folk som vi går ikke på en så simpel og ligefrem måde deres vej."

"Da ville jeg dog med fornøjelse gå min vej på denne simple og ligefremme måde, som De forekommer mig at ringeagte i en alt for høj grad," svarede Porthos.

D'Artagnan trak på skuldrene.

"Og desuden," tilføjede han, "er sagen ikke gjort med at slippe ud af dette værelse."

"De forekommer mig at være i dårligere humør i dag end i går, min kære ven," sagde Porthos. "Forklar Dem nærmere, hvad De mener med, at alt ikke er gjort med at slippe ud af dette værelse."

"Da vi hverken har våben eller kender feltråbet, vil vi ikke kunne gøre halvtreds skridt i gården uden at støde på en skildvagt."

"Nu vel," sagde Porthos, "så dræber vi skildvagten og tager hans våben."

"Ja, men førend han bliver dræbt – en schweizer er sejlivet – vil han udstøde et skrig eller i det mindste et suk, der vil bringe vagten på benene. Vi, der er løver, vil blive fanget som ræve og kastet i et eller andet underjordisk hul, hvor vi ikke en gang vil have den trøst at se den afskyelige grå himmel i Rueil, der ikke ligner himlen i Tarbes mere, end månen ligner solen. Guds død! Hvis der var nogen udenfor, der kunne give os oplysninger om slottets moralske og fysiske topografi, om det, som Cæsar kalder *mores et loci*, i det mindste efter hvad man har fortalt mig ... når jeg tænker på, at det i de tyve år, jeg ikke har haft noget at bestille, ikke et øjeblik er faldet mig ind at anvende en ledig time til at studere Rueil!"

"Hvad gør det til sagen?" sagde Porthos. "Lad os kun gå alligevel."

"Min kære," sagde d'Artagnan, "ved De, hvorfor postejbagerne aldrig selv arbejder med?"

"Nej," svarede Porthos, "men det ville interessere mig meget at få det at vide."

"Det er, fordi de er bange for i deres elevers påsyn at brænde en tærte eller have uheld med en dessert."

"Og hvad så?"

"Og så ville man gøre nar ad dem, men postejbagerne må aldrig blive til nar."

"Og hvad vedkommer postejbagerne os?"

"Det, at vi aldrig tør indlade os på et eventyr, der kan gå galt eller gøre os latterlige. I England kom vi for nylig til kort, og det er en plet på vort rygte."

"Af hvem blev vi da slået?" spurgte Porthos.

"Af Mordaunt."

"Ja, men vi druknede hr. Mordaunt."

"Det ved jeg nok, og det vil hæve os noget i efterverdenens øjne, hvis efterverdenen for resten bekymrer sig om os. Men hør mig, Porthos. Skønt hr. Mordaunt ikke var at foragte, er hr. Mazarin dog efter min mening ganske anderledes mægtig, og ham vil vi ikke så let kunne drukne. Lad os derfor være på vor post, for," tilføjede d'Artagnan sukkende, "vi to opvejer måske otte andre, men vi opvejer ikke de fire, som De nok ved."

"Det er sandt," sagde Porthos og sukkede ligeledes.

"Nu vel, Porthos, gør som jeg, fordriv tiden med at spadsere, indtil vi hører fra vore venner, eller vi får en god idé, men sov ikke altid, som De nu gør. Der er intet, der sløver ånden så meget som søvn. Måske er den skæbne, der venter os, ikke så slem, som vi i begyndelsen tænkte. Jeg tror ikke, at hr. de Mazarin har i sinde at lade hovedet hugge af os, fordi man ikke ville kunne gøre det uden at anlægge sag imod os, og fordi denne ville gøre opsigt og hidkalde vore venner, der ikke ville lade hr. de Mazarin udføre sit forsæt."

"Hvor De taler forstandigt!" udbrød Porthos beundrende.

"Å ja," svarede d'Artagnan. "Og ser De, hvis man ikke anlægger sag imod os og ikke hugger hovederne af os, må man enten beholde os her eller føre os et andet sted hen."

"Ja, det må man," sagde Porthos.

"Nu vel, i så fald er det ikke muligt andet, end at Aramis og Athos må opdage vort opholdssted, og da vil det være tid, tro De mig."

"Ja, især da vi har det ret tåleligt her, kun med undtagelse af en eneste ting."

"Og den er?"

"Har De ikke lagt mærke til, d'Artagnan, at man har givet os stegt bedekød tre dage i træk?"

"Nej, men hvis man kommer med det samme den fjerde dag, vil jeg klage, det kan De stole på."

"Desuden længes jeg også undertiden efter mit hjem. Det er meget længe siden, at jeg besøgte mine slotte."

"Bah! Glem dem for øjeblikket, vi skal nok finde dem igen, med mindre hr. de Mazarin har ladet dem sløjfe."

"Tror De, at han skulle have tilladt sig en så tyrannisk handling?" spurgte Porthos urolig.

"Nej, sligt kunne ligne den anden kardinal, men vor er alt for stor en kryster til at indlade sig på den slags."

"De beroliger mig virkelig, d'Artagnan."

"Nå, så gør gode miner til slet spil lige som jeg. Lad os spøge med fangevogterne og vinde soldaternes velvilje, siden vi ikke kan bestikke dem. Snak mere med dem, Porthos, end De gør, når de står stille udenfor vore vinduer. Hidtil har De kun vist Dem Deres knyttede næver, og hvor respektable disse end

kunne være, er det dog ikke noget behageligt syn. Ak! Jeg ville give meget for at have blot fem hundrede louisdorer."

"Jeg også," sagde Porthos, der ikke ville stå tilbage for d'Artagnan, "jeg ville gerne give hundrede guldstykker for det."

I dette øjeblik trådte Comminges ind, fulgt af en sergent og to mand, der bragte fangernes aftensmad.

84. Hoved og arm

"Godt!" udbrød Porthos, "igen bedekød!"

"Min kære hr. de Comminges," sagde d'Artagnan, "De må vide, at min ven, hr. du Vallon, har besluttet at gå til de største yderligheder, hvis hr. de Mazarin bliver ved at føde os med dette sorte kød."

"Jeg erklærer endda," sagde Porthos, "at jeg ikke vil nyde noget, hvis man ikke tager dette bort."

"Bring bedekødet bort," sagde Comminges, "det er min vilje, at hr. du Vallon skal have en ordentlig aftensmad, især da jeg har en nyhed at meddele ham, som jeg er vis på vil give ham appetit."

"Er hr. de Mazarin måske død?" spurgte Porthos.

"Nej, det gør mig ondt, at jeg tvært imod må meddele Dem, at han har det meget godt."

"Så meget des værre," bemærkede Porthos.

"Hvad er det da for en nyhed?" spurgte d'Artagnan. "En nyhed er noget så sjældent i et fængsel, at jeg håber, De undskylder min utålmodighed, hr. de Comminges, især da De har ladet Dem forstå med, at det var en god nyhed."

"Ville det glæde Dem at høre, at hr. Grev de la Fère befinder sig vel?" svarede Comminges.

D'Artagnan spilede sine små øjne vidt op.

"Om det ville glæde mig!" udbrød han, "det ville mere end glæde mig, det ville gøre mig lykkelig."

"Nu vel, han har selv overdraget mig at bringe Dem en hilsen fra ham og sige Dem, at han har det godt."

D'Artagnan var nær ved at springe til loftet af glæde. Et øjekast underrettede Porthos om hans tanker.

"Hvis Athos ved, hvor vi er," sagde dette blik, "vil han inden føje tid handle."

Porthos havde ikke megen færdighed i at forstå øjekast, men denne gang forstod han det dog, efter som Athos' navn havde gjort det samme indtryk på ham som på d'Artagnan.

"De siger, at hr. grev de la Fère har anmodet Dem om at hilse hr. du Vallon og mig fra ham?" spurgte gascogneren frygtsomt.

"Ja, min herre."

"De har altså set ham?"

"Naturligvis."

"Hvor da, hvis det ikke er indiskret at spørge om det?"

"Tæt her ved," svarede Comminges smilende.

"Tæt her ved," sagde d'Artagnan med spillende øjne.

"Så tæt, at hvis vinduerne, der vender ud til orangeriet, ikke var tilmurede, ville De kunne se ham, derfra hvor De nu står."

"Han snuser omkring i nærheden af slottet," tænkte d'Artagnan. Derpå tilføjede han højt:

"De har måske truffet ham på jagten i parken?"

"Nej, nærmere, meget nærmere. Bag ved denne mur," sagde Comminges og slog på væggen.

"Bag ved denne mur? Hvad er der da bag ved denne mur? Jeg blev bragt hertil om natten, så fanden skal tage mig, om jeg ved, hvor jeg er."

"Nå," blev Comminges ved, "forudsæt en ting."

"Jeg vil forudsætte alt, hvad De ønsker."

"Forudsæt, at der var et vindue i denne væg."
"Nu vel?"
"Nu vel, så ville De fra dette vindue se hr. de la Fère stå i hans vindue."
"Hr. de la Fère bor altså på slottet?"
"Ja."
"I hvilken egenskab?"
"I den samme som De."
"Er Athos fængslet?"
"De ved nok," sagde Comminges leende, "at der ingen fanger findes i Rueil, efter som der intet fængsel er."
"Lad os ikke hænge os i ord, min herre, er Athos blevet arresteret?"
"Ja, i går, i Saint-Germain, da han kom ud fra dronningen."
D'Artagnan lod modløs sine arme synke. Han var som lynslået. Blegheden fo'r lige som en hvid sky over hans solbrændte teint, men forsvandt næsten straks.
"Fange!" sagde d'Artagnan.
"Fange!" gentog Porthos efter ham.
Pludselig løftede d'Artagnan hovedet i vejret, og hans øjne fik et endog for Porthos uforståeligt liv. Men det varede kun et øjeblik, og en dyb modløshed bemægtigede sig ham atter.
"Nå, nå," sagde Comminges, der nærede en oprigtig hengivenhed for d'Artagnan fra den dag, da Broussel blev arresteret, "nå, tab ikke modet, jeg har ikke villet bringe Dem nogen ubehagelig efterretning, tvært imod. I den nuværende krig er ingen af os sikker. Glæd Dem derfor over det tilfælde, der bringer Deres ven i nærheden af Dem og hr. du Vallon, i stedet for at blive fortvivlet over det."

Men denne opfordring havde ingen indflydelse på d'Artagnan, der fortsatte at være nedslået.

"Hvilket ansigt satte han op?" spurgte Porthos, der, da han mærkede, at d'Artagnan lod samtalen falde, benyttede lejligheden til at tale et ord med.

"Ih, han så meget munter ud," svarede Comminges. "I begyndelsen var han lige som De temmelig modløs, men da han fik at høre, at hr. kardinalen i aften ville aflægge ham et besøg ..."

"Ah!" udbrød d'Artagnan, "vil hr. kardinalen gøre grev de la Fère en visit?"

"Ja, han har ladet ham underrette om dette, og da hr. grev de la Fère hørte dette, bad han mig sige Dem, at han ville benytte den gunst, kardinalen viste ham, til at tale Deres og sin egen sag."

"Ak, den kære greve!" sagde d'Artagnan.

"Det er rigtig nok en stor gunst," brummede Porthos. "For pokker! Hr. grev de la Fère er langt mere værd end hr. de Mazarin."

"Lige meget," sagde d'Artagnan med sin sleskeste stemme, "når man nærmere overvejer det, er det en stor ære for hr. grev de la Fère, og navnlig berettiger dette besøg til de bedste forventninger. Det er efter min mening endog en så stor ære for en fange, at jeg tror, hr. de Comminges tager fejl."

"Hvorledes? Jeg tager fejl?"

"Det er ikke hr. de Mazarin, der vil besøge grev de la Fère, men grev de la Fère, der vil blive kaldet til hr. de Mazarin."

"Nej, nej," sagde Comminges, som det var magtpåliggende at stille tingene i deres rigtige lys. "Jeg hørte alt for tydeligt, at

kardinalen sagde det. Det er ham, der vil besøge grev de la Fère."

D'Artagnan søgte at møde Porthos' øjne for at se, om hans kammerat fattede betydningen af dette besøg, men Porthos så ikke en gang til den side, hvor han stod.

"Kardinalen plejer altså at spadsere i orangeriet?" spurgte d'Artagnan.

"Han lukker sig hver aften inde der," svarede Comminges. "Det lader til, at det er der, han tænker over statens anliggender."

"I så fald," fortsatte d'Artagnan, "begynder jeg næsten at tro, at hr. grev de la Fère vil modtage besøg af Hans Eminence, men han vil naturligvis lade sig eskortere."

"Ja, af to soldater."

"Og i sådanne folks nærværelse afhandler han statssager?"

"Soldaterne er schweizere fra de små kantoner og taler kun tysk. For resten vil de efter al sandsynlighed blive stående udenfor."

D'Artagnan borede neglene i sine hænder, for at hans ansigt ikke skulle røbe hans følelser.

"Lad hr. de Mazarin vogte sig for alene at gå ind til hr. grev de la Fère," sagde d'Artagnan, "for greven må være rasende på ham."

Comminges gav sig til at le.

"Ha, ha! Man skulle virkelig tro, at I var menneskeædere! Hr. de la Fère er en adelsmand, og desuden er han våbenløs. Ved det første skrig af Hans Eminence vil de to soldater, der ledsager ham, ile til."

"To soldater," gentog d'Artagnan, lige som om han huskede sig om, "ja, rigtig. Det er altså dem, jeg hører kalde på hver aften, og som jeg ser spadsere undertiden en halv time udenfor mine vinduer."

"Javel, de venter på kardinalen eller rettere på Bernouin, der kalder på dem, når kardinalen vil gå."

"Det er på min ære smukke folk," bemærkede d'Artagnan.

"De hører til det regiment, der var med ved Lens, og som hr. prinsen har overladt kardinalen for at gøre ære ad ham."

"Ak, min herre," sagde d'Artagnan lige som for med et ord at resumere hele den lange samtale, "blot Hans Eminence ville lade sig formilde og love hr. de la Fère at sætte os på fri fod."

"Det ønsker jeg af mit ganske hjerte," sagde Comminges.

"Altså, hvis han skulle glemme dette besøg, vil De ikke betænke Dem på at minde ham om det?"

"Nej, tvært imod."

"Det beroliger mig lidt."

Den, der havde kunnet læse i gascognerens sjæl, ville denne forandring af konversationsemne være forekommet som en snild manøvre.

"Og nu har jeg blot en ting at bede Dem om, hr. de Comminges," fortsatte han.

"Jeg er ganske til Deres tjeneste, min herre."

"Vil De få hr. grev de la Fère at se igen?"

"Ja, i morgen tidlig."

"Vil De bringe ham en hilsen fra os og bede ham udvirke den samme gunst for mig, som han selv har erholdt."

"De ønsker, at kardinalen skal komme her hen?"

"Nej, jeg er ikke så fordringsfuld. Blot Hans Eminence vil gøre mig den ære at høre mig, forlanger jeg ikke mere."

"O," mumlede Porthos, rystende på hovedet, "det ville jeg aldrig have troet om ham. Hvor ulykken kan gøre et menneske forknyt."

"Det skal ske!" sagde Comminges.

"Fortæl ligeledes greven, at jeg befinder mig vel, og at De har fundet mig nedslået, men resigneret."

"De spøger, min herre."

"Sig det samme om hr. du Vallon."

"Nej, på ingen måde!" udbrød Porthos. "Jeg er aldeles ikke resigneret."

"Men De vil blive det, min ven."

"Aldrig!"

"Han vil blive resigneret, hr. de Comminges. Jeg kender ham bedre, end han kender sig selv, og jeg ved, at han er i besiddelse af tusinde fortræffelige egenskaber, som han ikke en gang har nogen anelse om. Ti, min kære du Vallon, og vær resigneret."

"Farvel, mine herrer," sagde Comminges, "og en god nat."

Comminges hilste og gik. D'Artagnan så efter ham med det samme nedslåede og resignerede ansigt. Men næppe var døren blevet lukket efter gardekaptajnen, førend han sprang hen til Porthos og trykkede ham i sine arme med den mest umiskendelige glæde.

"Men hvad er der dog på færde?" udbrød Porthos. "Er De blevet gal, min stakkels ven?"

"Vi er frelst!" svarede d'Artagnan.

"Da ser jeg virkelig ikke, hvordan det skulle gå til," fortsatte Porthos, "jeg ser tvært imod, at vi alle er i fængsel, undtagen

Aramis, og at vore udsigter til at slippe ud er blevet betydeligt formindskede, siden en til er gået i hr. de Mazarins musefælde."

"Aldeles ikke, Porthos! Denne musefælde, der var stærk nok til at holde os to, bliver alt for svag til tre."

"Det forstår jeg ikke," sagde Porthos.

"Det behøves heller ikke," svarede d'Artagnan. "Lad os sætte os til bords og samle kræfter. Vi får brug for dem i nat."

"Hvad skal vi da foretage os i nat?" spurgte Porthos mere og mere nysgerrig.

"Efter al sandsynlighed vil vi komme til at gøre en rejse."

"Men ..."

"Til bords, kære ven, mens jeg spiser, får jeg en eller anden idé. Efter måltidet, når jeg har ordnet mine ideer, skal jeg meddele Dem dem."

Hvor meget Porthos end ønskede at blive bekendt med d'Artagnans planer, satte han sig dog til bords uden at trænge mere ind på denne og spiste med en appetit, der gjorde hans tillid til d'Artagnans opfindelsesevne ære.

Måltidet blev nydt i tavshed, men derfor ikke med forstemthed, for fra tid til anden oplivedes d'Artagnans ansigt af et af disse fine smil, der var ejendommelige for ham, når han var i godt humør. Porthos bemærkede disse smil, og ved ethvert af dem udstødte han et udråb.

Ved desserten lagde d'Artagnan sig tilbage i sin stol, slog det ene ben over det andet og gyngede frem og tilbage med en overordentlig selvtilfreds mine.

Porthos støttede sin hage mod begge sine hænder, lagde albuerne på bordet og betragtede d'Artagnan med dette

tillidsfulde blik, der gav denne kolos et så beundringsværdigt udtryk af troskyldighed.

"Nå," sagde d'Artagnan efter et øjebliks forløb.

"Nå?" gentog Porthos.

"De sagde altså, kære ven ..."

"Jeg! Jeg har ikke sagt et ord."

"Jo vist, De sagde, at De havde lyst til at gå Deres vej."

"Ah! Hvad det angår, så er det ikke lysten, der mangler mig."

"Og De føjede til, at man for at slippe bort her fra blot behøvede at sprænge døren eller gøre et hul i muren."

"Det er sandt, det sagde jeg, og det siger jeg endnu."

"Og jeg svarede Dem, Porthos, at det var et dårligt middel, og at vi ikke ville gøre hundrede skridt, førend vi atter blev grebet, med mindre vi havde en forklædning og våben til at forsvare os med."

"Det er sandt, vi må have våben og klæder."

"Nu vel," fortsatte d'Artagnan og rejste sig op, "vi har dem, min ven, og oven i købet noget endnu bedre."

"Bah!" udbrød Porthos, så sig omkring.

"Det er forgæves at lede efter det, det kommer, når vi skal bruge det. På hvilken tid omtrent er det at vi har set schweizerne spadsere forbi?"

"En times tid efter, at det er blevet mørkt, tror jeg."

"Hvis de kommer i dag lige som i går, kan vi altså have den fornøjelse at se dem om et kvarters tid."

"Ja, i det seneste om et kvarter."

"Deres arm er endnu god, Porthos, ikke sandt?"

Porthos strøg sit ærme tilbage, løste skjorten op og betragtede med velbehag sine muskuløse arme, der var lige så

tykke som andre menneskers lår.

"Ja," sagde han, "de er ret gode."

"Så at De altså uden at anstrenge Dem for meget kan gøre et tøndebånd af denne ildtang og en proptrækker af denne ildskuffe?"

"Ganske vist," svarede Porthos.

"Lad mig en gang se," sagde d'Artagnan.

Kæmpen tog de to nævnte genstande og iværksatte med den største lethed og tilsyneladende uden at anstrenge sig de af hans ven forlangte forvandlinger.

"Se så, nu er det gjort," sagde han.

"Prægtigt!" udbrød d'Artagnan, "De er i sandhed begavet, min ven."

"Jeg har," fortsatte Porthos, "hørt tale om en vis Milo, der gjorde overordentlige ting, så som at slynge et tov om sin pande og derpå sprænge det, at dræbe en okse med et næveslag og bære den bort på sine skuldre, at standse en hest ved bagbenene osv. osv. Alt dette har jeg ladet mig fortælle på Pierrefonds, og jeg har gjort det alt sammen undtagen det kunststykke med tovet."

"Det kommer af, at De ikke har Deres styrke i hovedet, Porthos," sagde d'Artagnan.

"Nej, den sidder i mine arme og skuldre," svarede Porthos naivt.

"Og så?"

"Nu vel, min ven, kom med hen til vinduet og benyt Deres kræfter til at tage en af jernstængerne ud. Vent lidt, lad mig først slukke lampen."

Porthos trådte hen til vinduet, tog med begge sine hænder om en af jernstængerne, trak den til sig og bøjede den ligesom en bue, således at begge enderne sprængte den stenindfatning, hvori de havde siddet i over tredive år.

"Nu vel, min ven," sagde d'Artagnan, "det kunne kardinalen aldrig have gjort, hvor stort et geni han så er."

"Skal jeg også tage de andre ud?" spurgte Porthos.

"Nej, det er nok med den ene, en mand kan nu slippe igennem. Stik nu Deres arm ud."

"Hvorfor det?"

"Det skal De få at vide. Gør blot som jeg siger."

Porthos adlød lige så blindt som en soldat og stak sin arm ud mellem jernstængerne.

"Prægtigt!" udbrød d'Artagnan.

"Jeg kunne nok ønske at vide rigtig besked," sagde Porthos.

"Hør, min ven, jeg skal forklare Dem det hele med to ord. Døren til vagtstuen bliver åbnet, som De ser."

"Ja, det ser jeg."

"De to gardister, der skal ledsage hr. de Mazarin, vil om et øjeblik komme hen i vor gård, som kardinalen skal igennem, når han begiver sig til orangeriet."

"Der kommer de."

"Blot de nu vil lukke døren efter sig igen. Godt! De lukker den."

"Og ...?"

"Stille! De kan let høre os."

"Endnu er jeg da lige klog."

"De vil forstå det hele, alt som De udfører det."

"Imidlertid ville jeg foretrække ..."

"De vil få den fornøjelse at blive overrasket."

"Ja, det er sandt," sagde Porthos.

"Stille!"

Porthos forholdt sig tavs og ubevægelig.

De to soldater kom ganske rigtigt hen mod vinduet. De gned sig i hænderne, for, som allerede bemærket, var man i februar måned, og det var meget koldt.

I det samme åbnedes døren til vagtstuen, og der blev kaldt på den ene soldat.

Soldaten forlod sin kammerat og vendte tilbage til vagtstuen.

"Går det endnu godt?" spurgte Porthos.

"Bedre end nogen sinde," svarede d'Artagnan. "Hør nu. Jeg vil kalde på soldaten og give mig i snak med ham, lige som jeg gjorde i går med en af hans kammerater, som De nok husker."

"Ja, men jeg forstod ikke et ord af, hvad han sagde."

"Han havde også en temmelig utydelig udtale. Men tab blot ikke et ord af, hvad jeg vil sige, alt beror på udførelsen, Porthos."

"Godt, det er min stærke side."

"For pokker, det ved jeg nok. Derfor gør jeg også regning på Dem. – Altså, jeg vil kalde på soldaten og indlede en samtale med ham."

"Det har De allerede sagt."

"Jeg vender mig til venstre, så at han vil komme til at stå til højre for Dem, når han stiger op på bænken."

"Men hvis han ikke stiger op på den?"

"Det vil han, vær kun ganske rolig. I det øjeblik, han stiger op på bænken, rækker De Deres frygtelige arm ud og griber ham om halsen. Derpå tager De ham ved gællerne, lige som Tobias

tog fisken, og trækker ham ind i vort værelse, idet De sørger for at klemme ham dygtigt, for at han ikke skal skrige."

"Javel," sagde Porthos, "men hvis jeg kvæler ham?"

"For det første ville det kun være en schweizer mindre, men jeg håber, at De ikke vil kvæle ham. De lægger ham ganske sagte ned her, hvorpå vi knebler ham og binder ham et eller andet sted, lige meget hvor. Det vil altså skaffe os en uniform og en kårde."

"Fortræffeligt!" udbrød Porthos, idet han betragtede d'Artagnan med den dybeste beundring.

"Men en uniformskjole og en kårde er ikke nok til to."

"Nå, har han ikke en kammerat?"

"Det er rigtigt," sagde Porthos.

"Altså, når jeg hoster, er det tid, og De rækker da armen ud."

"Godt!"

De to venner indtog deres poster. Porthos var fuldkommen skjult i vindueskrogen.

"God aften, kammerat," sagde d'Artagnan med sin venligste stemme.

"God aften, min herre," svarede soldaten.

"Det er temmelig koldt at spadsere," fortsatte d'Artagnan.

"Brrrr!" sagde soldaten.

"Jeg antager, at De ikke vil have noget imod et glas vin?"

"Et glas vin vil være mig meget velkommen."

"Fisken bider på! Fisken bider på!" mumlede d'Artagnan til Porthos.

"Jeg forstår Dem," svarede Porthos.

"Jeg har her en flaske," vedblev d'Artagnan, "og den er Deres, hvis De vil tømme den på min sundhed."

"Med fornøjelse," svarede soldaten og trådte nærmere.

"Så kom og tag den, min ven," sagde d'Artagnan.

"Gerne, jeg tror, at der er en bænk."

"Min gud, man skulle næsten tro, at den var anbragt der for det samme. Stig op på den ... se så, nu er det godt, min ven." Og d'Artagnan hostede.

I det samme øjeblik sænkede Porthos sin arm. Hans stålnæve lagde sig med lynets hurtighed om soldatens hals, løftede ham halvkvalt i vejret, trak ham ind gennem åbningen og lagde ham på gulvet, hvor d'Artagnan, idet han lige lod ham få tid til at trække vejret, kneblede ham med sit skærf. Så snart det var besørget, gav han sig tid til at klæde ham af med en mands hurtighed og behændighed, der har lært sin håndtering på valpladsen.

Den plyndrede og kneblede soldat blev derpå lagt på ildstedet, hvis ild vore venner i forvejen havde slukket.

"Det er altid en uniform og en kårde," bemærkede Porthos.

"Dem tager jeg," sagde d'Artagnan. "Hvis De vil have en uniform og en kårde, må De begynde forfra. Pas på, der ser jeg den anden soldat komme ud af vagtstuen og her hen imod."

"Jeg tror, at det ville være uklogt at gentage den samme manøvre," sagde Porthos. "Efter hvad man har forsikret mig, lykkes sligt ikke to gange. Hvis det gik galt for mig, ville alt være tabt. Jeg vil stige ud af vinduet, benytte øjeblikket og levere Dem ham kneblet."

"Ja, det er bedre," svarede gascogneren.

"Hold Dem parat," sagde Porthos, idet han lod sig glide ud af vinduet.

Det gik, som Porthos havde sagt. Kæmpen skjulte sig i gården, og da soldaten gik forbi ham, greb han ham i nakken, kneblede ham, stødte ham ind gennem åbningen mellem jernstængerne og fulgte selv bag efter.

Den anden fange blev klædt af lige som den første. Han blev lagt på sengen og bundet med sengegjorderne, og da sengen var af massivt egetræ og gjorderne af dobbelt tykkelse, kunne man være lige så sikker for ham som for den første.

"Nå," sagde d'Artagnan, "det gik jo fortræffeligt. Prøv nu den fyrs kjole, Porthos. Jeg tvivler om, at den passer Dem, men om den også skulle være for snæver til Dem, skal De ikke bryde Dem om det, for gehænget vil være mere end tilstrækkeligt, ikke tale om hatten med de røde fjer."

Tilfældigvis traf det sig således, at den anden schweizer var en gigantisk karl, så at alt gik fortræffeligt, når man undtager, at sømmene et par steder sprang.

"Og nu," sagde d'Artagnan, "vil De formodentlig ikke have noget imod at få en forklaring på alt dette, Porthos."

"Nej, ikke det mindste."

"Nu vel, vi går ud i gården og indtager disse to skælmes plads. Om et øjeblik vil kammertjeneren lige som i går og i forgårs kalde på eskorten. Vi trykker hatten ned i øjnene og eskorterer Hans Eminence."

"Hvor hen?"

"Hvor han går hen – til Athos. Tror De, at han vil blive bedrøvet over at se os?"

"O!" udbrød Porthos. "Jeg forstår Dem."

"Vent lidt med at give Deres glæde luft, Porthos, for De har endnu ikke hørt alt," sagde gascogneren skælmsk.

"Hvad skal der da ske?" spurgte Porthos.

"Følg mig," svarede d'Artagnan, "den, der lever, skal få det at se."

Og han steg ud i gården gennem åbningen.

Porthos fulgte efter ham den samme vej, skønt med mere besvær og ikke så hurtigt.

Man hørte de to i kammeret liggende soldater skælve af angst.

D'Artagnan og Porthos var næppe kommet ned på jorden, førend en dør åbnedes, og kammertjeneren hørtes råbe:

"Eskorten!"

"Her," sagde d'Artagnan.

Derpå vendte han sig om til Porthos og tilføjede:

"Hvad siger De til dette, hr. du Vallon?"

"Når det blot varer ved, siger jeg, at det er fortræffeligt."

De to improviserede soldater marcherede gravitetisk bag efter kammertjeneren, der åbnede en dør i vestibulen for dem og derpå en anden, der førte ind til et værelse, som syntes at være en ventesal. Idet han pegede på to taburetter sagde han:

"Ordren er meget simpel: I må kun lade en person komme ind, kun en eneste, forstår I! Det er det hele. Denne person skal I adlyde i et og alt. Når I vender tilbage, kan der ingen fejltagelse ske, I skal vente her, ind til jeg henter jer."

D'Artagnan var godt kendt med denne kammertjener, der ikke var nogen anden end Bernouin, som i de sidste seks eller otte måneder havde ført ham en halv snes gange ind til kardinalen. I stedet for at svare indskrænkede han sig derfor til at brumme et ja med den mindst mulige gascogniske og mest mulige tyske accent.

Hvad Porthos angår, da havde d'Artagnan taget det løfte af ham, at han under ingen omstændigheder måtte åbne munden.

Bernouin fjernede sig atter og lukkede døren efter sig.

"Oho!" udbrød Porthos, da han hørte nøglen blive drejet om i låsen, "det lader til, at det er mode her at indespærre folk. Som det synes mig, har vi kun skiftet fængsel. Den hele forskel er, at vi er i orangeriet i stedet for hist henne, og jeg ved ikke, om vi har vundet ved byttet."

"Stille!" sagde d'Artagnan, "der kommer han."

I den foran liggende sal, det vil sige i vestibulen, hørtes i det samme lette trin. Døren drejede sig på sine hængsler, og en mand, der var klædt som kavaler og indhyllet i en brun kappe, der bar en bredskygget hat, som var trukket helt ned i øjnene, og som havde en lygte i hånden, trådte ind.

Porthos trykkede sig op mod væggen, men han kunne ikke gøre sig så usynlig, at manden i kappen ikke bemærkede ham. Han rakte ham lygten og sagde:

"Tænd lampen, der hænger ned fra loftet."

Derpå vendte han sig om til d'Artagnan og fortsatte:

"De kender jo feltråbet?"

"*Jawohl,*" svarede gascogneren, der havde besluttet at indskrænke sig til denne prøve af det tyske sprog.

"*Tedesco!*" mumlede kardinalen.

Og idet han skred hen til den dør, der befandt sig lige over for den, ad hvilken han var trådt ind, åbnede han den og forsvandt, idet han lukkede den i lås efter sig.

"Hvad skal vi nu gøre?" spurgte Porthos.

"Nu skal vi tage vor tilflugt til Deres skuldre, hvis den dør der er lukket af, min ven Porthos. Hver ting har sin tid, og den, der forstår at vente, kan opnå alt. Men lad os først barrikadere den anden dør, førend vi følger efter kavaleren."

De to venner gav sig straks til værket og opstablede foran døren alle de møbler, der fandtes i salen, hvorved adgangen blev aldeles spærret, især da døren gik indad.

"Se så," sagde d'Artagnan, "nu er vi da sikre på ikke at blive overrasket bag fra. Fremad!"

85. Hr. Mazarins hemmelige celler, i hvilke fangerne kunne blive glemt i årevis

De gik hen til den dør, gennem hvilken Mazarin var forsvundet. Den var lukket i lås, og d'Artagnan prøvede forgæves på at åbne den.

"Her kan De få brug for Deres skuldre," sagde d'Artagnan. "Stød den ind, min ven, men sagte, uden alt for megen støj. Slå den ikke ind, men skyd blot fløjene fra hinanden."

Porthos satte sine kæmpeskuldre mod en af fyldingerne, der gav efter, hvor på d'Artagnan stak spidsen af sin kårde ind mellem hagen og riglen i låsen. Denne gav efter, og døren åbnedes.

"Jeg sagde Dem nok, ven Porthos, at man kan få det med fruentimmere og døre, som man vil, når man blot tager dem med lempe."

"Ja," sagde Porthos, "sagen er, at De er en stor moralist."

"Lad os træde indenfor," sagde d'Artagnan.

De trådte indenfor. Bag et gitter sås ved skinnet af kardinalens lygte, der stod midt på gulvet i galleriet, orange- og grantræer, som var plantet i lange rækker og dannede en stor og to mindre sidealleer.

"Ingen kardinal," sagde d'Artagnan, "men blot lugten af ham! Hvor fanden er han dog henne?"

Med disse ord gav han sig til at rekognoscere den ene sidealle, mens han ved tegn opfordrede Porthos til at gøre det samme ved den anden. Pludselig så han på sin venstre hånd en kasse, der var flyttet bort fra sin plads, og hvor den havde stået, et åbent hul, ti mand ville have haft møje med at flytte denne kasse, der ved en eller anden mekanisme let bevægedes.

Som allerede bemærket opdagede d'Artagnan et hul, hvor den skulle stå, og i dette hul trinnene af en vindeltrappe.

Han vinkede ad Porthos og viste ham hullet og trinnene.

De to mænd så forbavset på hinanden.

"Hvis vi ikke brød os om andet end guld," hviskede d'Artagnan, "ville vi have fundet, hvad vi søgte, og være rige på en gang."

"Hvordan det?"

"Fatter De ikke, Porthos, at ved foden af denne trappe findes efter al sandsynlighed kardinalens berømte skatkammer, og vi behøver kun at gå ned, tømme en kiste, lukke kardinalen inde, gå bort igen med alt det guld, vi kunne slæbe med os, og sætte kassen atter på sin plads! Intet menneske, ikke engang kardinalen, ville kunne spørge os, hvorfra vi havde fået vor rigdom."

I det samme, netop som d'Artagnan bøjede sig forover for at lytte, hørtes en klang af metal, lige som når man flytter en pose med penge. Han fo'r sammen. Straks efter blev en dør lukket op, og et lysskær sås på trappen.

Mazarin havde ladet sin lygte blive stående i orangeriet for at give det udseende af, at han spadserede. Men han havde tændt et vokslys, da han begav sig ned i sit skatkammer.

"Hm!" sagde han, idet han steg op ad trappen, befølende en omfangsrig pose med dukater, "her er nok til at betale fem parlamentsråder og to pariser-generaler med. Også jeg er en stor general. Jeg fører kun krig på min egen måde ..."

D'Artagnan og Porthos havde imidlertid skjult sig i hver sin sidealle bag en kasse og ventede.

Mazarin passerede d'Artagnan i tre skridts afstand og trykkede på en i muren skjult fjeder. Stenflisen drejede sig rundt, og orangetræet, der stod på den, indtog atter sin plads.

Kardinalen pustede nu sit lys ud og puttede det i lommen, derpå tog han lygten og sagde:

"Og nu vil vi begive os til hr. de la Fère."

"Godt!" tænkte d'Artagnan, "det er den samme vej, vi skal, og vi kan følges ad."

De begav sig alle tre på vejen, Mazarin på hovedalleen og Porthos og d'Artagnan på sidealleerne. De to sidste undgik omhyggeligt de lange lyslinjer, som kardinalens lygte ved hvert skridt kastede mellem kasserne.

Mazarin ankom til en anden gitterdør uden at opdage, at man fulgte efter ham, for det bløde sand dæmpede lyden af hans to ledsageres skridt. Derpå drejede han til venstre ind i en gang, som Porthos og d'Artagnan endnu ikke havde lagt mærke til, men ligesom han ville til at åbne døren, standsede han tankefuld.

"Ah! Diavolo!" udbrød han, "jeg har rent glemt Comminges' advarsel. Jeg må hente soldaterne og stille dem uden for døren, for ikke at overgive mig på nåde og unåde til denne skinbarlige djævel."

Og med en utålmodig gebærde vendte han sig om.

"De behøver ikke at gøre Dem den ulejlighed," sagde d'Artagnan og trådte frem med hatten i hånden og et smilende ansigt, "vi har fulgt Deres Eminence skridt for skridt, og her er vi."

"Ja, her er vi," gentog Porthos, idet han ligeledes hilste meget venskabeligt.

Mazarin så forvirret fra den ene til den anden.

"d'Artagnan!" mumlede han forbavset.

"Ja, Deres Nåde, det er mig, og jeg har den ære at forestille Dem hr. du Vallon, denne min fortræffelige ven, som Deres Eminence en gang har været så god at interessere sig så levende for."

Og d'Artagnan holdt lyset hen for Porthos' glædestrålende ansigt. Denne begyndte nu at forstå det hele og var ganske stolt af det.

"De ville nok til hr. de la Fère," fortsatte d'Artagnan, "lad Dem endelig ikke genere af os, Deres Nåde. Vær så god at vise os vejen, så skal vi følge bag efter."

Mazarin begyndte at fatte sig lidt.

"Nå," sagde han, "De har fanget mig i en snare, mine herrer, og jeg erklærer mig for overvundet. De vil bede mig om Deres frihed, ikke sandt? Jeg skænker Dem den."

"O, Deres Nåde er meget god," sagde d'Artagnan, "men friheden, den har vi, og vi vil derfor bede Dem om en anden ting."

"De har Deres frihed?" udbrød Mazarin ganske forskrækket.

"Naturligvis. Det er tvært imod Deres Nåde, der har mistet sin, og nu, hvad skal man sige, Deres Nåde, det er krigens gang, må De købe den tilbage."

Det gøs i Mazarin. Hans ellers så gennemtrængende blik søgte forgæves at læse i gascognerens spotske og Porthos' ubevægelige ansigt. Begge stod i skyggen, og selv den cumæiske sibylle havde ikke kunnet læse i dem.

"Købe min frihed!" gentog Mazarin.

"Ja, Deres Nåde."

"Og hvor meget skal den koste, hr. d'Artagnan?"

"For pokker! Det ved jeg ikke endnu, Deres Nåde. Vi vil spørge grev de la Fère om det, hvis Deres Eminence vil tillade det. Når Deres Eminence vil nedlade sig til at åbne den dør, der fører ind til ham, skal det være afgjort inden få minutter."

Mazarin fo'r sammen.

"Deres Nåde," fortsatte d'Artagnan, "ser, hvor meget vi bestræber os for at iagttage formerne, men vi må dog underrette Dem om, at vi ingen tid har at spilde. Luk derfor op, Deres Nåde, om De behager, og mærk Dem en gang for alle, at hvis De gør det mindste tegn til at flygte eller udstøder det mindste skrig, må De ikke tage os det ilde op, at vi går til yderligheder, for vor stilling er meget prekær."

"Vær kun rolig, mine herrer," svarede Mazarin, "jeg skal ikke gøre noget sådant, det giver jeg Dem mit æresord på."

D'Artagnan gav Porthos et tegn til at være på sin post og sagde, idet han atter vendte sig om til Mazarin:

"Lad os så komme indenfor, Deres Nåde."

86. Underhandlinger

Mazarin åbnede en dør, på hvis tærskel Athos befandt sig, beredt til at tage imod det fornemme besøg.

Da han fik øje på Mazarin, bukkede han.

"Deres Eminence," sagde han, "havde ikke behøvet at lade sig eskortere. Den ære, jeg nyder, er alt for stor til, at jeg skulle glemme den."

"Derfor, min kære greve," sagde d'Artagnan, "brød Hans Eminence sig heller slet ikke om at få os med. Hr. du Vallon og jeg har tværtimod, måske på en temmelig påtrængende måde, forlangt at følge med ham, i den grad længtes vi efter at se Dem."

Ved at høre denne spotske stemme for Athos forbavset op.

"d'Artagnan! Porthos!" udbrød han.

"I egen person, kære ven."

"I egen person!" gentog Porthos.

"Hvad skal det betyde?" spurgte greven.

"Det skal betyde," sagde Mazarin, mens han prøvede på at smile og bed sig i læberne, "det skal betyde, at rollerne er ombyttet, og i stedet for, at disse herrer er mine fanger, er jeg nu Deres fange og er nødt til at lade mig foreskrive betingelser. Men jeg kan lade Dem vide, mine herrer, at med mindre I tager livet af mig, skal Deres sejr ikke blive af lang varighed. Turen kommer også til mig ..."

"Tru ikke, Deres Nåde," afbrød d'Artagnan ham, "det er et dårligt eksempel. Vi er så venlige og høflige mod Deres

Eminence. Lad os forjage vort onde lune og passiare venskabeligere sammen."

"Jeg forlanger ikke bedre, mine herrer," fortsatte Mazarin, "men jeg vil ikke have, at De skal anse Deres stilling for bedre, end den er. På samme tid, som De har fanget mig i en snare, er De selv faldet i en. Hvorledes vil De slippe ud herfra? Husk blot på portene, skildvagterne og gårdene, der vrimler med soldater. Som De ser, går jeg ærligt til værks mod Dem."

"Godt!" tænkte d'Artagnan, "vi må være på vor post, for han vil spille os et puds."

"Jeg tilbød Dem før friheden," fortsatte ministeren, "og det samme gør jeg endnu. Hvad forlanger De mere? Inden en time vil De være opdaget, arresteret og nødt til at dræbe mig, hvilket vil være en skrækkelig og for adelsmænd som De uværdig forbrydelse."

"Han har ret," tænkte Athos.

Og hans tanker afspejlede sig i hans øjne.

"Derfor," sagde d'Artagnan for at nedslå det håb, som Athos' tavse bifald havde givet Mazarin, "vil vi kun i yderste nødsfald gribe til sådanne voldsomme midler."

"Hvis De derimod," fortsatte Mazarin, "lod mig gå på den betingelse, at jeg skænker Dem friheden ..."

"Hvordan skulle vi kunne gå ind på den betingelse?" afbrød d'Artagnan ham, "eftersom De jo kan berøve os friheden igen fem minutter efter, at De har skænket os den, som De selv sagde for et øjeblik siden? – Og," tilføjede d'Artagnan, "efter hvad jeg kender til Deres Nåde, vil De berøve os den igen."

"Nej, det giver jeg mit ord som kardinal på! ... De tror mig ikke?"

"Nej, jeg tror ikke på kardinaler, der ikke samtidig er præster, Deres Nåde."

"Nu vel, jeg giver mit ord som minister."

"Det er De ikke længere, Deres Nåde, De er jo fange."

"Nu, som Mazarin da! Det er jeg, og det vil jeg altid være, håber jeg."

"Hm!" bemærkede d'Artagnan, "jeg har hørt tale om en Mazarin, der ikke brød sig meget om sine eder, og jeg er bange for, at han er en af Deres Eminences forfædre."

"Hr. d'Artagnan," sagde Mazarin, "De er en meget klog mand, og det gør mig særdeles ondt, at jeg har lagt mig ud med Dem."

"Lad os da forsone os igen, Deres Nåde, jeg ønsker intet hellere."

"Nu vel," sagde Mazarin, "hvis jeg giver Dem betryggende garantier ..."

"Ah! Det er en anden sag," sagde Porthos.

"Lad høre!" sagde Athos.

"Lad høre!" gentog d'Artagnan.

"Sig mig først, om De går ind på mit forslag?" sagde kardinalen.

"Forklar os Deres plan, Deres Nåde, så vil vi se."

"Glem ikke, at De er indespærret!"

"Deres Nåde ved godt, at vi altid har en sidste udvej tilbage," sagde d'Artagnan.

"Og den er?" Mazarin fo'r sammen. "Hør," sagde han, "for enden af gangen er en dør, hvortil jeg har nøglen, og denne dør fører ud til parken. Hjælp Dem ud med denne nøgle. De er behændige, kraftige og bevæbnede. Når De drejer til venstre, vil De i hundrede skridts afstand støde på parkmuren. Stig over

den, og De befinder Dem på vejen. Jeg kender Dem godt nok til at vide, at hvis man angriber Dem, vil det ikke være nogen hindring for Deres flugt."

"Nå, Deres Nåde, det kan man kalde at tale!" udbrød d'Artagnan. "Hvor er den nøgle, som De er så god at overlade os?"

"Her."

"Hør, Deres Nåde," fortsatte d'Artagnan, "De fører os vel nok selv til døren?"

"Med fornøjelse," svarede ministeren, "hvis det kan berolige Dem."

Mazarin, der ikke havde ventet at slippe for så godt køb, gik strålende af glæde hen til gangen, åbnede døren og gik hurtigt hen mod muren, som de inden få minutter nåede alle fire.

"Er De nu fornøjede, mine herrer?" spurgte Mazarin.

"Det tror jeg. Vi måtte ellers være meget fordringsfulde! Død og plage! Hvilken ære for tre stakkels adelsmænd at blive vist vejen af en af kirkens fyrster! Apropos, Deres Nåde, De sagde for et øjeblik siden, at vi var tapre, behændige og bevæbnede?"

"Ja."

"Men De tog fejl. Kun hr. du Vallon og jeg er bevæbnede, hr. greven er ubevæbnet, og hvis vi støder på en patrulje, må vi kunne forsvare os."

"Det er rigtigt."

"Men hvorfra skal vi få en kårde?" spurgte Porthos.

"Hans Nåde vil låne greven sin, som han selv ingen brug har for," svarede d'Artagnan.

"Med største fornøjelse," sagde kardinalen. "Jeg vil endda bede greven beholde den til en erindring om mig."

"Jeg skulle mene, at det er et galant tilbud, greve," sagde d'Artagnan.

"Derfor," sagde Athos, "lover jeg også Hans Nåde aldrig at skille mig ved den."

"Godt, hvor det er rørende!" sagde d'Artagnan. "Har De ikke tårer i øjnene, Porthos?"

"Jo," svarede Porthos, "men jeg ved ikke, om det er tårer eller om det er blæsten, der bringer mine øjne til at løbe. Jeg tror, at det sidste er tilfældet."

"Stig nu op, Athos," sagde d'Artagnan, "og skynd Dem."

Ved hjælp af Porthos, der løftede ham i vejret, som om han havde været en fjer, nåede Athos det øverste af muren.

"Spring nu ned, Athos."

Athos sprang ned og forsvandt på den anden side af muren.

"Er De nede?" spurgte d'Artagnan.

"Ja."

"Uden uheld?"

"Så frisk som en fisk."

"Pas på hr. kardinalen, Porthos, mens jeg klatrer op ... nej, jeg behøver ikke Deres hjælp, jeg kan godt stige op alene. Hold blot øje med hr. kardinalen."

"Det gør jeg," svarede Porthos, "... nu vel?"

"De har ret, det er vanskeligere, end jeg troede. Lån mig Deres ryg, men slip ikke hr. kardinalen."

"Jeg slipper ham ikke."

Porthos lånte d'Artagnan sin ryg, og takket være denne støtte nåede denne på et øjeblik murkronen.

Mazarin smilede tvungent.

"Er De oppe?" spurgte Porthos.

"Ja, min ven, og ræk mig nu hr. kardinalen; ved den mindste lyd, han giver fra sig, kvæler De ham."

Mazarin ville skrige, men Porthos slyngede sine arme om ham og løftede ham op til d'Artagnan, der greb ham i kraven og satte ham ved siden af sig. Derpå sagde han i en truende tone:

"Spring øjeblikkelig ned til hr. de la Fère, min herre, eller jeg dræber Dem, så sandt jeg er en adelsmand."

"Min herre! Min herre!" råbte Mazarin. "De bryder Deres løfte."

"Jeg! Hvornår har jeg lovet Deres Nåde noget?"

Mazarin stønnede dybt.

"De er fri, min herre," sagde han. "Deres frihed var mine løsepenge."

"Indrømmet, men løsepengene for den umådelige skat, der ligger begravet under galleriet, og til hvilken man stiger ned ved at trykke på en i muren skjult fjeder, der sætter en kasse i bevægelse, hvorunder en trappe er skjult – skal vi ikke tale lidt om den, hvad, Deres Nåde?"

"Jesus!" udbrød Mazarin næsten kvalt og slog hænderne sammen, "Jesus, min Gud! Jeg er fortabt!"

Uden at tage nogen notits af hans jamren tog d'Artagnan ham i armen og firede ham langsomt ned til Athos, der var blevet stående ubevægelig ved foden af muren.

D'Artagnan vendte sig nu om til Porthos og sagde:

"Grib fat i min hånd, jeg holder mig fast ved muren."

Porthos gjorde en anstrengelse, der bragte muren til at knage, og nåede ligeledes toppen af den.

"Jeg forstod det ikke ganske, men nu forstår jeg det," sagde han. "Det er morsomt."

"Synes De? Så meget desto bedre! Men for at det skal blive ved at være morsomt, må vi ikke spilde et minut."

Og han sprang ned fra muren.

Porthos fulgte hans eksempel.

"Eskorter kardinalen, mine herrer," sagde d'Artagnan, "mens jeg sonderer terrænet."

Gascogneren trak sin kårde og skred foran.

"Deres Nåde," sagde han, "hvor skal vi dreje af for at nå hovedlandevejen? Betænk Dem vel, førend De svarer, for hvis Deres Eminence tog fejl, kunne det let have ubehagelige følger ikke alene for os, men også for Dem."

"Følg muren, min herre," svarede Mazarin, "så vil De ikke risikere at fare vild."

De tre venner gik rask til, men efter nogle øjeblikkes forløb blev de nødt til at sagtne deres gang, for skønt kardinalen gjorde sit bedste, kunne han dog ikke holde skridt med dem.

Pludselig stødte d'Artagnan mod noget varmt, der rørte sig.

"Aha! En hest," sagde han, "jeg har fundet en hest, mine herrer."

"Jeg også!" sagde Athos.

"Og jeg ligeledes!" sagde Porthos, der, efter den modtagne ordre, holdt kardinalen i armen.

"Det kan man kalde et held, Deres Nåde," fortsatte d'Artagnan, "i samme øjeblik, som Deres Eminence beklagede sig over at skulle gå ..."

Men i samme øjeblik, som han sagde disse ord, berørte et pistolløb hans bryst, og han hørte følgende højtideligt udtalte ord:

"Rør Dem ikke af pletten!"

"Grimaud!" råbte han, "Grimaud! Hvad bestiller du her? Er det Himlen, der sender dig?"

"Nej, min herre," svarede den skikkelige tjener, "det er hr. Aramis, der har befalet mig at passe på hestene."

"Aramis er altså her?"

"Ja, min herre, han har været her siden i går."

"Og hvad foretager I jer?"

"Vi ligger på lur."

"Hvad for noget! Er Aramis her?" gentog Athos.

"Ved den lille slotsport. Der er hans post."

"I er altså flere?"

"Vi er tres."

"Underret ham om det passerede."

"Straks, min herre."

Og Grimaud skyndte sig bort, mens de tre venner blev tilbage, henrykt over endelig at være fri.

Den eneste, der ikke glædede sig, var Mazarin.

87. Hvori man begynder at tro, at Porthos endelig vil blive baron og d'Artagnan kaptajn

Efter ti minutters forløb indfandt Aramis sig sammen med Grimaud og en halv snes adelsmænd. Han kastede sig glædestrålende i sine venners arme.

"I er altså fri, brødre! Fri uden min hjælp! Jeg skulle altså ikke kunne gøre noget for jer trods mine anstrengelser?"

"Vær ikke så forknyt, min ven, hvad der er opsat, er ikke tabt. Hvad De ikke har gjort, vil De kunne gøre."

"Og dog havde jeg taget mine forholdsregler meget godt," fortsatte Aramis. "Jeg har fået tres mand af hr. prælatsekretæren. Tyve af dem bevogter muren om parken, tyve vejen fra Rueil til Saint-Germain og tyve er fordelt i skoven. På grund af disse dispositioner har jeg været så heldig at opsnappe to af Mazarins kurerer, som han havde sendt til dronningen."

Mazarin spidsede øren.

"Men," sagde d'Artagnan, "jeg håber da, at De har været så honnet at sende dem tilbage til hr. kardinalen."

"Jovist!" svarede Aramis, "nu skulle jeg nok behandle ham med delikatesse! I den ene af depecherne underretter kardinalen dronningen om, at kassen er tom, og at Hans Majestæt ikke har flere penge. I den anden melder han, at han vil flytte sine fanger til Melun, da Rueil ikke forekommer ham

at være sikker nok. Men hvordan er I sluppet fra denne kujon til Mazarin? I har sikkert megen grund til at være misfornøjede med ham."

"Ah, nej," svarede d'Artagnan.

"Virkelig?"

"Efter min mening har han endog behandlet os sådan, at vi ikke kan andet end rose ham."

"Umuligt!"

"Jo vist! Det er ham, vi kan takke for, at vi er fri."

"Ham?"

"Ja, han har ladet sin kammertjener, hr. Bernouin, føre os ned i orangeriet og derfra til grev de la Fère. Der tilbød han os friheden, vi tog imod tilbuddet, og han drev endog sin forekommenhed så vidt, at han viste os vejen og fulgte os til parkmuren, som vi netop heldigt var sluppet over, da vi stødte på Grimaud."

"Meget vel," sagde Aramis, "det forsoner mig noget med ham, og jeg ville ønske, at han var her, for at jeg kunne sige ham, at jeg ikke har troet ham i stand til en så smuk handling."

"Deres Nåde," sagde d'Artagnan, ikke længere i stand til at styre sig, "tillad mig at forestille Dem hr. chevalier d'Herblay, der, som Deres Eminence hører, ønsker at gøre Dem sin underdanige opvartning."

Og han trådte til side for Mazarin, der følte sig ganske forlegen ved at møde Aramis' forundrede blik.

"Oho!" udbrød denne, "kardinalen? En herlig fangst! Halløj, mine venner! Hid med hestene! Hid med hestene!"

Nogle ryttere ilede til.

"For pokker!" fortsatte Aramis, "jeg vil altså dog kunne gøre nogen nytte. Tillad mig at bringe Deres Nåde min ydmyge hyldest! Jeg tør vædde på, at det igen er denne Porthos, der har været på spil! Apropos, jeg har rent glemt ..."

Og han hviskede noget til en af rytterne.

"Jeg tror, at det vil være klogest at tage af sted," bemærkede d'Artagnan.

"Ja vel, men jeg venter blot på en – en ven af Athos."

"En ven af mig?" sagde greven.

"Ja, men der kommer han galopperende."

"Hr. greve!" råbte en ungdommelig stemme, der bragte Athos til at fare sammen.

"Raoul! Raoul!" råbte grev de la Fère.

Den unge mand glemte et øjeblik sin sædvanlige tilbageholdenhed og kastede sig om sin faders hals.

"Se en gang, hr. kardinal, ville det ikke være synd at skille folk ad, der holder så meget af hinanden, som vi gør? Mine herrer," fortsatte Aramis, henvendt til rytterne, der indtraf i stadig større mængde, "mine herrer, slut Dem sammen om Hans Eminence for at gøre ære af ham. Han vil tilstå os fornøjelsen af sit selskab, hvorfor jeg håber, at I vil være ham taknemmelige. Tab ikke Hans Eminence af syne, Porthos."

Og Aramis sluttede sig til Athos og d'Artagnan, der holdt råd.

"Nå," udbrød d'Artagnan, efter at de et par minutter havde talt sammen, "lad os komme af sted!"

"Men hvor skal vi tage hen?" spurgte Porthos.

"Til Dem, kære ven, til Pierrefonds. Deres smukke slot vil være et værdigt opholdssted for Hans Eminence. Desuden ligger det så bekvemt, hverken for nær ved eller for langt fra

Paris. Man kan derfor let sætte sig i forbindelse med hovedstaden. Kom, Deres Nåde, De skal blive behandlet som en fyrste, hvilket De også er."

Mazarin lod sig slæbe af sted uden at sige et ord.

Ved daggry havde man tilbagelagt tolv mil uden at standse en eneste gang. Den halve eskorte var blevet tilbage, og nogle heste var styrtet.

"Hestene nu om stunder er ikke så gode som dem, man havde i gamle dage," bemærkede Porthos. "Alt vanslægter."

"Jeg har sendt Grimaud til Dammartin," sagde Aramis, "og han vil tilføre os fem friske heste, en til Hans Eminence og de fire andre til os. Hovedsagen er, at vi ikke forlader Hans Nåde. De øvrige kan senere støde til os. Har vi først Saint-Denis bag os, behøver vi ikke mere at frygte noget."

Grimaud kom virkelig tilbage med fem heste. Da den herre, til hvem han havde henvendt sig, var en ven af Porthos, havde han skyndt sig, ikke med at sælge dem, som man havde foreslået ham, men med at tilbyde dem til låns. Ti minutter senere gjorde eskorten holdt i Ermenonville, men de fire venner galopperede videre med hr. de Mazarin.

Ved middagstid red de ind i alleen, der førte op til Porthos' slot.

"Ah!" udbrød Mousqueton, der red i nærheden af d'Artagnan og på hele turen ikke havde mælet et ord, "De må tro mig, om De vil, min herre, men det er første gang siden min afrejse fra Pierrefonds, at jeg ånder let."

Og han satte sin hest i galop for at melde de andre tjenere hr. du Vallons og hans venners ankomst.

"Vi er fire," sagde d'Artagnan til sine venner, "vi vil skiftes til at holde vagt hos Hans Nåde, så at vi hver tager tre timer. Athos skal besigtige slottet, som må gøres uindtageligt, hvis det skulle blive belejret. Porthos vil sørge for provianteringen og Aramis for, at adgangene til pladsen blive besatte. Athos skal med andre ord være kommanderende ingeniør, Porthos generalløjtnant og Aramis fæstningens guvernør."

Imidlertid blev Mazarin ført ind i det smukkeste værelse på slottet.

"Mine herrer," sagde han, da han havde taget sit værelse i besiddelse, "jeg antager, at De ikke har i sinde at holde mig længe ukendt her."

"Nej, Deres Nåde," svarede d'Artagnan, "vi agter tvært imod snarest muligt at bekendtgøre, at vi har Dem i vor magt."

"I så fald vil man belejre Dem."

"Det er vi også belavet på."

"Og hvad vil I så gøre?"

"Forsvare os. Hvis salig hr. kardinal de Richelieu levede endnu, ville han kunne fortælle Dem en vis historie om en bastion, kaldet Saint-Gervais, hvori vi fire med vore fire tjenere og tolv døde har holdt stand mod en hel arme."

"Sådanne vovestykker går kun en gang godt, min herre."

"Det er heller ikke nødvendigt ved denne lejlighed at udvikle en sådan heroisme. I morgen vil pariser-armeen være bekendt med det passerede, og i overmorgen vil vi have den her. Slaget vil følgelig komme til at stå ved Compiègne eller Villiers-Cotterêts i stedet for ved Saint-Denis eller Charenton."

"Hr. prinsen vil slå Dem denne gang som altid."

"Det er muligt, Deres Nåde, men før slaget begynder, transporterer vi Deres Eminence til et andet af vor vens du Vallons slotte, og han har tre som dette her. Vi vil ikke udsætte Deres Eminence for krigens tilfældigheder."

"Nå, jeg ser nok, at jeg må kapitulere," sagde Mazarin.

"Før belejringen?"

"Ja, betingelserne ville måske i så fald blive bedre."

"Å, hvad betingelserne angår, vil Deres Nåde få at se, at vi er meget rimelige."

"Lad mig da høre Deres betingelser."

"Hvil Dem først, Deres Nåde, og imens vil vi holde råd."

"Jeg trænger ikke til hvile, mine herrer, jeg ønsker blot at vide, om jeg er mellem venner eller fjender."

"Mellem venner, Deres Nåde, mellem venner."

"Nå, så sig mig straks, hvad De vil, for at jeg kan se, om et arrangement er muligt imellem os. Tal De først, hr. grev de la Fère."

"Deres Nåde," svarede Athos, "jeg forlanger intet for mig selv, men måske alt for meget for Frankrig. Jeg træder derfor tilbage og giver ordet til hr. chevalier d'Herblay."

Og med et buk trådte Athos tilbage og blev stående, lænet til kaminen som en simpel tilskuer.

"Tal da, hr. chevalier d'Herblay," sagde kardinalen. "Hvad ønsker De? Ingen omsvøb eller udflugter, men ud med sproget."

"Jeg skal lægge kortene på bordet, Deres Nåde."

"Nå, begynd så."

"Jeg har i min lomme," sagde Aramis, "de betingelser, som deputationen, jeg var med i, i forgårs stillede Dem i Saint-Germain. Først og fremmest må vi respektere gamle

rettigheder. De fordringer, der opstilles i disse betingelser, må opfyldes."

"Dem er vi næsten blevet enige om," sagde Mazarin, "gå derfor over til Deres private betingelser."

"De antager altså, at jeg har sådanne?" spurgte Aramis smilende.

"Jeg antager blot, at De ikke er så uegennyttig som hr. grev de la Fère," svarede Mazarin, idet han vendte sig om til Athos og bukkede for ham.

"Ja, Deres Nåde har ret," fortsatte Aramis, "og det glæder mig at se, at De endelig viser greven retfærdighed. Hr. de la Fère er et overlegent væsen, der er hævet over almindelige ønsker og menneskelige lidenskaber. Han er en antik og stolt karakter. Hr. greven er en ualmindelig mand. Deres Nåde har ret, vi andre står langt under ham, og vi er de første til at indrømme det."

"Gør De nar ad mig, Aramis?" spurgte Athos.

"Nej, nej, min kære greve, nej, jeg siger kun, hvad vi tænker, og hvad alle tænker, der kender Dem. Men De har ret, det er ikke om Dem, vi skal tale, det er om Hans Nåde og hans uværdige tjener chevalier d'Herblay."

"Nu vel, hvad forlanger De da, min herre, foruden de almindelige betingelser, som vi senere skal komme tilbage til?"

"Jeg forlanger, Deres Nåde, at man skal give fru de Longueville Normandiet samt fuldstændig tilgivelse og desuden fem hundrede tusinde francs. Jeg forlanger, at Hans Majestæt kongen viser hende den ære at stå fadder til den søn, hun nylig er blevet forløst med, og endelig, at Deres Nåde, efter at have overværet dåben, gør vor hellige fader paven sin opvartning."

"Det vil med andre ord sige, at jeg skal tage min afsked som minister, forlade Frankrig og gå i landflygtighed?"

"Jeg ønsker, at Deres Nåde skal blive pave ved første vakance, idet jeg forbeholder mig til den tid at udbede mig fuldstændig aflad for mig og mine venner."

Mazarin gjorde en ubeskrivelig grimasse.

"Og De, min herre?" spurgte han d'Artagnan.

"Jeg, Deres Nåde," sagde gascogneren, "er i enhver henseende af samme mening som hr. chevalier d'Herblay, med undtagelse af det sidste punkt, hvori jeg fuldstændig afviger fra ham. Det er så langt fra, at jeg vil have, at Deres Nåde skal forlade Frankrig, at jeg tværtimod ønsker, at De bliver i Paris. Langt fra at ønske, at De skulle blive pave, ønsker jeg, at De må forblive at være premierminister, for Deres Nåde er en stor politiker. Jeg skal endog, så vidt det står til mig, anstrenge mig for, at De kan få bugt med fronden, men på den betingelse, at De husker kongens tro tjenere og giver det første ledige musketerkompagni til en mand, som jeg nærmere skal betegne. Og De, du Vallon?"

"Ja, tal nu De, min herre," sagde Mazarin.

"Jeg," sagde Porthos, "ville ønske, at hr. kardinalen for at hædre mit hus, som har givet Dem ly, til minde om dette eventyr vil erigere mine godser til et baroni, samt love mig en orden til en af mine venner den første gang, Hans Majestæt udnævner nye riddere."

"De ved nok, min herre, at der må aflægges prøver for at kunne få en orden."

"Min ven vil aflægge dem. For resten ville Deres Nåde i nødsfald kunne finde på en udvej til at undgå denne formalitet."

Mazarin bed sig i læberne, for det var en drøj snert, og svarede temmelig tørt:

"Alt dette forekommer mig at forliges temmelig slet, mine herrer, for når jeg tilfredsstiller den ene, må jeg nødvendigvis gøre de andre misfornøjede. Hvis jeg bliver i Paris, kan jeg ikke rejse til Rom. Bliver jeg pave, kan jeg ikke forblive at være minister, og når jeg ikke er minister, kan jeg ikke gøre hr. d'Artagnan til kaptajn og hr. du Vallon til baron."

"Det er sandt," sagde Aramis, "og da jeg er i minoriteten, vil jeg derfor tage min fordring tilbage med hensyn til rejsen til Rom og Deres Nådes afskedigelse."

"Altså forbliver jeg at være minister?" spurgte Mazarin.

"Ja, De forbliver at være minister, og det er en afgjort sag," sagde d'Artagnan, "Frankrig kan ikke undvære Dem."

"Og jeg giver afkald på mine fordringer," sagde Aramis, "Deres Eminence skal vedblive at være minister, ja endog Hendes Majestæts favorit, hvis De vil tilstå mig og mine venner, hvad jeg forlanger for Frankrig og for os selv."

"Bryd Dem kun om Dem selv, mine herrer, og lad Frankrig komme til rette med mig, som det bedst kan," sagde Mazarin.

"Nej, nej!" udbrød Aramis, "der må sluttes et forlig med frondørerne, og Deres Eminence vil have den godhed selv at opsætte det og underskrive det i vor nærværelse samt forpligte Dem til at erhverve dronningens anerkendelse af det."

"Jeg kan kun svare for mig selv," sagde Mazarin, "og ikke for dronningen. Hvis Hendes Majestæt nu nægter at gå ind på forliget?"

"O!" sagde d'Artagnan, "Deres Nåde ved godt, at Hendes Majestæt ikke kan nægte Dem noget."

"Se her, Deres Nåde," fortsatte Aramis, "her er det af frondens deputation foreslåede forlig. Deres Eminence behager at læse og overveje det."

"Jeg kender det," svarede Mazarin.

"Så underskriv det."

"Betænk vel, mine herrer, at en under sådanne omstændigheder som de nærværende given underskrift let kan blive betragtet som aftvunget ved vold."

"Men Deres Nåde vil kunne bevidne, at den er blevet givet frivilligt."

"Men hvis jeg nu nægter at underskrive?"

"Så må Deres Nåde tilskrive sig selv følgerne af denne nægtelse," svarede d'Artagnan.

"Vil De driste Dem til at lægge hånd på en kardinal?"

"Deres Nåde har lagt hånd på Hans Majestæts musketerer."

"Dronningen vil hævne mig, mine herrer!"

"Det tror jeg ikke, skønt jeg ikke tvivler om, at hun har lyst nok til det, men vi vil tage til Paris med Deres Eminence, og pariserne er mænd for at forsvare os."

"Hvor man i dette øjeblik må være urolig i Rueil og Saint-Germain!" sagde Aramis. "Man spørger hinanden, hvor kardinalen er, hvad der er blevet af ministeren og favoritten. Man leder efter Deres Nåde i alle kroge og smuthuller. Man gør sine bemærkninger, og hvis fronden kender Deres Eminences forsvinden, hvor må den da ikke triumfere!"

"Det er skammeligt!" mumlede Mazarin.

"Så underskriv forliget, Deres Nåde," sagde Aramis.

"Men hvis jeg underskriver, og dronningen nægter at anerkende det?"

"Jeg påtager mig at tage til Hendes Majestæt og erholde hendes underskrift," svarede d'Artagnan.

"Vogt Dem," sagde Mazarin, "for, at De ikke får en modtagelse i Saint-Germain, som De mindst venter Dem."

"Bah!" svarede gascogneren, "jeg vil indrette det således, at man skal modtage mig med åbne arme. Jeg kender et middel."

"Og det er?"

"Jeg vil overlevere Hendes Majestæt det brev hvori Deres Nåde melder hende om den fuldkommen tomme statskasse."

"Og så?" spurgte Mazarin blegnende.

"Og så, når jeg ser Hendes Majestæts forlegenhed, vil jeg føre hende til Rueil, lade hende træde ind i orangeriet og vise hende en vis fjeder, der sætter en kasse i bevægelse."

"Nok, min herre, nok!" mumlede kardinalen. "Hvor er forliget?"

"Her!" sagde Aramis.

"Som De ser, er vi meget ædelmodige," sagde d'Artagnan, "for vi kan udrette ganske andre ting med en sådan hemmelighed."

"Nå, underskriv så," sagde Aramis og rakte ham en pen.

Mazarin rejste sig op, gik nogle øjeblikke frem og tilbage, mere tankefuld end nedslået. Pludselig standsede han og sagde:

"Og når jeg så har underskrevet, hvad sikkerhed vil jeg så have, mine herrer?"

"Mit æresord, min herre," svarede Athos.

Mazarin fo'r sammen, vendte sig om mod grev de la Fère, betragtede et øjeblik hans ædle ansigt og sagde derpå, idet han tog pennen:

"Det er nok, min herre."

Og han skrev sit navn under dokumentet.

"Og nu, hr. d'Artagnan," tilføjede han, "gør Dem færdig til at rejse til Saint-Germain med et brev til dronningen fra mig."

88. Hvordan man med en pen og trusler kommer langt videre end med sværdet og troskab

D'Artagnan kendte sin mytologi og vidste, at man må gribe lejligheden ved hårene. Han indrettede sin rejse på den hurtigste og sikreste måde, idet han sendte friske heste i forvejen til Chantilly, således at han kunne være i Paris på fem til seks timer. Men førend han tog af sted, faldt det ham ind, at det i grunden var en ganske ejendommelig stilling at befinde sig i for en forstandig og erfaren karl, nemlig at gå det uvisse i møde og lade det visse ligge bag ved.

"I sandhed!" sagde han til sig selv, idet han steg til hest for at udføre det farefulde hverv, "Athos er en romanhelt, hvad ædelmodighed angår. Porthos har en fortræffelig karakter, men er let at indvirke på. Aramis har et gådefuldt, det vil sige altid uforståeligt ansigt. Hvad skal der komme ud af disse tre elementer, når jeg ikke længere er til stede for at holde dem sammen? – Måske kardinalens løsladelse. Men kardinalens løsladelse er tilintetgørelsen af vore forhåbninger, og vore forhåbninger er hidtil den eneste belønning for tyve års arbejder, imod hvilke Herkules' er for intet at regne."

Han opsøgte Aramis.

"De, min kære chevalier d'Herblay," sagde han til denne, "er den inkarnerede fronde. Stol derfor ikke på Athos, der har

ingens, ikke en gang sine egne interesser for øje. Men pas især på Porthos, der for at behage greven, som han betragter som guddommen på Jorden, vil hjælpe ham med at lade Mazarin slippe bort."

Aramis smilede polisk.

"Vær ikke bange," svarede han, "jeg har mine betingelser. Jeg arbejder ikke for mig selv, men for andre."

"Godt!" tænkte d'Artagnan, "fra den side kan jeg være rolig."

Han trykkede Aramis' hånd og opsøgte Porthos. "Min ven," sagde han til ham, "De har i forening med mig arbejdet så ufortrødent på at grundlægge vor lykke, at det i det øjeblik, vi står i begreb med at høste frugten af vore anstrengelser, ville være dumt, om De lod Dem beherske af Aramis, hvis snuhed De kender, en snuhed, der, mellem os sagt, ikke er ganske fri for at være egoistisk, eller af Athos, der vel er en ædel og uegennyttig mand, men samtidig så afstumpet, at han, fordi han ikke ønsker noget for sig selv, ikke kan forstå, at andre kan have ønsker. Hvad vil De sige, hvis en af vore venner foreslog Dem at lade Mazarin løbe?"

"Ih, jeg ville sige, at vi har haft alt for meget besvær med at få fat i ham, til at vi skulle lade ham slippe således."

"Bravo, Porthos! Og De ville have fuldkommen ret, min ven, for med ham ville De miste Deres baroni, som De næsten har i hænderne, ikke at tale om, at Mazarin, når han først var vel borte herfra, ville lade Dem hænge."

"Tror De virkelig?"

"Jeg er vis på det."

"I så fald dræber jeg ham, førend jeg skulle lade ham undslippe."

"Og det ville være fuldkommen rigtigt gjort af Dem. De indser nok, at der her ikke kan være tale om at tage hensyn til frondørerne, der for resten heller ikke opfatter de politiske spørgsmål på samme måde som vi, der er gamle soldater."

"Vær ikke bange, kære ven," svarede Porthos. "Jeg ser Dem stige til hest fra vinduet, jeg følger Dem med øjnene, til De er forsvundet, og derpå vender jeg tilbage og tager post udenfor kardinalens dør, der er forsynet med glasruder. Derfra vil jeg kunne se alt, og ved det mindste mistænkelige tegn dræber jeg ham."

D'Artagnan trykkede Porthos' hånd og begav sig til Athos.

"Jeg tager nu bort, min kære Athos," sagde han. "Jeg har kun en ting at sige Dem: Jeg kender Anna af Østrig og ved altså, at hr. de Mazarins fangenskab er en sikkerhed for mit liv. Lader De ham løbe, er jeg om en hals."

"Min kære d'Artagnan, der udfordredes virkelig intet mindre for at formå mig til at spille en fangevogters rolle. Jeg giver dem mit ord på, at De skal finde kardinalen, hvor De har forladt ham."

"Dette løfte beroliger mig mere end alle kongelige underskrifter," tænkte d'Artagnan. "Nu, da jeg har Athos' ord, kan jeg tage bort."

D'Artagnan rejste alene uden anden beskyttelse end sit sværd og med et simpelt lejdebrev fra Mazarin, der skulle skaffe ham adgang til dronningen. Seks timer efter sin afrejse fra Pierrefonds nåede han Saint-Germain.

Mazarins forsvinden var endnu ukendt. Kun Anna af Østrig kendte den, men skjulte sin angst endog for sine fortroligste. I d'Artagnans og Porthos' værelse havde man fundet to kneblede

og bagbundne soldater. Man havde ufortøvet gengivet dem brugen af deres lemmer og tunger, men de kunne ikke sige andet, end hvad de vidste, nemlig hvordan de var blevet grebet, bundet og udplyndret. Men hvad Porthos og d'Artagnan havde foretaget sig, efter at de var gået bort den samme vej, ad hvilken soldaterne var kommet ind, det var de lige så uvidende om som alle slottets andre beboere.

Kun Bernouin vidste mere end de andre. Da hans herre ikke var kommet tilbage ved midnat, havde han taget mod til sig og var trængt ind i orangeriet. Den første, ved møbler barrikaderede dør havde allerede vakt hans mistanke, men dog havde han ikke meddelt sin mistanke til nogen og tålmodigt banet sig vej gennem de opstablede forhindringer. Derefter var han kommet til korridoren, hvis døre han alle havde fundet åbne. Det samme var tilfældet med døren til Athos' værelse og den, der førte ud til parken. Fra denne sidste var det let at følge sporene i sneen. Han så, at disse spor hørte op ved muren. På den anden side af denne traf han de samme spor af menneskefødder samt desuden af hestehove, der vendte ud mod Enghien. Fra nu af nærede han ingen tvivl om, at kardinalen var blevet bortført af de tre fanger, eftersom disse var forsvundet samtidig med ham, og han skyndte sig til Saint-Germain for at underrette dronningen om denne begivenhed.

Anna af Østrig havde pålagt ham tavshed, og Bernouin havde samvittighedsfuldt adlydt hende. Derpå havde hun ladet hr. prinsen kalde og fortalt ham alt, og hr. prinsen havde straks udsendt fem eller seks hundrede ryttere med ordre til at gennemstøve hele omegnen og bringe enhver mistænkelig trup,

der fjernede sig fra Rueil, i hvilken retning det end måtte være, til Saint-Germain.

Da d'Artagnan ikke udgjorde nogen trup, men var ganske alene, da han ikke fjernede sig fra Rueil, men drog ad Saint-Germain til, lagde ingen mærke til ham, og han fortsatte uhindret sin rejse.

Den første, vor gesandt mødte i det gamle slots gård, var mester Bernouin i egen person, der stod i porten og ventede på at høre nyt om sin forsvundne herre.

Ved synet af d'Artagnan, der red ind i æresgården, gned Bernouin sine øjne, for han troede at drømme. Men d'Artagnan nikkede venskabeligt til ham, steg af hesten og nærmede sig, efter at have kastet tømmen til en forbigående tjener, kammertjeneren med et smil på læberne.

"Hr. d'Artagnan!" udbrød denne lige som en mand, der plages af mareridt og taler i søvne, "hr. d'Artagnan!"

"Javel, hr. Bernouin."

"Og hvad har De at gøre her?"

"Bringe efterretninger om hr. de Mazarin, og det endog ganske friske."

"Hvad er der blevet af ham?"

"Han befinder sig lige så godt som De og jeg."

"Der er altså ikke tilstødt ham noget ondt?"

"Aldeles intet. Han har blot følt trang til at gøre en rejse til Île-de-France og bedt os, grev de la Fère, hr. du Vallon og mig, om at ledsage ham. Vi var ham alt for hengivne til at kunne afslå en sådan anmodning. Vi rejste i går aftes, og her er vi igen."

"Her er De igen!"

"Hans Eminence har noget at meddele Hendes Majestæt, noget i hemmelighed og fortrolighed, et ærinde, der kun kunne betros til en pålidelig mand, og derfor har han sendt mig til Saint-Germain. Hvis De derfor, min kære Bernouin, vil vise Deres herre en tjeneste, så underret dronningen om, at jeg er kommet og i hvilket ærinde."

Hvad enten d'Artagnan talte alvorligt eller spøgende, var det indlysende, at han under de nærværende omstændigheder var den eneste, der kunne betage Anna af Østrig hendes angst, og Bernouin gjorde derfor ingen indvendinger mod at melde hende den besynderlige gesandt, og, som han havde forudset, befalede dronningen øjeblikkelig at indføre hr. d'Artagnan.

D'Artagnan trådte frem for sin suveræn med alle kendetegn på den dybeste underdanighed. I tre skridts afstand fra hende knælede han og overrakte hende brevet.

Som allerede fortalt var det et slet og ret brev. Dronningen læste det, genkendte kardinalens håndskrift, skønt den var noget rystende, og da brevet intet indeholdt om, hvad der var passeret, forlangte hun nærmere oplysninger.

D'Artagnan fortalte hende alt med denne troskyldige og åbne mine, som han under visse omstændigheder så godt forstod at påtage sig.

Alt som han kom videre i sin beretning, betragtede dronningen ham med stadig stigende forbavselse. Hun kunne ikke begribe, at et menneske turde vove sligt og endnu mindre, at han havde dristighed til at fortælle det til den, hvis pligt det næsten var at straffe hans forvovenhed.

"Hvorledes, min herre," udbrød dronningen, da d'Artagnan havde talt ud, rød af forbitrelse, "De vover at tilstå mig Deres

forbrydelse, at fortælle mig Deres forræderi!"

"Tilgiv mig, madame, men enten må jeg have udtrykt mig dårligt, eller også har Deres Majestæt ikke forstået mig rigtigt. Der har hverken været tale om forbrydelse eller forræderi. Hr. de Mazarin holdt os, hr. du Vallon og mig, i fængsel, fordi vi ikke havde kunnet tro, at han har sendt os til England for rolig at se på, at hovedet blev hugget af kong Charles den Første, Deres afdøde gemals svoger og gift med madame Henriette, Deres søster og gæst, hvorfor vi har gjort alt, hvad vi kunne, for at frelse den kongelige martyrs liv. Min ven og jeg var derfor overbevist om, at der måtte være en fejltagelse med i spillet, for hvilken vi var blevet ofre, og at en forklaring mellem Hans Eminence og os var nødvendig. Men for at en forklaring kan føre til noget, må den foregå i ro, fjernt fra al larm. Vi har derfor bragt kardinalen til min vens slot, og det er kommet til en forklaring mellem os. Nu vel, madame, det gik, som vi havde tænkt, der var virkelig en fejltagelse med i spillet. Hr. de Mazarin troede, at vi havde tjent general Cromwell i stedet for at tjene kong Charles, hvilket ville have været en skændsel, der ville være faldet tilbage på ham og Deres Majestæt, en nederdrægtighed, der ville have sat en plet på Deres berømmelige søns ære. Vi har nu givet ham beviser på det modsatte, hvilke beviser vi ligeledes er villige til at forelægge Deres Majestæt, idet vi appellerer til den ophøjede enke, der græder i det samme Louvre, hvor Deres kongelige højmodighed har skænket hende husly. Disse beviser har i den grad tilfredsstillet ham, at han som tegn på sin tilfredshed har sendt mig, som Deres Majestæt kan se, for at tale med Dem om den

oprejsning, der naturligvis tilkommer adelsmænd, der er blevet uretfærdigt bedømt og forfulgt."

"Jeg hører og beundrer Dem, min herre," svarede Anna af Østrig, "i sandhed, jeg har sjældent set en sådan uforskammethed."

"Nu er det Deres Majestæt, der tager fejl af vore hensigter, ligesom hr. de Mazarin har gjort," sagde d'Artagnan.

"De svæver i vildfarelse, min herre," sagde dronningen, "jeg tager så lidt fejl, at De om ti minutter skal være arresteret, og jeg selv inden en time på vejen i spidsen for min armé for at befri min minister."

"Jeg er vis på, at Deres Majestæt ikke vil begå en sådan uforsigtighed," sagde d'Artagnan, "fordi den vil være til ingen nytte og let kunne have meget alvorlige følger. Førend hr. kardinalen bliver befriet, vil han være død, og Hans Eminence er så overbevist om sandheden her af, at han tvært imod har bedt mig om, hvis jeg skulle træffe Deres Majestæt i en sådan stemning, at gøre alt, hvad jeg kunne, for at formå Dem til at opgive slige planer."

"Nu vel! Så vil jeg lade mig nøje med at lade Dem arrestere."

"Lige så lidt, madame, for det tilfælde, at jeg kunne blive arresteret, er lige såvel blevet forudset som det, at kardinalen kunne blive befriet. Hvis jeg i morgen på en bestemt tid ikke er kommet tilbage, vil kardinalen i overmorgen blive ført til Paris."

"Man ser nok, min herre, at De lever fjernt fra menneskene og begivenhederne, for ellers måtte De vide, at hr. kardinalen fem eller seks gange har været i Paris, efter at vi har forladt byen, og at han har talt med alle oppositionens førere, af hvilke ingen har tænkt på at lade ham arrestere."

"Om forladelse, madame, jeg ved alt, derfor vil mine venner heller ikke bringe kardinalen til dem, for disse herrer fører krig for deres egen fordels skyld, og hvis kardinalen vil tilstå dem deres fordringer, vil han snart blive færdig med dem, men de vil bringe ham til parlamentet, hvis enkelte medlemmer måske kan købes, men som hr. de Mazarin ikke er rig nok til at købe som helhed."

"Jeg tror," sagde Anna af Østrig med et gennemborende blik, der ville have været foragteligt hos en hver kvinde, men som hos en dronning bliver frygteligt, "jeg tror, at De truer Deres konges moder."

"Madame," svarede d'Artagnan, "jeg truer, fordi man tvinger mig til det. Men De må være overbevist om, madame, at lige så vist som der i dette bryst slår et hjerte for Dem, lige så vist har De været vort livs stadige ideal, og vi har, som De meget godt ved, over tyve gange vovet vort liv for Deres Majestæt. Vil Deres Majestæt ikke have medlidenhed med tjenere, der i tyve år har vegeteret i skyggen uden at røbe de hellige og højtidelige hemmeligheder, som De har haft den ære at dele med dem? Betragt mig, som har talt til Dem, madame, mig, som De beskylder for at være højrøstet og tale i en truende tone. Hvad er jeg? En stakkels officer uden formue og fremtid, hvis min dronnings blik, som jeg så længe har søgt, ikke et øjeblik vil fæste sig på mig. Se til hr. grev de la Fère, en type for en adelsmand, ridderskabets blomst. Han har taget parti mod sin dronning eller rettere sagt mod hendes minister. Betragt endelig hr. du Vallon, denne trofaste sjæl, denne stålarm, han har i tyve år ventet på at høre af Deres mund et ord, der ved hjælp af et våbenskjold kan gøre ham til, hvad han ved sin

karakter og sit indre værd allerede er. Betragt sluttelig Deres folk, der dog må være noget for en dronning, Deres folk, som elsker Dem og lider, som De elsker, men som ikke desto mindre sulter, der ikke ønsker noget hellere end at kunne velsigne Dem, og som alligevel ... nej, det mener jeg ikke, Deres folk vil aldrig forbande Dem, madame. Nu vel, sig et ord, og alt er forbi, fred vil afløse krigen, glæde tårerne og lykke den almindelige elendighed."

Anna af Østrig stirrede med forbavselse på d'Artagnans martialske ansigt, der bar et umiskendeligt præg af hans bevægede stemning.

"Hvorfor har De ikke sagt alt det, førend De skred til handling?" spurgte hun.

"Fordi jeg måtte overtyde Deres Majestæt om noget, som det forekommer mig, at De har tvivlet om, nemlig at der endnu er kraft i os, og at vi er berettigede til at fordre, at der bliver gjort noget for os."

"Og denne kraft gyser ikke tilbage for noget, som jeg ser," bemærkede Anna af Østrig.

"Den har ikke gjort det i den forløbne tid," svarede d'Artagnan, "og hvorfor skulle den da gøre det i fremtiden?"

"Men hvis jeg nu giver Dem et afslag, og vi følgelig kommer til at stå som fjender lige over for hinanden, vil De da gå så vidt at bortføre mig selv midt imellem mit hof og overlevere mig til fronden, således som De agter at gøre med min minister?"

"Det har vi aldrig tænkt på, madame," svarede d'Artagnan, "men hvis vi imellem os selv havde fattet en sådan beslutning, ville vi ganske vist også udføre den."

"Jeg burde vide det," mumlede Anna af Østrig, "det er jernmennesker."

"Ak, madame," sagde d'Artagnan, "det viser mig, at Deres Majestæt først i dag har fået en rigtig forestilling om os."

"Godt, men hvis jeg nu har denne forestilling ...?"

"Så vil Deres Majestæt yde os retfærdighed og ikke mere behandle os som obskure personer. De vil da i mig anerkende en gesandt, der er værdig til at underhandle om de vigtige interesser, som det er mig overdraget at forhandle med Dem."

"Hvor er forliget?"

"Her."

89. Fortsættelse

Anna af Østrig lod sine øjne fare over det dokument, som d'Artagnan rakte hende.

"Jeg ser kun almindelige betingelser her," sagde hun. "Der er kun taget hensyn til oppositionsførernes interesser, men Deres?"

"Vi har anset det upassende, madame, at lade vore navne figurere ved siden af disse store navne."

"Men dog har De ikke anset det upassende mundtligt at forebringe mig Deres fordringer?"

"Jeg tror, at De er en stor og mægtig dronning, madame, og at det ville være uværdigt for Deres storhed og magt ikke værdigt at belønne de mænd, der vil bringe Hans Eminence tilbage til Saint-Germain."

"Det er min hensigt," sagde dronningen. "Tal."

"Den, der har indledet underhandlingerne (tilgiv mig, at jeg begynder med mig selv, men jeg må tillægge mig selv nogen vigtighed, eftersom andre gør det), den, der har indledet underhandlingerne om hr. kardinalens løsladelse, må, for at belønningen kan blive Deres Majestæt værdig, blive f. eks. kaptajn over musketererne."

"Det er hr. de Trévilles post, De der forlanger af mig."

"Posten er vakant, madame. Hr. de Tréville har for et år siden fratrådt den, og den er ikke endnu blevet besat. Hr. de Tréville var en slet og ret yngre søn fra Gascogne lige som jeg, madame, og dog har han beklædt denne post i tyve år."

"De har svar til alting, min herre," sagde Anna af Østrig.

Med disse ord tog hun på sit skrivebord en bestalling, som hun udfyldte og underskrev.

"I sandhed, madame," sagde d'Artagnan, idet han med et dybt buk tog imod bestallingen, "det er en smuk og ædel belønning, men de menneskelige ting er ustadige, og en mand, der faldt i unåde hos Deres Majestæt, ville i morgen miste denne post."

"Hvad forlanger De?" sagde dronningen, rødmende over at blive gennemskuet af denne mand, der var lige så klog som hun.

"Hundrede tusinde francs til den stakkels musketerkaptajn, at betale den dag, da Deres Majestæt ikke længere har brug for hans tjeneste."

Anna betænkte sig.

"Pariserne," fortsatte d'Artagnan, "tilbød forleden dag i et parlamentsdekret seks hundrede tusinde francs til den, der overleverede dem kardinalen død eller levende, i sidste fald for at hænge ham og i første for at slæbe ham til rakkerkulen."

"Nå, så er De jo meget rimelig," sagde Anna af Østrig, "eftersom De kun forlanger af en dronning en sjettedel af det, parlamentet har tilbudt."

Og hun udstedte en anvisning på hundrede tusinde francs.

"Og så?" spurgte hun.

"Madame, min ven du Vallon er rig og behøver følgelig ikke at ønske sig penge, men så vidt jeg mindes, har der mellem ham og hr. de Mazarin været tale om at gøre hans godser til baroni. Det er endog, om jeg husker det, et ligefremt løfte."

"En bonde!" udbrød Anna af Østrig, "folk vil blot le ad det."

"Det er muligt," svarede d'Artagnan, "men jeg er vis på, at de, der vil le ad ham i hans nærværelse, ikke vil gøre det mere end en gang."

"Lad ham da blive baron," sagde Anna af Østrig.

Og hun underskrev udnævnelsen.

"Der er nu kun chevalier eller abbed d'Herblay, lige som Deres Majestæt vil, tilbage."

"Han vil vel være biskop?"

"Nej, madame, hans ønske er lettere at realisere."

"Hvad ønsker han da?"

"At kongen vil være så nådig at stå fadder til fru de Longuevilles søn."

Dronningen smilede.

"Fru de Longueville er af kongelig herkomst, madame," bemærkede d'Artagnan.

"Ja," sagde dronningen, "men hendes søn?"

"Hendes søn, madame ... må også være det, efter som hans moders mand er det."

"Har Deres ven ikke mere at forlange for fru de Longueville?"

"Nej, madame, for han forudsætter, at Hans Majestæt kongen, når han er så nådig at stå fadder til hendes barn, ikke kan gøre moderen en ringere foræring ved hendes første kirkegang end fem hundrede tusinde francs, samt lade faderen beholde posten som guvernør i Normandiet."

"Hvad det sidste angår, tror jeg nok at kunne love det," sagde dronningen, "men med hensyn til de fem hundrede tusinde francs, da forsikrer hr. kardinalen mig bestandig, at der ikke er flere penge i statens kasse."

"Vi vil i fællesskab søge efter dem, madame, hvis Deres Majestæt tillader det, og vi skal nok finde nogle."

"Og så?"

"Og så, madame ...?"

"Ja."

"Det er det hele."

"Har De da ikke en fjerde kammerat?"

"Ganske vist, madame, det er grev de la Fère."

"Hvad forlanger han?"

"Intet."

"Intet?"

"Nej."

"Gives der virkelig et menneske, der, når han kan forlange noget, ikke gør det?"

"Med grev de la Fère er det tilfældet, madame, men han er heller ikke et menneske."

"Hvad er han da?"

"Hr. grev de la Fère er en halvgud."

"Har han ikke en søn, et ungt menneske, en nevø, som Comminges har omtalt for mig som et tappert barn, og som samtidig med hr. de Chatillon hjembragte fanerne fra Lens?"

"Han har, som Deres Majestæt siger, en myndling, der hedder vicomte de Bragelonne."

"Hvad ville formynderen sige, hvis man gav den unge mand et regiment?"

"Han ville måske tage imod det."

"Måske?"

"Ja, hvis Deres Majestæt selv bad ham om det."

"Det må, som De siger, min herre, være en besynderlig mand. Nu vel! Vi vil tænke over det og måske bede ham om det. Er De tilfreds, min herre?"

"Ja, Deres Majestæt. Men der er en ting, som Deres Majestæt har glemt."

"Og det er?"

"Det allervigtigste."

"At ratificere forliget?"

"Ja."

"Hvor til skulle det nytte? I morgen underskriver jeg forliget."

"Der er en ting, som jeg med bestemthed tror at kunne sige Deres Majestæt," sagde d'Artagnan, "og det er, at hvis Deres Majestæt ikke underskriver det i dag, vil De ikke få tid til at gøre det senere. Hav derfor den godhed, jeg bønfalder Dem, at skrive på foden af dette dokument, der, som De ser, helt og holdent er forfattet af Mazarin."

"Jeg samtykker i at ratificere det af pariserne foreslåede forlig."

Anna var fanget, hun kunne ikke længere træde tilbage og underskrev derfor. Men næppe havde hun gjort det, førend hendes stolthed fik luft, og hun gav sig til at græde.

D'Artagnan skælvede ved synet af hendes tårer, skønt dronninger altid har grædt lige som almindelige fruentimmer.

Gascogneren rystede på hovedet. Disse kongelige tårer gik ham til hjerte.

"Madame," sagde han knælende, "betragt den ulykkelige adelsmand, der ligger for Deres fødder. Han beder Dem tro, at alt vil være ham muligt blot på et vink af Deres Majestæt. Han har tillid til sig selv og til sine venner og vil også have tillid til

sin dronning. Som bevis på, at han intet frygter og ikke spekulerer i noget, vil han føre hr. de Mazarin tilbage til Deres Majestæt uden betingelser. Se her, madame, her er Deres Majestæts underskrift. De kan give mig den tilbage, når De tror at burde gøre det. Men fra dette øjeblik forbinder De Dem i ingen henseende."

Og stadig knælende, med et stolt og mandigt blik overleverede d'Artagnan under et Anna af Østrig alle de papirer, som han et for ét og med så megen møje havde fravristet hende.

Der gives øjeblikke – for er alt end ikke godt, så er alt dog heller ikke ondt i denne verden – der gives øjeblikke, i hvilke der i selv de koldeste hjerter fremspirer en ædel følelse, som beregning og stolthed kvæler, hvis ikke en anden følelse bemægtiger sig den. Et af disse øjeblikke havde Anna. Idet d'Artagnan gav efter for sin bevægelse, havde han udført en overordentlig fin diplomatisk streg, og han blev næsten øjeblikkelig belønnet for sin snuhed eller sin uegennyttighed, hvad man nu vil kalde det.

"De har ret, min herre, jeg har miskendt Dem. Her er de underskrevne dokumenter, som jeg nu frivilligt giver Dem. Gå og bring mig snarest muligt kardinalen tilbage."

"Madame," sagde d'Artagnan, "det er tyve år siden – jeg har en god hukommelse – at jeg, stående bag et tæppe i Hôtel de Ville, havde den ære at kysse en af Deres hænder."

"Her er den anden," sagde dronningen, "og for at den venstre ikke skal være mindre gavmild end den højre (med disse ord tog hun en diamantring, der lignede den første, af sin finger), så bær denne ring og tag den til en erindring om mig."

"Madame," svarede d'Artagnan, idet han atter rejste sig op, "jeg nærer kun et ønske, nemlig at det første, Deres Majestæt vil forlange af mig, må være mit liv."

Og med den ham ejendommelige holdning rejste han sig og gik.

"Jeg har miskendt disse mænd," sagde Anna af Østrig, idet hun med øjnene fulgte d'Artagnan, "og nu er det for sent at bruge dem. Om et år vil kongen være myndig."

Femten timer senere førte Porthos og d'Artagnan Mazarin tilbage til dronningen og modtog, den ene sin bestalling som kaptajn i musketererne, den anden sit diplom som baron.

"Er De nu fornøjet?" spurgte Anna af Østrig.

"Hvad er der mere?" spurgte ministeren.

"Som Deres Nåde vil mindes, har De givet mig løfte om en ridderorden ved den første udnævnelse."

"Men De ved nok, hr. baron," sagde Mazarin, "at man ikke kan blive ridder af en orden uden at have aflagt prøven."

"O," svarede Porthos, "jeg har ikke forlangt det blå bånd til mig selv, Deres Nåde."

"Til hvem da?" spurgte Mazarin.

"Til min ven, hr. grev de la Fère."

"O, med ham er det en anden sag," tog dronningen ordet, "han har aflagt sine prøver."

"Han vil altså få den?"

"Han har den."

Den samme dag blev freden med Paris undertegnet, og man fortalte alle vegne, at kardinalen havde lukket sig inde i tre dage for at udarbejde den så omhyggeligt som muligt.

Det, enhver opnåede ved dette forlig, var følgende:

Hr. de Conti fik Damvilliers, og da han havde stået sin prøve som general, fik han lov til at vedblive at være kriger og at slippe for at blive kardinal. Der var desuden faldet nogle ord om et giftermål med en niece af Mazarin. Disse ord havde fundet et gunstigt øre hos prinsen, hvem det var ganske ligegyldigt, med hvem han giftede sig, når man blot skaffede ham en kone.

Hr. hertugen af Beaufort viste sig ved hoffet, efter at han havde fået al den oprejsning, der tilkom ham på grund af de krænkelser og fornærmelser, han havde lidt, og med alle de æresbevisninger, han på grund af sin rang havde ret til at fordre. Man tilstod ham fuldstændigt amnesti for dem, der havde hjulpet ham ved hans flugt, gav ham løfte om admiralsposten, som hans fader, hertugen af Vendôme, beklædte, og tilstod ham en skadeserstatning for hans huse og slotte, som parlamentet i Bretagne havde ladet ødelægge.

Hertugen af Bouillon fik ejendomme af samme værdi som hans fyrstendømme Sedan, en skadeserstatning for de otte år, han havde været ude af besiddelsen af dette fyrstendømme, samt titlen af prins for ham og hans familie.

Hr. hertugen af Longueville blev guvernør i Pont-de-l'Arche, fik fem hundrede tusinde francs til sin kone og nød den ære, at hans søn blev holdt over dåben af den unge konge og den unge Henriette af England.

Aramis udvirkede, at Bazin kom til at fungere ved denne højtidelighed, og at Planchet leverede kagerne.

Hertugen af Elbeuf fik nogle summer udbetalt, som skyldtes hans kone, hundrede tusinde francs til sin ældste søn og fem og tyve tusinde til hver af de andre tre.

Kun prælatsekretæren fik intet. Man lovede ham rigtig nok at udvirke hos paven hans udnævnelse til kardinal, men han vidste godt, hvor meget han kunne stole på sådanne løfter af dronningen og Mazarin. I modsætning til hr. de Conti var han nødt til at blive ved at være militær, da han ikke kunne blive kardinal.

Mens derfor hele Paris glædede sig over kongens, til den næstfølgende dag bestemte, tilbagekomst, var Gondi alene midt under den almindelige glæde og jubel i så slet humør, at han sendte bud efter to mænd, som han plejede at lade hente, når han befandt sig i denne stemning.

Disse to mænd var grev de Rochefort og tiggeren fra Saint-Eustache. De indfandt sig med deres sædvanlige punktlighed, og prælatsekretæren tilbragte en del af natten med dem.

90. Hvor af det ses, at det undertiden kan være vanskeligere for kongerne at komme ind i deres hovedstad end at slippe ud af den

Mens d'Artagnan og Porthos førte kardinalen til Saint-Germain, vendte Athos og Aramis, der havde forladt dem i Saint Denis, tilbage til Paris. De havde begge en visit at aflægge.

Så snart Aramis havde klædt sig om, ilede han til Hôtel de Ville, hvor fru de Longueville boede. Ved de første ord om den afsluttede fred udstødte den smukke hertuginde høje skrig. Krigen havde gjort hende til dronning. Freden ville tvinge hende til at abdicere. Hun erklærede derfor, at hun aldrig ville underskrive freden, men føre en evig krig.

Men da Aramis havde sat denne fredsslutning i dens rigtige lys, det vil sige fremstillet alle dens fordele, da han havde vist hende til gengæld for hendes prekære og omtvistede kongedømme over Paris vicekongedømmet i Pont-de-l'Arche, med andre ord over hele Normandiet, da han havde ladet de af kardinalen lovede fem hundrede tusinde francs klinge for hendes øren, da han havde forestillet hende, hvilken ære kongen viste hende ved at holde hendes barn over dåben,

protesterede fru de Longueville kun på skrømt og forsvarede sig kun for at overgive sig.

Aramis lod, som om han antog hendes modstand for alvorligt ment, og ville ikke i egne øjne berøve sig fortjenesten af at have overtalt hende.

"Min frue," sagde han til hende, "De har villet slå Deres broder, hr. prinsen, med andre ord tidsalderens største hærfører, og når udmærkede kvinder vil noget, lykkes det altid for dem. De har nået Deres mål, hr. prinsen er blevet slået, eftersom han ikke længere kan føre krig. Drag ham nu over på vort parti. Fjern ham med lempe fra dronningen, som han ikke elsker, og fra Mazarin, som han foragter. Fronden er en komedie, af hvilken vi kun har spillet den første akt. Lad os vente med slutningen, til hr. prinsen, takket være Dem, er blevet vendt mod hoffet."

Fru de Longueville blev overtalt. Hun var så overbevist om sine smukke øjnes magt, at hun intet øjeblik tvivlede om deres indflydelse, selv på hr. de Condé, og datidens *chronique scandaleuse* beretter, at hun havde ret.

Da Athos forlod Aramis på Place-Royale, begav han sig til fru de Chevreuse. Det var ligeledes en frondøse, der skulle overtales, men hun var langt vanskeligere at overbevise end hendes unge rivalinde. Der var ikke blevet optaget nogen betingelse i fredstraktaten til fordel for hende. Hr. de Chevreuse var ikke guvernør i nogen provins, og hvis dronningen skulle samtykke i at stå fadder, kunne det kun være til et af hendes børnebørn.

Ved de første ord om freden rynkede fru de Chevreuse derfor panden, og trods alle Athos' anstrengelser for at vise hende, at

en fortsat krig var en umulighed, blev hun ubøjelig.

"Min smukke veninde," sagde Athos, "tillad mig at sige Dem, at alle mennesker er kede af krigen, at med undtagelse af Dem og måske hr. prælatsekretæren ønsker alle fred. De vil blive forvist af landet lige som på Louis den Trettendes tid. Tro mig, vi er kommet ud over den tid, da intriger lykkes, og Deres smukke øjne er ikke bestemt til at miste deres glans ved at begræde Paris, hvor der altid vil være to dronninger, så længe De opholder Dem der."

"O!" udbrød hertuginden, "jeg kan ikke føre krig ganske alene, men jeg kan hævne mig på denne utaknemmelige dronning og denne ærgerrige favorit ... og så sandt jeg er hertuginde! jeg skal hævne mig."

"Jeg beder Dem, frue," sagde Athos, "skab ikke hr. de Bragelonne en bekymret fremtid. Nu er han i skuddet, hr. prinsen protegerer ham, han er ung, og lad blot en ung konge komme til roret. Ak! Undskyld min svaghed, frue, der kommer en tid, da mennesket lever igen og forynges i sine børn."

Hertuginden smilede halvt rørt og halvt ironisk.

"Greve," svarede hun, "jeg er bange for, at De er halvvejs vundet for hoffet. Har De ikke et eller andet blåt bånd i Deres lomme?"

"Jo, min frue," sagde Athos, "jeg har hosebåndsordenen, som kong Charles den Første gav mig nogle dage før sin død."

Greven sagde sandt, for han var uvidende om Porthos' begæring og vidste ikke, at han havde fået en orden til.

"Nå," sagde hertuginden tankefuld, "man må bekvemme sig til at blive en gammel kone."

Athos tog hendes hånd og kyssede den. Hun så på ham og sukkede.

"Greve," sagde hun, "Bragelonne må være et smukt opholdssted. De er en mand med smag og har formodentlig vand, skov og blomster?"

Hun sukkede atter og støttede sit smukke hoved til sin koket bøjede hånd, der endnu stadig var beundringsværdig ved sin form og sin hvidhed.

"Hvad var det, De sagde for et øjeblik siden, frue?" svarede greven. "Jeg har aldrig set Dem så ung og smuk."

Hertuginden rystede på hovedet.

"Bliver hr. de Bragelonne i Paris?" spurgte hun.

"Hvad tænker De på?" spurgte Athos.

"Lad mig beholde ham," vedblev hertuginden.

"Nej."

"Jeg kunne have stor lyst til at tilbringe en måned på Bragelonne."

"Er De ikke bange for, at jeg ville få alt for mange misundere, hertuginde?" svarede Athos galant.

"Nej, jeg ville rejse inkognito, greve, under navnet Marie Michon."

"De er tilbedelsesværdig, frue."

"Men Raoul må De ikke beholde hjemme hos Dem."

"Hvorfor?"

"Fordi han er forelsket."

"Han, et barn!"

"Derfor er det også et barn, han elsker."

Athos faldt i tanker.

"De har ret, hertuginde," sagde han, "denne besynderlige kærlighed til et syvårs barn kan en gang gøre ham meget ulykkelig. Man slås i Flandern, der skal han tage hen."

"Og når han kommer tilbage, skal De sende ham til mig. Jeg skal væbne ham med et kyras mod kærligheden."

"Ak, min frue," svarede Athos, "det går nu om stunder med kærligheden som med krigen, kyrasset er blevet ubrugeligt."

I det samme trådte Raoul ind. Han kom for at melde greven og hertuginden, at hans ven, grev de Guiche, havde underrettet ham om, at kongens, dronningens og ministerens højtidelige indtog ville finde sted den følgende dag.

Den næste dag ved daggry traf hoffet virkelig forberedelser til at forlade Saint-Germain.

Aftenen i forvejen havde dronningen ladet d'Artagnan kalde.

"Min herre," sagde hun til ham, "man forsikrer mig, at Paris ikke er rolig. Jeg er bange for kongen. Tag plads ved døren til højre."

"Vær kun ganske rolig, Deres Majestæt," svarede d'Artagnan, "jeg indestår for kongen."

Og med et buk for dronningen gik han bort.

Da han kom ud fra dronningen, mødte han Bernouin, der kom for at sige ham fra kardinalen, at denne ventede på ham i anledning af en meget vigtig sag.

Han begav sig øjeblikkelig til kardinalen.

"Min herre," sagde denne til ham, "man taler om oprør i Paris. Jeg vil befinde mig ved kongens venstre side, og da jeg især er udsat for fare, skal De holde Dem ved døren til venstre."

"Deres Eminence skal ikke frygte," svarede d'Artagnan, "der skal ikke blive krummet et hår på Deres hoved."

"For fanden!" mumlede han, da han var kommet ud i forværelset, "hvorledes skal jeg trække mig ud af denne klemme? Jeg kan ikke på en gang være både på venstre og højre side. Å, hvad! Jeg passer på kongen, så kan Porthos tage sig af kardinalen."

Dette arrangement behagede alle, hvilket sjældent er tilfældet. Dronningen nærede megen tillid til d'Artagnans mod, som hun kendte, og kardinalen til Porthos' styrke, som han havde prøvet.

Følget begav sig på vejen til Paris i den forud bestemte orden. Først kom Guitaut og Comminges i spidsen for garden, derpå den kongelige vogn med d'Artagnan på den ene og Porthos på den anden side, og endelig musketererne, der i to og tyve år havde været d'Artagnans venner, hvis løjtnant han havde været i tyve år, og deres kaptajn fra den foregående dag.

Da vognen kom til barrieren, hilstes den af råbene: Kongen leve! Dronningen leve! Nogle enkelte råbte også: Mazarin leve! Men disse råb fandt intet ekko.

Man begav sig til Notre Dame, hvor der skulle synges et *Tedeum*. Hele Paris' befolkning var på benene. Schweizerne var blevet opstillet på hele vejen, men da denne var lang, stod de syv eller otte skridt fra hinanden og kun en mand høj. Denne sikkerhedsvagt var derfor aldeles utilstrækkelig. Fra tid til anden blev linjen gennembrudt af folkesværmen og havde møje med atter at samle sig.

Ved hvert gennembrud, der for øvrigt intet foruroligende havde ved sig, da de kun skrev sig fra parisernes levende ønske om at gense deres konge og dronning, som de et helt år havde

været berøvet, så Anna af Østrig ængstelig på d'Artagnan, men denne beroligede hende med et smil.

Mazarin, der havde givet et tusinde louisdorer ud for at få folket til at råbe: Mazarin leve! og som ikke havde vurderet de råb, han havde hørt, højere end til tyve guldstykker, så ligeledes med ængstelighed på Porthos, men hans gigantiske beskytter besvarede hans blik med et så tillidsfuldt: "Vær rolig, Deres Nåde," at Mazarin virkelig blev mere og mere rolig.

Ved Palais-Royal var sværmen endnu tættere. Den var strømmet sammen hertil gennem alle de tilstødende gader, og man så dette hav af hoveder lige som en bred strøm komme rullende imod vognen og bølge i Rue Saint-Honoré.

Da toget nåede pladsen, genlød denne af høje vivat-råb for majestæterne. Mazarin bøjede sig ud af vinduet. Nogle få råbte: Mazarin leve! men de overdøvedes næsten af piben og hujen. Mazarin blegnede og kastede sig hurtigt tilbage i vognen.

"Det pak!" mumlede Porthos.

D'Artagnan sagde intet, men snoede sin knebelsbart med en ejendommelig mine, der tydede på, at hans gascogniske blod begyndte at komme i kog.

Anna af Østrig bøjede sig over til den unge konge og hviskede til ham:

"Se lidt venlig ud og sig et par ord til hr. d'Artagnan, min søn."

Den unge konge hældede sig ud af vinduet.

"Jeg har endnu ikke hilst på Dem, hr. d'Artagnan, og dog kendte jeg Dem straks. Det var Dem, der stod bag omhænget på min seng den nat, da pariserne ville se mig sove."

"Og hvis kongen tillader det," svarede d'Artagnan, "vil jeg være i Deres nærhed, hver gang en fare truer Dem."

"Hvad vil De gøre, min herre," spurgte Mazarin Porthos, "hvis sværmen skulle kaste sig over os?"

"Jeg ville dræbe så mange som muligt, Deres Nåde," svarede Porthos.

"Hm!" sagde Mazarin, "hvor tapper og stærk De også er, kan De dog ikke dræbe dem alle sammen."

"Det er sandt," sagde Porthos og rejste sig i stigbøjlerne for bedre at overse den umådelige mængde, "det er sandt, der er temmelig mange."

"Jeg tror, jeg ville foretrække den anden," sagde Mazarin og kastede sig tilbage i vognen.

Dronningen og ministeren havde grund til at være noget ængstelige, i det mindste den sidste, for endskønt mængden bevarede skinnet af den største ærbødighed og kærlighed for kongen og regentinden, begyndte der dog at komme stærkt røre i den. Man hørte den dumpe mumlen, der plejer at være forløberen for et opløb.

D'Artagnan vendte sig om til musketererne og gav ved at blinke med øjnene et af mængden ubemærket, men for det tapre elitekorps meget forståeligt tegn.

Hestene sluttede tættere sammen, og en let gysen gennemfo'r mændene.

Ved Barriére des Sergents var man nødt til at gøre holdt. Comminges forlod fortroppen og red tilbage til dronningens vogn, dronningen så spørgende på d'Artagnan, der svarede i det samme sprog.

"Fremad!" sagde dronningen.

Comminges vendte tilbage til sin post. Man gjorde en anstrengelse, og den levende barriere blev gennembrudt med

vold.

Der hørtes nogen knurren blandt mængden, hvilken denne gang gjaldt kongen lige så vel som ministeren.

"Fremad!" råbte d'Artagnan med kraftig stemme.

"Fremad!" gentog Porthos.

Det var, lige som om mængden blot havde ventet på denne demonstration for at bryde løs, for på en gang gav den hele sin fjendtlige stemning luft. "Ned med Mazarin! – Død over kardinalen!" lød det fra alle sider.

På samme tid stormede to nye sværme frem fra gaderne, hvilke gennembrød schweizergardens svage linje og trængte frem lige til Porthos' og d'Artagnans heste.

Dette sidste anfald var farligere end de andre, for det udførtes af bevæbnede folk, og det endog bedre bevæbnede, end almuesmænd ved sådanne lejligheder plejer at være. Man så tydeligt, at denne sidste bevægelse ikke var virkningen af et tilfælde, der havde samlet enkelte misfornøjede på samme punkt, men derimod et organiseret angreb.

De to hobe anførtes af hver sin anfører, af hvilke den ene syntes at høre ikke til folket, men tiggernes hæderlige korporation. I den anden kendte man med lethed adelsmanden, trods hans bestræbelser for at efterligne folkets lader.

Begge ledede s åbenbart af en og samme tanke.

Der opstod en frygtelig tumult, der mærkedes lige til dronningens vogn. Skrækkelige skrig opfyldte luften, blandet med enkelte geværskud.

"Her hen, musketerer!" råbte d'Artagnan.

Eskorten delte sig i to rækker, af hvilke den ene sluttede sig til den højre, den anden til den venstre side af vognen.

Og nu begyndte et håndgemæng, der var så meget frygteligere, som det intet mål havde, så meget sørgeligere, som man ikke vidste, hvorfor og for hvem man sloges.

Lige som alle folkelige bevægelser var også denne skrækkelig. Musketererne, der ikke var synderlig mandstærke, slet ordnet og ude af stand til at tumle deres heste mellem denne mængde mennesker, begyndte at vige. D'Artagnan havde villet slå vinduerne ned på vognen, men den unge konge havde rakt hånden ud og sagt: "Nej, hr. d'Artagnan, jeg vil se."

"Hvis Deres Majestæt vil se," svarede d'Artagnan, "nu vel, så se Dem om!"

Og idet han gjorde omkring med det raseri, der gjorde ham så frygtelig, fo'r d'Artagnan løs på anføreren for urostifterne, der med en pistol i den ene hånd og et bredt sværd i den anden søgte at bane sig vej til karetdøren, mens han kæmpede med to musketerer.

"Plads, for djævelen!" brølede d'Artagnan, "plads!"

Ved at høre denne stemme løftede manden med pistolen og det brede sværd hovedet i vejret, men det var for sent, d'Artagnans sværd havde allerede gennemboret hans bryst.

"Ah! Hellige madonna!" udbrød d'Artagnan, idet han for sent søgte at standse sin kårde, "hvad fanden har De her at bestille, greve?"

"Opfylde min skæbne," svarede Rochefort, idet han sank i knæ. "Tre af Deres kårdestød er jeg sluppet godt fra, men det fjerde overlever jeg ikke."

"Greve!" fortsatte d'Artagnan med en vis bevægelse. "Jeg har slået til uden at vide, at det var Dem. Jeg vil blive utrøstelig, hvis De skulle dø med hadefulde følelser imod mig."

Rochefort rakte d'Artagnan hånden. D'Artagnan tog den. Greven ville tale, men en blodstrøm kvalte hans stemme. Han blev grebet af dødskampen og drog det sidste suk.

"Tilbage, kanaljer!" råbte d'Artagnan. "Jeres anfører er død, og I har intet mere at gøre her."

Lige som om grev de Rochefort havde været sjælen i angrebet på denne side af kongens vogn, tog hele den skare, der var fulgt med ham og adlød ham, flugten, da den så ham falde. D'Artagnan forfulgte den med en snes musketerer, og denne afdeling af oprørerne forsvandt så totalt, som om den var blevet blæst bort, i retning af kajerne.

D'Artagnan vendte tilbage for at hjælpe Porthos, hvis denne skulle trænge til hjælp, men Porthos havde besørget sin del af arbejdet med lige så megen samvittighedsfuldhed som d'Artagnan. Den venstre side af vognen var blevet ryddet lige så hurtigt som den højre, og man slog atter vinduet ned, som Mazarin, der var mindre krigerisk end kongen, havde været så forsigtig at slå op.

Porthos så meget melankolsk ud.

"Hvad fanden er det for et ansigt, De sætter op, Porthos? De ser ikke ud som en sejrherre."

"Men De forekommer mig selv at være meget bevæget," sagde Porthos.

"For pokker! Jeg har også grund til det, for jeg har for et øjeblik siden dræbt en gammel ven."

"Virkelig!" udbrød Porthos, "og hvem var det?"

"Den stakkels grev de Rochefort ...!"

"Nu vel, det er gået mig lige så, jeg har også dræbt et menneske, hvis ansigt ikke var mig ukendt. Uheldigvis ramte jeg ham lige i hovedet, og på et øjeblik var hans ansigt dækket af blod."

"Sagde han ikke noget, da han faldt?"

"Jovist, han sagde ... uf!"

"Jeg forstår Dem," sagde d'Artagnan, der ikke kunne lade være at le. "Når han ikke har sagt andet, skal De ikke være blevet meget klogere."

"Nu vel, min herre?" spurgte dronningen.

"Vejen er åben, madame," svarede d'Artagnan, "og Deres Majestæt kan drage videre."

Uden videre hændelser nåede toget Notre Dame-kirken, i hvis portal hele kleresiet med prælatsekretæren i spidsen ventede på kongen, dronningen og ministeren.

Hen imod slutningen af gudstjenesten styrtede en dreng med et forvildet udseende ind i kirken, ilede op til sakristiet, iførte sig hurtigt sin kordragt og nærmede sig Bazin, der, iført sin blå kjole og med sin sølvbeslåede stav i hånden, stod gravitetisk lige overfor schweizeren ved indgangen til koret.

Bazin mærkede, at nogen trak ham i ærmet. Han sænkede sine mod himlen løftede øjne og genkendte Friquet.

"Nå, skælm, hvad er der, siden du vover at forstyrre mig i mine forretninger?" spurgte klokkeren.

"Der er det, hr. Bazin," sagde Friquet, "at hr. Maillard, De ved nok, vievandsuddeleren i Saint-Eustache ..."

"Ja vel, og hvad han?"

"Nu, han har fået et kårdestik i hovedet i håndgemænget. Det er den store kæmpe der, der er broderet for og bag, der har givet ham det."

"I så fald må han have det meget slet," sagde Bazin.

"Så slet, at han dør, men førend han dør, ville han gerne skrifte for prælatsekretæren, der, efter hvad man siger, har magt til at give aflad for de største synder."

"Og han bilder sig ind, at hr. prælatsekretæren vil gøre sig den ulejlighed for hans skyld?"

"Ja vel, det lader til, at han har lovet ham det."

"Hvem har fortalt dig det?"

"Hr. Maillard har selv sagt det."

"Du har altså set ham?"

"Ja vist, jeg var til stede, da han faldt."

"Og hvad havde du der at gøre?"

"Ih! Jeg råbte: 'Ned med Mazarin! Død over kardinalen! I galgen med italieneren!' Var det ikke det, De sagde, at jeg skulle råbe?"

"Vil du tie, din skælm!" sagde Bazin og så sig ængsteligt omkring.

"Den stakkels Maillard sagde til mig: 'Gå og opsøg prælatsekretæren, Friquet, og hvis du bringer ham til mig, gør jeg dig til min arving.' Tænk blot, fader Bazin! Hr. Maillards, vievandsuddeleren fra Saint-Eustaches arving! Men det er det samme, jeg ville ønske, at jeg kunne gøre ham den tjeneste, hvad mener De?"

"Jeg skal sige det til vedkommende," sagde Bazin.

Han skred virkelig langsomt hen til prælatsekretæren, hviskede ham nogle ord i øret, som denne besvarede med et

nik, og vendte derpå tilbage med den samme højtidelige gang.

"Sig til den døende," sagde han, "at han må have tålmodighed. Hans Nåde vil være hos ham inden en time."

"Godt!" udbrød Friquet, "nu er min lykke gjort."

"Apropos!" sagde Bazin, "hvorhen har han ladet sig bringe?"

"Til tårnet ved Saint-Jacques-la-Boucherie."

Henrykt over det heldige udfald af sin ambassade forlod Friquet, uden at aflægge sin kordrengedragt, kirken og begav sig så hurtigt, som det var ham muligt, til tårnet Saint-Jacques-la-Boucherie.

Så snart *Tedeum*'et var til ende, begav prælatsekretæren, som han havde lovet og uden at afføre sig sit præstelige ornat, sig ligeledes til det gamle tårn, som han kendte så godt. Han kom netop i rette tid. Den sårede var endnu ikke død, skønt han med hvert øjeblik blev svagere.

Man åbnede døren til det værelse, hvor den døende tigger lå. Et øjeblik efter kom Friquet ud med en pose i hånden, som han straks åbnede, og som han til sin store forbavselse fandt fuld af guld.

Tiggeren havde holdt ord og gjort ham til sin arving.

"O, mor Nanette!" råbte Friquet halvkvalt, "o, mor Nanette!" Han kunne ikke sige mere, men manglede han kræfter til at tale, så havde han nok til at handle. Han rendte som en gal gennem gaderne til rådsherre Broussels hus, hvor han faldt om, strøende louisdorerne på gulvet.

Mor Nanette begyndte med at samle louisdorerne op og derpå Friquet.

Imidlertid drog toget til Palais-Royal.

"Denne hr. d'Artagnan er en meget tapper mand, moder," bemærkede den unge konge.

"Ja, min søn, og han har gjort Deres fader meget store tjenester. Bestræb Dem for at knytte ham til Dem."

"Hr. kaptajn," sagde den unge konge, idet han steg ud af vognen, til d'Artagnan, "dronningen har anmodet mig om at invitere Dem og Deres ven, baron du Vallon, til taflet i dag."

Det var en stor ære for d'Artagnan og Porthos, hvorfor den sidste også var i den syvende himmel af henrykkelse. Imidlertid var den værdige adelsmand meget tankefuld under hele taflet.

"Men hvad fejler Dem dog, baron?" spurgte d'Artagnan, mens de gik ned ad Palais-Royals trapper. "De så så tankefuld ud under dineren."

"Jeg søgte at komme på, hvor jeg har set den tigger, som jeg formodentlig har dræbt," svarede Porthos.

"Og De kan ikke mindes det?"

"Nej."

"Nu bliv ved at søge, min ven. Når De er kommet på det, siger De mig det jo, ikke sandt?"

"Naturligvis," svarede Porthos.

Slutning

Ved deres hjemkomst fandt de to venner et brev fra Athos, der opfordrede dem til at møde i Charlemagne den følgende morgen. De gik begge tidligt til sengs, men ingen af dem kunne sove. Man når ikke således alle sine ønskers mål, uden at dette har den indflydelse at forjage søvnen, i det mindste den første nat. Den næste morgen begav de sig til den bestemte tid til Athos. De traf greven og Aramis rejseklædt.

"Nå," sagde Porthos, "vi rejser nok alle sammen? Jeg har også til morgen truffet mine forberedelser."

"Ih, min Gud, ja," svarede Aramis, "da fronden for øjeblikket ikke længere eksisterer, er der jo intet at gøre i Paris. Fru de Longueville har indbudt mig til at tilbringe nogle dage i Normandiet og bedt mig om, mens hendes søn bliver døbt, at sørge for en lejlighed til hende i Rouen. Dette ærinde agter jeg at besørge, og hvis der så ikke sker noget usædvanligt, begraver jeg mig atter i mit kloster i Noisy-le-Sec."

"Og jeg," sagde Athos, "vender tilbage til Bragelonne. De ved nok, min kære d'Artagnan, at jeg ikke er andet end slet og ret adelsmand. Raoul, stakkels barn, har ikke andet, end hvad han kan vente sig efter mig, og jeg må derfor passe min ejendom."

"Men hvad vil De gøre med Raoul?"

"Ham overlader jeg til Dem, min ven. Man vil kriges i Flandern, tag ham med dertil. Jeg er bange for, at opholdet i Blois skal være farligt for hans unge hoved. Tag ham med dem og lær ham at blive lige så tapper og ridderlig, som De selv er."

"Siden jeg ikke længere kan beholde Dem, Athos, vil jeg dog i det mindste have det kære barn om mig. Da han er et tro billede af Dem, min kære Athos, vil jeg altid tro, at De er i nærheden af mig."

De fire venner omfavnede hinanden med tårer i øjnene.

Derpå skiltes de uden at vide, om de nogen sinde skulle genses.

D'Artagnan vendte tilbage til Rue Tiquetonne med Porthos, der uafladeligt spekulerede på, hvem det menneske vel kunne være, som han havde dræbt. Da de ankom til Hôtel de La Chevrette, holdt baronens vogn forspændt, og Mousqueton sad i sadlen.

"Hør, d'Artagnan," sagde Porthos, "forlad den militære stand og tag med mig til Pierrefonds, Bracieux eller Vallon. Vi vil tilbringe vor alderdom med at tale om vore kammerater."

"Nej," svarede d'Artagnan, "felttoget vil snart blive åbnet, og der vil jeg være med. Jeg håber at vinde noget i det."

"Og hvad mener De da at blive?"

"For pokker! Marskal af Frankrig!"

"Ah!" udbrød Porthos og stirrede på d'Artagnan, hvis gascognader han aldrig havde kunnet vænne sig til.

"Følg med mig, Porthos," sagde d'Artagnan, "jeg vil gøre Dem til hertug."

"Nej," svarede Porthos, "Mouston vil ikke mere gå i krig. For resten har man beredt mig en højtidelig modtagelse, der vil bringe alle mine naboer til at revne af misundelse."

"Hertil har jeg intet at sige," svarede d'Artagnan, der kendte den nybagte barons forfængelighed. "Så farvel da, min ven."

"Farvel, kære kaptajn," sagde Porthos. "De ved, at De, når De vil besøge mig, er velkommen på mit baroni."

"Ja vel," sagde d'Artagnan. "Efter felttoget besøger jeg Dem."

"Hr. baronens vogne venter," sagde Mousqueton.

De to venner skiltes med et varmt håndtryk. D'Artagnan blev stående i porten og så melankolsk efter Porthos.

Denne var imidlertid ikke kommet tyve skridt bort, før han pludselig holdt stille, slog sig for panden og vendte om igen.

"Nu husker jeg det," sagde han.

"Hvilket?" spurgte d'Artagnan.

"Hvem tiggeren, som jeg dræbte, er."

"Ah, virkelig! Hvem er det da?"

"Denne kanalje til Bonacieux."

Og henrykt over at have lettet sit sind skyndte Porthos sig tilbage til Mousqueton, med hvem han kort efter forsvandt om gadehjørnet.

D'Artagnan blev et øjeblik stående i dybe tanker. Da han vendte sig om, fik han øje på den smukke Madeleine, der stod på dørtærsklen med et ansigt, der røbede nogen uro i anledning af den lykke, d'Artagnan havde gjort.

"Madeleine," sagde gascogneren, "giv mig lejligheden på første sal. Nu, da jeg er musketerkaptajn, må jeg leve på større fod. Men hold alligevel kammeret i femte etage åbent til mig, for man kan ikke vide, hvad der kan ske."

Om "Tyve år efter"

Forfatter: Alexandre Dumas (1802-1870).
Org.udgave: *Vingt ans après.* Føljeton i *Le Siècle* 21. januar – 2. august 1845, bogudgave Alph. Lebègue, Bruxelles 1845 (den belgiske udgave er teknisk set en piratudgave, som forlaget tog direkte fra føljetonen, men udkom før den første legitime udgave fra forlaget Baudry i Paris).
Denne udgave baseret på: Alexandre Dumas: *Tyve Aar efter*. Oversat af Carl Muusmann. Martins Forlag, København u.å. (1919).
Oversætter: Carl Muusmann (1863-1936).
Redigeret af: Vivi N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Louis Marckl (1807-?): *La lettre du roi Charles I*^{er} fra udgaven J.-B. Fellens & L.-P. Dufour, Paris 1846.

ISBN 978-87-7979-954-7

2. ebogsudgave, tidl. udgave ISBN 978-87-7979-206-7 (Ølstykke 2010)

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk